Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

សំយុត្តនិកាយេ

សគាថាវគ្គដីកា

គន្ថារម្ភកថាវណ្ណនា

១។ សំវណ្ណនារម្ភេ រតនត្តយវន្ទនា សំវណ្ណេតព្ពស្ស ធម្មស្ស បភវនិស្សយវិសុទ្ធិបដិវេទនត្ថំ, តំ បន ធម្មសំវណ្ណនាសុ វិញ្ញូនំ ពហុមានុប្បាទនត្ថំ, តំ សម្មទេវ តេសំ ឧគ្គហណធារណាទិក្កមលទ្ធព្ពាយ សម្មាបដិបត្តិយា សព្ពហិតសុខនិប្ផាទនត្ថន្តិ។ អថ វា មង្គលភាវតោ, សព្ពកិរិយាសុ បុព្ពកិច្ចភាវតោ, បណ្ឌិតេហិ សមាចរិតភាវតោ, អាយតិំ បរេសំ ទិដ្ឋានុគតិអាបជ្ជនតោ ច សំវណ្ណនាយំ រតនត្តយបណាមកិរិយាតិ។ អថ វា រតនត្តយបណាមករណំ បូជនីយបូជាបុញ្ញវិសេសនិព្ពត្តនត្ថំ, តំ អត្តនោ យថាលទ្ធសម្បត្តិនិមិត្តកស្ស កម្មស្ស ពលានុប្បទានត្ថំ, អន្តរា ច តស្ស អសំកោចនត្ថំ, តទុភយំ អនន្តរាយេន អដ្ឋកថាយ បរិសមាបនត្ថន្តិ ឥទមេវ ច បយោជនំ អាចរិយេន ឥធាធិប្បេតំ។ តថា ហិ វក្ខតិ “ឥតិ មេ បសន្នមតិនោ...បេ... តស្សានុភាវេនា”តិ។ វត្ថុត្តយបូជា ហិ និរតិសយបុញ្ញក្ខេត្តសំពុទ្ធិយា អបរិមេយ្យប្បភាវោ បុញ្ញាតិសយោតិ ពហុវិធន្តរាយេបិ លោកសន្និវាសេ អន្តរាយនិពន្ធនសកលសំកិលេសវិទ្ធំសនាយ បហោតិ, ភយាទិឧបទ្ទវញ្ច និវារេតិ។ យថាហ “បូជារហេ បូជយតោ”តិអាទិ (ធ។ ប។ ១៩៥; អប។ ថេរ ១។១០។១), តថា “យេ, ភិក្ខវេ, ពុទ្ធេ បសន្នា, អគ្គេ តេ បសន្នា, អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតី”តិអាទិ (ឥតិវុ។ ៩០)។

“ពុទ្ធោតិ កិត្តយន្តស្ស, កាយេ ភវតិ យា បីតិ;

វរមេវ ហិ សា បីតិ, កសិណេនបិ ជម្ពុទីបស្ស;

ធម្មោតិ...បេ..., សង្ឃោតិ...បេ..., ជម្ពុទីបស្សា”តិ។ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។៦);

តថា “យស្មិំ, មហានាម, សមយេ អរិយសាវកោ តថាគតំ អនុស្សរតិ, នេវស្ស តស្មិំ សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ, ន ទោស...បេ... ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតី”តិអាទិ (អ។ និ។ ៦។១០; ១១។១១)។ “អរញ្ញេ រុក្ខមូលេ វា...បេ... ភយំ វា ឆម្ភិតត្តំ វា លោមហំសោ ន ហេស្សតី”តិ (សំ។ និ។ ១។២៤៩) ច។

តត្ថ យស្ស វត្ថុត្តយស្ស វន្ទនំ កត្តុកាមោ, តស្ស គុណាតិសយយោគសន្ទស្សនត្ថំ “ករុណាសីតលហទយ”ន្តិអាទិនា គាថត្តយមាហ។ គុណាតិសយយោគេន ហិ វន្ទនារហភាវោ, វន្ទនារហេ ច កតា វន្ទនា យថាធិប្បេតំ បយោជនំ សាធេតីតិ។ តត្ថ យស្សា ទេសនាយ សំវណ្ណនំ កត្តុកាមោ, សា ន វិនយទេសនា វិយ ករុណាប្បធានា, នាបិ អភិធម្មទេសនា វិយ បញ្ញាប្បធានា, អថ ខោ ករុណាបញ្ញាប្បធានាតិ តទុភយប្បធានមេវ តាវ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ថោមនំ កាតុំ តម្មូលកត្តា សេសរតនានំ “ករុណាសីតលហទយ”ន្តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ កិរតីតិ ករុណា, បរទុក្ខំ វិក្ខិបតិ អបនេតីតិ អត្ថោ។ អថ វា កិណាតីតិ ករុណា, បរទុក្ខេ សតិ ការុណិកំ ហិំសតិ វិពាធតីតិ អត្ថោ។ បរទុក្ខេ សតិ សាធូនំ កម្បនំ ហទយខេទំ ករោតីតិ វា ករុណា។ អថ វា កមិតិ សុខំ, តំ រុន្ធតីតិ ករុណា។ ឯសា ហិ បរទុក្ខាបនយនកាមតាលក្ខណា អត្តសុខនិរបេក្ខតាយ ការុណិកានំ សុខំ រុន្ធតិ វិពន្ធតីតិ អត្ថោ។ ករុណាយ សីតលំ ករុណាសីតលំ, ករុណាសីតលំ ហទយំ អស្សាតិ ករុណាសីតលហទយោ, តំ ករុណាសីតលហទយំ។

តត្ថ កិញ្ចាបិ បរេសំ ហិតោបសំហារសុខាទិអបរិហានិច្ឆនសភាវតាយ, ព្យាបាទារតីនំ ឧជុវិបច្ចនីកតាយ ច សត្តសន្តានគតសន្តាបវិច្ឆេទនាការប្បវត្តិយា មេត្តាមុទិតានម្បិ ចិត្តសីតលភាវការណតា ឧបលព្ភតិ, តថាបិ ទុក្ខាបនយនាការប្បវត្តិយា បរូបតាបាសហនរសា អវិហិំសាភូតា ករុណា វិសេសេន ភគវតោ ចិត្តស្ស ចិត្តបស្សទ្ធិ វិយ សីតិភាវនិមិត្តន្តិ វុត្តំ “ករុណាសីតលហទយ”ន្តិ។ ករុណាមុខេន វា មេត្តាមុទិតានម្បិ ហទយសីតលភាវការណតា វុត្តាតិ ទដ្ឋព្ពា។

អថ វា អសាធារណញាណវិសេសនិពន្ធនភូតា សាតិសយំ និរវសេសញ្ច សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ វិយ សវិសយព្យាបិតាយ មហាករុណាភាវប្បត្តា ករុណា វិសេសតោ ភគវតោ ហទយសីតលភាវហេតូតិ អាហ “ករុណាសីតលហទយ”ន្តិ។

អថ វា សតិបិ មេត្តាមុទិតានំ សាតិសយេ ហទយសីតិភាវនិមិត្តភាវេ សកលពុទ្ធគុណវិសេសការណតាយ តាសម្បិ ការណន្តិ ករុណាវ ភគវតោ “ហទយសីតលភាវការណ”ន្តិ វុត្តា។ ករុណានិទានា ហិ សព្ពេបិ ពុទ្ធគុណា, ករុណានុភាវនិព្ពាបិយមានសំសារទុក្ខសន្តាបស្ស ហិ ភគវតោ បរទុក្ខាបនយនកាមតាយ អនេកានិបិ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បានំ អកិលន្តរូបស្សេវ និរវសេសពុទ្ធករធម្មសម្ភរណនិរតស្ស សមធិគតធម្មាធិបតេយ្យស្ស ច សន្និហិតេសុបិ សត្តសង្ខារសមុបនីតហទយូបតាបនិមិត្តេសុ ន ឦសកម្បិ ចិត្តសីតីភាវស្ស អញ្ញថត្តមហោសីតិ។ ឯតស្មិញ្ច អត្ថវិកប្បេ តីសុបិ អវត្ថាសុ ភគវតោ ករុណា សង្គហិតាតិ ទដ្ឋព្ពា។

បជានាតីតិ បញ្ញា, យថាសភាវំ បការេហិ បដិវិជ្ឈតីតិ អត្ថោ។ បញ្ញាវ ញេយ្យាវរណប្បហានតោ បការេហិ ធម្មសភាវជោតនដ្ឋេន បជ្ជោតោតិ បញ្ញាបជ្ជោតោ។ សវាសនប្បហានតោ វិសេសតោ ហតំ វិហតំ, បញ្ញាបជ្ជោតេន វិហតំ បញ្ញាបជ្ជោតវិហតំ។ មុយ្ហន្តិ តេន, សយំ វា មុយ្ហតិ, មុយ្ហនមត្តមេវ វា តន្តិ មោហោ, អវិជ្ជា។ ស្វេវ វិសយសភាវបដិច្ឆាទនតោ អន្ធការំ វិយាតិ តមោ, មោហោ ឯវ តមោ មោហតមោ។ បញ្ញាបជ្ជោតវិហតោ មោហតមោ យស្សាតិ បញ្ញាបជ្ជោតវិហតមោហតមោ, តំ បញ្ញាបជ្ជោតវិហតមោហតមំ។ សព្ពេសម្បិ ហិ ខីណាសវានំ សតិបិ បញ្ញាបជ្ជោតេន

អចិន្តកាស្ស ចិហតកាទេច សន្តានិយុទ្ធហិ ចិយ ឌិឌ្ឋិប្បត្តាត៌ សាចទេកហិ បទេ្ចកសប្បទេ្ឋហិ ច សចាសតប្បហារទេត សប្បាសប្បុទ្ធាត៌ កិលេសប្បហាតស្ស ចិសេសេសា ចិន្តូតីតិ សាតិសេយេត អចិន្តាប្បហារទេត កកចត្តំ ទេឆាទេយទេត្តា អាហ “បញ្ញាបដ្ឋោតចិហតទេយាហតយ”ត្តិ៍

អឆ ចា អត្តទេត បទេរាបទេសំ អត្តទេតា សត្តាទេត អទ្ធត្តំ អចិន្តកាទេចិកយស្ស តិដ្ឋាត្តិតត្តា, តឆា សដ្ឋាញ្ញាតាយ ឌាទេលស្ស ច ចសឹកាចស្ស សយឌិកតត្តា, បទេសត្តតិយញ្ញា ឆឡូទេសតាតិសយាត្យកាទេចត សឡូទេច តស្ស បចត្តិតត្តា កកចាច ចិទេសទេតា ទេយាហតយចិកទេយត ទេឆាទេយតទេដ្ឋាតិ អាហ “បញ្ញាបដ្ឋោតចិហតទេយាហតយ”ត្តិ៍ ឌ្ឋាយស្និញ្ញា អត្តួចិកទេប្ប “បញ្ញាបដ្ឋោទេតា”តិ បទេឆត កកចទេតា បដិទេចឆបញ្ញា ចិយ ទេសតាបញ្ញាបិ សាយញ្ញាតិទេ្ឋទេសត, ខុកទេសសតទេយត ចា សក្កហិតាតិ ឌដ្ឋញ្ញា៍

អឆ ចា កកចទេតា ឌាកាលស្ស ទោឃ្យបរិយត្តិកត្តា សកលទោឃ្យឆឡូសកាចាចទៅឆតសយទេត្តួត អតាចទេលឌាកាលសន្តាទេតត បញ្ញាបដ្ឋោទេតត សឡូទោឃ្យឆឡូសកាចដ្ឋាទេកស្ស ទេយាហត្តកាទេស្ស ចិឆយិតត្តា អតញ្ញាសាឆាទេណា កកចទេតា ទេយាហតយចិតាទេសាតិ កត្តូ ចុត្តំ “បញ្ញាបដ្ឋោតចិហតទេយាហតយ”ត្តិ៍ ខុត្តួ ច ទេយាហតយចិឆយតទេត្តួ អឌិកតត្តា អតាចទេលឌាកាលំ កាទេល្អបចាទេទេត សសត្តាទេត ទេយាហតយចិឆយតត្តិ ឌដ្ឋញ្ញំ៍ អកិតឹហាទេសប្បត្តិយា សចាសតប្បហារទេយច ហិ កិលេសាត៌ ទោឃ្យាចទេលបហាតត្តិ, បទេសត្តាទេត បត ទេយាហតយចិឆយតស្ស កាទេលកាចទេតា ឲល្អបចាទេទេត អតាចទេលឌាកាលំ “ទេយាហតយចិឆយត”ត្តិ ចុច្ចតីតិ៍

កិំ បត កាទេលំ អចិន្តាសឡូទេតាទេឃទេចទេកា បហាតសប្បត្តិចទេសត កកចទេតា ទេឆាយតាតិយិត្តំ កឃ្យតិ, ត បត សាតិសឃំ តិទេចទេសសកិលេសបហាតត្តិ? តប្បហាតចចទេតទេតច តទេឆកដ្ឋតាយ សកលសំកិលេសកាលសឡូទេតស្ស ទោតិតកាចទេតា៍ ត ហិ ទេសា តាឌិទេសា កិលេសទេសា អត្តិ, ទេឃា តិទេចទេសសអចិន្តាប្បហារទេតត ត បហិយតីតិ៍

អឆ ចា ចិន្តា ចិយ សកលក្យុសលឆឡូសយុប្បត្តិយា តិទេចទេសសាក្យុសលឆឡូតិដ្ឋាត្តិយា សំសាទេប្បចត្តិយា ច អចិន្តា បឆាតកាទេលត្តិ តត្តិឈាតចចទេតត សកលសំកិលេសកាលសឡូទេតា ចុទេត្តា ខុច ទេហាតីតិ ចុត្តំ “បញ្ញាបដ្ឋោតចិហតទេយាហតយ”ត្តិ៍

តទា ច អយទា ច តទាយទា, សហ តទាយទេទេហឹតិ សតទាយទេទា, សតទាយទេទា ច ទេសា ទេលិទេកា ចាតិ សតទាយទេទេលិទេកា, តស្ស កទ្វតិ សតទាយទេទេលិកកទ្វ, តំ សតទាយទេទេលិកកទ្វំ៍ ខុទេតត ទេឆចយត្យស្សាត៌ ចិយ តឆចសិដ្ឋសត្តាតយិ៍ យឆាទេហំ ក្យលចិទេសសាចហតាយ កកចទេតា ដ្ឋបកាទេតំ ឆទេស្សតិ៍ ត ទេចត្តួ បឆាតាប្បឆាតកាទេចា ទេចាទេឆតទេដ្ឋា៍ អទេញ្ញា ហិ សដ្ឋក្កទេយា, អទេញ្ញា អត្តួក្កទេយា៍ ខុឌិទេសស្ស ហិ សយាសបទេស្ស បឆាតយិ អប្បឆាត៌ ចិយ តិដ្ឋិឹយតិ យឆា “សទាឌិកាយ បរិសាយា”តិ (អប៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៍ប័១)៍ កាយទេញ្ញតួ សត្តសន្តាទេទាកាសចទេសត តិចិទេឆា ទេលិទេកា, កទ្វកាចស្ស បត អឌិទេប្បតត្តា កទ្វកទេលាសយត្តួទេស្សច សត្តទេលិកស្ស ចទេសត អទេត្តួ កទេហតទេដ្ឋា៍ ទេសា ហិ ទេលិកឹយត្តិ ខុត្តួ បុញ្ញាបិបិតិ តត្តិបិទេកា ចាតិ “ទេលិទេកា”តិ ចុច្ចតិ៍ អយទេក្កហទេលាត ទេចត្តួ ដ្ឋបបត្តិទេឆចា អឌិទេប្បតា៍

អថ ចា សមុហតោ លោក-សទ្ទោ សមុទាយចចនោ លោកិយតិ បញ្ញាបិយតីតិ។ សហ គនេហីតិ សគរា, សគរា ច តេ អយរា ចាតិ សគរាយរា, តេសំ លោកោតិ សគរាយរលោកោតិ បុរិមគយេនេច យោជេតព្ពំ។ អយរ-សទ្ទេន ចេត្ថ ចិសុទ្ធិទេចាបិ សង្គយ្ហន្តិ។ តេ ហិ យរលាភាចតោ បរេមត្ថតោ អយរា, គរាយរាតិ‌យេច ពហលំ វុឌ្ឍិតិទ្ទេសចនេន យថា "សត្ថា ទេចយនុស្សានន្តិ" (ទី។ និ។ ១។១៥៧)។

តថា ហិ សព្ពាគត្ថបរិហរលាបុព្ពង្គយាយ គិរចនេ សហិតសុលចិនាគតប្បរាយ គិរតិសយាយ បយោគសមប្បត្តិយា សទេចយនុស្សាយ បជាយ អជ្ឈត្តយុបការិតាយ អបរិមិតតិរុបមប្បភាចព្យលចិសេសសមង្គិតាយ ច សព្ពសត្តុត្តមា ភកចា អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ អបរិមាណានំ សត្តានំ វុត្តយំ ការចជ្ជានំ។ តេន ចុត្តំ "សគរាយរលោកគរុ"ន្តិ។

សោភគំ ពតំ ពយគំ ឲតស្សាតិ សុគតោ។ ភកចតោ ហិ ចេចតយ្យដនុបសគ្គយគំ ឲកន្តេន តេសំ ហិតសុលតិប្ផាទនតោ សោភគំ, តថា លក្ខណានុព្យញ្ជនបដិមណ្ឌិតរូបកាយតាយ ទុតចិលម្ពិតខលិតានុកឌ្ឍនតិប្បីឡនអនុក្កុដិតកុដិលាកុលតាទិ-ទោសរហិតយចហសិតរាជហំសចសភចារណយិការាជគយគំ កាយគយគំ ញាណគយគន្ច ចិបុលតិម្មលករុណាសតិចីរិយាទិគុណចិសេសសហិតយភិតីហារតោ យាច មហាពោធិ តិរចជ្ជតាយ សោភគមេចាតិ។

អថ ចា សយម្ភុញាណេន សកលម្បិ លោកំ បរិញ្ញាភិសមយចសេន បរិជាននេ្តា ញាណេន សម្មា គតោ អចគតោតិ សុគតោ, តថា លោកសមុទយំ បហានាភិសមយចសេន បជហន្តោ អនុប្បត្តិធម្មតំ អាបាទេន្តោ សម្មា គតោ អតីតោតិ សុគតោ, លោកតិរោធំ តិព្ពានំ សច្ឆិកិរិយាភិសមយចសេន សម្មា គតោ អធិគតោតិ សុគតោ, លោកតិរោធគាមិនិំ បដិបទំ ភាចនាភិសមយចសេន សម្មា គតោ បដិបន្នោតិ សុគតោ។ "សោតាបត្តិមគ្គេន យេ កិលេសា បហីនា, តេ កិលេសេ ន បុនេតិ ន បច្ចេតិ ន បច្ចាគច្ឆតីតិ សុគតោ"តិអាទិនា គយេន (មហានិ។ ៣៨) អយមត្ថោ ចិភាចេតព្ពោតិ។

អថ ចា សុន្ទរំ ឋានំ សម្មាសម្ពោធិំ, តិព្ពានមេច ចា គតោ អធិគតោតិ សុគតោ។ យស្មា ចា ភូតំ តច្ឆំ អត្ថសំហិតំ ចេចតយ្យានំ យថារហំ កាលយុត្តមេច ច ធម្មំ ភាសតិ, តស្មា សម្មា គទតិ ចទតីតិ សុគតោ ទ-ការស្ស ត-ការំ កត្វា។ ឥតិ សោភគគមនតាទីហិ សុគតោ, តំ សុគតំ។

បុញ្ញាបាបកោហិ ឧបបជ្ជនចសេន គន្តព្ពតោ គតិយោ, ឧបបត្តិភចចិសេសា។ តា បន តិរយាទិចសេន បញ្ចចិធា។ តា ហិ សកលស្សាបិ ភចគាមិកម្មុស្ស អរិយមគ្គាធិគមេន អចិបាការរហភាចករណេន តិចត្តិតត្តា ភកចា បញ្ចហិបិ គតីហិ សុដ្ឋុ មុត្តោ ចិសំយុត្តោតិ អាហ "គតិចិមុត្ត"ន្តិ។ ឲតេន ភកចតោ កត្ថចិបិ អបរិយាបន្នតំ ទស្សេតិ, យតោ ភកចា "ទេចាតិទេចោ"តិ ចុច្ចតិ។ តេនាហ –

"យេន ទេចូបបត្យស្ស, គន្ធព្ពោ ចា ចិហង្គមោ;

យក្ខត្តំ យេន គច្ឆេយ្យំ, មនុស្សត្តញ្ច អព្ពជេ;

តេ យឃ្យាអាឞចា ឥលា, ចិន្ណ្ណា ចិតញ្ញគ្រោកតា”តិ៑ (អ៑ តិ៑ ៣៑១៧៩);

ឋិឋិកតិសំចត្តុតកាតញ្ញាកយ្ខុកិលេឞាត៌ អក្កុយក្កេត ខេឯឞិឲ្មលេឃេច ឞុប្យហឹតត្តា តត្តុ កកចតោ កតិបរិឃាបត្ថតាតិ អច្ចុត្តុយេច កកចា ឞត្ថកចឃោតិកតិចិត្ថាលាឌ្ជិតិឞត្តាចាឞឞត្តតិការេឃហិ ឞុបរិយុតេ្តា៑ ឋិ កតិចិយុត្តិ៑ ចតេ្ឋតិ តយាយិ, ឆោរយឹតិ ចា អតេ្តុ៑

អឆ ចា កតិចិយុត្តត្តិ អតុបិឌឹយេឞតិត្ថាតឆាតុប្យត្តិឃា កកចត្តិ ឆោរយតិ៑ ៩ត្តុ ហិ ខ្ជីហិ អាការរហិ កកចតោ ឆោយតា ចេឌិតត្ថា អត្តហិតឞយ្យត្តិតោ បរហិតបដិបត្តិតោ ច៑ តោឞុ អត្តហិតឞយ្យត្តិ អតាចរលាតាលាឆិកយតោ, ឞចាឞតាត៌ ឞត្ថឞំ កិលេឞាត៌ អច្ចត្តុបហាតតោ, អតុបិឌឹយេឞតិត្ថាតប្យត្តិតោ ច ចេឌិតត្ថា៑ បរហិតបដិបត្តិ លិកឞក្កាទាឌិតិរបេក្ខចិត្តុឞ្យ ឞត្ថាក្កុតិឃ្យាតិកឆយុចេឞតតោ, ចិរុតេ្ឋឞុបិ តិច្ចុ ហិតត្ថ្យាឞឃចេឞត ឆាលាបរិបិកកាលិកយតតោ ច៑ ឞា បតេត្តុ អាឞឃតោ បឃោកតោ ច ក្ចិឆា បរហិតបដិបត្តិ, តិចិឆា ច អត្តហិតឞយ្យត្តិ បកាឞិតា ហោតិ, កចំ? “កក្រុលាឞឹតលហឆឃ”ត្តិ ៩តោត អាឞឃតោ បរហិតបដិបត្តិ, ឞយ្ខាកឆតេត្តុត ឞុកត-ឞតេ្ឋត បឃោកតោ បរហិតបដិបត្តិ, “បត្ថាបត្ថាតចិហតយោហតយំ កតិចិយុត្ត”ត្តិ ៩តោហិ ចតុឞច្ចុបដិចេឆតេត្តុត ច ឞុកត-ឞតេ្ឋត តិចិឆាបិ អត្តហិតឞយ្យត្តិ, អចឞិឌ្ជតេត្តុត តោត “បត្ថាបត្ថាតចិហតយោហតយ”ត្តិ ៩តោត ច ឞត្ថាបិ អត្តហិតឞយ្យត្តិ បរហិតបដិបត្តិ បកាឞិតា ហោតីតិ៑

អឆ ចា តីហិ អាការរហិ កកចតោ ឆោយតា ចេឌិតត្ថា – ហេតុតោ ផលតោ ឧបការតោ ច៑ តត្តុ ហេតុ យហាកក្រុលា, ឞា បឆយបតេត បញ្ញិតា៑ ផលំ ចតុត្ថិឆំ ឆាលាឞយ្យគា បហាតឞយ្យគា អាតុភាចឞយ្យគា ក្ឍបកាឃឞយ្យគា ចាតិ៑ តាឞុ ឆាលាបហាតឞយ្យគា ក្ចិឃបតេត ឞច្ចបដិចេឆតេត្តុត ច ឞុកត-ឞតេ្ឋត បកាឞិតា ហោត្តិ, អាតុភាចឞយ្យគា បត តតិឃបតេត, ក្ឍបកាឃឞយ្យគា ឃឆាក្ចុត្តកាឃកយតឞោកតេត្តុត ឞុកត-ឞតេ្ឋត លក្ខលាតុញ្ញត្ថាតបិរិប្ចុរិឃា ចិតា តកភាចតោ៑ ឧបការោ អតត្តុរំ អឯហិរំ កក្រិតេ្តា តិចិឆឃាតយុលេត ចិយុត្តិឆយុចេឞតា៑ ឞោ ឞយ្ខាកឆតេត្តុត ឞុកត-ឞតេ្ឋត បកាឞិតោ ហោតីតិ ចេឌិតត្ថា៑

តត្តុ “កក្រុលាឞឹតលហឆឃ”ត្តិ ៩តោត ឞយ្ខាឞត្ថាឆិឃា ឞ្ញុលំ ឆយ្យតិ៑ យហាកក្រុលាឃ ឞតេ្ចាឌិតយាតឞោ ហិ កកចា ឞំឞារបក្កតោ ឞត្តាត៌ ឞយុត្តរលាត្តុ កតាកិតិហារោ អតុប្បុយេ្ឋាត បិរយិឃោ ប្ឆូរតេ្តា អតុត្តរំ ឞយ្ខាឞត្ថាឆិ អឆិកតោតិ កក្រុលា ឞយ្ខាឞត្ថាឆិឃា ឞ្ញុលំ៑ “បត្ថាបត្ថាតចិហតយោហតយ”ត្តិ ៩តោត ឞយ្ខាឞត្ថាឆិ ឆយ្យតិ៑ អតាចរលាតាលាបតេ្ឌាតញ្ញាយក្កុតាលំ, យក្កុតាលាបតេ្ឌាតញ្ញា អតាចរលាតាលំ ឞយ្ខាឞត្ថាឆិតិ ក្ចុតីតិ៑ ឞយ្ខាកយតេត្តុត ឞុកត-ឞតេ្ឋត ឞយ្ខាឞត្ថាឆិឃា បដិបត្តិ ឆយ្យតិ លិតុត្ថចបតិឌ្ជាតាឃ្ចុហតកាយឞុតលិ្លកត្តកិលយឆាតុឃោក-ឞឞ្យតុច្ឆកាកិតិចេឞាឌិ-អត្តត្ចឃរហិតាឃ កក្រុលាបត្ថាបរិក្កុហិតាឃ យត្ថិ្យាឃ បដិបត្តិឃា បកាឞតតោ ឞុកត-ឞត្តឞ្យ៑ ត្តុតរហិ ឞយ្ខាឞត្ថាឆិឃា បឆាតាប្យឆាតកេឆំ បឃោឌត៌ ឆយ្យតិ៑ ឞំឞារយហោឈតោ ឞត្តុឞត្តារលាតេត្តុ បឆាត៌ បឃោឌត៌, តកត្ថាយប្យឆាត៌៑ តោឞុ បឆាតត បរហិតបដិបត្តិ ឆយ្យតិ, ត្តុតរត អត្តហិតឞយ្យត្តិ, តក្រុកយេត អត្តហិតាឃ បដិបត្ថាឌឹឞុ ចត្វុឞុ បុក្កលឞុ កកចតោ ចតុត្ថបុក្កលភាចំ ឆយ្យតិ៑ តោត ច

អត្តានង្កិលោឃ្យកាច, ង្គុយចក្ខុតីយកាច, អត្តតា ច ចក្ខុកិរិយាយ លេត្តក្កតកាច ឥរស្សតិ៍

១៣ ច ពក្យលាកហលោត លេកិលេយសុ យហក្កតកាចប្បត្តាវាឆារលាក្យឃឹបតលេតា ភកចលេតា វន្ទាលេកិយក្យលាវយ្យត្តិ ឥស្សិតា លេហាតិ, បញ្ញាកហលោត វន្ទាញ្ញាតញ្ញាលបង្គាគយក្កតាលឃឹបតលេតា វន្ទាលេកិក្យត្តរក្យលាវយ្យត្តិ៍ តក្យកយក្កហលាសិន្ទោ ហិ អនេត្វា “វតរាយរលេកិកក្យ”ត្តិអាឌិតា ចិបត្ថិយតីតិ៍ ពក្យលាកហលោត ច ង្គបកយត់ តិរុបក្កិលេលសំ ឥរស្សតិ, បញ្ញាកហលោត អបកយត់៍ តឆា ពក្យលាកហលោត លេកិកវយញ្ញាត្ថុរូបំ ភកចលេតា បចត្តិំ ឥរស្សតិ លេកិកចោហារចិវយត្តា ពក្យលាយ, បញ្ញាកហលោត វយញ្ញាយ អគតិឆាចត់៍ វភាចាគចលេរៀលេឆត ហិ ឆយ្ញាត់ វយញ្ញា អតិឆាចិត្វា វត្តាឌិបរាយវត់ លេហាតីតិ៍ តឆា ពក្យលាកហលោត យហាពក្យលាវយាបត្តិចិហារំ ឥរស្សតិ, បញ្ញាកហលោត តឹសុ ពារលេសុ អប្បឌិហតតាលាំ ចត្យវង្គតាលាំ ចត្យបឌិវម្ភិគាតាលាំ ចត្យលេចវារដ្ឋតាលាំ, ពក្យលាកហលោត យហាពក្យលាវយាបត្តិតាលាស្ស កហិតត្តា លេវវាឆារលតាលាតិ ៧ អកិញ្ញា អដ្ឋសុ បរិវាសុ អកយ្យគតាលាតិ ឥវ ពលិតិ ចុទ្ធវ ញុទ្ធតាលាតិ លេវាញ្ញអវ តាលាចរិយា អដ្ឋារវ ញុទ្ធឆយ្ញា ចត្យចត្តាលីវ តាលាចត្តុតិ វត្តវត្តតិ តាលាចត្តុតីតិ ៤ចយាឌឹត់ អលេតលេកសំ បញ្ញាបលេគឌាត់ ចលេវត តាលាចារំ ឥរស្សតិ៍ តឆា ពក្យលាកហលោត ចរលាវយ្យត្តិ, បញ្ញាកហលោត ចិន្ទាវយ្យត្តិ៍ ពក្យលាកហលោត អត្តាឌិបតិតា, បញ្ញាកហលោត ឆយ្ញាឌិបតិតា៍ ពក្យលាកហលោត លេកិកតាឆការចោ, បញ្ញាកហលោត អត្តតាឆការចោ៍ តឆា ពក្យលាកហលោត បុទ្ធាការិការចោ, បញ្ញាកហលោត កតញ្ញុតា៍ ពក្យលាកហលោត អបរត្តបតា, បញ្ញាកហលោត អគត្តត្តបតា៍ ពក្យលាកហលោត ចា ញុទ្ធការឆយ្ញសិទ្ធិ, បញ្ញាកហលោត ញុទ្ធកាចសិទ្ធិ៍ តឆា ពក្យលាកហលោត បលេរសំ តារលាំ, បញ្ញាកហលោត វឃំ តារលាំ៍ តឆា ពក្យលាកហលោត វន្ទាវលេត្តសុ អត្យក្កហចិត្តតា, បញ្ញាកហលោត វន្ទាឆលេយ្ញសុ ចិរត្តចិត្តតា ឥស្សិតា លេហាតិ៍

វន្ទាវង្គា ញុទ្ធក្យលាត់ ពក្យលា អាឌិ តត្តិគាគកាចលេតា, បញ្ញា បរិលេយាវាត់ តលេតា ង្គត្តារិ ពរលឹយាកាចលេតា៍ ទ្ធតិ អាឌិបរិលេយាវាគឥស្សលេតត វន្ទា ញុទ្ធក្យលា ឥស្សិតា លេហាត្តិ៍ តឆា ពក្យលាកហលោត សីលក្ខទ្ធបុញ្ញាក្កលេយា វយាឆិក្ខលេទ្ធា ឥស្សិលេតា លេហាតិ៍ ពក្យលាតិគាគញ្ញាសីលំ តលេតា បិលាតិបិតាឌិចិរតិប្បចត្តិលេតា, វា ច ឈាគត្តាយវយ្យលេយាកិតីតិ៍ បញ្ញាចចលេតត បញ្ញាក្ខលេទ្ធា៍ សីលង្គា វន្ទាញុទ្ធក្យលាត់ អាឌិ, វយាឆិ យលេញ្ញ បញ្ញា បរិលេយាវាគត្តិ ៤ចយ្យិ អាឌិយញ្ញបរិលេយាវាគកល្យាលឥស្សលេតត វន្ទា ញុទ្ធក្យលា ឥស្សិតា លេហាត្តិ គយលេតា ឥស្សិតត្តា៍ ៤លេវា ៤ច ហិ តិរចលេវវលេតា ញុទ្ធក្យលាត់ ឥស្សត្យបិលេយា, យឌិងំ គយក្កហលាំ, អញ្ញាឆា លេកា គាយ វយលេត្វា ភកចលេតា ក្យលេលា អត្យបងំ តិរចលេវវលេតា ឥរស្សត្យំ៍ លេតលេតចាហ –

“ញុទ្ធោបិ ញុទ្ធស្ស ភលេឃ្យ ចណ្ណំ,

កប្បម្បិ លេច អញ្ញាយភាវយាលេតា;

ខីលេយច កប្បោ ចិរឌីឃយត្តលេរ,

ວເຓ຺ໂຓ ນ ຂີເຍຖ ຕຖາຄຕສ຺ສາ”ຕິ. (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໓໐໔; ໓.໑໔໑; ມ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໒.໔໒໕; ອຸທາ. ໕໓; ພຸ. ວໍ. ອຏ຺ຐ. ໔.໔; ຈຣິຍາ. ອຏ຺ຐ. ນິທານກຖາ, ປກິຓ຺ຓກກຖາ; ອປ. ໒.໗.໒໐) –

ເຕເນວ ຈ ອາຍສ຺ມຕາ ສາຣິປຸຕ຺ຕເຕ຺ເຖເຣນາປິ ພຸທ຺ຘຄຸຓປຣິເຈ຺ຉທໍ ປຕິ ອນຸຍຸຕ຺ເຕນ “ໂນ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ “ອປິ ຈ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຘມ຺ມນ຺ວໂຍ ວິທິໂຕ”ຕິ (ທີ. ນິ. ໒.໑໔໖) ວຸຕ຺ຕໍ.

໑. ເອວໍ ສງ຺ເຂເປນ ສກລສພ຺ພຎ຺ຎຸຄຸເຓຫິ ຠຄວນ຺ຕໍ ອພິຕ຺ຖວິຕ຺ວາ ອິທານິ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ເຖາເມຕຸໍ “ພຸທ຺ໂຘປີ”ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ພຸທ຺ໂຘຕິ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ເທໂສ. ພຸທ຺ຘຠາວນ຺ຕິ ກມ຺ມນິທ຺ເທໂສ. ຠາເວຕ຺ວາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາຕິ ຈ ປຸພ຺ພກາລກິຣິຍານິທ຺ເທໂສ. ຍນ຺ຕິ ອນິຍມໂຕ ກມ຺ມນິທ຺ເທໂສ. ອຸປຄໂຕຕິ ອປຣກາລກິຣິຍານິທ຺ເທໂສ. ວນ຺ເທຕິ ກິຣິຍານິທ຺ເທໂສ. ຕນ຺ຕິ ນິຍມນໍ. ຘມ຺ມນ຺ຕິ ວນ຺ທນກິຣິຍາຍ ກມ຺ມນິທ຺ເທໂສ. ຄຕມລໍ ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ຈ ຕພ຺ພິເສສນໍ.

ຕຕ຺ຖ ພຸທ຺ຘສທ຺ທສ຺ສ ຕາວ – “ພຸຊ຺ຌິຕາ ສຈ຺ຈານີຕິ ພຸທ຺ໂຘ, ໂພເຘຕາ ປຊາຍາຕິ ພຸທ຺ໂຘ”ຕິອາທິນາ ນິທ຺ເທສນເຍນ (ມຫານິ. ໑໙໒; ຈູຬນິ. ປາຣາຍນຕ຺ຖຸຕິຄາຖານິທ຺ເທສ ໙໗) ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອປິ ຈ ສວາສນາຍ ອຎ຺ຎາຓນິທ຺ທາຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕວິຄມໂຕ, ພຸທ຺ຘິຍາ ວາ ວິກສິຕຠາວໂຕ ພຸທ຺ຘວາຕິ ພຸທ຺ໂຘ ຊາຄຣຓວິກສນຕ຺ຖວເສນ. ອຖ ວາ ກສ຺ສຈິປິ ເຎຍ຺ຍຘມ຺ມສ຺ສ ອນວພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຠາເວນ ເຎຍ຺ຍວິເສສສ຺ສ ກມ຺ມຠາເວນ ອຄ຺ຄຫເຓນ ກມ຺ມວຈນິຈ຺ຉາຍ ອຠາເວນ ອວຄມນຕ຺ຖວເສເນວ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ເທໂສ ລພ຺ຠຕີຕິ ພຸທ຺ຘວາຕິ ພຸທ຺ໂຘ ຍຖາ “ທິກ຺ຂິໂຕ ນ ທທາຕີ”ຕິ. ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ປາຣມິຕາປຣິຠາວິໂຕ ສຍມ຺ຠູຎາເຓນ ສຫ ວາສນາຍ ວິຫຕວິທ຺ຘສ຺ຕນິຣວເສສກິເລໂສ ມຫາກຣຸຓາສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓາທິອປຣິເມຍ຺ຍຄຸຓຄຓາຘາໂຣ ຂນ຺ຘສນ຺ຕາໂນ ພຸທ຺ໂຘ. ຍຖາຫ – “ພຸທ຺ໂຘຕິ ໂຍ ໂສ ຠຄວາ ສຍມ຺ຠູ ອນາຈຣິຍໂກ ປຸພ຺ເພ ອນນຸສ຺ສຸເຕສຸ ຘມ຺ເມສຸ ສາມໍ ສຈ຺ຈານິ ອພິສມ຺ພຸຊ຺ຌິ, ຕຕ຺ຖ ຈ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ພເລສຸ ຈ ວສີຠາວ”ນ຺ຕິ (ມຫານິ. ໑໙໒). ອປິ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ປິຓ຺ຑເນ. ເຕນ “ເອວໍ ຄຸຓວິເສສຍຸຕ຺ໂຕ ໂສປິ ນາມ ຠຄວາ”ຕິ ວກ຺ຂມານຄຸເຓ ຘມ຺ເມ ສມ຺ປິຓ຺ເຑຕິ. ພຸທ຺ຘຠາວນ຺ຕິ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິໍ. ຠາເວຕ຺ວາຕິ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ຈ. ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາຕິ ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ. ອຸປຄໂຕຕິ ປຕ຺ໂຕ, ອທິຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕສ຺ສ “ພຸທ຺ຘຠາວ”ນ຺ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ຄຕມລນ຺ຕິ ວິຄຕມລໍ, ນິທ຺ໂທສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວນ຺ເທຕິ ປຓມາມິ, ເຖາເມມິ ວາ. ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣຣຫິຕໍ, ໂລກຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຘມ຺ມນ຺ຕິ ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ປຏິປຊ຺ຊມາເນ ອປາຍໂຕ ສໍສາຣໂຕ ຈ ອປຕມາເນ ຘາເຣຕີຕິ ຘມ຺ໂມ.

ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ເອວໍ ວິວິຘຄຸຓຄຓສມນ຺ນາຄໂຕ ພຸທ຺ໂຘປິ ຠຄວາ ຍໍ ອຣິຍມຄ຺ຄສງ຺ຂາຕໍ ຘມ຺ມໍ ຠາເວຕ຺ວາ ຜລນິພ຺ພານສງ຺ຂາຕໍ ປນ ຘມ຺ມໍ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິໍ ອທິຄໂຕ, ຕເມຕໍ ພຸທ຺ຘານມ຺ປິ ພຸທ຺ຘຠາວເຫຕຸຠູຕໍ ສພ຺ພໂທສມລຣຫິຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣາຠາເວນ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ປຏິເວຘສທ຺ຘມ຺ມໍ ນມາມີຕິ. ປຣິຍຕ຺ຕິສທ຺ຘມ຺ມສ຺ສາປິ ຕປ຺ປກາສນຕ຺ຕາ ອິຘ ສງ຺ຄໂຫ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ. ອຖ ວາ “ອພິຘມ຺ມນຍສມຸທ຺ທໍ ອທິຄຈ຺ຉິ, ຕີຓິ ປິຏການິ ສມ຺ມສີ”ຕິ ຈ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມສ຺ສາປິ ສຈ຺ຉິກິຣິຍສມ຺ມສນປຣິຍາໂຍ ລພ຺ຠຕີຕິ ໂສປິ ອິຘ ວຸຕ຺ໂຕເຍວາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ.

ຕຖາ “ຍໍ ຘມ຺ມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສກ຺ຂິກຕ຺ວາ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘກຣຘມ຺ມຠູຕາຫິ ປາຣມິຕາຫິ ສຫ ປຸພ຺ພຠາເຄ ອຘິສີລສິກ຺ຂາທໂຍປິ ອິຘ ຘມ຺ມ-ສທ຺ເທນ ສງ຺ຄຫິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕາປິ ຫິ ຍລປຈິປກ຺ຂຕາຍ ກາຍລີ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓຕາຍ ອນຸຕ຺ຕຣາ ຘາຕິ. ຕຖາ ຫິ ສຕ຺ຕາປິ ສກລວຏ຺ຏທຸກ຺ຂນິສ຺ສຣຓຕ຺ຖາຍ ກຕຍຫາກິກີຫາເຣາ ຍຫາກຣຸຓາຘິຈານເປນລກ຺ຂຓເຍາ ປຎ຺ຎາວິເນນປຣິເຘາຕິຕໍ ຆາຕເຍນປຎ຺ຎາຍາຊີຕໍ ສຸຕ຺ຕຍຘມ຺ມາຕໍ ນຕນຫສ຺ສາຘິການິ ກປ຺ປານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອນເຂ຺ຍ຺ຍານິ ນກ຺ຂັ ຕິຣຕ຺ຖໍ ຕິເຣນເນນາຕໍ ກາຈຕາປຈ຺ຈກ຺ຂເຣາຫິ ກຍ຺ຍາຊິສຸ ອຘິກຕຈນິກາເຣາ ອຖ຺ຖິຍາຈິເຣຕ຺ຖຍ຺ຍຫາຕຸກາເຣາ ອຘິສີລິຘິຈິຕ຺ຕາຕໍ ປເຣຍຸກ຺ກ຺ນປາຣມິປ຺ເຍຕ຺ຕາ ກກຣາ ປຈ຺ຈຍາການເຣ ຈຕຸຈີນຕິເກາຊີນຕນຫສ຺ສຍຸເລກ ຍຫາຈຊີເຣຕາກໍ ເປເນຕ຺ວາ ອຕຸຕ຺ຕເຣ ນຍ຺ຍານເຍ຺ຍາຘິ ອຄິນພ຺ພຸທ຺ໂທຕິ.

ເອຕ຺ຖ ຈ “ກາເຣຕ຺ວາ”ຕິ ເອເຕນ ຈິນ຺ຕານປ຺ປາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, “ສກ຺ຂິກຕ຺ວາ”ຕິ ເອເຕນ ຈິຍຸຕ຺ຕິນປ຺ປາຍ. ຕຖາ ປເຖເມນ ຆາຕນປ຺ປາຍ, ທຸຕິເຍນ ຈິເຍາກ຺ຂນປ຺ປາຍ. ປເຖເມນ ຈາ ນຍາຘິນປ຺ປາຍ, ທຸຕິເຍນ ນຍາປຕ຺ຕິນປ຺ປາຍ. ອຖ ຈາ ປເຖເມນ ໂຍເຂາຓກາເຣນ, ທຸຕິເຍນ ອຕຸປ຺ປາເທຂາຓກາເຣນ. ປຸຣິເມນ ຈາ ຈິນ຺ຕປຍຕາຍ, ທຸຕິເຍນ ຈຊີຣຸປຍຕາຍ. ປຸຣິເມນ ຈາ ຈິຣາຄນປ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ທຸຕິເຍນ ນິເຣາຘນປ຺ປຕ຺ຕິຍາ. ຕຖາ ປເຖເມນ ນິພ຺ພານກາເຣນ, ທຸຕິເຍນ ນິສ຺ສຣຓກາເຣນ. ປເຖເມນ ຈາ ເຫຕຸກາເຣນ, ທຸຕິເຍນ ອສງ຺ຂຕກາເຣນ. ປເຖເມນ ຈາ ຆສ຺ສຕກາເຣນ, ທຸຕິເຍນ ຈິເຣຈກກາເຣນ. ປເຖເມນ ຈາ ອຘິປຕິກາເຣນ, ທຸຕິເຍນ ອມຕກາເຣນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ. ອຖ ຈາ “ຍໍ ຘມ຺ມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘກາຈໍ ສຸປເຄຕາ”ຕິ ເອເຕນ ສ຺ວາກ຺ຂາຕຕາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, “ສກ຺ຂິກຕ຺ວາ”ຕິ ເອເຕນ ສນ຺ທິຏ຺ຏິກຕາຍ. ຕຖາ ປຸຣິເມນ ອກາລິກຕາຍ, ປຈ຺ຈິເມນ ເອຫິປສ຺ສິກຕາຍ. ປຸຣິເມນ ຈາ ໂອປເນຍ຺ຍິກຕາຍ, ປຈ຺ຈິເມນ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພຕາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ. “ກຕຍລ”ນ຺ຕິ ພຸທ຺ຘິກາ ນິກິເລສາກາຈຊີປເຕນ ຘມ຺ມສ຺ສ ປຣິສຸທ຺ຘຕໍ ທເສ຺ສຕິ. “ອຕຸຕ຺ຕຣ”ນ຺ຕິ ເອເຕນ ອຎ຺ຎາສ຺ສ ຈິນິທ຺ທສ຺ສ ອກາຈຊີປເຕນ ຈິປຸລປຣິປຸຓ຺ຓຕໍ. ປເຖເມນ ຈາ ປຫານນປ຺ປໍ ຘມ຺ມສ຺ສ ທເສ຺ສຕິ, ທຸຕິເຍນ ສກາຈນປ຺ປໍ. ກາເຣຕພ຺ພຕາຍ ຈາ ຘມ຺ມສ຺ສ ກຕຍລກາເຣາ ໂຍານິເຕເຣາ. ກາຈຕາພເລນ ຫິ ເສາ ທເສນາຕໍ ສຍຸຍ຺ຍຕເກາ ໂຫຕີຕິ. ສກ຺ຂິກາຕພ຺ພກາເຣນ ອຕຸຕ຺ຕຣກາເຣາ ໂຍານິເຕເຣາ. ສກ຺ຂິກິຣິຍາຕິພ຺ພຕ຺ຕິເຕາ ຫິ ຕຕຸຕ຺ຕຣິກຣຓີຍາກາຈເຕາ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓຕາຍ ອຕຸຕ຺ຕເຣາຕິ. ຕຖາ “ກາເຣຕ຺ວາ”ຕິ ເອເຕນ ສຫ ປຸພ຺ພກາຄສີລາຊີຫິ ເສກ຺ຂາ ສີລສມາຘິປຎ຺ຎາກ຺ຂນ຺ຘາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫນ຺ຕິ. “ສກ຺ຂິກຕ຺ວາ”ຕິ ເອເຕນ ສຫ ອສງ຺ຂຕາຍ ຘາຕຸຍາ ອເສກ຺ຂາ ສີລສມາຘິປຎ຺ຎາກ຺ຂນ຺ຘາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫນ຺ຕີຕິ.

໑໓. ເອຈໍ ສເງ຺ຂເປເນຈ ສປ຺ປຘມ຺ມຄຸເຓຫິ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ອຄິຕ຺ຖຈິຕ຺ວາ ອິທານິ ອຣິຍສງ຺ຄໍ ເທເສຕຸໍ “ປຸກຕສ຺ສາ”ຕິອາຊີມາຫ. ຕຕ຺ຖ ປຸກຕສ຺ສາຕິ ສພ຺ພນ຺ຕິເທ຺ທໂສ. ຕສ຺ສ “ປຸຕ຺ຕານ”ນ຺ຕິ ເອເຕນ ສພ຺ພເນ຺ທາ. ຈຸຣສາຕນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕຈິເນນສໍ. ຍາເຣເສຕຍຈຕາຕນ຺ຕິ ຈຸຣສປຸຕ຺ຕກາເຣຈ ການເຣາຫຕິເທ຺ທໂສ. ເຕນ ກິເລສປຫານເຍຈ ກກເຈເຕາ ຈຸຣສປຸຕ຺ຕກາເຣຈ ການເຣາ ອຕຸຊາຕາຕີຕິ ທເສ຺ສຕິ. ອທ຺ທຕນ຺ຕິ ຄຫຕປຣິເຈ຺ຈທຕິເທ຺ທໂສ. ເຕນ ຈ ສຕິປິ ເຕນໍ ສຕ຺ຕຈິເນນສກາເຣນ ອເນກສຫສ຺ສສງ຺ຂາກາເຣຈ ພຸທ຺ຘໍ ຄຫຕປຣິເຈ຺ຈທໍ ຕາຕິຈຕຸຕ຺ຖີຕິ ທເສ຺ສຕິ ມຄ຺ຄຜລທ຺ທກາຈາຕຕິຈຕຸຕ຺ຖເຕາ. ສມູຫນ຺ຕິ ສມຸທາຍຕິເທ຺ທໂສ. ອຣິຍສງ຺ຄນ຺ຕິ ຄຸຓຈິນິທ຺ທສງ຺ຄາຕກາຈຕິເທ຺ທໂສ. ເຕນ ອສຕິປິ ອຣິຍປຸຄ຺ຄລາຕໍ ກາຍສາມຄ຺ຄິຍໍ ອຣິຍສງ຺ຄກາຈໍ ທເສ຺ສຕິ ທິຏ຺ຏິສີລສາມເຎ຺ຎນ ສໍຫຕກາຈເຕາ.

ຕຕ຺ຖ ສຸຣສິ ກຈາ ຊາຕາ ສໍພທ຺ຘາ ຈ ຈຸຣສາ. ຍຖາ ຫິ ສຕ຺ຕາຕໍ ຈຸຣສປຸຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕຊາຕຕາຍ ປິຕຸ ສຕ຺ຕກສ຺ສ ທາຍຊ຺ຊສ຺ສ ຈິເນເນນ ກາຄິເຕາ

ហោន្តិ, ឯវមេតេបិ អរិយបុគ្គលា សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ធម្មស្សវនន្តេ អរិយាយ ជាតិយា ជាតតាយ ភគវតោ សន្តកស្ស វិមុត្តិរសស្ស អរិយធម្មរតនស្ស ច ឯកន្តភាគិនោតិ ឱរសា វិយ ឱរសា។ អថ វា ភគវតោ ធម្មទេសនានុភាវេន អរិយភូមិំ ឱក្កមមានា ឱក្កន្តា ច អរិយសាវកា ភគវតោ ឧរេន វាយាមជនិតាភិជាតិតាយ និប្បរិយាយេន ឱរសា បុត្តាតិ វត្តព្វតំ អរហន្តិ។ សាវកេហិ បវត្តិយមានាបិ ហិ ធម្មទេសនា “ភគវតោ ធម្មទេសនា”ត្វេវ វុច្ចតិ តម្មូលកត្តា លក្ខណាទិវិសេសាភាវតោ ច។

យទិបិ អរិយសាវកានំ អរិយមគ្គាធិគមសមយេ ភគវតោ វិយ តទន្តរាយករណត្ថំ ទេវបុត្តមារោ, មារវាហិនី វា ន ឯកន្តេន អបសាទេតិ, តេហិ បន អបសាទេតព្វតាយ ការណេ វិមថិតេ តេបិ វិមថិតា ឯវ នាម ហោន្តីតិ អាហ “មារសេនមថនាន”ន្តិ។ ឥមស្មិំ បនត្ថេ “មារមារសេនមថនាន”ន្តិ វត្តព្វេ មារសេនមថនានន្តិ ឯកទេសសរូបេកសេសោ កតោតិ ទដ្ឋព្វំ។ អថ វា ខន្ធាភិសង្ខារមារានំ វិយ ទេវបុត្តមារស្សបិ គុណមារណេ សហាយភាវូបគមនតោ កិលេសពលកាយោ “សេនា”តិ វុច្ចតិ។ យថាហ “កាមា តេ បឋមា សេនា”តិអាទិ (សុ។ និ។ ៤៣៨)។ សា ច តេហិ ទិយឌ្ឍសហស្សភេទា, អនន្តភេទា វា កិលេសវាហិនី សតិធម្មវិចយវីរិយសមថាទិគុណបហរណេហិ ឱធិសោ វិមថិតា វិហតា វិទ្ធស្តា ចាតិ មារសេនមថនា, អរិយសាវកា។ ឯតេន តេសំ ភគវតោ អនុជាតបុត្តតំ ទស្សេតិ។

អារកត្តា កិលេសេហិ, អនយេ ន ឥរិយនតោ, អយេ ច ឥរិយនតោ អរិយា និរុត្តិនយេន។ អថ វា សទេវកេន លោកេន សរណន្តិ អរណីយតោ ឧបគន្តព្វតោ, ឧបគតានញ្ច តទត្ថសិទ្ធិតោ អរិយា។ អរិយានំ សង្ឃោតិ អរិយសង្ឃោ។ អរិយោ ច សោ សង្ឃោ ចាតិ វា អរិយសង្ឃោ។ ភគវតោ អបរភាគេ ពុទ្ធធម្មរតនានម្បិ សមធិគមោ សង្ឃរតនាធីនោតិ អស្ស អរិយសង្ឃស្ស ពហុការតំ ទស្សេតុំ ឥធេវ “សិរសា វន្ទេ”តិ វុត្តន្តិ ទដ្ឋព្វំ។

ឯត្ថ ច “សុគតស្ស ឱរសានំ បុត្តាន”ន្តិ ឯតេន អរិយសង្ឃស្ស បភវសម្បទំ ទស្សេតិ, “មារសេនមថនាន”ន្តិ ឯតេន បហានសម្បទំ សកលសំកិលេសបហានទីបនតោ, “អដ្ឋន្នម្បិ សមូហ”ន្តិ ឯតេន ញាណសម្បទំ មគ្គដ្ឋផលដ្ឋភាវទីបនតោ។ “អរិយសង្ឃ”ន្តិ ឯតេន បភវសម្បទំ ទស្សេតិ សព្វសង្ឃានំ អគ្គភាវទីបនតោ។ អថ វា សុគតស្ស ឱរសានំ បុត្តានន្តិ អរិយសង្ឃស្ស វិសុទ្ធនិស្សយភាវទីបនំ។ មារសេនមថនានន្តិ សម្មាវាយាមសាធិតប្បដិបក្ខភាវទីបនំ។ អដ្ឋន្នម្បិ សមូហន្តិ អាហុនេយ្យាទិភាវទីបនំ។ អរិយសង្ឃន្តិ អនុត្តរបុញ្ញក្ខេត្តភាវទីបនំ។ តថា “សុគតស្ស ឱរសានំ បុត្តាន”ន្តិ ឯតេន អរិយសង្ឃស្ស លោកុត្តរសរណគមនសភាវំ ទីបេតិ។ លោកុត្តរសរណគមនេន ហិ តេ ភគវតោ ឱរសបុត្តា ជាតា។ “មារសេនមថនាន”ន្តិ ឯតេន អភិនីហារសម្បទាយ សិទ្ធំ បុព្វភាគេ សម្មាបដិបត្តិំ ទស្សេតិ។ កតាភិនីហារា ហិ សម្មាបដិបន្នា មារំ មារបរិសំ វា អភិវិជិនន្តិ។ “អដ្ឋន្នម្បិ សមូហ”ន្តិ ឯតេន បដិវិទ្ធវិបក្ខេ សេក្ខាសេក្ខធម្មេ ទស្សេតិ បុគ្គលាធិដ្ឋានេន មគ្គផលធម្មានំ បកាសិតត្តា។ “អរិយសង្ឃ”ន្តិ អគ្គទក្ខិណេយ្យភាវំ ទស្សេតិ។ សរណគមនញ្ច សាវកានំ សព្វគុណានំ អាទិ, សបុព្វភាគបដិបទា សេក្ខា សីលក្ខន្ធាទយោ មជ្ឈំ អសេក្ខា សីលក្ខន្ធាទយោ បរិយោសានន្តិ អាទិមជ្ឈបរិយោសានកល្យាណា សង្ខេបតោ សព្វេ អរិយសង្ឃគុណា បកាសិតា ហោន្តិ។

៣. ឯវំ គាថាត្តយេន សង្ខេបតោ សកលគុណសំកិត្តនមុខេន រតនត្តយស្ស បណាមំ កត្វា ឥទានិ តំ និបច្ចការំ យថាធិប្បេតេ បយោជនេ បរិណាមេន្តោ “ឥតិ មេ”តិអាទិមាហ. តត្ថ រតិជននដ្ឋេន រតនំ, ពុទ្ធធម្មសង្ឃា. តេសញ្ហិ “ឥតិបិ សោ ភគវា”តិអាទិនា យថាភូតគុណេ អាវជ្ជេន្តស្ស អមតាធិគមហេតុភូតំ អនប្បកំ បីតិបាមោជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ. យថាហ –

“យស្មិំ, មហានាម, សមយេ អរិយសាវកោ តថាគតំ អនុស្សរតិ, នេវស្ស តស្មិំ សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ, ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ, ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ, ឧជុគតមេវស្ស តស្មិំ សមយេ ចិត្តំ ហោតិ តថាគតំ អារព្ភ. ឧជុគតចិត្តោ ខោ បន, មហានាម, អរិយសាវកោ លភតិ អត្ថវេទំ, លភតិ ធម្មវេទំ, លភតិ ធម្មូបសំហិតំ បាមោជ្ជំ, បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតី”តិអាទិ (អ. និ. ៦.១០; ១១.១១).

ចិត្តីកតាទិភាវោ វា រតនដ្ឋោ. វុត្តញ្ហេតំ –

“ចិត្តីកតំ មហគ្ឃញ្ច, អតុលំ ទុល្លភទស្សនំ;

អនោមសត្តបរិភោគំ, រតនំ តេន វុច្ចតី”តិ. (ទី. និ. អដ្ឋ. ២.៣៣; ខុ. បា. អដ្ឋ. ៦.៣; សុ. និ. អដ្ឋ. ២២៦; មហានិ. អដ្ឋ. ៥០) –

ចិត្តីកតភាវាទយោ ច អនញ្ញសាធារណា ពុទ្ធាទីសុ ឯវ លព្ភន្តីតិ.

វន្ទនាវ វន្ទនាមយំ យថា “ទានមយំ សីលមយ”ន្តិ. វន្ទនា ចេត្ថ កាយវាចាចិត្តេហិ តិណ្ណំ រតនានំ គុណនិន្នតា, ថោមនា វា. បុជ្ជភវផលនិព្វត្តនតោ បុញ្ញំ, អត្តនោ សន្តានំ បុនាតីតិ វា. សុវិហតន្តរាយោតិ សុដ្ឋុ វិហតន្តរាយោ. ឯតេន អត្តនោ បសាទសម្បត្តិយា, រតនត្តយស្ស ច ខេត្តភាវសម្បត្តិយា តំ បុញ្ញំ អត្ថប្បកាសនស្ស ឧបឃាតកោបទ្ទវានំ វិហននេ សមត្ថន្តិ ទស្សេតិ. ហុត្វាតិ បុព្ពកាលកិរិយា. តស្ស “អត្ថំ បកាសយិស្សាមី”តិ ឯតេន សម្ពន្ធោ. តស្សាតិ យំ រតនត្តយវន្ទនាមយំ បុញ្ញំ, តស្ស. អានុភាវេនាតិ ពលេន.

៤. ឯវំ រតនត្តយស្ស និបច្ចការេ បយោជនំ ទស្សេត្វា ឥទានិ យស្សា ធម្មទេសនាយ អត្ថំ សំវណ្ណេតុកាមោ, តស្សា តាវ គុណាភិត្ថវនវសេន ឧបញ្ញាបនត្ថំ “សំយុត្តវគ្គបដិមណ្ឌិតស្សា”តិអាទិ វុត្តំ. ទេវតាសំយុត្តាទិសំយុត្តេហិ ចេវ នឡវគ្គាទិវគ្គេហិ ច វិភូសិតស្សាតិ អត្ថោ. តត្ថ “សំយុត្ត”ន្តិ “សំយោគោ”តិ ច អត្ថតោ ឯកំ. កេសំ សំយុត្តំ? សុត្តវគ្គានំ. យថា ហិ ព្យញ្ជនសមុទាយោ បទំ, ឯវំ អត្ថេសុ ច កតាវធិកោ បទសមុទាយោ វាក្យំ, វាក្យសមុទាយោ សុត្តំ, សុត្តសមុទាយេ វគ្គោតិ សមញ្ញា, តថា សុត្តវគ្គសមុទាយេ សំយុត្តសមញ្ញា. សំយុជ្ជន្តីតិ ឯត្ថ សុត្តវគ្គាតិ សំយុត្តំ. យទិបិ អវយវវិនិមុត្តោ សមុទាយោ នាម បរមត្ថតោ នត្ថិ, អវយវេ ឯវ តំតំសង្កេតវសវិសិដ្ឋេ ឧបាទាយ បទាទិសមញ្ញា វិយ សុត្តវគ្គសមញ្ញា សំយុត្តសមញ្ញា អាគមសមញ្ញា ច, តថាបិ បរមត្ថតោ

អចិន្តេយ្យាតោបិ សព្វាការេយា ញាណ្ឌិបរិកប្បិតទ្វេបេត ចិន្តេយ្យាតោ ចិយ កឃ្យាតោ អចយចាតំ អធិដ្ឋានកាចេត ទេចាហរីយតិ យថា “ទុក្ខ សាលា”តិ, តស្មា វុត្តំ “សំយុត្តចក្កបវិយល្ហិតស្សា”តិ៍

តត្ថ សំយុត្តចក្កា ឯវ អាការេយា, តស្ស បន កោហិ យល្ហតត្តិ? ត ទេចាទេតព្ហេយតិ៍ កចតិ ហិ អភិទេស្កបិ ចតុស្សិ យថាធិប្បេតបិទេសាចទោឡៃតទោតា កេឆកសយុគាចាទោ យថា “សិលិបុត្តកស្ស សរីរ”ត្តិ៍ អាកយិស្សត្តិ ឯត្ថ, ឯទេតត, ឯតស្មា ចា អត្ថត្ថបទត្ថាគេយាតិ អាការេយា, អាឌិកល្យាណាទិកុលាសយ្យត្តិយា ងុត្តយដ្ឋេត តំតំអភិបត្តិតសយិន្ទិទេហតុតាយ បល្ហិទេតហិ ចរិតព្ហេតា ចទោ, អាការេយា ច ខេសា ចទោ ចាតិ អាកយចទោ៍ អាកយសយូទេតហិ ចា ចទោតិ អាកយចទោ, សំយុទេត្តា ច ខេសា អាកយចទោ ចាតិ សំយុត្តាកយចទោ, តស្ស៍ ញាណ្ឌាតំ អនុញាណ្ឌា ញាណ្ឌានុញាណ្ឌា, ញាណ្ឌាតំ សច្ចបដិវេចធំ អនុកម្ម បដិចិន្ទសច្ចា អក្កសាចកាគេយា អរិយា៍ ទេតហិ អត្ថសំចល្លតាកុលាសំចល្លតាតំ ចទេសត សំចល្លិតស្ស៍

អថ ចា ញាណ្ឌា ច អនុញាណ្ឌា ច ញាណ្ឌានុញាណ្ឌាតិ ទេយាទេឌតព្ហា៍ សយូាសយ្ហុទ្ទេតច ហិ ចិតយសុត្តអភិធយូាតំ បកិល្លកទេឆសតាទិចទេសត ទេយា បឆយំ អទេត្ថា ចិភទេត្តា, ទេសា ឯច បដ្ឋា ទេតសំ អត្ថចល្លតាចទេសត សក្កីតិកាទេរហិ សក្កហំ អាទេរាបិទេតាតិ៍ ឯត្ថ ច សំយុត្តាតំ ចក្កា សម្មហាតិ សំយុត្តចក្កា, សកាធាចក្កាគេយា៍ តប្បរិយាបត្តតាយ សំយុទេត្តសុ ចក្កា សំយុត្តចក្កា, តឡអចក្កាគេយា៍ សំយុត្តាច ចក្កា សំយុត្តចក្កា៍ តិចិទេឆបិ ទេត ឯកទេសសតទេយត កទេហត្វា វុត្តំ “សំយុត្តចក្កបវិយល្ហិតស្សា”តិ៍

តត្ថ សកាធាចទេក្ក តាច ឯកាគេស សំយុត្តាតិ អដ្ឋតិំស ចក្កា៍ តិដាតចទេក្ក តច សំយុត្តាតិ ឯក្ទតចត្តាលីស ចក្កា៍ ឍត្តចទេក្ក ឯកាគេស សំយុត្តាតិ ឯក្ទតសដ្ឋិ ចក្កា៍ សឡអាយតតចទេក្ក តច សំយុត្តាតិ អដ្ឋតិំស ចក្កា៍ យហាចទេក្ក ទ្វាគេស សំយុត្តាតិ អដ្ឋចត្តាលីស ចក្កា៍ ព្ពាទេយត្ថ សំយុត្តត្ថរចក្កាតំ បរិយាណាំ៍

ញាណាណប្បទេកទេឌតតស្សាតិ បដិច្ចសយុប្បាទល្ហាយតតាទិកចាឌាហុលតាយ កម្ពីរញាណាណចរិយាចិកាចតទេតា បញ្ញាចិកាកសយុប្បាទេកស្ស៍ ព្ពាឆ បត “បញ្ញាប្បទេកទេឌតតស្សា”តិ ប្រាយយាការេយា ទេចាយិទេតា, សំចល្លតាសុ ចាយំ អាចរិយស្ស បកតិ, យធិធំ តំតំសំចល្លតាតំ អាទិទេតា តស្ស តស្ស សំចទេល្លតព្ហស្ស ឆយូស្ស ចិទេសសកុលាភិត្តទេតត ទេចាយតា៍ តថា ហិ សុយក្កលចិលិសិតិបបដ្ឋាសុគតិយទេតាទេធបុទលិអដ្ឋសាលិតិអាទីសុ ច យថាក្កយំ “សទ្ធាចហុលស្ស, បទេចាគេយធតស្ស, ឆយូកចិកបុក្កចាតំ ចិចិត្តបដិកាតឌតតស្ស, តស្ស កម្ពីរញាណាទេលាហិ ឡ្កាកាឡហស្ស អភិល្យាបសា តាតាតយចិចិត្តស្ស អភិធយូស្សា”តិអាទិតា ទេចាយតា កតា៍

៩៍ អទេត្ថា កថីយតិ ឯតាយាតិ អត្ថកថា, អត្ថកថាច អដ្ឋកថា ត្ថ-ការស្ស ដ្ឋ-ការំ កត្វា យថា “ទុក្ខស្ស បីឡអតដ្ឋោ”តិ៍ អាទិទេតាតិ អាទិយិប្បទេយសក្កីតិយំ៍ ល្ហអភិញ្ញាតាយ បទេរយត ចិត្តចសិភាទេចត សយគ្នាកតត្តា ឆសាតាទីសុ បដ្ឋាចិឆចសិតាសយ្ហាចទេតា ច ចសិទេតា, ទេធរា យហាកស្សបិគេយា ៍ ទេតសំ សទេតហិ បដ្ឋាហិ៍ យាតិ យា អដ្ឋកថា៍ សក្កីតាតិ អត្ថំ កទេធតុំ យុត្តដ្ឋាទេត “អយំ ឯតស្ស អទេត្ថា, អយំ ឯតស្ស អទេត្ថា”តិ សក្កទេហត្វា វុត្តា៍ អនុសក្កីតា ច យសទេត្ថរាទីហិ បដ្ឋាបិ ទុតិយតតិយសក្កីតីសុ៍ ព្ពាយិតា អត្ថទេតា សំចល្លតាយ

ᩋᩣᨠᩣᩈᨲᨸᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨

᪗᪨ ᩈᩦᩉᩔ ᩅᩥᨽᩮᨲᩣ ᨠᩉᨱᩮᨲᩣ ᩈᩦᩉᩅᩥᨩ᩠ᨩ, ᩈᩦᩉᨠᩥᨿᩣᩁᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳᩴᩈᨲᩣᨲᨲᩣᨿ ᨲᨸ᩠ᨸᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮᨷ ᨻᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᨶᩥᨧᩣᩈᨲᩣᨿ ᨲᨸ᩠ᨸᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩔ ᨧ ᩈᩦᩉᩅᩥᨿᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧᩮᨴᩥᨲᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᩣᨠᨲᩣᨲᩥ ᨴᨷ᩠ᨷᨦ᩠ᨠᩮᨲᩣ ᩋᩣᨶᩦᨲᩣ᪨ ᩋᨧᩣᨲᩥ ᨷᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩋᨷᩁᨠᩣᩁᩮᨠ ᩉᩥ ᨶᩥᨠᩣᨿᨲ᩠ᨳᩁᩃᨴ᩠ᨵᩥᩉᩥ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩁᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩉᩅᩥᨿᨠᩣᩈᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣ ᨹᩥᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨾᩪᩃᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨿᨠᩣᩈᨲᩴ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᨶ ᨠᩁᩮᩣᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨴᩥᨷᨧᩣᩈᩦᨶᨿᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨷᨧᩣᩈᩦᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᨷ᩠ᨷᨴᩥᨷᨧᩣᩈᩦᨶᩴ, ᩈᩦᩉᩅᩥᨿᩋᨴᩥᨷᨧᩣᩈᩦᨶᩴ ᨧᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᩦᩉᩅᩥᨿᨠᩣᩈᩣᨿ ᨹᩥᨲᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨

᪘᪨ ᩋᨷᩁᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨠᩈᨴᩥᩈᩴ ᩈᩦᩉᩅᩥᨿᨠᩣᩈᩴ ᩋᨷᩁᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᨲᩮᨲᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩋᩉᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨶᩣᩁᨿᩴ ᨠᩣᩈᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩣᨠᨹᨠᩣᩈᩴ᪨ ᩈᩣ ᩉᩥ ᩈᨠᩣᨧᨶᩥᨠᩣᨲ᩠ᨳᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨷᩃ᩠ᨴᩥᨲᨿᨶᩴ ᩁᩮᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᨲ᩠ᨳᩥᨶᨿᩣᨲ᩠ᨳᨧᩥᨠ”ᨲ᩠ᨳᩥ, ᨷᩥᨿᨷ᩠ᨷᨠᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩃᩥᨿᩥᨠᩴ ᨷᩥᨿᨷ᩠ᨷᩅᩣᨿᩣᨲ᩠ᨳᨧᩥᨶᩣᨿᩥᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᩥᨠᨲᩮᩁᩣᩈᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩈᨠᩣᨧᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣᩈᨲ᩠ᨳᩁᩁᩉᩥᨲᩴ᪨

᪙᪨ ᩈᨿᩴ ᩋᨧᩥᩁᩅᩥᩁᨿᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨧᩥᩁᩣᩁᩈᨠ᩠ᨠᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᩁᩣᩈᩣᨠᩣᨧᨿᩣᩉ᪨ ᩋᨧᩥᩁᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩣ ᩑᨧ ᩉᩥ ᩁᩈᩁᨧᩣᨴᩣᨷᩥ ᨴᩮᩣᩈ ᨷᨠᩣᩈᩦᨿᩥᩔᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩁᩈᩁᨧᩥᩈᨴᩥᨷᩥᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩥᩁᩮᩉᩥ ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨿᨲ᩠ᨳᩣᨠᨲᨲ᩠ᨳᩣ ᩁᩈᩁᩣ, ᨿᩉᩣᨠᩔᨷᩥᨴᩮᨿᩣ᪨ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᨠᨲᩣ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨷᩁᨿ᩠ᨿᩁᩣ ᩁᩈᩁᨧᩥᩈᩣ, ᨲᨷ᩠ᨿᩁᩥᨿᩣᨷᨲ᩠ᨳ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨠᨿᩣᨠᩥᨠᨿᩈᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨷᨶᩮᩣᨲᩮᨶ ᨲᩔ ᩈᨿᨴ᩠ᨴᩃᨶᩮᨲᩣ ᩁᩈᩁᨧᩥᩈᨴᩥᨷᩥ, ᨿᩉᩣᨧᩥᩉᩣᩁᨧᩣᩈᩥᨶᩮᩣ, ᨲᩮᩈᩴ᪨ ᨧᩥᨧᩥᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᨧᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩣᨶᨿ ᨶᩥᩃᨿᨴ᩠ᨵᩣᨠᩣᨠᩣᩁᩮᨲ ᨷᨧᨲ᩠ᨳᩣ ᨧᩥᨿᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶᩦ ᨠᨳᩣ᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨶᩥᨷᩩᨱᩣ ᩈᨱ᩠ᩉᩣ ᨧᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᩈᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩩᨶᩥᨷᩩᨱᨧᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᨿᩣ᪨ ᩋᨧ ᨧᩣ ᨧᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩦᨲᩥ ᨧᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿᩣ ᨴᩩᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨿᨠᩣᩁᨧᩥᩈᨿᩴ ᨶᩣᨠᩥ᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵ ᨶᩥᨷᩩᨱᩣ ᩁᩃᨠᩣ ᨧᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᩈᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩮᩣᨩᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩉᩣᨠᩔᨷᩥᨴᩥᩁᩈᩁᨷᩁᨿ᩠ᨿᩁᩣᨠᩮᨲᩣ, ᨲᩮᨲᩣ ᩑᨧ ᨧ ᩋᨧᩥᨷᩦᨲᩣ ᩈᨱ᩠ᩉᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩁᨿᩣ ᨿᩉᩣᨧᩥᩉᩣᩁᨧᩣᩈᩦᨶᩴ ᨧᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿᩣ, ᨲᩔ ᨷᨿᩣᩉᨠᨲᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨

᪑᪐᪨ ᩈᩩᨴᨶᩔ ᨶᩣᨲᩥ ᨧ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ “ᨶ ᨠᩮᩣᨧᩃᩥ ᨴᨷ᩠ᨷᨴᩥᨷᨧᩣᩈᩦᨶᩮᨿᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩋᨧ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᨵᩩᨴᨶᨲᩮᩣᩈᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨧ “ᨲᨸ᩠ᨸᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᨴᩥᨷᨧᩣᩈᩦᨶᨿᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈ᩠ᨠ᩠ᨠᩉᨱᩣᨴᩥᩈᩩᨠᩁᨲᩣᨿ ᨲᩮᩈᨿᩥ ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᩋᨲ᩠ᨳᩴ, ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᨷ᩠ᨿᨧᨲ᩠ᨳᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩮᩈᨶᩣᩋᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨿᨠᩣᩈᩴ ᩋᨧᩥᨷᩦᨲᨷᨶ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩈᩩᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩩᨶᨿᩔ ᨧ ᩈ᩠ᨷᩥᨿᨠᩣᨧᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᨷᨧᨲ᩠ᨳᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ “ᨴ᩠ᩅᩮᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᩣᨿ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ? ᩈᩩᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨴᨷ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨶᩦᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐)᪨

᪑᪑-᪑᪒᪨ ᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ, ᨲᩔᩣ ᨿᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᩥᨲᩩᩴ “ᩈᩣᨧᨲ᩠ᨳᩥᨷᨠ᩠ᨡᩦᨶ”ᨲ᩠ᨳᩥᩋᩣᨴᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᨶ ᨴᩣᨶᩥ ᩉᩥᩁᩮᩔᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠᨳᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨶ ᨧ ᨴᩣᨶᩥ ᨧᩥᨧᩣᩁᨿᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧ᪨ ᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᩴ ᨮᩥᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩦᨥᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᩣᨶᩴ᪨

១២៑ “ត ព្ពឆ កិរេយ្យា ចិត្តុប្បាទកចំ កទិស្សាយិ”តិ សាយញ្ញតោ ទុត្តស្ស អត្ថស្ស អចស្សយំ ឥស្សេតុំ “សុត្តាតំ បតា”តិអាទិ ទុត្តំ៑

១៣៑ យំ អដ្ឋកថំ កត្តុការេយា, តទេកទេសការេចត ចិស្ពុទ្ធិមគ្គោ កហេតព្ពោតិ កថិកាតំ វ្ទុបទេសំ កទេរាត្តោ តត្ត ចិធារិតឆមេ្ម វ្ទុទ្ទេសចទេសត ឥស្សេតិ “សីលកថា”តិអាទិតា៑ តត្ថ សីលកថាតិ ចារិត្តចារិត្តាទិចទេសត សីលស្ស ចិត្តារកថា៑ ធុតឆម្មាតិ បិណ្ឌបាតិកង្គាឝយោ ពេទស កិលេសធុតតកឆម្មា៑ កម្មដ្ឋាតាតិ សព្ពាតិតិ បាឡិព្ពយំ អាកតាតិ អដ្ឋតិំស, អដ្ឋកថាយំ ទេ្វតិ តិសចសសាតិ យោកកម្មស្ស ភាចតាយ បចត្តិដ្ឋាតាតិ៑ ចរិយាចិឆាតសហិតោតិ រាកចរិយាទីតំ សភាកាទិចិឆាតេតត សហិតោ៑ ឈាតាតិ ចត្តារិ រូបាចចរជ្ឈាតាតិ, សមាបត្តិយោ ចតស្សោ អរូបសមាបត្តិយោ៑ អដ្ឋបិ ចា បដិលទ្ធមត្តាតិ ឈាតាតិ, សមាបជ្ជតចសិកាចប្បត្តិយា សមាបត្តិយោ៑ ឈាតាតិ ចា រូបារូបាចចរជ្ឈាតាតិ, សមាបត្តិយោ ផលសមាបត្តិតិរោឝសមាបត្តិយោ៑

១៤៑ លោកិយលោកុត្តរភេទា ឲ អភិញ្ញាយោ សព្ពា អភិញ្ញាយោ៑ ពាលាចិភង្គាទីសុ អាកតតយេត ឲកចិឆាទិតា បញ្ញាយ សង្កលេត្វា សម្បិណ្ឌេត្វា តិច្ឆយោ បញ្ញាសង្កលតតិច្ឆយោ៑

១៥៑ បច្ចយឆម្មាតំ ហេតុអាទីតំ បច្ចយុប្បន្នឆម្មាតំ ហេតុបច្ចយាទិភាចេចា បច្ចយាការោរា, តស្ស ទេសតា បច្ចយាការទេសតា, បដិច្ចសមុប្បាទកថាតិ អត្ថោ៑ សា បត តិកាយត្តរលទ្ធិសង្ករហិតតាយ សុដ្ឋុ បរិសុទ្ធា, ឃតចិតិគ្គុទាកស្ស ច សុទុក្ករតាយ តិបុណា សណ្ហសុខុមា, ឲកត្តតយាទិសហិតា ច តត្ថ ចិធារិតាតិ អាហ “សុបរិសុទ្ធតិបុណតយា”តិ៑ បដិសម្ភិទាទីសុ អាកតតយំ អចិសជ្ជេត្វាច ចិធារិតត្តា អចិមុត្តតត្តិមគ្គា៑

១៦៑ ព្ពតិ បត សព្ពត្តិ ព្ពតិ-សទ្ទោ បរិសមាបតេត, បត-សទ្ទោ ចចតាលង្ការេរ, ឲតំ សព្ពត្តិ អត្ថោ៑ ព្ពឆាតិ ព្ពយិស្សា អដ្ឋកថាយ៑ ត តំ ចិធារយិស្សាមិ បុតរុត្តិភាចតោតិ អធិប្បាយោ៑

១៧៑ ព្ពភាតិ តស្សេច អចិធារណស្ស ឲកត្តការណំ តិទ្ទិសេត្វា “មជ្ឈេចិសុទ្ធិមគ្គោ”តិអាទិមាហ៑ តត្ថ “មជ្ឈេឋត្វា”តិ ឲតេត មជ្ឈេ ភាចតីបតេត ចិសេសតោ ចតុត្តំ អាកមាតំ សាឆារណដ្ឋកថា ចិសុទ្ធិមគ្គោ, ត សុមង្គលចិលាសិតិអាទយោ ចិយ អសាឆារណដ្ឋកថាតិ ឥស្សេតិ៑ “ចិសេសតោ”តិ ច ព្ពតំ ចិតយាកិឆម្មាតម្បិ ចិសុទ្ធិមគ្គោ យថារហំ អត្ថចណ្ណតា ហោតិ ឲចាតិ កត្វា ទុត្តំ៑

១៨៑ ព្ពតេច្ចាតិ ព្ពតិ ឲច៑ តម្បីតិ ចិសុទ្ធិមគ្គម្បិ៑ ឲតាយាតិ សារត្ថប្បកាសិតិយា៑

២០ ច “សីហឡអដ្ឋំ អាភតា”តិអាទិតា អដ្ឋកថាករណស្ស តិមិត្តំ ឥស្សេតិ, “ទីបចាសីតមត្ថាយ សុឌតស្ស ច ពុដ្ឋត្ថំ ចិរដ្ឋិតត្ថញ្ច ឆម្មស្សា”តិ ឲតេតហិ បយោជតំ, “សំយុត្តាកមចរស្ស អត្ថំ បកាសយិស្សាមិ”តិ ឲតេតត បិណ្ឌត្ថំ, “អបតេត្វាត តតោតាហំ សីហឡអការ”ត្តិអាទិតា “សាចត្ថិបក្ខិតត”ត្តិអាទិតា “សីលកថា”តិអាទិតា ច ករណប្បការំ៑ ហេដ្ឋិមតិកាយេសុ ចិសុទ្ធិមគ្គេ ច ចិធារិតាតំ

អត្វាតិ អចិចារលាយ្យិ ហិ ព្កឆ ករលាប្យកានរា ឲចាតិ់

កក្វារយ្កកឆាចល្ឈភា ភិឌ្ខិតា់

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

# ᪁᪨ ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ

## ᪁᪨ ᨶᩊᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

### ᪁᪨ ᩒᨥᨲᩁᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩅᩥᨽᩣᨣᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨽᩣᩅᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨮᨾᩴ ᨲᩣᩅ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩔ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩅᩁᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨠᩣᩈᨿᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨧᨶᩮ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩤ “ᩑᨲᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ ᩅᩥᨩᩣᨶᩣᨳ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨠᨲᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩅᨣ᩠ᨣᩤ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩋᩅᨿᩅᩮᨶ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᩈᨾᩩᨴᩣᨿᩮᩣ ᩈᨾᩣᩈᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩒᨽᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᨲᩔ ᨸᨮᨾᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥᨿᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶᩮᩅ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ, “ᨲᩔ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᩈᨣᩣᨳᩣᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩈᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩣᨶᩴ ᩈᩘ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩣᨿᨶᩴ ᨠᨳᨶᩴ ᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥ, ᨾᩉᩣᩅᩥᩈᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩪᨩᨶᩦᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨾᩉᨲᩦ ᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥ᪨ ᨸᨮᨾᩣ ᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᨸᨮᨾᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥ, ᨲᩔᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᨠᩣᩃᩮᩣ ᨸᨮᨾᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩣᩃᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨮᨾᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩣᩃᩮ᪨

ᨶᩥᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨴᩮᩈᨠᩣᩃᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᩅᩥᨴᩥᨲᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨴᩔᩮᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨴᩣᨶᩴ᪨ ᨿᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨣᨶ᩠ᨳᩔ ᩏᨸᩮᩣᨣ᩠ᨥᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈ᩠ᩅᩣᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ “ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ-ᩋᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨶ ᨸᨶ “ᩈᨶᩥᨴᩤᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪁᪂᪆) ᩅᩥᨿ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩣᨴᩥᨴᩮᩈᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ – “ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ-ᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᨶ ᨸᨮᨾᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩣᩃᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨴᩣᨶᨾᩣᨴᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨾᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᩔᩴ ᨸᨮᨾᨾᩉᩣᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥᨿᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ, ᩈᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩈᩩᨾᩘ᩠ᨣᩃᩅᩥᩃᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩴ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨴᩦᨸᩥᩔᩣ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᩣ ᨸᨶᩮᩈᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

᪁᪨ ᩑᩅᩴ ᨻᩣᩉᩥᩁᨶᩥᨴᩣᨶᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨲᩥᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᩮᨲᩩᩴ “ᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨴᩣᨶᩥ ᨲᩣᩅ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩑᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨸᩣᨲᨸᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ-ᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᨸᨴᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ, ᨶ ᨸᨴᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨸᨴᩣᨶᩥ ᨧ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣ᪨ ᨸᨴᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨧ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩑᨠᩈᩮᩈᩅᩈᩮᨶ ᨸᨴᨸᨴᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩣ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨴᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ “ᨩᩮᨲᩔ ᩅᨶᩴ ᨩᩮᨲᩅᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᨾᩣᩈᨸᨴᩮᩈᩩ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

អត្ថេនាតិ បទត្ថេន។ តំ បន បទត្ថំ អត្ថុទ្ធារក្កមេន បឋមំ ឯវំសទ្ទស្ស ទស្សេន្តោ “ឯវំសទ្ទោ តាវា”តិអាទិមាហ។ អវធារណាទីតិ ឯត្ថ អាទិ-សទ្ទេន ឥទមត្ថបុច្ឆាបរិមាណាទិអត្ថានំ សង្គហោ ទដ្ឋព្វោ។ តថា ហិ “ឯវំគតានិ បុថុសិប្បាយតនានិ (ទី។ និ។ ១.១៩១, ១៩៤), ឯវំវិធោ ឯវមាការោ”តិ ច អាទីសុ ឥទំ-សទ្ទស្ស អត្ថេ ឯវំ-សទ្ទោ។ គត-សទ្ទោ ហិ បការបរិយាយោ, តថា វិធាការ-សទ្ទា ច។ តថា ហិ គតវិធអាការសទ្ទេ លោកិយា បការត្ថេ វទន្តិ។ “ឯវំ សុ តេ សុន្ហាតា សុវិលិត្តា កប្បិតកេសមស្សូ អាមុត្តមាលាភរណា ឱទាតវត្ថវសនា បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមប្បិតា សមង្គីភូតា បរិចារេន្តិ, សេយ្យថាបិ ត្វំ ឯតរហិ សាចរិយកោតិ។ នោ ហិទំ, ភោ គោតមា”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១.២៨៦) បុច្ឆាយំ, “ឯវំ លហុបរិវត្តំ (អ។ និ។ ១.៤៨), ឯវមាយុបរិយន្តោ”តិ (បារា។ ១២) ច អាទីសុ បរិមាណេ។

តត្ថ ច “ឯវំ សុ តេ សុន្ហាតា សុវិលិត្តា, ឯវមាយុបរិយន្តោ”តិ ឯត្ថ ឯវំ-សទ្ទេន បុច្ឆនាការបរិមាណាការានំ វុត្តត្តា អាការត្ថោ ឯវ ឯវំ-សទ្ទោតិ? ន, វិសេសសព្ភាវតោ។ អាការមត្តវាចកោ ហិ ឯវំ-សទ្ទោ, អាការត្ថោតិ អធិប្បេតោ យថា “ឯវំ ព្យាខោ”តិអាទីសុ, ន បន អាការវិសេសវាចកោ។ ឯវញ្ច កត្វា, “ឯវំ ជាតេន មច្ចេន”តិអាទីនិ (ធ។ ប។ ៥៣) ឧបមាទីសុ ឧទាហរណានិ ឧបបន្នានិ ហោន្តិ។ តថា ហិ “យថាបិ...បេ... ពហុ”ន្តិ (ធ។ ប។ ៥៣)? ឯត្ថ បុប្ផរាសិដ្ឋានិយតោ មនុស្សុប្បត្តិសប្បុរិសូបនិស្សយ-សទ្ធម្មស្សវន-យោនិសោមនសិការ-ភោគសម្បត្តិអាទិទានាទិបុញ្ញកិរិយហេតុសមុទាយតោ សោភាសុគន្ធតាទិគុណយោគតោ មាលាគុណសទិសិយោ បហូតា បុញ្ញកិរិយា មរិតព្ពសភាវតាយ មច្ចេន សត្តេន កត្តព្ពាតិ ជោតិតត្តា បុប្ផរាសិមាលាគុណា ច ឧបមា, តេសំ ឧបមាការោ យថា-សទ្ទេន អនិយមតោ វុត្តោតិ “ឯវំ-សទ្ទោ ឧបមាការនិគមនត្ថោ”តិ វត្តុំ យុត្តំ, សោ បន ឧបមាការោ និយមិយមានោ អត្ថតោ ឧបមាវ ហោតីតិ អាហ “ឧបមាយំ អាគតោ”តិ។ តថា “ឯវំ ឥមិនា អាការេន អភិក្កមិតព្ព”ន្តិអាទិនា ឧបទិសិយមានាយ សមណសារុប្បាយ អាកប្បសម្បត្តិយា យោ តត្ថ ឧបទិសនាការោ, សោ អត្ថតោ ឧបទេសោ ឯវាតិ វុត្តំ, “ឯវំ តេ...បេ... ឧបទេសេ”តិ។ តថា “ឯវមេតំ ភគវា, ឯវមេតំ សុគតា”តិ ឯត្ថ ច ភគវតា យថាវុត្តមត្ថំ អវិបរីតតោ ជានន្តេហិ កតំ តត្ថ សំវិជ្ជមានគុណានំ បការេហិ ហំសនំ ឧទគ្គតាករណំ សម្បហំសនំ យោ តត្ថ សម្បហំសនាការោតិ យោជេតព្ពំ។

ឯវមេវ បនាយន្តិ ឯត្ថ គរហណាការោតិ យោជេតព្ពំ, សោ ច គរហណាការោ “វសលីតិ-អាទិខុំសនសទ្ទសន្និធានតោ ឥធ ឯវំ-សទ្ទេន បកាសិតោតិ វិញ្ញាយតិ។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ ឧបមាការាទយោបិ ឧបមាទិវសេន វុត្តានំ បុប្ផរាសិអាទិសទ្ទានំ សន្និធានតោតិ ទដ្ឋព្វំ។ ឯវំ, ភន្តេតិ បន ធម្មស្ស សាធុកំ សវនេ សមាទបិតេហិ ភិក្ខូហិ អត្តនោ តត្ថ ឋិតភាវស្ស បដិជាននវសេន វុត្តត្តា ឯត្ថ ឯវំ-សទ្ទោ “វចនសម្បដិច្ឆនត្ថោ”តិ វុត្តោ។ តេន ឯវំ, ភន្តេតិ សាធុ, ភន្តេ, សុដ្ឋុ, ភន្តេតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវញ្ច វទេហីតិ យថាហំ វទាមិ, ឯវំ សមណំ អានន្ទំ វទេហីតិ យោ ឯវំ វទនាការោ ឥទានិ វត្តព្វោ, សោ ឯវំ-សទ្ទេន និទស្សីយតីតិ “និទស្សនត្ថោ”តិ វុត្តោ។ ឯវំ នោតិ ឯត្ថាបិ តេសំ យថាវុត្តធម្មានំ អហិតទុក្ខាវហភាវេ សន្និដ្ឋានជនកត្ថំ អនុមតិគ្គហណវសេន “សំវត្តន្តិ វា នោ វា, កថំ វោ ឯត្ថ ហោតី”តិ បុច្ឆាយ កតាយ “ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតី”តិ វុត្តត្តា តទាការសន្និដ្ឋានំ ឯវំ-សទ្ទេន វិភាវិតន្តិ វិញ្ញាយតិ។ សោ បន តេសំ ធម្មានំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តនាការោ និយមិយមានោ អវធារណត្ថោ ហោតីតិ អាហ – “ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតីតិអាទីសុ អវធារណេ”តិ។

នានានយនិបុណន្តិ ឯកត្តនានត្តអព្យាបារឯវំធម្មតាសង្ខាតា, នន្ទិយាវដ្ដតិបុក្ខលសីហវិក្កីឡិតអង្កុសទិសាលោចនសង្ខាតា វា អាធារាទិភេទវសេន នានាវិធា នយា នានានយា។ នយា វា បាឡិគតិយោ, តា ច បញ្ញត្តិអនុបញ្ញត្តិអាទិវសេន សំកិលេសភាគិយាទិលោកិយាទិតទុភយវោមិស្សកាទិវសេន កុសលាទិវសេន ខន្ធាទិវសេន សង្គហាទិវសេន សមយវិមុត្តាទិវសេន ឋបនាទិវសេន កុសលមូលាទិវសេន តិកបដ្ឋានាទិវសេន ច នានប្បការាតិ នានានយា, តេហិ និបុណំ សណ្ហសុខុមន្តិ នានានយនិបុណំ។ អាសយោវ អជ្ឈាសយោ, តេ ច សស្សតាទិភេទេន តត្ថ ច អប្បរជក្ខតាទិភេទេន អនេកេ, អត្តជ្ឈាសយាទយោ ឯវ វា សមុដ្ឋានំ ឧប្បត្តិហេតុ ឯតស្សាតិ អនេកជ្ឈាសយសមុដ្ឋានំ។ អត្ថព្យញ្ជនសម្បន្នន្តិ អត្ថព្យញ្ជនបរិបុណ្ណំ ឧបនេតព្ពាភាវតោ, សង្កាសនបកាសនវិវរណវិភជនឧត្តានីករណបញ្ញត្តិវសេន ឆហិ អត្ថបទេហិ អក្ខរបទព្យញ្ជនាការនិរុត្តិនិទ្ទេសវសេន ឆហិ ព្យញ្ជនបទេហិ ច សមន្នាគតន្តិ វា អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។

វិវិធបាដិហារិយន្តិ ឯត្ថ បាដិហារិយបទស្ស វចនត្ថោ (ឧទា. អដ្ឋ. ១; ឥតិវុ. អដ្ឋ. និទានវណ្ណនា; ធ. ស. មូលដី. ១) “បដិបក្ខហរណតោ រាគាទិកិលេសាបនយនតោ បាដិហារិយ”ន្តិ វុត្តំ។ ភគវតោ បន បដិបក្ខា រាគាទយោ ន សន្តិ យេ ហរិតព្ពា, បុថុជ្ជនានម្បិ វិគតូបក្កិលេសេ អដ្ឋង្គសមន្នាគតេ ចិត្តេ ហតបដិបក្ខេ ឥទ្ធិវិធំ បវត្តតិ, តស្មា តត្ថ បវត្តវោហារេន ច ន សក្កា ឥធ “បាដិហារិយ”ន្តិ វត្តុំ។ សចេ បន មហាការុណិកស្ស ភគវតោ វេនេយ្យគតា ច កិលេសា បដិបក្ខា, តេសំ ហរណតោ “បាដិហារិយ”ន្តិ វុត្តំ, ឯវំ សតិ យុត្តមេតំ។ អថ វា ភគវតោ ច សាសនស្ស ច បដិបក្ខា តិត្ថិយា, តេសំ ហរណតោ បាដិហារិយំ។ តេ ហិ ទិដ្ឋិហរណវសេន ទិដ្ឋិប្បកាសនេ អសមត្ថភាវេន ច ឥទ្ធិអាទេសនានុសាសនីហិ ហរិតា អបនីតា ហោន្តីតិ។ បដីតិ វា អយំ សទ្ទោ “បច្ឆា”តិ ឯតស្ស អត្ថំ ពោធេតិ “តស្មិំ បដិបវិដ្ឋម្ហិ, អញ្ញោ អាគញ្ឆិ ព្រាហ្មណោ”តិអាទីសុ (សុ. និ. ៩៨៣; ចូឡនិ. វត្ថុគាថា ៣) វិយ, តស្មា សមាហិតេ ចិត្តេ វិគតូបក្កិលេសេ កតកិច្ចេន បច្ឆា ហរិតព្ពំ បវត្តេតព្ពន្តិ បដិហារិយំ, អត្តនោ វា ឧបក្កិលេសេសុ ចតុត្ថជ្ឈានមគ្គេហិ ហរិតេសុ បច្ឆា ហរណំ បដិហារិយំ, ឥទ្ធិអាទេសនានុសាសនិយោ ច វិគតូបក្កិលេសេន កតកិច្ចេន ច សត្តហិតត្ថំ បុន បវត្តេតព្ពា, ហរិតេសុ ច អត្តនោ ឧបក្កិលេសេសុ បរសត្តានំ ឧបក្កិលេសហរណានិ ហោន្តីតិ បដិហារិយានិ ភវន្តិ, បដិហារិយមេវ បាដិហារិយំ។ បដិហារិយេ វា ឥទ្ធិអាទេសនានុសាសនិសមុទាយេ ភវំ ឯកេកំ បាដិហារិយន្តិ វុច្ចតិ។ បដិហារិយំ វា ចតុត្ថជ្ឈានំ មគ្គោ ច បដិបក្ខហរណតោ, តត្ថ ជាតំ, តស្មិំ វា និមិត្តភូតេ, តតោ វា អាគតន្តិ បាដិហារិយំ។ តស្ស បន ឥទ្ធិអាទិភេទេន វិសយភេទេន ច ពហុវិធស្ស ភគវតោ ទេសនាយំ លព្ភមានត្តា អាហ “វិវិធបាដិហារិយ”ន្តិ។

ន អញ្ញាសាតិ ភគវតោ សម្មុខា សុតាការតោ ន អញ្ញាសាតិ អត្ថោ, ន បន ភគវតោ ទេសិតាការតោ។ អចិន្តេយ្យានុភាវា ហិ ភគវតោ ទេសនា។ ឯវញ្ច កត្វា “សព្ពប្បការេន កោ សមត្ថោ ចិន្តេតុ”ន្តិ ឥទំ វចនំ សមត្ថិតំ ភវតិ, ធារណពលទស្សនញ្ច ន វិរុជ្ឈតិ សុតាការអវិរុជ្ឈនស្ស អធិប្បេតត្តា។ ន ហេត្ថ អត្ថន្តរតាបរិហារោ ទ្វិន្នម្បិ អត្ថានំ ឯកវិសយត្តា។ ឥតរថា ថេរោ ភគវតោ ទេសនាយ សព្ពថា បដិគ្គហណេ សមត្ថោ អសមត្ថោ វាតិ អាបជ្ជេយ្យាតិ។

“យោ បរោ ន ហោតិ, សោ អត្តា”តិ ឯវំ វុត្តាយ និយកជ្ឈត្តសង្ខាតាយ សសន្តតិយា វត្តនតោ តិវិធោបិ មេ-សទ្ទោ កិញ្ចាបិ ឯកស្មិំ ឯវ អត្ថេ ទិស្សតិ, ករណសម្បទានសាមិនិទ្ទេសវសេន បន វិជ្ជមានំ ភេទំ សន្ធាយាហ, “មេ-សទ្ទោ តីសុ អត្ថេសុ ទិស្សតី”តិ.

កិញ្ចាបិ ឧបសគ្គោ កិរិយំ វិសេសេតិ, ជោតកភាវតោ បន សតិបិ តស្មិំ សុត-សទ្ទោ ឯវ តំ តំ អត្ថំ វទតីតិ អនុបសគ្គស្ស សុត-សទ្ទស្ស អត្ថុទ្ធារេ សោបសគ្គស្ស គហណំ ន វិរុជ្ឈតីតិ ទស្សេន្តោ “សោបសគ្គោ អនុបសគ្គោ ចា”តិអាទិមាហ. អស្សាតិ សុត-សទ្ទស្ស. កម្មភាវសាធនានីតិ ឥធ សុតសទ្ទេ សម្ភវន្តីតិ វុត្តំ “ឧបធារិតន្តិ វា ឧបធារណន្តិ វា អត្ថោ”តិ. មយាតិ អត្ថេ សតីតិ យទា មេ-សទ្ទស្ស កត្តុវសេន ករណនិទ្ទេសោ, តទាតិ អត្ថោ. មមាតិ អត្ថេ សតីតិ យទា សម្ពន្ធវសេន សាមិនិទ្ទេសោ, តទា.

សុត-សទ្ទសន្និធានេ បយុត្តេន ឯវំ-សទ្ទេន សវនកិរិយាជោតកេន ភវិតព្ពន្តិ វុត្តំ “ឯវន្តិ សោតវិញ្ញាណាទិវិញ្ញាណកិច្ចនិទស្សន”ន្តិ. អាទិ-សទ្ទេន សម្បដិច្ឆនាទីនំ បញ្ចទ្វារិកវិញ្ញាណានំ តទភិនីហដានញ្ច មនោទ្វារិកវិញ្ញាណានំ គហណំ វេទិតព្ពំ. សព្ពេសម្បិ វាក្យានំ ឯវការត្ថសហិតត្តា “សុត”ន្តិ ឯតស្ស សុតមេវាតិ អយមត្ថោ លព្ភតីតិ អាហ “អស្សវនភាវបដិក្ខេបតោ”តិ. ឯតេន អវធារណេន និរាសង្កតំ ទស្សេតិ. យថា ច សុតំ សុតមេវាតិ និយមេតព្ពំ, តំ សម្មា សុតំ ហោតីតិ អាហ “អនូនាធិកាវិបរីតគ្គហណនិទស្សន”ន្តិ. អថ វា សទ្ទន្តរត្ថាបោហនវសេន សទ្ទោ អត្ថំ វទតីតិ សុតន្តិ អសុតំ ន ហោតីតិ អយមេតស្ស អត្ថោតិ វុត្តំ “អស្សវនភាវបដិក្ខេបតោ”តិ. ឥមិនា ទិដ្ឋាទិវិនិវត្តនំ ករោតិ.

ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – ន ឥទំ មយា ទិដ្ឋំ, ន សយម្ភុញាណេន សច្ឆិកតំ, អថ ខោ សុតំ, តញ្ច ខោ សម្មទេវាតិ. តេនេវាហ “អនូនាធិកាវិបរីតគ្គហណនិទស្សន”ន្តិ. អវធារណត្ថេ វា ឯវំ-សទ្ទេ អយមត្ថយោជនា ករីយតីតិ តទបេក្ខស្ស សុត-សទ្ទស្ស អយមត្ថោ វុត្តោ “អស្សវនភាវបដិក្ខេបតោ”តិ. តេនេវាហ “អនូនាធិកាវិបរីតគ្គហណនិទស្សន”ន្តិ. សវនសទ្ទោ ចេត្ថ កម្មត្ថោ វេទិតព្ពោ “សុយ្យតី”តិ.

ឯវំ សវនហេតុសវនវិសេសវសេន បទត្តយស្ស ឯកេន បការេន អត្ថយោជនំ ទស្សេត្វា ឥទានិ បការន្តរេហិ តំ ទស្សេតុំ “តថា ឯវ”ន្តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ តស្សាតិ យា សា ភគវតោ សម្មុខា ធម្មស្សវនាការេន បវត្តា មនោទ្វារវិញ្ញាណវីថិ, តស្សា. សា ហិ នានប្បការេន អារម្មណេ បវត្តេតុំ សមត្ថា. តថា ច វុត្តំ “សោតទ្វារានុសារេនា”តិ. នានប្បការេនាតិ វក្ខមានានំ អនេកវិហិតានំ ព្យញ្ជនត្ថគ្គហណានំ នានាការេន. ឯតេន ឥមិស្សា យោជនាយ អាការត្ថោ ឯវំ-សទ្ទោ គហិតោតិ ទីបេតិ. បវត្តិភាវប្បកាសនន្តិ បវត្តិយា អត្ថិតាបកាសនំ. សុតន្តិ ធម្មប្បកាសនន្តិ យស្មិំ អារម្មណេ វុត្តប្បការា វិញ្ញាណវីថិ នានប្បការេន បវត្តា, តស្ស ធម្មត្តា វុត្តំ, ន សុត-សទ្ទស្ស ធម្មត្ថត្តា. វុត្តស្សេវត្ថស្ស បាកដីករណំ “អយំ ហេត្ថ”តិអាទិ. តត្ថ វិញ្ញាណវីថិយាតិ ករណត្ថេ ករណវចនំ, មយាតិ កត្តុអត្ថេ.

ឯវន្តិ និទ្ទិសិតព្ពប្បកាសនន្តិ និទស្សនត្ថមេវំ សទ្ទំ គហេត្វា វុត្តំ និទស្សេតព្ពស្ស និទ្ទិសិតព្ពត្តាភាវាភាវតោ. តេន ឯវំ-សទ្ទេន សកលម្បិ

ស្វុត្តំ បច្ចាយន្តិ ទស្សេតិ សុត-សទ្ទស្ស កិរិយាសទ្ទត្តា សចតកិរិយាយ ច សាធារណចិញ្ញាណប្បពាត្តបដិពាទ្ធត្តា តត្ថ ច បុគ្គលវោហារេនាតិ ចុត្តំ “សុតន្តិ បុគ្គលកិច្ចប្បការកា”ន្តិ៍ ត ហិ បុគ្គលវោហាររហិតេ ធម្មប្បពាត្តេ សចតកិរិយា លព្ភតីតិ៍

យស្ស ចិត្តសន្តានស្សាតិអាទិបិ អាការទ្វយេច ឲចំ-សទ្ទំ គហេត្វា បុរិមយោជនាយ អញ្ញថា អត្ថយោជនំ ទស្សេតុំ ចុត្តំ៍ តត្ថ អាការបញ្ញត្តីតិ ឱបធាបញ្ញត្តិ ឲច ធម្មានំ បចត្តិអាការូបធានចសេន តថា ចុត្តា៍ សុតន្តិ ចិសយភិទ្ទេសោតិ សោតព្ពក្ខេតា ធម្មា សចតកិរិយាកត្តុបុគ្គលស្ស សចតកិរិយាចសេន បចត្តិដ្ឋានន្តិ កត្វា ចុត្តំ៍ ចិត្តសន្តានចិតិមុត្តស្ស បរមត្ថតោ កស្សចិ កត្តុ អភាវេបិ សទ្ទវោហារេន ពុទ្ធិបរិកប្បិតភេទចចតិច្ឆាយ ចិត្តសន្តានតោ អញ្ញំ ចិយ តំសមង្គិំ កត្វា ចុត្តំ “ចិត្តសន្តានេន តំសមង្គីនោ”តិ៍ សចតកិរិយាចិសយោបិ សោតព្ពធម្មា សចតកិរិយាចសេន បចត្តចិត្តសន្តានស្ស ព្ពធ បរមត្ថតោ កត្តុភាចតោ, សចតចសេន ចិត្តប្បចត្តិយា ឲច ចា សចតកិរិយាភាចតោ តំកិរិយាកត្តុ ច ចិសយោ ហោតីតិ ចុត្តំ “តំសមង្គីនោ កត្តុចិសយេ”តិ៍ សុតាការស្ស ច ធេរស្ស សម្មាតិដ្ឋិតភាចតោ អាហ “គហណសន្តិដ្ឋាន”ន្តិ៍ ឲតេន ចា អចធារណត្ថំ ឲចំ-សទ្ទំ គហេត្វា អយមត្ថយោជនា កតាតិ ទដ្ឋព្ពំ៍

បុព្ពេ សុតានំ នានាចិហិតានំ សុត្តសង្គាតានំ អត្ថព្យញ្ជនានំ ឱបធារិតរូបស្ស អាការស្ស ភិទស្សនស្ស, អចធារណស្ស ចា បកាសនសភាចា ឲចំ-សទ្ទោតិ តទាការាទិឱបធារណស្ស បុគ្គលបញ្ញត្តិយា ឱបធានភូតធម្មប្បពាត្តព្យាបិរតាយ ចុត្តំ “ឲចន្តិ បុគ្គលកិច្ចនិទ្ទេសោ”តិ៍ សចតកិរិយា បន បុគ្គលចាទិនោបិ ចិញ្ញាណនិរបេក្ខា នត្ថីតិ ចិសេសតោ ចិញ្ញាណព្យាបិរោតិ អាហ “សុតន្តិ ចិញ្ញាណកិច្ចនិទ្ទេសោ”តិ៍ មេតិ សទ្ទប្បចត្តិយា ឲកន្តេនេច សត្តចិសយត្តា ចិញ្ញាណកិច្ចស្ស ច តទេ្វច សមោធហិតព្ពតោ “មេតិ ឱភយកិច្ចយុត្តបុគ្គលនិទ្ទេសោ”តិ ចុត្តំ៍ អចិជ្ជមានបញ្ញត្តិចិជ្ជមានបញ្ញត្តិសភាចា យថាក្កមំ ឲចំ-សទ្ទសុត-សទ្ទានំ អត្ថាតិ តេ តទារូប-បញ្ញត្តិ-ឱបធានភូត-ធម្មប្បពាត្តព្យាបិរភាចេន ទស្សេន្តោ អាហ – “ឲចន្តិ បុគ្គលកិច្ចនិទ្ទេសោ, សុតន្តិ ចិញ្ញាណកិច្ចនិទ្ទេសោ”តិ៍ ឲត្ថ ច ករណកិរិយាកត្តុកម្ម-ចិសេសប្បការកចសេន បុគ្គលព្យាបិរចិសយ-បុគ្គលព្យាបិរនិទស្សនចសេន គហណាការកាហកតព្ពិសយចិសេសនិទ្ទេសចសេន កត្តុករណព្យាបិរ-កត្តុនិទ្ទេសចសេន ច ទុតិយាទយោ ចតស្សោ អត្ថយោជនា ទស្សិតាតិ ទដ្ឋព្ពំ៍

សព្ពស្សបិ សទ្ទាធិគមនីយស្ស អត្ថស្ស បញ្ញត្តិមុខេនេច បដិបជ្ជិតព្ពត្តា សព្ពបញ្ញត្តីនញ្ច ចិជ្ជមានាទិចសេន ឆសុ បញ្ញត្តិភេទេសុ អន្តោគធត្តា តេសុ “ឲច”ន្តិអាទីនំ បញ្ញត្តីនំ សរូបំ និទ្ធារេន្តោ អាហ “ឲចន្តិ ច មេតិ ចា”តិអាទិ៍ តត្ថ ឲចន្តិ ច មេតិ ច ចុច្ចមានស្ស អត្ថស្ស អាការាទិនោ ធម្មានំ អសលក្ខណភាចតោ អចិជ្ជមានបញ្ញត្តិភាចោតិ អាហ “សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថចសេន អចិជ្ជមានបញ្ញត្តី”តិ៍ តត្ថ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថចសេនាតិ ភូតត្ថុត្តមត្ថចសេន៍ ព្ពធំ ចុត្តំ ហោតិ – យោ មាយាមរីចិអាទយោ ចិយ អភូតត្ថោ, អនុស្សចាទីហិ គហេតព្ពោ ចិយ អភូតត្ថមត្ថោ ច ន ហោតិ, សោ រូបសទ្ទាទិសភាចោ, រុប្បនានុភចនាទិសភាចោ ចា អត្ថោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ ចាតិ ចុច្ចតិ, ន តថា ឲចំ មេតិ បទានំ អត្ថោតិ៍ ឲតមេចត្ថំ បិកដតរំ កាតុំ “កិំ ព្យេតា”ន្តិអាទិ ចុត្តំ៍ សុតន្តិ បន សទ្ទាយតនំ សន្ធាយាហ “ចិជ្ជមានបញ្ញត្តី”តិ៍ តេនេច ហិ “យញ្ហិតំ ឲត្ថ សោតេន ឱបលទ្ធ”ន្តិ ចុត្តំ៍ សោតទ្វារានុសារេន ឱបលទ្ធន្តិ បន ចុត្តេ អត្ថព្យញ្ជនាទិ សព្ពំ លព្ភតីតិ៍ តំ តំ ឱបធាយ ចត្តព្ពតោតិ សោតបថមាគតេ ធម្មេ ឱបធាយ តេសំ ឱបធារិតាការាទិនោ បច្ចាយនចសេន ឲចន្តិ,

សសន្តតិបរិយាបន្នេ លក្ខណូបនិជ្ឈាយ ភវតិ ចត្តាត្តាតិ អត្ថោ។ និជ្ជានិសេធកភាវេន សង្ខាយតនេ បចត្តុយាទេនាបិ ឃុតទោហារោ “ឧតិឃំ តតិយ”ន្តិអាទិកោ ឋិយ បធយាឌីតិ និជ្ជយុតចិញ្ញានេត អបេក្ខិត្វា បចេត្តាតិ អាហ “និជ្ជាឌីតិ ឧបតិធាយ ចត្តត្តេតា”តិ។ អឃុតំ ត ហោតីតិ តិ ឃុតន្តិ បកាសិតោយយត្តោតិ។

អត្តភា បដិចិន្តា ឃុត្តស្ស បការចិសេសា ឧចត្តិ ធេនេត បច្ចាយង្គាតិ អាហ “អសយ្យោហំ ឌីបេតី”តិ។ ភាតប្បការបដិចធសយត្តោ ហោតីតិ ឧតេត ចក្ខុយាតស្ស ឃុត្តស្ស ភាតប្បការតំ ឧប្បដិចិន្តាតា្ខ ឌស្សតិ។ ឃុតស្ស អសយ្យោសំ ឌីបេតីតិ ឃុតាការស្ស ឃាធាចេតា ឌស្សិយយាតត្តា ឧត្តំ។ អសយ្យោហេតាតិ សយ្យោហាការចេត, បញ្ញាយ ឧច ចា សចតកាលសម្ភូតាយ តក្កូត្តកាលបញ្ញាសិទ្ធិ ៍ ឧចំ អសយ្យោសេតាតិ ឧត្តាបិ ចត្តត្តំ។ ញ្ញាតាត់ បដិចិន្តាតេត្តា អាកាេរា តាតិកម្ពុរា ឃធាឃុតឆារលាយេច តត្ត ការលឹយត្តិ សតិឃា ញ្ញាបិរោ អធិកោ, បញ្ញា តត្ត ក្យលឹក្ខតាតិ ឧត្តំ “បញ្ញាបុព្ពង្គមា”តិអាទិ បញ្ញាយ បុព្ពង្គមាតិ កត្វា។ បុព្ពង្គមតា ចេត្ត បធាតតា “មនោបុព្ពង្គមា”តិអាទីសុ ឋិយ។ បុព្ពង្គមតាយ ចា ចក្ខុចិញ្ញាណាទីសុ អាចម្ភតាទីតំ ឋិយ អប្បធាតត្តេ បញ្ញា បុព្ពង្គមា ឧតិស្សាតិ អឃយ្យិ អត្តោ យុជ្ជតិ, ឧចំ សតិ បុព្ពង្គមាយាតិ ឧត្តាបិ ឧត្តចិបរិឃាយេត ឃធាសម្ភចំ អត្តោ ចេឌិតត្តោ។ អត្តញ្ញាតសយ្យត្តស្សាតិ អត្តញ្ញាតបរិបុណ្ណស្ស, សង្ខាសត-បកាសត-ចិចរណ-ចិភជត-ឧត្តាតីករណបញ្ញាត្តិចសេត លហិ អត្តបទេហិ, អក្ខរបទញ្ញាតាការតិរុត្តិតិទ្ទេសចសេត លហិ ញ្ញាតបទេហិ ច សយន្នាកតស្សាតិ ចា អត្តោ ឧដ្ឋត្តោ។

ឃោតិសោ យតសិការំ ឌីបេតិ ឧចំ-សឌ្ឋេត ឧច្ចយាតាត់ អាការតិឌស្សតាចឆារលាត្តាតំ អចិបរីតសង្ខេយ្យចិសយត្តាតិ អធិប្បាយោ។ អចិក្ខេបំ ឌីបេតីតិ “ឱឈតរលាឃុត្តំ កត្វ ការិត”ន្តិអាទិបុច្ឆាចសេត បករលប្បចត្តស្ស ចក្ខុយាតស្ស ឃុត្តស្ស សចតំ សយាធាតយន្តេត ត សម្ភចតីតិ កត្វា ឧត្តំ។ ចិក្ខិត្តចិត្តស្សាតិអាទិ តស្សចត្តស្ស សយត្តចសេត ឧត្តំ។ សញ្ញាសយ្យត្តិឃាតិ អត្តញ្ញាតឌេសក-បឃោជតាទិសយ្យត្តិឃា។ អចិបរីតសង្ខេយ្យចិសយេហិ ឋិយ អាការតិឌស្សតាចឆារលាត្តេហិ ឃោតិសោយតសិការស្ស, សង្ខេយ្យស្សចេតេត ឋិយ ច អចិក្ខេបស្ស ឃធា ឃោតិសោយតសិការេត ផលភូតេត អត្តសយ្យោបលិធិបុព្ពេកតបុញ្ញាតាត់ សិទ្ធិ ឧត្តា តត់ចិតាកាចេតា, ឧចំ អចិក្ខេបេតេច ផលភូតេត ការលភូតាត់ សង្ខេយ្យស្សចតសប្បុរិឃូបតិស្សយាត់ សិទ្ធិ ឌស្សិតត្តា សិឃា អឃ្យុតចេតា សប្បុរិឃូបតិស្សយរហិតស្ស ច តតកាចេតា។ “ត ហិ ចិក្ខិត្តចិត្តោ”តិអាទិនា សយត្តចធេតេត បត អចិក្ខេបេត ការលភូតេត សប្បុរិឃូបតិស្សយេតេ ច ផលភូតស្ស សង្ខេយ្យស្សចតស្ស សិទ្ធិ ឌស្សិតា។ អឃំ បតេត្ត អធិប្បាយោ ឃុត្តោ សិឃា, សង្ខេយ្យស្សចតសប្បុរិឃូបតិស្សយា ត ឧកន្តេត អចិក្ខេបស្ស ការលំ ជាតិហិរក្ខត្វា។ អចិក្ខេបោ បត សប្បុរិឃូបតិស្សយោ ឋិយ សង្ខេយ្យស្សចតស្ស ឧកត្តការលន្តិ, ឧចយ្យិ អចិក្ខេបេត សប្បុរិឃូបតិស្សយសិទ្ធិធោតតា ត សយត្តិតាច, តោ ត សយត្តិតា ចិក្ខិត្តចិត្តាត់ សប្បុរិសបឃិរូបិសតាកាចស្ស អត្តសិទ្ធិតោ។ ឧត្ត ច បុរិមំ ចលេត ការលស្ស សិទ្ធិឌស្សតំ តតីឃូរេត ឋិយ ឧបរិ ឧដ្ឋិ សង្ខាចស្ស។ ឧតិឃំ ការលោត ផលស្ស សិទ្ធិឌស្សតំ ឧដ្ឋត្តំ ឧកត្តចស្សិតា ឋិយ ឃោឈឧដ្ឋានេត ឧដ្ឋិប្បចត្តិឃា។

កកចេតា ចធតស្ស អត្តញ្ញាតបកេធ-បរិច្ឆេធចសេត សកលសាសតសយ្យត្តិ-ឱកាហតាការោ តិរចសេសបរហិត-បរិបុរិការលត្តិ ឧត្តំ “ឧចំ កដ្ឋោ អាការោ”តិ។ ឃស្មា ត ហោតីតិ សម្ពន្ធោ ៍ បច្ចិយចក្ខុឃសយ្យត្តិត្តិ អត្តសយ្យោបលិធិ-បុព្ពេកតបុញ្ញតា-សង្ខាតំ ក្យលទ្វឃំ។

អបរាបរចុត្តិយា ចេត្ត ចក្កការេចា, ចរន្តិ ឲុតេហិ សត្តា, សព្យត្តិករចេស្វតិ ចា ៑ ឈេ សន្តាឈ ចុត្តិ “ចត្តារិយាតិ, កិក្លចេ, ចក្កាតិ, ឈេហិ សយត្តាកតាត់ ឌេចយត្យុស្សាត់ ចត្យចក្កិ ចត្តតី”តិអាឌិ (អ៑ តិ៑ ៣៑១៧១)៑ បុរិយបន្ថិយការេចា ចេត្ត ឌេសតក្កយចសេត ឌ៏ក្តេត្តា៑ បន្ថិយចក្កទ្ធឈសិន្ទិឈាតិ បន្ថិយចក្កទ្ធឈស្ស ច អត្តិតាឈ៑ សព្វាបលិហិតេត្តា បុេត្តា ច កតបុេត្តា សុន្តាសេឈា េហាតិ តឌសុន្ទិេហត្វត់ កិលេសាត់ ក្ខរិកាចេតាតិ អាហ “អាសឈសុន្ទិ សិន្តា េហាតី”តិ៑ តឆា ហិ ចុត្តិ – “សព្វាបលិហិតំ ឌិត្តិ, ឈេឈ្យេសា ត់ តេតា កេទ”តិ (ឆ៑ ប៑ ៣៧) “កតបុេត្តាសិ, ត្ថិ អាគត្ត, បឆាគយត្យុយ្ឈា, លិប្យំ េហាហិសិ អតាសេចា”តិ (ឌី៑ តិ៑ ៧៑១៧០លិ) ច៑ តេគតចាហ “អាសឈសុន្ទិឈា អឌិកយញ្ញត្តិសិន្តិ”តិ៑ បឈេឈាកសុន្ទិឈាតិ ឈោតិេសាយគសិការបុត្តាក្លយស្ស ឆព្វុស្សចគបឈេឈាកស្ស ចិសឌការេចត៑ តឆា ចាហ “អាកយញ្ញត្តិសិន្តិ”តិ, សព្តាស្ស ចា កាឈចឌីបឈេឈាកស្ស តិេក្ខសការេចត៑ បរិសុទ្ធកាឈចឌីបឈោេកា ហិ ចិប្យឌិសារាកាចេតា អចិក្លិត្តឌិេត្តា បរិឈត្តិឈំ ចិសារេតា េហាតីតិ៑

តាគប្យការបឌិេចឆីបេកតាតិអាឌិតា អត្តញ្ញត្តាគស្វ េឆរស្ស ឲុច់-សទ្ទសុត-សន្ទាត់ អសេព្វាហាសេព្វាសឌីបគេតា ចត្យបឌិសម្ពិតាចេសត អត្តេឈាឌត់ ឌេស្សតិ៑ តត្ត េសាតត្តាេកឌបឌិេចឆីបេកតាតិ ឲេតាគ អឈំ សុត-សេទ្ទា ឲុច់-សទ្ទសត្ថិឆាគេតា, ចក្លិយាតារេបក្លាឈ ចា សាយេត្តាេគច េសាតត្តាឆព្វចិេសសំ អាយសតីតិ ឌីេបតិ៑ យេគាឌិឌ្ឋិហិ បរិឈត្តិឆព្វាត់ អត្យេបក្លគសុប្យឌិេចឆា ចិេសសេតា យគសិការបឌិពន្ធាតិ េត ចុត្តគេឈត ឈោតិេសាយគសិការឌីបេកាគ ឲុច់ សេទ្ទគ ឈោេឌត្វា, សចគឆារលាចឌីបរិចឈា បរិឈត្តិឆព្វាត់ ចិេសេសត េសាតាចឆាគបឌិពន្ធាតិ េត ចុត្តគេឈត អចិេក្លបឌីបេកាគ សុត-សេទ្ទគ ឈោេឌត្វា ឌេស្សេត្តា សាសគសព្យត្តិឈា ឆព្វុស្សចេគ ក្លស្យាហំ ឌេគតិ៑ តត្ត ឆព្វាតិ បរិឈត្តិឆព្វា៑ យគសា អត្យេបក្លិតាតិ “ត្លាឆ សីលំ កឆិតំ, ត្លាឆ សយាឆិ, ត្លាឆ បញ្ញា, ឲត្តកា ឲត្ត អត្យសន្តិេឈា”តិអាឌិតា គេឈគ យគសា អត្យេបក្លិតា៑ ឌិឌ្ឋិ ឈា សុប្យឌិចិន្តាតិ គិញ្ញាគក្លត្តិ ក្វាតាឈ, ត់ាតបរិញ្ញាសក្លាតាឈ ចា ឌិឌ្ឋិ ឈា តត្ត តត្ត ចុត្តរូបិរូបឆព្វ “ត្លាតិ រូបំ, ឲត្តកំ រូប”ត្តិអាឌិតា សុក្ខ ចចត្តេបត្វា បឌិចិន្តា៑

សកេលគ ចចេគតាតិ បុេត្តា តីហិ បេឌហិ ចិសុំ ចិសុំ ឈោឌិតត្តា ចុត្តិ៑ អត្តេតា អឌហេត្តាតិ “យេយេឌ”ត្តិ អត្តតិ អឌ្ឋេបេត្តា៑ ក្យព្វេត្ត េចតំ សាយិចចត់៑ អសប្បុរិសក្វយិត្តិ អកតញ្ញាតំ៑ “ត្លាឆេកេច្ឆា បិបកិក្លុ តឆាកតប្យេចឌិតំ ឆព្វចិគឈំ បរិឈាបុលិត្វា អត្តេតា ឌហតី”តិ (បិរា៑ ១៥៥) ឲុច់ ចុត្តិ អគរិឈេចាហារាចត្ថិ, សា ឲុច អគរិឈេចាហារាចត្តា អសទ្ធព្វា ៑ គត្យ ច អាគត្តេត្តរស្ស “យេយេឌំ ចចគ”ត្តិ អឆិយាគស្ស, យហាកស្សបេត្តរាឌីគត្វា តឌាសក្លាឈ អកាចេតា អសប្បុរិសក្វយិ-សយតិក្លយាឌិចចត់ គិរត្តកត្តិ? គឃិឌេយច៑ “ឲុច់ េយ សុត”ត្តិ ចឌេត្តគ អឈយ្សិ អេត្តា ចិកាចិេតាតិ ឌស្សគេតា៑ េកចិ បគ “ឌេចតាត់ បរិចិតក្លារេបក្លុ តឆាចចគត្តិ ឲុឌិសី េចាឌតា អគចកាសា”តិ ចឌត្តិ៑ តស្តិ កិរ លេលា ឲុកត្វាត់ ឌេចតាត់ ឲុច់ េចតេសា បរិចិតេក្លា ក្លឌបិឌិ “ភកចា ច បរិគិត្តុេតា, អឈេត្វា អាឈត្វា ឌេសតាក្យសេលិ ត្តាឌាតិ ឆព្វុំ ឌេេសតិ, សញ្ញក្យលប្យសុេតា តឆាកតស្ស កាតា ក្វព្យអបិត្យបុេត្តា៑ កិំ គ្យ េលា សឈំ សន្ថិកតំ ឆព្វុំ ឌេេសតិ? ក្លឌាហ្យ ភកចេតា ឲុច ចចត់ ឈឆារុត”ត្តិ, ឲុច់ តឌាសក្លិតប្យការេតា អសប្បុរិសក្វយិសេយាក្លយាឌិេតា អតិក្លយាឌិ ចិកាចិតត្តិ៑ អេប្យតីតិ គិឌេស្សតិ៑ ឌិដ្ឋឆព្វិក-សព្យារាឃិក-បរេយត្តស្វ ឈឆារហំ សេត្តា េគតីតិ េគត្តិ, ឆេព្វា ឲុច េគត្តិ ឆព្វេគត្តិ៑

ឌញ្ញហតរតិចិក្ខា ចិចិកិច្ឆា កត្លា, តាតិសំសប្យតា យតិេកឌយត្តា ចិយតិ៑ អស្សន្ទិឈំ ចិតាេសតីតិ ភកចតា កាសិតត្តា សព្វលាចស្ស

បដិក្ខិត្តត្តា ខលិតទុរុត្តាទិគហណទោសាភាវតោ ច។ ឯត្ថ ច បឋមាទយោ តិស្សោ អត្ថយោជនា អាការាទិអត្ថេសុ អគ្គហិតវិសេសមេវ ឯវំ-សទ្ទំ គហេត្វា ទស្សិតា, តតោ បរា ចតស្សោ អាការត្ថមេវ ឯវំ-សទ្ទំ គហេត្វា វិភាវិតា។ បច្ឆិមា បន តិស្សោ យថាក្កមំ អាការត្ថំ និទស្សនត្ថំ អវធារណត្ថញ្ច ឯវំ-សទ្ទំ គហេត្វា យោជិតាតិ ទដ្ឋព្វា។

ឯក-សទ្ទោ អញ្ញសេដ្ឋអសហាយសង្ខ្យាទីសុ ទិស្សតិ។ តថា ហេស “សស្សតោ អត្តា ច លោកោ ច, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ ឥត្ថេកេ អភិវទន្តី”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ៣។២៧) អញ្ញេ ទិស្សតិ។ “ចេតសោ ឯកោទិភាវ”ន្តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។២២៨; បារា។ ១១) សេដ្ឋេ, “ឯកោ វូបកដ្ឋោ”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។៤០៥) អសហាយេ, “ឯកោវ ខោ, ភិក្ខវេ, ខណោ ច សមយោ ច ព្រហ្មចរិយវាសាយា”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៨។២៩) សង្ខ្យាយំ។ ឥធាបិ សង្ខ្យាយន្តិ ទស្សេន្តោ អាហ “ឯកន្តិ កាលបរិច្ឆេទនិទ្ទេសោ”តិ។ កាលញ្ញូ សមយញ្ញូតិ យុត្តកាលញ្ញូ បច្ចយសាមគ្គិញ្ញូ។ ខណោតិ ឱកាសោ។ តថាគតុប្បាទាទិកោ ហិ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស ឱកាសោ តប្បច្ចយស្ស បដិលាភហេតុត្តា។ ខណោ ឯវ ច សមយោ, យោ ខណោតិ ច សមយោតិ ច វុច្ចតិ, សោ ឯកោ ឯវាតិ ហិ អត្ថោ។ មហាសមយោតិ មហាសមូហោ។ សមយោបិ ហោតិ សិក្ខាបទបូរណស្ស ហេតុបិ។ សមយប្បវាទកេតិ ទិដ្ឋិប្បវាទកេ។ តត្ថ ហិ និសិន្នា តិត្ថិយា អត្តនោ អត្តនោ សមយំ បវទន្តិ។ អត្ថាភិសមយាតិ ហិតបដិលាភា។ អភិសមេតព្ពោតិ អភិសមយោ, អភិសមយោ អត្ថោ អភិសមយដ្ឋោតិ បីឡនាទិ អភិសមេតព្ពភាវេន ឯកីភាវំ ឧបគតោ ទុក្ខាទិ។ អភិសមយស្ស វា បដិវេធស្ស វិសយភូតោ អត្ថោ អភិសមយដ្ឋោតិ តានេវ តថា ឯកត្តេន វុត្តានិ។ តត្ថ បីឡនំ ទុក្ខសច្ចស្ស តំសមង្គិនោ ហិំសនំ អវិប្ផារិកតាករណំ, សន្តាបោ ទុក្ខទុក្ខតាទិវសេន សន្តាបនំ បរិទហនំ។

តត្ថ សហការីការណំ សន្និជ្ឈំសមេតិ សមវេតីតិ សមយោ, សមវាយោ។ សមេតិ សមាគច្ឆតិ ឯត្ថ មគ្គព្រហ្មចរិយំ តទាធារបុគ្គលេហីតិ សមយោ, ខណោ។ សមេតិ ឯត្ថ, ឯតេន វា សំគច្ឆន្តិ សត្តា, សភាវធម្មា វា សហជាតាទីហិ, ឧប្បាទាទីហិ វាតិ សមយោ, កាលោ។ ធម្មប្បវត្តិមត្តតាយ អត្ថតោ អភូតោបិ ហិ កាលោ ធម្មប្បវត្តិយា អធិករណំ ករណំ វិយ ច បរិកប្បនមត្តសិទ្ធេន រូបេន វោហរីយតីតិ។ សមំ, សហ វា អវយវានំ អយនំ បវត្តិ អវដ្ឋានន្តិ សមយោ, សមូហោ យថា “សមវាយោ”តិ។ អវយវសហាវដ្ឋានមេវ ហិ សមូហោតិ។ អវសេសបច្ចយានំ សមាគមេ ឯតិ ផលំ ឯតស្មា ឧប្បជ្ជតិ បវត្តតិ វាតិ សមយោ, ហេតុ យថា “សមុទយោ”តិ។ សមេតិ សំយោជនភាវតោ សម្ពន្ធោ ឯតិ អត្តនោ វិសយេ បវត្តតិ, ទឡ្ហគ្គហណភាវតោ វា សំយុត្តា អយន្តិ បវត្តន្តិ សត្តា យថាភិនិវេសំ ឯតេនាតិ សមយោ, ទិដ្ឋិ។ ទិដ្ឋិសំយោជនេន ហិ សត្តា អតិវិយ ពជ្ឈន្តីតិ។ សមិតិ សំគតិ សមោធានន្តិ សមយោ, បដិលាភោ។ សមស្ស និរោធស្ស យានំ, សម្មា វា យានំ អបគមោ អប្បវត្តិ សមយោ, បហានំ។ អភិមុខំ ញាណេន សម្មា ឯតព្ពោ អធិគន្តព្ពោតិ អភិសមយោ, ធម្មានំ អវិបរីតោ សភាវោ។ អភិមុខភាវេន សម្មា ឯតិ គច្ឆតិ ពុជ្ឈតីតិ អភិសមយោ, ធម្មានំ អវិបរីតសភាវាវពោធោ។ ឯវំ តស្មិំ តស្មិំ អត្ថេ សមយសទ្ទប្បវត្តិ វេទិតព្ពា។ សមយសទ្ទស្ស អត្ថុទ្ធារេ អភិសមយសទ្ទស្ស ឧទាហរណំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ អស្សាតិ សមយសទ្ទស្ស។ កាលោ អត្ថោ សមវាយាទីនំ អត្ថានំ ឥធ អសម្ភវតោ ទេសទេសកបរិសានំ វិយ សុត្តស្ស និទានភាវេន កាលស្ស អបទិសិតព្ពតោ ច។

កស្មា បនេត្ថ អនិយមិតវសេនេវ កាលោ និទ្ទិដ្ឋោ? ន ឧតុសំវច្ឆរាទិវសេន និយមេត្វាតិ អាហ “តត្ថ កិញ្ចាបី”តិអាទិ។

ដ្ឋបនំចន្ទាទិចសេត តិយមំ អកត្វា នយមសទ្ធស្ស ចចេត អយមិ្យ ក្រណោ លទ្ធោ ហោតីតិ ឥទស្សេត្វា "ឥយ ចា ដ្ឋេយ"តិអាទិមាហ។

នាមញ្ញោទោតតា ហិ ចិសេសេ អចតិដ្ឋតីតិ។ តត្ថ ទិដ្ឋឥមុស្សុចិហារនយយោ ឥចនិកំ ឈាតផលនយាបត្តីហិ ចិតិកាយគការលេ,

ចិសេសនេតា នត្តនត្តាហាតិ។ ស្សុក្យកាសាតិ ឥសនេហស្សិលេកឆាក្របកយ្យត-ឌ្ឍការបេក្រកាចាឌីហិ បិកដិ។ យឆាចុត្តប្បកេឥស្សុ ឲុច

នយយស្សុ ឲកេឥសំ បការត្តេរហិ សក្ខេហត្វា ឥទស្សេតុំ "យោ ចាយ"ត្តិអាទិមាហ។ តថា ហិ ឆាលាកិច្ចនយយោ, អត្តហិតបដិបត្តិនយយោ

ច អភិសមេយ្យាឆិនយយោ, អរិយតុលិ្យកាចនយយោ, ទិដ្ឋឥមុស្សុចិហារនយយោ, កេ្រលាកិច្ចបរហិតបដិបត្តិឥមុិកឆានយយោ,

ឥឆសតានយយោ ឲុច។

កេលាចចេតត តិណ្ណេសោ កតោតិ សម្ពេន្ទា។ តត្វាតិ អភិឥមុតឥញ្ញាសុត្តបឥចិតយស្សុ។ តឆាតិ ក្សុកេលាហិ។ អឥកេលាត្វោ អាឆារត្វោ។

ការចា កាយ កិរិយា, តាយ កិរិយត្តទលក្ខលំ ការចតកាចលក្ខលំ។ តត្ថ យឆា ការលេ សកាចឥមុបរិន្ធិត្តោ សយំ បរយត្តតោ

អចិន្តយាតោបិ អាឆារការចេត បញ្ញាតោ តដ្ឋលក្យចត្តាតំ តតោ ប្រុដ្ឋ បរតោ ច អកាចតោ "ប្រុទ្ធលោញោតោ, សាយត្យោគ្គិតី"តិ

ច អាទីស្សុ, សម្មុហោ ច អចយចចិតិមុត្វា ចិស្សុ អចិន្តយាតោបិ កក្យតាយត្តសិទ្ធោ អចយចាតំ អាឆារការចេត បញ្ញាបិយតិ យឆា "វុក្កោ

សាលា, យចរាសិយំ សមួតោ"តិអាទីស្សុ, ឲុចំ ដ្ឋឆាបីតិ ឥទស្សេត្វា អាហ "អឥកេលាតិ្យ...បេ... ឥមុត"ត្តិ។ យស្មិំ ការលេ, ឥមុប្បុទ្ធោ ចា

កាយាចចរំ ក្សលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ, តស្មិំ ឲុច ការលេ ឥមុប្បុទ្ធោ ច ផស្សាឥយាបិ ហោត្តីតិ អយំ ហិ តត្ថ អត្វោ។ យឆា ច "កាទីស្សុ

ទុយ្យាតាស្សុ កតោ, ទុដ្ឋាស្សុ អាកតោ"តិ ឥទាហតកិរិយាយ កយតកិរិយា លក្ខិយតិ, ឲុចំ ដ្ឋឆាបិ យស្មិំ សមយេ, តស្មិំ សមយេតិ ច ទុត្តេ

"សតី"តិ អយមត្ថោ ចិញ្ញាយមាតោ ឲុច ហោតិ បឥត្វស្ស សត្តាចិរហាកាចតោតិ សមយស្ស សត្តាកិរិយាយ ចិត្តស្ស ឧប្បាឥកិរិយា

ផស្សាទិកចតកិរិយា ច លក្ខិយតិ។ យស្មិំ សមយេតិ យស្មិំ តចយ លលោ, យស្មិំ យោតិសោមតសិការាទិហេត្យុំ្យបច្ចយសមចាយេ ចា សតិ

កាយាចចរំ ក្សលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ, តស្មិំយេច លលោ, ហេត្យុំ្យបច្ចយសមចាយេ ចា ផស្សាឥយាបិ ហោត្តីតិ ដ្ឋកយត្វ សមយសទ្ទេ

ក្សុមិតិណ្ណេសោ កតោ លក្ខលក្ខតកាចយុត្តោតិ ឥទស្សេត្វា អាហ "លលោ...បេ... លក្ខិយតី"តិ។

ហេត្យអត្វោ កេលាត្វោ ច សម្ភចតិ "អន្នេត ចសតិ, ចិជ្ជាយ ចសតិ, ផរស្សុតា ឈិន្ទតិ, ក្រដាលេត លលតី"តិអាទីស្សុ ចិយ។ ចិតិក្កមញ្ញោស្សុត្វា

កិក្កុសន្ធិ សត្តិបិតាបេត្វា ឌ្ឍតិណ្ឌចត្វំ ប្រុក្កលំ បដិប្បុន្ធិត្វា ចិករហិត្វា ច តំ តំ ចត្វឌ្ឍតិណ្ឌកាលំ អតតិក្កមិត្វា ចេតេច ការលេត

សិក្ខាបឥាតិ បញ្ញាបេត្វា ភកចា ចិហរតិ សិក្ខាបឥបញ្ញាត្តិហេត្យុំ្ច អបេក្ខមាតោ តតិយបិរាឌិកាឌីស្សុ ចិយ។

អច្ចត្តមេច អារម្ភតោ បដ្ឋាយ យាច ឥសតាតិដ្ឋាតំ។ បរហិតបដិបត្តិសង្ខាតេត កេ្រលាចិហារេត។ តឥត្វោតតត្តិ

អច្ចត្តសំយោកត្វោតតត្វំ ឧបយោកតិណ្ណេសោ កតោ យឆា "មាសំ សជ្ឈាយតី"តិ ។ បេរិយាលាតិ អដ្ឋកថាចរិយា។ អភិលាបមត្តភេឥតោតិ

ចចតមត្តេត ចិសេសោ។ តេត ស្សុត្តចិតយស្សុ ចិកត្តិញត្តយោ កតោតិ ឥទស្សេតិ។

សេដ្ឋត្តិ សេដ្ឋចាចកំ ចចតំ "សេដ្ឋ"ត្តិ ទុត្តំ សេដ្ឋក្រុលយហចចរលតោ, តឆា "ឧត្តម"ត្តិ ឲត្វាបិ។ ការចយុត្តោតិ ក្សុកាចយុត្តោ

ក្សុក្រុលយោកតោ, ក្សុកេលារហតាយ ចា ការចយុត្តោ។ ចុត្តោតយច, ត បត ដ្ឋឆ ចត្តត្តោ ចិស្សុន្ធិមក្កស្ស ដ្ឋមិស្សា អដ្ឋកថាយ

ឯកទេសភាវេតាតិ អធិប្បាយោ។

អបរោ នយោ (ឥតិវុ. អដ្ឋ. និទានវណ្ណនា; សារត្ថ. ដី. ១.១.វេរញ្ជកណ្ឌវណ្ណនា; វិសុទ្ធិ. មហាដី. ១.១៣៣) – ភាគវាតិ ភគវា, ភតវាតិ ភគវា, ភាគេ វនីតិ ភគវា, ភគេ វនីតិ ភគវា, ភត្តវាតិ ភគវា, ភគេ វមីតិ ភគវា, ភាគេ វមីតិ ភគវា។

"ភាគវា ភតវា ភាគេ, ភគេ ច វនិ ភត្តវា;

ភគេ វមិ តថា ភាគេ, វមីតិ ភគវា ជិនោ"។

តត្ថ កថំ ភាគវាតិ ភគវា? យេ តេ សីលាទយោ ធម្មក្ខន្ធា គុណភាគា គុណកោដ្ឋាសា, តេ អនញ្ញសាធារណា និរតិសយា តថាគតេ អត្ថិ ឧបលព្ភន្តិ។ តថា ហិស្ស សីលំ សមាធិ បញ្ញា វិមុត្តិ វិមុត្តិញាណទស្សនំ, ហិរី ឱត្តប្បំ, សទ្ធា វីរិយំ, សតិ សម្បជញ្ញំ, សីលវិសុទ្ធិ ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ, សមថោ វិបស្សនា, តីណិ កុសលមូលានិ, តីណិ សុចរិតានិ, តយោ សម្មាវិតក្កា, តិស្សោ អនវជ្ជសញ្ញា, តិស្សោ ធាតុយោ, ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា, ចត្តារោ សម្មប្បធានា, ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា, ចត្តារោ អរិយមគ្គា, ចត្តារិ អរិយផលានិ, ចតស្សោ បដិសម្ភិទា, ចតុយោនិបរិច្ឆេទកញាណានិ, ចត្តារោ អរិយវំសា, ចត្តារិ វេសារជ្ជញាណានិ, បញ្ច បធានិយង្គានិ, បញ្ចង្គិកោ សម្មាសមាធិ, បញ្ចិន្ទ្រិយានិ, បញ្ច ពលានិ, បញ្ច និស្សរណិយា ធាតុយោ, បញ្ច វិមុត្តាយតនញាណានិ, បញ្ច វិមុត្តិបរិបាចនីយា សញ្ញា, ឆ អនុស្សតិដ្ឋានានិ, ឆ គារវា, ឆ និស្សរណិយា ធាតុយោ, ឆ សតតវិហារា, ឆ អនុត្តរិយានិ, ឆ និព្វេធភាគិយា សញ្ញា, ឆ អភិញ្ញា, ឆ អសាធារណញាណានិ, សត្ត អបរិហានិយា ធម្មា, សត្ត អរិយធនានិ, សត្ត ពោជ្ឈង្គា, សត្ត សប្បុរិសធម្មា, សត្ត និទ្ទសវត្ថូនិ, សត្ត សញ្ញា, សត្តទក្ខិណេយ្យបុគ្គលទេសនា, សត្តខីណាសវពលទេសនា, អដ្ឋបញ្ញាបដិលាភហេតុទេសនា អដ្ឋ សម្មត្តានិ, អដ្ឋលោកធម្មាតិក្កមា, អដ្ឋ អារម្ភវត្ថូនិ, អដ្ឋអក្ខណទេសនា, អដ្ឋ មហាបុរិសវិតក្កា, អដ្ឋអភិភាយតនទេសនា, អដ្ឋ វិមោក្ខា, នវ យោនិសោមនសិការមូលកា ធម្មា, នវ បារិសុទ្ធិបធានិយង្គានិ, នវសត្តាវាសទេសនា, នវ អាឃាតបដិវិនយា, នវ សញ្ញា, នវនានត្តា, នវ អនុបុព្ពវិហារា, ទស នាថករណា ធម្មា, ទស កសិណាយតនានិ, ទស កុសលកម្មបថា, ទស សម្មត្តានិ, ទស អរិយវាសា, ទស អសេក្ខធម្មា, ទស តថាគតពលានិ, ឯកាទស មេត្តានិសំសា, ទ្វាទស ធម្មចក្កាការា, តេរស ធុតគុណា, ចុទ្ទស ពុទ្ធញាណានិ, បញ្ចទស វិមុត្តិបរិបាចនីយា ធម្មា, សោឡសវិធា អានាបានស្សតិ, សោឡស អបរន្តបនីយា ធម្មា, អដ្ឋារស ពុទ្ធធម្មា, ឯកូនវីសតិ បច្ចវេក្ខណញាណានិ, ចតុចត្តាលីស ញាណវត្ថូនិ, បញ្ញាស ឧទយព្ពយញាណានិ, បរោបញ្ញាស កុសលា ធម្មា, សត្តសត្តតិ ញាណវត្ថូនិ, ចតុវីសតិកោដិសតសហស្សសមាបត្តិសញ្ចារិមហាវជិរញាណំ , អនន្តនយសមន្តបដ្ឋាន-បវិចយ-បច្ចវេក្ខណទេសនាញាណានិ, តថា អនន្តាសុ លោកធាតូសុ អនន្តានំ សត្តានំ អាសយាទិវិភាវនញាណានិ ចាតិ ឯវមាទយោ អនន្តាបរិមាណភេទា អនញ្ញសាធារណា និរតិសយា គុណភាគា គុណកោដ្ឋាសា សំវិជ្ជន្តិ ឧបលព្ភន្តិ, តស្មា យថាវុត្តវិភាគា គុណភាគា អស្ស អត្ថីតិ "ភាគវា"តិ វត្តព្ពេ អាការស្ស រស្សត្តំ កត្វា "ភគវា"តិ វុត្តោ។ ឯវំ តាវ ភាគវាតិ ភគវា។

“ឃស្មា សីលាទយោ សព្ពេ, ក្យណកាកា អនេសសោតា;

ចិជ្ជន្តិ ស្យកេត តស្មា, ភកចាតិ បចុច្ចតិ”៕

ពធំ ភតចាតិ ភកចា? សេឃ តេ សព្ពលោកហិតាយ ក្សស្យក្កយាបត្ថេហិ យត្យស្សត្តាឌិកេ អដ្ឋ ធម្មេ សមោធានេត្វា សម្មាសម្ពោធិយា ពតយហាភិនីហារេហិ យហាបេធិសត្តេហិ បរិបូរិតព្ពា ទានបារមី, សីល, នេក្ខម្ម, បញ្ញា, ចិរិយ, ខន្តិ, សច្ច, អធិដ្ឋាន, មេត្តា, ស្ថេបក្ខាបារមីតិ ទស បារមិយោ, ទស ស្ថបបារមិយោ, ទស បរមត្ថបារមិយោតិ សមតឹស បារមិយោ, ទានាឌីនិ ចត្តារិ សង្គហចត្ថូនិ, សច្ចាឌីនិ ចត្តារិ អធិដ្ឋានានិ, អង្គបរិច្ចាគោ, ជីចិត, រជ្ជ, បុត្ត, ទារបរិច្ចាគោតិ បញ្ច យហាបរិច្ចាកា, បុព្ពយោគោ, បុព្ពចរិយា, ធម្មក្ខានំ, ញាតត្ថចរិយា, លោកត្ថចរិយា, ពុទ្ធិចរិយាតិ ឯចយាទយោ, សព្ពេបតោ ចា សព្ពេ បុញ្ញសោភាណសម្ភារា ពុទ្ធករធម្មា, តេ យហាភិនីហារតោ បដ្ឋាយ កប្បានំ សតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ យថា ហានភាគិយា សំកិលេសភាគិយា ឋិតិភាគិយា ចា ន ហោន្តិ, អថ ខោ ស្ថត្តរុត្តរិ ចិសេសភាគិយាច ហោន្តិ, ឯចំ សក្កច្ចំ និរន្តរំ អនចសេសតោ ភតា សម្ភតា អស្ស អត្ថីតិ “ភតចា”តិ ចត្តព្ពេ “ភកចា”តិ ចុត្តោ និរុត្តិនយេន ត-ការស្ស ក-ការំ កត្វា ៕ អថ ចា ភតចាតិ តេនេឃច ឃថាចុត្តេ ពុទ្ធករធម្មេ ចុត្តនយេនេច ភរិ, សម្ភរិ, បរិបូរេសីតិ អត្ថោ៕ ឯចម្បិ ភតចាតិ ភកចា៕

“សម្មាសម្ពោធិយា សព្ពេ, ទានបារមិអាឌិកេ;

សម្ភារេ ភតចា នាថោ, តស្មាបិ ភកចា យតោ”៕

ពធំ ភារេក ចតីតិ ភកចា? សេឃ តេ ចត្ចីសតិកោដិសតសហស្សសង្ខ្យា ទេចសិកំ ចឡអង្គុលភាសយាបត្តិភាកា, តេ អនចសេសសតោ លោកហិតត្ថំ អត្តនោ ច ទិដ្ឋធម្មសុខចិហារត្ថំ និច្ចកប្បំ ចតិ, ភជិ, សេចិ, ពាហុលយការីតិ ភារេក ចតីតិ ភកចា៕ អថ ចា អភិញ្ញេយ្យធម្មេសុ ក្យសលាឌីសុ ខន្ធាឌីសុ ច សេឃ តេ បរិញ្ញេយ្យាឌិចសេន សង្ខេបតោ ចា ចត្ចព្ភិធា អភិសមយភាកា, ចិត្ថារតោ បន “ចក្ខុ បរិញ្ញេយ្យំ សោតំ...បេ... ជរាមរណំ បរិញ្ញេយ្យ”ន្តិអាឌិនា (បដិ៍ យ៍ ១៍១១) អនេកេ បរិញ្ញេយ្យភាកា, “ចក្ខុស្ស សមុទយោ បហាតព្ពោ...បេ... ជរាមរណស្ស សមុទយោ បហាតព្ពោ”តិអាឌិនា បហាតព្ពភាកា, “ចក្ខុស្ស និរោធោ...បេ... ជរាមរណស្ស និរោធោ សច្ឆិកាតព្ពោ”តិអាឌិនា សច្ឆិកាតព្ពភាកា, “ចក្ខុនិរោធកាមិនីបដិបទា”តិអាឌិនា, “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិអាឌិនា ច អនេកភេទា ភាវេតព្ពភាកា ច ធម្មា, តេ សព្ពេ ចតិ, ភជិ, ឃថារហំ កោចរភាចនាសេចនានំ ចសេន សេចិ៍ ឯចម្បិ ភារេក ចតីតិ ភកចា៕ អថ ចា “សេឃ ឥមេ សីលាទយោ ធម្មក្ខន្ធា សាចេកេហិ សាធារណា ក្យណកោដ្ឋាសា ក្យណភាកា, ពិន្តិ ត្យ ខោ តេ ចិនេយ្យសន្តានេសុ បតិដ្ឋបេយ្យ”ន្តិ យហាករុណាយ ចតិ អភិបត្ថយិ, សា ចស្ស អភិបត្ថនា ឃថាធិប្បេតផលាចហា អហោសិ៍ ឯចម្បិ ភារេក ចតីតិ ភកចា៕

“ឃស្មា នោឃ្យសយាបត្តិ-ក្យាការកេ តថាគតោ;

កឱ បត្វយិ សត្តានំ, ហិតាយ កកចា តតោ”។

ពធំ ករេក ចតីតិ កកចា? សយាសតោ តាច ពតបុរេញ្ញាហិ បយោកសយ្យេត្តហិ យឆាចិកចំ កឌីយត្តីតិ កកា, លោកិយលោក្យត្តរសយ្យត្តិយោ។ តត្វ លោកិយេ តាច តឆាគតោ សយ្វាសល្អាឆិតោ បុរេញ្ញ ទោឱឆិសត្តក្វតោ បរេយុក្តិសកេត, ចតិ, កឱ, សេចិ, យត្វ បតិដ្ឋាយ តិរចសេសតោ ញុដ្ឋពរឆេយ្វ សយត្តាតេត្តា ញុដ្ឋឆេយ្វ បរិបិចេសិ, ញុដ្ឋក្វតោ បត តេ តិរចខ្ញេស្វ ក្តបសំហិតេ អតញ្ញាសាឆារលោ លោក្យត្តរបិ, ចតិ, កឱ, សេចិ, ចិត្វារតោ បត បឆេសរឌ្ឍ-ញ្ញាស្សរិយចក្កចត្តិសយ្យត្តិ-ឆេចរឌ្ឍសយ្យត្តិអាឌិចសេត ឈាត-ចិយោក្ល-សយាឆិសយាបត្តិ-ញាលាឌស្សត-យក្កកាចតា-ថលសដ្ឋិ-ពិរិយាឌិ-ក្តត្តិរិយត្យ្សឆយ្វចសេត ច អតេពចិហិតេ អតញ្ញាសាឆារលោ, ករេក, ចតិ, កឱ, សេចិ។ ឲចយ្វិ ករេក ចតីតិ កកចា។

“ឃា តា សយ្យត្តិយោ លោកេ, ឃា ច លោក្យត្តរា បុត្វ;

សព្វា តា កឱ សព្វេញ្ញុ, តស្មាបិ កកចា យតោ”។

ពធំ សត្តចាតិ កកចា? កត្តា ឌញ្ញហកត្តិកា អស្ស ញាហុ អត្ថីតិ កត្តចា។ តឆាគតោ ហិ យហាពរុលាសព្វញ្ញុតញ្ញាលាឌិ-អបរិមិតតិរុបយប្យកាច-ក្រិចិសេសសយក្កិកាចតោ សព្វសត្តុត្តយោ, សព្វាតត្វបរិហាររុព្វញ្ញយាយ តិរចសេសហិតសុលចិឆាតតប្យរាយ តិរតិសយាយ បយោកសយ្យត្តិយា សេឌចយត្យ្សាយ បឌាយ អច្ចត្យុបការិតាយ ចុត្តិសយហាបុរិសលក្ខលអសីតិ អត្យញ្ញុញ្ញាតញ្ញាយប្យកាឌិ អតញ្ញាសាឆារលចិសេសបឌិយណ្ឌិតរុបកាយតាយ យឆាក្យច្ចក្រិលាឆិកតេត “ញ្ញតិបិ សោ កកចា”តិអាឌិតយប្យចត្តេត លោកត្តយញ្ញាបិតា សុចិបុលេត សុចិសុឌ្ឍេត ច ត្យតិយោសេត សយត្តាកតត្តា ក្ពុក្ដិសបិរមិប្យត្តាសុ អប្សិដ្ឋតាសត្តុដ្ឋិអាឌីសុ សុប្យតិដ្ឋិតកាចតោ ឌសពលចត្យចេសារជ្ជាឌិ-តិរតិសយក្រិចិសេស-សយក្កិកាចតោ ច រុបប្យយាលោ រុបប្យសត្តា, យោសប្យយាលោ យោសប្យសត្តា, លូខប្យយាលោ លូខប្យសត្តា, ឆយ្វប្យយាលោ ឆយ្វប្យសត្តាតិ ឲចំ ចត្យប្យយាណិកេ លោកសត្តិចារេស សព្វចាបិ បសាឌាចហកាចេត សយត្តូបិសាឌិកត្តា អបរិយាលាតំ សត្តានំ សេឌចយត្យ្សាតំ អាឌរពាហុយាតការចាយតតតាយ បរេយបេយសក្កុត្តិដ្ឋាតំ យេ តស្ស ញ្ញចារេឌ បតិដ្ឋិតា អចេច្ចប្យសាឆេត សយត្តាកតា ហោត្តិ, កេតចិ អសំហារិយា តេសំ បសាឌកត្តិ សយលោត ចា (ញាហ្វលោត ចា ឆេចេត ចា យាសេត ចា (ញាហ្យតា ចា។ តឆា ហិ តេ អត្តតោ ឌីចិតបរិច្ចាកេបិ តត្វ បសាឌំ ត បរិច្ចជត្តិ, តស្ស ចា អាណំ ឌញ្ញហកត្តិកាចតោ។

តេតចាហ –

“យោ វេ កតញ្ញូ កតវេទិ ធីរោ;

កល្យាណមិត្តោ ទឡ្ហភត្តិ ច ហោតី”តិ។ (ជា។ ២។១៧។៧៨);

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, មហាសមុទ្ទោ ឋិតធម្មោ វេលំ នាតិវត្តតិ, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យំ មយា សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ, តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ នាតិក្កមន្តី”តិ (ឧទា។ ៤៥; ចូឡវ។ ៣៨៥) ច –

ឯវំ ភត្តវាតិ ភគវា និរុត្តិនយេន ឯកស្ស ត-ការស្ស លោបំ កត្វា ឥតរស្ស គ-ការំ កត្វា។

“គុណាតិសយយុត្តស្ស, យស្មា លោកហិតេសិនោ;

សម្ភត្តា ពហវោ សត្ថុ, ភគវា តេន វុច្ចតី”តិ។

កថំ ភគេ វមីតិ ភគវា? យស្មា តថាគតោ ពោធិសត្តភូតោបិ អបរិមាណាសុ ជាតីសុ បារមិយោ បូរេន្តោ ភគសង្ខាតំ សិរឹ ឥស្សរិយំ យសញ្ច វមិ ឧគ្គិរិ, ខេឡបិណ្ឌំ វិយ អនបេក្ខោ ឆឌ្ឌយិ, តថា ហិស្ស សោមនស្សកុមារកាលេ ហត្ថគតំ ចក្កវត្តិសិរឹ ទេវលោកាធិបច្ចសទិសំ ចាតុទ្ទីបិស្សរិយំ ចក្កវត្តិសម្បត្តិសន្និស្សយំ សត្តរតនសមុជ្ជលំ យសញ្ច តិណាយបិ អមញ្ញមានោ និរបេក្ខោ បហាយ អភិនិក្ខមិត្វា សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ, តស្មា ឥមេ សិរិអាទិកេ ភគេ វមីតិ ភគវា។ អថ វា ភានិ នាម នក្ខត្តានិ, តេហិ សមំ គច្ឆន្តិ បវត្តន្តីតិ ភគា, សិនេរុយុគន្ធរឧត្តរកុរុហិមវន្តាទិភាជនលោកវិសេសសន្និស្សយសោភា កប្បដ្ឋិតិភាវតោ, តេបិ ភគវា វមិ តន្និវាសិសត្តាវាសសមតិក្កមនតោ តប្បដិពទ្ធឆន្ទរាគប្បហានេន បជហីតិ។ ឯវម្បិ ភគេ វមីតិ ភគវា។

“ចក្កវត្តិសិរឹ យស្មា, យសំ ឥស្សរិយំ សុខំ;

បហាសិ លោកចិត្តញ្ច, សុគតោ ភគវា តតោ”។

កថំ ភាគេ វមីតិ ភគវា? ភាគា នាម កោដ្ឋាសា, តេ ខន្ធាយតនធាតាទិវសេន, តត្ថាបិ រូបវេទនាទិវសេន អតីតាទិវសេន ច អនេកវិធា, តេ ច ភគវា សព្ពំ បបញ្ចំ សព្ពំ យោគំ សព្ពំ គន្ថំ សព្ពំ សំយោជនំ សមុច្ឆិន្ទិត្វា អមតធាតុំ សមន្នាហរន្តោ វមិ ឧគ្គិរិ, អនបេក្ខោ ឆឌ្ឌយិ ន បច្ចាវមិ។ តថា ហេស “សព្ពត្រកមេវ បថវឹ អាបំ តេជំ វាយំ, ចក្ខុំ សោតំ ឃានំ ជិវ្ហំ កាយំ មនំ, រូបេ សទ្ទេ គន្ធេ រសេ ផោដ្ឋព្ពេ ធម្មេ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ...បេ... មនោវិញ្ញាណំ, ចក្ខុសម្ផស្សំ...បេ... មនោសម្ផស្សំ, ចក្ខុសម្ផស្សជំ វេទនំ...បេ... មនោសម្ផស្សជំ វេទនំ, ចក្ខុសម្ផស្សជំ សញ្ញំ...បេ... មនោសម្ផស្សជំ សញ្ញំ, ចក្ខុសម្ផស្សជំ ចេតនំ...បេ...

ມໂນສມ຺ຜສ຺ສຊາ ເຈຕນາ, ຣູປຕຓ຺ຫາ.ເປ... ຘມ຺ມຕຓ຺ຫາ ຣູປວິຕກ຺ໂກ...ເປ... ຘມ຺ມວິຕກ຺ໂກ, ຣູປວິຈາໂຣ...ເປ... ຘມ຺ມວິຈາໂຣ”ຕິອາທິນາ ອຕ຺ຖປຏິສມ຺ພິທາກຖາຍມ຺ປິ ສເຕ຺ຕຈ ຘມ຺ມໂກຏ຺ຐາເສ ອຕ຺ຖເສເສ ວຕ຺ຕີ ຈຍິ ຕ຺ຍກຕິ, ອຕ຺ຖປກ຺ລປຣິຈ຺ຈາເຄນ ລທ຺ທິຍໍ ວຸຕ຺ຕເຍ຺ຫຕໍ “ຍໍ ຕໍ, ອານນ຺ທ, ຈຕ຺ຕໍ ວນ຺ຕໍ ມຸຕ຺ຕໍ ປຫີນໍ ປຏິນິສ຺ສຏ຺ຐໍ, ຕໍ ຕຖາຄໂຕ ປຸນ ປຈ຺ຈາວມິສ຺ສຕີຕິ ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕີ”ຕິ (ທີ· ນິ· ໒·໑໘໓)· ເອວມ຺ປິ ກາເຣ ຈຍີຕິ ກຕາ· ອຆ ວາ ກາເຣ ຈຍີຕິ ສເຕ຺ຕປິ ກຸສລາກຸສເລ ສາວຌ຺ຌາຣເວຌ຺ຌ ຫິຕປຣິເຕາ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສມ຺ປຌ຺ຌກາເຣ ຘເມ຺ມ ອຣິຍມຄ຺ເຄນາລຍເຕາຕ ຈຍີ ຕ຺ຍກຕິ, ອຕເປເຕ຺ຕາ ປຣິຈ຺ຈຊີ ປຊຫິ, ປເຣສຕ຺ຖາ ຕສຕ຺ຕາຍ ຘມ຺ເມ ເທເສສິ· ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ “ຘມ຺ມາປິ ໂວ, ພິກ຺ຂເວ, ປຫາຕພ຺ພາ, ປເຄວ ອຘມ຺ມາ (ມ· ນິ· ໑·໒໔໐)· ກຸລ຺ລູປມໍ ໂວ, ພິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສາມິ ນິຕ຺ຖຣຓຕ຺ຖາຍ, ໂນ ຄຫຓຕ຺ຖາຍາ”ຕິອາທິ (ມ· ນິ· ໑·໒໔໐)· ເອວມ຺ປິ ກາເຣ ຈຍີຕິ ກຕາ·

“ຫຕ຺ຖາຍຕນສາຕາທິ-ຘມ຺ມກາກາ-ມເຫສິນາ;

ຄຫຸສ຺ສກ຺ກາ ຍເຕາ ຈຕ຺ຕາ, ຕເຕາປິ ກຕາ ມເຕາ”·

ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ກາກຕາ ກຕຕາ ກາເຣ, ກເຣ ຈ ຈຕິ ກຕ຺ຕາ;

ກເຣ ຈຍິ ຕຄາ ກາເຣ, ຈຍີຕິ ກຕາ ທີເຕາ”ຕິ·

ຘມ຺ມສິຣີ ປຈ຺ຈຍ຺ ຄເຣາຕີຕິ “ເຍາ ໂວ, ອານນ຺ທ, ມຍາ ຘມ຺ໂມ ຈ ວິນໂຍ ຈ ເທສິໂຕ ປຌ຺ຌຕ຺ໂຕ, ໂສ ໂວ ມມຈ຺ຈເຍນ ສຕ຺ຖາ”ຕິ ວຈນໂຕ ຘມ຺ມສ຺ສ ສຕ຺ຖຸກາວປຣິຍາໂຍ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ຄຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ· ວຊີຣສຌ຺ຍາຕສມາທິກາໂຍ ປເຣຫິ ອເນກຊ຺ສີຣຕ຺ຕາ· ນ ຫິ ກຕເຣາ ຣູປກາໂຍ ເຄຕທິ ສກ຺ກາ ອຕ຺ຕຣາຍໍ ກາຕຸຕ຺ຕິ· ເທສນາມຍຕ຺ຕິ ນິທ຺ທິສຕິ ຈກ຺ຂາຍຕສ຺ສ ສຄລສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ “ເອວ”ນ຺ຕິ ນິທສ຺ສເຕາ· ສາວກສມ຺ຕິ ນິທ຺ທິສຕິ ປຏິສມ຺ພິທາປ຺ປເຕ຺ຕນ ປຌ຺ຌາສຸ ຐາເນສຸ ກຕວາ ເອຕທເຄ຺ຄ ຜປິເຕນ ມຍາ ມຫາສາວເກນ ສຸຕໍ, ຕຌ຺ຌ ເທາ ມຍາວ ສຸຕໍ, ນ ອຌ຺ຌສ຺ສຕໍ ນ ປເວປຣາຄຕຕ຺ຕິ ຐາມສ຺ສຕສ຺ສ ທີປເຕາ· ກາລສມຍຕ຺ຕິ ນິທ຺ທິສຕິ ກາຈາສສ຺ສສຕ຺ຕິສາເຕ ປພຸຕ຺ຕສ຺ສ ສມຍສ຺ສ ຕຖ຺ຄຍາເສປຏິມຄ຺ຄິຕກາລທີປເຕາ· ຕຖ຺ຄຍາເສປເຣາ ຫິ ກາລສມເຍາ· ເຕເນຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ກມ຺ມກສາເຍ ກລິຍຸເກ, ຕຖ຺ຄຍາເສາ ອເຕາ ມຫຈ຺ຈິຍໍ;

ຫຕາຈຕມເຍາຄາຕໍ, ສມຸທິຕມກຣຄ຺ຄມຈິຄ຺”ຕ຺ຕິ·

កាចាតិ ៩េសាកសយ្យត្តិ តិត្ថិសតិ ក្យាចិសិដ្ឋ សត្យុត្តយកាចឌីបតេតា ក្យ្រារការចាណិចចតកាចេតា៉

អចិសេសេតាតិ ត ចិសេសេត, ចិហារកាចសាយេឡាតាតិ អតេត្វា៉ ត្ថុទិយាបឆ...បេ... ចិហារេស្ឋតិ ត្ថុទិយាបឆចិហារោ, ឌិត្ថចិហារោ, ព្រហ្មចិហារោ, អរិយចិហារោតិ ឲេតស្ម ចត្វុស្ម ចិហារេស្ម៉ សយក្ខិបទិឌីបតត្តិ សយក្ខិកាចបទិឌីបតំ៉ ឲតត្តិ “ចិហទតី”តិ ឲតំ បង៉ តទា ហិ តំ “ត្ថុឆេកេច្ឆា កិហីហិ សំសដ្ឋោ ចិហទតិ សហត្ថិ សហសោកិ”តិអាឌីស្ម (សំ៉ តិ៉ ៣៉២៣១) ត្ថុទិយាបឆចិហារេ អាកតំ៉ “យស្មិំ, ភិក្ខវេច, សមយេ ភិក្ខុ ចិចិច្ចេច កាមេហិ...បេ... បឆមំ ឈាតំ ឧបសម្បជ្ជ ចិហទតី”តិ (ឆ៉ ស៉ ១៩០; ចិភ៉ ៥២៣) ឲត្ថ ឌិត្ថចិហារេ៉ “សោ មេត្តាសហកេតត ចេតសា ឲកំ ឌិសំ ផទិត្វា ចិហទតី”តិអាឌីស្ម (ឌី៉ តិ៉ ១៉៥៥៥; ២៉២០៤; ម៉ តិ៉ ១៉ល៍ល៍; ២៉២០៨; ២៉២៣០) ព្រហ្មចិហារេ៉ “សោ ខោ អហំ, អក្កិវេសន្ត, តស្សាយេច កឆាយ បរិយោសាតេ តស្មិំ ឲេច បុរិមស្មិំ សមាធិនិមិត្តេ អជ្ឈត្តមេច ចិត្តំ សណ្ឋបេមិ សត្តិសាទេមិ ឲកោឌិ កេទោមិ សមាឌហាមិ, យេត សុទំ តិច្ចកប្បំ ចិហទាមី”តិអាឌីស្ម (ម៉ តិ៉ ១៉២៨៧) អរិយចិហារេ៉

តត្ថ ត្ថុទិយតំ ចត្តតំ ត្ថុទិយា, កាយប្បយោគោ៉ តស្សា បចត្តត្យុបិយកាចេតា ធាតាឌិ ត្ថុទិយាបឆោ៉ ធាតសយក្ខិ ចា ហិ កាមេយត កិច្ចំ កេទេយ្យ កយតាឌីស្ម អញ្ញតទេសយក្ខិ ចា៉ អឆ ចា ត្ថុទិយតិ បចត្តតិ ឲេតត អត្តភាវោ កាយកិច្ចំ ចាតិ ត្ថុទិយា, តស្សា បចត្តិក្ខបិយកាចេតា ត្ថុទិយា ច សោ បឆោ ចាតិ ត្ថុទិយាបឆោ, ធាតាឌិ ឲច៉ សោ ច អត្តេតា កតិតិចត្តិអាឌិអាកាទេត បចេត្តា ចត្យសត្តតិទ្វុបបតេន្តោ ឲច៉ ចិហទណំ, ចិហទតិ ឲេតតាតិ ចា ចិហារោ, ត្ថុទិយាបឆោ ឲច ចិហារោ ត្ថុទិយាបឆចិហារោ៉ ឌិចិ ភេចា ឌិត្ថោ, តត្ថ ពាហុល្យចត្តិយា ព្រហ្មបរិសជ្ជាឌិឆេចលោកេ ភចេចាតិ អតេត្វា៉ តត្ថ ខោ ឌិត្ថាត្យុភាវោ, តឆត្វាយ សំចត្តតីតិ ចា ឌិត្ថោ, អភិញ្ញាភិតីហារចសេត យហាកតិកត្តា ចា ឌិត្ថោ, ឌិត្ថោ ច សោ ចិហារោ ចាតិ ឌិត្ថចិហារោ, ចតស្សា ទ្វុបិចចទេសយាបត្តិយោ៉ អាទុប្បសយាបត្តិយោបិ ឲេត្វច សក្ខំ កច្ឆតិ៉ ព្រហ្មតំ, ព្រហ្មានោ ចា ចិហារោ ព្រហ្មចិហារោ, ចតស្សា អប្បយញ្ញាយោ៉ អរិយាតំ, អរិយា ចា ចិហារោ អរិយចិហារោ, ចត្តារិ សាយញ្ញផលាតិ៉ សោ ហិ ឲកំ ត្ថុទិយាបឆពាឌតត្តិអាឌិ យឌិបិ ភកចា ឲេកតបិ ត្ថុទិយាបឆេត ចិទតទំ កាលំ អត្តភាចំ បចេត្តតំ សត្តោតិ, តឆាបិ ឧបិឌិត្តកសទិស្ស តាយ អយំ សភាវេចាតិ ឌេស្សតំ ទុត្តំ៉ យស្មា ចា ភកចា យត្ថ កត្ថចិ ចសត្តោ ចិតេយ្យាតំ ឆយ្យំ ឌេសេត្តោ, តាតាសយាបត្តីហិ ច កាលំ ចីតិតាមេត្តោ ចសតីតិ សត្តាតំ អត្តតោ ច ចិចិធំ ហិតស្សុខំ ហទតិ ឧបតេតិ ឧប្បាឌេតិ, តស្មា ចិចិធំ ហទតីតិ ឲចមេត្ថ អតេត្វា ចេឌិតេត្តា៉

បច្ចត្តិកេ ឌិតាតីតិ ឌេចតា៉ ឌេត-សត្ថោ ហិ សោាត-សត្ថោ ចិយ កត្យសាឌតោបិ អត្ថីតិ៉ ទញ្ញោ ចា បច្ចត្តិកាតំ ឌិតកាលេ ឌាតត្តា ឌេចតា៉ ទញ្ញោ ហិ អត្តតោ ឌយំ តត្ថ អាទោទបត្វា ឌិតចាតិ ឌេចតាតិ ក្យាយោ ទុត្តោ៉ យក្កលកាយតាយ ចា ឌេចតាតិស្ស តាមំ កតំ, តស្មា “ឌេឈ្យា”តិ ឲតស្មិំ អតេត្ថ “ឌេចតា”តិ ទុត្តត្តិ ឥដ្ឋិត្ថំ៉ តស្ស ឌេតស្ស ទាឌក្យាទស្ស៉ ចតេតិអាឌិតោ បដ្ឋាយេច តំ តស្ស សត្តកត្តិ ឥស្សេតំ “តំ ហី”តិអាឌិ ទុត្តំ៉ សត្ថកាយសមិឌ្ឋិតាយ ចិកតមលមេច្ឆទតាយ កុទ្យាឌិក្យាសយក្ខិតាយ ច តិច្ចកាលំ ឧបដ្ឋិតេតា អតាឆាតំ បិណ្ឌោ ឲតស្ស អត្ថីតិ អតាឆបិណ្ឌិកោ, តស្ស អតាឆបិណ្ឌិកស្ស៉ យឌិ ឌេតចតំ, កឆំ អតាឆបិណ្ឌិកស្ស អាទាមោតិ អាហ “អតាឆបិណ្ឌិកេកតា”តិអាឌិ៉ បច្ចាចិឆសេភាសគក្កសយ្យត្តិយា អាទេមត្តិ ឲត្ថ បត្ថឌិតាតិ អាទាមោ, តស្មិំ អាទាមេ៉ យឌិបិ សោ ក្វុយិភាវោ កោឌិសត្តទេត យហាសដ្ឋិតា កីតោ, ទ្វុក្ខា បត ឌេតេត ត ចិក្កិតាតិ តំ “ឌេតចត”ត្តិ ចត្តុត្តំ លភតីតិ ចឥត្តិ៉ ឧភិត្តុយ្យិ ចា តត្ថ

បរិច្ឆាកចិសេសកិត្តតត្វំ ក្ខកយចចត់, ឧេតេតបិ ហិ ក្ខុបិកាកចិក្កេយត លង្គឆត់ ពត្ថ ក្ខាទកោក្ខកកទលាចេសត ចិតិឃុត្តំ៉ សាចត្តិឧេតចតាត់ ក្ខុបិកាកចេសត កិត្ថ្មា ចុត្តំ “ត ហិ សក្កា ក្ខកយត្ថ ឲក់ សយឃំ ចិហទិត្យ”ត្តិ៉

អបិកជពិ សេក្កា ឃុឃារេយាតិអាឌិតា អតកិឌ្ឍាតា៉ អកិឌ្ឍាតាតយ្យិ អឌ្ឍាតទសេឌ្ឍ ឌិស្សេពច ឲកសឌិសាឃត្តត្តាតិ ឌេស្សតុំ “អកិឌាតាតិ េតា”តិអាឌិ ចុត្តំ៉ អហុតា ឰឌាេតច៉ សាឆារលាចចត់ ឌិឰ្ឋតំ អេត្តាតឹតំ កត្វា៉ ឌេឌេចា ឲច ឌេចតា បុរិេសបិ ចត្តតេតា៉ េតេតចាហ “ឰយស្មិ បតេត្វ”តិអាឌិ៉ តត្យ ច ទ្វុបិចចទសត្តាត់ បុរិសិត្រ្ថិយំ តត្តិ, េយត េត បុរិសាតិ ចុច្ចេឃ្យុ? ឃឌិបិ បុរិសិត្រ្ថិយំ តត្តិ, បុរិសល្ឆាតស្ស បត បុរិសេចសស្ស ច ចេសត បុរិសបុក្កលិេត្វច ចុច្ចត្តិ បុរិសបកតិកាចេតា៉

អកិក្កត្តាតិ អតិក្កត្តា, ចិកតាតិ អេត្វាតិ អាហ “លេឃ ឌិស្សតី”តិ៉ េតេតច ហិ “តិក្កេត្តា បឌេយា ឃារេយា”តិ ក្ខបរិ ចុត្តំ៉ អកិក្កត្តតេទាតិ អតិចិឃ កត្តតេទា៉ តាឌិេសា ច ឃុគ្គេទា កឌ្ឍេកា តាយ េហាតីតិ អាហ “ឃុគ្គេទ ឌិស្សតី”តិ៉ េកាតិ ឌេចតាកឃក្កាត្ថ្មាឌិឃុ េកា កតេយា? េយតិ យយ៉ បិឌាតីតិ បិេឌ៉ ឰឌ្ឍិឃាតិ ឰយាឃ ឲចទ្វុបិឃ ឌេចិឌ្ឍិឃា៉ ឃសសាតិ ឰយិតា ឲឌិេសត បរិចាេទត បរិច្ឆេឌត ច៉ ឌលត្តិ ចិេឌ្ឍាតយាេតា៉ អកិក្កេត្តតាតិ អតិចិឃ កេត្តត កយតិេយត អកិទ្វេបត៉ ចេល្លតាតិ លចិចេល្លត សរឹទចល្លតិកាឃ៉ សឌ្ឍា ឌ្ឍកាសឃំ ឌិសាតិ សឌ្ឍាបិ ឌិសា បកាេសេត្តា ចេគ្គា ចិឃ ឃ្វុរិេឃា ចិឃ ច ឲេកាកាសំ ឲកាេលិកំ កេទាេត្តាតិ កាឆាឃ អេត្វា៉ អកិទ្វុេបតិ ក្ខឰ្យអាទទ្វុេប សយ្យត្ថ្មុេប៉

កច្ឆាតសត្ថិកត្តចតា ឃុចល្លចល្លកហេលាត កហិតាតិ អធិប្បាេឃតាហ “លចិឃ”ត្តិ៉ លចិកតា បត ចល្លឆាត្យ ឲច “ឃុចល្លចេល្លា”តិ ឲត្វ ចល្លកហេលាត កហិតាតិ អបេទ៉ ចល្លត់ កិត្តិឃា ក្ខេល្ឈសត្តិ ចេល្លា, គុតិ៉ ចល្លឹឃតិ អសឌ្ឍេទតា ចចត្វឹឃតីតិ ចេល្លា, កុលចេក្កា៉ ចល្លឹឃតិ ចល់ ឲេតត ឃឆាសកាចេតា ចិកាចិឃតីតិ ចេល្លា, កាទលំ៉ ចល្លត់ ឌឹឈទស្សាឌិចេសត សល្ឆហតត្តិ ចេល្លា, សល្ឆាត់៉ ចល្លឹឃតិ អល្យុហត្តាឌិចេសត បយឹឃតីតិ ចេល្លា, បយាលំ៉ ចេល្លតិ ចិកាទំ អាបឌ្ឍយាត់ ហឌយក្កតកាចំ បកាេសតីតិ ចេល្លា, ទ្វុបិឃតត់៉ ឲចំ េតត េតត បចត្តិតិឃិេត្វត ចល្លសឌ្ឍស្ស តស្មិំ តស្មិំ អេត្វ បចត្តិ េចឌិតឌ្ឍា៉ ឰឌ្ឍិ ឃាេបត្វាតិ ចត្វាលឌ្ឍាទកាឃាឌីហិ ឌ្ឍកាសយុត្ថាតាឌិចេសត ឌិឌ្ឍំ ឰឌ្ឍាត្យកាចំ តិយ៉ិតិត្វា៉ កាយាចចទា អតកិសឌ្ឍេតតបិ អាកត្វំ សេក្កាត្តិ ឌ្ឍក្យអាទិកទ្វុបត្តា៉ តឆា ហិ េត កឆាត្យត្រាកាទកក្កា៉ ទ្វុបិចចទា ត សេក្កាត្តិ តេតា ឃុល្យុយតទទ្វុបត្តា៉ េតតាហ “េតសំ ហឹ”តិអាឌិ៉ តត្វ “អតិឃុល្យុេយា”តិ ឃ្វុលបឌិសត្ថិទ្វុបំ សត្ថាឃ ចឌតិ៉ ត េតត ឰទិឃាបឆកប្បត់ េហាតីតិ ឲេតត ត្រាហុេលិេកបិ ត្រាហុាេតា េឃកុេឃ្យត តិយ៉ិតទ្វុេបតេច បចត្តត្តិតិ ឌេស្សតិ៉ ឰតទត្យាអតិចិឃ ឃុល្យុំ ទ្វុបំ េកចល់ ចិត្តុប្បាឌស្ស តិស្សយាឌិឌ្ឍាតក្ខុតំ សល្ឆាតចត្តំ ហុត្វា តិដ្ឋតិ៉

អតចេសសត្តំ សកលតា៉ េឃកុឃ្យតា ឌាហុលកាេចា៉ អឡ្យាយិស្សតា ចិឌាតិេឃត អសឌ្ឍេទា៉ ឃុេលត ហិ អេចាកិល្លតា តត្វ អធិេប្យតា៉ អតតិេទកតា តំបេយតា ចិេសសាកាេចា៉ េកចលកប្បត្តិ េកចល់ ឌឡ្យហំ កត្វាតិ អេត្វា៉ សឈ្ឍុកឌាឃាតិ សេឈ្ឍ ចិចាឌាឃ, ចិចាឌុប្យាឌាឃាតិ អេត្វា៉ េកចល់ ចុច្ចតិ តិឌ្ឍាត់ សឌ្ឍសឌ្ឍតចិចិត្តត្តា, ឲតស្ស តំ អត្វីតិ េកចលី, សត្ថិកតតិេទាឆា ឈិលាសេចា៉ េតតាហ “ចិសំេឃាេកា អេត្វា”តិ៉

កប្បវេទ្ធោ បតាឃំ ទិវាបវេក្កា អត្ថបវេក្កា ឥាតិ អធិប្បាយេឃត ឱ្ជកប្បតិឃបេឌ លទ្ធយាត់ កប្បវេទ្ធយត្តំ ឌវេឃ្សតិ, អញ្ញាធា កប្បបធំ អតិឌឃ្សតេយច សិឃា៉ វយលាកវេប្បហឹតិ ចិតឃសិវេទ្ធហិ វយលាវេចាហាវេទហិ៉ តិច្ចកប្បត្តិ តិច្ចកាលំ៉ បញ្ញាត្តឹតិ តាយំ៉ តាយវេញ្ញាតំ តឃ្ស អាឃរូវេតា, ឃជិធំ កវេប្បាតិ៉ កប្បិតវេកវេយឃ្សតិ កត្តទិកាឃ វេឈជិតវេកវេយឃ្ស៉ ធ្ទក្កលកវេប្បាតិ យទ្ធតិក្ខាវេចលិឃ ចឹតិក្កត្តាឃ ធ្ទក្កលតាចិកវេប្បា៉ វេលវេវាតិ អបវេឌវេវា៉ អតចវេវសំ ឋទិតំ្ញ វយត្តូឃ្សបិ ឱ្ជកាវេឃ្ស វេកតធិបិ កាទវេលាត ៦កវេឌវេវឋទលាយ្ហិ សិឃា, អឃំ បត វេទ្ធាវេវាច ឋទតឹតិ ឌវេឃ្សតំ្ញ វយត្តវេត្តា កប្ប-វេទ្ធោ កហិវេតាតិ អាហ “អតចវេវសំ វយត្តវេតា”តិ៉ ច្រាសំ អវេយត្តំ, វេកចលំ ចា វេកចលកប្បំ៉ កកចវេតា អាកាឃ អវេតាកាសិតវេយច ហិ បវេឌសំ វេឌចតា អត្តវេតា បកាឃ ឱ្ជកាវេវត្តិ៉ ត ហិ កកចវេតា បកា កាឃធិ បកាឃ អកិក្ខ្យតិ, ឃ្សទិឃាតឹតយ្ហិ បកំ វា អកិក្ខ្យ តិទ្ធតឹតិ៉

វេឃតចា កាទវេលាតាតិ វេហត្ថបិក្ខាធិ កទលាចធត់៉ វេហត្ថអវេត្តា ហិ កិទិឃាឃ កាទលំ, ត កទលំ ចិឃ កិទិឃវេត្តា, តឃ្សា តាតប្បកាទ-ក្បលាចិវេវវាធិកយតត្តា ធ្លូឌ វ្នបវេទ្ធយតកិទិឃាតិ “អវេត្តត ចវេតិ, ចិឌ្ឍាឃ ចវេតឹ”តិអាធឹឃ្ស ចិឃ វេហត្ថអវេត្តវេយច តំ កទលាចធត់ ឃុត្តំ ត កទលាត្តំ តឃ្ស អឃុជ្ជយាតត្តាតិ ចុត្តំ “វេឃត ចា កាទវេលាតា”តិអាធិ៉ កកចវេតា វតតប្បចត្តតិទតិវឃ-វាត្ថចិឃុលយតទវ-វេទ្ធប្តូឋលតាឃ វាត្ថឋលតិច្ចឋលិតយហាទ្ទវេក្កត កកចា វ្នបយិវេតា៉ វាត្ថឋលត្ថបវេកាកាធិប្បាឃក្កហវេលាតេតច ហិ យហាកាទុលិកឃ្ស វាត្ថឋលតា កហិតាតិ៉ វ្នបវេទ្ធឹតិ វ្នបវេទ្ធត្តា៉ វេយប្បត្តកាយតាឃ ហិ កិច្ចិ ឌាត់ កទ្ធវេត្តា តំតំបវេឌវាតិក្កយវេតត វ្នបវេទ្ធយិ, វ្នបវេទ្ធវេត្តាតិ ចត្តព្វាតំ លកតិ៉ វេតតាហ “កតាតិ ចុត្តំ វេហាតី”តិ, វ្នបកតាតិ អវេត្តា៉ វ្នបវេទ្ធយិត្វាតិ បុព្វកាលកិទិឃាតិទ្ធេវាតិ អាហ “វ្នបវេទ្ធយតបទិវេឃាវាតឹបត”ត្តិ៉ តវេតាតិ ឃំ ឌាត់ បត្តា “វ្នបវេទ្ធឹ”តិ ចុត្តា, តវេតា វ្នបកតទ្ធាតវេតា៉

កតិតិចត្តិអវេត្តា វាយញ្ញវេតា អាវតយ្ហិ ឌាតក្កហវេលាត កឃ្សាឹតិ ចុត្តំ “អាវតកាវលតាឃ ៦កយត្តិ តិទ្ធត្តិ”តិ៉ តិសិត្តាបិ ហិ កយតវេតា តិចត្តា តាយ វេហាត្តិ ឌត្វា តិសីធិតត្តត្តា, ឃធាចុត្តទ្ធាតាឌវេឃាបិ អាវវេតតេច វទ្ធហិតាតិ៉ អតិទ្ធុទអទ្ធាវត្តបធិវេក្កបត តាតិទ្ធុទតទ្ធាវត្តិ តាយ កហិតំ៉ តំ បត អចកំវេតា វ្នកិត្តិ បវាទិតហត្តវទ្ធុវេតត ឌទ្ធត្ត៉ កិចំ បវាវេទត្វាតិ កិចំ បទិចត្តតចវេវត បវាវេទត្វា៉

កាយំ “កឆ”ត្តិ អឃយាកាទបុច្ឆា, តវេលាកាវេទា ធ្លូឌ បុច្ឆិវេតា៉ វេវា បត តវេលាកាវេទា អវេត្តា កាទលាវេយចាតិ អាហ “កឆំ ត្វតិ កាទលាបុច្ឆា”តិ? ឋិកវេដិ អកិវេទ្ធាធិឃំ យហាបឆចឹកយ្យតាធិអវេតកច្ឆទិឃឋិត្យកាចាធិតា៉

យទិវតវេទ្ធត បិបិតំ វេទាកាធិអតត្តាត់ អកិកចតវេទ្ធត យាទិវេយា, ធ្វក្កទហិវេតា៉ វេតតាហ “តិទ្ធក្កាតិ ចុត្តំ វេហាតី”តិ៉ តិទវេឃបវេក្ក បិឃាលបតចចតចវេវត វ្នបចាទចចតវេញ្ញាតំ ឃធា “វេឌចាត់ បិឃា”តិ៉ វេតវេតចាហ “ឃជិ ៦ច”ត្តិអាធិ៉ វទ្ធតា វទ្ធតិ យត្តកវេតា វយវេកាទ្ធិវេតត ឃាច ហឌឃបវេឌវា តិទ្ធិទ្ធិវូា ឱ្ជតិវេញ្ញុត វទ្ធតា បិឌតលវេតា វយវេកាទ្ធិវេតា វទ្ធ តិទ្ធិទ្ធិវូា អាវេទាហវេត្តា ហឌវេឃ ហឌឃឃ្ស បវេឌវ វយាកវេច្ឆ្យ, អច វេតសំ វទ្ធត់ វយាកយវយកាវេល ត់ ឃធាតិក្កត្តវទ្ធកទលាកាលំ ឌាវេតឃ្សាឃិ៉ កិច្ចិ តិយិត្តំ

ស្កូបិដាយ កិស្មិំ អត្ថេ បចត្តស្ស សទ្ទស្ស តត្ថិយិត្តវហិតេ បចត្តិ រុឡ្ហិ ភាយ កយតកិរិយារហិតេ សាសតាឌិយតិ បដិបិឡេ្ឋ យថា ពោរសទ្ទស្ស៉

ជ្ឈយតីតិ យេសំ ជ្ឈាន៎ តរសំ បុច្ឆិតំ, តេ គណនបរិច្ឆេទតោ សរូបតោ ច ទស្សេតុំ “ចត្តារោ”តិអាទិ វុត្តំ៉ កស្មា បនេត្ថ ចត្តារោ ឯវ ជ្ឈា វុត្តា, តេ ច កាយាភេយា ឯវាតិ? ភ ចោទេតព្ពមេតំ, យស្មា ឥមានិ សកាចកិច្ចវិសេសញ្ញាតា ភកចតា សត្ថុ ទោយញ្ញ យាថាវតោ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា ឯត្តកាច ជ្ឈា ទេសិតា, ន្តុយេ ឯវ ច ទេសិតាតិ៉ វដ្ឋមិ ជ្ឈហតត្តិ ជ្ឈសីភាវបត្តីតិ ជ្ឈា, ជ្ឈហតត្តិ ទេហដ្ឋា កត្វា ហតត្តិ កាយត្តិ, តថាភូតា សេត្ត អនេសា កាយត្តិ ភាយ៉ អយញ្ញ អត្ថោ “សេត្តាបិ ចេសា”តិអាទិកា បរទេតា អដ្ឋកថាយមេច អាកយិស្សតិ៉ កាយតត្ថេត កាយោ, កាយោ ច សោ យថាវុត្តត្ថេត ជ្ឈោ ចាតិ, កាយស្ស ជ្ឈោតិ ចា កាយោឈោ៉ កចោឈោ ភាយ កចរាកោតិ ទស្សេតុំ “រូបិរូបកេចសុ ឆន្ទរាកោ ឈោតតិកត្តិ ចា”តិ វុត្តំ៉ សុបត្តលចិលិសិតីអាទីសុ (ទី៉ និ៉ អដ្ឋ៉ ៣៉៣១១) បន “សស្សតទិដ្ឋិសហកតរាកោ ចា”តិ វុត្តំ៉ តត្ថ បទេយា ស្តូបបត្តិកវេសុ រាកោ, ទុតិយោ ពយ្ហកេច៉ កចទិដ្ឋិចិតិយុត្តស្ស ទិដ្ឋិកតស្ស អភាចតោ៉ “ទ្វាសដ្ឋិទិដ្ឋិយោ ទិដ្ឋោឈោ”តិ វុត្តំ, ចតុសច្ចត្តាកឆត្តា សត្តស្ស ទោយញ្ញស្ស “ចតូសុ សច្ចេសុ អញ្ញាណំ អវិជ្ជោឈោ”តិ អាហ៉

ន្តុកាតិ តេសំ ជ្ឈសម្បាតាតំ បិបឆយ្ហាតំ ស្ដុបត្តិដ្ឋាតំ ទស្សេតុំ “តត្ថ”តិអាទិ វុត្តំ, បចត្តិដ្ឋាតំ បន កាយគ្រហាភេយា ទស្សិតា ឯច៉ “បញ្ចសុ កាយគ្រហេសុ ឆន្ទរាកោ កាយោឈោ”តិ ឯត្ថ កចោឈំ ឆេបត្វា សេត្តា លេភោ កាយោឈោតិ យុត្តំ សិយា៉ សស្សតទិដ្ឋិសហកតោ រាកោ កចទិដ្ឋិសម្បយុត្តត្តា កចោឈោតិ អដ្ឋកថាសុ វុត្តោ, កចោឈោ បន ទិដ្ឋិកតវិប្បយុត្តេសុ ឯច ស្តូបជ្ជតីតិ បិញ្ញាយំ វុត្តោ៉ តេនេវាហ – “កចោឈោ ចតូសុ ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តលោភសហកតចិត្តុប្បាទេសុ ស្តូបជ្ជតី”តិ៉ តស្មា ទិដ្ឋិសហកតលោភោបិ កាយោឈោតិ យុត្តំ សិយា៉ ទិដ្ឋិឆស្មិកសម្បរាយិកទុក្ខាតញ្ញាការលាភូតា កាយាសចាភេយាបិ ក្ខិឆា វុត្តា, អាសចា ឯច ច ជ្ឈោ៉ កាយាសចតិទ្ទេសេ ច កាយស្សតិ កាយរាកទិដ្ឋិរាកាទីតំ អារម្មណភូតេសុ តេភូមកេសុ ធម្មេកាយស្សតិ អត្ថោ សម្ភចតិ៉ តត្ថ ហិ ស្តូបជ្ជមាតា សាយំ តណ្ហា សេត្តាបិ ភ កាយច្ឆន្ទាទិភាយំ ភ លភតីតិ៉

យទិ បន បញ្ចកាយគ្រហេសុ ច រាកោ កាយោឈោតិ វុត្តោតិ កត្វា (ព្រហ្មាតំ វិយាភាទីសុ រាកស្ស ទិដ្ឋិរាកស្ស ច កាយោឈការចា បដិសេធិតព្ពា សិយា, ឯវំ សតិ កាយោឈកចោឈវិតិមុត្តេភ ភាយ លោភេភ ភវិតព្ពំ ៉ សោ យថា ទិដ្ឋិកតវិប្បយុត្តេសុ ស្តូបជ្ជតិ, តថា តេភ សម្បយុត្តា អវិជ្ជោឈោ ញាណវិប្បយុត្តាតិ ភោយភស្សវិចិកិច្ឆាសម្បយុត្តស្ស វិយ តស្សបិ ញាណវិប្បយុត្តតា ចត្តព្ពា សិយា “ចតូសុបិ ទិដ្ឋិកតវិប្បយុត្តលោភសហកតេសុ ចិត្តុប្បាទេសុ ស្តូបជ្ជតោ យោគោ សិយា ញាណសម្បយុត្តោ សិយា ញាណវិប្បយុត្តោ”តិ៉ “កាយោឈោ អដ្ឋសុ លោភសហកតេសុ ចិត្តុប្បាទេសុ ស្តូបជ្ជតី”តិ, “កាយោឈំ បដិច្ច ទិដ្ឋោឈោ អវិជ្ជោឈោ”តិ ច ចចភតោ ទិដ្ឋិសហកតោ កាយោឈោ ភ ហោតីតិ ភ សក្កា ចត្តុំ៉ តថា ហេត្ថ “រូបិរូបកេចសុ ឆន្ទរាកោ ឈោតតិកត្តិ ច កចោឈោ ភាយាតិ ឯត្តកមេច ចុត្តំ, ភ ចុត្តំ សស្សតទិដ្ឋិសហកតោ រាកោ”តិ៉

ᩋᨶᩮᩣᨠᨿᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶᩣᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨸᨧ᩠ᨧᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ᩺ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨸᨧ᩠ᨧᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩋᨸᩣᨿᨣᩣᨾᩥᨿᨠᩣᩁᩮᨶ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩴᩈᩣᩁᩅᨭ᩠ᨭᨠᩣᩁᨱᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨸᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᨠᩮᩈᩩ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨠᩣᨾᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩣ ᩋᩈᩮᩈᩴ, ᨶ ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᨠᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᨲᩅᩥᨶᩥᩔᨭᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᩣᨸᩥ ᨠᩅᩔ ᩁᩪᨸᩣᨴᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᨠᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥ᩺ "ᨿᨳᩣᩁᩪᨸᩮ ᩋᩮᩣᨠᩣᩈᩮ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩣᩈᨭ᩠ᨮᩣ ᨣᩩᨱ-ᩅᩥᩈᩮᩈᩣᨲᩥ "ᨿᨳᩣ ᩉᩮᩈᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨴᩣᩈᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩᨸᩦᨲᩥ ᨠᩮᨧᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ᩺

ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᩈᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩈᩴᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᨶᩣᨿᩪᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨶ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᨿᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ᩺ ᨲᩮᨶᩣᩉ – "ᩋᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ"ᨲᩥ, ᩅᩥᩁᩥᨿᩣᩅᩤᨿᩣᨾᩅᩈᩮᨶ ᩋᩅᩤᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᩺ ᨣᩩᨿ᩠ᩉᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩴᩅᩩᨲᩴ᩺ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ᩺ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᩴᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩩᨿ᩠ᩉᩴ, ᩈᨴ᩠ᨴᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᩋᨸᩣᨠᨭᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨴᩦᨸᨶᩦᨿᩮ ᨽᩣᩅᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ᩺ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩉᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᩉᩥ ᨧ ᨸᩥᨿᩮᩉᩥ ᨧ ᩅᩤᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩣᨶᩴ, ᩑᩅᩴ ᩅᩤ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ᩺

ᨸᨽᩮᨴᩣᨲᩥ ᨿᩮᨶᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᨶ ᨠᨳᩥᨲᩣ ᨲᨳᩣᨣᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᩉᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ "ᨠᩥᩴ ᨸᨶᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᨿᨶᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᨠᨲᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩅᩈᩮᨶ᩺ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨿᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨾᩣᨶᩥᨶᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᩺ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨣᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ᩺

ᩈᩮᩣᨲᩥ ᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨷ᩠ᨷᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨿᨳᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᨿᨳᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨿᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨶᩥᨿᩮᩣᨣᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩪ ᨠᨳᩮᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩮᨶᩮᨲᩥ ᨲᨴᩩᨽᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᨿᨳᩣᩉᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᨠᨳᩮᩉᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᩺

ᨿᨳᩣᨲᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨶᩩ ᩋᩉᩴ, ᨶᩩ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ "ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨠᨳᩴ ᨶᩩ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᩺ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨴᩮᩈᩪᨲᩥ "ᨲᨴᩣᩔᩩ ᩈᩴᩈᩦᨴᩣᨾᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩᨸᩥ ᨸᨴᩮᩈᩩ᩺ ᩋᨲᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩒᨥᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩁᨱᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩴ ᩋᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅᩣᨲᩥ ᩒᨥᨶᩥᨿᩮᩣᨥᩮᩈᩩ ᩑᩅ᩺ ᩒᩈᩦᨴᩣᨾᩦᨲᩥ ᨶᩥᨾᩩᨩ᩠ᨩᩣᨾᩥ ᩒᨥᩮᩉᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨲ᩠ᨳᨭᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ᩺ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨿ᩠ᩉᩣᨾᩦᨲᩥ ᩒᨥᩮᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨿ᩠ᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ᩺ ᨽᩣᩅᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᩴᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᩋᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲᩩᩃᨿᩮᩣᨣᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣᨾᩥ, ᩋᨸᨶᩥᨽᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩣᨵᩮᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨽᩣᩅᩮ ᨧ ᩅᩣᨿᩣᨾᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶᩮ ᩅᩤᨿᩣᨾᩮ ᨧ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨿᩪᩉᨶᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩦᨴᨶᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨿ᩠ᩉᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨶᩁᩉᩔ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣᨲᩴ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ᩺ ᨸᨴᩴ ᨠᨳᩥᨲᩣ ᩁᩮᩣᩉᩥᨲᩮᩣᩃᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ-ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿ-ᨿᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᩋᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩅᩤᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨿᩪᩉᨶᨠᩁᩉᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᩋᩈᩴᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿᨸᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩮ ᩁᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩅᩈᩮᨶ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩁᩥᨸᩣᨧᨶᩦᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩣ᩺ ᨶ ᨸᨶ ᨸᩣᨠᨭᩴ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨴᩦᨶᩴ, ᩁᩪᨷᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨶ ᨿᨳᩣ ᨲᩔᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ, ᨲᨳᩣ ᨸᩣᨠᨭᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ᩺ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩩᨠᩣ ᨸᨽᩮᨴᩣᨲᩥ ᩅᩩᨻ᩠ᨻᨿᩣᨶᩩᨸᩥ ᨴᩔᩥᨲᩣ ᩅᩮᨸᩁᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ᩺ ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩈᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᨲᩣᨿ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᨶᩥᨾᩩᨩ᩠ᨩ ᩈᩴᩈᩦᨴᨲᩥ ᨶᩣᨾ᩺ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᨾᩩᨩ᩠ᨩᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨧᩮᨲᨶᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨣ᩠ᨿᩔ ᨠᩣᩃᩔ ᩋᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ ᨶᩣᨾ᩺ ᨸᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᩮᩈᨴᩩᨠᩮᩈᩩᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᩺

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩅᨭ᩠ᨭᨾᩪᩃᨠᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮ ᩋᩅᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨲᩴᨲᩴᨠᩣᩃᩩᨸᨣᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨸᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ᩺

តត្ថ តត្ថ កចេ អបរាបរំ និព្ពាតេត្តេត្តា សំសារេ និព្ពឃ្យាតិ ភាយាតិ ព្ពាយស្ស អត្ថស្ស ឝស្សតចសេត បឲយទ្ទេកា ចុទេត្តា៉ ព្ពាយេ សត្តា សំសារេ
បរិក្ខយត្តា ទ្ទចិឆា តឈ្យាចរិតា ឌិដ្ឋិចរិតា ឆាតិ តេមំ សំសារភាឃិកក្នុតាភំ ឆយ្ខាភំ ចសេត សត្ថិដ្ឋភំ, តឝញ្ញេមំ បចត្តិបច្ចឃាភំ ចសេត
អាឃ្វហតត្តិ ព្ពាយស្ស អត្ថស្ស ឝស្សតចសេត ទ្ទតិឃទ្ទេកា ចុទេត្តា៉ សំឃោឌតិឃេស្ស ឆយេ្ខស្ស អស្សាឝឝស្សតសកាចាឃ តឈ្យាឃ ចសេត
ចិសេសតោ បតិដ្ឋាភំ, អយុត្តិយក្ខេ យុត្តិយក្ខបរាយាសតោ តឆា អាឃ្វហតយ្យិ ឌិដ្ឋិឃា ចសេត ហោតីតិ ឝស្សេតុំ តតិឃទ្ទេកា ចុទេត្តា៉
ចតុត្ថទ្ទេកា បត អឆិប្បាយោ អដ្ឋកឆាឃ ឲច ចិកាចិតោ៉ ឃស្ខា “សស្សតោ អត្តា”តិ អភិតិចិសេត្តា អទ្វបរាភំ, អសញ្ញាបភំ ចា
អចិយោក្លឃេច ចិយោក្លាតិ កហេត្វា សំសារេ ឲច ឆ្កលឹឃតិ៉ តេភាហ “ឆ្កលឹឃតាភិតិចេសា ហិ កចឌិដ្ឋិ”តិ៉ ឃស្ខា បត កាយកចាឌឹស្វ
ឃំ ចា តំ ចា កចំ បត្វា អត្តា ដ្ឋិឌ្ឍតិ ចិតស្សតិ, ត ហោតិ បរំ យរណាតិ អភិតិចិសេត្តា កចចិប្បយោក្លាចហាឃ សយ្ខាបឌិបត្តិឃា
អប្បដិបឌ្ឍេតភ តំ អតិចត្តតិ៉ តេភ ចុត្តំ “អតិឆាចភាភិតិចេសា ចិកចឌិដ្ឋិ”តិ៉

លឹតចសេត សត្ថិដ្ឋេត្តាតិ កោសឌ្ឍាឌិចសេត សំកោចាបឌ្ឍេតភ សយ្ខា អប្បដិបឌ្ឍេត្តា៉ ដ្ឋឆ្ចចសេត អាឃ្វហេត្តាតិ សយ្ខាសយាឆិតោ
អការេចត ចិក្លេបចសេត បច្ចយោ ទ្ទេកា ចុទេត្តា៉ ឃឆា កាយស្វាំ បចិដ្ឋស្ស សយាឆាភំ តត្ថិ ចិត្តស្ស ដ្ឋបក្កិលិដ្ឋត្តា, ឲចំ
អត្តបរិតាបតយត្វយុត្តស្ស កាឃស្ស ដ្ឋបក្កិលិដ្ឋត្តា៉ ព្ពាតិ ចិត្តកាឃបរិក្កិលេសកោរា ឧទ្ធ អត្តា តឈ្យាឌិដ្ឋិតិស្សឃតាឃ សំសីឝតតិព្ពឃ្យាភតិយិត្តា
ទ្ទត្តា លេដ្ឋទ្ទេកា៉ បុព្ពេ សប្បេឝសតោច សំកិលេសឆយ្ខា “សំសីឝតតិយិត្ត”ត្តិ ឝស្សិតាតិ ព្ពាឝាតិ តិប្បេឝសតោ ឝស្សតចសេត, បុព្ពេ ច
សាឆារលាតោ អភិសឌ្ឍារឆយ្ខា “តិព្ពឃ្យាភតិយិត្ត”ត្តិ ឝស្សិតាតិ ព្ពាឝាតិ បុញ្ញារេតឌ្ឍាភិសឌ្ឍារេ ឲច “អាឃ្វហតតិយិត្ត”ត្តិ ឝស្សតចសេត
សត្តយទ្ទេកា ចុទេត្តា៉ ឲចញ្ញាទ្ទក្កតិស្វកាត្វបបត្តិចសេត សំសីឝតតិព្ពឃ្យាភាតិ ចិកឌ្ឍ ឝស្សិតាតិ ហោត្តិតិ៉ តេតេចាហ “ទ្ទត្តយ្យិ ចេត”ត្តិអាឌិ៉
អឆោកាភំ ទ្ទក្កតិ៉ កយេត្តិតិ អឆោកាកក្ខយតិឃា អត្វតាសិកលេបិ អកត្វា៉ តឆា ដ្ឋបរិកាភំ កយេត្តិតិ ដ្ឋបរិកាកក្ខយតិឃា៉

ឲត្ថ ច ព្ពាឈតរលំ បុច្ឆិតេត កកចតា “អប្បតិដ្ឋំ អតាឃ្វហ”ត្តិ តស្ស បហាតក្ខយេច ឝស្សិតំ, ត សប្បយោកក្ខត្តិ? ត ឲចំ ឝដ្ឋព្ពំ, ឃាចតា
យេត បតិដ្ឋាភំ ហោតិ, យេត ច អាឃ្វហតំ, តទ្ទកឃបឌិក្លេបយុលេត តប្បដិបក្លឆយ្ខឝស្សតយេតត្តិ៉ ត ហេស អ-កោរោ កោចលំ
បឌិសេឆេ, អឆ តោ បឌិបក្លេ “អក្យុសលា ឆយ្ខា, អហិតោ, អឆយ្ខោ”តិអាឌឹស្វ ចិឃ, តស្ខា អប្បតិដ្ឋំ អតាឃ្វហត្តិ បតិដ្ឋាភាឃ្វហតាភំ
បឌិបក្លចសេត បចត្តយាតោ តឆាបចត្តិហេត្វចាតិ អឃយេត្ថ អត្ថោ៉ តោតិ ច អចឆារលេត្ថ តិបាតោ “អស្សោសិ តោ”តិអាឌឹស្វ
(បារា៉ ១) ចិឃ៉ តេត អប្បតិដ្ឋាភស្ស ឲកំសិកតំ ឝស្សេតិ៉ សោឃំ តោ-សឌ្ឍោ “អតាឃ្វហ”ត្តិ ឲត្ថាបិ អាតេត្វា ចត្តេត្តា៉ អតាឃ្វហតយ្យិ
ហិ ឲកំសិកយេចាតិ តស្ស បឌិបក្លោ សហ ចិបស្សតាឃ អរិឃយក្ខោ៉ តេត ហិ ព្ពាឈតរលំ ហោតិ, ត អញ្ញឆា៉ ឲចយំ
ឃឆាត្វសត្ថិឝេសតា កតា, ឝេចតា ច សហចិបស្សតំ យក្ខំ បឌិចិញ្ញុតិ បឲយចលេ បតិដ្ឋាសិ៉ តេត ចុត្តំ “ព្ពាយំ បញ្ញាចិស្សឌ្ឍត”ត្តិអាឌិ៉

“ចិរស្សា”តិ ព្ពាយិតា សយាតត្វំ បឝត្តរយេតត្តិ អាហ “ចិរស្ស កាលស្សា”តិ ឃឆា “យយំ ចា, កិក្លចេ”តិ (ឌឹ៉ តិ៉ ១៉៤-៩) ឲត្ថ “យយា”តិ ព្ពាយិតា
សយាតត្វំ បឝត្តរំ យយត្តិ៉ ត ឌិដ្ឋបុព្ពាតិ អឝស្សាចិ៉ អឝស្សាចិតា ច ឌិស្វា កត្តញ្ញកិច្ចស្ស អសិទ្ធតាឃ ចេឌិតព្ពា៉ អញ្ញឆា កា តាយ សា
ឝេចតា, ឃា កកចត្តំ ត ឌិដ្ឋចតិ? តេតាហ “កំ បតិយាឃា”តិអាឌិ៉ ឝស្សតំ ដ្ឋបិតាឃ ឲចំ ចត្វំ ចត្តតីតិ ឃឆា កឝាចិ កច្ឆិ បិឃឌាតិកំ
ឌិស្វា តំ ឝស្សតំ ដ្ឋបិតាឃ “ចិរេត ចត យំ អាឃស្ខត្តំ បស្សាយា”តិ អឌិដ្ឋបុព្ពំ ឌិដ្ឋបុព្ពំ ចា ឲចំ ចត្វំ យុឌ្ឍតិ, អឃំ លោកេ តិរុឡហេ

សមុទាចារោតិ ទស្សេតិ. ព្រហ្មំ វា វុច្ចតិ អរិយមគ្គោ, តស្ស អនាគតោ ញាតតោ បដិវិជ្ឈតោ ព្រាហ្មណោ. កិលេសនិព្វាតោតិ កិលេសានំ អច្ចន្តសមុច្ឆេទសង្ខាតេន និព្វានេន និព្វុតំ សម្មទេវ ឧបសន្ត-សព្វកិលេសទរថ-បរិឡាហំ. អាសត្តវិសត្តាទីហីតិ អាទិ-សទ្ទេន វិសតាទិអាការេន សង្គណ្ហាតិ. វុត្តញ្ហេតំ –

“វិសតាតិ វិសត្តិកា, វិសដាតិ វិសត្តិកា, វិសាលាតិ វិសត្តិកា, វិសក្កតីតិ វិសត្តិកា, វិសំវាទិកាតិ វិសត្តិកា, វិសំ ហរតីតិ វិសត្តិកា, វិសមូលាតិ វិសត្តិកា, វិសផលាតិ វិសត្តិកា, វិសបរិភោគោតិ វិសត្តិកា, វិសាលា វា បន សា តណ្ហា រូបេ សទ្ទេ គន្ធេ រសេ ផោដ្ឋព្ពេ ធម្មេ កុលេ គណេ វិសតា វិត្ថតាតិ វិសត្តិកា”តិ (មហានិ. ១).

តត្ថ វិសតាតិ វិត្ថតា រូបាទីសុ តេភូមកធម្មេសុ អភិព្យាបនវសេន. វិសដាតិ បុរិមវចនមេវ ត-ការស្ស ដ-ការំ កត្វា វុត្តំ. វិសាលាតិ វិបុលា. វិសក្កតីតិ បរិសក្កតិ, សហតិ វា. រត្តោ ហិ រាគវត្ថុនា បាទេន តាឡិយមានោបិ សហតីតិ. ឱសក្កនំ វិប្ផន្ទនំ វា “វិសក្កន”ន្តិបិ វទន្តិ. អនិច្ចាទិំ និច្ចាទិតោ គណ្ហាតីតិ វិសំវាទិកា ហោតិ. វិសំ ហរតីតិ តថា តថា កាមេសុ អាទីនវំ បស្សន្តម្បិ វិវិធេហិ អាការេហិ នេក្ខម្មាភិមុខប្បវត្តិតោ ចិត្តំ សំហរតិ សំខិបតិ, វិសំ វា ទុក្ខំ, តំ ហរតិ, ឧបនេតីតិ អត្ថោ. ទុក្ខនិព្វត្តកកម្មស្ស ហេតុភាវតោ វិសមូលា. វិសំ វា ទុក្ខានុភវនា វេទនា មូលំ ឯតិស្សាតិ វិសមូលា. ទុក្ខសមុទយត្តា វិសំ ផលំ ឯតិស្សាតិ វិសផលា. តណ្ហាយ រូបាទិកស្ស ទុក្ខស្សេវ បរិភោគោ ហោតិ, ន អមតស្សាតិ វិសបរិភោគោតិ វុត្តា, សព្វត្ថ និរុត្តិនយេន បទសិទ្ធិ វេទិតព្វា. យោ បនេត្ថ បធានោ អត្ថោ, តំ ទស្សេតុំ បុន “វិសាលា វា បនា”តិអាទិ វុត្តន្តិ ឯវមេត្ថ វិសត្តិកាបទស្ស អត្ថោ វេទិតព្វោ. តិណ្ណំ បឋមទុតិយមគ្គេហិ. និត្តិណ្ណំ តតិយមគ្គេន. ឧត្តិណ្ណំ ចតុត្ថមគ្គេន.

សមនុញ្ញោតិ សម្មទេវ កតានុញ្ញោ. តេនាហ “ឧក្កដ្ឋាសយោ អហោសី”តិ. អត្តមនាយីតិ អនស្សំ អកាសិ. យថា បន អត្តមនាយិ, តំ ទស្សេតុំ “អភិសម្ពន្ធកាយ”ន្តិអាទិ វុត្តំ. មាលេហីតិ លិង្គវិបល្លាសេន វុត្តំ, “មាលាហី”តិ កេចិ បឋន្តិ, “មលេហី”តិ វត្តព្វេ ម-ការលោបំ កត្វា និទ្ទេសោ. អយំ តាវ អដ្ឋកថាយ លីនត្ថវណ្ណនា.

នេត្តិនយវណ្ណនា

ឥទានិ បការន្តរេន បរិយាយា អត្ថវណ្ណនំ ករិស្សាម. សា បន អត្ថវណ្ណនា យស្មា ទេសនាយ សមុដ្ឋានប្បយោជនភាជនេសុ បិណ្ឌត្ថេសុ ច និទ្ធារិតេសុ សុករា ហោតិ សុវិញ្ញេយ្យា ច, តស្មា សុត្តទេសនាយ សមុដ្ឋានាទីនិ បឋមំ និទ្ធារយិស្សាម. តត្ថ សមុដ្ឋានំ តាវ ទេសនានិទានំ, តំ សាធារណំ អសាធារណន្តិ ទុវិធំ. តត្ថ សាធារណម្បិ អជ្ឈត្តពាហិរភេទតោ ទុវិធំ. តត្ថ សាធារណំ អជ្ឈត្តសមុដ្ឋានំ នាម លោកនាថស្ស មហាករុណា. តាយ ហិ សមុស្សាហិតស្ស ភគវតោ វេនេយ្យានំ ធម្មទេសនាយ ចិត្តំ ឧទបាទិ, យំ សន្ធាយ វុត្តំ – “សត្តេសុ ច ការុញ្ញតំ បដិច្ច ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេសី”តិអាទិ (ម. និ. ១.២៨៣; សំ. និ. ១.១៧២; មហាវ. ៩). ឯត្ថ ច ហេតុអវត្ថាយបិ មហាករុណាយ សង្គហោ ទដ្ឋព្វោ យាវទេវ សំសារមហោឃតោ សទ្ធម្មទេសនាហត្ថទានេនហិ សត្តសន្តារណត្ថំ

ពន្យប្បត្តិទោ៑ ឃទា ច យហាកន្យលា, ខុចំ ឞត្ដញ្ញាពញ្ញាណំ ងឞពលពោលាឌឹតិ ច ឥងឞតាឃ អត្ថក្ខរឞយ្ជ្ឈាតការចេត ចត្តត្តាតិ៑ ឞត្ដពិញ្ញា ឥពោឃ្យឆយ៉ុ ឥពរំ ឥងឥឞពត្តប្យកាទ៌ ឞត្តាតត្ថា អារឞឃាត្យឞឃាងិ៑ ឃាទាចឥពា ឌាតឥត្តា កកចា ជាតាជ្ជាតាឌឹឞ្យ ឥកាឞឥល្លត ឥចឥតឃ្យឡ្ញាឞឃាត្យុ្ឞបំ ចិចិត្តតឃឥងឞតំ បចឥត្តឞឹតិ៑ ឦពហិទ៌ បត ឞាឆារលំ ឞយ្ជ្ឈាតំ ងឞឞហឞ្សយហាព្រហ្មុបរិចារ-
ឞហយ្យតិយហាព្រហ្មុឥតា អឥញ្ញឞតំ៑ ពងឥញ្ញឞត្យត្តរកាលពិញ្ញាឆយ្កយ៉ឹក្ខរពាបច្ឆចេក្លលាឌតិតំ អឥប្យាឃ្ស្កុត្តំ បជិប្យឃ្សយ្ក្ខត្តា ឆយ៉ុឃ្សាយឹ ឆយ៉ុឥងឞតាឃ ក្ខឞ្យាហឌាឥពា អឥហាឞិ៑ អឞាឆារលាយ្យិ អត្ថក្ខរពាហិទឥកងឥពា ក្យចិឆឥយច៑ ពត្ថ អត្ថក្ខទ៌ ឃាឃ យហាកន្យលាឃ ឥឃត ច ឥងឞតាពាឥលាត ត្តង់ ឞ្យត្តុ បចត្តិតំ, ពក្យកឃំ ឥចឌិពត្តុំ ពាហិទ៌ បត ពឞ្យា ឥឆចពាឃ ប្យឋ្ឋា, ប្យឋ្ឋាចឞិឥកា ឥហឞ ឞ្យត្តតិឥក្លបរិ៑ ពឃិង់ បិឮត្តឃំ អាកពឥយច៑

បឥឃាឌតយ្យិ ឞាឆារលាឞាឆារលឥពា ក្យចិឆំ៑ ពត្ថ ឞាឆារលំ អត្យក្កឥយត ឃាច អត្យបិកាបរិតិត្តាតំ ចិយុត្តិរឞត្តា កកចឥពា ឥងឞតាឃ៑ ឥពឥតចាហ “ខុពងត្ថា កទា, ខុពងត្ថា យត្តតា”តិអាឌិ (បរិ៑ ១៩៩)៑ អឞាឆារលំ បត ពឞ្យា ឥឆចពាឃ ងឞ្យតយក្កឞយឆិកឥយា, ក្ខកឃឥយ្យតំ ពាហិទឥយច៑ ឞឥច បត ឥចឥតឃ្យឞត្តាតកពយ្យិ ឥងឞតាពាលឞិត្តិឞត្តាតំ បឥឃាឌតំ អឆិប្យាឃឞយិត្ញតកាចឥពា ឃទាឆិឥប្យពត្ថឞិត្តិឃា យហាកាទ្យលិកឞ្យ កកចឥពាបិ បឥឃាឌតឥយចាតិ កឥល្យឃ្យ, ត្តយិតា បរិឃាឥឃតឞ្យ អត្ថក្ខរពាបិ ឞិឃា៑

អបិច ពឞ្យា ឥឆចពាឃ ឮឈពរលាការឞ្យ ឃាទាចឥពា អតចឥពិឥឆា ត្តយិឞ្យា ឥងឞតាឃ ឞយ្ជ្ឈាតំ, ពងចឥពិឥឆា បឥឃាឌតំ៑ ឥឞា ហិ ត្តយាឃ ឥងឞតាឃ កកចត្ត បឥឃាឥឌតិ ពត្ថិប្យាងតបរាឃំ ឥងឞតាតិ កត្ថា៑ ឃពិញ្ញាឥងឞតាឃ ឞាឥឆពត្តុ ឋលំ, តំ អាកត្តិពត្តត្តា ឥងឞកំ ឥងឞតាឃ បឥឃាឥឌតីតិ បឥឃាឌតត្តិ ក្យច្ឆតិ៑ ពទា ឥឆចពាឃ ពងឥញ្ញាឞត្ថា ចិឥតឃ្យាតំ បតិជ្ជាតាឃ្យហតចិឞ្យឌ្ឌតឥត្ថាត្ថ បឥឃាឌតំ ៑ ពទា ឞំឞារចក្កតិចត្តិ-ឞឌ្ឍចក្កប្យចត្តិឞឞ្យពាឌិយិឋ្ឋាចារ-តិរាករលំ ឞយ្យាចាងប្យឥក្លារឥរា អក្យឞលយ្យលឞយ្យហតតំ ក្យឞលយ្យលឞយាឥរាបតំ អបិឃត្ថារបិងហតំ ឞក្កឥយាក្លត្ថារចិចរលំ បរិឃ្ជ្ឈាតច្យបឞយតំ អត្យឞឃឞយ្ឈ្ញពតំ “យុឥត្តា ឥយាឥចឞ្យាយឹ”តិ ប្យរិយបជិត្តាអចិឞំចាងតំ ពប្យជិបក្លយារយឥតារឆចិឞំចាងតំ ពិត្ថិឃឞយឃតិយ៉ុឆតំ ព្យឌ្ឍឆយ៉ុបតិជ្ជាបតត្តិ ខុចយាឌឹតិបិ បឥឃាឌតាតិ ត្តលឆ ឥចឌិពត្តាតិ៑

ឃទា ឥឆចពា ឮឈពរឥលា ឞំឞឃបក្លជ្ជា, ពាឌិឞា អឥញ្ញា ច ឞក្លាពឆយ៉ាតំ ឞយ៉ាឞយ៉្យឌ្ឍឞ្យ ច បជិបត្តិ អឌាតត្តា អឞឌ្ឍឞ្យឞ្យចត-ឆារលា-
បរិចឃ-យតឞិការចិបល្លត្ថព្យឌ្ឍិកា ឞឌ្ឍឞ្យឞ្យចត-ឆារលា-បរិចឃចិយុពា ច កចចិឥយាឥក្លឞិឥតា ចិឥតឃ្យា ត្តយិឞ្យា ឥងឞតាឃ កាឌតំ៑

បិល្ដត្ថា បត “អប្យតិជ្ជំ អតាឃ្យហ”ត្តិ បងត្ថឥឃ ចព្យឞច្ឆកយ្ជ្ឈាតាត្យឥឃាកចឥឞត ឥឃាតិឥឞាយតឞិការពាហ្យលីការឥរា ក្យឞលយ្យលឞយាឥឃាឥកា ឮលីឃតាតិឆាចតាចិឞ្យឌ្ឌតំ ក្ខបិឃចិតិពាត្ឍចិឆយតំ យិឋ្ឋាកិតិឥចឞក្ខុរិការឥចា ពល្យាចិឌ្ឌាចិឥឞាឆតំ ចជ្ជត្តឃចិឥឋ្ឋងត្យបិឥឃា អារឥចាឈ-ឥឃាក-កត្ថាកតិ-ពល្យាឃ្យាក្យបិកាតចិឥឃាឥកា ឥចឥពាពិលចិឥចចតំ អកិតត្ថតតិចារលំ ឞំឞក្កាតិក្កឥយា ចិចាងយ្យលបរិច្ឆារឥកា អក្យឞលកយ៉ុបឆចិឌ្ឍឞតំ យិឋ្ឋត្តាតិចត្តតំ អត្យឞឃយ្យលឥឋ្ឋងា៑ ឞត្តកិឥលឞ-ងរឆបរិឮអាហ-

សារម្ភបដិប្បស្សម្ភតំ ភស្សតសចតតិទ្ធេសា ចិន្តូបយចឌិន្ទុបយឆម្ពុបទេសា អបចឃកាយិឆម្ពុចិកាចតា បហាតព្វឃឹបតា
សិក្ខព្វឃាត្វុឃោរេកា សយឆចិបស្សតាត្វដ្ឋាតំ កាចតាសន្ធិកិរិយាសិទ្ធិ សីលក្ខន្ធាឌិបរិសុទ្ធិតិ ឲចយាឌេឃា ទេចឌិពព្វា៍

ពត្ថ េឃសំ កិលេសាឌីតំ ចេសត បតិដ្ឋាតិ សំសីឌតិ, េឃសត្ថា អភិសង្ខារាឌីតំ ចេសត អាឃូហតិ តិដ្ឋាយូហតិ, វុកយេបំ សយុទយសន្ធំ, ពប្បកាចិតា ពទុកឃតិស្សិតា ច លន្ធា ទុក្ខសន្ធំ, ពទុកឃយេព្វា, “អប្បតិដ្ឋំ អតាឃូហ”ន្តិ អធិប្បេពស្ស អព្វស្ស បដិច្ឆន្តំ កព្វា ទេសតា
វុបិឃោ យាតតិក្កុលាតចេសត ពស្សា េទចពាឃ សន្ធាភិសយឃការោលកាចេពា បតិដ្ឋាតាឃូហតបដិក្ខេបបទេសត
ចព្វុទោឈតិរព្វលោព្វិកេហិ អត្តព្វឃរហិតា យឌ្ឍិយា បដិបព្តិ បដិបន្ទិពព្វាតិ អឃេឃព្វ កកចេពា អាលព្តិតិ អឃំ ទេសតាហារោ៍

បរិសំឃបក្ខត្តតាឃ ជាតាព្វកាយតាឃ ច កធំ ត្វតិ បុច្ឆាចេសត ចុព្តំ? អភិមុខកាចេពា ឲកបុក្កលកាចេពា ច “ព្វ”ន្តិ ចុព្តំ៍
បរមុក្ខិសកាតស្ស កទុកាចស្ស អតញ្ញោយោព្យស្ស សន្ធមុទ្ទរស្ស បរិឌីបតេពា សាធុតិ យរិសសីលិឌិក្យូលាតាឃ “យារិសា”តិ ចុព្តំ៍
អចហតតេពា ទាសិកាចេពា ច “ឱឃ”ន្តិ ចុព្តំ៍ ជាតាព្វំ ព្ទស្វិតស្ស អព្វស្ស កតព្វា បរិយោឃាសាបិតព្វា “ព្ទតី”តិ ចុព្តំ៍ សំសីឌតលក្ខលាស្ស
បតិដ្ឋាតស្ស អកាតព្វពេពា សព្វេសា ច អកតព្វា៍ “អប្បតិដ្ឋ”ន្តិ ចុព្តំ៍ ពឃិធំ អការលំ ឲត៍សិកន្តិ ទេលាតិ អចឆារេលចេសត ចុព្តំ៍ ពស្ស ច
អប្បតិដ្ឋាតស្ស សសន្តតិកតព្វា “ព្វ”ន្តិ ច បុច្ឆិតព្វា “អហ”ន្តិ ចុព្តំ៍ េទចពាឃ សព្វោធតេពា បិឃាលបតេពា ច, “អាចុសោ”តិ ចុព្តំ៍
តិដ្ឋាយូហតលក្ខលាស្ស អាឃូហតស្ស អកាតព្វពេពា សព្វេសា ច អកតព្វា អតាឃូហន្តិ ចុព្តំ៍ ពិល្ហាការស្ស ឱឃាតំ អតិច្ឆិតកាចេពា ឲច ពត្ថ
សំសឃស្ស អតបកតព្វា ឱឃពរលស្ស ច អចិសេសព្វា “ឃថា កធំ បតា”តិ ចុព្តំ៍ ពថា សំសីឌតលក្ខលំ បតិដ្ឋាតំ សំសារេ ច សល្ហាតន្តិ
អតព្វត្តរព្វា អភិត្តកាលិកំ៍ ពថា តិដ្ឋាយូហតលក្ខលំ អាឃូហតំ សម្មាបដិបត្តិយា អតិចព្តតន្តិ អតព្វត្តរព្វា អភិត្តកាលិកន្តិ ចុព្តំ “ឃថា ហ្វាហំ…
បេ… ពថាស្សុ តិដ្ឋាយូហិ”តិ៍ ពទុកឃស្ស បដិបក្ខកាចេពា បដិធាហតេពា ច ឱឃាតិល្ហាតិ ចុព្តំ “ឲចំ ព្វាហំ…បេ… ឱឃយពរិ”ន្តិ៍

ឲកព្វុឌ្ឍត្តរត្តិកតព្វា សុទុរកាលិកតាឃ “ចិរស្ស”ន្តិ ចុព្តំ៍ អត្តរា អធិដ្ឋបុព្វតាឃ ចិមុឃ្ហឹឃតាឃ ច “ចតា”តិ ចុព្តំ៍ ពទា
វុបលព្ធយាតតាឃ អព្វបច្ចក្ខតាឃ ច “បស្សាមី”តិ ចុព្តំ៍ ធាហិតបាបតោ ព្រាហ្មស្ស ច អរិឃមក្កស្ស អលាតតេពា បដិចិន្ទ្ធតតេពា
“ព្រាហ្មល”ន្តិ ចុព្តំ៍ កិលេសសន្តាបច្ចុបសមតេពា ទុក្ខសន្តាបច្ចុបសមតេពា ច សព្វេសា តិព្វុតព្វា “បរិតិព្វុត”ន្តិ ចុព្តំ៍ ពរោលបឃោកស្ស
តិដ្ឋព្តិពព្វា វុបរិ ពរិពព្វាកាចេពា ច “ពិល្ហ”ន្តិ ចុព្តំ៍ ជាតាលចក្ខុតា ឱទេលិទេកព្វពេពា លុឌ្ឍតេពា បលុឌ្ឍតេពា ច “ទេលោកេ”តិ ចុព្តំ៍
ចិសេឃុ សព្វតេពា ឌាពកាចេពា “ចិសព្តិក”ន្តិ ចុព្តំ៍ ជាតាលស្ស បច្ចក្ខកាចេពា តិកាមតេពា ច “ព្វត”ន្តិ ចុព្តំ៍ ការិតព្វា បរិសមព្តព្វា
ច “អទេចាចា”តិ ចុព្តំ៍ បធមំ កហិតព្វា បច្ចាមសតេពា ច “សា េទចពា”តិ ចុព្តំ៍ បដិក្ខេបស្ស អកាចេពា អព្វស្ស អត្វមោឌិពព្វពេពា
“សមត្វព្វោ”តិ ចុព្តំ៍ ចិទេតញ្ញាតំ សាសតេពា បរមព្វសម្បព្តិពេពា ច “សព្វា”តិ ចុព្តំ៍ ទក្ខបធាតិក្ខយេត តិរោកាច្ចុបកយតេពា
“អន្តរធាឃី”តិ ចុព្តន្តិ អឃំ អតុបទចិចឃពេពា ចិចឃហារោ៍

អប្បតិដ្ឋាតាតាឃូហតេហិ ឱឃពរលំ ឃុជ្ជតិ កិលេសាភិសង្ខារចិធហតេត បរិសមព្តិសមិទ្ធតេពា៍ សព្វកិលេស-ពណ្ហាធិដ្ឋិ-ពណ្ហាឃតត-
សស្សពាឌិចេសត សន្តិដ្ឋតេពា សំសារេ សំសីឌតំ ទេហាតីតិ ឃុជ្ជតិ ការលស្ស សុប្បតិដ្ឋិតកាចេពា៍ អភិសង្ខរលាកិច្ចេ កិលេសាភិសង្ខារេ

ចិន្ថយាទេត សន្តានិដ្ឋាកិតិទេចស-អតិសាចតាកិតិទេចសាឌឹតំ ចទេសត អាឃ្វហត្ថស្ស សំសារទទេហារឈេត តិត្ថុឃ្យាតំ ទេហាតីតិ ឃុដ្ឋតិ

សម្មាបដិបត្តិឃា អតិចត្តតទេតា៉ (ឡាហុស្ស អទិឃយក្កស្ស អលាតទេតា បដិចិន្ទ្ឍតទេតា (ឡាហុលកាទេចា ឃុឌ្យដ្ឋតិ ឧាហិតបិបត្តា៉ សម្ពុទេច

សត្តឆម្ពុសយសិកយទេតា បរិតិត្ថុតកាទេចា ឃុដ្ឋតិ សន្តទេសា សចាសតបហឹតកិទេលសត្តា៉ តឆា ច ចិសត្តិកាឃ តិណ្ណកាទេចា ឃុដ្ឋតិ ឃឆា

ឃាឃ ទេលទេសាបិ ត ឌិស្សតិ, ៩ចំ អក្កយទេក្កត តស្សា សម្ពុទ្ធិត្តតាតិ អឃំ ឃុត្តិហារោ៉

កិទេលសចដ្ឋចទេសត បតិដ្ឋាតំ ចិទេសសទេតា កម្ពុចដ្ឋស្ស បងដ្ឋាតំ៉ អកិសដ្ឋាទចទេសត អាឃ្វហតត្ថា ចិបិកចដ្ឋស្ស បងដ្ឋាតំ៉

អប្បតិដ្ឋាតាតាឃ្វហតាតិ ឱ្ឈតទេលស្ស បងដ្ឋាតំ, ឱ្ឈតទេលំ អត្ញបិឌិទេសសតិត្ថាតស្ស៉ តល្យាចទេសត បតិដ្ឋាតស្ស អស្សាឆាត្ញបស្សិតា

បងដ្ឋាតំ៉ ទេតតាហ កកចា – “សំទេឃាឌតិទេឃស្ញ, កិល្លទេច, ឆទេម្ពុស្ញ អស្សាឆាត្ញបស្សិទេតា តល្យា បចដ្ឋតី”តិ (សំ៉ តិ៉ ១៉៤១, ៤៩)៉

ពត្តាចិន្ថា-ឋស្ស-សន្តាា-ចិតត្តាទេឃាតិទេសាយតសិការ-បិបមិត្តបទទេតាទេឈាសា ឌិដ្ឋិចទេសត បតិដ្ឋាតស្ស បងដ្ឋាតំ៉ ឃឆាហ –

បដិសម្ភិទាមកេក្ក (បដិ៉ ម៉ ១៉១៧៣) “ពត្តាបិ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតំ, អចិន្ថាបិ ឌិដ្ឋិដ្ឋាត”ត្តិអាទិ៉ តល្យាឌិដ្ឋាកិតត្តតអចទេសសកិទេលសាកិសដ្ឋាទចទេសត

អាឃ្វហតស្ស បងដ្ឋាតំ៉ ត្តមិតា តទេឃត ឃឆាទហំ តល្យាឌិដ្ឋាឌិចទេសត បតិដ្ឋាតាឃ្វហតាតំ បងដ្ឋាតកាទេចា ចត្តទេត្ថា៉ ទេសសទេយត្ត

បិត្យត្ថទេតា ៩ច ស្ញតិក្ខាទិឃំ៉ អឃំ បងដ្ឋាតហារោ៉

អប្បតិដ្ឋំ អតាឃ្វហត្តិ បតិដ្ឋាតាឃ្វហតបដិទេក្ខបេត ចិស្សទេខ្ជទេត្តត តិឃ្យាតាចហា សម្មាបដិបត្តិ កហិតា ៩កត្តទេតា

ឱ្ឈតិត្តទេល្ញបិឃកាចទេតា៉ តក្កហទេលាត ច សទេត្ថបិ សត្តតិំស ទេពាធិបក្ខិឃឆម្មា កហិតា ទេហាត្តិ តិឃ្យាតលក្ខទេលាត ៩កលក្ខលត្តាតិ អឃំ

លក្ខលហារោ៉

តិងាតយស្សា ទេឆចតាឃ ឱ្ឈតទេលាការស្ស ឃាឆាចទេតា អតចទេពាទេឆាតិ ចុទេត្តាចាឃយទេត្វ៉ា អទេត្តាបិ ទេឃ ត្តមំ ទេឆសតំ តិស្សាឃ

ឱ្ឈតទេល្ញបិឃំ បដិចិន្ទ្ឍត្តិ, ទេតបិ ត្តមិស្សា ទេឆសតាឃ តិងាតត្តិ ឌដ្ឋត្ថា៉ “កចំ ត្ញ ទេលា ត្តមំ ទេឆសតំ តិស្សាឃ សម្ពុទេច បដិចិន្ទ្ឍត្តា

ចត្យត្តិឆម្បិ ឱ្ឈំ តទេត្តា សកលសំសារទទេហាឈទេតា តិត្តទេឃ្យុំ, បទេទ ច តត្ត បតិដ្ឋទេបឃ្យុ”ត្តិ អឃទេយត្ត កកចទេតា អធិប្បាទេឃា៉

បងតិត្ថចតំ តិទ្យត្តំ, តំ “៩ច”ត្តិអាឌិតិងាតបងាតំ “កឆ”ត្តិអាឌិបិត្យត្ថបងាតត្ថា អដ្ឋកឆាឃ តស្សា លឹតត្តចណ្ណតាឃ ច ចុត្តតឃាត្ញសាទេទត

ស្ញកទេត្តា អតិចិត្តាទកទេឃត ត ចិត្តាទេឃិយ្យា

បង-បងត្ត-ទេឆសតា-តិទេក្ខប-ស្ញត្តសត្តិ-ចទេសត បត្ថាចិសា សត្តិ៉ តត្ត បងស្ស បងត្តទេទត សម្ពុទេត្ថា បងសត្តិ៉ តឆា បងត្តស្ស បងត្តត្តទេទត

សម្ពុទេត្ថា បងត្តសត្តិ, ទេឃា “កិទិឃាការកសម្ពុទេត្ថា”តិ ចុទេត្តា៉ តាតាត្ញសត្តិកស្ស តំតំអត្ញសត្តីតិ សម្ពុទេត្ថា, ៩កាត្ញសត្តិកស្ស បត

ប្ញត្ថាបទសម្ពុទេត្ថា ទេឆសតាសត្តិ, ឃា អដ្ឋកឆាឃំ “ប្ញច្ឆាត្ញសត្តិ អត្ញាសឃាត្ញសត្តិ ឃឆាត្ញសត្តី”តិ តិសា ចិកត្តា៉ អត្ញាសទេឃា ទេចត្ត

អត្តត្ញាសទេឃា បទេត្ញាសទេឃាតិ ត្តិសា ទេចឌិតទេត្ថា៉ តិទេក្ខបសត្តិ ចត្យត្តំ ស្ញត្តតិទេក្ខបិតំ ចទេសត ទេចឌិតត្ថា៉ ឃំ បទេតត្ត ចត្តត្ថំ, តំ

បបត្ថាស្វងតិឌិកាឃំ ចុត្តតទេឃត កទេហតត្ថំ៉ ស្ញត្តសត្តិ ត្តង បងយតិទេក្ខបចទេសត ទេចឌិតត្ថា៉

“ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ໂອຆຕຣຓສຸຕ຺ຕເຍວ ປຎ຺ຫໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ຄາຍບຸໂຍໂກ ກຕ຺ຖຈິ ນ ປຈ຺ຈຕິ? ອປິຈ “ອປ຺ປຕິຏ຺ຐໍ ອນາຍູຫໍ ໂອຆມຕຣິ”ນ຺ຕິ ປຕິຏ຺ຐານາຍູຫນປຕິເກ຺ຂປວເສນ ອນ຺ຕທ຺ວຍວິວຊ຺ຊນຍຸເຕນ ຈ ມຊ຺ຌິມາຍ ປຕິປທາຍ ວິພາວນໂຕ ສພ຺ພປຖມໍ ສຸຕ຺ຕໍ ອິຘ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ອນ຺ຕທ຺ວຍໍ ອນຸປຄມ຺ມ ມຊ຺ຌິມາຍ ປຕິປຕ຺ຕິຍາ ສຎ຺ຎາຓພູຕຕ຺ຕາ ສາສນຕ຺ຕິ. ຍໍ ປນ ໂອກິຬາ ເທສນາຍ ເທສນນ຺ຕເຣນ ສທ຺ທິໍ ສໍສນ຺ທນໍ, ອຍມ຺ປິ ເທສນາສນ຺ທິ ສາ ອິຘ ເອວໍ ເວທິຕພ຺ພາ –

“ອປ຺ປຕິຏ຺ຐໍ…ເປ… ອນາຍູຫໍ ໂອຆມຕຣິ”ນ຺ຕິ ອຍໍ ເທສນາ –

“ສພ຺ພທາ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ, ປຎ຺ຎວາ ສຸສມາຫິໂຕ;

ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ປຫິຕຕ຺ໂຕ, ໂອຆໍ ຕຣຕິ ທຸຕ຺ຕຣໍ.

“ວິຣໂຕ ກາມສຎ຺ຎາຍ, ຣູປສໍໂຍຊນາຕິໂຄ;

ນນ຺ທີຣາຄປຣິກ຺ຂີໂຓ, ໂສ ຄມ຺ພີເຣ ນ ສີທຕິ; (ສໍ· ນິ· ໑·໒໙);

ສທ຺ຘາຍ ຕຣຕິ ໂອຆໍ, ອປ຺ປມາເທນ ອຓ຺ຓວໍ (ສໍ· ນິ· ໑·໓໔໙; ສຸ· ນິ· ໑໘໙);

“ປຎ຺ຈ ຉິນ຺ເທ ປຎ຺ຈ ຊເຫ, ປຎ຺ຈ ຈຸຕ຺ຕຣິ ພາວເຍ;

ປຎ຺ຈສງ຺ຄາຕິໂຄ ພິກ຺ຂຸ, ໂອຆຕິຓ຺ໂຓຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ (ສໍ· ນິ· ໑·໕; ຘ· ປ· ໓໗໐);

“ຕສ຺ມາ ຊນ຺ຕຸ ສທາ ສໂຕ, ກາມານິ ປຣິວຊ຺ຊເຍ;

ເຕ ປຫາຍ ຕເຣ ໂອຆໍ, ນາວໍ ສິຕ຺ວາວ ປາຣຄູ (ສຸ· ນິ· ໗໗໗; ມຫານິ· ໙; ເນຕ຺ຕິ· ໕);

“ເອກາຍນໍ ຊາຕິຂຍນ຺ຕທສ຺ສີ, ມຄ຺ຄໍ ປຊານາຕິ ຫິຕານຸກມ຺ປີ;

ເອເຕນ ມຄ຺ເຄນ ຕຣິໍສຸ ປຸພ຺ເພ, ຕຣິສ຺ສນ຺ຕິ ເຍ ຈ ຕຣນ຺ຕິ ໂອຆ”ນ຺ຕິ (ສໍ· ນິ· ໕·໓໘໔, ໔໐໙; ມຫານິ· ໑໒໑; ຈູຬນິ·

បិទាយតាត្រីតិកាឆាតិទេ្ទស ១០៧; បផបចក្ក ១៦១; នេត្តិ ១៧០) –

ឯវមាទីហិ ទេសនាហិ និសត្តីតិ អយំ ចតុព្យូហោ ហារោ។

អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហន្តិ ឯត្ថ និកិលេសវសេន បតិដ្ឋាតិ អាយូហនញ្ច។ តេន អយោនិសោមនសិការោ ទីបិតោ, សក្កិលេសវសេន អនាយូហនេន យោនិសោមនសិការោ។ តត្ថ អយោនិសោមនសិការេន តណ្ហាវិជ្ជា បវត្តន្តិ។ តេសុ តណ្ហាគហណេន ច តណ្ហាមូលកា ធម្មា អាវដ្ដន្តិ។ អវិជ្ជាគហណេន អវិជ្ជាមូលកំ សព្វំ ភវចក្កំ អាវដ្ដតិ។ យោនិសោមនសិការគ្គហណេន ច យោនិសោមនសិការមូលកា ធម្មា អាវដ្ដន្តិ ចតុព្វិធា សម្បត្តិចក្កំ។ បតិដ្ឋានាយូហនបដិក្ខេបេន បន សម្មាបដិបត្តិ ទីបិតា, សា ច សង្ខេបតោ សីលាទិសង្គហា។ តត្ថ សីលគ្គហណេន ឯកាទស សីលានិសំសា អាវដ្ដន្តិ, សមាធិគ្គហណេន បញ្ចង្គិកោ សម្មាសមាធិ បញ្ចញាណិកោ សម្មាសមាធិ សមាធិបរិក្ខារា ច អាវដ្ដន្តិ។ បញ្ញាគហណេន បញ្ញា ច សម្មាទិដ្ឋីតិ សម្មាទិដ្ឋិមុខស្សតា សព្វេបិ អរិយមគ្គធម្មា អាវដ្ដន្តីតិ អយំ អាវដ្ដោ ហារោ។

បតិដ្ឋានំ កិលេសាទិវសេន សត្តវិធំ។ អាយូហនំ អភិសង្ខារាទិវសេន សត្តវិធំ។ តថា តប្បដិបក្ខតោ អប្បតិដ្ឋានំ អនាយូហនញ្ច។ អយមេត្ថ ធម្មវិភត្តិ។ បទដ្ឋានភូមិវិភត្តិយោ បន ហេដ្ឋា វុត្តនយានុសារេន វេទិតព្ពា។ អយំ វិភត្តិហារោ។

សុក្កភាគប្បដិបទំ សមុទេវ សម្បាទេត្វា សមថវិបស្សនំ យុគនទ្ធំ កត្វា ភាវនំ ឧស្សុក្កេត្វា កិលេសាទីនំ ទូរីករណតោ តេសំ វសេន អនិសីទន្តោ អនិព្ពុយ្ហន្តោ អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហំ ឱឃំ តរតិ។ កិលេសាទីនំ វសេន បន និសីទន្តោ និព្ពុយ្ហន្តោ និសារេ បតិដ្ឋានតោ អាយតិំ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិយា អាយូហនតោ ឱឃំ ន តរតីតិ អយំ បរិវត្តនោ ហារោ។

អប្បតិដ្ឋំ អសន្តិដ្ឋន្តោ អនិសីទន្តោ អនិដ្ឋិនំ អនវដ្ឋិតន្តិ បរិយាយវចនំ, អនាយូហំ អនិព្ពុយ្ហន្តោ អវេវតេន្តោ អបកម្បេន្តោតិ បរិយាយវចនំ, ឱឃំ កិលេសសមុទ្ទន្តិ បរិយាយវចនំ, អតរិ អតិក្កមិ អច្ចគាមីតិ បរិយាយវចនំ។ ឥមិនា នយេន សេសបទេសុបិ បរិយាយវចនំ វេទិតព្ពន្តិ អយំ វេវចនោ ហារោ។

អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហន្តិ ឯត្ថ បតិដ្ឋំ អាយូហន្តិ កិលេសានំ កិច្ចករណបញ្ញត្តិ។ បរិយុដ្ឋានានំ វិភាវនបញ្ញត្តិ។ អភិសង្ខារានំ វិរូហនបញ្ញត្តិ។ តណ្ហាយ អស្សាទបញ្ញត្តិ។ ទិដ្ឋិយា បរិនិព្ពត្តនបញ្ញត្តិ។ ភវទិដ្ឋិយា ភវាភិនិវេសបញ្ញត្តិ។ វិភវទិដ្ឋិយា វិបល្លាសបញ្ញត្តិ។ កាមសុខានុយោគស្ស កាមេសុ អនុគិជ្ឈនបញ្ញត្តិ។ អត្តកិលមថានុយោគស្ស អត្តបរិតាបនបញ្ញត្តិ។ អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហន្តិ បន អភិញ្ញេយ្យធម្មានំ អភិញ្ញាបញ្ញត្តិ។ បរិញ្ញេយ្យធម្មានំ បរិញ្ញាបញ្ញត្តិ។ ឱឃមតរិន្តិ បហាតព្ពធម្មានំ បហានបញ្ញត្តិ។ មគ្គស្ស ភាវនាបញ្ញត្តិ។ និរោធស្ស សច្ឆិកិរិយាបញ្ញត្តីតិ អយំ បញ្ញត្តិហារោ។

អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហន្តិ ឯត្ថ បតិដ្ឋានាយូហនគ្គហណេន ឱឃគ្គហណេន ច សមុទយសច្ចំ គហិតំ។ អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហំ អតរិន្តិ បន

បដត្តូនេឃត ឃក្កុឧច្ចំ កហិតំ, ទេហត្យកហទេលត ច ទេហត្យឃទេតា កហលំ ឩន្ត្ទឃចាតិ ទ្យក្ខតិទេរាឆឧច្ចាតិ អត្ថទេតា កហិតារេតចាតិ អយំ ឧទេច្ចហិ ឱ្យតទេលា៉ តត្ថ ទេឃ ទេលិកិឃា បច្ចាក្ខត្ថា, ទេឃឆំ ចទេឧត បតិដ្ឋាតាឃ្វហតឩិន្ត្ទិ៉ ទេឃ ទេលិក្យត្តទេរា ចត្តារេរា លត្ត្ថា, ទេឃឆំ ចទេឧត ឱ្យឈតទេលឩិន្ត្ទិ៉ អយំ លត្ត្ថយុទេលត ឱ្យតទេលា៉ ទេឃ ៩ច បច្ចាក្ខត្ថា ក្ខាឥឧាឃតតាតិ អដ្ឋាទេឧ ឆាត្យទេឃា, ទេត ចត្តារេរា លត្ត្ថា ក្ខាឃតតាតិ ទេក្ខ ឆាត្យទេឃាតិ អយំ អាឃតតយុទេលត ឆាត្យយុទេលត ច ឱ្យតទេលា៉ តឆា អប្យតិដ្ឋំ អតាឃ្វហត្តិ ៩ត្ថ បតិដ្ឋាតាឃ្វហតក្កហទេលត ក៊ិទេលឧាកិឧច្ចារេរាឌឹតំ កហលំ៉ ក៊ិទេលឧាកិឧច្ចារេរាឥទេឃា ឱ្យឈា ច ឧច្ចារេក្ខត្ថា ឆយ្វាឃតតំ ឆយ្វឆាត្យ ច, អប្យតិដ្ឋាតាតាឃ្វហតក្កហទេលត ឱ្យឈតទេលចចទេតត ច ឧហ ចិបឃ្សតាឃ ឃទេក្កា កធិទេតា៉ ៩ចច្ចា ឧច្ចារេក្ខទេត្ថា ឆយ្វាឃតតំ ឆយ្វឆាត្យ ច កហិតាតិ ៩ចឃ្យិ លត្ត្ថយុទេលត អាឃតតយុទេលត ឆាត្យយុទេលត ឱ្យតទេលា៉ ចិបឃ្សតា ទេច អតិច្ចាត្យបឃ្សតា, អតិឃិត្តយុទេលត ចិទេឃាក្ខយុចំ, ទ្យក្ខាត្យបឃ្សតា ទេច, អប្យលិហិតចិទេឃាក្ខយុចំ, អតត្តាត្យបឃ្សតា ទេច, ឃុត្តាតចិទេឃាក្ខយុលត្តិ ៩ចំ ចិទេឃាក្ខយុទេលត ឱ្យតទេលំ៉ ឃទេក្ក ទេឧក្ខា ឃឹលក្ខត្ថាឥទេឃា ឆយ្វាឃតតឆយ្វឆាត្យ អតាឧចា ច ៩ចឃ្យិ ទេលា លត្ត្ថាឌិយុទេលត ឱ្យតទេលាតិ អយំ ឱ្យតទេលា ហារេរា៉

អប្យតិដ្ឋត្តិ អារេយ្កទេរា៉ អតាឃ្វហត្តិ បឥឃុទ្ធិ, ទេតា អារេយ្កឃុទ្ធិ, តឆា ឱ្យឈត្តិ៉ អតរិត្តិ បត បឥឃុទ្ធិ ទេចច អារេយ្កឃុទ្ធិ ចាតិ អយំ ទេឧាឆទេតា ហារេរា៉

អប្យតិដ្ឋំអតាឃ្វហត្តិ ឧាឃច្ចាទេតា អឆិដ្ឋាតំ តល្យាឌិដ្ឋិអាឌិចទេឧត បតិដ្ឋាតាឃ្វហតាតំ ឧាឆារេលទេតា បឌិទេក្ខបទេចាឥតាតិ កត្ថា ឱ្យឈឃតរិត្តិ តំ ចិកទេប្យត្ថា ចិទេឧឧចចតំ៉ ឱ្យឈតទេលាត្យ្យាចត្តារេរា អរិឃឃក្កា៉ តត្ថ បឆឃត្យតិឃឃក្កា អចិទេឧទេឧត ឌិទេដ្ឋាឈតទេលំ, តតិឃឃទេក្កា ការេឃាឈតទេលំ, អក្កឃទេក្កា ទេឧទេឧាឈតទេលត្តិ អយំ អឆិដ្ឋាទេតា ហារេរា៉

ក៊ិទេលឧចទេឧត បតិដ្ឋាតឃ្ស អទេឃាតិទេឧាឃតឩិការេរា ទេហត្យ៉ អកិឧច្ចារេចទេឧត អាឃ្វហតឃ្ស ក៊ិទេលឧា ទេហត្យ៉ អប្យតិដ្ឋាតាតាឃ្វហតាតំ បត ឃចាក្កឃំ ទេឃាតិទេឧាឃតឩិការេបហាតាតិ ទេហត្យ៉ ឆំទេឃាឌតិទេឃឃ្យ ឆទេយ្វឃ្យ អឃ្សាឥាត្យបឃ្សតា តល្យាចទេឧត ឃចារេហំ តឃ្ស ទេហត្យ៉ ទេតតាហ កកចា – “ឆំទេឃាឌតិទេឃឃ្យ, កិក្ខទេច, ឆទេយ្វឃ្យ អឃ្សាឥាត្យបឃ្សិទេតា តល្យា បចដ្ឋតី”តិ៉ លត្ត្ថាចិជ្ជាថឃ្សឃត្តាចិតក្កាទេឃាតិទេឧាឃតឩិការេបិបឃិត្តបទេទេតាទេឈាឧា ឌិដ្ឋិចទេឧត បតិដ្ឋាតឃ្ស ទេហត្យ៉ ទេតតាហ – បឌិឧម្កិគាឃទេក្ក “លត្ត្ថាបិ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតំ, អចិជ្ជាបិ ឌិដ្ឋិដ្ឋាត”ត្តិអាឌិ៉ តល្យាកិតត្កតា អចទេឧឧក៊ិទេលឧាកិឧច្ចារេចទេឧត អាឃ្វហតឃ្ស ទេហត្យ៉ ត្តាឃិតា តទេឃត ឃចារេហំ តល្យាឌិដ្ឋិចទេឧត បតិដ្ឋាតាឃ្វហតាតំ ទេហត្យចិការេកា តិន្ត្ទាទេទេតទេត្តា, តត្តិបរិឃារេឃត អប្យតិដ្ឋាតាតាឃ្វហតាតំ៉ ក៊ិទេលឃ្យប្យាឥទេត ហិ ឧយ្វទេឥច អាឌឹតចឥឃ្សតំ អប្យតិដ្ឋាតឃ្ស ទេហត្យ, អកិឧច្ចទេលា អាឌឹតចឥឃ្សតំ អតាឃ្វហតឃ្ស ទេហត្យ, ចិបឃ្សតាឃ ដ្ឋឃ្យក្កាបតំ ឱ្យឈតទេលឃ្ស ទេហត្យតិ អយំ បរិក្ខារេរា ហារេរា៉

ឃចាត្យត្តចិការេកហិ បតិដ្ឋាតាឃ្វហទេតហិ ចត្យត្តិឆឃ្សបិ ឱ្យឈឃ្ស បរិឃុទ្ធិ៉ អប្យតិដ្ឋាតាតាឃ្វហទេតហិ បត ទេឧាតាតំ ឆំចទេរា ឧត្តទេឧា បិឆាតច្ចាតិ ចត្យត្តិឆឃ្សបិ ឱ្យឈឃ្ស ចិទេឧឧទេតា បិឆាតំ អប្យចត្តិកទេលំ៉ អរិឃឃក្កឃ្ស កាចតាឃ ហិ ក៊ិទេលឧចទេឧត បតិដ្ឋាតំ អកិឧច្ចារេចទេឧត អាឃ្វហតំ ដ្ឋបច្ចិត្តំ, តឃ្ស ឧទេត្តាបិ ឱ្យឈា តិណ្ណា ឧយ្វតិណ្ណា បហឹតា ទេហាត្តិតិ អយំ ឧយារេរាបទេតា ហារេរា៉

អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហន្តិ ឯត្ថ បតិដ្ឋាគហណេន តណ្ហាវិជ្ជា គហិតា។ តាសំ ហិ វសេន សត្តា តត្ថ តត្ថ ភវេ បតិដ្ឋន្តិ។ អាយូហនគ្គហណេន តប្បច្ចយា អភិសង្ខារធម្មា គហិតា។ តត្ថ តណ្ហាយ វិសេសតោ រូបធម្មា អធិដ្ឋានំ, អវិជ្ជាយ អរូបធម្មា។ តេសំ យថាក្កមំ សមថោ ច វិបស្សនា ច បដិបក្ខា, តេ “អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហំ ឱឃមតរិ”ន្តិ បទេហិ បកាសិតា ហោន្តិ, តេសុ សមថស្ស ចេតោវិមុត្តិ ផលំ, វិបស្សនាយ បញ្ញាវិមុត្តិ។ តថា ហិ សា “រាគវិរាគា អវិជ្ជាវិរាគា”តិ វិសេសេត្វា វុត្តា។ តត្ថ តណ្ហាវិជ្ជា អភិសង្ខារា ច សមុទយសច្ចំ, តេសំ អធិដ្ឋានភូតា រូបារូបធម្មា ទុក្ខសច្ចំ, តេសំ អប្បវត្តិ និរោធសច្ចំ, និរោធបជាននា បដិបទា ឱឃតរណបរិយាយេន វុត្តា មគ្គសច្ចំ។ តណ្ហាគហណេន ចេត្ថ មាយា-សាឋេយ្យមានាតិមាន-មទប្បមាទ-បាបិច្ឆតា-បាបមិត្តតា-អហិរិកានោត្តប្បាទិវសេន អកុសលបក្ខោ នេតព្វោ។ អវិជ្ជាគហណេន វិបរីតមនសិការ-កោធូបនាហ-មក្ខបឡាស-ឥស្សាមច្ឆរិយ-សារម្ភ-ទោវចស្សតា-ភវទិដ្ឋិវិភវទិដ្ឋិអាទិវសេន អកុសលបក្ខោ នេតព្វោ។ វុត្តវិបរិយាយេន អមាយាអសាឋេយ្យាទិអវិបរីតមនសិការាទិវសេន, តថា សមថបក្ខិយានំ សទ្ធិន្ទ្រិយាទីនំ វិបស្សនាបក្ខិយានំ អនិច្ចសញ្ញាទីនញ្ច វសេន វោទានបក្ខោ នេតព្វោតិ អយំ នន្ទិយាវដ្ដស្ស នយស្ស ភូមិ។

តថា វុត្តនយេន គហិតេសុ តណ្ហាវិជ្ជាតប្បក្ខិយធម្មេសុ តណ្ហា លោភោ, អវិជ្ជា មោហោ, អវិជ្ជាយ សម្បយុត្តោ លោភិតេ សតិ បុណ្ណា វិយ តណ្ហាយ សតិ និច្ចាយតោ អាឃាតោ ទោសោ ហោតិ តីហិ អកុសលមូលេហិ គហិតេហិ, តប្បដិបក្ខតោ “អប្បតិដ្ឋ”ន្តិអាទិវចនេហិ ច តីហិ អកុសលមូលេហិ តីហិ កុសលមូលេហិ ច សិទ្ធានិ ឯវ ហោន្តិ។ ឯត្ថាបិ លោភោ សព្ពានិ សាសវកុសលមូលានិ អាយូហនធម្មា ច សមុទយសច្ចំ, តន្និទានា តេសំ អធិដ្ឋានគោចរភូតា ច ឧបាទានក្ខន្ធា ទុក្ខសច្ចន្តិអាទិនា សច្ចយោជនា យោជេតព្វា។ ផលំ បនេត្ថ វិមោក្ខត្តយវសេន និទ្ធារេតព្វំ, តីហិ អកុសលមូលេហិ តិវិធទុច្ចរិត-សំកិលេសមលវិសមអកុសលសញ្ញា-វិតក្កាទិវសេន អកុសលបក្ខោ នេតព្វោ, តថា តីហិ កុសលមូលេហិ តិវិធសុចរិត-សមកុសលសញ្ញា-វិតក្ក-សមាធិ-វិមោក្ខមុខាទិវសេន វោទានបក្ខោ នេតព្វោតិ អយំ តិបុក្ខលស្ស នយស្ស ភូមិ។

តថា វុត្តនយេន គហិតេសុ តណ្ហាវិជ្ជាតប្បក្ខិយធម្មេសុ វិសេសតោ តណ្ហាទិដ្ឋិវសេន អសុភេ “សុភ”ន្តិ, ទុក្ខេ “សុខ”ន្តិ ច វិបល្លាសា, អវិជ្ជាទិដ្ឋិវសេន “អនិច្ចេ និច្ច”ន្តិ អនត្តនិ “អត្តា”តិ វិបល្លាសា វេទិតព្វា។ តេសំ បដិបក្ខតោ “អប្បតិដ្ឋ”ន្តិអាទិវចនេហិ ច លទ្ធេហិ សតិវីរិយសមាធិបញ្ញិន្ទ្រិយេហិ ចត្តារិ សតិបដ្ឋានានិ សិទ្ធានេវ ហោន្តិ។

តត្ថ ចតូហិ ឥន្ទ្រិយេហិ ចត្តារោ បុគ្គលា និទ្ទិសិតព្វា។ កថំ? ទុវិធោ ហិ តណ្ហាចរិតោ មុទិន្ទ្រិយោ តិក្ខិន្ទ្រិយោតិ, តថា ទិដ្ឋិចរិតោ។ តេសុ បឋមោ អសុភេ “សុភ”ន្តិ វិបរិយេសគ្គាហី សតិពលេន យថាភូតំ កាយសភាវំ សល្លក្ខេន្តោ កាយានុបស្សនេន តំ វិបល្លាសំ សមុគ្ឃាតេត្វា សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមតិ។ ទុតិយោ អសុខេ “សុខ”ន្តិ វិបរិយេសគ្គាហី “ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតី”តិអាទិនា វុត្តេន វីរិយសំវរភូតេន វីរិយពលេន បដិបក្ខំ វិនោទេន្តោ វេទនានុបស្សនេន តំ វិបល្លាសំ វិទ្ធំសេត្វា សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមតិ។ តតិយោ អនិច្ចេ “និច្ច”ន្តិ អយាថាវគ្គាហី សមថេន សមាហិតចិត្តោ សង្ខារានំ ខណិកភាវំ សល្លក្ខេន្តោ ចិត្តានុបស្សនេន តំ វិបល្លាសំ សមុគ្ឃាតេត្វា សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមតិ។ ចតុត្ថោ សន្តតិ-សមូហ-កិច្ចារម្មណ-ឃនវញ្ចិតតាយ ផស្សាទិធម្មបុញ្ជមត្តេ អនត្តនិ “អត្តា”តិ មិច្ឆាភិនិវេសី

ចត្ុកោដិកប្ុណ្ណតាយតបិការេត ត់ យិន្ឋាកិតិចេង ចិន្តិសេត្វា សាយណ្ណាថលិ សន្ឋិកេទោតិ៍ ប្ុកសណ្ណាប្ុលសណ្ណាឌឹហិ ចត្ុហិ ចា ចិបល្លាសេហិ សម្ុគយសក្ខំ, តេសយឆិដ្ឋាភារេយុ៍លាក្ុតា បញ្ុាបិដាតក្លស្លា ត្កុ្លសច្ចត្តិអាឌិតា សង្ខយោឌតា ចេឌិតព្ពា៍ ថលិ បតេត្វ ចត្តារិ សាយណ្ណាថលិតិ, ចត្ុហិ តេត្វ ចិបល្លាសេហិ ចត្ុរាសចោឈយោក-កាយកន្ថ-អកតិ-តល្ុប្បាត្ុបិដាត-សត្តចិណ្ណាលដ្ឋិតិ-អបរិណ្ណាឌិចេសេត អក្ុសលបក្លោ តេតព្ពោ, តថា ចត្ុហិ សតិបដ្ឋានេហិ ចត្ុក្ខិឆឈាត-ចិហារាឆិដ្ឋាត-ប្ុលកាកិយឆយុ៍-អប្បយណ្ណាសយុ៍ប្បឆាតិន្តិបិដាឌិចេសេត ចោឌាតបក្លោ តេតព្ពោតិ អយំ សីហចិក្កិឡិតស្ស ភយស្ស ភ្ុមិ៍

ព្ពុយេសំ បត តិណ្ណំ អត្ថតយាត់ សិន្តិយា ចោហារតយន្តយំ សិន្តយេច ហោតិ៍ តថា ហិ អត្ថតយាត់ ឌិសាក្ុតឆយុ៍លោឆត់ ឌិសាលោឆត់, តេសំ សយាតយត់ អង្គ្ុសោតិ បញ្ចាបិ តយា ព្ពុឆ តិយុត្តាតិ ចេឌិតព្ពា៍ ព្ពុឆញ្ចា ប្ុត្តំ សោឡអបចិឆេ ប្ុត្តត្តបដ្ឋានេ តិទ្ទោឆសេក្លកាកិយំ ឡតិទេកយុលេត បតិដ្ឋាភាឃ្ុហភាតិ កហិតាតឹតិ សំកិលេសតិទ្ទោឆសេក្លកាកិយំ ចាតិ ឌដ្ឋព្ពំ៍ អដ្ឋឌិសតិចិឆេ បត ប្ុត្តត្តបដ្ឋានេ លោកិយលោក្ុត្តរ៉ សត្តាឆិដ្ឋាត់ ញាណលោយ៉្ស ឌស្សតភាចត់ សកចចត់ ចិស្សជ្ជនឹយំ ក្ុសលំ អត្ុណ្ណាតត្តិ ចេឌិតព្ពំ៍

ឡ្ឈតរោលប្ុត្តចល្លភា តិដ្ឋិតា៍

១៍ តិយោក្លប្ុត្តចល្លភា

១៍បឆយយាកតត្តិ សំចល្លតាចេសេត បឆយប្ុត្តាឌឹប្ុ បឆយំ អាកតបឆំ៍ ហ្គត្តាតត្តត្តិ បិកដត្តំ៍ អប្ុព្ពំយេច ហិ ត្ុចិទ្ទោឃ្យត្តញ្ចា បឆំ សំចល្លោតព្ពំ៍ តោតិ ប្ុន្ឋាយំ ត្ុ-សដ្កេត សយាតទ្វា តិបិតោតិ អាហ "ឌាភាសិ តោតិ ឌាភាសិ ត្ុ"តិ៍ ចដ្ឋតោ តិយុច្ចត្តិ តេត សត្តាតិ តិយោក្លោ, យក្កោ៍ សោ ច បយុច្ចត្តិ តេភាតិ បយោក្លោ, បយុច្ចតត្តេ បត អឆិកត្តព្ពាត្តាថលិ "បយោក្លោ"តិ ត្ុត្តំ, យថា៍ អទហត្តំ "រាកក្លយោ ទោសក្លយោ យោហក្លយោ"តិ ត្ុត្តំ៍ តេតិ សត្តា៍ ចិចិច្ចតឹតិ ចិស្ុំ អសយុ៍ស្សា ហោតិ, ចិកន្ឋតឹតិ អទ្វេ៍ ចិចិច្ចតិ ត្កុ្ល ឲតស្វ៍ាតិ ចិចេកា៍ ត្ុតិយចិកប្យេ បត សកលចដ្ឋត្កុ្លតោ សត្តា តិយុច្ចត្តិ ឲត្វ បយុច្ចត្តិ ចិចិច្ចត្តិ ចាតិ តិយោក្លោ បយោក្លោ ចិចេកា, តិទ្ទាតត្តិ អទ្វេ ចេឌិតព្ពោ៍ ឲត្វាតិ ច តិយិត្តទេត្វ ក្ុយុ៍ចចត់ ឌដ្ឋព្ពំ៍ អចឆារលាទ្វេ លោ-កាទោ "អស្សេយ្យាសិ លោ"តិអាឌឹប្ុ ចិយ៍

តត្តិប្ុលកោ កចោ តត្តិកចោ ប្ុរិយបឆេ ហ្គត្តរបឆលិបេត "សាកកក្លោ បត្វចោ សាកបត្វចោ"តិ យថា៍ បឆយំ កយុ៍ចដ្ឋបឆាត់ អត្ថំ ចត្វា ប្ុត កិលេសកយុ៍ាត់ ចេសេត ហ្គកយប្បឆាត់ អត្ថំ ចឆទ្ធា "តត្តិយា ចា"តិអាឌិយាហ៍ ប្ុរិយតយេតិ តត្តិប្ុលកោ កយុ៍កចោ តត្តិកចោតិ ឲតស្មិំ បក្លេ៍ តត្តិកចេតាតិ តត្តិកចបឆេត៍ តិចិឆកយុ៍ាកិសង្ខារចេសេតាតិ ប្ុណ្ណាកិសង្ខារាឌិចេសេត កាយសង្ខារាឌិចេសេត ច តិប្បការស្ស កយុ៍ាកិសង្ខារស្ស ចេសេត៍ សង្ខារក្លត្តោ កហិតោ តេតភាបឆាតត្វា សង្ខារក្លត្តស្ស៍ សណ្ណាចិណ្ណាលោហីតិ "សណ្ណាចិណ្ណាលសង្ខយា"តិ ឲចំ ត្ុត្តសណ្ណាចិណ្ណាលបឆេហិ៍ ត់សយ្យយុត្តា ចាតិ តេត យថាត្ុត្តសង្ខារក្លត្តត សយំ យុត្តា ឲច៍ ទេ្វ ឍត្វាតិ សណ្ណាចិណ្ណាលក្លត្តា៍

តត្ុ ឲត្វ ចេឆតាក្លត្តោ ត កហិតោតិ? តោ ត កហិតោតិ ឆស្សេត្វា "តេហិ បតា"តិអាឌិយាហ៍ តីហិ ឍត្វហីតិ

សញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណក្ខន្ធេហិ។ គហិតាវ អវិនាភាវតោ។ ន ហិ វេទនារហិតោ កោចិ ចិត្តុប្បាទោ អត្ថិ។ អនុបាទិណ្ណកានន្តិ កុសលាកុសលានំ។ ន ហេត្ថ កិរិយាព្យាកតានំ អប្បវត្តិ អធិប្បេតា។ អប្បវត្តិវសេនាតិ អនុប្បត្តិធម្មតាបត្តិវសេន។ និព្ពត្តនវសេន កម្មកិលេសេហិ ឧបាទីយតីតិ ឧបាទិ, បញ្ចក្ខន្ធា។ ឧបាទិតោ សេសោ ឧបាទិសេសោ, សហ ឧបាទិសេសេនាតិ សោបាទិសេសំ។ និព្ពានំ កថិតំ សកលកម្មកិលេសវូបសមស្ស ជោតិតត្តា។ ហេដ្ឋា ទ្វីហិ បទេហិ អនុបាទិណ្ណក្ខន្ធា គហិតាតិ "វេទនា"ន្តិ ឯត្ថ ឧបាទិណ្ណកគ្គហណំ យុត្តន្តិ អាហ "ឧបាទិណ្ណកវេទនា"ន្តិ។ និរោធេនាតិ តប្បដិពទ្ធឆន្ទរាគនិរោធវសេន និរុទ្ធេន។ ឧបសមេនាតិ អច្ចន្តូបសមេន អប្បវត្តនេន។ ឯវញ្ច កត្វា ច-សទ្ទគ្គហណំ សមត្ថិតំ ហោតិ។ តេសន្តិ តស្សា វេទនាយ តំសម្បយុត្តានញ្ច តិណ្ណំ ខន្ធានំ។ ចត្វារមុខវសេនាតិ ចតុក្ខាតំ ខត្តិ អារម្មណក្ខាតានញ្ច សន្តានស្សាបិ ឧបាទិណ្ណកខន្ធមុខានំ វសេន។

កស្មា បន ហេដ្ឋា ចត្តារោ អរូបក្ខន្ធេវ វុត្វា, រូបក្ខន្ធោ ន គហិតោតិ? វិសេសាភាវតោ។ សោបាទិសេសនិព្ពានប្បត្តិយញ្ហិ ឧបាទិណ្ណរូបធម្មានំ វិយ អនុបាទិណ្ណរូបធម្មានំ អប្បវត្តិយេវ នត្ថិ។ ទុតិយនយេតិ នត្ថិយា ច ភវស្ស ចាតិ ឯត្ថាបិសទ្ទោ។ នត្ថិគ្គហណេន សង្ខារក្ខន្ធោ គហិតោ តំសហចរណតោ។ ឧបបត្តិភវសង្ខាតោ រូបក្ខន្ធោតិ ឧបាទិណ្ណរូបធម្មេវ វទតិ។ តគ្គហណេនេវ ច តន្និមិត្តកានិ ឧតុអាហារជានិ, វិញ្ញាណគ្គហណេន ចិត្តជានីតិ ចតុសន្តតិរូបស្សេវ គហិតតា វេទិតព្ពា។ សញ្ញាទីហីតិ សញ្ញាវិញ្ញាណវេទនាគ្គហណេហិ តយោ ខន្ធា គហិតា, តេសុ ខោ ឧបាទិណ្ណា អនុបាទិណ្ណាតិ វិភាគំ អកត្វា អវិសេសតោ។ អវិសេសេន ហិ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ អប្បវត្តិ និព្ពានំ។ តេនាហ "ឯវំ...បេ... និព្ពានំ កថិតំ ហោតី"តិ។ "និព្ពាន"ន្តិ ហិ ឥធ អមតមហានិព្ពានំ អធិប្បេតំ។ ឥមមេវ ច នយត្តំ ឥទំ យថាវុត្តំ ទុតិយមេវ។ ចត្តារោ មហានិកាយេ ធារេតីតិ ចតុនិកាយិកោ។ ភណ្ឌិកនាយកោ ថេរោ ភណ្ឌិកត្ថេរោ។ ឥតីតិ វុត្តប្បការបរាយនំ។ និព្ពានវសេនេវាតិ បឋមនយេ សោបាទិសេសនិព្ពានស្ស អនុបាទិសេសនិព្ពានស្ស ច, ទុតិយេ បន "អមតមហានិព្ពានស្សា"តិ សព្ពាបិ និព្ពានស្សេវ វសេន ភគវា ទេសនំ និដ្ឋបេសិ សមាបេសីតិ។

និមោក្ខសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ ឧបនីយសុត្តវណ្ណនា

៣។ អនេកត្ថត្តា ធាតុសទ្ទានំ ឧបសគ្គវសេន អត្ថវិសេសវាចកោ ហោតីតិ អាហ "ឧបនីយតីតិ បរិក្ខីយតិ និរុជ្ឈតី"តិ។ វិនស្សតីតិ អត្ថោ។ ឧបនីយតីតិ វា សរសេន ជីវិតស្ស មរណុបគមំ វុត្តន្តិ អាហ – "ឧបគច្ឆតិ វា, អនុបុព្ពេន មរណំ ឧបេតីតិ អត្ថោ"តិ។ កាមញ្ចេត្ថ "ឧបនីយតី"តិ បទំ អបិកតកម្មវិសេសំ វុត្តំ។ យថា បន "សព្ពំ អារោគ្យំ ព្យាធិបរិយោសានំ, សព្ពំ យោព្ពនំ ជរាបរិយោសានំ, សព្ពំ ជីវិតំ មរណបរិយោសាន"ន្តិ, "ឧបនីយតិ ជីវិត"ន្តិ វុត្តត្តា "មរណំ ឧបេតី"តិ វុត្តំ។ កម្មកត្តុវសេន ហេតំ វុត្តំ។

ឥទានិ កម្មសាធនវសេន អត្ថំ ទស្សេតុំ "យថា វា"តិអាទិ វុត្តំ។ គោបាលេន គោគណា នីយតិ យទិច្ឆិតំ ឋានំ។ ជីវន្តិ តេន សត្តា, សហជាតធម្មា វាតិ ជីវិតំ, តទេវ តេសំ អនុបាលនេ អាធិបច្ចសព្ភាវតោ ឥន្ទ្រិយន្តិ អាហ "ជីវិតន្តិ ជីវិតិន្ទ្រិយ"ន្តិ។ បរិត្តន្តិ ឥត្តរំ។

ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨽᩮᩣᨣ”ᨶ᩠ᨲᩥ. ᨷᨻᨶ᩠ᨵᩣᨶᩩᨷᨧ᩠ᨨᩮᨴᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩔ ᨿᩣᨷᨶᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩁᩈᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨧᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ. ᩋᩣᨿᩪᨲᩥ ᨧ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨯ᩠ᨰᨠᩣᩃᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ.

ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨠᨳᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩔ ᩋᨲᩥᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩣ ᩋᨿᩴ ᨴᩮᩈᨶᩣ. ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩅᩈᩮᨶ ᨩᩦᩅᩥᨲᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨶᩥᨿᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣᨿᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ, ᩑᨠᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨱᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨷᨾᩣᨿ ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨲᩩᩴ “ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩁᨳᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩑᨠᩮᨶᩮᩅ ᨶᩮᨾᩥᨷ᩠ᨷᨴᩮᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨹᩩᩈᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ. “ᩑᨠᩮᨶᩮᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ. ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᨾᨲ᩠ᨲᩅᨶ᩠ᨲᩴ. ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩥᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ. ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨾᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨾᨲ᩠ᨲᩮᨿᩮᩅ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨷᩁᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ. ᩋᨲᩦᨲᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᨷᩣᩃᨶᩣᨿ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨶ ᨩᩦᩅᨲᩥ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ.

ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩴ. ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩅᩮᨴᨶᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨶᩥ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩣ. ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᨷᩥ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩈᩩ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᩣ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨭ᩠ᨮᨽᩣᩅᨲᩮᩣ. ᨠᩮᩅᩃᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨽᩣᩅᩮᨶ ᨧ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩣ. ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉᩥᨲᩣ. ᩃᩉᩩᩈᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩮ ᨡᨱᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᨲᩣᨿ ᩃᩉᩩᨠᩮᩣ ᩋᨲᩥᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨡᨱᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ.

ᨿᩮ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨾᩁᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨧᩩᨲᩥᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨿᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ. ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨾᩣᨶᩔ ᩅᩣ ᩍᨵᩣᨲᩥ ᨿᩮ ᩅᩣ ᩍᨵ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨾᩣᨶᩔ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᩈᨴᩥᩈᩣ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨣᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨲᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨷᩩᨶ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩣᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᨣᨲᩣ. ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨧᩩᨲᩥᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨵᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ.

ᩋᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶ ᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ “ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨶ ᨩᩦᩅᩥᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨩᩦᩅᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ. ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨩᩦᩅᨲᩥ ᨩᩦᩅᨾᩣᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨩᩦᩅᩥᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨩᩦᩅᩥᩔᨲᩥ. ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨽᨦ᩠ᨣᩣ ᨾᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᨧᩩᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᩣᨷᩥ ᨲᩔ ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᨦ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨾᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ “ᩋᨲᩦᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨩᩦᩅᩥᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨩᩦᩅᨲᩥ ᨶ ᨩᩦᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ. ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ, ᨿᩣᨿᩴ ᨲᩴ ᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷᩣᨴᩣᨿ “ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨩᩦᩅᨲᩥ, ᨹᩩᩔᩮᩣ ᨩᩦᩅᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨽᩪᨲᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨽᩪᨲᩣ. ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨶᩣᨾᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨩᩦᩁᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪑.᪗᪖).

ᨶᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᩊᩣᨲᩥ ᨡᨱᩴ ᩁᩪᨷᨠᩔ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩴᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩁᩪᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᨷᩥᨿᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩴ ᩁᩪᨷᨿᨾᨷᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩋᨶᨷ᩠ᨷᨠᩴ ᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨶᩣᩈᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᨲᩣᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ. ᨲᩮᨶᩣᩉ –

“ຕາທັ ເລທັ ນຣທັ ກຍິຕຸ໌ ນຍຕຸ້າ ຄາຍ ເຄຂີ ຄຕຸ໊”ຕີ່ ກາຍຕີ ໑ຕນ໊າຕີ ກຍໍ, ກຍຄິຍິຕຸ້ຄຸ້ ອາຫ “ກຍຕຸ້າ”ຕີ່ ຕກຸ້ຫເທາຄ ຈ

ຍິຕຸ້ໂຕາມລກຸ້ທັ ກຍໍ ດທີຕເຍຈ, ນຕີ ຄີຍິເຕຸ້ ເຄຍິຕຸ້ ນຄຸ້ເຍຈາຕີ່ ປຸຄຸ້ເຈຕຄຸ້ ໑ຄາຈຊູ້ຄຍິຍິໍ ຄາຄາຈຊູ້ຄຍິຍິໍ ນຍຸ່ຈຕຸ້

ງຸປຈາຣຸ້າຄເຈຕຄ່ ອປຣເຈຕຄຸ້ ຈນີກາຈາປີເຄຈເນຄ ປຣເຕາ ນຍາປຊູ້ຄເຈເນຄ ຈ ປຈຕຸ້ ນຍາປຕຸ້ເຈຕຄ່ ຍຸຊູ້ເຈຕຄຸ້

ຍິກຸ້ຍຸກຸ້ຈເນຄ ປຈຕຸ້ ປເຍປຸ່ຄາເຈຕຄ່ ດຸນລຊູ້ຄນຸ່ ຍິປິດຸ້ຄເຄຈ ລກຸ້ຍາຄ່ ນຸຕໍ່ ຍລາຄນຸຕໍ່ ຢູ່ງປຣິຍາເຍາ ເຈຕຸ໊ ນຸຕ-ນເຕຸ້າ

ຍລາເຄ ອເປກຸ້າ ຍລາຄຄິກຄຸ້ ຍລາຄນຸ່ ອນຸ່າເຄຈເນຄ ປຈເຕຸ້າ ເລທິເກາ ຍລາຄນຸ່າເຄາ ເຍຄ ເຕ ເຕ ໂຕຫຸ້າເຄາ ຍລາຄເຕາ ຈຸງ້າຍ

“ອເຫາ ນຸຕໍ່ ອເຫາ ນຸຕ”ຄຸ້ ຈາຄ່ ຄິນຸ້າເຣນຸຄຸ້ ຍຍາ ເຄຍາ ນຸຕຍາຫຸລີ ຕີເຫຕຸປຍີນຄຸ້ດາຈາຕີ ປຍີປຊູ້າ ຍລາຄ່ ອຄີດຄຸ້ ກຊູ້າ, ຄ

ຢູ່ຕເຣຕີ “ດາຍາຈຈຣເຄເຈນຸ້”ຕີ ຈຸຕຸ້ ດາຍາຈຈຣາ ຈ ງຸປຣິເຄຍາ ຈ ດາຍາຈຈຣເຄຈາຕີ ໑ຄເຄນນຸ້ນປກເນເຍາ ຊູ້ເຣຸ້າ ເຕຄ

ຍຄຸນຸ່າຄຍິ ໑ຄນຸ້າຄ່ ນເຣຸ້າຍິ ຈາ ນກຸ້ເຫາ ນິເຕຸ້າ ເຫາຕີ ປຕຸ້າປຣິຄປຸ່ຄາຍ ຍິນຍກາຈເຕາ່ ເຕຄາຫ “ອເຫາ ຈຕີເຍ ຈ…ເຍ…

ຕີເຊູ້ຍຸ່”ຄຸ້ ຈຸລຸ້າຄີ ຫຸນິຕາຄີ ຍິປຸ່ຣາຄີ ໑ຕຸ້າຕີ ຈຸລຸ້ຫຸນິຕເກາ, ຄາເລີ, ເຄເນາ ຈາ ຕນຸ້ ຈຸລຸ້ຫຸນິຕເກາ

“ປຸຊູ້າຄີ ຄຍິຣາຈ ນຸຕາຈຫາຄີ”ຕີ ຈຸຕຸ້ຕຸ້າ “ອຄີຍຸ່າຄີດ໌ ຈຊູ້ຄຈ໌ ຄເຈຕີ”ຕີ ຈຸຕຸ້ ລຸຊູ້ຄປລຸຊູ້ຄເຊູ້ຄ ເລີເຄາ, ກິເລເນຫີ

ອາຍນິຕຊູ້ເຕາ ອາຍິນຊູ້າຕີ ເລີກາຍິນ໌ ຄິປຸ່ຣິຍາຍາຍິນ໌ ປຄ ເລີເຄ ອາຍິນຄຸ້ປິ ເລີກາຍິນ໌ ປຣິຍາເຍຕີ ນກາຈເຕາ ປຣິຈເຕຸ້ຕຸ້າ

ຄາເປຕີ ໑ເຕຄາຕີ ປຣິຍາເຍາ, ເລເນາ, ຄາເລທັ ຈາຕີ ອາຫ “ຄິປຸ່ຣິຍາເຍຄ ຈຕຸ້າເຣາ ປຊູ້ຍາ”ຕີ, ຈຊູ້ນຸ່ ໑ຄຸ້ເຕາ

ຄີລເລີເຄເຫຈ ອາຍນິຕຊູ້ກາຈເຕາ ປຣິຍາຍາຍິນຕາ ຈຸຕຸ້າ່ ຊູ້ຄ ປຣີ…ເປ… ອຄີເປຸ່ຕ໌ ຍິຈຊູ້ປຍີເຍາກີເຄາ ຊູ້ນິຕຸ້ຕຸ້າ່

ຈຸປຊູ້ຍາເປກຸ້ໂຍປຫາຄ່ ໑ຄຊູ້ນຸ່ ນຄລຈຊູ້າເປກຸ້ປຸ່ຫາຄນຸ່ປິ ປຊູ້ເຍາ ເຫາຕີຕີ “ຈຊູ້ຕີເຍຈາ”ຕີ ນາມນຸ້ ຈຄຕີ່ ຈຸປນຍຕີ ໑ຕຸ້

ນຄລຈຊູ້ຈຸກຸ້ຄຸ້ ນຄຸ້, ອນຊູ້ຕຄາຈຸຕີ ອາຫ “ຄິຊູ້າຄນຊູ້າຕ”ຄຸ້

ງຸປຄີຍນຸຕຸ້ຈກຸ້ຄາ ຄິຊູ້ຕາ່

३ ອເຊູ້ຕຸ້ນຸຕຸ້ຈກຸ້ຄາ

३ ດາລຍຄຸ້ ເຄເປຄຸ້ຕີ ດາລິ່ ປຸເຣກຕຸ້າເຄເຍາ ຫີ ດາລິ ຄຍຸປຸ່ຈຕຸ້ຍຕຸ້ຕາຍ ປເຣຍຕຸ້ເຕາ ອຍິຊູ້ຍາຄາປິ ເລີຄນເຕຸ້ຕຍຕຸ້ນິຕຸ້າ

ຕນຸ່າເຍຈ ຄຍຸປຸ່ຈຕຸ້ຍາ ດຕດຕາຍ ອຄີຈຕຸ້ຄເຕາ ຕ໌ ຕ໌ ຄຍຸປຸ່ຈຕຸ້ ເຄເປຊູ້າ ຍິຄາມຍຊູ້າ ຍິຍ ນຍຊູ້າ ຕາຫີ ນຊູ້ ອເຊູ້ຕຸ້າ ຍິຍ

ເຫາຄຸ້່ ເຕຄາຫ – “ດາເລີ ຍນຕີ ຈຸຕາຄີ, ນຊູ້າເຄຈ ນຫຕຸ້ຄາ”ຕີ (ຂາ່ ໑.໑.໑໘໐)່ “ຕເຍຄຸ້ ຣຕຸ້ເຍາ”ຕີ ໑ຕຸ້າປິ ຈຸຕຸ້ຄເຍເຄຈ

ອເຕຸ້າ ເຈຍິຕເຊູ້າ່ “໑ຕ໌ ກຍໍ ຍເຣເທ ເປກຸ້ຍາເຄາ”ຕີ ຈຸຊູ້ຍາຄຕຸ້າ ປຸກຸ້ລ໌ ຍເຣຫຸປກຍຄາຍ ຕເຍຄຸ້ຕີ ອເຕຸ້າ ຈຸເຣຸ້າ່ ຈເຍາດຸທາຕີ

໑ຕຸ້ ເຄາງາມາ ດຸທາ່ ຕີຕຸ້ຍາຄ່ ຫີ ຈຣິຍຍິເຕຸ້ຄ ນຄລຍິເຕຸ້ ຈຍນຍຸເຫ ຈຍນຍຊູ້າຕີ ອາຫ – “ປເຍຍຊູ້ຍປຊູ້ຍຈຍາຄ່ ດຸທາ,

ຣາມເຍາຕີ ອເຕຸ້າ”ຕີ່ ອາຄິນ໌ນເຊູ້າ ດຸທເຊູ້າ “ຈາຄຍິຣ໌ ຄິຈາເຣນິ, ຊູ້າເຄນດຸທຍຸປິດຕ”ຄຸ້ອາຄີນຸ (ຕຸ່ ຍ໌່ ໑.໑໐) ຍິຍ່ “ຕຄຸ້ດຸທາຫ໌

ຄຣິນຸ່າຍິ, ຍິດຸທັ ຍິດຸທັ ຈເຕຸ້ຍຸ່າ”ຕີ ຈ ໑ຈຍາຄີນຸ ປຄ ຕຊູ້າຈຈຸຕຸ້ອເຕຸ້າ ດຸທເຊູ້າ່

“អសង្ខ្យេយ្យានិ នាមានិ, សគុណេន មហេសិនោ;

គុណេន នាមមុទ្ធេយ្យំ, អបិ នាម សហស្សតោ”តិ· (ធ· ស· អដ្ឋ· ១៣១៣; ឧទា· ៥៣; បដិ· ម· អដ្ឋ· ១·១·៧៦) –

អាទីសុ បសំសដ្ឋោ គុណដ្ឋោ ឥដ្ឋដ្ឋោ· “វយោគុណា អនុបុព្ពំ ជហន្តី”តិ ឯត្ថ អត្ថោ “អច្ចេន្តិ កាលា”តិ ឯត្ថ វុត្តនយោ ឯវ· បឋមមជ្ឈិមវយាតិ បឋមគ្គហណេនេត្ថ វយស្ស គតស្ស អបុនរាវត្តិកស្សត្តំ គតំ· តេនេវាហ – “យថាក្កមំ បន តយោបិ វយា ជហន្តេវា”តិ·

ឯត្ថ ច បាឡិយំ “អច្ចេន្តិ កាលា”តិ សាមញ្ញតោ កាលស្ស អបគមនំ ទស្សិតំ, បុន តំ វិសេសេត្វាបិ ទស្សេតុំ រត្តិទិវំ វុត្តំ· អដ្ឋកថាយំ បន បុរិមស្ស ចរិមស្ស “វយោគុណា អនុបុព្ពំ ជហន្តី”តិ វុត្តំ, បច្ឆិមស្ស ចរិមស្ស “តរយន្តិ រត្តិយោ”តិ វុត្តន្តិ អធិប្បាយេន “កាលាតិ បុរេភត្តាទយោ កាលា”តិ វុត្តំ· តស្មា តត្ថ អាទិ-សទ្ទេន បច្ឆាភត្តបឋមយាម-មជ្ឈិមយាម-បច្ឆិមយាមកាលាទិ-កាលភេទា សង្គហិតា· វេវចនេហិ កាលវិសេសា គហិតាតិ វេទិតព្វា· សេសន្តិ ឯត្ថ ឥទំ វចនំ បច្ឆិមបទោ· សា ហិ ឯត្ថ អត្ថោ អធិគតត្ថា អត្ថវណ្ណនា ច វុត្តត្ថា អតិទិសិតោ·

អច្ចេន្តិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

៥· កតិឆិន្ទសុត្តវណ្ណនា

៥· ឆិន្ទេយ្យាតិ សមុច្ឆិន្ទេយ្យ· កតិ ឆិន្ទេយ្យាតិ កិត្តកេ បាបធម្មេ សមុច្ឆិន្ទេយ្យ, អនុប្បត្តិធម្មតំ បាបេយ្យ· សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ· បទេសុ· ជហេយ្យ កតិ ជហេយ្យ, ភាវេយ្យ កតិ ឧត្តរិ ភាវេយ្យាតិ ឯវមេត្ថ “ឯកេន ភវោ”តិ ឯវមាទិ អតិទិសតិ· វត្ថុមេតស្ស បន អត្ថោ សព្វបទេហិ ទស្សិតោ· អត្ថតោ ឯកត្ថំ ភាវេត្វា ឯកំ· យទិ ឯវំ កិមត្ថំ បរិយាយន្តរំ គហិតន្តិ អាហ “កាមាទីនំ បន”តិអាទិ· អត្ថតោ ឯត្ថ បុនរុត្តិ អត្ថោតិ អាហ “សទ្ទបុនរុត្តិ ននុ ហោតី”តិ· សង្ខំ អតិក្កន្តោតិ សង្គាតិគោតិ អាហ “អតិក្កន្តោ”តិ·

សង្គំ វុច្ចតិ កាមរាគោ, បដិឃានំ បញ្ចធាតុ កន្តីតិ សង្គោ ឱរម្ភាគិយានិ· តត្ថ ច គរុំ តត្ថីបិរំ សត្តេ ទុក្ខំ, គរុកោ វិបាកំ, សត្តេ ទុក្ខំ និយ្យានន្តីតិ និយ្យានសាតិ, សក្កាយទិដ្ឋិ-វិចិកិច្ឆា-សីលព្វតបរាមាស-កាមរាគ-បដិឃា· ឧទ្ធំ វុច្ចតិ ឧបរិមស្ស អរូបធាតុយោ, វុត្តនយេន តំ គន្តីតិ ឧទ្ធម្ភាគិយានិ, និយ្យានសាតិ រូបរាគារូបរាគមានុទ្ធច្ចាវិជ្ជា· អារោបិតចន្ទានុរូបេន ឯវមាហាតិ “បញ្ច ឆិន្ទេ បញ្ច ជហេ”តិ ឯវំ គច្ឆតិ តស្សា ទេវតាយ បុច្ឆាគាថាយ ត គោចរំ តាយ ទេវតាយ វុត្តវចនានុរូបតោ ឯវ, អថ ខោ តេសុ និយ្យានេសុ វត្តព្វាការតោបីតិ ទស្សេតុំ “អថ វា”តិអាទិ វុត្តំ· តេន ឱរម្ភាគិយនិយ្យានសាតិ នាម ករោតិ ទុច្ឆេទាតិ

កាញហពន្ធតកាចរេតា, តស្មា តាតិ សន្ធាយ “បញ្ច លិរេត្ត”តិ ចុត្តំ

វុឌ្ឍក្កាកិយសំរេយាឌតាតិ បត លហុតិ ឋុរេឆ្ឆតាតិ រេហដ្ឋា បចត្តិតាត្យក្កុរេយត កាចតាតរេយត បហាតត្ថរេតា, តស្មា តាតិ សន្ធាយ “បញ្ច ឌរេហ”តិ ចុត្តំ រេតតាហ “បរិរេតសុ ពន្ធបិរសក្យុរេលា ចិយា”តិអាទិំ ចិរេសសត្តិ កាចតាតំ ចិរេសសំ ចិបស្សតាកាចតំ ការេចរេត្តា វុប្បារេតរេត្តា ចិបរេច្ចរេត្តា ចរេឌ្ឍរេត្តា ចៈ សំសារបគ្គេ សញ្ញតរេដ្ឋត ទារេកា ឲច សរេក្កា “ទាកសរេក្កា”ៈ ឲស តរេយា រេសរេសសុបិៈ យស្មា ឲត្ត ទាក-រេយាហ-ឌិដ្ឋិ-តឆ្ការិយសក្កាយឌិដ្ឋិ-ឝីលព្ពតបរាយាស-កាយរាកាចិឌ្ឍា អត្តរេតា ឲ្យឈា ឲច, ឲ្យតរេទ តរេតកដ្ឋា, តស្មា តកចា សំរេយាឌតប្បហាតសក្កាតិក្កុរេយហិ ឲ្យឈតទសំ កតេធសិៈ រេលិកិយរេលិក្កុត្តទាតិ កថិតាតិ “កាចរេយ”តិ បុព្ពកាកាយ យក្កកាចតាយ អធិរេប្បតត្តាៈ

កតិលិស្កសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

៩ៈ ឌាកទសុត្តចណ្ណតា

៩ៈឌាកទតត្តិ អតាតរេទ សាយិចចតំ រេតតាហ “ព្ពត្រ្តិរេយសុ ឌាកទរេត្តស្វ”តិៈ “ចិស្សឌ្ឍតកាចាយំ បតា”តិ ព្ពុយស្ស បតស្ស “អយយរេត្វា រេចតិតរេព្ពា”តិ ព្ពយិតា សព្ពរេន្តាៈ បុឆ្ឆាកាចាយ បត អរេត្វា ព្ពុយិតាច តរេយត ចិញ្ញាយតីតិ អធិប្បារេយាៈ បញ្ច ឌាកទតំ សុត្តាតិ ឲត្ត “សុត្តា”តិ បតំ អរេបក្ខិត្វា បញ្ចាតិ បច្ចត្តចចតំ “ឌាកទត”ត្តិ បតំ អរេបក្ខិត្វា សាយិចរេសត បរិណារេយតព្ពា “បញ្ចត្តុ ឌាកទត”ត្តិៈ រេតតាហ – “បញ្ចសុ ព្ពត្រ្តិរេយសុ ឌាកទរេត្តស្វ”តិ, ឌាកទរេត្តសុ តដ្ឋាការេចត សកិច្ចប្បសុតតាយ សកិច្ចសយត្វតាយ ចាតិ អរេត្វាៈ រេសាត្វិច សុត្តា បយាតតិដ្ឋាកាចរេតាៈ តរេយច សុត្តកាចំ បុក្កលិធិដ្ឋាតាយ កចាយ តរេស្សតំ “កស្មា”តិអាទិ ចុត្តំៈ បយឌ្ឍតិ, បយារេតា ចា ឲតស្ស អត្ថិតិ បយារេតា, តស្ស ការេចា បយាតតា, តាយ, បយត្តការេចតាតិ អរេត្វាៈ

ឲចំ កាចាយ បចយស្ស បិតស្ស អត្ថំ ចត្វា តុតិយស្ស ចត្តំ “ឲចំ សុរេត្តស្វ”តិអាទិ ចុត្តំៈ តស្សរេត្វា ចុត្តតរេយត រេចតិតរេព្ពាៈ យស្មា អប្បហីតសុបតកិរិយាចរេសត សតីចទលាស្ស បុក្កលស្ស អតុប្បត្តាទាកាទិរេយា វុប្បឌ្ឍត្តិ, វុប្បត្តា បចឌ្ឍត្តិ, តស្មា ចុត្តំ “តីចទរេលាហេច កិរេលសរទៈ អាទិយតី”តិៈ រេតរេតចាហ “បុរិយា”តិអាទិំ បុរិយាតំ បន្ធិយាតំ អបរាបរុប្បត្តិយា បច្ចយការេចា រេហត្វ អាទិយតំ បញ្ចហិ ព្ពត្រ្តិរេយហិ បរិសុឌ្ឍ្យីតិ យក្កបរិយាបតត្តហិ សទ្ធាទីហិ បញ្ចហិ ព្ពត្រ្តិរេយហិ សកលសំកិរេលសរេតា ចិសុឌ្ឍ្យីៈ បញ្ចិត្រ្តិយរេយច ហិ អតញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិត្រ្តិយាទីតិ, ព្ពតទាតិ ឆ អត្ថយាតីតិៈ

ឌាកទសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

៤ៈ អប្បឌិចិតសុត្តចណ្ណតា

ល៉ៈ បចត្តិតិចត្តិតក្ខយរេហតុចិកាកស្ស ឆន្ទស្សបិ ចតុសច្ចន្តោគធត្ថា អាហ “ឆន្ទាតិ ចតុសច្ចឆន្ទា”តិៈ ចត្តារិបិ ហិ អរិយសច្ចានិ ចតុសច្ចន្តោគធានិៈ អប្បដិចិន្ទាតិ បរិញ្ញាកិសយយាឌិចរេសត អតកិសយិតាៈ ឌិដ្ឋិកតចារេឥស្វតិ ឌិដ្ឋិកតសញ្ញារេតស្វ ចារេឥស្វៈ ឌិដ្ឋិករេតហិ រេត បចត្តិតាៈ ញ្ញរេតា បរេរសត្តិ ញ្ញរេតា សារសតិរេកហិ បរេរសំ អរេញ្ញាសំៈ ឆន្ទុតាឃាតិ សការេចត, សឃរេយចាតិ អរេត្វាៈ កឆ្លត្ថីតិ បចត្តត្តិ ឌិដ្ឋិចាឌំ បក្ខឃ្យាតិដ្ឋត្តិៈ បរេរភាតិ ឌិដ្ឋិកតិរេកភៈ តិឃត្តីតិ ឌិដ្ឋិចាឥសក្កល្យាត ដ្ឋរេឃ្យាឌីឃត្តិៈ រេតភាហ “តត្វា”តិអាឌិៈ បញ្ញ្ញ្ញាត្តិ បយាឥតិក្ខាឃ បដិញ្ញ្ញ្ញាំៈ បដិបឥា ឃឆារេឥសិតស្ស ឆន្ទស្ស កឆិតតាឃ, បដិញ្ញ្ញ្ញាំ រេឃាតិរេសា បចត្តិឃយាភត្តា កន្ដិកាៈ

រេហតុភាតិ ខារេឃភៈ ការរេលភាតិ ចតុសច្ចានំ សរេន្តាឆយុត្តិឃាៈ ហត្វតរេល អាយលក់ ចិឃ សន្តំ រេខាឃ្យំ ឌាភាតីតិ សន្តញ្ញា, រេតរេតច សន្តញ្ញាតាកិសរេន្តារេឆត ញ្ញរេន្ទាតិ សន្តញ្ញាញ្ញរេន្ទាៈ បរេច្ចក់ បរេរហិ អសាឆារលតាឃ ចិសុំ សឃន្ទុខាររេលភ សច្ចានិ ញ្ញន្ទចាតិ បរេច្ចកញ្ញរេន្ទាៈ បររាបរេឥរេសត ចតុសច្ចំ ញ្ញញ្ញាតីតិ ចតុសច្ចញ្ញរេន្ទាៈ តឆា ហិ រេសា សឃន្ទុតាឃ អភាចរេតា រេកចល់ ចតុសច្ចញ្ញរេន្ទាតិ ចុច្ចតីៈ ស្វរេតភ ស្វតយឃខាររេលភ ឍន្ទាឌិរេកឌំ រេខាឃ្យំ ញ្ញន្ទចាតិ ស្វតញ្ញរេន្ទាៈ សន្តញ្ញាញ្ញន្ទបរេច្ចកញ្ញរេន្ទ ឌរេបត្វា អចរេសសា អក្កសាចកយហាសាចកាបិ បកតិសាចកាបិ ឌីតរាកា អចរេសសា ឥីលាសចាៈ តរេឃាបិ បុរិយា ចដ្ឋត្តិ សន្ទញ្ញាតិអាឌិចចភរេតាៈ សត្តិចសតិ ឲរេតភាតិ សត្តិចារេសា, ចរិតំៈ រេលិកស្ស សត្តិចារេសា រេលិកសត្តិចារេសា, តស្មិំៈ កាឃក្ខច្ចរិតាឌិរេកឌេ ចិសរេយៈ សតិសរេន្ទារេសត ចិសរេយ ចា សត្តិការេឃៈ រេសា ហិ ចិសយរេឃាករេតា ចិសរេយាៈ រាកចិសយាឌិរេក ចិសរេយ ចា កិរេលសឌារេតៈ តំ ចិសយំ បហាឃ តំ ចិសយំ អញ្ញ្ញបក្កិត្វា សយំ សឌិសំ ឃុត្តទូបំ, បុរិយរេកហិ ចា សន្ទញ្ញរេន្ទហិ សយំ សឌិសំ ចរត្តិ ចត្តត្តិៈ

អប្បដិចិឌិតស្វត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតាៈ

ប៉ៈ ស្វសន្ទូដ្ឋស្វត្តចណ្ណភា

ប៉ៈស្វសន្ទូដ្ឋាតិ ស្វដ្ឋ អតិចិឃ សន្ទូដ្ឋាៈ សត្ត រេសក្កា ហិ ស្វសន្ទូសិតា ចិភដ្ឋាៈ កឆំ បភ រេត អភឆិកតា ភដ្ឋា ភាយ រេហាត្តីតិ អាហ “ឃឆា ហី”តិអាឌិៈ អឆិកតស្សាតិ អឆិករេតា អស្សាៈ រេសា ចឥរេត្តាតិ សន្ទុរេត្តាៈ រេសសត្តិ “ឆន្ទា”តិអាឌិៈ បុរិយសឌិសរេយចាតិ អភត្តរកាឆាឃ ចុត្តសឌិសរេយចៈ

ស្វសន្ទូដ្ឋស្វត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតាៈ

ង៉ៈ យាភកាយស្វត្តចណ្ណភា

ង៉ៈ រេសឃ្យាឌិរេកឌំ យាភំ អប្បហាឃ តំ បក្កឃ្យាចិចររេត្តា ការេយរេត្តា ភាយ រេហាតីតិ អាហ “យាភំ ការេយត្តស្ស ញ្ញឆ្លត្តស្សា”តិៈ ឥយតិ ចិត្តំ

ឧទេតាតិ ករេយា, សតិសម្ពោជ្ឈង្គាទិកោ សមាធិបក្ខិកោ ករេយា។ យតច្ឆន្ទាតិ ពន្ត្រិយាតិ ករេយតីតិ ករេយា, ពន្ត្រិយសំចរោ។ កិលេសេ ករេយតិ បជហតីតិ ករេយា, បញ្ញា។ ក្ខុបចសតចរេសត កាយកយ្ហាទិ ករេយតីតិ ករេយា, ក្ខុរេបិសឆកយ្ហំ។ រកាឆ្សបតាហយក្ខុយាតាទិកោ ករេយតិ ចិតេតីតិ ករេយា, អធិចាសតលក្តិ។ ទេតេតចាតិ “ករេយា”តិ សមាធិបក្ខិកធម្មានំ ឧច អធិប្បេតត្តា។ “ត រេយានំ អត្ថិ”តិ ច បិទេជា។ អសមាហិតស្សាតិ សមាធិបដិក្ខេបិ ខោតិតោ។

យច្ឆធម្មស្ស បិរេតរលាស្ស ចុច្ឆយាតត្តា “រេយាតត្តិ ចត្យយក្កុទាកាឈ”ត្តិ ចុត្តំ។ ត ហិ តរេតា អញ្ញោត ធំ សម្ភចតិ។ ខាតាតិ អសម្ហាហបដិចេចឆចសេត បដិចិវ្ឈ្ញតីតិ អត្ថោ។ យច្ឆ ធឹយតិ ឧត្តាតិ យច្ឆធម្ម, លក្ខបច្ចាក់ យរលាធម្មត្តា។ តស្សេចាតិ យច្ឆធម្មស្សេច។ បិទេ៍ បរតីរក្ខុតំ តិញ្ញាត៍។ តរេយ្យាតិ ឧត្ត តរលំ តាយ អរិយយក្កុញ្យាបិរេទាតិ អាហ “បដិចិវ្ឈេយ្យ បិបុរលាយ្យា”តិ។ តថា ហិ ចក្ខុតិ “បដិចេចឆតរលំ តាយ ចុត្ត”ត្តិ។ “ត តរេយ្យ ត បដិចិវ្ឈេយ្យ ត បិបុរលាយ្យ ចា”តិ អយមេត្ថ បិទេជា យុត្តោ។ អញ្ញថា “ពុធំ ចុត្តំ ហោតី”តិអាទិចចតំ ចិរុជ្ឈេយ្យ។ ឧទេកា អរេញ្ញោ ចិហរេត្តាតិ ឧកាកី ហុត្វា អរេញ្ញោ ចិហរេត្តាតិ អត្ថោ។

កាយំ ហេដ្ឋិមយក្កេហិបិ ឧកច្ឆស្ស យាតស្ស បហាតំ លព្ភតិ។ អក្កុយក្កុតេច បត តស្ស អតចសេសតោ បហាតត្តិ អាហ – “អរហត្តយក្កុត តចចិធយាតំ បជហិត្វា”តិ។ ក្ខុបចារសមាធិបុព្វោកា អប្បតាសមាធិតិ ចុត្តំ “ក្ខុបចារប្បតាសមាធីហី”តិ, ត ក្ខុបចារសមាធិមត្តេត សមាធិមត្តំ សក្កាយ បច្ចេកំ ចាក្យបរិសយាបតស្ស អយុជ្ជតតោ។ ត ហិ អប្បតំ អប្បត្តំ លោកុត្តរេញ្ញាតំ អត្ថិ។ “សុចេតសោ”តិ ចិត្តស្ស ទាកាលសហិតតាយ លក្ខុលាចចតត្តិ អាហ “ទាកាលសម្បយុត្តតាយា”តិអាទិ។ តថា ហិ ចក្ខុតិ “សុចេតសោតិ ឧត្ត ចិរេត្តត បញ្ញា ករេយ្យិតា”តិ។ “សព្ពធិ ចិប្បមុត្តោ”តិ សព្ពាសុ កចាធីសុ ចិសំសដ្ឋចិត្តោ សព្ពសោ លក្ខាធីហិ ចិសំយុត្តោ ហោតីតិ ចុត្តំ “សព្ពាសុ លក្ខាយតតាធីសុ ចិប្បមុត្តោ ហុត្វា”តិ។ បរិញ្ញាបដិចេចធា សច្ចិកិរិយបដិចេចធេត ចិតា តត្ថីតិ អាហ “ទេតក្ខុយក...ពេ... ចុត្ត”ត្តិ។

យាតំ តិស្សាយ ក្ខច្ចិតចរលតោ យាតោ តាយាយំ សីលកេកតោ។ តស្មាតិ យាតស្ស សីលបដិបក្ខកាចតោ។ ពាមិតា បដិបក្ខប្បហាតកិច្ចតេតា អធិចិត្តសិក្ខា កឆិតា សទ្ធបតោ ឧចាតិ អធិប្បាយោ។ ឧត្ត ចិតេត្តតាតិ សុ-សដ្ឋេត ចិសេសិតចិត្តេត។ តស្មាតិ បញ្ញាយ ករេយ្យិតត្តា។ ពាមិតាតិ “សុចេតសោ”តិ ពាមិតា បតេត។ អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិបញ្ញាសិក្ខាតិ សីលាទីតិបិ ចិសេសេត្វា ចុត្តាតិ។ សម្ភេច ញ្យកិចារេ ច ចិសេសតចិសេសិតព្ពតាតិ ធំ ករេស្សេត្តា “អធិសីលច្ចា តាយ សីលេ សតិ ហោតី”តិអាទិ ចត្វា តក្ខុកយំ ចិកាកេត ករេស្សេតុំ “តស្មា”តិអាទិ ចុត្តំ។ បជមតយោ សក្កុរចសេត បចេត្តាតិ អសក្កុរចសេត ករេស្សេតុំ “អបិចា”តិអាទិតា ក្ខុតិយតយោ ចុត្តោ។ “សយាបត្តា”តិ ឧត្តាបិ “តិញ្ញាតំ បត្តយត្តេតា”តិ អាតេត្វា សម្ពត្តោ។ ចិបស្សតាយ បិជកកាចំ អត្ថុបកតាបិ តជត្ថំ តិញ្ញាតុតាទិចសេត សយាបត្តាតិ អយមេត្ថ បុរិមតយតោ ចិសេសោ។ អធិបញ្ញាយ បតេត្ថ បុរិមតយតោ ចិសេសោ តត្ថីតិ សា អត្ថុជ្ឈេ សេយាធារេត្វាតិ បរិយាយតោ សទ្ធបតោ ច សក្កុហេត្វា។ សកលសាសតត្តិ តិស្សត្តំ កឆិតត្តា ឧច សិក្ខត្តយសក្កុហំ សកលសាសតំ កឆិតំ ហោតីតិ។

យាតកាយសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

## ᪑᪐᪨ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᩈᨶ᩠ᨲᨠᩥᩃᩮᩈᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩣᨶᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩈᨾ᩠ᨽᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᨽᨿᩈᨶ᩠ᨲᩣᩈᩅᩪᨸᩈᨾᩣᨿ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ “ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨶᩴ ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩅᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨧᩣᩁᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨧᩁᩥᨿᩴ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᩉ “ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨾᩩᨡᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᨸᩈᩦᨴᨶᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨾᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨾᩪᩃᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩈᨶ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩈᩩ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᩉᩥ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᨻ᩠ᨿᩣᨠᩩᩃᨲᩣᨿ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩏᨣ᩠ᨣᨾᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨽᩣᨣᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥ ᩈᨾᨵᩅᩥᨵᩥ ᩋᨶᩩᨸᩅᩥᩈᨲᩥ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩈᩦᨴᨲᩦᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩦᩈᩮᨶ ᨽᩣᩅᨶᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ, ᨲᩴ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨸᩈᩦᨴᨲᩦᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩩᩔᩥᨿᩔᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩔ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩣᩃᨹᩃᨾᩩᨡᩔ ᩅᩥᨿ ᨾᩩᨡᩔ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨾᩩᨡ-ᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩋᩣᨶᩥᨿ᩠ᨿ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨴᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩔ ᨸᨾᩩᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᩃᨹᩃᨾᩩᨡᩔ ᩅᨱ᩠ᨱᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨾᩮᨠᩮᩣ ᩑᩅ ᨲᩮᨠ᩠ᨡᨾᩮᨠᩮᩣ᪨

ᩋᨲᩦᨲᩴ ᨶᩣᨶᩩᩈᩮᩣᨧᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩃᩣᨽᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨳᩩᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨻᩉᩩᩃᩣᨿ ᩅᩈᩮᨶ ᨶ ᨸᩁᩥᨠᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨶ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩦᨲᩥ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶ᪨ ᨲᨦ᩠ᨡᨱᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᨠᩣᩁᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩣᨽᩣᩅᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᨶᨸᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩥᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᩉᩮᨲᩩᨶᩣ, ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨶᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩅᩥᨶᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᨶᩉᩮᨲᩩᩴ᪨ ᩅᩥᨶᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᩉᩦᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣ, ᩃᩮᩣᨽᨴᩮᩣᩈᩣ ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨧ ᨸᩥᨸᩣᩈᩣ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨠᩣᨿᩔ ᩅᩥᨿ ᨻᩉᩥᨠᩣᨿᩔᨸᩥ ᩅᩥᩈᩮᩣᩈᨲᩮᩣ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᨠᩣᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩑᨲᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᨴ᩠ᩅᨿᩮᨶᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩃᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᩃᩪᨶᩮᩣ᪨

ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨶᩊᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪒᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

### ᪑᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪨ “ᨲᨲᩕ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨶ ᨲᨳᩣ ᨬᩣᨲᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨲᩣ, ᨿᨳᩣ “ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨬᩣᨲᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨲᩣᩅᩈᩮᨶᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᩅᩮᨮᩮᨲᩥ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮ ᨮᩮᨲᩥ, ᨿᩮ ᨲᩔ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨽᩣᨩᨶᨽᩪᨲᩣ᪨ ᨸᩁᩥᩅᩮᨮᩮᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᩅᩮᨮᩮᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ᪨ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ

ហិ បរិយាតំ ឌេដ្ឋា កិក្លុបរិយា បឆយុប្បត្តន្តា៑ អាយត្តេសិតិ យត្ថោរេឆសិ, យត្ថោឆតញ្ញា ខាតាបតត្តិ អាហ “ខាតារេបសិ”តិ៑ កឥត្តេតិ ពុក្រាការចយប្បតិស្សចចចតរេយតំ, អត្តេតា បត កឥត្តេតិ កឌ្ឍិ ពច ហោតុ អត្តេតា តិដ្ឋាតបរិយោយាតត្តា បទេយញ្ញា យត្តាតាចហត្តា៑ កកចតោ បច្ចត្យ្យាវត្តិ ៩ត្ត កកចតោតិ យាយិចចតំ អាយត្តតរេយច យត្តិតិអត្តបធំ អបេក្លុតីតិ អឆិប្បាយោតាហ “កកចតោ ចចតំ បតិអត្យ្យាវុ”ត្តិ៑ កកចតោតិ បត ខ្ពធំ បតិស្សចតយត្តត្ថត យប្បកាតចចតំ ឃថា “ឌេចឥត្តស្ស បដិស្សុលាតី”តិ៑ ឃំ បទេត្ត ចត្តត្តាំ, តំ តិកាតចក្កស្ស អាឌិវុត្តចល្លតាឃំ អាកបិស្សតិ៑

ពាចតិរកាវោយាតិ ពាចតិរយត្ថិកតា ឌេចតិកាវោយា៑ ត្យតិយឌេចឥលិពកាតិ លយុ កាយេលិពកយុ ត្យតិយោយា ឌេចឥលិពកា៑ ពតត្តិរ ខតា យហប្បញ្ញាការិកោ ពត្ត ក្ខប្បត្ថា, តំរហចរិតដ្ឋាតំ ពាចតិរំ, ពត្តិចាឃិកោបិ ពាចតិរតាយកា យហចរលាចាវោយតាតិ អាហ “យលេឈត យាលាពេចតា”តិអាឌិ៑ អឃំ បត កេចិចាឌេកា ញ្ញាបត្តោ ហោតីតិ តំ អទេរាចទត្តត “ចឥត្តិ”តិ ចុត្តំ៑ ញ្ញាបត្តំ ឥត្យ្យត្តោ “ឃញ្ញា បតា”តិអាឌិយាហ៑ ពថា ហិ ចក្លុតិ “៩ចំ ហិ តិត្ថោរំ បធំ ហោតី”តិ៑ តាយបល្លុត្តិយោចាតិ អត្តតិរេបក្លុត្តា តិរុញ្ញហយញ្ញា ៩ច៑

តំ ចតត្តិ តំ ក្ខបចតំ៑ បចិដ្ឋេ បចិដ្ឋេ ត្យក្លុប្បត្តុបិ អត្តតោ យប្បត្តិឃា តត្តុឃតិ, បកេច អត្យក្លុប្បត្តុតិ ឥត្យ្យតំ “បញ្ញាវុ ហិ”តិអាឌិ ចុត្តំ៑ បចេយិតាតត្តិ បកោដ្ឋចាទេត បចេយិតាតយុឹតិ អឆិប្បាយោ៑ ចចតការលេឃច ទេឆាកំ ឌិស្សយាតចិការា ហុត្វា ចចត្តិ, តេ យត្តាឃ “ហិយបិល្លោ ចិឃ ចិលឹឃត្តិ”តិ ចុត្តំ៑ ឃេ បត អឌិស្សយាតចិការា យហយា អត្តរឆាឃត្តិ, តេ យត្តាឃ “ឌឹបយិលា ចិឃ ចិញ្ញាឃត្តិ”តិ ចុត្តត្តិ ចឥត្តិ៑ តត្តុឃតិ បកតិឃា យោយតស្សិតំ ឌោយតស្សិតញ្ញា៑ តត្តុតេតិ ៩ចំអត្តត្តតាយពេ ក្ខឃ្យាតោ៑ បរិចុតាតិ “ឌេចតា”តិ ចចតំ ក្ខបិកាឃ ខ្ពត្តិលិក្កចយេត ចុត្តំ៑ ឌេចបុត្តោ ហិ យោ៑

ឌិចិ កចត្តា ឌិត្ថោតិ អាហ “ឌេចឥលិពក តិត្ថោត្តហឹ”តិ៑ ការេយពត្ថោតាឃ កាយពាត្ថតហិ, ពឆា អត្ថោយត្ថោ អរំកិល្លយកាចពាឃ កាយពោដ្ឋាវេយហិ៑ ក្ខបេតាតិ ក្ខបកតា យយត្ថាកតា៑ បរិចាវឃយាតាតិ បរិវេយាតា៑ ខ្ពឥព្យាបធំ អបេក្លិត្វា “កាយក្យលាហី”តិ ពត្តរិ ពរលាចចតំ, បុរិយាតិ អបេក្លិត្វា យហយោរេក៑ រេយាតា ឆរត្តិតិ ពត្វា ចុត្ត “រេយាតា”តិ៑ បរិចាវឃយាតាតិ ចា បរិចេតា យយត្តុតោ ចាវឃយាតាតិ អត្តេតិ អាហ “ខ្ពត្តិឃាតិ យញ្ញាវឃយាតា”តិ៑ បឆយតេឃ ហិ អត្យកចតេត្ត បរិចរលាយឌ្ឍា, ត្យតិយតេឃ បរិចត្តតេត្ត៑ យោ បតាតិ “ពាឃំ ចេលិឃ”ត្តិ ចុត្តការលិ៑ អត្យតាតិ យប្បតិ៑ យោ ចិចរីតិ យត្តត្ថោ៑ កាយក្យលាហីតិ ហេតុយិប្យា ពរលាចចតំ៑ ខ្ពចុតោតិ ឃឆា តំ ត ចាវឃតិ, ៩ចំ បិហិពចិតោ៑ តិចុតោ បរិយោតដ្ឋោតិ ពត្យ្យច ចេចចតំ៑ តេតាហ “លិកាកិក្ខតោ”តិ៑ អាយកិត្តិ យេដ្ឋិ “អក្កោហយត្តិ លិពកស្សា”តិអាឌិតា (ឌី៑ តិ៑ ១៑១៧; យ៑ តិ៑ ១៑១០សិ) កាយត្តោ ទេវាឆិយត្តោ ចិឃ៑

ពេចលំ ឥស្យតំ កិយត្តឃត្តិ អាហ – “ឃេ...បេ... ចយតា”តិ, ពយ្យិ តត្តតចេត អចដ្ឋិពកាយកាការុកចតចយតាតិ អត្តេ៑ តរេឌេចាតត្តិ បុរិយក្សពេឌេចពាតំ៑ តេតាហ “ឌេចបុរិយាត”ត្តិ៑ អប្បកំ អឆិកំ ក្ខាតំ ចា កលាក្យបកំ តាយ ត ហោតីតិ “តិក្លុត្តំ ឥយត្ត”ត្តិ ចុត្តំ៑ “តេត្តិយាត”ត្តិ ហិ ចត្តត្ថោ អឃំ រុញ្ញហឹ៑ បរិចាវយត្ថោពេត, ត កិត្តិយត្ថោពេតាតិ អឆិប្បាយោ៑ សីលិចាវាឌិក្យលាតយិត្តិកា ហិ កិត្តិ៑ “ពាចតិរា ឌេចា ឌីឈាយុកា ចល្លចត្តោ យុលពាហុលិ”តិ ៩ចយាឌិចចតេត ឃេយ ខ្ពត្តិពេ អចិយយេត្វាច “ឃយេត យប្បត្ថាត”ត្តិ យក្កា

ចត្វា៍

អរិយសាចិកាតិ សោតាបន្នា “សកទាគាមិនី”តិ កេចិ៍ អធិប្បាយំ ចិចរេ្ចត្វាតិ យថា តំ អត្ថធាវែល យញ្ញាបិ, ធម្មសភាវេចា ឲុចំ ត ហោតីតិ តស្សា ទេចតាយ អធិប្បាយំ ចិបរិចេត្តត្វា៍ ឲកត្តរេតា ឃុលំ ភាយ តិដ្ឋាភរេយច៍ កាយា ហិ ទុក្ខា ចិបរិណាយធម្មាតិ ព្វាយិភា អធិប្បាយេឃត តស្សា អធិប្បាយំ បដិក្ខិបិត្វា៍ កាយំ ចត្តត្រូយកាបិ សង្ខារា អតិច្ចា ឲុច, តេ បត សម្មសត្ថបកា ត ហោន្តីតិ តេត្វយកក្កហណំ សម្មសតឃោរេក្កត៍ ហុត្វាតិ បុរេត្ត អចិន្តយាភា បច្ចយសយចារេឃត កចិត្វា ឧប្បជ្ជិត្វា៍ ឲុតេត តេសំ ភាចភាកោ ធស្សិតោ៍ អភាចត្តេតាតិ សរសតិរោធក្តុតេត ចិទ្ធំសតភារេចត៍

អតិច្ចា អទ្ធុចា, តតោ ឲុច “យរិម្មាញ្ញ្ញា ឃុលា”តិ ចា ត ព្ធច្ចាតិ អតិច្ចា៍ ឧប្បាទេចយសភាចាតិ លលោ លលោ ឧប្បជ្ជតិរុទ្ធភសភាចា៍ តេភាហ “ឧប្ប…ចេប… ចេចចត”ន្តិ៍ បុរិមស្ស ចា បច្ឆិមំ កាទលាចេចចតន្តិ អាហ “យម្មា ចា”តិអាទិ៍ តទតត្តទាតិ តេសំ ឧប្បាទេចយាតំ អត្តទេ៍ ចេមជ្ឈត្វាតន្តិ ធិតិក្ខលំ ចទតិ៍ រេឃ បត “សង្ខារាតំ ធិតិ ភត្វី”តិ ចទន្តិ, តេសំ តំ មិច្ឆា៍ យថា ហិ តស្សេច ធម្មស្ស ឧប្បាទាចត្វាយ កិន្នា កក្ខាចត្វា ព្ធង្ឃិតា, អញ្ញាថា អញ្ញោ ឧប្បជ្ជតិ, អញ្ញោ តិរុជ្ឈតីតិ អាបជ្ជតិ, ឲុចំ ឧប្បន្នស្ស កក្ខាកិមុលាចត្វា ព្ធង្ឃិតព្វា, សាច ធិតិក្ខលោ៍ ត ហិ ឧប្បជ្ជមាតោ តិជ្ជតីតិ សក្កា ចិញ្ញាតុន្តិ៍ ចុបសយសង្ខាតន្តិ អច្ចុត្តំ ចុបសយសង្ខាតំ តិដ្ឋាភរេយច ឃុលំ, ត តយា អធិរេប្បតា កាយាតិ អធិប្បាយោ៍

ភគ្គភឃុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៍

១៍ ភគ្គតិឃុត្តចណ្ណភា

១៩៍ភគ្គតីតិ ឲុត្ត ភគ្គតំ សប្បីតិកកាយតណ្ហាកិច្ចន្តិ អាហ – “តុស្សតី”តិ, តម្មា កាយបរិទោតរេសត ហដ្ឋុរដ្ឋោ ហោតីតិ អត្ថោ៍ ឃុត្តិយាតិ ឃុត្តចា៍ បហុទេត ចាយំ យា-សទ្ទោតិ អាហ “ពាហុបុរេត្តា”តិ៍ ពាហុឃុត្តតាកហរេណត ព្វាតំ បយោជនន្តិ ទស្សេន្តោ “តស្ស ហិ”តិអាទិមាហ៍ ឃ្វទេន្តីតិ បតំ អបេក្ខិត្វា ធញ្ញាស្សាតិ សាមិចចតំ៍ ព្វាតិ អាហាតិ ព្វាយត្វំ សទ្ធាឃាហ, ឲុចំអធិប្បាយោ ហុត្វាតិ អត្ថោ៍ កោសាមិកោតិ កោយា៍ ព្វាធាបិ បហុទេត យា-សទ្ទោ៍ កោកាទសយុត្តិន្តិ កោកាទរេហិ តិប្បជ្ជតសយុត្តិ៍ ឧបធីតិ បច្ចត្តពាហុចចតំ៍ ហិតិ រេហតុអត្ថេ តិបាតោ៍ ភគ្គយន្តិ បីតិសោមតស្សំ ជតយន្តីតិ ភគ្គតា៍ កាយំ ទុក្ខស្ស អធិដ្ឋាភកាចរេតា តិប្បរិយាយតោ កាយា “ឧបធី”តិ ចត្តព្វតំ អរហតិ, តស្សា បត ទេចតាយ អធិប្បាយចរេសភាហ “ឃុលស្ស អធិដ្ឋាភកាចរេតា”តិ៍ កិលេសចត្ថុហេតុកត្តា សេសបច្ចយស្ស កិច្ចាបិ សត្តា សំសារទុក្ខំ កិលេសហេតុកំ, ចិសេសតោ បត បិបធម្មា អបាយុបបត្តិ តិដ្ឋតេត្តីតិ អាហ – “កិលេសាបិ អបាយទុក្ខស្ស អធិដ្ឋាភកាចរេតា”តិ៍ ឧបសំហរយាភាតិ ឧបតេត្តា ឧប្បាទេន្តោ៍ មនុស្សជាតិកោបិ ទុល្លភឈាសច្ឆាទតតាយ ទុក្ខពាហុលេា រេបតោ ចិយាតិ មនុស្សរេបតោ៍ មនុស្សជាតិកោបិ ចុត្តទូបេា អតត្វបាតិតោ បរេហិ ហិសិតោ សយាតោ តេរយិកោ ចិយាតិ មនុស្សតេរយិកោ៍

ᨹᩃᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨹᩃᩴ ᨷᩁᩥᨲᩮᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᨲᨳᩮᩅ ᨶᩅᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩦᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨠᩣᩃᩮᩈᩩ ᨶᩣᩈᨾᩁᨱᩮᨠᨦ᩠ᨣᨶᩅᩮᩈᨶ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨳᩮᩅ ᨣᩮᩣᨾᩣ ᨣᩮᩣᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩮᩣᨧᨲᩥ ᨶᩅᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩮᩉᩥ᪨ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩣᨷᨵᩦᨷᩥ ᨶᩁᩴ ᩈᩮᩣᨧᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣᨧᨶᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩏᨷᨵᩥ ᩋᨶᩩᨷᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨲᩔ᪨ ᨠᩣᨾᨿᩣᨶᩔᩣᨲᩥ ᨩᩣᨲᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩔ᪨ ᨩᨶ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮ ᩅᩥᨶᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮ᪨ ᩈᩃ᩠ᩃᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣᩅᩣᨲᩥ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᩁᩩᨷ᩠ᨷᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨠᩣᩁᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩁᩔ ᩈᩮᩣᨧᨶᩣ ᩈᩮᩣᨠᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᩏᨷᨵᨿᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨠᩣᨾᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩪᨷᨵᨿᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᩣᨶᩅᩔ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩮᩣᨠᩣᨶᩩᩈᨿᩮᨶ ᨶᩥᩁᩩᨷᨵᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨡᨶ᩠ᨵᩪᨷᨵᨿᩮᩣ ᨷᨶ ᨠᨳᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲᩮᨷᩥ ᨲᩔ ᩈᩮᩣᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨠᩣᩃᩮᨷᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨧᨲᩥ, ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨠᩣᩃᩮ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᩮᩣ ᨶᩥᩁᩪᨷᨵᩥ ᨿᨳᩣᩅᩥᩉᩣᩈᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪃᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩈᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪃᪨ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨷᩮᨾᩴ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨷᩮᨾᩃᩥᨦ᩠ᨣᨷᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨷᩮᨾᩈᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨣᩮᩣᩈᨾᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩮᩣᩉᩥ ᩈᨾᩴ ᨣᨱᩥᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨣᩮᩣᩉᩥ ᩈᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩪᩁᩥᨿᩔ ᩈᨾᩣᨲᩥ ᩈᩪᩁᩥᨿᩈᨾᩣ᪨ ᩋᨵᩥᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩮᩅ ᨶᩣᨾᩥᨲᨶ᪨ ᩋᨵᩥᨠᨲᩮᩣ ᨲᩮᨩ ᩋᩣᨽᩣ ᩏᨷᩣᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ “ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨽᩣ”ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨴ᩠ᨴᩦᨷᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨽᩣᨿ ᩈᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨾᩉᩮᩣᨥᩅᩮᨲᨶ ᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩁᩣ, ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᨩᩃᩣᩈᨿᩣ᪨ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨲᩮ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᨷᩁᨾᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨿᨩᩮᩣᨶᩉᩥ ᩋᨲᩥᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩔ᪨

ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨾᩴ ᨷᩮᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩣᨳᩣᨿ ᨷᨮᨾᨣᩣᨳᩣᨿᩴ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨷᩮᨾᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨧᩮᩣᨴᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨷᩮᨾᩮᨶ ᩈᨾᩴ ᨷᩮᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ᪨ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮ ᨾᩉᩩᩈᨲ᩠ᨲᩣᨷᩴ ᩋᩈᩉᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨹᩥᨲᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᨮᩥ ᨠ᩠ᩅᨾᩥᨿᩴ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᩣᩁᩮᨷᩃ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᩏᨷᩁᩥ ᨹᩃ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥᨧᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩦᨷᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᨾᩣᨲᩣᨷᩥᨲᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨷᩥ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨵᩦᨲᩣᨴᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᨧᩣᩉ –

“ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᩋᨶᩩᨷᩁᩥᨣᨾ᩠ᨾ ᨧᩮᨲᩈᩣ,

ᨶᩮᩅᨩ᩠ᨫᨣᩣ ᨷᩥᨿᨲᩁᨾᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ;

ᩑᩅᩴ ᨷᩥᨿᩮᩣ ᨷᩩᨳᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩁᩮᩈᩴ,

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩉᩥᩴᩈᩮ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪁᪉; ᩏᨴᩣ᪨ ᪄᪁; ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᪁᪁᪃);

ᨵᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨾᩴ ᨵᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩪᨷᨩᩦᩅᩥᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩮ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᨴᩩᨻ᩠ᨽᩥᨠ᩠ᨡᨠᩣᩃᩮ᪨ ᩏᨠᩮᨦᩈᩴᨿᩮᩅ

ឱ្កាសត្ថិតិ ឲកប្ចិ លេហ ចត្សុ យហាឌឺបេស្ ឱ្កាសំ ឋទិតុំ អសយត្តត្វា ឃ្ញទិយស្សបិ, បកេច ព្ហតទេសំ៉ ទោឆិសត្តស្ស ឪឥយផ្ហយស្ស ងោលាត្ុកាេចត សកលឌាតិេលតូ្ត ឲកាេលិក៌ អេហាឃឹតិ អាហ "បញ្ញា...េប... សេក្កាតី"តិ៉ តយំ ចិឆយតីតិ បុេខ្ហតិចាសងោលាឥេឃា បញ្ញា ឃតូ្ត បចតូ្តតិ្ត, តយតចេសសំ ត្យាេបត្វា ឲកប្យហាេទត បចតូ្តតេតា៉ "ច្ឌ្ឋឃា បត បចតូ្តយាតាឃ ឃាច អាកស្សុទកចតា"តិ បច្ចុទចេសត ច្ុត្តា៉

តតិ្តបុត្តសយស្តូ្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

៣៉ លតិ្តឃស្តូ្តចណ្ហតា

១៣៉ េលតូ្តេតា ចិចាគា សេតូ្ត តាឃតីតិ លតិ្តេឃា៉ ចគតិ េគចតា អតូ្តេតា អញ្ញាសឃចេសត៉ ខ្ចិបគាឌឹតតិ្ត អាឌិ-សេឌ្កត ចត្យប្យគកទិឃបុត្តា កហិតា៉ ត្យុឌ្ហគេឃាតិ អាឌិ-សេឌ្កត អាឌាតឹឃស្សុ្សកទិឃស្សចបុត្តា៉ ខ្ចិបគាត់ េសេដ្ឋាតិ ឲតូ្ត ខ្ចិបគាត់ ឲច េសេដ្ឋាតិ តាឃំ តិឃេយា ព្ហឆ្ជិេតា, េសេដ្ឋា ឲចាតិ បត ព្ហឆ្ជិេតា, តស្វា សយ្យុេឌ្ហា ខ្ចិបេគស្ អេញ្ញាស្ តតូ្ត ច ឪប្យឌ្ឌតេតា េសេដ្ឋា ឲច សេញ្ញាសយ្យិ ឪតូ្តទិតេស្ស អកាចេតាតិ អឃេយតូ្ត អេតូ្ត៉ េតតាហ "ឪប្យឌ្ឌយាេតា បេតសា"តិអាឌិ៉ កាេលាកាេលំ អាឌាតាតីតិ អាឌាតឹេឃា៉ កល្យាេបធាតិ ឃធា ឪគេកា ត េតយិស្សតិ, ឲចំ ចាត្យអំ កល្យាេបធ៉ "អស្ុស្សុសា"តិ េកចិ បធតិ្ត៉ អាស្ុលយាេតាតិ សប្យឌិស្សេចា ហុត្វា ចចតសយ្យឌិឆ្ជេកា៉

លតិ្តឃស្តូ្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

៤៉ សលយាតស្តូ្តចណ្ហតា

១៤៉ចិេត យឌ្ឍតិ្បកាតិ បុព្ហាឌ្ឋិ តិក្ខុយិត្វា អបេឌ្ឋិ អប្យត្វា ចិតយឌ្ឍតេត្យាសតិ្តឃឹេចស្ុតិ បទិស្សយចិេតាគតតូ្ត សព្ហេសា សតិ្តឃឹគេត្តស្៉ គ-កាេស្ស ហិ ច-កាេរ កតូ្វា តិេឌ្ឋេសា៉ េតតាហ "សតិ្តឃិេត្តស្ុ ចិស្សយយាេតស្ុ"តិ៉ សព្ហសតូ្តាតតិ្ត សេព្ហសត្វា អាហាទ្ទុបឌឹចិតសតូ្តាត់ ឈយុតាបេត សត្តូ្តកាឃាត់ ព្ហទិឃាបធត្ុព្ហល្យកាេលិតិ ធាតាឌិព្ហទិឃាបធស្ស អសយតូ្តកាេលិ៉ សលាតិ ចិឃាតិ សឌ្កិ កេទាតិ ចិឃ, ឃធា ត់ អេញ្ញាយ្យិ យហាចត់ ចក្ខុយាតតេឃត៉ េតតាហ "តប្យឌិកាក់ តាេយត"តិ្ត លិឌ្កេចល្យុបព្ហាតតិ្ត ទត្តឌាតកឹចកយហាេចត្យ្សុបព្ហាត់៉ ក្យុតិឃក់ សហាឃំ អលកតិ្ត អតកិទតិបទិតស្សតាឃ ឲចយាហ៉ អតប្យក់ ស្ុលតិ្ត ចិបុលំ ឪត្យអាេរ ចិេចកស្ុល៉

ឲកចិហាេតាឃ ស្ុញ្ញាកាេរ បចិេដ្ឋស្ស្៉ េតត កាឃចិេចក់ គេស្សតិ៉ អតិច្ចាត្ុបស្សតាឌឹហិ តិច្ចសញ្ញាឌិប្យហាេតត សត្តចិតូ្តស្ស៉ េតត ចិតូ្តចិេចក់ គេស្សតិ៉ សំសាេទ កឃំ ព្ហក្ខុតេតា កិក្ខុេតា ឪកឃចិេចកសយ្យត្តស្ស, តេតា ឲច ឪតូ្តទិ យត្ស្សឆយុេតា ទតិ លិកិេតា៉ អយាត្សឹ ទតីតិ កាចតាទតិ៉ បុេទតាតិ បុទិយកាេក៉ បឆ្ឆេតាតិ បឆ្ឆិយកាេក៉ អបេទាតិ អេញ្ញា៉ បុេទតាតិ ចា អតាកេត, អតាកត់ អាេទ្ហាតិ

ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᨭ᩠ᨮᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨸᩁᩮᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᩁᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨲᩣᨿ᪨ ᨶ ᨸᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨸᩁᩮᩣ,

ᩃᩮᩣᨠᩮ, ᨿᩮᩣ ᨧᩮ ᨶ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᨸ᩠ᨸᨩᨸ᩠ᨸᨶᩣᨿ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩩᩈᩮᩣᨧᨶᩣᨿ ᨧ ᩋᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨲᩦᨧ ᨨᩣᩈᩩ ᨽᩅᨲᩦᨲᩥ

ᨶᩥᩅᩁᨱᩮᩉᩮᨭ᩠ᨮᨠᩔ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᨴᩩᨽᩔ ᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᨶᩥᩅᩁᨱᩔ ᨩᩣᨶᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᨨᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩔ ᩅᩈᨲᩮᩣ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ

ᨲᨻ᩠ᨽᩣᩅᩥᨲᩦᨿᩥᨠᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩑᨠᩔ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᩅᩥᩅᩮᨠᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᨸᨮᨾᨶᩣᨿᩴ

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩈᨱᨾᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪖᪨ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨲᨶ᩠ᨴᩦᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪖᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨿᩣᨿ ᨨᨭ᩠ᨮᩣᨠᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨿᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩣᨸᩮᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨷ᩠ᨸᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᩈᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩈᨲᩮᩣ ᩅᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨸᨴᩴ

ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨠᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣ ᨲᨶ᩠ᨴᩦᨴᩥᨲᩣ”ᨲᩥ ᩌᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩅ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨧᩮᩣᨴᩥᨿᩔᩣ ᨽᩅᩮᨦ᩠ᨣᩮᩣᨲᩁᨱᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᩥᨶ᩠ᨴᩤ᪨ ᩈᩣ ᩉᩥ ᨳᩦᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩈᩩᨷ᩠ᨷᩮᩃᩮᨡᩥᨲᩣᩁᩮᩉᩣ,

ᨲᩔᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩣᨸᩁᨽᩣᨣᩮᩈᩩ...ᨸᩮ... ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩥᨱ᩠ᨱ ᩅᩥᨽᩣᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᨸᩁᩣᨴᩦᨸᩮᨲᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩤ, ᩈᩣ ᩋᨳᩥᩃᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩑᨠᨩᩣᨲᩥᨿᩮᨿᩣ ᩋᨽᩥᨿᨲᨠᩣᩃᩥ,

ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩌᨿᩁᩥᨿᩮ ᨲᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲ...ᨸᩮ... ᩋᩣᨠᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩃᩈᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨠᩣᨿᩣᩃᩈᩥᨿᨷ᩠ᨷᨿᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩔ ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᨽᩪᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ

ᩋᨠᩩᩈᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩤ ᨲᨶ᩠ᨴᩦ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ᪨ ᨲᨶ᩠ᨴᩥᨿᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ᪨ ᨲᨶ᩠ᨴᩦᨾᨶᨲᩣᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨴᩦᨽᩪᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ᪨ ᩋᩣᩃᩔᨶ᩠ᨲᩥ

ᩋᩃᩈᨽᩣᩅᩮᩣ ᩌᩃᩈᩣᨿᩥᨲᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩃᩈᨽᩣᩅᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨿᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩔ ᩅᩥᨶᩣᨾᨶᩣ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨲᩥ

ᩋᨠᩩᩈᩃᨸᨠ᩠ᨡᩥᨿᩣ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᨽᨲ᩠ᨲᨠᩥᩃᨾᨳᩮᩣᨲᩥ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩔ ᨽᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᩋᩣᩉᩣᩁᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᨠᩥᩃᨾᨳᩮᩣ᪨ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣᨲᩥ

ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩦᨠᩁᨱᨽᩣᩅᩮᨶ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨽᩪᨲᩮᩣ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩈᨾᩣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᨩᩮᩣᨲᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ

ᩋᩣᩉ “ᨶ ᨩᩮᩣᨲᨲᩥ, ᨶ ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨩᩮᩣᨲᩥᩋᨩᩮᩣᨲᩥᨶᩣᨾᩮᨿᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

ᨾᨣ᩠ᨣᩈᩉᨩᩣᨲᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᨣ᩠ᨣᩈᩉᨩᩣᨲᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶ᪨ ᨾᩥᩔᨠᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨶᩦᩉᩁᨱᩉᩮᨲᩩ᪨

ᩉᩮᨲᩩᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ “ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨧᩔ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪗᪑) ᩅᩥᨿ᪨ ᩑᨲᩮᨶ “ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩥᩈᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ

ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ “ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩥᩈᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨲᨶ᩠ᨴᩦᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪗᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪗᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩴ ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩴ ᨴᩩᩔᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨽᩅᩈᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩴ, ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᩅᩈᩮᨶ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨻᩣᩃᩮᨶ᩠ᨬᩔ

ឧបការានុបការេ ធម្មេ ជាននសមត្ថាយ វេយ្យត្តិយសង្ខាតាយ បញ្ញាយ អភាវតោ ន ព្យត្តោ។ តេនាហ “ពាលេនា”តិ។ យស្មិំ ធម្មេ សតិ សមណោតិ វុច្ចតិ, តំ សាមញ្ញន្តិ អាហ “សមណធម្មោ”តិ។ ឥមិនាតិ “ទុក្ករំ ទុត្តិតិក្ខញ្ច, អព្យត្តេន ច សាមញ្ញ”ន្តិ ឥមិនា ការណេន ឥទំ ទស្សេតីតិ ឥទំ ឥទានិ វុច្ចមានំ អត្ថជាតំ ទស្សេតិ។ អភិទត្តន្តិ អភិកចតទត្តំ, ឧបរិទត្តន្តិ អត្ថោ។ សោ ហិ ឥតរំ មុសលំ វិយ ឧទុក្ខលំ វិសេសតោ កស្សចិ វាទនការេន អភិក្ខណំ វត្តតិ។ អាទាយាតិ និប្បីឡអនតិសេនេន ធរេត្វា។ តាលុំ អាហច្ចាតិ តាលុបទេសំ អាហនិត្វា វិយ។ ចេតសាតិ កុសលចិត្តេន។ ចិត្តន្តិ អកុសលចិត្តំ។ អភិនិគ្គណ្ហេយ្យាតិ យថា អតិសយុភាចារោ ន ហោតិ, ឯវំ ចិតាឡនបាសេន និគ្គហេត្វា។ អាបីឡេតពិកន្តិ បីឡេតពិកបរិយោសានំ, បរិខិបេន្តិ អត្ថោ។ សម្មាទេតីតិ សម្មាទេ, អត្តនាយិកោ ពហុ បរិស្សយាតិ អនេកាតិសោ កាមចិតក្កាទិវសេន។

បជ្ជតិ ចិត្តមេវាតិ បទំ, អារម្មណំ ឥរិយាបថំ ឯវ បទំ ឥរិយាបថបទំ។

កិចា ចត្តារោ បីទាតិ កិចបព្ពយានិ។ សមោទហន្តិ ចា សមោធានហេតូតិ អធិប្បេតំ អត្ថោតិ អាហ – “សមោទហិត្វា ចា”តិ, សម្មា ឋិតាយ អត្តា បវេសេត្វាតិ អត្ថោ។ សកេ អារម្មណកបាលេតិ កោចខ្ញត្តំ ទទតិ។ សមោទហន្តិ សមោទហន្តោ។ អនិស្សិតោតិ តណ្ហាទិដ្ឋាភិនិវេសវសេន អនិស្សិតោ។ អបិហិំសមានោ ចិហិំសាតិប្បត្តានំ បជហន្តោ ឧល្លុម្ពនការសម្ពិវេតាតិ សីលព្យសនតោ ឧទ្ធរណេវ សម្ពិវេន, កុរុណាយុត្តោតាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “ការុញ្ញំ បដិច្ចា”តិ។

ទុក្ករសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ ហិរីសុត្តវណ្ណនា

១៨។ និសេធេតីតិ និវារេតិ បវត្តិតុំ ន ទេតិ។ បុច្ឆតិ ទេវតា។ អបហរន្តោតិ អបនេន្តោ, យថា សន្តេន សន្តំ អនុក្ខរន្តំ ន ហោតិ, ឯវំ បរិហរន្តោតិ អត្ថោ។ ពុទ្ធានំ សារទមិចិណំ អត្ថតិ និបាតំ ន ទេតិ, អាជានីយោ ហិ យុត្តំ បជានាតិ។ អក្ខតេន អក្ខតេន្តានេន បរិយុត្តោ នាម នត្ថិ ពាលិសព្ពា ជនានំ បរាបវាទេ យុត្តបយុត្តភាវតោ។ តេនាហ ភគវា –

“និន្ទន្តិ តុណ្ហិមាសីនំ, និន្ទន្តិ ពហុភាណិនំ;

មិតភាណិម្បិ និន្ទន្តិ, នត្ថិ លោកេ អនិន្ទិតោ”តិ។ (ធ។ ប។ ២២៧);

តស្មាតិ ចា កតិបយា។ តេនាហ “អប្បកា”តិ។ សទា សតាតិ ហិរិនិសេធការេ ការណចននំ បព្យុឈ្យាតិ បត្វា អធិគន្ត្វា។ ចាតនោតា និក្ខន្តតា និដ្ឋានំ, អសង្គតធាតុ។

ហិទីរុព្ដាចណ្ណនា និដ្ឋិតា៉

៨៉ ក្យុដិកាឃុព្ដាចណ្ណនា

១៨៉អនេក្តាតិ ក្យុដ្ឋិអគ្ហុគ្គនេៈ ចរសដ្ឋានេដ្ឋនាតិ ចរសកការេចត៉ ក្យុលបេចលិគ្គិ ក្យុលិចារៈ ក្យុលតគ្គិ៉ រគ្គាតកេដ្ឋនាតិ ក្យុលរគ្គតិឃា ពាគ្គតការេចត ៍ ឲចំ ឋគ្ហបេគហិ បុដ្ឋិតព្វុស្ស អគុឌាតតចរេសត “ឲក៌ឋចចេត និបិរេតា”តិ ចុត្ដិ៉ អាបិឌិកា រេបិរិកា យាតុដ្ឋា យហាបឌាបតិ យាតា ឲចាតិ កព្វា “បហាឃ បគ្ហឌិតព្វា”តិ អចិរេសរេតា ចុត្ដិ៉ បហាឃ បគ្ហឌិតព្វា តគ្គីតិ អាេតព្វា ឋគ្ហេគ្ហា៉ បុត យាតុក្យុដ្ឋិចាឋាឌីត៌ អកាចចចេតេតច ចដ្ឋបិ ព្រាគ្គតស្ស អការេចា ឌីបិរេតា រេហាតីតិ ត កហិរេតា៉ អយំ កិរ រេគចតា ឃចា បុទុឌ្ឋតា ព្យុគ្គាត៌ ក្យុលោ ត ឌាតគ្គិ, ឲចំ ត ឌាតាតិ, តស្វា “យឃា រគ្គាហំ ពាគ្គិព្វា”តិអាឌិយាហ៉

ក្យុដិកាឃុព្ដាចណ្ណនា និដ្ឋិតា៉

១០៉ ឋយិគ្គិរុព្ដាចណ្ណនា

១១០៉ តបតការេចត តបេតាគកព្វា តេបិគាតិ តស្ស រេហគស្ស តាយំ៉ រេតតាហ “តេព្វាគកស្ស រេហគស្សា”តិ៉ តេតាតិ តាកកចេត ដ្ឋគកេហគេតា តេបិគា តាយ តឌី ឋគ្គុតិ៉ ឋា ហិ តឌី ក្នុបិតលំ អាេរាហតិ៉ “ឲឌិឋា ឌាតា”តិ ចចតេរេឋា៉ រេបតេលិរេកាតិ រេលិហក្យុម្ពិតិរេឃា ឮឆាធិរេប្យតាតិ ចគគ្គិ៉ រេហគស្ស បត អាឌិរេតា បគ្ហតបិគចតគ្គរេរុ ពាហ្វុ រេបតា ចិហេគ្គិ, ព្វាឃយេព្វា រេបតចព្វុបិព្យុឮឃាលក្លុលាឋំឃុេព្ហត ច ឌីរេបតេគ្ហា៉ ឃតាឃគ្គិ ឃរេតា រេហគរេតា អយំ៉ ឋារេតាគរេកាតិ យឆុរេរាគរេកា៉ រេឋរេតាគរេកាតិ បរិរុេគ្គាគរេកា, អតាចិរេលិគរេកាតិ អេព្វា៉ តេតាតិ តេបិគាតឌិរេតា៉

ឋយិេគ្គាតិ អចឃចាត៌ ឋយ្យុណ្ណតាឃ ឋំឋិគ្គិឃាច ឋយ្វា ព្លេគ្គា៉ រេតតាហ “អកិន្ទុរេបិ”តិអាឌិ៉ បឆារេត ឋយ្វុឋតឆេយ្វ តិឃុេព្ហា, ត៌ ចា ឲព្វ អព្វីតិ បឆាតិរេកា៉ រេឋតាឋត៌ ឃុដ្ឋបិតក្វារេចាតបិត៌, រេតឋំ បិគហេតត ដ្ឋត្យុ កាហារេបព្វា៉

បុគ្ហាបឃរេតាតិ ត្យាតេតា បុគ្ហការេក ចិឃ រេចាគកកាចំ អាបឌ្ឋរេតា កេយេគ្ហា៉ អចត្ដិ បដិក្លិបិព្វា ចត្ដិ គរេស្សត្យុ “តព្វ...រេប... ត ឮតទិតគ្ហ”គ្គិ បឆយំ ចុត្ដិ៉ ឋគ្ហឌិឋាបរេលិកត៌ ឃចា ត្យាឃតដ្ឋាតស្ស យតុរេស្សហិ ចិចិព្ហកាចឌាតតព្វ៉ លាក្យុអាឌិចចព្វាបត៌ ឌីចរាឌីត៌ ឆបតព្វ ដ្ឋគកាឋយឺរេបតិ អឆិប្យារេឃា៉ ដ្ឋក្កាឋត៌ អយតុស្សាត៌ អបកយតព្វ៉ អចក្យុឌ្ឋដ្ឋាត៌ តគ្លរេលាបិ ដ្ឋបរិយកាឃស្ស ដ្ឋគ្យុក៌ អចិចដកាលាព្វ៉ ឌីចរេបិរេដ្ឋរេឃច ឆរេបតគ្ហា ឃព្វ ចា តព្វ ចា អដ្ឋរេបព្វា៉ ដ្ឋគការេគ្ហតិ ដ្ឋគកាឋយឺរេប៉ និគ្គដ្ឋាតគ្គិ រេឋគកាតបេគរេឋា៉ បឋារេតគ្ហា តស្ស រុក្លាបតព្វ៉ ឋំហទិព្វា ឆបត៌ បុត រុរេលត កេហព្វា តិចាឋតព្វ៉ តាកិប្យយាលាយព្ហុឮតរេលា តាចតា ដ្ឋគកបដិគ្គាឌិលក្លុលាប្យព្ហរេតា៉ ចិចិ

អត្ថ្ងារបត្តតាតិអាឌិ នំឃតការិតាឝស្សតំ តិចារនំ បរិក្លិបិត្វាតិ អត្ថរចារក់ ពះបុរឝរស្ស ឃឆា បរិតោ ហោតិ, ឲចំ លិបិត្វា បរិចសិត្វា៎

សទិ៍រចណ្ណោបិ ចិប្បសីឌិ សឃូឝេច កាចតាត្យស្សតិឃ្យិ ចិត្តត្តស្សាតិ អឆិប្បាយោ៎ សឃតំ តិក្កហេតុត្តិ កិលេសចនំ ពតំ អត្តនោ ចិត្តំ តិក្កហិត្វាំ៎ កាយូបតិ៍តាតិ កាយំ ឱបកាតចិត្វា៎ អឆ ចា កិលេសការេឃត ឆេរ ឱបតិ៍តចិត្វា៎

អបរិក្ខិត្តាតិ អតត្ថកោត្វា៎ អត្ថកចិតប្តត្តិ អត្តនោ អាបត្តឃេចាតិ អាហ "បព្ពកាឃក្ខណេ"តិ ៎ កិក្លឹតិ ឃាចសិ៎ តព្ពា កិក្លាចទិឃចរនតាតិ អាហ "បិណ្ឌាឃ ចរន្តិ"តិ៎ កាឃបរិកោពក្ខឃតការលើ តាឃ ចិសេរតោ បឆឃោត្ថតាចត្វាតិ អាហ "ឝហរោឃាត្ថតការលើ"តិ៎ ឱកត្តតាតិ ឃត្ថ្យនំកក្កការោឃត៎ ឌិណ្ណការល ហិ សត្តានំ ពះឃំ ការោឃា ឱកត្កា ហោតិ៎

ចោតិ តិបិតឃត្តំ "ឃេ ហិ ចោ អទិឃា"តិអាឌិ៍ស ចិឃ៎ សត្តានត្តិ សាឃត្ថចតតំ, ត ឃត្ថស្សាតំ ឲច៎ ឝហតិលេបតត្តិ ពព្វឲចទេប្ឋិបតុក្ខាតំ៎ តត្ថិ ឲរតនំ តិឃិត្តត្តិ អតិឃិត្តា, "ឲត្តក់ អឃំ ឌីចតិ"តិអាឌិតា សត្ថាតតតិឃិត្តទហិតាតិ អរត្វា៎ ត តាឃរទតិ ត ចាកាឃត្តិ៎ ត្ហោតា បត្តិ ឲត្ត បត្តិ អគ្គា កាលំ៎ តោត ឱកាលស្សបិ សក្កហោ សិខ្លា ហោតិ៎ បរឃាឃ្យតោ ឱការលេ ឲច ចេត្ត បត្តិ អឆិបេ្យតំ តតោ បរំ សត្តានំ ឌីចិតស្ស អកាចរោតោ៎ ចចត្វាតាកាចរោតាតិ កាលចរេត ចចត្វាតាកាចរោតោ៎ ចចត្វាតត្តិ ចេត្ត បរិច្ឆេទោ ចេឌិតព្ពោ, ត អសក្កទោតា ចចត្វាតំ, តិច្ឆេឃា ចា៎ អត្ថងេរបសីតិអាឌិ៍ស អត្ថងការលើ រេបសិការលើតិអាឌិតា កាល-សង្ខ្យា បត្ថេក់ ឃោរេឝតព្ពោ៎ ការលើតិ ត្ហេឆ បុត្តព្វាឌិចលើ អឆិប្បេតោ៎ តេតាហ បុត្តណ្ហោបិ ហឹតិអាឌិ ៎ ត្ហេឆេច ឝេហេត បតិតត្តត្តិ សព្ពទេខ្លា៎ អនេកាប្បការទោតាតិ តករេ ឌាតាតំ ការេឃ, ការេឃ ឌាតាតំ តករេ, ចរត ឌាតាតំ ឌតបរេ, ឌតបរេ ឌាតាតំ ចរតតិអាឌិតា អនេកាប្បការទោតា៎ ត្ហោតា ឌ្ឋតតាតិ ត្ហោតា ពតិរោតា ឌ្ឋតោត៎ ត្ហេឆ ត្ហឃិស្សំ ពតិឃំ៎ ឃតេត្ត ឃុត្តកោរោណា ចិឃាតិ ឃឆា ឃតេត្ត ឃុត្តកោរោណា ឃត្តិ តាតិចត្តតិ, ឲចំ ការលើ ពតិបព្វាកត្តិ ឲចំ ឱបឃាសំសត្ថំ ចេឌិតព្ពោ៎

អឃំ ការលើតិ អឃំ ឃរណការលើ៎ បត្ហិឃេ ការលេតិ បត្ហិឃេ ចរេឃ៎ តិឃេ្យា ចឃោឃាសីឃាតិ៎ បឆឃាឌិកា តិឃេ្យា ចឃស្ស សីឃា អតិក្កត្តត៎ បុទិឃាតំ ហិ ក្លិត្តំ ចឃាតំ សព្ពរោ សីឃា អតិក្កាឃិត្វា បត្ហិឃស្ស អាឌិសីឃំ អតិក្កត្តោ តឆា ត្ហុត្វា៎ "អឃមោព្បាសឃណឝឃូ...បេ... ត សក្កា កាតុ"ត្តិ ចត្វា តឃត្តំ ចិត្វារតោ ឝស្សតំ "តឝា ហឹ"តិអាឌិ ត្ហុត្តំ៎ ពហិត្វាត្តិ បិត្វត្ហោតា អត្តតោ ឌ ហឝេឃ ឆបតចរេត ពហិត្វាំ៎ បរិក្ខិត្វាត្តិ ត្ហត្តឝឃូបរិហរណត្ហុត់ អត្ថកចិតំ៎ ឲកាស្ស ពឆតោតា បឆឃំ កាឆំ ស្ញុត្តំ ចា ឱស្សារេតិ, តស្មិំ តិឌ្ឋិតេ ត្ហាតេរោ ឝឃូពឆិកោ តំឃេច ចិត្វារទេត្តោ ឝឃំ ពរឆតិ, អឃំ សរកាណឝឃូពឆា៎ ឃុត្តកោឃ្យាត្ថសារេត ឃាច បរិឃោឃសាតា ឱស្សារណំ សរកព្ពាឝឃូពឆា៎ "ឃាឃំ ការលើ ឱបត្ថកា"តិ ចឝេត្តោ "សឃណឝឃូស្ស ពរណស្ស អឃំ ឃេ ការលើ"តិ ពរឆតិ, តតោ បរោ "បត្ហិឃចរោឃា អនេព្ពា ការលើ"តិ ពរឆតិ៎ "កាលំ ចោហំ...បេ... តស្វា អត្ថត្វា កិក្លាឃឹ"តិ ចឝេត្តោ អត្តតា ពតំ បឌិបត្តិព្វា សហេតុកំ សាតិសំសំ ពរឆតិ៎

តំ ការចការណំ សត្ថ្លាឃ៎ ឲតត្តិ "អឆ ខោ សា ឝេចតា បឆចិឃំ បតិដ្ឋហិត្វា"តិ ឲតំ ត្ហុត្តំ៎ ឝហរោ ត្ថត្តិអាឌិឃាហ លើកាកិត្យតាតាឃ

អឆិកាតព្វា៍ សន្តានព្យត្តិឃុត្វោតិ កោកាសព្យគា បរិចារសព្យគាតិ សន្តានព្យត្តិហិ ឃុត្វោ៍ អលង្ការបរិហារត្តិ អលង្ការការលោ៍ អតិក្លិត្យត្តតាចិតិ អកិត្យត្តតបុទ្ធោ៍ កិត្យអតទ្ធោត្វ កាយាតំ បរិកោរកោតិ អាហ "អក្រុត្តាចិ"តិ៍ អកាតកាយកិត្យត្តតិ អកាតកាយាត្រុកចតប្យឃោរកោ៍ សឃំ អត្តតា ឲច ឌិស្សត្តិតិ សត្តិដ្ឋា, សត្តិដ្ឋា ឲច សត្តិដ្ឋិកា, អត្តបច្ចក្ខតោ សត្តិដ្ឋិកា៍ បកដ្ឋោ កាលៅ បទ្វោ ឲតោសត្តិ កាលិកា, តោ កាលិកោ៍

ចិត្តាតត្តនត្តិ ត្តដ្ឋិតចិត្តាតត្តនំ, ត្តដ្ឋិតិដ្ឋិតារព្ធោលាការតេ អត្ថោ៍ តោតេចាហ "ចិត្តាតត្តនំ ត្តដ្ឋិតិដ្ឋិតារព្ធោលាត្រុកចតំ ត សព្យដ្ឋតិ"តិអាឌិ៍ ចិត្តាតត្តនំ លង្ឃាតាឃាតិ អតត្តទិតសយាឌិចិត្តាតត្តនំ លង្ឃាឋលតាឃ៍ សយោហិតេបុប៊ិតិ សព្វតេបុបិ៍ សព្យត្តកាយស្សាតិ សមិទ្ធកាយស្ស៍ ចិត្តការា ទ្ទបលិកេត, បេតិត្វការា បដិយាការកា, ទ្ទបការា ងត្តទ្ទបពដ្ឋទ្ទប-លៅហទ្ទបិឌិការកោ៍ អាឌិសទ្ទេត តាតាទ្ទបចេសងារិតំ តជិឌិតំ សក្ខេហោ៍ សេសទ្ធារេស្វតិ ឲត្វ កត្ថ្វាយាលិការស្វបការាឌោយោ ចត្តព្វា៍

សោតិ សមិទ្ធិត្វទោ៍ សយោហិតព្យត្តិតាតិ សក្កាហកោក្វបការោលសព្យត្តិតា៍ បត្តត្វក្កាស្សាតិ កាយាតំ អាបដ្ឋតក្ខលាចសេត លង្ឃាស្ស កាឃិកចេតសិកក្កាស្ស៍ ក្ខបិឃាសស្សាតិ ឌត្យហបរិស្សយស្ស ចិទតស្ស៍ "ចិស្សាតស្សា"តិ ពោធិ៍ "បច្ចចេក្ខលាការោលតា"តិ ពោធិ បចត្តិ៍ អប្បកាស្ថិ តាយ កាលេ ឋលំ ពោហាតីតិ ឲចំ ក្ខឌិក្លិតទ្ធោ តស្ស កាលៅតិ អកាលៅ៍ ឲត្វាតិ ឲតោស្ បចស្ លៅកុត្តរងម្មស្ស៍ ឲហិបស្សចិឌិត្តិ "ឲហិ បស្សា"តិ ឲចំ បចត្តចិឌិចចតំ៍ ក្ខបតេតទ្ធោតិ ចា ក្ខបតេឃ្យោ, សោ ឲច ត្តបតេឃ្យិកោ៍ ចិត្តាហិតិ ចិត្តហិ បដិចិទ្ធសទ្ទេហិ៍ តោ ឲកំសតោ ក្ខក្ខដ្ឋិតត្វាអាឌោយោ ពោហត្តិតិ អាហ "ក្ខក្ខដ្ឋិតត្វាអាឌីហិ"តិ៍ "បច្ចត្តា"ត្តិ ឲតស្ស បតិអត្តតិតិ ក្ខុមចេសត អត្ថោ ករោហតទ្ធោតិ អាហ "អត្តតិ អត្តតិ"តិ៍

សទ្ទាបពោហិ សព្វទ្ធោតិ "ពេធំ អាឌីតចោ ឲត្វ កិឃ្យោ, ពេធំ អកាលិកោ"តិអាឌិតា សទ្ទោហិ បច្ចេកំ សព្វទ្ធោ ចេឌិតទ្ធោ៍

តចោតិ តទ្ទលោ ត ចិទចេស្សោ៍ ឃេ កិក្ខតោចាឌកលក្ខលាប្យត្តា, តោ សទ្ធាឃ "ចិសតិចស្សតោ បដ្ឋាឃ ចេធទោ"តិ ទុត្តំ៍ ត្តឆ សាសតំ តាយ សិក្ខត្តឃសក្ខហំ បិដកាត្តឃត្តិ អាហ "ឌពេត្តហិ"តិអាឌិ៍ តត្វ ឌពេត្ត ចិតយោ ឲត្វ ចិតា ឌល្លសទ្វោហិតិ ឆព្វចិតយោ៍ ឆព្វាឃ ចិតយោ ឲត្វ ត អាមិសត្តត្តិ ឆព្វចិតយោ៍ ឆព្វតោ ចិតយោ ត អឆព្វតោតិ ឆព្វចិតយោ៍ ឆព្វោ ចា កកចា ឆព្វស្សាមិ ឆព្វកាយត្តា, តស្ស ឆព្វសត្តិតស្ស សត្វ ចិតយោ, ត តក្កិកាតត្តិ ឆព្វចិតយោ៍ ឆព្វ ចិតយោ ត អឆព្វ ចិតយោ៍ ឆព្វោ ច សោ ឃចាត្រុសិដ្ឋិ បដិបដ្ឋយាតេ សត្វោ អបិឃោស្ អបតយាតេ ឆារេតីតិ, សត្វោ សំកិលេសតោ ចិតេតីតិ ចិតយោ ចាតិ ឆព្វចិតយោ៍ តេតាហ "ក្ខកឃព្យោតំ សាសតស្សច តាយ"ត្តិ៍

ឆព្វចិតយោតិ ឆព្វត ឃុត្វោ ចិតយោតិ ឆព្វចិតយោ អាឌដ្ឋារចោ ចិឃ៍ ឆព្វោ ច ចិតយោ ចាតិ ចា ឆព្វចិតយោ, តំ ឆព្វចិតឃំ៍ ឆព្វចិតយាតត្យាសត្វកាចចចតតោ ឆព្វចិតយត្វសំសិទ្ធិ ឆព្វចិតយាតំ អន្តាយដ្ឋា ចិសេសសតតោ៍ អតិឆព្វបិ ចិតយចចតត្តិ ឆព្វចិតយត្វយសិទ្ធិ, ឌេសិតបន្តាត្តចចតតោ ឆព្វចិតយសិទ្ធិ៍ ឆព្វោ ចត្យសា ឌេសិតោ សត្វស្សត-សយាគាបត-សបុត្វោឌត-

សយ្យហំ សតចសេត, ចិតយោ ចត្យសា បញ្ញត្តោ ឃឹលិចារតោ បរាឌិតចសេត់ ឆយុ្ចរិយា សកចិសយោ, ចិតយបញ្ញត្តិ ញុទ្ធចិសយោ់

បរិយារយេត ឌសេិតោ ឆយុោ, តិប្យរិយារយេត បញ្ញត្តោ ចិតយោ់ ឆយុទសេតា អឆិប្យាយតុ្ប្យឆាតា, ចិតយបញ្ញត្តិ ចចតតុ្ប្យឆាតា់

បរយតុ្សច្ចប្យឆាតោ ឆយុោ, សយុ្តិសច្ចប្យឆាតោ ចិតយោ់ អាសយយុទ្ធិបឆាតោ ឆយុោ, បយោកយុទ្ធិបឆាតោ ចិតយោ់

កិរិយច្ចយសិទ្ធិយា ឆយុចិតយសិទ្ធិ់ ឆយុេត ហិ អត្យសារតសិទ្ធិ, ចិតយេត ញចាឆសិទ្ធិ់ ឆយុេត ឆយុកឆាសិទ្ធិ, ចិតយេត អរិយតុ្យលិ្យកាចសិទ្ធិ់ សាចជ្ជច្ចយបរិចជ្ជតតោ ឆយុចិតយសិទ្ធិ់ ឆយុេត ហិ ចិសសេតា បកតិសាចជ្ជបរិច្ឆាកសិទ្ធិ, ចិតយេត បញ្ញត្តិសាចជ្ជបរិច្ឆាកសិទ្ធិ់ កហដ្ឋបដ្ឋឌិតាតំ សាឆារលាសាឆារលក្យលច្ចយសិទ្ធិ់ ញហុ្យ្សុតយុតបសត្ថច្ចយតោ បរិយត្តិ-បរិយាប្យលត-ឆយុចិហារ-ចិកាកតោ ឆយុឆរចិតយឆរចិកាកតោ ច ឆយុចិតយច្ចយសិទ្ធិ, សរលច្ចយសិទ្ធិយា ឆយុចិតយច្ចយសិទ្ធិ់ ញ្ហឆ សត្តាតំ ក្យចិឆំ សរលំ ឆយុោ អត្តា ច់ តត្ត ឆយុោ យុ្ចិណ្ណោ សរលំ់ "ឆយុោ ហេច រក្ខតិ ឆយុចារិ"ត្តិ (ឆេរកា់ ៣០៣; ឌា់ ១់១០់១០៣; ១់៧៥់៣ប៉័៥) ហិ ក្យត្តំ់ យុកេត្តា អត្តាបិ សរលំ "អត្តា ហិ អត្តតោ តាឆោ"តិ (ឆ់ ប់ ១៩០, ៣ប៉័០) ចចតតោ់ តេត ក្យត្តំ "សរលច្ចយសិទ្ធិយា ឆយុចិតយសិទ្ធី"តិ់ តត្ត យតយ្យ ឆយុសិទ្ធិ, យតោ ច ចិតយសិទ្ធិ, តក្យកយំ ឌយ្យេត្តា អាហ – "ឆយុេត ហេត្ត ឆេច្ច បិដកាតិ ក្យត្តាតិ, ចិតយេត ចិតយបិដក"ត្តិ់ អក្យតា អាកតោ ញ្ហឆាតច ត ចិរយេ្យច ប្ឋកតោ់

យហត្តាឆាត ឆបេត្វាតិ យហេសក្ខតាឆយ្យតត្តំ អត្តតោ បរិចារេត យហត្ឋដ្ឋាត ឆបិតកាចំ បចេឆេត្វា់ យហតិយាតិ ប្ឋបសក្កយតចត្ថកាឌិចចតាបជ្ជតចសេត សយាចិណ្ណាយ់ សេដ្ឋាបិ កិរ តិសឹឆត្តា តំ ឆាតំ ឆបេត្វាច តិសឹឆត្តិ់ ឆិរករលចសេតាតិ ឆញ្ញហឹករលចសេត់ អយំ កិរ ឆេចតា ញោលសយ្យត្តា យាតឌាតិកា, តស្មា តាយំ យាតំ អប្យហាយ យយ ឆេសតំ បដិចិន្ត្យិ្យតំ សេក្កាតីតិ យាតតិក្កល្យតត្តំ អាឌិតោ ក្យចិណ្ណាឃ្យំ កឆេត្តា កកចា "អក្ខឃ្យសញ្ញិតោ"តិអាឌិតា តាយ ញោតុ្យប៉ិន្ធិតកាយាតំ កាលិកាឌិកាចំ, ឆយុ្យ ច សត្ថដ្ឋិកាឌិកាចំ ចិកាចេត្តា ឆេច្ច កាឆា អកាសិ់

អក្ខឃ្យតោតិ កិហិលិក្ខបរិយាយតាយចិសេសាឌិចសេត តឆា តឆា អក្ខាតត្ថតោ់ តេតាហ "កឆាតំ ចត្តក្យតតោ"តិ់ ៩តោសត្តិ សត្តាតំ់ បតិដ្ឋិតាតិ បចត្តិតា អាសត្តា់ បញ្ចត្តិ កាយសក្កាឌីតំ ចសេត អាសត្តា ហោត្យ, ញ្ហតេរសំ បត កឆត្តិ? អតិដ្ឋក្កតោបិ ហិ "ញ្ហាធំ ក្យ លោ"តិអាឌិតា កក្ខតោ តត្ត អាសត្តោ ៩ច តាយ អចិឌហតតោ, តឆា ចិក្ខបកតោ ចិក្ខបចត្ត្យិ, អត្យសយាតំ បត អាសត្តកាចច ចត្តញ្ញាយច តតិ្ត់ យច្ឆតោ យោកត្តិ, យច្ឆញត្ថតំ, យរលឆយុតត្តិ អតេ្ត់ យស្មា អបរិញ្ញាតចត្តកា អតតីតយរលត្តា យច្ឆតា យឆារ្យចិ បយោឌេតញ្ញា, តត្ត តត្ត ប្ឋបរុ្យបរិ ច លិបិតាយ អាលាយ អក្ខត្តតេរ ៩ច ហោត្តិ, តស្មា ក្យត្តំ "បយោកំ...យេប... អាកច្ឆតី"តិ់ យស្មា តេក្យយកា ឆយុោ កយតឹយដ្ឋេត កាយា, តេសយ្យិ កាលយ្យ លដ្ឋញ្ញាតាយ កាលិកតា ញ្ហឆ អក្ខឃ្យចចតេត បចេចឌិតា់ តេតាហ –

"៩ចយិយាយ កាឆាយ កាលិកា កាយា កឆិតា"តិ់ សេដ្ឋាបិ តេក្យយកា ឆយុោ កយតឹយា, យស្មា ច កាលិកាតំ កាយាតំ តឆាសកាចតា កឆិតា់ អយយ្យិ កាឆា តឆត្តយេច ឌីបេតីតិ ញ្ហយាយ តេ កឆិតា ៩ច ហោត្តិ់ យេ ច សត្តា បញ្ចាយ្យ លត្ថេយ្យ ឌិដ្ឋិតល្យាឌិចសេត បតិដ្ឋិតា "ញ្ហាត្តិ, ប្យរិសោ, អហំ, យយា"តិ ច អភិតិចិសិយ កាយេ បរិក្យជ្ជត្តិ, តេ យរលំ តាតិចត្តត្តិ់ ៩ចយ្យេត្ត កាយាតំ កាលិកត្វោ កឆិតោតិ អាហ "កាលិកា កាយា កឆិតា"តិ់

អយំ ញាតបរិញ្ញាតិ រូបារូបធម្មេ លក្ខណាទិតោ ញាតេ កត្វា បរិច្ឆិន្ទនបញ្ញា។ តេនាហ “ឯវំ ញាតំ កត្វា”តិអាទិ។ បដ្ឋានគ្គហណេនេវ ចេត្ថ តេសំ រូបារូបធម្មានំ បច្ចយោ គហិតោតិ បច្ចយបរិគ្គហស្សបិ សង្គហោ ទដ្ឋព្វោ។ តីរេតិ តុលេតិ វីមំសតិ។ ចត្តាលីសាយ អាការេហីតិ វុត្តា យថាក្កមប្បវត្តិ យថាវិបស្សតំ ទស្សេតិ។ តេ បន អាការា វិសុទ្ធិមគ្គសំវណ្ណនាយ វុត្តនយេន វេទិតព្វា។ “អនិច្ចានុបស្សនាយ និច្ចសញ្ញំ បជហតី”តិអាទិនា វិបស្សនាក្ខណេបិ ឯកទេសេន បហានំ លព្ភតេវ, អនវសេសតោ បន បហានវសេន បហានបរិញ្ញា ទស្សេន្តោ អាហ “អគ្គមគ្គេ...បេ... អយំ បហានបរិញ្ញា”តិ។ តថា ច អាហ “ឯវំ តីហិ បរិញ្ញាហី”តិអាទិ។

អក្ខាតារន្តិ អក្ខាតត្តំ, ន អក្ខេយ្យកំ។ តេនាហ “កម្មវសេន ការក”ន្តិអាទិ។ ការកន្តិ ច សាធនមាហ។ ន យញ្ញាតីតិ វា យញ្ញំ នប្បវត្តេតិ អក្ខាតារន្តិ និទស្សនំ។ អថ វា តថាគតស្ស ន ហោតីតិ តំ ការណំ តស្ស និទស្សនស្ស ន ហោតិ ន វិជ្ជតិ, យេន ទិដ្ឋិតណ្ហាទិការណេន អក្ខេយ្យំ តន្តិបញ្ញត្តិំ “តិស្សោ”តិ វា “ផុស្សោ”តិ វា “ទត្តោ”តិ វា “បុរិសោ”តិ វា អភិនិវិស្ស វទេយ្យាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ យត្ថស្សាការីហិ បទនិយត្វា “សង្ខា”តិ សង្ខាវចនំ សាធារណវចនន្តិ វេទនីយាបិ “សង្ខា”តិ វុត្តា។ អក្ខេយ្យន្តិ បហានបរិញ្ញាយ បហានមគ្គោ, តស្ស អារម្មណភូតំ និព្ពានមេវ គហិតំ។ ន យញ្ញាតីតិ និទស្សនស្ស អស្ស ផលប្បត្តីតិ អាហ “នវវិធា លោកុត្តរធម្មា គហិតា”តិ។

វិសេសីតិ វិសេសភាតិអាទិវសេន សេយ្យាតិ អត្ថោ។ តេសុ គហិតេសូតិ តេសុ សេយ្យមានាទីសុ តីសុ មានេសុ គហិតេសុ។ តយោ សេយ្យមានា, តយោ សទិសមានា, តយោ ហីនមានា គហិតាវ ហោន្តិ។ សោ បុគ្គលោតិ សោ អប្បហីនមានបុគ្គលោ។ តេនេវ មានេន ហេតុភូតេន។ រូបក្ខន្ធាទយោតិ បរិយន្តេន បន វុត្តកាយា វុត្តាតិ អាហ “កាលិកា កាយា គហិតា”តិ។

វិធីយតិ វិសទិសាការេន ធីយតីតិ វិធា, កោដ្ឋាសោ។ គណំ វិធន្តិ គណំ បតិដ្ឋិតំ, គណ បការេន បវត្តិតន្តិ អត្ថោ។ វិទហតោ ហីនាទិវសេន វិវិធេនាការេន ទហតោ រូបធារណតោ វិធា, មានោ។ មានេនស្សាតិ និមិត្តត្ថេ ភុម្មំ, មានហេតូតិ អត្ថោ។ ន ចលតីតិ ន វេធតិ អត្តតោ បរិសុទ្ធបកតិំ អវិជហតោ។

បញ្ញា “សង្ខា”តិ អាគតា, បញ្ញាតិ យោនិសោ បដិសង្ខានំ។ សង្ខាយកោតិ សង្ខតបច្ចុប្បន្នាទិ-បិណ្ឌបាតាទិវសេន គណកោ បបញ្ចសង្ខាតិ មានាទិបបញ្ចភាគា។ តេ តេ ធម្មា សម្មា ញាណេន សង្ខាយន្តិ រូបតិដ្ឋន្តិ ឯតាយាតិ សង្ខា, បញ្ញា។ ឯកំ ទ្វេតិអាទិនា សង្ខានំ គណនំ បរិច្ឆិន្ទនន្តិ សង្ខា, គណនា។ សង្ខាយតិ កថេយ្យ គណីយតីតិ សង្ខា, កោដ្ឋាសោ។ សង្ខានំ សត្តោ បុគ្គលោតិអាទិនា សញ្ញាបនន្តិ សង្ខា, វេត្តាតិអាទិ បណ្ណត្តិ។ និទស្សនេ ចា យហិ បជហិ រាគាទីនំ អប្បហីនត្តា។ នវវេទំ បវេទនោ, សន្ទេហតោ តិវិធយានន្តិ អត្ថោ។ នវវិធន្តិ វា បរិវេ នវវេទត្តា អត្តទវេទនេន នវវិធន្តិ អត្ថោ។ បច្ចយវិសេសេហិ វុត្តិការាទិវិសេសេហិ វិសេសេន យាតីយតិ គច្ឆតិ ឯត្តាតិ វិធានំ, គច្ឆាសយោ។ ន រូបគច្ឆីតិ ន រូបគមិស្សតិ។ តេនាហ “អនាគតមេវ អតីតវចន”ន្តិ។ “គតញ្ញា”តិ ហិ អតីតំ “ន គមិស្សតី”តិ ឯតស្មិំ អត្ថេ។ លិង្គំ អរិយមគ្គសមេតា ខ្ជលោកយាតា រូបបត្តិសុ។ សត្តានិវេសនេតស្មិំ សត្តានំ រូបបជ្ជនដ្ឋានេសុ។

លោកុត្តរផលូបេច កេឆសិ អរហត្តស្ស បចេឌិតត្តា៉

“កាឆាយ អត្ថំ កេឆត្ថំ ចង្គី”តិ អត្ថ-សង្គ្ហា អាហរិត្វា ចត្តរោ៉ អដ្ឋកថាយក្កចេសតបីតិ ឲត្វាបិ ឲេសច តយោ៉ សតិសប្បជញ្ញា តាយ ក្យុសលឆល្ងាតុយោកេ ការលត្តិ អាហ “ងសក្យុសលកល្ងបធការល”ត្តិ៉

អដ្ឋកថាយក្កចេសត ច កាធាអត្ថចចេត អយំ ឮឌាតិ ចុច្ចយាតោ ចិត្តារ-តយោ៉ ពស្មិ កិរ ផារេតិ ពស្មិ កិរ ឆេចតាយ បុទ្ធិតំ បញ្ញា ចិឃ្សជ្ជតង្គាតេ៉ ឆេចតាយ ខាកលបរិបាកំ ឮលោកេត្វា អត្ថបុព្ពិយា កធាយ សន្និ សាយុក្តសិកឆេសតា យហតី ឆល្ងឆេសតា អហោសិ៉ ខាកលំ បេសេត្វាតិ សត្វឆេសតាយ អត្ថស្សរលចេសត បត្តចិតុទ្ធិបជិបាជិបចត្តំ ភាចតាខាកលំ ខាត្តិត្វា៉ សោពាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយាតិ សត្វឆេសតាចិលិសេត អត្តតោ ច បរិបក្កខាកលត្តា បឈយំ ផលំ បត្វា៉ ឲចយាហាតិ ឲចំ “បាបំ ត កយិរា”តិអាទិប្បការេត កាធយាហ៉ អក្កំ ត ហោតិ, អាឌិចោ យធា ក្យុប្បយាតោ ចាធាកល្អត្តចេសត ក្យុប្បតិ, ពធា សប្បជ្ជយាតោបីតិ៉ សោ ចាធាកល្អត្តបក្កិកោ, ពស្វា ពក្កហលេត កហិតោធ ហោតិ៉ ចាយាយសតិសយាឆយោ កហិតា សយាឆិក្កត្តសក្កហតោ៉ សល្ងាឌិដ្ឋិសល្ងាសក្កប្បា កហិតា បញ្ញាក្កត្តសក្កហតោ៉ អត្តត្វយចិចជ្ជតំ កហិតំ សទ្ទបេតចាតិ អធិប្បាយោ៉ ឮតីតិអាឌិ តិកយតំ៉

សមិទ្ធិសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

តន្ទតចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៣៉ សត្តិចក្កោ

១៉សត្តិសុត្តចណ្ណតា

១២៉ឆេសតាសីសត្តិ ឆេសតាបឆេសលក្កលចចតត្តិ អធិប្បាយោ៉ ឮយដ្ឋាតិ អចធាយុលំ កត្វា ជិត្តប្បហារោ៉ ឮយិតា ឲច បសដ្ឋក បហារេ ចិតាកតោ ឌឃ្សតំ “ចត្តារោ ហី”តិអាឌិ ចុត្តំ៉ ុ ង្គបរិ ឲត្វាតិ ហត្ថិអាឌីតំ ង្គបរិ ឲត្វា៉ អចធាយុលំ ជិត្តប្បហារោតិ លក្កករចាលិឌីតំ អចធាយុលំ កត្វា បហតបហារោ៉ ង្គល្ងដ្ឋា ចុត្តចិបរិយាយេត ចេឌិតដ្ឋា៉ ចិចិឆប្បហារោ ចិយដ្ឋា៉ “ឮយដ្ឋា កហិតោ”តិ ចត្វា តស្សច កហលេ ការលំ ឌឃ្សតំ “សោ ហី”តិអាឌិ ចុត្តំ៉ ត្យក្កត្តិកិយិអាឌីតំ ចេសត អចត្តារោសោ៉ យដ្ឋោត សត្តិ ខាត្តិត្វាតិ យស្មិ យដ្ឋោ ចលិកបុក្កលោ តិបដ្ឋោ, ពត្វ តំ សុខាត្តំ កត្វា បិដង្គាតំ ង្គត្តំ កេទារត្តហិ សីសង្គាតំ អឆោ កាពដ្ឋា៉ តេតាហ “អឆោសិរោ កាពដ្ឋា”តិ៉ បរិដ្ឋេខតិ បចេត្តឃ្យ៉ សា បត បចត្តិ ភាចតាចិហារេត យុត្តាតិ អាហ “ចិហរេយ្យា”តិ៉

សល្លស្ស ង្គឌ្ឍាហតំ សល្លុឌ្ឍាហតំ៉ អត្ថំ បរិត្តកំ កេហត្វា ជិតា ង្គបយាការស្ស ចិក្កល្អតប្បហាតស្ស អធិប្បេតត្តា៉ តេតាហ “បុតប្បុត”ត្តិអាឌិ៉

អត្ថានន្តោច ហោតិ ឃតិ បច្ចយេ ឧប្បជ្ជនាការេ ខេចតាយ ការោកប្យហាតស្ស ខោតិតណ្ហា៑ តត្ថ ករេចតា អតាកាយិយេពូត ខេឃតា និដ្ឋានបតន្តាតិ? ត, ព្ពតរិស្សា ខោលាខាលិត្សូបខេយតាយ បចន្តេ្តតន្តុនោ៑ ខេចតយ្ហេន្សាយយាត្តក្បលព្យាខល្ខំ ឆល្ខស្សាយី ខេឃតិតិ៑

ឃត្ថិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា៑

១៑ ឲុឃតិសុត្តវណ្ណនា

១១៑ កល្ខំ អឲុឃត្តត្តិ កល្ខឲ្យស្ស អឲុឃត្តំ, កល្ខំ អកោរាត្តត្តិ អនេត្ត៑ ចិបិកោ ត ឲុឃតីតិ ចិបិកឲ្យេស្សា ត ឲុឃតិ, ចិបិកោ ត ឧប្បជ្ជនាច ការេលស្ស អកាចនោ៑ ឲុចំ ព្យតិខេកល្យុលត កល្ខចន្ទេត ចិបិកចន្ទំ ឃព្ព្ហំ កត្វា អត្ថំ ចត្វា ព្ពនាតិ កេចលំ កល្ខចន្ទចឃេត អត្ថំ ចនេត្តា “កល្ខយេចា”តិអាឌិយាហ៑ តត្ត តាកោរាតោ ការិយតីតិ កល្ខំ អក្សន្តោតា ត កឃិតិ, អតកិឃត្តិកតាកល្ខំ តាយ តតិ្តតិ អនេត្ត៑ ព្ពនាតិ តយេចត្តំ អត្ថយោតា ខស្សាតុំ “ឲុឃត្តត្តា”តិអាឌិ ទុត្តំ៑ តត្ត តនោតាតិ ឲុឃតហោត្យ៑ ឃឃំ ទុត្តតយេច៑ ទុត្តយេចត្តំ ឃការោលំ កត្វា បរិចេឆិតចឃេត ចិក្សតំ កត្វា ខស្សាតុំ “តស្មា ឲុឃត្ត”ត្តិអាឌិ ទុត្តំ៑ ឆល្ខតាតិ ការកេស្សច កល្ខចិបិកាត្តានន្តោ, តាការកស្សាតិ អឃំ កល្ខចិបិកាតំ ឃការេចា៑

បច្ចេតិ ឧបកច្ចតិ អត្ថានន្តតិ៑ ឃិបត្តិ ឃិបកំ កល្ខំ ឲលច្ចា៑ អឃច្ចា អនេត្ត អខេត្តា លុទ្ធកស្ស ឧឃ្យោតាយ ឃុតលេហិ បរិចារិយាតស្ស កិក្ខតា កលេត ឲុក្លំ អាខុព្យហស្ស ឌីចខេ លុទ្ធស្ស ឧបរិ បតិតេ តស្ស ឃុតលេហិ តាឌិត្វា យារិតចត្វុតា ឌីខេបតន្តាតិ៑

ឲុឃតិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា៑

១៑ ខជិសុត្តវណ្ណនា

១១៑ ខេយត អនេត្តត តល្យា “ខជិ”តិ ទុត្តា, តយេចត្តំ ខស្សាតុំ “ខាលិតិយា”តិ ទុត្តំ៑ ឃា ហិ អដ្ឋឃតតល្យាចិចរិតបខេខា អត្ថនោ អចយចក្សតា ឲុច ខាលិ ឲុតិស្សា អត្តិតិ ខាលិតីតិ ទុច្ចតិ៑ ព្ពនាតិស្សា ខជិកាខេត បចត្តិ ខស្សាតុំ “ឃា ហិ”តិអាឌិ ទុត្តំ៑ តត្ត ទ្សុបិឌីសុ អារល្ខលាស្សតិ តស្សា បចត្តិដ្ឋានយាហ ទ្សុបិឌិលព្យអារល្ខលាចិតិល្យត្តស្ស តល្យាចិឃយស្ស អកាចនោ៑ ហេដ្ឋុបរិយចឃេតាតិ កខាចិ ទ្សុបិខល្ខលោ កខាចិ យាច ឆល្ខារល្ខលា, កខាចិ ឆល្ខារល្ខលោ កខាចិ យាច ទ្សុបិខល្ខលាតិ ឲុចំ ហេដ្ឋា ច ឧបរិ ច បចត្តិចឃេត៑ ខេឃតាក្កយេត ខេចត្ត ហេដ្ឋុបរិយតា ខេចឌិតន្តា, កាយោកាឌិចឃេតបិ អយយនេត្ត ខេចឌិតន្តោ៑ ឃព្ពារាតំ លលិកកាចនោ អបរាបរុប្បត្តិ ឲុត្ត ឃំឃិន្តតត្តិ អាហ “បុតប្បុតំ ឧប្បជ្ជតនោ ឃំឃិន្តតន្ទេតា”តិ៑ ព្ពឌំ ខេយត ឃព្ពនេត្តត ខជិ ចិយាតិ ខជិតិ ខជិតល្យាតំ ឧបល្យុបយេឃ្យតា, តំនស្សតំ៑ អឃនោព្យុត្ត អនេត្តា – យចា ខាលិតី ខេចព្យុក្កព្ពស្ស ឃាតា, តាឃំ ឃច្ចយាខយោ ច អត្តនោ អចយនេចហិ ឃំឃិន្តតា ចិតន្តា “ខជិ”តិ ទុច្ចត្តិ, ឲុចំ តល្យាបិ ឃំឃិន្តតឃការេចតាតិ៑

ឥមេ វត្វា “មម ឥទ”ន្តិ បរិគ្គហិតំ អត្តនិដ្ឋិវេសំ មញ្ញមានា អជ្ឈត្តិយំ ករោន្តិ។ អជ្ឈត្តត្ថេ ច អន្តោ-សទ្ទោតិ សកបរិក្ខារេសុ ឧប្បជ្ជនភាវតោបិ តណ្ហា “អន្តោជដា”តិ វុត្តា។ បព្ពជិតស្ស បត្តាទិ, គហដ្ឋស្ស ហត្ថិអាទិ សកបរិក្ខារោ។ អត្តាតិ ភវតិ ឯត្ថ អភិមានោតិ អត្តភាវោ, ឧបាទានក្ខន្ធបញ្ចកំ។ វទន្តិ កេចិ “មម អត្តភាវោ សុន្ទរោ, អមុកស្ស វិយ មម អត្តភាវោ ភវេយ្យា”តិអាទិនា សកអត្តភាវាទីសុ តណ្ហាយ ឧប្បជ្ជនាការោ វេទិតព្វោ។ អត្តនោ ចក្ខាទីនិ អជ្ឈត្តិកាយតនានិ, អត្តនោ ច បរេសញ្ច រូបាទីនិ ពាហិរាយតនានិ, បរេសំ វត្ថានិ វា។ សបរសន្តតិបរិយាបន្នានិ វា ចក្ខាទីនិ អជ្ឈត្តិកាយតនានិ, តថា រូបាទីនិ ពាហិរាយតនានិ។ បរិត្តមហគ្គតភេទេសុ បវត្តិយាបិ តណ្ហាយ អន្តោជដាពហិជដាភាវោ វេទិតព្វោ។ កាមភវោ ហិ កស្សចិបិ កិលេសស្ស អវិក្ខម្ភិតត្តា កត្ថចិបិ អវិមុត្តត្តា អជ្ឈត្តគ្គហណស្ស វិសេសបច្ចយោតិ “អជ្ឈត្តំ អន្តោ”តិ ច វុច្ចតិ, តព្វិបរិយាយតោ រូបារូបភវោ “ពហិទ្ធា ពហី”តិ ច។ តេនាហ ភគវា – “អជ្ឈត្តសំយោជនោ បុគ្គលោ, ពហិទ្ធាសំយោជនោ បុគ្គលោ”តិ (អ។ និ។ ១។១៥)។

វិសយភេទេន បវត្តិអាការភេទេន អនេកភេទភិន្នាបិ តណ្ហាជដាការេន បវត្តនតោ ឯកត្តំ គហេត្វា “តាយ ឯវំ ឧប្បជ្ជមានាយ ជដាយា”តិ វុត្តំ។ សា បន បជាតិ វុត្តវត្ថុសង្គាហបរិយាបន្នា ឯវ ហុត្វា បុនប្បុនំ តំ ជនេន្តី វិនន្ធន្តី បវត្តតីតិ អាហ “ជដាយ ជដិតា បជា”តិ។ តថា ហិ បទយោជនតោ យទិបិ អនវជ្ជតិរេកេន សមុទាយោ នត្ថិ, ឯកទេសោ បន សមុទាយោ នាម ន ហោតីតិ អនវជ្ជោ សមុទាយំ ភិន្ទិ គត្វា ឧបមុបមេយ្យំ ទស្សេន្តោ “យថា នាម វេឡុជដាទីហិ…បេ… វិនទ្ធិតា”តិ អាហ។ ឥមំ ជដន្តិ សង្ខេបតោ តីសុ ធាតូសុ ឯកាមិ អសេសេត្វា វិនទ្ធនេន តេធាតុកំ ជនេត្វា ឋិតំ។ តេនស្សា មហាវិសយតំ វិជដនស្ស ច សុទុក្ករភាវមាហ។ វិជដេតុំ កោ សមត្ថោតិ ឥមិនា “វិជដយេ”តិ បទំ សត្តិអត្ថំ, ន វិធិអត្ថន្តិ ទស្សេតិ។

ឯវំ “អន្តោជដា”តិអាទិនា បុដ្ឋោ អថស្ស ភគវា តមត្ថំ វិស្សជ្ជេន្តោ “សីលេ បតិដ្ឋាយា”តិអាទិមាហ។ ឯត្ថ សីលេតិ កុសលសីលេ។ តំ បន បាតិមោក្ខសំវរាទិភេទេសុ បរិសុទ្ធមេវ ឥច្ឆិតព្វន្តិ អាហ “ចតុបារិសុទ្ធិសីលេ”តិ។

នរតិ នេតីតិ នរោ, បុរិសោ។ កាមំ ឥត្ថីបិ តណ្ហាជដាវិជដនេ សមត្ថា អត្ថិ, បធានភាវេន បន សត្តំ ទស្សេន្តោ “នរោ”តិ អាហ យថា “សត្ថា ទេវមនុស្សាន”ន្តិ, អដ្ឋកថាយំ បន អធិការតោ បុគ្គលបរិយាយោ អយន្តិ ទស្សេតុំ “នរោតិ សត្តោ”តិ វុត្តំ។ វិបាកជាយ សហ បញ្ញាយ ភវតីតិ សបញ្ញោ។ តាយ ហិ អាទិតោ បដ្ឋាយ សន្តានវសេន ពហុលំ បវត្តមានាយ អយំ សត្តោ សវិសេសំ សបញ្ញោតិ វត្តព្វតំ អរហតិ។ វិបាកបញ្ញាបិ ហិ សន្តានវិសេសេន ភាវនាបញ្ញុប្បត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ចយោ ហោតិ អហេតុកទ្វិហេតុកានំ តទភាវតោ។ កម្មជតិហេតុកបដិសន្ធិបញ្ញាយាតិ កម្មជាយ តិហេតុកបដិសន្ធិយំ បញ្ញាយាតិ ឯវំ តិហេតុកសទ្ទោ បដិសន្ធិសទ្ទេន សម្ពន្ធិតព្វោ, ន បញ្ញាសទ្ទេន។ ន ហិ បញ្ញា តិហេតុកា អត្ថិ។ បដិសន្ធិតោ បភុតិ បវត្តមានា បញ្ញា “បដិសន្ធិយំ បញ្ញា”តិ វុត្តា តំមូលកត្តា, ន បដិសន្ធិក្ខណេ បវត្តា ឯវ។

ចិន្តេតិ អារម្មណំ ឧបនិជ្ឈាយតីតិ ចិត្តំ, សមាធិ។ សោ ហិ សាតិសយំ ឧបនិជ្ឈានកិច្ចោ។ ន ហិ វិតក្កាទយោ វិនា សមាធិនា តមត្ថំ សាធេន្តិ,

ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨸᨶ ᨲᩮᩉᩥ ᨧᩥᨲᩣᨸᩥ ᩈᩣᨵᩮᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨸᨣ᩠ᨣᩉᨻᩃᨧᨠ᩠ᨠᩣᨧᩣᨸᩥᨲᩮᨶᩮᨲ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨾᩣᨵᩥ᪨

ᨸᨵᩣᨶᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨱᩴ ᨧ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲᩣᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩪᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨

ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮ ᨶᩥᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᩦᩈᩮᨶ ᩉᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩉ ᨠᩣᨧᩥ

ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᩈᩣ ᨿᨴᩥᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩥᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᩅᩥᨵᩣ, “ᨠᩣᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨶ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩴ ᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨲᩴ

ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥᨸᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩋᩣᨲᩣᨸᨶᩴ, ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩦᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩅ, ᩋᩣᨲᩣᨸ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨸᨶ

ᨸᨶ ᩋᩣᨲᩣᨸ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩮ ᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩣᨲᩣᨸᩦᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨲᩣᨿ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᩁᩥᩉᩁᨲᩥ ᨶᩦᨿᨲᩥ

ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩦᨿᨲᩥ, ᩁᩪᨸᩴ ᩈᩣᨸᩥ ᨶᩮᨸᨠ᩠ᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨸᩣᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨿᨸᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨳᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ ᩈᩣᨲ᩠ᨳᨠᩈᨾ᩠ᨸᨩᨬ᩠ᨬᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ

ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᨠᩥᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨱᩣᨿᩥᨠᩣ᪨

ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨠᨳᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶᩮᩅ ᩁᩪᨸᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨶᩥᩈᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ

ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨶᩥᩈᩥᨲᩴ, ᩋᨲᩥᨲᩥᨡᩥᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩔ ᨶᩥᩈᩥᨲᨲᩁᨠᩣᩁᨱᨠᩁᨱᩴ ᨶᩥᩈᩣᨶᩈᩥᩃᩣᨿᩴ, ᨻᩣᩉᩩᨻᩃᩮᨶ ᨧᩔ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᨸᨶ᩠ᨲᩥ

ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᩥᩃᩣᨿᩴ ᩈᩩᨶᩥᩈᩥᨲᩴ...ᨸᩮ... ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᨾᩣᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩉᩥ

ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ “ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪕; ᪄᪨᪙᪙; ᪕᪨᪑᪐᪗᪑)᪨ ᩅᩦᩁᩥᨿᨻᩃᩔᩣ ᩏᨸᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᩴ

ᨸᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩅᩥᨩᨭᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᩥᨩᨭᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩈᨾᩣᨵᩥᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᩉᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣᨿ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᩥᨩᨭᩮᨲᩩᩴ

ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨩᨭᩥᨲᩮ ᨸᨶᩔ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩈᩮᨶ ᨸᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ – “ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩅᩥᨩᨭᨿᩮ ᨩᨭᨶ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ᪨

ᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨸᨶᩮᩈ ᩅᩥᨩᨭᩮᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᨹᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨩᨭᩥᨲᨩᨭᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨴᩮᩅᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᨭᩣᨿ ᩅᩥᨩᨭᨶᩴ

ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ, ᨲᩔ ᨧ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᩣᩃᨾ᩠ᨻᨶᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ “ᨩᨭᩣᨿ ᩅᩥᨩᨭᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩈᩣ ᩅᩥᨩᨭᩦᨿᨲᩥ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨿᨲ᩠ᨳ

ᨶᩣᨾᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ “ᨸᨭᩥᨥᩴ ᩁᩪᨸᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ ᨣᩣᨳᩣᩈᩩᨡᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩣᨶᩩᨶᩣᩈᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ, “ᨸᨭᩥᨥᩁᩪᨸᩈᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨭᩥᨥᩈᨬ᩠ᨬᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩣᨾᨽᩅᩮᩣ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ ᨠᩣᨾᨽᩅᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩣᩈᩴ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩮᩣᨠᩣᩁᩣᨴᩥᩁᩪᨸᩮ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩁᩪᨸᩈᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᩑᨲᩣᨿ ᨲᩣᨸᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦᩈᩮᨶ

ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩔᩮᩅ ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᨽᩅᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᨸᨶᩣᨲᩥ ᨽᩅᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨴᩥᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩᨶᩣᨿ, ᨽᩅᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩑᨠᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᩪᨸᩮ ᨧ ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ

ᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨷᩩᨴ᩠ᨵ ᩁᩪᨸᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ , ᩁᩪᨸᩮᨶᩮᩅ ᩋᩁᩪᨸᨽᩅᩔ ᨧ ᨣᩉᩥᨲᨲᩣ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ “ᨶᩣᨾᨬ᩠ᨧ ᩁᩪᨸᨬ᩠ᨧ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨶᩣᨾᩁᩪᨸᩴ ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩪᨸᨽᩅ-ᩋᩈᨬ᩠ᨬᨽᩅᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨣᩉᨱᩴ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨸᩁᩮ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨶᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ

ᩅᩮᨸᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩮᩣᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ...ᨸᩮ... ᨴᩔᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨩᨭᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪃᪨ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១៦. ឧច្ចាលិង្គាតិ សព្ពទាបិ ចិត្តុប្បត្តិ សក្កា, សព្ពទាបិ អចិត្តកការេន សេយ្យា, តស្មា យេនា កុរេតាទិ ចិត្តំ តិចារេតព្ពន្តិ ឧច្ចាលិង្គា។ សេតាតិ សេត្តា។ អភិជ្ឈាតិកាកស្ស កេឆតិ អយោនិសោ ចិត្តតិចារណំ ចរត្តិ។ សំយតកាចំ អាកាតត្តិ រាកចិសេចនាទិតោ សមុទេច សំយតកាចំ ឋាតរកាចំ។ ឆមុចរិយាចសេត ហិ បចត្តយានេ ចិតេត្ត តត្ថិ ត្រោសកមុំ រាកាទិចិសេចនំ, ត តស្ស សមុតិ អាយតិភ្ញា កោចិ អតេត្វា សិយា, តស្មា តំ យេនា សព្ពតោ អតចជ្ជុត្តិតោ ត តិចារេតព្ពំ។ តេនាហ "ទាតំ ទស្សាមី"តិអាទិ។ យតោ យតោតិ យតោ យតោ សាចជ្ជុត្តិតោ អយោនិសោរយតសិការតោ។ តត្ថិ យេនា តិចារេតព្ពំ អតត្វាចហត្តា។

យេនាតិចារលាភសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. អរហត្តសុត្តវណ្ណនា

១៧. កតាចីតិ កតចា, បរិញ្ញាទិកិច្ចំ កត្វា តិដ្ឋេបត្វា ចិតោតិ អតេត្វា។ តេនាហ "ចត្ថុហិ យេក្កហិ កតកិច្ចា"តិ។ ឋាយមេត្វា អរហត្តិអាទិសទ្ទសត្តិឆាតតោ ចិញ្ញាយតិ។ ឧចំ "អហំ ចងាយី"តិអាទិអាការេន ឋុត្តិ។

ឧត្តានីសុ កុសលោតិ ឧត្តាយតនានីសុ សលក្ខណានីសុ ច សមុហាទិចសេត បចត្តិយញ្ញា លេកោ យថាភូតចេចឹ។ ឋបលក្ខិតិស្សិតាកឆត្តិ អត្តុបលក្ខិតិស្សិតាកឆំ ហិត្វា។ ចោហារកេឆំ អកទោរត្តាតិ "អហំ បរមត្ថំ ឌាតាយី"តិ លោកចោហារំ កិត្តេត្តា អចិតាសេត្តា លោកេ លោកសមញ្ញាមេច តិស្សាយ "អហំ, មយា"តិ ចទេយ្យ។ ឧត្តា ភូញ្ញត្តិតិអាទិតា ចោហារកេឆំ, តត្ថំ ច អាទីតចំ ទស្សតិ។

យានោ តាយ ទិដ្ឋិយា សមឆុទោ។ តឆា ហិ ទុតិយមក្កានីសុ សមុទិដ្ឋិយា បហាតាកិសមយស្ស បដិចិបច្ចិតិកេ បដិបត្តិសិទ្ធិ។ តេនាហ "យទិ ទិដ្ឋិយា ចសេត ត ចទតិ, យាតចសេត ភុ លោ ចទតីតិ ចិតេត្តត្វា"តិ។ ចិទ្ធបិតាតិ សត្តាបិតា ជាលក្កិតា ទដ្ឋា។ តេ បត ចិទ្ធំសិតា តាយ ហោត្តិតិ អាហ "ចិឆយិតា"តិ។ យបញ្ញាទោទយោ យយត្តិ សត្តសត្តាតេ សតិ បចត្តត្តិ ឧទេតាតិ យយោ, យញ្ញាតា។ យយោ ឧច យយតាតិ អាហ "យយតត្តិ យញ្ញាត"ន្តិ។

អរហត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. បញ្ញាតសុត្តវណ្ណនា

១៩. ទិចារត្តិត្តិ ត អាទិច្ចា ចិយ ទិចា ឧច, ត ចក្កិយា ចិយ រត្តិំ ឧច, អឆ លោ ទិចា ច រត្តិញ្ញា។ តត្ថ តត្ថាតិ យត្ថ យត្ថ សមុជ្ជលិតោ, តត្ថ តតេត្ថច បទេសេ, ត អាទិច្ចា ចិយ ចក្កិយា ចិយ សកលំ មហាទិសំ ទិសត្តរាឡអញ្ញា។ ជាណាភុការេន ឋុប្បត្តោលោកោ ជាណាលោកោតិ ចត្តិ។ "ឥទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចន្តិ បុព្ពេ មេ, ភិក្ខវេ, អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ

ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩏᨴᨸᩣᨴᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪐᪘᪑; ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑᪕; ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪒᪨᪓᪐) ᨸᨶ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨬᩣᨱᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ “ᨲᨾᩮᩣ ᩅᩥᩉᨲᩮᩣ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪘᪔; ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪑᪓) ᨧ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᨿᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨬᩣᨱᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ ᨸᨮᨾᩣᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᨸᩦᨲᩥᩅᩥᨸ᩠ᨹᩣᩁᩮᩣ, ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᩁᨲᨶᨥᩁᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩥᨧᩥᨶᨶᩮ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᨸᩦᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩁᩦᩁᩮᩣᨽᩣᩈᩣ ᩅᩣ ᨸᩦᨲᩥᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᩈᩣᨴᩅᩈᩮᨶ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣᩅ ᨸᩈᩣᨴᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩮ “ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣ”ᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᩈᩣᨴᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩉᨴᨿᨲᨾᩴ ᩅᩥᨵᨾᨶ᩠ᨲᩦ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨸᩣᨲᩩᨽᩣᩅᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᨬ᩠ᨬᨾᩥᨠᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ ᨴᩮᩔᨲᩥ᪨

ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪗᪨ ᩈᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪗᪨ ᩈᩁᨱᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲᩮᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨣᨲᩴ ᨸᨭᩥᨸᩥᨭᩥ ᩈᩁᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩍᨾᩮ ᩈᩴᩈᩣᩁᩈᩁᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨠᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ, ᨠᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣ? ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨠᩥᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾᩣ”ᨲᩥ? ᨶ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ᪨ ᩋᩣᨸᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᩁᩪᨸᨩᩣᨲᩴ ᩋᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩣᨾᨠᩣᨿᩔᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᩪᨸᨽᩅᩮᨶᩮᩅ ᩋᩁᩪᨸᨽᩅᩔᨸᩥ ᩋᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨿᨳᩣᩁᩪᨸᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨣᩉᩥᨲᩣ, ᨣᩉᩥᨲᨴ᩠ᩅᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪘᪨ ᨾᩉᨴ᩠ᨵᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪘᪨ ᨶᩥᨵᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨵᩣᨶᩴ᪨ ᨶᩥᨵᩣᨶᨭ᩠ᨮᩴ ᨣᨲᩴ ᨶᩥᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩈᩣᩁᩣᨴᩦᨲᩥ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨾᨱᩥᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᨸᩅᩣᩊᩁᨩᨲᨩᩣᨲᩁᩪᨸᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩁᨩᨲᨽᩣᨩᨶᩣᨴᩦᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨠᩉᩣᨸᨱ-ᨵᨬ᩠ᨬᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᨣᩣᩁᩣᨴᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᨿᩅᩈᩮᨶ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩦᨿᨲᩦᨲᩥ “ᨽᩮᩣᨣᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨽᩥᨣᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ ᩋᨽᩥᨣᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩃᨦ᩠ᨠᨲᩣᨲᩥ ᨶ ᩋᩃᩴ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨲᩕᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᨾᩉᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᩉᩥ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨲᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᨩᩣᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᨩᩣᨲᩮᩈᩪᨲᩥ ᨲᩴᨲᩴᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩮᩈᩩ᪨ ᨶᩣᨶᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᨩᩣᨲᩮᩈᩪᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣᩅᩥᨵᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ, ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᨶᩣᨶᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᩅᩣ᪨ ᩅᨭ᩠ᨭᨣᩣᨾᩥᨠᨸᩈᩩᨲᩮᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᩈᩮᩣᨲᩴ ᩋᨶᩩᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨶᩥᩅᩣᩈᨲᩣᨿ ᨣᩮᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨣᩣᩁᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩮᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩁᩣᨩᩥᨿᩣᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᩋᨲ᩠ᨳᨴᩦᨸᨠᩴ ᨸᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩥᩁᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨸᩥ ᨧᩣᨿᩴ ᩉᩮᨲᩩᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩉᨴ᩠ᨵᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ៩។ ចតុចក្កសុត្តវណ្ណនា

២៩។ ឥរិយា វុច្ចតិ កាយេន កត្តព្ពកិរិយា, តស្សា បវត្តិដ្ឋានភាវតោ ឥរិយាបថោ, គមនាទិ។ តំ អបរាបរប្បវត្តិយា ចក្កំ។ តេនាហ “ចតុចក្កន្តិ ចតុឥរិយាបថ”ន្តិ។ នវទ្វារន្តិ ករជកាយោ អធិប្បេតោ។ សោ ច កេសាទិអសុចិបរិបូរោតិ អាហ “បុណ្ណន្តិ អសុចិបូរ”ន្តិ។ តណ្ហាយ សំយុត្តន្តិ តណ្ហាយសហិតំ។ តេន ន កេវលំ សភាវតោ ឯវ, អថ ខោ និស្សិតធម្មោ ច អសុចី ធេស្សតិ។ មាតុកុច្ឆិសង្ខាតេ អសុចិបង្កេ ជាតត្តា បង្កជាតំ, កេសាទិអសុចិបង្កជាតត្តា ច បង្កជាតំ។ យាត្រាតិ អបគមោ។ តេន សភាវតោ និស្សិតធម្មតោ ច អសុចិសភាវតោ កាយតោ កថំ អបគមោ សិយាតិ បុច្ឆតិ។ តេនាហ “ឯតស្សា”តិអាទិ។

នហនដ្ឋេន ពន្ធនដ្ឋេន នទ្ធីតិ ឧបនាហោ ឥធាធិប្បេតោតិ អាហ “នទ្ធិន្តិ ឧបនាហ”ន្តិ។ សោ បន ឥតោ បុព្ពកាលេ កោធោតិ អាហ “បុព្ពកាលេ”តិអាទិ។ បិញ្ញត្តិកិញ្ចិដ្ឋេតិ ឧបនាហិហន្ទាទិកេ ឥធ បិញ្ញត្តយំ និដ្ឋេ កិលេសេ ឋបេត្វា អវសេសា ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាទយោ សព្ព កិលេសា ទុរេយ្យាវយតាយ វរត្តា វិយាតិ វរត្តាតិ វេឋិតព្ពា។ អារម្មណគ្គហណសភាវតោ ឯកោ ឯវេស ធម្មោ, បវត្តិ-អាការភេទេន បន ឥច្ឆនដ្ឋេន បត្ថនដ្ឋេន ឥច្ឆា, លុព្ភនដ្ឋេន គិជ្ឈនដ្ឋេន លោភោតិ វុត្តោ។ បឋមុប្បត្តិកាតិ ឯកស្មិំ អារម្មណេ, វារេ វា បឋមំ ឧប្បន្នា។ អបរាបរុប្បត្តិកោតិ បុនប្បុនំ ឧប្បជ្ជមានកោ។ អលទ្ធបត្ថនា អប្បដិលទ្ធវត្ថុម្ហិ អាសត្តិ លោភោ។ ឧប្បាទេត្វាតិ សសន្តានតោ ឧទ្ធិត្វា។

ចតុចក្កសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ១០។ ឯណិជង្ឃសុត្តវណ្ណនា

៣០។ ឯណិមិគស្ស វិយាតិ ឯណិមិគស្ស ជង្ឃា វិយ។ អវយវីសម្ពន្ធេ ហិ ឥទំ សាមិវចនំ។ បិណ្ឌិមំសស្ស បរិតោ សមសណ្ឋិតត្តា សុវដ្ដិតជង្ឃោ។ កិសន្តិ ថូលភាវបដិក្ខេបបរាជោតនា, ន សុដ្ឋុ កិសភាវីបនបរាតិ អាហ “អថូលំ សមសរីរ”ន្តិ។ អាតបេន មិលិតន្តិ តបសា មិលិតកាយំ ឥន្ទ្រិយសន្តាបនភាវតោ។ តេនេវាហ – “តបេបិ មិលិត”ន្តិអាទិ, តថា វាហ បិញ្ញត្តយំ “អប្បាហារំ អលោលុប”ន្តិ។ យថា “វីរស្ស ភាវោ វីរិយ”ន្តិ វីរភាវេន វីរិយំ លក្ខីយតិ, ឯវំ វីរិយសម្ភវេន វីរភាវោតិ អាហ “វីរន្តិ វីរិយវន្ត”ន្តិ។ “ចត្តារោ បញ្ច អាលោបេ, អភុត្វា ឧទកំ បិវេ”តិ (ថេរគា។ ៩៨៣; មិ។ ប។ ៦។៥។១០) ធម្មសេនាបតិវុត្តិយាមេន បរិមិតភោជិតាយ អប្បាហារតា ភោជនេ មត្តញ្ញុតា។ “មិតាហារ”ន្តិ វត្វា បុន បរិច្ឆិន្នកាលភោជិតាយបិ អប្បាហារតំ ទស្សេន្តោ “វិកាល…បេ… បរិត្តាហារ”ន្តិ អាហ។ ចតូសុ បច្ចយេសុ លោលុប្បវិរហិតំ ចោទិមូលេ ឯវ សព្ពសោ លោលុប្បស្ស បហីនត្តា។ “ចតូសុ បច្ចយេសូ”តិ ហិ ឥមិនាវ សព្ពត្ថ លោលុប្បវិគមោ ទីបិតោវាតិ។ សេតណ្ហាបដិក្ខេបេបិ វា ឯស “អប្បាហារ”ន្តិ វត្វា “អលោលុប”ន្តិ វុត្តត្តា។ “សីហំ វា”តិ ឯត្ថ ឯកចរសទ្ទោ វិយ ឥវ-សទ្ទោ អត្ថតោ “នាគ”ន្តិ ឯត្ថាបិ អានេត្វា, សម្ពន្ធិតព្ពោតិ អាហ – “ឯកចរំ សីហំ វិយ, ឯកចរំ នាគំ វិយា”តិ។ ឯកចរា អប្បមត្តា ឯកាកិតាយ។

បញ្ចកាយក្យលចរេសត ទ្ធបំ ពហិតំ ទេពសំ ទ្ធបសកាចត្តា៉ យតេត តាយំ ពហិតំ យតស្ស តាយសកាចត្តា៉ អចិតិក្យត្តឆរេយ្ខុតិ អចិតាកាចឆរេយ្ខុ ពរេហត្វា៉ អាឌិ-សរេគ្គ្ន អាឃតតឆាត្យអាឆរេឃា ពហិតា៉ កាយក្យលក្កហរេលាត រេហត្ថ ទ្ធបកាចសាយរេញ្ញាត បញ្ចា ចត្វតិ ពហិតារេតច

រេហាត្តិ, យតេាពហរេលាត ឆយ្ខាឃតត់, ឲចំ ក្ខាឆសាឃតតាតិ ពហិតាតិ រេហាត្តិ៉ ញ្ញុយិតា តរេឃត ឆាត្យអាឌីតយ្យិ ពហិតតា រេឃារេដតញ្ញា៉

រេតតាហ "បញ្ចាក្លត្ថាឌិចរេសតរេបត្ថ ក្យុំ រេឃារេដតញ្ញ"ត្តិ៉ ឲត្តាតិ បិឡញ្ញុឃំ៉ កាយចត្ថ ក្យុំ៉

ឲលិំឌ្ឈត្តចល្ហតា តិខ្ទីតា៉

សត្តិចក្កចល្ហតា តិខ្ទីតា៉

៣៉ សត្យល្លបកាឃិកចរេក្កា

១៉ សត្តិស្តចល្ហតា

១១៉ សតំ សាឆ្វត់ សរេលាពយតឃឹលិឌិរេកឆស្ស ឆយ្ខស្ស ក្លលបតរេតា, អត្តរេតា ចា បុរេញ្ញតិចាសាត្យស្សតិឃា តស្ស ឆយ្ខស្ស ក្លលបតរេតា

ពឆតរេតា សត្យល្លបិ, រេឆចតា, តាសំ ការេឃា សម្ពរេហា, តត្ថ កចាតិ សត្យល្លបកាឃិកា៉ រេតតាហ "សតំ ឆយ្ខ"ត្តិអាឌិ៉ សយាឆាតចរេសត

ក្លលរេបត្វា, ត ចល្ហតាពឆតយរេត្តត ត(ញាតិ តស្ខុំ តាសំ រេឆចតាត់ សត្យល្លបកាឃិកការេច៉ ញ្ញុឌំ ចត្វតិ ញ្ញុឌំ ការេលំ៉ សម្ពុចាលិខាតិ

សំឃត្តិកា៉ លិត្តសរេចរេកតាតិ ឌិឃាយុត្តសរេសឌិសរេចរេកត, ឃឹឈញ្ជរេឈតាតិ អរេត្វា៉ ក្លប្យតាឹតិ ក្លប្យារេតា៉ ក្លប្យារេត កចំ ញ្យសត់

ក្លប្យាតិក់៉ បតិខ្ទាតិ ហិតបតិខ្ទា៉ បររេលិរេព ហិតស្យលាចហំ អកឃការេលំ៉ ឌឈ្លតត្តិ យត្យស្សសតំ៉ ឌឈ្លាឃឹរេសត ហិ យត្យរេស្ស ចឆតិ

សហចាទិកាចរេតា៉ អក្កហេសិ បញ្ចាឃឹលិតិ៉ អាសត្ថាតាសរេត្ថស្ស អាសត្ថរេស្សច បឆយំ ចិបញ្ចតរេតា "អាសត្ថការេល ពហិតឃឹលំ តិស្សាឃា"តិ

ក្យត្តា៉ ឈឌិចរេសតាតិ សម្ពហចរេសត៉

សត្តឹតិ សាឆ្វហិ៉ រេត ហិ សបរេហិតសាឆតរេតា បិសំសតាឃ សត្តក្យលតាឃ ច សរេត្តាតិ ក្យច្ចតិ៉ រេត បត ឃស្ខា បល្ហិតលក្លរេលាហិ

សយត្ថាពតា រេហាត្តិ, តស្ខា "បល្ហិរេតហឹ"តិ អាហ៉ សយារេសចាតិ សំចរេសចាតិ អឃរេយត្ថ អឌិប្បារេឃាតិ អាហ "សទ្រេញ្ញទិឃាបរេឆ"តិអាឌិ៉

យិត្តសត្ថចត្តិ រេយត្តិសត្ថាត់៉ សត្តាត់ ហិរេតសិតាលក្លលា ហិ រេយត្តិ, សា ច ឌាគាលាសហិតា ឌាគាលាបុញ្ញាក្កយាចាតិ យិត្តសត្ថរេចា អសំកិលិរេខ្ទា,

ញ្ញុតរេទា សំកិលិរេខ្ទាតិ អាហ "ត រេពតចិ សខ្ទិ កាតរេញ្ញា"តិ៉ សខ្ទយត្តិ ឌិខ្ទឆយ្ខិកាឌិហិតាចហំ ស្យត្ថរេឆយ្ខំ៉ រេសរេឃ្យាតិ ហិតចឆ្ចតាឌិ ក្យត្តាត្តិ

អាហ "ចឆ្លិ"តិ៉

សតំ សាឆ្វត់, បល្ហិតាតត្តិ អឃរេយត្ថ អរេត្វា៉ តប្យឌិរេឃាពចិសឃត្តា អញ្ញា-សឆ្ខស្ស ក្យត្តំ "អញ្ញារេតាអត្ថឌាលរេតា"តិ៉ រេសាពតិយិត្តិ

ᩈᩮᩣᨠᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴ᩠ᨲᩁᨸᨵᩮᩃᩥᩮᨸᨶ ᨷᩣᩈ ᩈᩮᩣᨠᩈᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩮᩣᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪩ ᩈᩮᩣᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩣᨾ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨲᨶᩣᨴᩥᨧᩮᨲᩈᩣ ᨸᩁᩮᩈᩴ ᩈᩮᩣᨠᨠᩁᨱᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨠᩣᨲᩩᩁᨲᩣ ᩈᩮᩣᨠᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ᪩

ᨴᩮᩅᩔᩣᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩔ ᨴᩮᩅᩔ᪩ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩥᨿᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ “ᨽᨴ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪩ ᩋᨿᩴ “ᩉᩮ ᨴᩮᩅ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩔᩩ”ᨲᩥ ᩋᨿᩮᩣ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ “ᨾᩣᩁᩮᨳ ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪩ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ “ᨧᩥᩔᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪩ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪩

ᩋᩉᩩ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᨲᩥ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ᪩ ᨠᩩᨷᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧᩣᨠᩩᩁᩣᨣᩮᨿᩣ᪩ ᩅᩥᨴᩮᩈᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪩ ᨾᩣᨶᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩮᩃᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨠᩥᨲᨲᩣᨶᩥᨲᩣ᪩ ᩅᨠᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨠᩩᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥᨧ᪩ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿᨶᨿᩮᨶ ᩋᨯ᩠ᨯᨠᩉᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᨠᨲᩣ ᩉᩣᨲᩥ, “ᨾᨿᩃᨻ᩠ᨽᩥ ᨲᩣᨿ ᩉᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩥᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᨯ᩠ᨯᨠᩣᨲᩴ ᩋᨲᩣᨠᨿᨲᩮᩣ ᩅᨠᨴᩥᨧᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩃᨽᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪩

ᨠᩣᨲᩁᩮᩣᨸᩥ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩩᨠᩣᨲᩩᨠᨠᩥᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩮ ᨠᩣᨲᩁᨠᩮ᪩ ᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᨳᩥᨲᩥᨿᩣ ᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᨠᩮ ᨲᩮᨶ ᨾᨿᩣᨠᨲᩣ, ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨶ᩠ᨲᨧᩣᨵᩥ ᩋᨶᩩᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩮᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨶᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩩᩴ᪩ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨲᩮᨾᨿᩥᩴ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪩ ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿᩥᨲᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩣᨿᩮᩣᩔ ᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨸᨾᨿᩣᨴᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪩ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᪩ ᨾᨶ᩠ᨲᩣᨶᩩᩁᨠ᩠ᨡᨱᨶ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᨣᩩᨱᩣᨵᩥᨣᨾᨶ ᨧ ᨠᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨧᩮᨲᩥ᪩

ᩈᩣᨲᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᨲᩴ᪩ ᩈ-ᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩉᩥ ᨴᩦᨥ ᩈᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨿᨳᩣ “ᩈᩣᩁᩣᨣᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ᪩ ᩈᩣᨲᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩣᨲᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩣ”ᨲᩥ᪩ ᨠᩣᩁᩮᨱᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨱ᪩ ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨲᩣᨶᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨠᩣᩈᩥᨲᩴ, ᨠᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨾᨣᨲᩴ ᩈᩩᨠᩣᩈᩥᨲᨾᩮᩅ᪩ ᨴᩈ᩠ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩴᨲᩴᨣᩣᨳᩣᨸᨴᩮᩈᩮᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨶᩥᨴᩈ᩠ᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨶ ᩉᩥ ᩅᩮ”ᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪩ ᨲᩮᨶ ᨾᨸ᩠ᨸᩥᨿᨸᨾᩴᩈᨶᩅᨱ᩠ᨱᨿᩣᨶᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨧᨯ᩠ᨯᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩔ ᩅᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ, ᩅᨧᩴ ᩈᩮᩣᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩈᨲᩥ ᩅᩥᩈᩮᩣᨠᨠᩣᨧᩔ, ᨠᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩮᩣᨠᩣᨿ, ᩈᩩᨣᨲᩥᨣᨾᨶᩔ, ᩅᩥᩁᩮ ᩈᩩᨡᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔ, ᨧᨲᩩᩁᨠ᩠ᨡᨾᩣᨧᨶᩔᨸᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪩

ᩈᨠ᩠ᨠᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪩

## ᪑᪩ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪩ ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩩᨸᩃᨴ᩠ᨵᩥ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ᪩ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨲᩥᩁᩉᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩈᨲᩥᩅᩥᨸ᩠ᨸᩅᩣᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ”ᨲᩥ᪩ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨿᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ᪩ ᨴ᩠ᩅᩣᨠᩣᩁᩮ ᨿᨳᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᨲᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨽᩣ ᨸᨿᩮᩣᨣᨲᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨽᩣ ᨴᩣᩈᩴ ᨶ ᨴᩦᨿᨲᩥ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩅᨠᩮᩣᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪩ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨣᨾᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩁᩮᩣᨣᨸᩁᩥᩉᩣᨶᩥᩴ ᨣᨾᩥᩔᨲᩥ᪩ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨴᩦᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩈᨧ᩠ᨧᩈᨾ᩠ᨸᨩᨬ᩠ᨬᨠᩥᨧ᩠ᨧᨻ᩠ᨿᩈᨶᩣᨴᩥᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪩

ឃសទាឃកត្តិ កិត្តិឃសស្ស បរិចារឃសស្ស ច ទាឃកំ។ សិរីទាឃកត្តិ សោភគ្គទាឃកំ។ សម្បត្តិទាឃកត្តិ កុលភោគរូបភោគសម្បទាហិ សម្បត្តិទាឃកំ។ បុញ្ញាត្តិ ចា ឰ្លឆ បុញ្ញផលំ ឥដ្ឋំ “ឯចមិទំ បុញ្ញំ បចឌ្ឍតី”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ៣។២០) ចិឃ។ អត្ថិ ទាតស្ស ផលត្តិ ឯត្ថ ទេឃ្យធម្មស្ស អតចិ្ឌតតំ ពហុលសាឆារណតំ, តំ បហាឃ ករតឹឃតំ , តត្ថិសឃាឃ បីតិឃា សាចជ្ជតំ, ទាតធម្មស្ស អតញ្ញសាឆារណតំ អត្ថកាមិកតំ, តត្ថិសឃាឃ បីតិឃា អតចជ្ជតំ, លោកាទិបិបធម្មាតំ ចិភោគតំ, សេសបុញ្ញាតំ រូបតិស្សឃញ្ចា ឌាតកេត្តតាតិ ចត្តត្ថា។

តំ យេច ពាលត្តិ យោ មគ្គី, តមេច។ អទាតសីលោ ពាលោ។ ឯកច្ចោ ធតស្ស បរិភោគបរិក្ខឃករយេត អត្ថតាបិ ត បរិកុញ្ជតិ អតិលោភសង្គី ចិឃាតិ អាហ “ឰ្លធលោកបរលោកេស្វ”តិ។

ឃស្មា ឯកច្ចោ អទាតសីលោ បុរិសោ អក្ខិកោ ទិស្វា បស្សន្តោបិ ត បស្សតិ, សោតំ កធំ សុណន្តោបិ ត សុណាតិ, សឃំ កិញ្ចិ ត ករោតិ, អទាតុកម្យតាធម្មេ ពាន្ធោ ហោតិ, តស្មា តត្ថ មតលិង្គាតិ រូបលក្ខត្តិឃេចាតិ អាហ “អទាតសីលតាឃ មរណេត មតេស្វ”តិ។ អដ្ឋកថាឃំ បត ទាតមត្តមេច កហេត្វា មតេតស្ស សមតំ ទស្សេតុំ “ឃធា ហិ”តិអាទិ ចុត្តំ។ ទាតសីលស្ស បត អមតលិង្គាតិ ចុត្តចិបរិឃាឃតោ ចេទិតព្ពាតិ។ ចរត្តិ បុត្តេត្ត ឯកចចតំ, តស្មា ចចតចិបល្លាសេត ចុត្តត្តិ អាហ “សហ ចរត្តា”តិ។ ទាតសីលិទិធម្មោ បុរាតតោ, ត អជ្ជតតោតិ សតត្តតោ, សោ ឯតេសុ អត្ថីតិ សតត្តតា, បណ្ឌិតា, តេសំ ធម្មោតិ តេសំ ចសេតបិ ធម្មោ សតត្តតោតិ អាហ “សតត្តតាតំ ចា បណ្ឌិតាតំ ឯស ធម្មោ”តិ។ អប្បស្មឹម្បិ ទេឃ្យធម្មេ សតិ ឯកោ ទាតំ ទទត្តិ, ឯកោ ត ទទត្តិ មច្ឆរិកាចា។ សហស្សទាតសទិសាតិ ឯកាបិ ទក្ខិណា បរិច្ចាគចេតតាឃ ថូលអារកាចតោ សហស្សទាតសទិសា ហោតិ។

ធុរត្តុកមតោតិ អសមត្ថិកា អត្តុកត្តិ ធុព្ពលោ។ អតត្តុកមតស្ស ធម្មស្ស អបុរណមេចាតិ អាហ “ធុប្បលោ”តិ។ “ធម្មំ ចរេ”តិ អឃំ ធម្មចរិឃា កហដ្ឋស្ស ចសេត អារទ្ធាតិ អាហ “ទសកុសលកម្មបចធម្មំ ចរតី”តិ។ តេតាហ “ទារញ្ចា បោសេ”ត្តិ។ សមុញ្ជកត្តិ កស្សកោហិ អត្តតា កាតព្ពំ កត្វា ចិសដ្ឋធញ្ញកហណតោ ពលេ រូញ្ញាចរិឃចសេត សមុញ្ជតិអាទិតា លទ្ធិតធញ្ញសិហរណំ។ តេតាហ “ឃោ អបិ…បេ… សមុញ្ជកំ ចរតី”តិ។ ឯតេតាតិ សតសហស្សសហស្សឃាកិក្កហណេត ទសត្តម្បិ កិក្កុកោដីតំ បិណ្ឌបិតោ ទស្សិតោ ហោតិ។ “ទិន្នា”តិ បទំ អានេត្វា ឃោជេតា។ ទសត្តំ ចា កហាបណកោដីតំ បិណ្ឌបិតោតិ ទសត្តំ កហាបណកោដីតំ ចិតិឃុញ្ជតចសេត សម្បាទិតបិណ្ឌបិតោ។ តឃិទំ សតសហស្សំ សហស្សឃាកីតំ ទាតំ ឯត្តកំ ហោតីតិ កត្វា ចុត្តំ។ សមុញ្ជកំ ចរេត្តាបីតិ សមុញ្ជកំ ចរិត្វាបិ, សមុញ្ជកចរណហេតុតិ អត្ថោ។ សេសបទទ្វយេបិ ឯសេច តយោ។ ទារំ បោសេត្តោបិ ធម្មំ ចរតិ, អប្បកស្មឹ ទទត្តោបិ ធម្មំ ចរតីតិ ឃោជេតា។ តធាចិធស្សាតិ តាទិសស្ស តធាធម្មចារិតោ ឃា ធម្មចរិឃា, តស្សា កលម្បិ តគ្ឃន្តិ ឯតេ សហស្សឃាកិតោ អត្ថតោ សហស្សឃាកិតាឃ។ ឃំ តេត ទលិទ្ទេតាតិអាទិ តស្សចត្ថស្ស ចិចរណំ។ សត្ថេសម្បិ តេសត្តិ “សតំសហស្សាតំ សហស្សឃាកិត”ត្តិ ចុត្តាតំ តេសំ សត្ថេសម្បិ។ ឰ្លតរេសត្តិ “តធាចិធស្សា”តិ ចុត្តបុរិសតោ អញ្ញេសំ។ ទសកោដិសហស្សទាតត្តិ ទសកោដិសង្ខាតំ តតោ អតេកសហស្សភេទតាឃ សហស្សទាតំ។

“កលំ តគ្ឃតី”តិ ឰ្លទំ តេសំ ទាតតោ ឰ្លមស្ស ទាតស្ស ថូលអារតរភាវេត ចិបុលតរភាវេត ចិបុលតរផលតាឃ ចុត្តត្តិ អាហ “កធំ តុ ខោ ឯតំ មហប្ផលតរត្តិ ឌាតតព្ព”ត្តិ។ បច្ចឃចិសេសេត មហគ្គំ កតោតិ មហគ្គតោ, ថូលអារតោតិ អត្ថោ។ តេតាហ “ចិបុលស្សាតំ ចេចចត”ត្តិ។

សេយកាតិ ជាគេយត, ឆេយុតាតិ អេត្វា៍ ចិសេយតិ ត សេយ យជ្ជទិយលក្ខលាប្យេត្វា៍ លេត្វាតិ ឞិត្សេត្វា៍ ចំ បត ឞិត្សអតំ បេរិចតត្តិ ឥេស្សេត្វា "បេរិចេត្វា"តិ អាហ៍ អស្សុយុលាតិ ពិត្តអស្សុយុលសប្តិស្សា បទំ ទេវាគារេបត្វា៍ យហាគាតត្តិ យធាទុត្តំ ជាហុឥេឈ្យឆេយុស្ស បរិច្ចេឌេតត យហត្តគាតំ ឞ្ញប្យត្តិយា អបរិសុទ្ធតាយាតិ អព្ភោសយស្ស ឥេឈ្យឆេយុកេចសតាយ ច សុទ្ធតាយ យលិតត្វា៍ ព្អតទំ ឆេយុចទិយាយ តិប្តត្តិពគាតំ បរិត្តគាតត្តិ បរិត្តស្ស ឥេឈ្យឆេយុស្ស ចសេត បរិត្តគាតំ អត្តនោ ឞ្ញប្យត្តិយា បរិសុទ្ធតាយាតិ អព្ភោសយស្ស ឥេឈ្យឆេយុកេចសតាយ ច ចិសុទ្ធតាយ៍ ឲចត្តិអាឌិយាហាតិ "ឲចំ សហស្សាតំ សហស្សយាកិត"ត្តិ អេចាធ៍ ពត្វ សហស្សាតត្តិ សចំសហស្សាតំ៍ កាធាជាត្ថសុលត្វំ សពក្កហលំ ត ពចំ៍ សេសំ ទុត្តតយសេចៈ

យជ្ជទិសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិពា៍

១៍ សាគុសុត្តចណ្ណតា

១១៍ឞ្ញគាតំឞ្ញគាតេតឞិតិ ឞិតិចេចាត ឞ្ញក្កិទិពត្តតាយ ឞ្ញគាតំ ឞ្ញក្កិទិ ឞ្ញគ្គារេឞិ៍ ពឈិឌំ យឞ្ឍា ឞិតិសយដ្ឋាឞិតំ ចចតំ, ពឞ្ឍា ទុត្តំ "ឞ្ញគាហាទំ ឞ្ញគាហទី"តិ ៍ យធា បត ពំ ចចតិ "ឞ្ញគាត"ត្តិ ទុច្ចតិ, ពំ ឥេស្សពំ "យធា ហី"តិអាឌិ ទុត្តំ៍ សដ្ឋាយាតិ ឲត្វ យ-កាទេរា ទេហត្យអេត្វា៍ បរិច្ចាកេចពតាយ ហិ សដ្ឋា ចិសេសបច្ចយោ អស្សដ្ឋស្ស ពឥកាចេពា៍ បិ-សេដ្ឋា ទុត្តត្វសប្បិល្អតេត្វា៍ "សាហុ"តិ បធំ សាគុសេដ្ឋត សយាតត្វំ ឥដ្ឋត្វា៍ ពចត្តិ គាតយុដ្ឋាតំ ចិបក្ខសកាចាតិ អធិប្បាយោ៍ ឲពំ ឞ្ញកយត្តិ គាតំ យុដ្ឋត្តិ ព្អឌំ ឞ្ញយំ៍ ឌីចិពគីទុកោតិ ឌីចិពចិតាសគីទុកោ៍ លយគីទុកោតិ គោកក្កសយស្ស គីទុកោ៍ ចឥេត្តាតិ ឌីចិតេ សាលយពំ, ពតោ ឲច យដ្ឋេត អសយត្វំ បចេឥេត្តា៍ លេដ្ឋត្តិ ហត្វបិគាឌំលេឥោ៍ ឞ្ញស្សហេត្តាតិ ឌីទិយំ ពទេរេត្តា៍ ឲចំ គោរេក ទក្កិស្សាឞីតិ ពធា គោរេក អបរិក្កិលោ ពរិស្សាឞីតិ៍ ចឥេត្តាតិ ព្អឆ គោរេកសុ លោកំ, ពតោ ឲច គាពំ អសយត្វំ បចេឥេត្តា៍ ឲចត្តិ ឲចំ ឌីចិពគោកាតិទបេក្ខតាយ គាតត្ថា យុដ្ឋា សយំ ហោតិ៍ សដ្ឋាឌិសយ្យេត្តាតិ សដ្ឋាឆេយុឌីចិពាឌីយំសាឞីលិឌីក្យាលសយត្តាកេពា៍ សោ ហិ ឥេឈ្យចត្វនោ បរិត្តពត្វា អប្យពប្បិ ឥេត្តា អត្តនោ បត ចិត្តសប្បត្តិយា លេពត្តសប្បត្តិយា ច ជាហំ ឞ្ញយអាទបុព្ភា បចឥេដ្ឋេត្តា ជាហុចិធំ លោក-ឥោរ-ព្អស្សា-យជ្ជទិយ-ឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាឌិគេឌំ ពប្យឌិបក្ខ អកិកចតិ, ពតោ ឲច ច ពំ យហប្យលំ ហោតិ យហាតិសំសំ៍ អដ្ឋពធាយំ បត "យឆ្នេទំ យដ្ឋតិ"ឆ្នេច ទុត្តំ, ពស្ស បត ឞ្ញទុចិបច្ចតីពកាចេពា៍

បទត្វាតិ បទលោកោ៍ ឲពសាឌពព្រាហ្វលាចត្វ អត្ថយចសេត, អក្កេចត្វ ត្យតិទេពចសេត ចិត្វាទេពត្ថា៍

ឆេយ្យា លេដ្ឋា ឲពេតាតិ ឆេយុលេដ្ឋា, បុក្កលោ៍ អក្កិអាហិតបឥស្ស ចិយ សដ្ឋឞិទ្ធិ ឥដ្ឋត្វា៍ "ឞ្ញដ្ឋាតត្តិ កាឈិកំ ឌីទិយំ, ឌីទិយត្តិ ចេពសិក"ត្តិ ចឥត្តិ៍ ឞ្ញដ្ឋាតត្តិ គោក្យប្បាឥ យុត្តបយុត្តពា៍ ឌីទិយត្តិ ពឥេដ្ឋា ឞ្ញស្សាហោ៍ យយស្ស អាលាបចព្តិដ្ឋាតំ៍ ចេពទលិប្បិ ព្អពទេ តិទេយ ច អតិក្កយ្ុ ពេ បត អត្តគាឌីតំ ចសេត អឌីឌំ ឥសឌា ពត្វា អចេសសយហាតិទេយ សត្តបិ អាយុប្បយាលាកេឥត ពយោ ពយោ ពត្វា ឲពតិសាតិ ចឥត្តិ៍ សព្ជីចាឌិតិទេយសំចត្តតស្ស ពយុស្ស តិក្ខយដ្ឋស្សុគ្គាកេចត ពស្ស អាយុប្បយាលស្ស ពិចិឆពា ចិកាទេពត្ថា៍ អបទេ បត "អដ្ឋ យហាតិទយា សោត្យអស ឞ្ញស្សគតិទយា អាឌីពោ ចត្តាទោ សិពតិទេយ ឲពំ ពត្វា សត្វ សិពតិទយាតិ ឲចំ ឲពតិស យហាតិទយា"តិ

ចង្តិ។ យហាតិរយក្កហណេតា អាឌិតោ ចត្តារោ និតតិរយា ឲរកា តិររយា ករោតាតិ។

តេសន្តិ ចិចិតិត្វា កហិតបច្ចយាត៌។ បញ្ចាតចុតិបិរសណ្ឌគេងា បបញ្ចាឃ្វងតិសំចណ្ណតាឃំ ចុត្តតរយត រចឌិតខ្ពា។ តត្វាតិ តេសុ ខ្ចឹសុ ចិចិតតេសុ។ ងក្លិលាចិចិតត៌ អាហ, ក្ខបយាតាតិ ហិ តាយ ឃាចរងច ក្ខបរយឃ្យត្វចិកាចតត្វាតិ។ ឲរតត សុរលត្តកហណតោតាបិ ងក្លិរលាឃ្យចិចិតត៌ ងក្ខត្ថា។

បិរលាសុ សំឃរយាតិ ត្ពុយិតា ងសចិឆយ្យិ ក្យសលកយ្យុបឆឆយ្ញុំ ងស្សិតិ។ ឃធា ហិ "បិរលាសុ សំឃរយា"តិ ត្ពុយិតា សត្តាត៌ ឌិចិតារចារោបតតោ សំឃរយា ចុតត្តា, ឲចំ តេសំ សាបតេឃ្យាចហាររតោ បរងារាយសតតោ ចិសំចាងតតោ អត្ថាយត្ថាគេងតតោ ឋទ្យសចចគេត សញ្ញូតតោ តិទត្វកចិប្យលបតតោ បរសត្តកាកិឡាតតោ ក្ខច្ឆងចិត្តតតោ យិច្ឆាកិតិចេសតតោ ច សំឃរយា ហោតីតិ។ តោតាហ "សឹលិតិសំសំ ករចេត្យយារន្ត"តិ។ ឋទ្យសចចតសំឃរយា បតេត្វ សទ្វេបតេច ចុតត្តា។

បរស្ស ក្ខបចាងករយតាតិ បិបកិរិយហេត្យ បររត អត្តតោ ចត្តរិទ្ធាបចាងករយត។ ក្ខបចាងកយាតិ ក្ខបចាងកយតិយិត្តំ។ "កធំ ត្យ ភោ អយេរួសរេ ត ក្ខបចងេឃ្យ"ត្តិ អាសឹសត្តា បិបំ ត ករោត្តិ។ ឆយ្យុបងរយចាតិ អសន្លតឆយ្យុកោដ្ឋារសា ឲច រសឃ្យោ រសដ្ឋោ។ ឃស្មា សត្តសន្លតំ អតិច្ចំ លឃឆយ្យុំ ចឃឆយ្យុំ ចិរាកឆយ្យុំ តិរោរាឆឆយ្យុំ, តស្មា តងឌិកយាឃ ក្ខស្សាហោ ករលាំរយាតិ ងស្សិតិ។ បុត្តាសន្តោ កាលចិរសសចិសរយាតិ អាហ "បុត្តោ ច កស្សបត្យន្តាឌិការលបឹ"តិអាឌិ។ បុត អកាលចិរសរសា អបិឌិរយត្តោ ក្យយ្យុត្វចិសរយាចាតិ អាហ "សត្តោបិ ចា"តិអាឌិ។ តត្វ សត្តោបិ ចាតិ ឲតោ សត្តោបិ កស្សបត្យន្តាងរយា លោកតាធា សត្តោ តាយ ច្ចុបសត្តសត្តាកិលេសសត្តាបិ សត្តសត្ត្ចតក្យលត្តា។

សាក្សសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៩។ តសត្តិសុត្តចណ្ណតា

ឲ៩។ កយតឹឃាតឹតិ កត្តាតិ។ តតោ ឲច ឲតាតិ ត្ពុដ្ឋារយ្យុលាតិ សុលារយ្យុលាតិ ទ្វបិឌីតិ, តោ បត ចត្ឲកាយា, តងារយ្យុលកិលេសកាយា ចា។ "ត សត្តិ កាយា យត្យខេស្វ"តិ ងេសតាសឹសរយត៌, តិច្ឆរយត កាយា អតិច្ចារយច។ យច្ចុ ឌឹឃតិ ឲត្វាតិ យច្ចុឆេឃ្យ។ ត បុត អាកច្ឆតិ ឲត្វ ត៌ អបុតាកយត៌។ អបុតាកយតសន្លាត៌ តិត្ថាត៌ អត្យបកច្ឆតតោ។ តិត្ថាត៌ ហឹតិអាឌិ ចុត្តរស្សចត្វស្ស ចិចរលំ។ ពរន្តាតិ បងិពន្ធចិតត្វា។ បយតត្វាតិ ចោស្សក្កបយាង៌ អាបត្តោ។

តល្យាលក្ខតោតាខាត៌ តស្ស ចិរសសបច្ចយត្តា។ ត្ពុច្ឆិត៌ ហតតឹតិ អឈំ, ត្យក្លិ។ ត្ពុឆ បត អតចរសសបរិយាងាតចរសត បញ្ចាបិងាតក្លន្ត ត្យក្លត្តិ។ លក្ខចិតឃា អឈចិតរយាតិ ហេត្យតិរោរាឆត ហិ ឋលតិរោរាឆា, ឲចំ រិសាបិឌិរសសតិត្ថាត៌ ចត្វា អឈចិតឃា ត្យក្លចិតរយាតិ

អនុបាទិសេសនិព្ពានំ ចេតិ។

ចិត្រានីតិ កិលេសកាយាបិ ទេឝតាទិដ្ឋិសម្បយោគភេទេន ហោន្តិ, អាការភេទេន ច អត្ថិ សចិឃាតាចិឃាតាតិ តតោ ចិសេសតំ “អារម្មណចិត្តានី”តិ ចុត្តំ។ សង្កប្បិតរារោកាតិ សុភាទិចេសេន សង្កប្បិតចត្ថុម្ហិ រាគោ។ កិលេសការោយា ការោយាតិ ចុត្តោ តទស្សទិន ចិសេសតោ កាយភាចសិទ្ធិតោ។ បស្សុរសុទ្ធេន ចិភាចេតព្ពោ “ន តេ កាយា”តិអាទិនា តស្ស ចត្ថុម្ហិអាកាតត្តា។ ព្ពនាតិ តយត្តំ សទ្ទេបភេទ ចិភាចេន្តោ “បស្សុរបរិព្ពាឌោកោ ហិ”តិអាទិយាហ។ ន តេ កាយា យាតិ ចិត្រាតិ លោកេតិ តេ ទេ កាយា ន ហោន្តិ, យាតិ លោកេ ចិត្រាតិ រូបាទិអារម្មណានិ។ ទេចេសីតិ កោចលំ សង្កប្បរាកញ្ញា កាយំ កត្វា ចទេសិ ទេ។ ហោហិន្តីតិ នទេយ្យន្តិ អត្ថោ។ សុណន្តោ សទ្ទាតិ យទេភារយាតិ, សត្វាបិ តេ ហោហិតិ កាយកោតីតិ បទេន្ទុកំ កាធា, ព្ពត បត សំលិបិត្វា ឥស្សិតា។ ធីរា នាយ ធិតិសម្បន្នាតិ អាហ “បណ្ឌិតា”តិ។

តស្សាតិ យោ បហីនកោធយាទោ សព្វសោ សំយោឌនាតិកោ នាយរូបស្មិំ អសជ្ជន្តោ រាកាទិកិញ្ចនរហិតោ, តស្ស។ យោយាឈរាឌា នាយ ទេធរា ខាចទីត្រាហុលស្ស បរិធារកានំ យោខ្ញអសត្ថំ អញ្ញតរោ។ យធាតុសទ្ធិ អប្បទេត្តា សាចទេសស-អត្ថោ, កិញ្ចិ ចត្តត្តំ អត្ថីតិ អធិប្បាយោ។ សព្វសោ ចិប្បុត្តត្តាច ទេចយនុស្សា នយស្សន្តិ, ឯយ ចំ បដិបជ្ជន្តិ។ តេសំ កិំ ហោតិ? កិញ្ចិបិ ន សិយាតិ អយមេត្ថ អត្ថចិសេសោ? ឥសពាលំ សន្ទាយេចយាហ ស្នាណ្ឌនិទ្ទេសេន។ អនុបដិបត្តិយាតិ បដិបត្តិ អនុក្កន្ទា បដិបជ្ជនេន។ នយស្សន្តិ តំ បុនេត្តិ។

ចតុសច្ចធម្មំ ញាតិត្វាតិ តេន បដិចិទ្ធំ ចតុសច្ចធម្មំ បដិចិន្ទិត្វា។ តធា ច ញាន្ទុត្ទន្ទតាយ និទ្ទោសតិកា ហោន្តីតិ អាហ “ចិចិកិច្ឆំ បហាយា”តិ។ តតោ បរំ បន អនុក្កមេន អក្កុយក្កាធិកមេន សក្កាតិកាបិ ហោន្តិ។ អទេសក្លូធម្មបរិបុរិយា បរិនិយា ចិញ្ញាតំ បរិនាបិ ហោន្តីតិ។

នសន្តិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. ញ្ញានសញ្ញាសុត្តវណ្ណនា

១៣. ញ្ញានចេសេន បចត្តា សញ្ញា ឧទេតំ អត្ថិ, ញ្ញានចេសេន ចា សញ្ញានត្តីតិ ញ្ញានសញ្ញា។ ការោយតិ កតានំ បរិយត្តិ ការោយតិ អត្ថោ។ បរិយត្តការិតត្តិ បរិច្ឆិន្នការិតំ បរិមិតចចនត្តិ អត្ថោ។ បំសុក្កុលាទិបដិបក្ខនយេន បត្តណ្ណទុក្កុលាទិ ចុត្តំ។ នាយំ កហិតត្តិ ឧទេតន “ញ្ញានសញ្ញិកា”តិ ឧត្តុ ក-សទ្ទោ សញ្ញាយត្តិ ឥទស្សតិ។

អទេញ្ញានាការោន ក្ខុតត្តិ អត្តតា បទេចទិយតាការោតា អទេញ្ញាន អសុទ្ធេន អាការោន ចិជ្ជយានំ រូបលក្ខយានំ អត្តានំ។ ចទេញ្ញត្វាតិ បលម្ភុត្វា។ តស្ស ក្រុហកស្ស។ តំ ចតុត្ថំ បញ្ចយានំ បរិក្ខរានំ។ បរិខានត្តីតិ តស្ស បដិបត្តិ បរិច្ឆិន្ន ឌាតត្តិ។ ការោកាតិ សម្មាបដិបត្តិយា

គត្វា, សម្មាបដិបន្នាតិ អត្ថោ។

ភណន្តិ លិង្គវិបល្លាសេន វុត្តំ, អយន្តិ អត្ថោ។ ធម្មានុធម្មបដិបទាតិ និព្ពានធម្មស្ស អនុច្ឆវិកតាយ អនុធម្មភូតា បដិបទា។ បដិបក្ខវិធមនេន អសិថិលតាយ ទឡ្ហា។ កាយិកយត្តេន ច វចីយត្តេន ចាតិ ឯវំ ច-សទ្ទោ ចិរេសុ តិចត្តិអត្ថោ។ តេន កាយិកស្ស វុត្តស្ស ច សម្មាបដិបត្តិវិសេសំ និទេត្តិ។ លោកបរិយាយន្តិ លោកស្ស បវិចិនយតំ ឧប្បាទនិរោធចេតេន សង្ខារានំ បវត្តិំ។ តេនាហ "សង្ខារលោកស្ស ឧទយព្វយ"ន្តិ។ ញ្ញាយតេត្វា សច្ចបដិវេធេនេវ ហោតីតិ អាហ "ចតុសច្ចធម្មំ អញ្ញាយា"តិ។ ឯវំ ន កុព្ពន្តីតិ អត្ថតិ និទ្ទិយាតព្វំ កុសលំ អនាទិកទេវទត្តោ "យថា តុម្ហេ, ឯវំ ន កុព្ពន្តី"តិ អនិទ្ទិយាតព្វំ ញ្ញាកទេវាតីតិ អត្ថោ។

អការកទេវចាតិ ទោសំ អការកទេវ។ អច្ចយស្ស បដិក្កមន្តិ តាយ អនិចាសត្តំ, ឯវំ សេខា ទោសទោត ទោសិយមាទោ តទេតា និកទេតា តាយ ហោតិ។ តេនាហ "បដិក្កមាតូតិ លយតូ"តិ។

សការចតាតិ សការចតោ។ ឯកសនិសត្តិ បទទេសំ និត្តាចារេ ឌាតត្តុយិ អឌាតត្តេហិ សហ ឯកសនិសំ កទេវាត្តា។ បទទោតាតិ បច្ចា។ កចាយ ឧប្បត្តាយាតិ "កស្សច្ចយា ន និឌ្ឌិត្តី"តិអាទិកចាយ បចត្តយាតាយ "តចាគតស្ស ពុទ្ធស្សា"តិអាទិតា ពុទ្ធពាលំ ពុទ្ធាតុកាចំ ឌីរេបត្តោ។ លបិស្សាយីតិ អច្ចយទោសតំ បដិក្កមិស្សាយិ។ តប្បដិក្កទេហា ហិ ញ្ញទ លយតត្តិ អនិរេប្បតំ, សត្តា បត សញ្ញកាលំ លទេយា ឯវ។

ទោការបិ អត្ថទេ និទេត្ត ឯតស្សាតិ ទោកបត្តទេវា។ ទោទេសា កុ កុកាតទេត្តា អស្សាតិ ទោសកុ "បដិយុច្ចតី"តិ ចា បរិទេវា, អយទេវច អត្ថោ។ អច្ចាយិកកយុត្តិ សហសា អនុបទាទេត្វា កិរិយា។ ទោតា និទាតិ ទោតា ទេច ញ្ញទ។ ញ្ញទាតិ តិបិតយត្តំ។ អបកតំ អបតីតំ។ ទោទេសា ទោតា ទេច សិយា, តេន បរិយាទេយន យនិ អបរាទេធា តាយ ន កទេចយ្យាតិ។ ន សទេយ្យ ន ចុបសទេយ្យ កុសលោតិ អនចទេត្តា។

ឌិទេវា សទេតាតិ បចច្ចទេយន ចឌុលិទ្ធិ អាហ។ ទោកា តិច្ចទេយច បណ្ឌិទេតា តាយាតិ អទេត្តាតិ "កស្សច្ចយា"តិអាទិកាយ ពុច្ចាកាចាយ អទេត្តា។ ឌិឃយន្ត្រីយនិចណ្ណតាសុ តចាគត-សទ្ធា និត្តោរទេតា និចណ្ណិទេតាតិ អាហ "ឯចយាឌីហិ កាទេវហិ តចាគតស្សា"តិ។ ពុទ្ធត្តាឌីហិតិ អាទិ-សទ្ទេន "ទោទិទេធតា បឌាយា"តិអាទិតា (មហានិ. ១៨៦; ចូឡនិ. បរាយនត្ថុតិគាថានិទ្ទេស ៨៧) តិទ្ទេស អាកតការណានិ សង្គយ្ហន្តិ។ និទេយាក្ខា ចុច្ចតិ អរិយទេក្កា, តស្ស អទេត្តា អក្កផលំ, តត្ថ កចា បណ្ណត្តិ, តស្សា ចទេសត ឯវំ ពុទ្ធពាលំ ឌីរេបតិ។ ញ្ញទាតិ លិត្តំ សទេត្តទេបត និហរាបិតំ ហោតីតិ ទស្សេតិ។

វណ្ណាតសញ្ញិសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៩. សទ្ធាសុត្តចណ្ណតា

១៩. តត្វស្សាតិ ឋ-ការស្ស ច-ការាទេសំ អ-ការស្ស ច លោបំ កត្វា និទ្ទេសោតិ អាហ “តទា អស្សា”តិ. “តទស្សា”តិ វា បាឋោ, តទាតិ ច សទ្ទោ ហេតុតិ អត្ថោ. ភាវុបគន្តីតិ ន ចត្តិ. បយោគំ ករោន្តីតិ បយុញ្ជន្តិ, យិដ្ឋា បដិបជ្ជន្តីតិ អត្ថោ. លក្ខណានីតិ អនិច្ចាទិលក្ខណានិ. ឧបនិជ្ឈាយតីតិ ឧបេច្ច ញាណចក្ខុនា បេក្ខតិ, អនុបស្សតីតិ អត្ថោ. អាគតកិច្ចន្តិ អាហតកិច្ចំ, អយមេវ វា បាឋោ. សាធេតីតិ អសម្មោហបដិវេធវសេន និប្ផាទេតិ, តថលក្ខណំ និរោធសច្ចំ ឧបនិជ្ឈាយតីតិ អយមេត្ថ យោជនា. យេកេបិ ចត្តារោ តេន ជិនា អសម្មោហបដិវេធស្ស អសម្ភវតោ. កសិណារម្មណស្សាតិ ឥទំ លក្ខណវចនំ អកសិណារម្មណសមាបត្តីនម្បិ ហិ សន្តីតិ. យថា ច កសិណារម្មណានិ អដ្ឋ សមាបត្តីនិ អចេវសារុប្បា តទារម្មណានំ បច្ចវេក្ខណវសេន ចិត្តានំ, ឯវំ តេន តានិ អារម្មណានិ កមិតានីតិ “កសិណារម្មណស្ស”ឥច្ចេវ វុត្តំ. បរមំ ឧត្តមំ ស្វាក្ខាតំ ចត្តន្តោ បរមស្សមំ អទហន្តំ.

សទ្ធាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៨. សមណសុត្តវណ្ណនា

១៨. ឧបាសកបដិរូបាតិ ឧក្កាករណ្ណា ជាតិសម្ភេទបរិហារនិមិត្តំ អត្តនោ ជនបទិសុទ្ធិ និស្សាយ វុត្តំ បីតិឧបាហារំ បដិច្ច លោកតោ វេត “សក្កា”តិ លទ្ធនាមានំ. យទិ ឯវំបិ ជនបទោ, កថំ ពាហុវចនន្តិ អាហ “រុឡ្ហីសទ្ទេនា”តិ. អក្ខរចិន្តកា ហិ ឦទិសេសុ ឋានេសុ យុត្តេ វិយ សលិង្គវចនានិ ឥច្ឆន្តិ, អយមេត្ថ រុឡ្ហី យថា “អញ្ញាសិ កោណ្ឌញ្ញោ”តិ, តព្ពិសេសនេ បន ជនបទសទ្ទេ ជាតិសទ្ទតាយ ឯកវចនមេវ. អទោបិ សេយ្យតិ លោកទិ ន ទោបិ សេយ្យ.

អាចរលណ្ណាតិ វេទិកា. ពន្ធវេទ្ធាតិ បណ្ឌុបលាសបិលានបត្តិកលណ្ឌាតិហិ អាទិ ជិរំ ការាវេទ្ធា. សប្បាទិ ការេន្តីតិ នេតុយានេ កិរ ឈម្ពុស្ស ពាលចការេន ហឹសន្តេ ហិសំ ចិលិយិត្វា សន្ធិត្វា អត្ថុក្កមេន ទោហិលិំ ឥមិ បចិសតិ, តំ ពន្ធិត្វា សប្បាទិ ការេន្តិ “ជាតិឈេដ្ឋា កលហំ ចដ្ឋយិស្សា”តិ សវណ្ណេន វុត្តុយត្ត បិលក្ខតនំ ការំ “លោលិយកម្មករា ចនន្តី”តិ អាហ. និយុត្តអយច្ចានន្តិ តត្ថំ សស្សបរិបាលនកម្ម និយោជិតមហាមត្តានំ.

តីហិ ជាតកានីតិ “កុណ្ឌាទិហេត្វា បុរិសោ”តិអាទិនា ផន្ទនជាតកំ (ជា. ១.១៣.១៤ អាទយោ) “ទុទ្ទភាយតិ ភទ្ទន្តេ”តិអាទិនា ទុទ្ទភជាតកំ, (ជា. ១.៤.៤៥ អាទយោ) “ចន្ទាមិ តំ កុញ្ជរា”តិអាទិនា លដុកិកជាតកន្តិ (ជា. ១.៥.១៣៩ អាទយោ) ឥមានិ តីណិ ជាតកានិ. ទ្វេ ជាតកានីតិ –

“សាធុ សម្ពហុលា ញាតី, អបិ រុក្ខា អរញ្ញជា;

វាតោ វហតិ ឯកដ្ឋំ, ព្រហន្តម្បិ វនប្បតិ”ន្តិ –

អាជិតា ទុក្ខសុខជាតកេ (ជា॰ ១॰១॰សិ៍ ៣)॰

“សមុទ្ទវាណិជា គច្ឆិំសុ, ឧបាសកា ជនកា;

យថា តេ ឧចចិស្សន្តិ, ពថា ឧហិន្ត្តិ មេ ចយ”ន្តិ॰ (ជា॰ ១॰១॰១១) –

អាជិតា សមុទ្ទវាណិជជាតកន្តិ ព្រាមិ ទេ្វ ជាតកានិ॰

“អត្តទណ្ឌា ភយំ ជាតំ, ជនំ បស្សថ មេធគំ;

សំវេគំ កិត្តយិស្សាមិ, យថា សំវិជិតំ មយា”តិ॰ (សុ॰ និ॰ ៩៣៧) –

អាជិតា អត្តទណ្ឌសុត្តំ॰

តេនាតិ ភគវតា॰ កលហករណការណាតិ កលហករណស្ស អត្ថិការណា॰ មហាបឆវិយា មហត្លេលត្តិមេ កម្ពា នាមេនាតិ ជនស្សត្វា កលហំ ធុបសមេតុកាមោ ភគវា បឆវិ តិដស្សតការេត គហេត្វា ជនស្សន្តោ “បឆវិ នាម កិំ អស្សត្វី”តិអាជិយាហ॰ អដ្ឋានេតិ អការណេ॰ មេទំ គត្វាតិ ជិមោរា៉ំ រូបមានេត្វា॰ តំតំបលោកតកិរិយាយ បទក្កមត្តិមេយា “រុក្ខណត្វ”តិ សាមតំ ទេមេសត្តិ॰ កុណាលជហេតិ កុណាលជហតិរេ បតិដ្ឋាយ॰ បុរិដ្ឋំ កេឆសិ អត្តក្កមេត កុណាលសកុណរាជស្ស បុដ្ឋាមសន្ទេត កុណាលជាតកំ (ជា॰ ២॰២១॰ កុណាលជាតក) កេឆស្សាមិតិ॰ អតកិរតិ ជិតោរេសិ ព្រត្តិតំ ទោមដស្សតមុវេលត កាមាតំ អាជិតចាការសំកិលេសចិកាចតចមេត॰ បុរិសបុរិមេហិតិ កោសដ្ឋេ ជិដ្ឋមេត្វា បុរិសធាមព្រហតេត រូត្តមបុរិមេហិ តោ ភជិតំ ចដ្ឋាតិតិ រូបត្តជិត្វា॰ អជិស្សុដ្ឋ សមណកមុត្តា អបរិច្ចត្តកមុដ្ឋាតាកិយោកាតិ អមេត្វា॰ តិសិជិតំ ចដ្ឋាតិតិ ភគវា ជិមេត្តសិតិ មោជតា॰

បតុមិតិយន្តិ បតុមចមេតា॰ ជិកសិស្ស គុណាកណជិមេនាមេតា॰ អយំព្រមស្ស…បេ… ត កេឆសិតិ ព្រមិតា សមេត្តាបិ តេ កិក្ខុ តាចមេច បដិបាជិយា អាកាតត្វា អញ្ញមញ្ញស្ស លជ្ជមាតា អត្តតា បជិលទ្ធជិមេសំ ភគវតោ តាមោរាមេមុត្តិ ជនស្សតិ॰ លិណាសចាតត្តិអាជិតា ពត្វ ការណមាហ॰

ព្រុសដមត្តតិ ភគវតោ សត្តិកំ រូបកាតមេត្វា॰ អរិយមណ្ឌលេតិ អរិយបុគ្គលសមូហេ॰ បាឋិតយុកត្តរបរិក្ខេបតោតិ យុកត្តរបត្ថាតស្ស បាឋិតបរិក្ខេបតោ, ត ចាហិររកហិ ចុច្ចមានិតាជយបត្ថាតតោ॰ រាមលោឃ្យកជស្សតត្តិ ពុទ្ធបារាជបជិមណ្ឌិតត្វា ជិមេសតោ រមណិយស្ស លោកស្ស រមណិយកាចជស្សតត្វំ រូលស្សិត្វាតិ រូដ្ឋហិត្វា॰ ឧចទូមេ ឥមេណ លមេ មហូមេត្តតិ យឆាចុមេត្ត ចតូមណ្ឌលស្ស រូដ្ឋិតក្លមណ

ឧដ្ឋិតវេលាយំ ឧដ្ឋិតមុហុត្តេតិ ឧបទ្ទវបរិកាលស្ស វឌ្ឍិតការណស្សេតំ វុត្តំ។

តេសំ កិច្ចំ ឃាតិអាទិវសេន ករណតោ អត្តូបបរិចារកាវិ ទស្សេន្តោ “តត្ថា”តិអាទិមាហ។ មហាសមុទ្ទស្ស វិសេស ឧប្បន្នោតិអាទិ ពាលវំសបុប្ផទស្សនំ។ លត្តិយកាន្តេ ឃាតេតាតិ ខ្លួំ សតិបិ ឃាតិចិបុទ្ធិយំ មាតាបិតូនំ វសេន អចិបុទ្ធតា បិយាតិ តេសម្បិ “អចិបុទ្ធតា តត្ថ ខ្លួនេម”ត្តិ ចិបុទ្ធិទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ សតិបិ ច ពន្ធចិបុទ្ធិយំ ពលនេរវសេន មិស្សពន្តា អនន្តរហតាបិ បិយាតិ “តម្បិ តត្ថ ខ្លួនេម”ត្តិ ទស្សនត្ថំ “រាជបព្ពជិតា”តិអាទិ វុត្តំ។

សាមន្តាតិ សមីបេ។ ចលិស្សតិ ឧទ្ធិស្សុ។ គោសមត្ថំ ផាតំ សង្កេតន្តំ, “សង្កេតទ្វារនយេន សង្កេតន្ត”ត្តិ អបរេ។ ពិល្លត្តំ តេសដ្ឋិយា តការសហស្សស្សតិ ឃប្បឹមេ កិរ អាទិតោ មហន្តានិ តេសដ្ឋិ តការសហស្សានិ ឧប្បន្នានិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ។ តំ សន្ធាយាហ “ពិល្លត្តំ តេសដ្ឋិយា តការសហស្សស្ស”តិ។ តានិ បន សម្បិណ្ឌេត្វា សតសហស្សតោ បរំ តវសហស្សានិកានិ អសីតិសហស្សានិ។ តវតុតិយា គោណមុលសតសហស្សស្សតិ តវសតសហស្សានិកេសុ តុតិសតសហស្សេសុ គោណមុគេលសុ។ គោណមុលត្តិ ច មហាតការស្ស អាឃុប្បត្តិដ្ឋានក្ខំ បិឡកានំ វុច្ចតិ។ ឈតវុតិយា បដ្ឋកោដិសតសហស្សស្សតិ ឈកោដិសតសហស្សអធិកេសុ តវុតិកោដិសតសហស្សបដ្ឋកេសុ។ តព្ពបញ្ហិជីបិនិឈបណ្ណាសាយ រតនាគរេសុ។ ឯវំ បន តការ-គោណមុលបដ្ឋក-រតនាគរាទិការេន គណនំ តំតំអធិបតិវាយ ចរន្តីនំ តាសំ ទេវតានំ ពាហុការណស្សនត្ថំ។ យទិ ទសសហស្សចក្កវាឡេសុ ទេវតា សន្និបតិតា, អថ កស្មា បាឡិយំ “ទសហិ ច លោកធាតូហី”តិ? វុត្តន្តិ អាហ “ទសសហស្ស…បេ… អធិប្បេត”ន្តិ។ តេន សហស្សិលោកធាតុ ខ្លួន “ឯកា លោកធាតូ”តិ វេទិតព្ពា។

លោមហំសនេតិ សព្ពាបទយកេន លោមហំសនេ។ ព្រហ្មលោកោតិ មហន្តេន ព្រហ្មលោកោ។ យទិ តា ទេវតា ឯវំ និរន្តរា ហុត្វា សន្និបតិតា, បច្ឆា អាគតានំ ឱកាសោ ឯវ ន ភវេយ្យាតិ វោទនំ សន្ធាយាហ “យថា ខោ បនា”តិអាទិ។

សុទ្ធាវាសកាយេ ឧប្បន្នា សុទ្ធាវាសកាយិកា។ តាសំ បន យស្មា សុទ្ធាវាសភូមិ និវាសដ្ឋានំ, តស្មា វុត្តំ “សុទ្ធាវាសវាសីន”ន្តិ។ អាវាសាតិ អាវាសដ្ឋានភូតា។ ទេវតា បន ខ្លួនមុក្ខីយានំ ខ្លួតវេសច្ឆា និវេយាជតានំ សម្ពុទ្ធិគុណជូន សុទ្ធា អាវាសា វិហារោ ឯតេសន្តិ សុទ្ធាវាសា។ មហាសមយំ ញត្វាតិ មហាសមយំ គតាតិ ញត្វា។

បុរត្ថិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ខ្លួតរិ អញ្ញត្ថ ខ្លួកាសំ អលភមានោ។ ឯវំ សេសាបិ។ មណិវម្មត្តិ ខ្លួត្តនីលមណិមយំ កវចំ។ ពុទ្ធានំ អភិមុខការោ ពុទ្ធវីថិ, សា មាវ ចក្កវាឡអាឧត្តរិតុំ ត សក្កា។ មហតិយា ពុទ្ធវីថិយាវាតិ ពុទ្ធានំ សត្តិកំ ឧបសង្កមន្តេហិ តេហិ ទេវព្រហ្មេហិ វលញ្ជិតពុទ្ធវីថិយាវ។

សមិតិ សង្គតិ សន្និបាតោ សមយោ, មហន្តោ សមយោ មហាសមយោតិ អាហ “មហាសមូហោ”តិ។ បវទ្ធំ វនំ បវនន្តិ អាហ

“ចតសល្ឍោ”តិ៍ ចេចឈជាតិ ចេចសម្ទហា៍ សយាឆហំស្ទតិ សយាហិតំ លើក្យត្តរសយាឆិ ស្យុដ្ឋ អប្យិតំ អក៌ស្យ៍ តថា សយាហិតំ បត សយាឆិតា តិឃោឌិតំ តាយ ហោតីតិ ចុត្តិ “សយាឆិតា ឃោឌេស្យ”ន្តិ៍ សទ្ធោសំ កោយុត្តចក្កាឌីតំ ក្ទុរសយុស្សារិតត្តា អត្តតោ...បេ... អកទិស្ស៍ ចិតឃតិ អស្សេ ឲទេហិតិ តេត្តាតិ, ឃោត្តាតិ៍ អចិឆិបដិបត្ថាតំ អស្សាតំ ចិឆិបដិបាឆតំ រស៉ិក្កហលោត ហោតីតិ “ឃោត្តាតិ កហេត្វា អចោរចេត្តោ”តិ ចត្វា តំ បត អចោឆតំ អចារលយេចាតិ អាហ “អចោរចេត្តោ អចាររេត្តោ”តិ៍

ឃថា លិលំ កិត្តិឃំ, ក្ទុឃិឃំ ចា អាកោដិតំ ទុត្ថិហរលំ, ឃថា ច បលិឈំ តករប្យចេសតិចារលំ, ឃថា ច ព្ទត្តលិលំ កយ៉ិរតេយិ ស្ទុតិលាតំ ទុត្ថិហរលំ, ឲចំ រាកាឆឃោ សត្តសត្ថាតតោ ទុត្ថិហរលា តិដ្ឋាតតករប្យចេសតិចារលា ចាតិ តេ “លិលំ បលិឈំ ព្ទត្តលិល”ន្តិ ច ទុត្តា៍ ក្លាហក្ខាតិ ក្លដ្ឋទិត្វា៍ តល្យាឲឌាឃ អកាចេត អតេឌា៍ បរយសត្តុដ្ឋការចេត ចាត្យុដ្ឋិសត្តា អប្យដិហតចារិកំ ចរត្តិ៍ ព្យុដ្ឋចក្លុ-ឆយុចក្លុ-ឌិដ្ឋាចក្លុ-សយត្តចក្លុ-បកតិចក្លុតំ ចរសេត បញ្ចហិ ចក្លុហិ៍ ស្ទុដត្តា ក្យុតោតិ អាហ “ចក្លុតោបិ”តិ៍ លត្ថាឌីហិតិ លត្ថាឌីតំ ចរសេត ត កដ្ឋត្តិ ត ចត្តត្តិ៍ ត អាកដ្ឋត្តិ អត្យប្យាឆតតោ៍ អាក្យត្តិ អបរាឆិ៍

សត្ថាសំឃោកាតិ ចិកត្តិលើបត តិរេដ្ឋសោ, សទ្ធោ សំឃោកេតិ អត្វោ៍ ចិសឌ្ឋាតិ ចិសឌ្ឋិត្វា៍ ឲចយ៉ិតិ ព្ទយាឃបិ កាឌាឃ ចរសេត “អាក្យិ ត កទេរាតី”តិ បឌេ៍

កតារសេតិ កតា ឲច៍ ត កយិស្សត្តិ បរិតិដ្ឋិតសរលាកយតត្វា៍ លើក្យត្តរសរលាកយតញ្ញេត្វ អឆិប្យេតំ៍ តេតាហ “តិទ្ធោយតិកសរលាកយតេត កតា”តិ៍ តេ ហិ តិឃយេត អបិឃំ ត កយិស្សត្តិ, ចេចកាឃញ្ចា បរិប្ទុរេស្សត្តិ៍ ឃេ បត លើកិឃេត សរលាកយតេត ព្យុដ្ឋ សរលំ កតា, ត តេ កយិស្សត្តិ អបិឃំ, សតិ ច បច្ចយត្តរសយចាឃេ បហាឃ យាត្យសំ ចេហំ ចេចកាឃំ បរិប្ទុរេស្សត្តីតិ៍ តេតាហ សោ ព្រាហ្ទា “ឃេ កោចិ ព្យុដ្ឋ...បេ... បរិប្ទុរេស្សត្តី”តិ៍

សយឃស្ទុត្តចល្ហតា តិដ្ឋិតា៍

ប៉៍ សកលិកស្ទុត្តចល្ហតា

៦ប៉៍តត្តិ ក្លឃ្យាតំ សទ្ធិ កតត្តិ សព្ទត្លោ៍ ឆត្យតា សរេត កហត្តិ បើឆឃត្តិ ឌាឆេត្តីតិ ឆត្យក្កហា៍ តំ សប្យដិដ្ឋិតិ តស្សា ឞិលិឃ ហេដ្ឋាកាកេត ក្លក្កត្វា សប្យដិដ្ឋិ៍ សត្តូ ប្យុញ្ញាត្យការចេត ក្លបហតត្តា សឃ៉ិ បរិបតត្តិ ចាតំ ក្លបត្តុក្កេតិ៍ អកិហតិ សត្វារា អតាចឌ្ឍិតត្តា៍ តញ្ចា លោ កយុចលចរសេតាតិ ឌេដ្ឋត្តា៍ តតោ ឲច តតោ បដ្ឋាឃ កកចតោ អថាស្ទុ ឌាតត្តិ ឲតេតបិ ក្លបិឌិល្ហកសទីរេ តាយ អតិដ្ឋាបិ សយ្យស្សកា បតត្តិ ឲច តឆាន្ទុបេត កយុតា កតោកាសេតិ ឌស្ស្យេតិ៍ អឃំចិហារទោតិ ក៉ិញ្ញាដចិហារោ៍ ក្លដ្ឋដ្ឋលើ ត កត្តដ្ឋាបរោ៍ ចិសយោតិ ក្ទុយិកាកចរសេត ចិសយោ៍ សិចិកាការេត សឌ្ឍិតោ យញ្ចោ ឲច យញ្ចសិចិកា៍

ភុសាតិ ពលវា។ ទុក្ខាតិ ទុក្ខមា ទុក្ខិតិក្ខា។ ខរាតិ កក្កសា។ កដុកាតិ អនិដ្ឋា។ អសាតាតិ ន សាតា អប្បិយា។ ន អប្បេតីតិ ន មនាបា។ ន អប្បាយន្តីតិ ន មនាបា។ វេទនាធិវាសនខន្តិយា សតិសម្បជញ្ញយុត្តត្តា សព្ពសត្តុត្តមាហារសមុទយត្ថុខាតស្ស អាជីវចតិស្សរណាតំ បវេច ស្សប្បដិវិជិតត្តា យថា សមុទាចារេន ចិត្តំ នាភិភវតិ, ឯវំ សម្មទេវ ឧបដ្ឋាបិតសតិសម្បជញ្ញត្តា វុត្តំ “វេទនាធិវាសន…បេ… ហុត្វា”តិ។ អបីឡិយមានោតិ អពាធិយមានោ។ កាយំ អភិដ្ឋាយ វេទនាយ ឋុដ្ឋោ តាយ អបីឡិយមានោ នាម នត្ថិ, បរិញ្ញាតវត្ថុកត្តា បន តស្សា វសេន អចត្តយមានោ “អវិហញ្ញមានោ”តិ វុត្តោ។ តេនាហ “សម្បរិវត្តនាទិវសេន វេទនានំ វសំ អគន្តွា”តិ។

សីហសេយ្យន្តិ ឯត្ថ សយនំ សេយ្យា, សីហស្ស វិយ សេយ្យា សីហសេយ្យា, តំ សីហសេយ្យំ។ អថ វា សីហសេយ្យន្តិ សេដ្ឋសេយ្យំ ឧត្តមសេយ្យំ។ ស្វាយមត្ថោ អដ្ឋកថាយមេវ អាគមិស្សតិ។ “វាមេន បស្សេន សេន្តី”តិ ឯវំ វុត្តា កាមភោគិសេយ្យា។ ទក្ខិណបស្សេន សយានោ នាម នត្ថិ ទក្ខិណហត្ថស្ស សរីរគ្គហណាទិយោគក្ខមតោ។ បុរិសវសេន ចេតំ វុត្តំ។ ឯកេន បស្សេន សយិតុំ ន សក្កោន្តិ ទុក្ខុប្បត្តិតោ។ អយំ សីហសេយ្យាតិ អយំ យថាវុត្តា សីហសេយ្យា។ តេជុស្សទត្តាតិ ឥទម្បិ សីហស្ស អភិតភាវំ ទស្សេតិ។ ភីរុកជាតិកា ហិ សេសមិគា អត្តនោ អាសយំ បវិសិត្វា ឧត្រាសពហុលា សន្តាសបុព្ពកំ យថា តថា សយន្តិ, សីហោ បន អភីរុកភាវតោ សតោការី ភិក្ខុ វិយ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វាវ សយតិ។ តេនាហ “ទ្វេ បុរិមបាទេ”តិអាទិ។ បុរិមបាទេតិ ទក្ខិណបុរិមបាទេ វាមស្ស បុរិមបាទស្ស ឧបរិ ឋបេត្វា ទ្វេ បុរិមបាទេ ឯកស្មិំ ឋានេ ឋបេត្វា។ បច្ឆិមបាទេតិ ទ្វេ បច្ឆិមបាទេ។ វុត្តនយេនេវ ឥធាបិ ឯកស្មិំ ឋានេ ឋបនំ វេទិតព្ពំ។ ឋិតោកាសសល្លក្ខណំ អភីរុកភាវេនេវ។ សីសំ បន ឧក្ខិបិត្វាតិអាទិនា វុត្តសីហកិរិយា អនុត្រាសបត្តា វិយ អភីរុកភាវសិទ្ធា ឆម្ភិតាភាវេនេវាតិ វេទិតព្ពា។ សីហវិជម្ភិតវិជម្ភនំ អតិវេលំ ឯកោកាសេន ឋបិតានំ សរីរាវយវានំ គមនាទិកិរិយាសុ យោគ្គភាវាបាទនត្ថំ។ តិក្ខត្តុំ សីហនាទនទនំ អប្បេសក្ខមិគជាតបរិហរណត្ថំ។

សេតិ អញ្ញាចរការេន បវត្តតិ ឯត្ថាតិ សេយ្យា, ចតុត្ថជ្ឈានមេវ សេយ្យា ចតុត្ថជ្ឈានសេយ្យា។ កិំ បនេតំ តំ ចតុត្ថជ្ឈានន្តិ? អានាបានចតុត្ថជ្ឈានំ។ តតោ ហិ វុដ្ឋហិត្វា ភគវា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អនុក្កមេន អគ្គមគ្គំ អធិគន្ត្វា តថាគតោ ជាតោតិ។ “តថាគតសេយ្យា”តិ វុច្ចតិ។ តថាបិ យស្មា ‘ចតុត្ថជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា សមនន្តរា ភគវា បរិនិព្ពាយី’តិ មហាបរិនិព្ពានេ (ទី॰ និ॰ ២.២១៩) អាគតំ។ តស្មា លោកិយចតុត្ថជ្ឈានសមាបត្តិ ឯវ តថាគតសេយ្យាតិ អាបន្នំ; ន ច តថាគតោ លោកិយចតុត្ថជ្ឈានសមាបជ្ជនពហុលោ វិហាសិ។ អគ្គផលវសេន បវត្តំ បនេតំ ចតុត្ថជ្ឈានំ វេទិតព្ពំ។ តត្ថ យថា សត្តានំ និទ្ទុបគមលក្ខណា សេយ្យា ភវង្គចិត្តវសេន ហោតិ, សា ច នេសំ បឋមំ ជាតិសមន្វយា យេភុយ្យវុត្តិកា, ឯវំ ភគវតោ អរិយជាតិសមន្វយំ យេភុយ្យវុត្តិកំ អគ្គផលភូតំ ចតុត្ថជ្ឈានំ តថាគតសេយ្យាតិ វេទិតព្ពា។ សីហសេយ្យា នាម សេដ្ឋសេយ្យាតិ អាហ “ឧត្តមសេយ្យា”តិ។

“កាលបរិច្ឆេទំ កត្វា យថាបរិច្ឆេទំ វុដ្ឋហិស្សាមី”តិ ឯវំ តទា អត្តនោ បវត្តាការស្ស អគហេត្វា បវត្តនំ “វុដ្ឋានសញ្ញំ មនសិករិត្វា”តិ ន វុត្តន្តិ អាហ “វុដ្ឋានសញ្ញន្តិ បនេត្ថ ន វុត្ត”ន្តិ។ តត្ថ ការណមាហ “កិលន្តសេយ្យា ហេសា”តិ។ សា ហិ ជិរកាលប្បវត្តិកា ហោតិ។

វិសុំ វិសុំ រាសិវសេន អនាកត្វា ឯកជ្ឈបុញ្ជវសេន អាគន្ត្វា វុត្តំ “សណ្ឋាបិ តា”តិ. តេនាហ “សត្តសតា”តិ. វិការមត្តម្បីតិ វេទនាយ អសហនវសេន បវត្តនាការមត្តម្បិ. សុសមុដ្ឋកញ្ញាតំ វិយាតិ សមុដ្ឋ សុសណ្ឋិតសុវណ្ណំ វិយ.

ធម្មាលបនន្តិ អសន្ថាទិកសមុប្បន្នសភាវាលបនំ. សមុល្លបិតនិព្យអាការសមានវនមនំ. នាកោ វិយ វាតិ បវត្តតីតិ នាគោ. តស្ស ការោ នាគវតា. វិកត្តិលោបេន ហេស និទ្ទេសោ, មហានាគវត្តិសមិសនាមាតិ អត្ថោ. ញត្តុបរិវរលរេនាតិ ញត្តិ ឧបរុបរិ អត្តនោ កិរិយាវររលន. អាជានីយោតិ សម្មាបតិតំ ធុក្ខំ សហន្តោ អត្តនា កាតព្ពកិរិយំ ជីវោ ហុត្វា និត្ថរណោ. ការណាការណជានននេនាតិ និយ្យានិកានិយ្យានិកការណជាននតាយ. តេនេវរេនាតិ អប្បដិសមរេនេន. “មុនេត្វា មេរេវម្យ”ន្តិអាទិ សុរវាហរេន និក្ខិសេវនរេនាតិ រាកាទិវិសវិនតការេន.

អនិមមិតានត្តីតិ អនុរុន្ធិនំ អានាបនំ. សាមញ្ញកោតាបិ សមាធិសទ្ធោ បករណតោ ពុទ្ធ វិសេសវត្តោតិ អាហ “សមាធិន្តិ អរហត្តផលសមាធិ”ន្តិ. បដិប្បស្សទ្ធិវសេន សព្ពកិលេសេហិ សុដ្ឋុ វិមុត្តន្តិ សុវិមុត្តំ. អភិនតំ នាម អារម្មណេ អភិមុខភាវេន បវត្តិយា. អបនតំ អបាមនវសេន បវត្តិយា, វិមុខតាយាតិ អត្ថោ. លោកិយឈានចិត្តំ វិយ វិបស្សនា វិយ ច សសង្ខារេន សប្បយោគេន តទង្គប្បហានវិក្ខម្ភនប្បហានវសេន ច វិក្ខម្ភេត្វា ន អធិគតំ ន ឋបិតំ, កិញ្ចរហិ កិលេសានំ សព្ពសោ ឆិន្នត្តាយាតិ អាហ “ឆិន្នត្តា ឋិតំ ផលសមាធិនា សមាហិត”ន្តិ. អតិក្កមិតព្ពន្តិ អាសាទាតិក្កមវសេន លង្ឃិតព្ពំ. សោ បន លង្ឃនា អាសាទនា ឃដ្ដនាតិ អាហ “ឃដ្ដេតព្ព”ន្តិ.

បញ្ចវេទា នាម – ឥរុវេទោ, យជុវេទោ, សាមវេទោ, អាថព្ពណវេទោ, ឥតិហាសោ ចាតិ ឯវំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ វេទានំ. “ចរ”ន្តិ វចនវិបល្លាសេន វុត្តន្តិ អាហ “ចរន្តា”តិ, តបន្តាតិ អត្ថោ. ហីនត្តរូបាតិ ហីនាធិមុត្តិកតាយ និហីនចិត្តសភាវា. វិមុត្តិកតាយ អភាវតោ និព្ពានគាមិនា ន ហោន្តិ. អរហត្តាធិគមកម្មស្ស អភព្ពតាយ បរិហីនត្តា. អជ្ឈោត្ថដាតិ អភិភូតា. តាទិសេ មហោឃ សីលេហីតិ គោសីលាទីហិ. ពទ្ធាតិ សមាទបេត្វា បវត្តនវសេន អនុពទ្ធា. លូខំ តបន្តិ អត្តកិលមថានុយោគំ. តំ បន ឯកទេសេន ទស្សេន្តោ “បញ្ចាតបតាបន”ន្តិអាទិមាហ. “ឯវំ បដិបន្នស្ស មោក្ខោ នត្ថិ, ឯវំ បដិបន្នស្ស ឧជុតោ មុត្តិ អត្ថី”តិ វទន្តិ. សា អត្តនោ សាសនស្ស និយ្យានភាវោ ការណំ ន ហោតីតិ អាហ “សាសនស្ស និយ្យានិកភាវំ ករោន្តី”តិ. អាទិន្តិ កាលាធុយំ.

សកលិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៩. បឋមបជ្ជុន្នធីតុសុត្តវណ្ណនា

៣៩. ចាតុមហារាជិកាយាតិ ចាតុមហារាជិកកាយិកស្ស. ធម្មា អនុពុទ្ធាតិ ចតុសច្ចធម្មា បរិញ្ញាភិសមយាទិវសេន អនុរូបតោ ពុទ្ធា. បច្ចក្ខមេវាតិ បរោបត្តិយា អហុត្វា អត្តបច្ចក្ខមេវ កត្វា ឡាតាមិ. ធម្មំ ករហន្តា នាម សទ្ធម្មវសេន វា អត្តទិដ្ឋិវសេន វា

ᨣᩁᩉᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᩉᩦᨶᨠᨾ᩠ᨾᩮ…ᨸᩮ… ᨣᩁᩉᨲᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩣ ᨸᨶ "ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩥᨣᩁᩉᩣ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲᩣᨿ ᨾᩉᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᩅᩉᩣ"ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᩣ ᩋᩣᩉ "ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩏᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩮᩣᩁᩩᩅ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩅᩦᨧᩥᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩑᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ᪨ ᩏᨸᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩁᩮᩣᨣᩣᨶᩥᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩣ ᨴᩩᨸᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᩁᩩᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨸᨮᨾᨸᨩ᩠ᨩᩩᨶ᩠ᨶᨵᩦᨲᩩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪀᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᨩ᩠ᨩᩩᨶ᩠ᨶᨵᩦᨲᩩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪃᪀᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᨾᩔᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩩᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨵᨾ᩠ᨾᨲᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ ᨶᨾᩔᨾᩣᨶᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨧ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᨧ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩑᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨽᩣᩅᨶᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨠᩣᨧᩣᨿ ᨧ-ᩈᨴ᩠ᨴᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᨧ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧᩣ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩋᨲ᩠ᨳᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨠᩩᩈᩃᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᨣ᩠ᨣᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩣ ᩋᨽᩣᩈᩦᨲᩥ ᨿᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣ, ᩈᩣ ᨧᩪᩊᨠᩮᩣᨠᨶᨴᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᨶᩣᨸᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨻᩉᩩᨠᩣᨲᩥ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ᪨ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩮᩣ ᨲᨳᩣᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩈᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨶᨿᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩑᩅᩴᨸᨠᩣᩁᩮᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨲᩥ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩁᨲᩥ ᩅᩥᨽᨩᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩑᨲᩮᨶ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠ᩠ᨡᨾᩮᩣ ᩈᩩᨠᨳᩥᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨭᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᨲᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠ᩠ᨡᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩮᩅᨵᩦᨲᩣ "ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩃᨸᨿᩥᩔᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᩋᩅᩮᩣᨧ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᨲᩔᨲ᩠ᨳ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᨩ᩠ᨩᩩᨶ᩠ᨶᨵᩦᨲᩩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᩩᩃ᩠ᩃᨸᨠᩣᨿᩥᨠᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪃᪨ ᩋᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᩋᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪃᪑᪨ ᨶᩦᩉᩁᨲᩥ ᨴᩮᩉᩥ ᨠᩣᨿᨴᩮᩉᩣ, ᨴᩮᩉᨠᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣᨸᩥ ᨠᩔᨧᩥ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲᩩᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᩋᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᨾᩥ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨴᩣᨶᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩁᩔ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᨠᩣᩃᩮ᪨ ᨲᩴ ᨸᨶ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨴᩣᨶᨴᩮᩅᨲᩣᨿᩣ"ᨲᩥ ᨴᩣᨶᨸᩩᨬ᩠ᨬᨴᩮᩅᨲᩣᨲᩥ ᨴᩣᨶᨾᨿᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨴᩮᩅᨲᩣ ᨴᩣᨿᨠᩔᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩴᩈᨲ᩠ᨲᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶᩥᩉᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᨣᩮᩉᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲᩴ ᨽᨱ᩠ᨯᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ "ᨶᩦᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨶᩩᨣᩣᨾᩥᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩣᨶᩔ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨳᩮᨲᩥ "ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩣ"ᨲᩥ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩣ

អធិប្បេតោតិ អាហ “ធរណេនា”តិ. យថាតិ បរិគ្គហិតត្តា បរិគ្គហា, ភោគា. តេបិ កេនចិ អាការេន វិនាសំ អនុបគតា ធរណេន បហីយន្តិ នាយាតិ វុត្តំ “ចោរាទីនំ វសេន អនិដ្ឋេការកេ”តិ. សោកតា អក្កន្តា ទុបិទេយា ឧត្តាតិ វេក្កា, តំ វក្កំ.

អាទិត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១. និទានសុត្តវណ្ណនា

៣១. ខេ្ម តីហិ កម្មានិ អកុសលានិ ខេ្ម តយោ ធាវេ កម្មានិ អកុសលានីតិ ឋានំ ន វត្តតីតិ ឋានម្បិ ន វត្តតិ, បនេវ អញ្ញា វចីវេន ពាពញ្ញាកិច្ចំ សុព្ពាលកាចេតោ. សុព្ពានេលិបិ ហុត្វាតិ កុញ្ញានេតា បុព្ពេ សុព្ពានេលិ ហុត្វា ពលវប្បត្តោ ហោតិ. ឧចំ ញាតិរេកេតោ អត្ថយេតោ ច អាហារស្ស វទីវេ ពលចតំ អាហ. យស្មា អត្ថនោ ឥាយកោ បដិគ្គាហកស្ស ពលនោ ហោតិ, តស្មា សោ អាយតិំ អត្តនោ វទីវេ ពលនោ អធិនាវចវសេន ពលស្ស វក្កោកោ ច ហោតិ. តេនាហ ភគវា – “ពលំ ខោ បន ទត្វា ពលស្ស ភាគី ហោតី”តិ (អ. និ. ៥.៣៧).

សេវបនេស្បិ ឧសេច នយោ. សុន្ទរបិបីតិ អភិន្ទរបិបិ. ចិន្ទរបិ ហោតីតិ ធីកច្ឆន្ទរបិ កោបីនស្ស អច្ឆន្នត្តា. ព្ពាទន្ត្ត ឃានត្តិ វាយញ្ញាតោ វុត្តំ. រូបិហនាតិ វន្ទបតោ ទស្សតិ. អក្កោប្បទោត្តា ហុត្វា ឃាតិ ចត្តតិ ឧទេនាតិ ឃានត្តិ លត្តាធីនម្បិ ឃានការចា វុត្តោ. តេនាហ “ឃានទោ សុខទោ ហោតី”តិ. ចក្ខុទោ នាម ហោតិ ចក្ខុនា កាតព្ពាកិច្ចស្ស មហាការិការលកាចតោ ធីបស្ស.

“វព្ពាវំវេយច ពលិធីនំ ទាយកោ ហោតី”តិ វទេ្ទបតោ វុត្តំ អត្ថំ ចិត្វារេតោ ទស្សេតុំ “ខេ្ម តយោ ការេយ”តិអាទិ វុត្តំ. និវញ្ញាទិចវសេន បតិស្សយិតព្ពតោ បតិស្សយោ, ចិហារោ. បក្កិត្តំ ចិយ ហោតិ បរិស្សយស្ស ចិនោទិតព្ពា. ពាហិ ចិចរត្តស្សាតិ បតិស្សយំ អលភិត្វា ពាហិ ចិចដ្ឋនេល ចិចរត្តស្ស. ឈាយតីតិ ឈាយត្តំ ហោតិ, កិលមតីតិ អត្ថោ. សីតុណ្ហាទិចិទោធិបច្ចយវសេន វវត្តានេន ចិវការវត្តតិ, តព្ពិបរិយាយតោ វការវត្តតិ ចេទិតព្ពា. សុខំ នាម សុក្កបច្ចយបរិហារតោ សុខបច្ចយុប្បត្តតោ ច ហោតិ, តសុកយំ បតិស្សយវសេន លភតីតិ ទស្សេត្តោ “ពាហិ ចិចរត្តស្ស បរិទេ”តិអាទិមាហ. ឈម្ពីតិសុខត្តិ ឈម្ពបច្ចចេក្កលេន រូប្បត្តបីតិសុខំ. រូបវយសុខត្តិ កិលេសានំ ទូបវសេន បចត្តសុខំ. និចានំ បិហិតចាតបានំ បតិស្សយំ បចិសិត្វា ទ្វារំ បិធាយ ចិតស្ស អត្ថការោ ហោតីតិ វុត្តំ “ក្ខុប ខ្ខុតិណ្ណោ ចិយ ហោតី”តិ. តេនាហ “យព្ពាបីធាទីនិ ន បញ្ញាយន្តី”តិ. តយិទំ ពាហិរយាបត្តបរិស្សយទោរវេន, ន ច បតិស្សយទោរវេន. តេនាហ “យុហុត្តា”ន្តិអាទិ.

ន យរតិ ឧទេនាតិ អយរណំ, និព្ពានានិកយាទេយោ. តស្ស ទានំ ឈយ្ហបទេសោ, តំ ទេតិ. តេនាហ “ទេយា ឈយំ អនុសាសតី”តិ. តយិទំ ឈយ្យានុសាសនំ កទំ ហោតីតិ អាហ “អដ្ឋកទ”ន្តិអាទិ. អដ្ឋកទំ កទេឆតីតិ អចិចដបិធស្ស បិញ្ញព្ពយា អត្តនំចណ្ណនំ កទេរាតីតិ អត្ថោ. អនធីតិនោ បន បិញ្ញព្ពំ ចារេចតិ. តត្ថ តត្ថ កតដ្ឋានេ បុច្ឆិតបញ្ហាចិស្សជ្ជេតិ, អយំ តាច កត្តព្ពទោ, បដិបត្តិចានវទេ បន កយុដ្ឋានំ អាចិក្ខតិ, រូកទេយវម្បិ ឈយ្យស្សចនំ កទោរាតិ. វព្ពទានត្តិ យធាវុត្តអាយិវទានំ អភយទានំ. ឈយ្យទានត្តិ ឈយ្យទេវតា. ឈយ្យទោតីតិ វយធចិបស្សនាឈយ្យ អភិរតិ. ឈយ្យទេវាតិ វទ្ធេយ្យវត្តិស្សយំ បីតិបិទោយាឡ្ហំ.

ᨠᩥᩴᨴᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᩋᨶ᩠ᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪓᪨ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩥᩉᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳᩔ ᩏᨸᨠᩣᨿᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᩣᨠᨭᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩮ ᩏᨴᩣᩉᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨣᩉᨸᨲᩥᩈᩦᩅᩃᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩣᨴᩥᨠᩮ ᩅᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾᨠᩮ ᩑᨠᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩑᨠᩅᨧᨶᩮᨶ “ᨶᩣᨾᨠᩮᨿᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᨳᩣ ᨧᩣᩉ “ᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨿᩴ ᩋᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩦ”ᨲᩥ? ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨩᩮᩣᨲᨶᩣ ᨧ ᨶᩣᨾ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨳᩩᩋᨲ᩠ᨲᩅᩥᩈᨿᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨿᩮ ᨲᩴ ᨽᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ, ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ᪨ ᨲᨾᩮᩅ ᩋᨶ᩠ᨶᩴ ᨽᨩᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨸᨴᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᩁᩮᩣ, ᨲᩮ ᩑᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩅᨧᨶᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩋᨶ᩠ᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᩑᨠᨾᩪᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪔᪨ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩑᨠᩴ ᨾᩪᩃᩴ ᩑᨲᩥᩔᩣᨲᩥ ᩑᨠᨾᩪᩃᩣ᪨ ᨲᩴ ᩑᨠᨾᩪᩃᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩮᩈᩩ ᩋᩔᩣᨴᩣᨶᩩᨸᩔᩥᨲᩣᩅᩈᩮᨶ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩥᨠᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩣᨴᩦᨶᩅᨴᩔᩥᨲᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨾᩪᩃᩴ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨧ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨾᩪᩃᩴ᪨ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨲᩣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩉᨩᩣᨲᩅᩈᩮᨶ ᨧᩣᨿᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᩪᩃᨽᩣᩅᩮᩣ ᨸᩣᨠᨭᩮᩣᨿᩮᩅ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᨣᩣᨳᩣᨿᩴ ᩋᨽᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩣ “ᩑᨠᨾᩪᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣ ᨽᩅᨲᨱ᩠ᩉᩣ, ᩈᩣ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩅᩥᨽᩅᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨧ᩠ᨨᩮᨴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩈᩮᨶ, ᩑᩅᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭᩴ᪨ ᩈᩉᨩᩣᨲᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣᨲᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣᨸᩥ, ᨸᨠᩮᩣᨧ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᨠᩔ ᨸᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣᨿ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨻᩃᩅᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨾᩃᩥᨶᨲᩣ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣᨲᩥ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨲ᩠ᨳᩁᨱᨭ᩠ᨮᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶᨸᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᩮᩈᩩ ᩈᩣ ᨸᨲ᩠ᨳᩁᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᨸᨲᩣᨿ ᩋᩃᩴ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᨲᩣᩃᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᨸᩣᨲᩣᩃᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᨸᩣᨲᩣᩃᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᨭ᩠ᨮᩮᨶᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨣᩣᨵᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩑᨠᨾᩪᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕᪨ ᩋᨶᩮᩣᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪕᪨ ᩋᨶᩮᩣᨾᨶᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩪᨶᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨣᩩᨱᨶᩮᨾᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨶᩥ᪨ ᨣᩩᨱᩣᨶᨬ᩠ᨧᩔ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᨲᩣᨿ ᩋᨶᩪᨶᨶᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ

“សន្តាក្យាលាសយត្តាកតត្តា”តិអាឌិ៍ អបិច តឆា តេចិឌ្ឋោ, លឿអកិណ្ណោតិអាឌិតិ ភាយាតិ អភោយភាយាតិ ភ ហោត្តិ បរិទ្ធិត្តចិសឃត្តា, ភកចតោ បភ សត្វា, សន្តាញ្ញា, សយ្ខាសត្យន្ធោតិអាឌិតិ ភាយាតិ អភោយភាយាតិ ភាយ យហាចិសឃត្តា អត្វុភកាចតោ៍ តោភាហ “អចេកល្លភាយ”ត្តិ៍ លភ្នត្តរាគណោតិ លភ្នចិសេសាឌិកោ៍ ឆាកលាភ ឃាឆាចតោ អរលឹឃន្ដេភ អចត្វ៍ អត្វយបន្តាឆិកយាឃាតិ លេកិក្យត្តរបន្តាបដិលិកាឃ៍ បដិបភត្តិ សយឆចិបស្សុភាបដិបភ៌ កិលេសកាយាភ៌ ចសេភ អល្លីឃិតន្តាន្ដេភ កាយា ឲច អាលឃោ៍ អតីតកាលេឃេច កយភតំ កហេត្វា ចុត្តំ “កយយាភ”ត្តិ៍ ភ ឲតរហិ តភកាចតោតិ អាហ “អតីតំ បភ ក្ខបិភាឃ ត្តាភំ ចុត្តំ”ត្តិ៍ យហាត្យភាចតាឌិភា យហត្តាភ៌

អភោយសុត្តចណ្ណភា និដ្ឋិតា៍

៩៍ អន្តរាយសុត្តចណ្ណភា

៣៩៍ “អន្តរាកលាសដ្ឋដ្ឋ”ត្តិ កាឆា ឥចបុត្តេភ ឃេភាឆិប្បាឃេភ កាឃិតា, សោ អត្យុបុន្តិកឆាឃ ចិភា ភ បន្តាឃតីតិ តំ អាកយភតោ បដ្ឋាឃ កចេឆត្តា “អឃំ កិរ ឥចបុត្តា”តិអាឌិយាហ៍ តត្វ សាសតេតិ ត្តយស្សេច សត្វាសតោ៍ កយ្ខាកយ្ខត្តិ កយ្ខចិតិឆ្ឋឃំ៍ អត្វបុរក្ខារតាឃ អប្បកិច្ចតាឃ ច សល្លហុកចុត្តិកោ៍ សឃភស្ស កោដ្ឋារសាតិ ឌិចសំ បុរិយឃាយត្ចា កាចភាត្យឃោកចសេភ កិលត្តកាឃស្ស សយស្សាសភត្វំ សេឃ្យាឃ ក្ខបកយភភាកោ អត្យន្តាតោ៍

អន្ត្តតរេតិ ក្យទ្ធិឃំ ភត្តស្ស បរិត្តតាឃ សត្វកចាតាតិ តិក្លភាចេភ សត្វកា ចិឃ កត្តភកា ចាតា៍ ឆុរស្ថិឃេចាតិ កិលេសយាទេភ ឃុន្ធេ ឲច៍ ចិយុត្តាឃតភសឹសេ ឆត្វា ឆយ្ខំ ឥសេត្តា ចា៍ ក្ខបភិស្សឃយក្ខតាឃ អបរិបក្កឆាលាតាឃ អាសចក្លឃំ អប្បេត្វា កាលំ កត្វាតិ ឃោឌភា៍ ក្ខបរិ ឌិតត្តិ បរិក្លារភាចេភ ឌិត្តាក្សុបរិ ឌិតំ៍ តឆេច អដ្ឋាសីតិ តាហិ តឆា ចុត្តេបិ ឃឆា តតោ បុត្តេ, តឆេច អដ្ឋាសិ៍ សុចណ្ណបដ្ឋត្តិ តិត្យន្ធេ បដិឌិតិត្វា លណ្ណ្ណាសុចណ្ណបដ្ឋ៍ ចិតិក្កយស្ស អកតត្តា អសម្ភិត្ថេភច សឹលេភ៍ យស្ខា តស្ខិ៍ សត្វ សត្តិកំ អាកច្ឆត្ត តាបិ តេភ សន្ធិ អាកយំសុ តស្ខា “អន្តរាសត្តុបរិចុតោ”តិ ចុត្តំ៍

សេឈ្ឍាសិតត្តិ សក្កយ្ខ ឈោសិតំ, តត្វ តត្វ អន្តរាភំ កឹតសក្ខចសេភ ឈោសិតំ៍ បិសាចកាលំ កត្វា ចភតិ អន្តត្តរាកតាឃ៍ ភិឃាយចិត្តតាឃាតិ សយ្ខត្តភិឃាយ ភិត្តចិត្តតាឃ៍ កក្យាភាចេភាតិ តាសំ ចសេ អចត្តភតោ កក្យដ្ឋាភភាចេភ៍ ឃាត្រាតិ ភិត្តាភំ បតិ ឃាត្រា៍ តំ បភ ចដ្ឋតោ ភិក្កយភំ ហោតីតិ អាហ “កចំ ភិក្កយភំ ភចិស្សតី”តិ៍

អតិសល្លេលតោចាតិ អតិចិឃ កិលេសាភំ សល្លេលិតចុត្តិកោ៍ អកតាកិភិចេសស្សាតិ កាចភយភត្យឃុត្តស្ស អភារទ្ធចិបស្សកស្ស៍ កាកស្សាតិ សុកតោចាឆកាកស្ស សយ្ខាបដិបន្ទោ៍ សុន្តាតាចិបស្សភត្តិ សុន្តាតាឌិបភំ ចិបស្សំ ឆុទ្ធិតលាឃ ឆុរិកលាភ ឲកចិហារិតាឃ៍ ឲកោ យក្កោ អស្សាតិ លេកិក្យត្តរយក្កោ ឲច អស្ស អភាកតោ, បុត្តាកាយក្កោ បភ កតបរិចយោតិ អត្វោ៍

ກາຍວງ຺ກາທີນຕ຺ຕິ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທີນໍ ອກາຣເຕາ ສພ຺ພຕ຺ຖາເຕນ ອນຸປວຊ຺ຊເຕາ ຕຕ຺ຖ ເອກ຺ຕ ກຕໍ, ອສ຺ມິ ຈາ ອເນກເຕ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ກຕຕ຺ຖິ ອກຕໍ ຕາຍ ສໍສາຣຈກ຺ກາເຣ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ນິພ຺ພານສມ຺ປຕ຺ຕໍ ເອວໍ ອປຕິຊ຺ຊາຕໍ ກເຍເນ ສຸກຕສາຣເທິຕາ ສຸສມ຺ມຕຍາຕກາຣເຕາ ເຣເຖາ ອກ຺ຂເຕາຕິ ອຊ຺ຊຶເກາ ປເກ຺ກາຈ ອເສເປຍ຺ເຕາ ສມຸເຕາ ອຕເປຕຕາຍ ອປຣາປຣຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ສມຸຈເກ຺ກຫິ

ຊຕ຺ຕປ຺ປຍິ ຄຫິຕເປຈ ອປິຕາກາຈາ ອປິລເພ຺ພາຕິ ອຈສ຺ສເຍາ ປຣິຈາເຣາຕິ ປຣິກ຺ຂາເຣາ ອຄິສງ຺ຂຣເວຕາ ປຄ຺ຄສ຺ສ ຄຣວ຺ຊາເຣນ ສເມ຺ຍາ ຕປ຺ປຣິຍາປ຺ຕາ ສມ຺ຍາທິຊ຺ຊິ ອຕິຕ຺ຖາທິຈເສນາຕິ ອຕິຕ຺ຖານຸປສ຺ສນາທິຈເສນ ເສາທິເຕສຸ ຈຕ຺ຕຸຍາເຣສຸ ຄຸປິລສ຺ສຈຊ຺ຕິ ຄຸປິລສ຺ສງ຺ຂາຕໍ ຈຊ຺ຊໍ ຕຕ຺ຖ ທິປສ຺ສຕາຍ ປຈຕ຺ຕິຊ຺ຊາຕກາຈເຕາ ປຕ຺ຕາຄ຺ຂາ ຄຸປິ ຕາຍ, ຈຊຍຍຄມຸກາຈເຕາ ຕຕ຺ຖ ຊປ຺ປຊ຺ຊຕາເຣຫໍ ກິເລສຊາຕໍ ຄຸປິລສ຺ສຈຊ຺ຊໍ ປຣິຊາຕຍາຕາຕິ ປຣິສຸທ຺ທຕຈເສນ ສຍຕິກ຺ກຍຈເສນ ຊາຕຍາຕາ ປຊິຈິຊ຺ຊຕິ

ກສ຺ມາ ເສຈປຸເຕ຺ຕາ ເສາຕາປຕ຺ຕິຜເລເຍວ ປຕິຊ຺ຊາສິ, ຕຕ຺ຖ ຈ ສາ ເສສຕາ ຄກຈຕາ ຈຕຸຍຄ຺ຄປ຺ປສາທກາເຣຈ ປຈຕ຺ຕິຕາຕິ ອາຫ “ຍຖາ ຫິ”ຕິອາທິ

ອນ຺ຖຣາປຸຕ຺ຕວຊ຺ຊນາ ນິຊ຺ຊິຕາ

໕. ຈຕເຣາປປຸຕ຺ຕວຊ຺ຊນາ

໓໕. ເກສຕ຺ຕິ ສາຍິຈເສນ ຈຸຕ຺ຕເກສເຖ຺ຣ “ສປ຺ປຊ຺ຊາ ສີລສມ຺ປນ຺ນາ”ຕິ ເອຕ຺ຕ ປຍ຺ຕຕ຺ຕພຫຸຈຈນຈເສນ ປຣິຫາເຍຕເພ຺ພາ ອຕ຺ຕຈເສນ ຫິ ຈິກຕ຺ຕິຈິປຣິຫາເຣຍາ ເກ ຊນາຕິ ເອຕ຺ຕ ຈາ ຈຸຕ຺ຕເກສເຖ຺ຣ ສີຫຈິເລາກຕຕເຍນ ອາເນຕ຺ວາ ເຍາເຊຕເພ຺ພາຕິ ອາຫ “ເກ ສປ຺ປຊ຺ຊາ, ເກ ສີລສມ຺ປນ຺ນາ”ຕິ? ປຸນ຺ຖີຕິ ພ຺ລຍິຕາ ຕຕ຺ຕ ຄາຣຫຍາຫ ຜລິທິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອາຣຍຕ຺ຕິ ເອຕ຺ຕ ສຕ຺ຕາຕິ ອາຣາເຍາ ອາຣາເຍ ເຣາເປຕ຺ຕິ ຕິປ຺ປາເຣຕ຺ຕິຕິ ອາຣາຍເຣາປ ຈຕິຍຕິ ເຕາຍາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ກຊີຍຕີຕິ ຈຕໍ ຕຕ຺ຕ ຍໍ ສປຈຕລກ຺ຂຫໍ ຈຕໍ, ຕໍ ອາຣາຍກ຺ຫເຫຕຈ ຄຫິຕຕ຺ຕິ ຕເປິຈຕລກ຺ຂຫໍ, ຕໍ ສເສ຺ສເຕ຺ຕາ “ສີຍໍ ປຣິກ຺ຂປິຕ຺ວາ”ຕິອາທິຍາຫ ຈິສເຍຕິ ສກຄຈິກ຺ຂເລ຺ລຕ ຈິສເຍ ປເສເສ ປິຕີຍໍ ປິຈຕ຺ຕິ ເອຕ຺ວາຕິ ປປິ, ຕໍ ປປໍ ສກຄໍ ປີຍຕິ ເອຕ຺ວາຕິ ຈາ ປປິ ຕຍ຺ຍອາກາທີຕິ ອາທິ-ສເທ຺ຕ ຍາຕິກໍ ສຄ຺ຫຍາຕິ

ພ຺ລຍຍຕ຺ຕສຕ຺ລາຍາຕິ ພ຺ລຍິຕາ ຄຍຸປ຺ປຈປ຺ປຕ຺ຕິ ປຊິກ຺ຂປຕິ ອຕ຺ຕາ ຄຕຊິປ຺ປປຸຊ຺ຊາ ອຕຸສ຺ສເຣຕາ ຕໍ ອາເຣກ຺ຂ ຊາຫໍ ປຸຊ຺ຊາ ປສຈຕິ, ຕ ປຕ ຍຖາ ຄຕໍ ປຸຊ຺ຊາ ສຍເຍຈ ປຈສ຺ສຕິ ຕສ຺ມິ ສເມ຺ຍ ຊິຕຕ຺ຕາຕິ ຕສ຺ມິ ອາຣາຍເຣາປຕາທິສເມ຺ຍ ປຕິຊ຺ຊິຕຕ຺ຕາ ເຕຕປິ ສີເລຕ ສຍ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເຕຕ ຍຖາຈຸຕ຺ຕສເມ຺ຍ ຄຕສີເລ ສຕ຺ວາ ຈິເລ຺ລຕ ຕເສເພ຺ຊາຕປິ ກາຍວາຈສິກສໍຈເຣລກ຺ຂເຫຕ ສີເລຕ ສຍຕ຺ຕາຄຕຕ຺ຕາ ສສ ຄຸສລິ ສເມ຺ຍາ ປຸເຣຕ຺ຕິ ທຸຈ຺ຈຣິຕປຣິຈຊ຺ຊເຕາ ເສສໍ ຈຸຕ຺ຕຕຍເຍຈ

ចតរោបរុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ប៉៉ ខេតចតរុត្តចណ្ណតា

៣ប៉៉ ឲសិតក្យលត្តា ឲសិយយាតក្យលត្តា ច ត្ថសឹ, អរេសក្លា រេសក្លកល្យាលបុត្ថខ្ពតា ច៉ ត្ថសឹត់ សរេឃ្នា ត្ថសិសរេឃ្នា៉ ត្ថសិសរេឃ្នុត តិរេសចិត់៉ រេតតាហ "ភិក្លុសឃ្នុតិរេសចិត"ត្តិ៉

ត់ ពារទេក្តស្ស ពត្តព្វចិបិរសាតក្ឈព្វចិពាការាឌិចរេសត សិតិទ្ធសត្ថឆ្នាយស្រុក្លលតាចរេសត ក្សយិកាពសយព្យត្តិយា ច អតត្ថញ្ញសាឆាររហ៉ អតិរេយហិឃំ ត់ ខេតចត់ ចិត្តំ រេតារេសតិ, តធា អរិយាត់ តិចាយការចេតបឹតិ អាហ "ឲច់ បចេយកាចាយ ខេតចតស្ស ចណ្ណុ ពារេឆត្វា"តិ៉ រេតតាហ ភកចា – "យត្វ អរហត្តោ ចិតរេត្តិ, ត់ ក្សយិរាយរេលាយ្យព"ត្តិ (ឆ៉ ប៉ ៨ប៉; រេឆរកា៉ ៨៨១)៉ អបចេយកាយិរេចតា សត្តាត់ ចិសុទ្ធិ អាចហតិ ពយ្ហុលយាយ សំចត្តតេតាតិ អាហ "ពយ្ហុត្តិ យក្ករចតា"តិ៉ ចត្វត្ត អរិយសច្ចាត់ ចិឌិតពារលរេដ្ឋត ពិរេលសាត់ ចិឌ្ឍតរេដ្ឋត ច ចិឌ្ឍា៉ យក្កបញ្ញា សយ្យាឌិដ្ឋិតិ អាហ "ចិឌ្ឍាតិ យក្កបញ្ញា"តិ៉ សយាឌិបក្លិកា ឆយ្យា សយ្យាចាយាយសតិសយាឆរេយា៉ យធា ហិ ចិឌ្ឍាបិ ចិឌ្ឍាកាពិយា, ឲច់ សយាឌិបិ សយាឌិបក្លិរេកា៉ សីល់ ឲតស្ស អត្ថីតិ សីលត្តិ អាហ "សីរេល បតិដ្ឋិតស្ស ឌីចិត់ ក្ខត្តម"ត្តិ៉ ឌិដ្ឋិសក្កប្បាតិ សយ្យាឌិដ្ឋិសក្កប្បា៉ តត្វ សយ្យាសក្កប្បស្ស សយ្យាឌិដ្ឋិយា ក្ខបការការរេចត ចិឌ្ឍាការេចា ក្សុរេត្តា៉ តធា ហិ រេសា បញ្ញាក្ខន្ធសក្កហិរេតាតិ ក្សុច្ចតិ៉ យធា ច សយ្យាសក្កប្បាឆរេយា បញ្ញាក្ខន្ធសក្កហិតា, ឲច់ ចាយាយសតិរេយា សយាឌិក្ខន្ធសក្កហិតាតិ អាហ "ចាយាយសតិសយាឆរេយា"តិ៉ ឆរេយ្យាតិ ហិ ត្ថឆ សយាឌិ អឌិរេប្រេតា "ឲច់ឆយ្យា រេត ភកចរេត្តា អរេហសុ"ត្តិអាឌីសុ (ឌី៉ តិ៉ ១៉១៦; យ៉ តិ៉ ១៉១៨លិ; សំ៉ តិ៉ ៣៉១លិប៉) ចិយ៉ ចាចាពយ្ហុត្តាឌីចាតិ សយ្យាចាចាពយ្ហុត្តាឌីចា៉ យក្កបរិយាបត្តា ឲច រេតរេត សក្កហិតា៉ រេតតាហ "ឲរេតត អដ្ឋក្ខិពយរក្កតា"តិ៉

ក្ខបិរេយត ចិឌិតា អរិយយក្កោ ការេចតរេត្តា៉ រេតតាហ "សយាឌិបក្លិយឆយ្យុ"ត្តិ៉ សយ្យាសយាឌិបក្លិយំ ចិបស្សាតាឆយ្យុរេឡោច យក្កឆយ្យា៉ "អរិយំ រេចា, ភិក្លុរេច, សយ្យាសយាឌិ រេឌសេសស្សាយិ ឥសាបតិសំ សបរិក្លារ"ត្តិ (យ៉ តិ៉ ១៉១៦៩) ហិ ចចតរេតា សយ្យាឌិដ្ឋិអាឆរេយា យក្កឆយ្យា សយ្យាសយាឌិបរិក្លារា៉ ចិចិរេតយ្យាតិ ឌីយំរេសយ្យ, ការេចយ្យាតិ អរេត្ថា៉ តត្វាតិ រេហតុបិត្រុច្ចតត់៉ អរិយយក្ករេហតុកា ហិ សត្តាត់ ចិសុទ្ធិ៉ រេតតាហ "តស្មិំ អរិយយរេក្កា ចិសុទ្ធិ"តិ៉ បញ្ញាក្ខន្ធឆយ្យុ ចិចិរេតយ្យាតិ បច្ចុប្បរេត្តា បញ្ញាក្ខរេន្ធ ចិបរេស្សយ្យា៉ រេតសុ ចិបស្សិយយាតរេសុ ចិបស្សាតាយ ក្ខក្កិសកាតាយ យឌរេក្កត ឌុក្លសច្ចំ បរិញ្ញាបដិរេចរេឆត បដិចិឌ្ឍិយតិ, តឌរេក្កត សយុឌយសច្ចំ បហាតបដិរេចរេឆត បដិចិឌ្ឍិយតិ, តិរេរាឆសច្ចំ សច្ឆិកិរិយាបដិរេចរេឆត, យក្កសច្ចំ ភាចតាបដិរេចរេឆត បដិចិឌ្ឍិយតីតិ ឲច់ រេតសុ ចត្វសុ សរេច្ចសុ ចិសុទ្ធីតិ ត្ថយស្មិំ បរេក្ល តិយិត្តរេត្វ ឲច យុយ្យំ, រេតសុ សរេច្ចសុ បដិចិឌ្ឍិយយាតរេសុតិ អរេត្ថា៉

អចឆារលចចតត្តិ ចចត្វាបតចចត់, អចឆារលត្តិ អរេត្ថា៉ "សារិបុរេត្តាចា"តិ ច អចឆាររហ៉ សាចរេពសុ សារិបុរេត្តាច រេសរេយ្យាតិ ត្ថយរេយតុំ ឌីរេបតិ តរេស្សចុក្កិសកាចរេតា៉ ពិរេលរេសាបសរេយតាតិ ត្ថយិតា យហារេឆរស្ស តាឌិរេសា ពិរេលសក្ខបសរេយាតិ ឆរេស្សតិ៉ តស្ស សាចកាចិសរេយ បញ្ញាយ បរិរេយិប្បត្តិ អរេហាសិ៉ យឌិ ឲច់ "រេយាបិ បរេក្កូតា ភិក្លុ, ឲតាចបររេយា សិយា"តិ ត្ថដ់ រេតាសំ ត្បុទ្ធាត់ ពាលចិសរេយ

បញ្ញាបារមិប្បត្តានំ ចេសេតច ចុត្តត្តិ ឥដ្ឋ្ឋា៍ អចឆារលាយ្បិ ចិយុត្តិយា តាតត្វា តីហិ ចិយុត្តីហិ បារក្ខេព សត្ថារេយតំ ចុត្តំ៍ រេពតាហ – “បារំ ពរេតាតិ តិដ្ឋានំពរេតា”តិអាទិ៍ ត ឆេរេត ក្តត្តទិតរេទា តាយ អត្ថិ លក្ខតិ, លក្ខតិ ទេ, ឲចរេយច លក្ខរេឃ្យាតិ អធិប្បារេយា៍

ឌេពចតសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

៥៍ យន្ទ្ទិសុត្តចណ្ណតា

៳៥៍យន្ទ្ទិរេតាតិ យរេន្ទ្ទចរេត្តា យរេន្ទ្ទសយក្ខិរេតាតិ អាហ “យរេន្ទ្ទរេត សយត្តាកតា”តិ៍ យរេន្ទ្ទំ យន្ទ្ទិយត្តិ អត្ថរេតា ឲគំ៍ ត ចត្តីតិ ចត្តតយត្តយ្បិ ត ពរេទាតិ, ក្យរេតា ឌាតត្តិ អធិប្បារេយា៍ ក្តបដ្ឋានំ កាតុត្តិ យឆុរបជិសត្តាទំ ពរេទាតីតិ រេយាឌតា៍ ឋ្ពជំ តាច យុឆុយន្ទ្ទិយំ ត ហឌយំ ចិយ អត្តានំ ឌរេយ្យត្តុយ្យ យន្ទ្ទិយត្តិ ពត្វា៍ កំ តុយំ្យាបិរោ ទុដ្ឋត្តិ តត្ តុយំ្យរេយច អាកពាកយរេតសុ បិរោ ទុដ្ឋត្តិ, កិរេត្ត ឋ្ពរេយ ល៉ិត្តត្តីតិ អធិប្បារេយា៍ សាយីចិយ្បិ ត ពរេទាតិ ក្យរេតា ឌាតត្តិ អធិប្បារេយា៍ យឆាកយុំ តំតំកាតិរេយា អទត្តិ ក្តបកឆ្នត្តីតិ អទិយា, សត្តា៍ ឋ្ពរេយ បត ក្យន្ទ្ទិតា អទិយាតិ ពឌទិយា, ឆន្ទ្ទយន្ទ្ទិរេតា៍ យន្ទ្ទិយសឌិសញ្ញាក្យន្ទ្ទិតំ សត្តហិតំ តត្តិ សត្តក្យលាកិក្ខុតត្តា រេភាកសយុត្តិអាឌិសត្តាសយុត្តីតំ យុលក្ខុតយ្យ ឌាតយ្យ តិរេសឆរេតា៍ ឋ្ពតិអាឌីហិ ចចរេតហិ៍ អត្តរេតា ក្តបឈាតរេកាតិ យន្ទ្ទិយាតុរេយារេកត ក្យសលឆយុានំ កតិសយុត្តិយា ច ចិតាសរេកា៍

បុញ្ញាបិបចរេសត សយុរេទតត្តរេតា ក្តបកត្តត្តរេតា សយុរាទរេយា, បទរេលិរេកា៍ កាយក្យលាទតីតិ កាយក្យលាសត្តិយ្យរេយា អយ្យារេគា៍ លិដ្ឋាតិ កាឃិកលិដ្ឋា ចាចសិកលិដ្ឋា ឆេតសិកលិដ្ឋាតិ ឲចំ តិចិធា៍ ឲស ចិបិរេកាតិ ទោញអាឌីតំ កិន្ទ្ទលិរេភាតិ ឲស ឲចទ្វេបិ ចិបិរេកា៍ ឃយរេលិកត្តិ បទរេលិកំ៍ ក្តបបឌ្ឌរេទតិ ឲត្ថ ឋ្ពតិ-សរេដ្ឋា បការរេត្វា៍ រេតត បិញ្ញត្តយំ ចុត្តំ តិទយំ តិទន្ទ្ទាតរេយាតិដ្ឋា សក្ខល្យាតិ៍

យាចត្តិ តាយ អទិយយាចតាយ៍ ចុត្តរេញាតំ “ក្តដ្ឋិយ្យ អទិយា តិដ្ឋត្តិ, ឲសា អទិយាត យាចតា”តិ (ឌា៍ ១៍លិ៍៳៥)៍ រេយ សំចិតឌត្តិ, រេព ចឆញ្ញា តាយ ឆាត្វា កត្តត្តាកទលារេតា៍ ចិយាតប្បភាយាតិ តិឌយ្យតយត្តំ, ក្តឃ្យាតកប្យទុក្ខប្បភាហិ ឆេចតានំ ចត្វាភទលាសទីរប្បភាហិបិ សរេក្ក បការរេសត្តិរេយច៍ បការសត្តីតិ ចា បិពដៃ រេហាត្តិ, ត អបិយរេលិរេព ចិយ អបិពដៃតិ អរេត្វា៍ បរេសយុក្ខរេតស្វុតិ សយំ សយុក្ខំ អតាបឌ្ឌិត្វា បទរេរេហច សយុក្ខិរេតសុ សុល្វបការរេលាសុ៍ រេតតាហ បិញ្ញត្តយំ “ចសចត្តីច រេយាឌរេទ”តិ, បទតិយុំតរេភារេកសុ ចសចត្តី ឆេចបុត្តា ចិយ សុលសយក្ខិតាយ រេយាឌត្តីតិ អរេត្វា៍ ឲចំ ចុត្តសយុរាទរេយាតិ ឲរេព សក្កាតិ ឲចំ រេហដ្ឋា ចុត្តសយុរាទរេយា៍ ក្តកិត្តត្តិ ឲរេពសំ យឆាចុត្តានំ ក្តកិត្តំ ទ្យក្កឌសុកឌកយុកាទីតំ៍ តរេតា ចចិត្វា តរេតា តិទយសក្កាឌិរេតា ចចិត្វា យត្តុរេយ្យសុ តិដ្ឋត្តតិ៍ រេពសុ រេយា យន្ទ្ទី យត្តុរេយ្យសុ តិដ្ឋរេត្តា, រេសា ឌលិរេដ្ឋា ហុត្វា បុត្តចទិយចរេសត យន្ទ្ទីរេយច រេហារេត្តា ឌារាឌិភទលត្តំ យន្ទ្ទកន្ទ្ទបិឌីតិ ហត្ត្វា បុតបិ តិទរេយ តិដ្ឋរេត្តា៍ ឋ្ពតរេទា សុដ្ឋារេសរេយា សយិរេដ្ឋា ហុត្វា បុត្តចទិយាចរេសត បុតបិ បុញ្ញាតិ ពត្វា សរេក្ក តិដ្ឋរេត្តឃ្យ៍ រេតតាហ “បុត សយុរាទរេយបិ ទ្យក្កតិសុកតិរេយច រេហាតី”តិ៍

យដ្ឋិឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១០។ ឈជឹការឃុត្តចណ្ណតា

៦០។ “ប្តូបបត្តរេឃ”តិ រេឃ-ការាកយំ កត្វា តិទ្ទេឃា, “ប្តូបបត្ត”ត្តិរេច្ចច អេត្វាតិ អាហ “តិត្តត្តិចរេឃត ប្តូបកតា”តិ។ អត្តរេតា ឃយ្យត្តិរេតា អចិហាតរេតា អចិហា, រេតឃំ ព្រាហ្មរេលារេកា អចិហាព្រាហ្មរេលារេកា, តឃ្មិំ ប្តូបបត្តិឃយតត្តរេយចាតិ បឆេយរេកាដ្ឋារេឃ ឲ្យច។ អរហត្តផលចិយុត្តិយាតិ អរេឃក្កចិយុត្តិយា។ រេឃក្កចិយុត្តិយា បត អចិហ្វបបត្តិរេតា បរេកច ចិយុត្តា។ យាត្សំ រេឆហំ ឃយតិក្កយត្តិ ចិត្តបក្កិរេលឃបហាតចរេឃតាតិ ផរេលត រេហតុឆឃ្យតយិឆត្តិ អាហ “យាត្សំ រេឆហត្តិ ត្តុឆ...រេប... ច្ចត្តាតិ”តិ។ ឌិចិ កចំ ឌិត្តំ, ព្រាហ្មត្តកាចឃត្តាតំ ពត្តបច្ចាកំ។ តត្ត ឃំរេឃាឌតរេកាតិ ច្ចត្តំ “ឌិត្តំ រេឃាកត្តិ បច្ចា ប្តូឌ្ឍាកិឃឃំរេឃាឌតាតិ”តិ។ ត្តយឃ្យាតិ រេឆចុត្តឃ្យ។ “ហិត្វា យាត្សំ រេឆហំ, ឌិត្តរេឃាកំ ប្តូបច្ចក្ស”ត្តិ រេតឃំ ត្វំ កុឃលំ ឃត្តាចជ្ជប្បហារេតត អតចជ្ជតំ ការឃតិតិ កុឃលី ចរេឆឃិ។ អរេត្វត ឃទ្ទឃ្យ អរេករេឆាបចារៃ កត្វា កម្ពុរចឆតំ ច្ចត្តត្តិ អាហ “កម្ពុរត្វ”ត្តិ អត្វឃ្យច កម្ពុររេតា, ត ឃទ្ទឃ្យ។ ឃយ្ឆ្ជិត្តកាយរាកតាឃ ឃត្តរេឃា កាយចិឃឃប្បហារេតត តិរាយិឃព្រាហ្មចារី តាយ អតាកាយី។ តិចាឃតដ្ឋាតក្សរេតា ឃយារេតា ឲ្យរេកា ការេយា ឲ្យតឃ្យាតិ អាហ “ឲ្យកកាយចាឃី”តិ។

ឈជឹការឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

អាឌិត្តចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៩។ ឌរាចេក្កា

១។ ឌរាឃុត្តចណ្ណតា

៦១។ ហិតឃ្យ ឃាឆតរេតា ឃាឆ្ស, ឃំ កិច្ចិ អត្វឌាតំ។ តំ បត អត្វការេយត លកិតត្តរេតា ប្តូបរេឃចិតត្តរេតា លទ្ធកំ, កល្យាណដ្ឋេត កទ្ទកត្តិ ច្ចច្ចតីតិ អាហ “ឃាឆ្សតិ លទ្ធកំ កទ្ទក”ត្តិ។ “ឃីលំ ឃាច ឌរា ឃាឆ្ស”តិ ច្ចត្តយត្វំ ឰតិរេរករេតា ចិការេចត្វំ “ត្តយិតា ត្តឆំ ឆរេឃ្យតី”តិ ច្ចត្តំ។ ត្តឆត្តិ ត្តឆំ អត្វឌាតំ។

បតិដ្ឋិតាតិ ចិត្តឃត្តារេត លទ្ធបតិដ្ឋា, រេកតចិ អឃំហារិយា។ រេតតាហ “យរេក្កត អាកតា”តិ។ ចិត្តិកតដ្ឋាឌីហិតិ ឃ្សឌតិឃកាចាឌីហិ។ ច្ចត្តំ រេហតំ រេបរិរាលដ្ឋកចាឃំ។ ចិត្តិកតត្តិ រេតតត្តិ ត្តឆំ រេតតំ តាយ រេលារេក ចិត្តិកតំ ចត្វតំ ឃហឃ្យុណ្ណតាឌិចរេឃត។ រេឃបិ រេលារេក ចិត្តិកតា ពត្តិឃបល្លិត-ចត្យហារាឌ-ឃក្ក-ឃ្សឃាយ-យហាព្រាហ្មាឆរេឃា, រេតឃំ ចិត្តិករេតា រេតហិ ឃរេណត្តិ ប្តូបកត្តត្តតាឌិចរេឃត។ រតិករត្តិ

បីតិសុខាវហំ។ ឈានរតិសុខេនាតិ ទុវិធេនបិ ឈានរតិសុខេន។ តុលេតុន្តិ បរិច្ឆិន្ទិតុំ។ គុណបារមិន្តិ គុណានំ ឧក្កំសបារមី។ ទុល្លភោ អនេកាតិ អសង្ខេយ្យាតិ អតិធាវិត្វាបិ លទ្ធុំ អសក្កុណេយ្យត្តា។ អនោមយាតិ អត្ថេនា បរិបុណ្ណោ។ តត្ថ វិសេសតោ អនោមសត្តបរិភោគតោ។ តេហិ “សម្មាសម្ពុទ្ធា ភគវា”តិ អត្ថុទ្ទិដ្ឋតោតិ អាហ “ភគវា អនោមយា ធីរេនា”តិអាទិ។

អរិយមគ្គបញ្ញាយេវ ធម្ម អធិប្បេតាតិ “ធម្ម បន ទុល្លភបាតុភាវេន បញ្ញា ‘រតន’ន្តិ វុត្តា”ន្តិ អាហ។ បុញ្ញផលន្តិ ឯត្តកមេវ, អត្ថតោ សទ្ធាទិ បុគ្គលិកំ ន បុញ្ញំ នេវ, សា បន យស្ស ឧប្បន្នា, តស្សេវ អាវេណិកតាយ អនញ្ញសាធារណត្តា ចោរេហិបិ អនាហរិយា, អដ្ឋកថាយំ បន “អនុគាមិ”តិ វុត្តំ។

ជរាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. អជរសាសុត្តវណ្ណនា

៥២. អជីរណេនាតិ ជីណ្ណភាវាភាវបច្ចុបេន លក្ខណវិការាភាវតោ អវិនាសប្បត្តិយា។ តេនាហ “អវិបត្តិយាតិ អត្ថោ”តិ។ និវិដ្ឋិតព្ពាតិ និហិរិតព្ពា។

អជរសាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. មិត្តសុត្តវណ្ណនា

៥៣. សហ អត្ថេន វត្តតីតិ សត្ថោ, ភណ្ឌមូលំ គហេត្វា វាណិជ្ជវសេន ទេសន្តរាទីសុ វិចរណកជនសមូហោ។ តេនាហ “សទ្ធិំចរោ”តិ, សហចរណកោតិ អត្ថោ។ មិត្តន្តិ សិនេហយោគេន មិត្តកិច្ចយុត្តំ ។ ពាធាធិប្បាយប្បកាសនំ ជនេស្សតិ “ទេវេក ឧប្បន្នេ”តិអាទិ វុត្តំ។ តទាន្វេបតិ ជិគុច្ឆិតេយ, ទុត្តិកិច្ចេ ចា។ យថា អសណ្ឋិតានំ សណ្ឋាបនវសេន បវសតោ បុរិសស្ស ភោគព្យសនេ ភាវតា, ឧបំ បុត្តសិនេហវសេន បុត្តស្ស មាតុយា អនត្ថាភេហ ភាវតាតិ វុត្តំ “មាតា មិត្តំ សកេ ឃរេ”តិ។ អត្ថជាតស្សាតិ ឧប្បន្នបយោជនស្សាតិ អត្ថោតិ អាហ “ឧប្បន្នកិច្ចស្សា”តិ។ សយំករាយហិតន្តិ សយំករេយ ហិតាវហំ។

មិត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. វត្ថុសុត្តវណ្ណនា

ᥱ៣៖ បតិដ្ឋាតិ អចស្សបោ។ ក្យស្សាតិ កាហិតព្ពស្ស ទហស្សស្ស។ បទបេយា សចា ភាយ អតិបិឃដ្ឋាភតាឃ។

ចត្ថុស្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

៣។ បផយឌភស្តចណ្ណតា

ᥱ៣៖ ចិឆាចតីតិ ចិចិឆំ ទ្ធបំ បឆាចតិ, ឃឆាកាមំ បចត្តតីតិ អត្ថោ។

បផយឌភស្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

៤។ ទ្ធតិឃឌភស្តចណ្ណតា

ᥱ៤៖ ចដ្ឋទ្ធក្ខតោតិ សំសារទ្ធក្ខតោ។ សំសារោ ហិ កិលេសកម្មចិបាកានំ អបរាបរទ្ធប្បត្តិតាឃ ចិឆាចតិ។ តត្ថា ទ្ធក្ខំ ទ្ធក្ខយត្តាឃ ភាភាចិឆទ្ធក្ខរាសិភាចតោ។

ទ្ធតិឃឌភស្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

៥។ តតិឃឌភស្តចណ្ណតា

ᥱ៥៖ តិបុត្តីតិ ពដ្ឋានិដ្ឋចិបាកានំ តិបុឌ្ឍភតោ តិបុត្តិ។ តតោ ឲច អចស្សបោ, តិបុត្តិតចិបាកស្ស អចស្សបោ អឆិដ្ឋានំ កាទលក្តិ អត្ថោ។

តតិឃឌភស្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

៦។ ក្ខបុចស្តចណ្ណតា

ᥱ៦៖ អយពក្កាតិ ភ យពក្កា អត្ថបិបោ។ ទក្តិត្ថិចក្ខបោតិ តត្ថ ចឃក្ខលស្ស បិកដភាចតោ។ ទ្ធត្តក្ខលាបិ ហិ សឃំ លឹឃតោច។ ពេសំ ឆាហិទយល់ ចត្តសទឹរាឌិក្ខតំ។ តឆា ហិ "ភស្តលារាឌីហិ ឆោចិត្វា សក្កា សោរេឆត្វ"ន្តិ ទ្ធត្តំ។ ទ្ធដ្ឋាតិ ទ្ធសិតោ សត្តសត្តាភោ ភ សក្កា ស្ធដ្ឋា ភាយ កាតុំ អត្ថត្តទយលឹភភាចាបិតតោ។ ញត្តិឃក្តិ (ពាហុចទិឃស្ស អត្តរាឃការាឃបិ។ បឌាតិ សត្តការោឃា សជ្ជតិ សក្កំ ការោតិ

ឃាឆាចតោ អាឌីតចំ អបឃ្សតេ្តា៉ ខ្ពត្រ្គីឃសំចរាឌី កិលេឃឝាត៌ ណាបតតោ ណេបី, តោតាហ “ឃន្ទាបឹ”តិអាឌិ៉

ក្ខបៀឆសុត្តចល្លភា ត៊ិដ្ឋិតា៉

៩៉ ទុតិយសុត្តចល្លភា

៩៩៉កិឃ្សាតិ ក្សុខេត្ត ឃាយិចចតត្តិ អាហ “កិឃ្មិ អភិរតោ”តិ៉ ឃន្ធា តាយ អតចឌ្ឍឃភាចា, ណឃ្មា លេកិឃលេកុត្តរហិតឃុខាចហាតិ អាហ “ឃុកាតិល្ខោច ត៊ិន្ទាតខ្ញា កន្ធត្តឃ្ស ទុតិឃិកា”តិ៉ អតុឃាឃតិ ហិតចរិឃាឃ បរិណាឃិកភាចតោ៉

ទុតិយសុត្តចល្លភា ត៊ិដ្ឋិតា៉

១០៉ ពចិសុត្តចល្លភា

៩០៉កាឃត្តិអាឌីកោតិ ឈន្ទ្ឹឃតិឃា ឈេត្គ្រុ កាឃត្តិអាឌីកោ ក្កេតិបរិលេឃាឃាតោ ឈេត្គា កាឆាត៌ ត៊ិឌាត៌ ឃឃុដ្ឋាត៌ “ឃឃុដ្ឋហតិ ឲ្យេតភា”តិ ពត្វា៉ តោហិ បត អត្ថុដ្ឋកាឌីកោ លេហាតីតិ អាហ “ឈេត្គា កាឆាត៌ ត៊ិឌាត”ត្តិ៉ ឞុន្ទាបដ្ឋាបតកាឆាតិ ឩឃុកឆាឃ អាឌីតោ អារោរាចតភាចឌាតតត្តំ ឃតិឌតត៌ ចិឃ បចត្តិតកាឆា៉ អក្ខូរត្យាបឌំ ឌេតតីតិ ឃឃ្មា អក្ខូរឃឃុភាលេឃា បឌំ, បឌឃឃុភាលេឃា កាឆា, ឃឃុភាលេឃា ច ឃឃុភាឃីហិ ញ្សញ្ជីឃតិ តំបចត្តតតោ, ណឃ្មា ញ្សញ្ជាតភារេច ជំតំ អក្ខូរំ, តំឃឃុភាលេឃា បឌំ, បឌំ តំ ចិឃតល្ខាតា ឌេតតា ចិឃ លេហាតីតិ “អក្ខូរត្យាបឌំ ឌេតតី”តិ ទុត្តា៉ អក្ខូរំ ហិ ក្លាតិរិតចិន្ធិឃិតាឃ តំតំឈឈឃត្តាចដ្ឋាឃីបិ បរេតា បចត្តិឃា ឃតោចិន្ទាណចឹចឹឃា ឃក្កូលតចលេឃត ឲ្យកញ្ញ៉ាពត្វា បឌភារេចត កឃ្សាត៌ ឃឆាឃតក្កតឃត្តំ ញ្សតេ្ជាតិ៉ បឌំ កាឆំ ឌេតតីតិ ឲ្យត្វាបិ ឲ្យេឃច តលេឃា៉ កាឆា អត្ថំ បកាលេឃតីតិ កាឆាឃន្ទ្រាតោ បឌឃឃុភាលេឃា កិរិឃាការកឃម្ពន្ធចលេឃត ឃម្ពន្ធិតោ ពត្វាអភិប្បាឃាតុទ្ធបំ អារេលាបិតចិលេលាបិតំ ឃំហិតំ អត្ថំ ចិភារេចតិ៉ ឃឃុដ្ឋាឌីបណ្ណត្តិត៊ិឃ្សិតា រេចាហារឃត្តិឃ្សេឃតេច បចត្តតីតិ ពត្វា៉ តោតាហ “កាឆា អារភេត្តា”តិអាឌិ៉ អាឃលេឃាតិ អចឃ្សលេឃាតិ អាហ “បតិដ្ឋា”តិ ពចិតោតិ ចិចិត្តពឌីអាឌីតោ៉

ពចិសុត្តចល្លភា ត៊ិដ្ឋិតា៉

ឌរាចគ្គចល្លភា ត៊ិដ្ឋិតា៉

លិ៉ អទ្ធចេគ្គា

១។ នាមសុត្តវណ្ណនា

៦១។ នាមន្តិ សាមញ្ញនាមាទិភេទំ នាមំ។ សព្ពន្តិ សព្ពំ បញ្ញត្តិបថំ សព្ពំ ញេយ្យបថំ។ អទ្ធភវីតិ កាមំ បាឡិយំ អតីតកាលនិទ្ទេសោ កតោ, តំ បន លក្ខណមត្តា។ អភិភវតិ អនុបតតីតិ ឯតេន អភិភវោ អនុបតនំ បវត្តិ ឯវាតិ ទស្សេតិ។ តំ បនស្ស អភិភវនំ អប្បវិសយេ អនាមសិត្វា មហាវិសយានំ វសេន ទស្សេន្តោ “ឱបបាតិកោ ចា”តិអាទិមាហ។ តស្ស នាមំ ហោតីតិ តស្ស រុក្ខបាសាណាទិកស្ស អនាមកោត្វេវ សមញ្ញា ហោតិ, តថា នំ សញ្ជានន្តីតិ អត្ថោ។

នាមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ ចិត្តសុត្តវណ្ណនា

៦២។ យេ ចិត្តស្ស វសំ គច្ឆន្តីតិ យេ អបរិញ្ញាតវត្ថុកា, តេសំយេវ។ អនវសេសបរិយាទានត្ថំ អនវសេសគ្គហណំ។ ន ហិ បរិញ្ញាតក្ខន្ធា បហីនកិលេសា ចិត្តស្ស វសំ គច្ឆន្តិ, តំ អត្តនោ វសេ វត្តេន្តិ។

ចិត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ តណ្ហាសុត្តវណ្ណនា

៦៣។ តតិយេ “សព្ពេវ វសមន្វគូ”តិ យេ តណ្ហាយ វសំ គច្ឆន្តិ, តេសំ ឯវ អនវសេសបរិយាទានត្ថំ ឥមមត្ថំ “ឯសេវ នយោ”តិ ឥមិនា អតិទិស្សតិ។

តណ្ហាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ សំយោជនសុត្តវណ្ណនា

៦៤។ កិំសុ សំយោជនោតិ សូតិ និបាតមត្តំ អាហ “កិំ-សំយោជនោ”តិ? វិចរន្តិ ឯតេហីតិ វិចារណា, បាទា។ ពហុវចនេ ហិ វត្តព្វេ ឯកវចនំ កតំ។ តស្សាតិ លោកស្ស។

សំយោជនសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ ពាធនសុត្តវណ្ណនា

៩៨។ ចតុត្ថេ អាគតអត្ថេ ឯវ អនត្ថេបិ ចុទេត្វា, ញ្ញាតពេវ នានត្តិ អាហ “បញ្ហេយេបិ ឯវេវ នយោ”តិ។

ពាធនសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ អត្តហតសុត្តវណ្ណនា

៩៩។ “រោកស្សុក្ខាហតោ”តិ បទេនាតិ អធិប្បាយេន “សុ-ការោ និបាតមត្ត”ន្តិ អាហ, “រោកស្សុក្ខាហតោ”តិ បន បទេ ន្ត-ការលោបេន បនសន្ធិ។ ព្ភស្នាឆ្សបិឃិទោតិ អសយ្យត្តចិសឃិន្នាលក្ខណាយ តណ្ហាយ សត្តាបិទោ នទេន្ធ។ ទោនាហ “ព្ភស្នាយ អាជិទេត្វា”តិ។

អត្តហតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១។ ជ្ឈិតសុត្តវណ្ណនា

៩១។ ជ្ឈប្ជិទោតិ ជ្ឈាត្តិត្វា លញ្ជិទោ។ សត្ថាជិស្វតិ សត្ថាជិនាគនទេត្តស្ស ទេសាតាជិនិ ជ្ឈិតានិ តណ្ហាទេជ្ជនា នព្យហពាត្តនេន ពាធត្វា តនតិតិចត្តនទោ។ ទលិទេកាតិ អាឃតនលិទេកា។ តឆា អត្តេឃាឌនាឃ គតត្វា លត្ថាជិលិគចទេសនបិ ទេឃាឌនា កាតព្វា។ ន ឆ្វទំ អនត្តទកចគត្វា។ ស្វតិចិត្តអត្តទិតត្វា ឯកចិត្តត្តទកចស្ស គយ្ហស្ស អព្ភន្តរំ, ឯចំ សទេត្ត គយ្ហា សត្វា ន ព្ភន្តរិតិ អាហ “ពាលចតិឃា”តិអាទិ។

ជ្ឈិតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ បិហិតសុត្តវណ្ណនា

៩២។ បទេព្យាតិ ទោតាត្យំ ព្ភច្ឆិទោតា អទេត្វា។ បុច្ឆិទោតាតិ សត្តយស្ស ទេត្ត គាឆាយ បុរិមឌ្ឍំ បច្ឆិមឌ្ឍំ, បច្ឆិមំ បុរិមំ គត្វា អជ្ឈយស្ស ទេត្ត ទេឆចតាយ បុច្ឆិតត្វា។ ស្វត្តំ “ទេហជ្ឈបទិឃាឃចទេសន បុច្ឆិទោតា”តិ។ បុច្ឆាត្ថុប្បំ ចិស្សជ្ជនត្តិ អស្វត្តយ្យំ សិន្ធទេយតត្តិ អនាហដំ។

បិហិតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ ឥច្ឆាសុត្តវណ្ណនា

១៩។ នវមេ វិនយាយាតិ វិនយេន។ ករណត្ថេ ហិ ឯតំ សម្បទានវចនំ។ កិស្សស្សូតិ កិស្ស, សុ-ការោ និបាតមត្តំ។ សព្ពំ ឆិន្ទតិ ពន្ធនន្តិ សព្ពំ ទសវិធម្បិ សំយោជនំ សមុច្ឆិន្ទតីតិ។ ន ហិ តំ កិញ្ចិ កិលេសពន្ធនំ អត្ថិ, យំ អសមុច្ឆិន្នំ ហុត្វា ឋិតំ អស្សា តណ្ហាយ សមុច្ឆិន្នាយ។ ស្ថាយមេត្ថា សុចិណ្ណោឃ្យាតិ អាហ “សព្ពំ ឆត្វានមេវា”តិ។

ឥច្ឆាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ លោកសុត្តវណ្ណនា

២០។ កិស្មិន្តិ កិស្មិំ សតិ? តស្ស បន វត្តមានតោ ឧប្បត្តិវសេនេវាតិ អាហ “កិស្មិំ ឧប្បន្នេ”តិ? លោកោ ឧប្បន្នោតិ វុច្ចតិ អនុបាទានត្តា លោកសមញ្ញាយ។ លព្ភតិ ឆត្វាបិ ឆសេវ នយោ សន្ថវន្តិ អធិកសិនេហំ ករោតីតិ អធិកសិនេហវត្ថុកាវេន អជ្ឈត្តិកាយតនានំ ឧបាទាយាតិ បុព្ពកាលកិរិយា អបរកាលកិរិយំ អបេក្ខតីតិ វចនសេសវសេន កិរិយាបទំ គហិតំ “វត្តតី”តិ។ កិំ បន វត្តតិ? លោកោ, លោកសមញ្ញាតិ អត្ថោ។ លព្ភតិ ឯតំ និមិត្តមេត្ថ កុម្ភំ លព្ភអាយតននិមិត្តញ្ហិ សមញ្ញាក្វចិ អយន្តិ សព្ពលោកោ ឧប្បន្នោ នាម ហោតិ លព្ភអាយតនំ នាម មូលំ សព្ពាកុលានត្តិ កត្វា។ ពាហិរេសុ អាយតនេសុ សន្ថវំ ករោតិ វិសេសតោ រូបាទិកំ តណ្ហាវត្តកត្វា។ យស្មា ឆន្នាទីនំ សត្តុប្បត្តិវសេន រូបាទីនំ បរិគ្គហិតត្តា លោកស្ស និសេវិតាយ សំវត្តតិ, តស្មា វុត្តំ “ឆសុ...បេ... វិហញ្ញតី”តិ។

លោកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អទ្ធវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ ឆេត្វាវគ្គោ

១។ ឆេត្វាសុត្តវណ្ណនា

២១។ ឆេត្វាតិ ហន្ត្វា វិនាសេត្វា។ អបរិឡាហតត្តាតិ អបីឡិតកាយតាយ។ វិនដ្ឋទោមនស្សត្តា ន សោចតិ ចេតោទុក្ខទុក្ខាភាវតោ។ វិសំ នាម ទុក្ខំ អនិដ្ឋការណតោ, តស្ស មូលការណំ កោធោ អនិដ្ឋផលត្តាតិ អាហ “វិសមូលស្សាតិ ទុក្ខវិបាកស្សា”តិ។ អក្កុដ្ឋស្សាតិ អក្កោសាបរាធស្ស។ អក្កោសបហារទ្វេសប្បទុដ្ឋស្ស ហិ “កុដ្ឋស្សា”តិ ឧបយោគេ ទ្វេ សម្បទានវចនំ។ សុខំ ឧប្បជ្ជតិ កោធំ នស្សតិ។ សុខុប្បត្តិំ សន្ធាយ វុត្ត កោធោ “មធុរគ្គោ”តិ វុត្តោ, សុខាវសានតោតិ អត្ថោ។

ឆេត្វាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១. រថសុត្តវណ្ណនា

៧២. បញ្ញាណន្តិ លក្ខណំ សញ្ជាននុបាយោ. ទិស្វាតិ ឥស្សរហេតុ “ចោឡរញ្ញោ រដ្ឋំ ចោឡរដ្ឋ”ន្តិ ឯវំ រដ្ឋំ រញ្ញា បញ្ញាយតិ.

រថសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. វិត្តសុត្តវណ្ណនា

៧៣. សទ្ធាយាតិ សទ្ធាហេតុ. កុលសម្បទាតិ ខត្តិយាទិសម្បត្តិយោ. សព្ពលោកិយលោកុត្តរចិត្តបដិលាភហេតុតោ សទ្ធាវិត្តមេវ. ហេដ្ឋា តិណ្ណំ ទ្វារានំ វសេន ឧបដ្ឋាកស្ស សព្ពស្សាបិ អនុគាមិកស្ស សង្ខាសេតោ “ធនេយ្យាតិ ធនមបុព្ពបចតោ”តិ វុត្តំ. អសំកិលិដ្ឋសុចិត្តំ នេវាយិសំ ឧបនិធាយ សម្មាទេវតា អាហ “អសំកិលិដ្ឋ”ន្តិ. អនុបុព្ពិកថាទេសនា អគ្គិទិព្វចក្ខុតោ បិយាកិច្ចការណតោ ជាតិសុទ្ធិយំ កាលំ អានេបុញ្ញស្ស អនោមានុបេតោ សច្ចមេវ មធុរតរំ ន ហិ វំ បិវិតព្ពតោ សាទិតព្ពតោ អនុវិតព្ពតោ រសោតិ វុត្តំ អរហតិ. ព្យញ្ជនំ តស្ស កិច្ចសម្បត្តិអត្ថេហិបិ មហារហំ ទស្សេតុំ “សច្ចំ ហវេ”តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ ធម្មវិតក្កំ មហាកប្បិនថេរាទីហិ (ធ. ប. អដ្ឋ. ១.មហាកប្បិនត្ថេរវត្ថុ; អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.២២១; ថេរគា. អដ្ឋ. ២.មហាកប្បិនត្ថេរគាថាវណ្ណនា) ជីវិតវុត្តំ, ពុទ្ធាទិ កណ្ហានិបាតជាតកេ- (ជា. ១.១០.៩២ អាទយោ) សុតសោម- (ជា. ២.២១.៣៧១ អាទយោ) មហាជនកេហិ (ជា. ១.១.១៤, ៧៤; ១. ២.២២១ អាទយោ) ជីវិតវុត្តានិ. និព្ពុតិន្តិ អគិមត្តិ. មហាវិហារេន្តិ សុត្តន្តេ វេទល្លសុតិ អត្ថោ. បញ្ញាជីវិនិ បញ្ញាយ ជីវមានំ ជីវន្តំ, បញ្ញាជីវិ, បញ្ញាបុព្ពង្គមបដិបត្តិយាតិ អត្ថោ. បញ្ញាជីវិន្តិ ច បញ្ញាវសេន ពុទ្ធិយតិ វុត្តំ ជីវិតំ បវត្តេតីតិ អត្ថោតិ ទស្សេន្តោ “យោ បញ្ញាជីវិ”តិអាទិមាហ. “ជីវិត”ន្តិ តេជំ បវត្តិ, ជីវន្តានំ បញ្ញាជីវិ សេដ្ឋមាហុតិ អត្ថោ.

វិត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣. វុដ្ឋិសុត្តវណ្ណនា

៧៤. ឧប្បតន្តានន្តិ បតតិ ភិន្ទិត្វា ឧដ្ឋហន្តានំ “សេដ្ឋ”ន្តិ វុច្ចមានត្តា “សត្តវិធ”ន្តិ វុត្តំ, ពុទ្ធទេសំ វា ធញ្ញសេលិវេហា. សេសេយ្យ សោ ហោតិ វុដ្ឋិកល្យបច្ចាកាសេហោ. សេនាហ “សុភិក្ខោ”តិ. និបតន្តានន្តិ អធោមុខំ បតន្តានំ. បតិដ្ឋាតាតិ ពីជនិលឺលានំ សេ បន ឃម្ម ឧក្កយា នាម ហោន្តិ, ន វិក្កាសោយា ជិយ ធាតរា, តម្មា អាហ “ឧក្កយាន”ន្តិ. កាលោវាតិ ខេត្តោយា សេតា សហិសាទិការយិ សក្កោហា ឧដ្ឋហន្តា

ចក្ខាតត្តិ ក្ខប្បត្តិ អត្ថ ចក្ខាត៌

អត្តនោពត្តិយាតិ អត្តនោ ពត្តិយា ទុចិយា កហិតកាតេចត៌ ខ្លតទា ខេចតា តស្សា ចិស្សជ្ជនេត អបទិត្យស្សយាតា អាហ៌ ឃាច បង់សឹតិ ក្យលង់សឹ សត្វខេសតាឃ លក្ខណាក្យលតាសតតោ៌ បកណ្ណាតិ បិកណ្ណិនេឃត សយត្ថាកតា, ឃធា ចឌឹបិកណ្ណិនេឃត អពទា, តធា ចាចាឃ កចិតណ្ណា៌ យុពទាតិ យុពពទា៌ ឌសពាលំ បុឆ្ឋិ សល្ហាឃុលុមំ ទតតត្តឃសំហិតំ អត្ថ សោត្យកាយា៌ អស្សា ខេចតាឃ ចិស្សខ្ជេនត្តា អញ្ញាសឃាត្ទុបំ៌ ក្ខប្បតយាតាតិ ក្ខប្បតត្តិ សយឍ្ឍូនេដតិ ឌ្លឆំនេសា៌ ចដ្ឋុលកយហាអចិជ្ជាតិ តស្សា អាឌឹតចឌស្សតត្ថ ក្វតកឆតចិនេសសត៌ ឌ្លឹឌក្ខាតត្តិ បដិបក្ខចសេត អនេឆា ឹឌក្ខាត៌, ក្ខស្សាឌឃយាតាតត្តិ អនេទ្វា៌ បុញ្ញាទេក្ខតក្ខុតោតិ ឌ្លាង់ “បឌសា ចទយាតាត”ត្តិ បឌស្ស អត្ថចិចទលចសេត ក្វតកឆតចិនេសសត៌ ឃាឌិសោ បុនេត្តា ចា ហោត្យតិ ឌ្លាង់ បុទិយបេឌ ខេចតាឃ បុត្តកហលស្ស កតត្តា ចុត្ត៌

ចុដ្ឋិ សុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៌

៤៌ កឹតាសុត្តចណ្ណតា

លិ៤៌កិ ឃុឆ កឹតាតិ ឲត្ថ សុ-ឌ្លឆាតិ តិបិតយត្តត្តិ អាហ “កិ កឹតា”តិ? យនេក្កា ច តេកាឃតតប្បចុនេត្តាតិ អតេកកាទលំ តាតាចិឆាឌិកយោកាសំ កត្វា បចុនេត្តា កធិតោ៌ តេតាហ “អដ្ឋតិសាទយុលចសេតា”តិអាឌិ៌ ឲចំ សនេត្តតិ ឲចំ សញ្ញសាឆាទលាតេកាឃតតេហិ តិណ្ណាតកាយិយក្កស្ស ត្យនេយត្វិ បនេចឌិតត្តា លត្ថុយាតេ ទេពយ យនេក្ក កិ កឹតាឃំ ឌតតា ក្ខប្បឆក្វតា ចិបទឹតឌិដ្ឋិតោ កលិត្វិ អនេទ្វា? ឲចំ ខេចតា ឃធិដ្ឋាឃ បុទិយទេឌ្ឋត អត្តតា ឃធាចិត្តិតយត្ថ សត្វ បនេចឌិតា, បដ្ឋិយទេឌ្ឋត អត្តនោ សំសឃំ បុដ្ឋតិ៌ ពាហុបញ្ញាតិ បុចុបញ្ញា៌ ក្ខស្សត្ថបញ្ញាតិ អឆិកបញ្ញា៌ ឌេបត្វាតិ សំឃនេយត្វា៌ សំចិកាកឹតិ អាហាទបទិនេកាទេក សយុខេច ចិកឌតសឹនេលិ៌ តេតាហ “អដ្ឋទាឃា”តិអាឌិ៌ ចុត្តត្ថនេយច តេហដ្ឋា៌

យតេតាតិ យតោកហលោត៌ បុត្តាសុដ្ឋិអក្កត្តិ បុត្តាកាកសុដ្ឋិក្ខុតំ អក្កា៌ ចត្យស្សុតិ ចុត្តអក្កបទិឃាបត្ថា៌ ឃទិណ្ណាបក្ខទោតិ ឌាតស្ស សាឆត៌ ឲនេតាសុ ឆនេយុស្សុតិ ឲនេតាសុ សដ្ឋាឌិក្យលោសុ៌ ឃធា ហិ សនេដ្ឋា បដ្ឋឃំ បដ្ឋបដ្ឋេបត្វា ចត្វបទិដ្ឋាកស្ស ចិនេសសបដ្ឋនេឃា កយុថលស្ស បទនេលិកស្ស ច បដ្ឋក្ខនេតា ចិឃ បត្តិឃាឃតនោ, ឲចំ យុក្ខហឌនេឃា៌ យុក្ខហឌនេឃា ហិ អតុឌឃំ បត្វា ឃំ កិច្ឆិ អត្តនោ សត្តកំ បទនេសំ ខេតិ៌ នេឃា ច សំចិកាកឹនេលិ, នេសា អប្បកណ្ឌិប្បិ អត្តនោ សត្តនេក បទនេហិ សាឆាទលនេកាឹ ហោតិ៌ ចឌណ្ណា ចឌាតិឃតាឃ ឃាកិនោច ឃុត្ត ឃុត្តកាលំ ឌាត្វា អត្ថិកាត៌ យនេតាទធំ ឬនេទតឹតិ ចុត្ត “ឌ្លតិ…បេ… ចត្យស្សុតិ អាហា”តិ៌

ចាចត្តិអាឌិតិ តឹលិ អក្កាតិ តិចិឆឹលសយ្យត្តិឌិបតនោ៌ សយ្យត្ថឹនេលិ ហិ បទនេលិកំ ត កាទេសយ្យ៌ សនេដ្ឋា ឲកំ អក្កា បនេឃាកាសឃសុដ្ឋិឌិបតនោ៌ សុដ្ឋាសឃស្ស សយុបនេឃាទេក ចិតស្ស កធំ បទនេលិកនេតា កឃត្តិ៌ ក្យកចសេត ចត្យទក្កនេឃាឌតា ក្យកតនេឃា៌ ឲនេតាសុ ចត្យសុ ឆនេយុសុ ចិនេតាតិ ឲនេតាសុ ឃធាចុត្តក្យកសក្កនេហសុ ចត្យសុ ក្យលោសុ បតិដ្ឋិតោ៌

ឝិតាបុគ្គលប្ញត្តិ និដ្ឋិតា។

៩។ ភឌ៊ីរពិបុគ្គលប្ញត្តិ

ល៏៩។ ភាយកោត្តត្តិ ពិរស្សា កស្សរបិ រកោពរយាពិ ឲចន្ទុបំ ភាយទ្បា រកោត្តទ្បា។ និឝស្សុនយត្តរយពំ, ពស្ថា សត្តស្ស បត្តាត្តិឃា លក្ខលាចនត្តិ ឝដ្ឋត្តាំ។ ភ ឌ៊ីរពិពិ អបកាចឆយុត្តា ដូប្បាឝចឃាកាចរពា ឌរំ ភ បិបុណាពិ។ រពភាហ “ឌ៊ីរលាបការចា ភ រហាពី”ពិ។ ឃស្ថា សយត្តាកាចរពា កាលត្តររបិ ពំ សយត្តាឃរពច, ពស្ថា “អពីពត្យដ្ឋាត់...រប... ភ ឌ៊ីរពីពិ ត្វដ្ឋពី”ពិ អាហ។

អាលបិឃត្តិ អលសការចា ឝឡហរកាសដ្ឋ។ រពភាហ “រឃភា”ពិអាឌិ។ ដិពិត្តិ ឡ្យាបិរ៉។ និឌ្ឋាចរសភ បយន្ត្ថ កត្តត្តស្ស អការលា។ កិរលសចរសភ បយន្ត្ថ អកត្តត្តស្ស ការលាប្បិ។ កយុសយរឃពិ កយុំ កាពុំ ឃុត្តការល។ កយុការលាឌីរិឃាការចាពិ ពំកយុកិរិឃសយុដ្ឋាបកឌីរិឃាការចា។ សោ បភ អត្តរពា ឌីរិឃបដ៏បរញ្ញ អត្យុសលចិត្តប្បារឝា, ភ ឌីរិឃស្ស អកាចយត្តុ។ ឃីលសត្តាយាការចា ត្យស្សីល្យំ ចិស្សដ្ឋាចរពា ភាយ អភាចាររា។ រសាប្បឝហុលពាពិ និឌ្ឋាលុពា។ ឃរពា កហលាហរត្វាបិ ភ កិលិស្សបិ បុរិរសា និឌ្ឋាឃ អកិត្យុឃ្យពិ។ រពភាហ “ពាឃា”ពិអាឌិ។ អពិច្ឆាពាឌីឌីពិ អាឌិ-សរឌ្ឋភ អកិត្យុឃ្យពាឌិ សត្កាឡាពិ។ អាកត្តកាលសិឃំ ភ បុរត្តា ត្វត្តអាលឃ្យំ ចិឃ បពពិសិទ្ធិ។ “រព លិដ្ឋេ”ពិ បិឡត្តាឃំ លិដ្ឋចិបល្លាររសភ ត្វត្តត្តិ អាហ “ពាភិ ល លិដ្ឋាភី”ពិ។ ត្យុសលចិត្តប្បចត្តិឃា អតោកាសការចរពា លិដ្ឋាភិ។ រពភាហ កកចា – “ឃត្វ ចិត្តំ ភ ពិដ្ឋពី”ពិ។ សត្តាការរភ រលសយត្តំ អតេសរត្វាពិ អឆិប្បាររឃា។

ភឌ៊ីរពិបុគ្គលប្ញត្តិ និដ្ឋិតា។

ល៏។ ត្ពស្សរិឃបុគ្គលប្ញត្តិ

ល៏ល៏។ សត្វស្ស យលត្តិ សត្វយល់, រឃភ សត្វំ យលឹភំ រហាពិ, សត្វយលក្កហរលាភ រចត្វ យលឹភំ សត្វរយច កហិពត្តិ អាហ “យលក្កហិពសត្វ”ត្តិ។ អាលាបចត្តភត្តិ អប្បរកា ចា យហរត្ត ចា ឃត្វ កត្វចិ អត្តរភា អាលាឃ បចត្តភចរសភ ចសភំ ត្ពស្សរិឃត្តយិច្ឆត្តិ។ យលិរពភយិ ចិស្សដ្ឋភិឃបត្តិកត្តា ដូត្តយំ កណ្ឋ ភាយ ភ រហាពិ, ត្ពត្វី បភ បរិច្ចត្តកុលិចារិត្វិកាឃបិ អភិស្សដ្ឋភិឃពាឃ ដូត្តយកណ្ឋ ភាយ។ រពភាហ “ត្ពត្វី កណ្ឋាភយុត្តយ”ត្តិ។ រពសំ រពសភិញ្ញាបុរិសាឌាភីឃាភំ ដូប្បត្តិដ្ឋាភពាឃ ដូត្តយរពភាការរត្តា ត្ពត្វី កណ្ឋាភយុត្តយំ។ យលក្កហិពសត្វសឌីរសា អចរខីឆកិច្ចចិពត្តភរពា។ សត្វយល់ ចិឃ សត្វស្ស បត្តាយសត្វស្ស ក្យុណាកាចការលរពា បត្តាយសត្វយល់។ អត្តា ត្វត្វពិ ដូបត្តច់, ពំ រឌពីពិ អត្តាចំ, ចិភាឃការលា ភត្យ ហរលា សយលាស្ស អឃុត្តត្តិ? ឃុត្តំ។ ពស្ស អត្ថឃរពា ឡ្យពិររការពា ច ឃុត្តពំ ឝរស្សរត្តា “សលិកកត្តាឌីភី”ពិអាឌិយាហ។

ឥស្សរិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៨។ កាមសុត្តវណ្ណនា

៧៨។ “អត្តការមោ”តិ បុច្ឆាយំ វុត្តត្តា អាហ “ឋបេត្វា សព្ពពោធិសត្តេ”តិ។ តេ ហិ សព្ពសោ បរត្ថាយ ឯវ បដិបជ្ជមានា មហាការុណិកា បរត្ថកាមា, អត្តកាមា នាម ន ហោន្តិ, យា ច តេសំ អត្តត្ថាវហា បដិបត្តិ, សាបិ យាវទេវ បរត្ថា ឯវាតិ។ វុត្តំ បោរាណដ្ឋកថាយំ។ យស្មា ពោធិសត្តា បរហិតបដិបត្តិយា បារមិយោ បូរេន្តា តថារូបំ ការណំ បត្វា អត្តានំ បរេសំ បរិច្ចជន្តិ បញ្ញាបារមិយា បរិបូរណតោ, តស្មា ឥធាបិ “សព្ពពោធិសត្តេ ឋបេត្វាយេវាតិ វុត្ត”ន្តិ អាហ។ កល្យាណន្តិ ភទ្ទកំ។ វាចាយ អភិប្បេតត្តា អាហ “សល្យាមុត្ត”ន្តិ។ បាបិកន្តិ លាមកំ និហីន។ តំ បន ផរុសំ វាចន្តិ សរូបតោ ទស្សេតិ។

កាមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៩។ បាថេយ្យសុត្តវណ្ណនា

៧៩។ សទ្ធា ពន្ធតិ បាថេយ្យន្តិ សទ្ធា នាម សត្តស្ស មរណវសេន មហាបថំ សំវជតោ មហាកន្តារំ បដិបជ្ជតោ មហាវិទុគ្គំ បក្ខន្ទតោ បាថេយ្យបុដំ ពន្ធតិ សម្ពលំ សជ្ជេតិ។ កថន្តិ អាហ “សទ្ធំ ឧប្បាទេត្វា”តិអាទិ។ ឯតំ វុត្តន្តិ “សទ្ធា ពន្ធតិ បាថេយ្យ”ន្តិ ឯតំ គាថាបទំ វុត្តំ ភគវតា។ សិរីតិ កតបុញ្ញេហិ សេវីយតិ តេហិ បដិលភីយតីតិ សិរី។ ឥស្សរិយំ វិភវោ។ អាសយិតព្ពតោ អាសយោ, វសនដ្ឋានំ និកេតន្តិ អត្ថោ។ បរិកឌ្ឍតីតិ ឥត្ថាវសិកំ បុគ្គលំ តត្ថ តត្ថ ឧបកឌ្ឍតិ។

បាថេយ្យសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ១០។ បជ្ជោតសុត្តវណ្ណនា

៨០។ តំ តំ សមវិសមំ បជ្ជោតេតីតិ បជ្ជោតោ។ បទីបោ អន្ធការំ វិធមិត្វា បច្ចក្ខតោ រូបគតំ ទស្សេតិ, ឯវំ បញ្ញាបជ្ជោតោ អវិជ្ជន្ធការំ វិធមិត្វា ធម្មានំ បរមត្ថរូបំ ទស្សេតិ។ ជាគរព្រាហ្មណោ វិយាតិ ជាគរសីលាសវព្រាហ្មណោ វិយ។ សោ ហិ សតិបញ្ញាវេបុល្លប្បត្តិយា សព្ពទាបិ ជាគរោ ហោតិ។ គាវោតិ គោជាតិយោ។ ឥធំ គុត្តំ គោណាន្ថ សាមញ្ញតោ គហណំ។ ករណត្ថេ ភុម្មវចនំ។ ជីវតំ ជីវោ, សហ ជីវេនាតិ សជីវិនោ។ តេនាហ “កម្មេន សហ ជីវន្តាន”ន្តិ, កសិវាណិជ្ជាទិកម្មំ កត្វា ជីវន្តានន្តិ អត្ថោ។ គោមណ្ឌលេហិ សទ្ធិំ គោគណេន សហ។ ន តេន វិនា កសិកម្មាទីនិ ឧប្បជ្ជន្តិ, គោរសសមិទ្ធិយា ចេវ កសនភារវហនសមិទ្ធិយា ច កសិកម្មក្ខវាណិជ្ជកម្មាទីនិ ឥជ្ឈន្តិ។ សត្តកាយស្សាតិ អាហារុបជីវិនោ សត្តកាយស្ស កសិតោ អញ្ញថា ជីវិកំ កប្បេន្តស្សាបិ

ᨠᩈᩥᨩᩦᩅᩥᨲᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨾᩪᩃᨠᩣᩁᨱᩴ ᨹᩃᨶᩥᨷ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩔ᪨ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩣ ᨧ ᩍᩁᩥᨿᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩩᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ “ᩈᩦᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᩈᩦᨲᨠᨾ᩠ᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪑᪨ ᩋᩁᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪑᪨ ᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᩉᩦᨲᩥ ᩁᨱᩣ, ᩁᩣᨣᩣᨴᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᨲᩣᨿ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩴ ᨠᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᩥᨴᩮᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨷᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩁᨱᩣᨲᩥ ᩋᩁᨱᩣ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ᪨ ᩅᩩᩈᩥᨲᩅᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᩈᩥᨲᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣ᪨ ᨽᩮᩣᨩᩥᩔᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩩᨩᩥᩔᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨴᩣᩈᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨾᨱᩣᨲᩥ ᩈᨾᩥᨲᨷᩣᨷᩈᨾᨱᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩈᨾᨱᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨠᩣᩃᩮ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨷᨬ᩠ᨧᨠᩴ ᨷᩁᩥᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ ᨷᨶ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᨲᩮ ᩈᩣᨾᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᨶ᩠ᨴᨶᩦᨿᨽᩣᩅᩮᩣ ᨧ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨵᩣᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ᪨ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᩋᩁᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨷᨠᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩣ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨷᨠᩣᩈᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២. ទេវបុត្តសំយុត្តំ

១. បឋមវគ្គោ

១. បឋមកស្សបសុត្តវណ្ណនា

៨២. ទេវស្ស បុត្តោ ទេវបុត្តោ. ទេវានំ ឧភកាឧភេតព្ពសម្ពន្ធាការតោ កថមយំ ទេវបុត្តោតិ វុច្ចតីតិ អាហ “ទេវានំ ហី”តិអាទិ. “អបាកដោ អញ្ញតរោតិ វុច្ចតី”តិ ឥទំ យេភុយ្យវសេន វុត្តំ. បាកដោបិ ហិ កោចិ “អញ្ញតរោ”តិ វុច្ចតិ. ហេដ្ឋា ទេវតាសំយុត្តេ “អបាកដា អញ្ញតរា ទេវតា”តិ វត្វា ឥធ “បាកដោ ទេវបុត្តោ”តិ វុត្តំ. តថា ហិស្ស កស្សបោតិ គោត្តនាមំ គហិតំ, តញ្ច ខោ បុរិមជាតិសិទ្ធមបញ្ញាវសេន. អនុសាសតិ អនុសាសោ, តំ អនុសាសំ. ភិក្ខុនិទ្ទេសត្ថិ ភិក្ខុសទ្ទស្ស និទ្ទេសំ. ភិក្ខុឱវាទត្ថិ ភិក្ខុការាវាទំ ឱវាទំ. យទិ បន ន អវស្សាសិ, កថមយំ បញ្ញាយតីតិ? អញ្ញាតោ សុតំ និស្សាយ បញ្ញាយតិ, ន បន ភាវតោ សម្មុខា សុតការេន.

ទេសេត្តិ យថាវុត្តានំ ភិក្ខូ បុគ្គលានំ “កេចិ តុការេហា ទេវា”តិអាទិនា ហិ វត្វា ឥធ ជីវិតំ តត្ថ អាទិតោ ភិក្ខូ ភាវា បញ្ញាការេ ន កេចិតិ ឧបេក្ខុបវិវេកោ ទេវ អត្ថុមបវិវេកោ ច, វត្តុស្ស បន ជីវមក្ខបរិវុត្តោ ការេ កេចិតីតិ អាហ “អយំ បនា”តិអាទិ.

គាថាយំ “សុភាសិតស្សា”តិ ឧបយោគត្ថេ សាមិវចនន្តិ អាហ “សុភាសិតំ សិក្ខេយ្យា”តិ. ចតុសច្ចាទិនិស្សិតំ ពុទ្ធវចនំ សិក្ខេត្វា ចតុត្ថិមំ ចតុសុទិតំ សិក្ខតិ ភាយាតិ អាហ “ចតុសច្ចនិស្សិតំ…បេ… សិក្ខេយ្យា”តិ. អវណ្ណារោហន តប្បដិបក្ខំ បដិនិវត្តេតិ. ឧបាសិតព្ពន្តិ អាសេវិតព្ពំ ភាវេតព្ពំ ពហុលីកាតព្ពំ. អដ្ឋតិំសភេទំ កម្មដ្ឋានន្តិ ឥទំ តស្ស វិបស្សនាបទដ្ឋានំ ហទយេ ឋបេត្វា វុត្តំ. តថា ហិ វុត្តំ “ទុតិយបទេន អធិបញ្ញាសិក្ខា កថិតា”តិ. ឯវ បន “ទុតិយបទេន អធិចិត្តសិក្ខា ចិត្តវូបសមេន អធិបញ្ញាសិក្ខា”តិ បវត្តិ, តេសំ បទេន អដ្ឋតិំសប្បភេទកម្មដ្ឋានំ សុទ្ធសមថកម្មដ្ឋានស្សេវ គហណំ ទដ្ឋព្ពំ. យទិ ឯវំ “អដ្ឋសមាបត្តិវសេន”តិ ឥទំ កថន្តិ? “តំ វិបស្សនាបទដ្ឋានំ សមាបត្តិំ វសេន កថិត”ន្តិ វទន្តិ. ឯវញ្ហិ កត្វា “ទុតិយបទេន អធិបញ្ញាសិក្ខា”តិ ឥទំ វចនំ សមេតិ. ហោតិ. សិក្ខាំ ភាវ អាសេវនន្តិ អាហ “ភាវេយ្យាតិ អវត្វា”តិ. ឧបរិមន្តិ បមាទបរិហារំ. តញ្ច ខោ អស្សុតបរិយាបុណនកម្មដ្ឋានានុគ្គហាទិវសេន វេទិតព្ពំ “តស្សា”តិអាទិនា. អធិសីលសិក្ខា កថិតា លក្ខណហារនយេន. វិសុទ្ធិតស្ស ហិ សីលសំវរតា តព្ពហុលោ នេកាលក្ខណំ កាយវិវេកតស្ស ព្រាហ្មណស្ស គហិតមេវាតិ. ឯវ ច អធិសីលសិក្ខាយ ចិត្តវិវេកោ, អធិបញ្ញាសិក្ខាយ ឧបធិវិវេកោ, អធិចិត្តសិក្ខាយ កាយវិវេកោ កថិតោ, កាយវិវេកោ បន សព្វេសំ បច្ចយត្តំ គហិតោតិ ទីបិតំ ហោតិ វិវេកស្ស បការវិសេសត្តំ ឧបដ្ឋានំ. សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ.

បឋមកស្សបសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. ទុតិយកស្សបសុត្តវណ្ណនា

៨២. ទ្វីហិ ឈានេហីតិ អារម្មណូបនិជ្ឈានលក្ខណូបនិជ្ឈានេហិ ទ្វីហិ ឈានេហិ។ កម្មដ្ឋានវិមុត្តិយាតិ កម្មដ្ឋានានុយោគលទ្ធាយ វិមុត្តិយា។ តេន តទង្គវិក្ខម្ភនវិមុត្តិយោ វទតិ។ សព្វសាសនស្ស ហទយត្តា អនុត្តរត្តា ហទយស្ស មានសស្ស, អនុបត្តិំ បដិលាភមានសំ។ តំ បន អត្ថតោ អញ្ញា ឯវាតិ អាហ “អរហត្ត”ន្តិ។ តំ បត្តុកាមេន ឯកន្តតោ វេដ្ឋតព្ពតល្ហាវិទ្ធិតំ ភាវេ តស្ស អភិញ្ញេយ្យតោ, តទភាវេ ញាណេយ្យតោ ច តេ ឧប្បាទនវសេន យទេកេន និស្សិតោ, តទេកេន បនាយម្បិ តេហិ និស្សិតោ នាម ហោតីតិ អាហ “អនិស្សិតោ”តិអាទិ។ អរហត្តំ អានិសំសិតព្វដ្ឋេន អានិសំសំ ឯតស្សាតិ អរហត្តានិសំសោ។ អរហត្តំ បត្តុកាមស្ស បុព្ពភាគបដិបទា ញាបិតព្វា។ តត្ថ ច សព្វបឋមោ កម្មដ្ឋានានុយោគោ, សោ ច ន គហិតោតិ អាហ “តន្តិធរោ បុព្ពការោ”តិ។ តត្ថ តន្តិធរោតិ បរិយត្តិធរោ។

ទុតិយកស្សបសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. មាឃសុត្តវណ្ណនា

៨៣. មឃោតិ សក្កស្សេតំ នាមំ បុរិមជាតិអាគតំ។ ទេវាតិ សក្កោ ឯវ។ វត្រភូតិ មាតាបិតុឧបដ្ឋានាទិវារិត្តបទេហិ អញ្ញេតិ ឧបដិវេបក្ខិបបក្ខេ អភិភវិត្វា។ អសុរន្តិ ញាតិសត្តុកំ អសុរំ។

មាឃសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. មាគធសុត្តវណ្ណនា

៨៤. ចតុត្ថសុត្តំ ចក្ខុមាតិ ទេវតានំ ញាណចក្ខុមន្តេសេន, បញ្ញា ច ន ចក្ខុទ្ធាតិ អធិប្បាយោ។

មាគធសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា

៥. ទាមលិសុត្តវណ្ណនា

៨៥. តេន ការណេនាតិ តេន បធានេន ការណភូតេន, បធានការណនិបត្តិ អតេវាតិ យំ កិញ្ចិ ហិ វាយាមំ ទុក្ខកម្មំ បរាតិ ហីនតំ បាបកំ កិច្ចំ។
អាយតបគ្គហាតិ ទីឃរត្តស្ស វីរិយារម្ភោ។ កិច្ចវោសានន្តិ កិច្ចនិដ្ឋានំ។ តថេវាតិ យថា អរហត្តប្បត្តិតោ បុព្វេ, តតោ បច្ឆាបិ

តេឆេច “ញុឌ្ហិបក្កេហា”តិ ឌីទិឃំ ចឡហំ កេទោត្បុតិ ក្យប្យឆយ្ញុំ ចិឃ យឡ្ហាយាតោ ចចតិ៍ ឌិដ្ឋឆយុ្យលចិហាទាឌិអត្ថំ បត ឌីទិឃកទលំ

ញ្ចិ្ឆតញ្ញុយេច៍

អសំកិណ្ហាតិ អចេចាយិស្សា ឲចំ អឡ្ហាត្ត អតាកតត្តា៍ តេតាហ “កកចតា ហឹ”តិអាឌិ៍ ឃឌិ ឲចំ ញ្ចឆេច កយ្ហា ឲចំ ចុត្តត្តិ អាហ “ញ្ចឆ

បតា”តិអាឌិ៍ បតិដ្ឋត្តិ តឌឹ តាយ អតចដ្ឋិតតឹទា, តត្ត បតិដ្ឋាតញ្ញដ្ឋាត៍

ទាយលិយុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៍

៩៍ កាយទយុត្តចណ្ហតា

ប័លិ៍បុញ្ញុយោកាចចទោតិ បុញ្ញុ យោកាចចទោ បុទិយត្តកាចេ កាចតយត្យុតេ្តា៍ អឃំ កិទ កយ្យបយ្យ កកចតោ សាសតេ បញ្ញុឌិត្វាច

ញហ្វតិ ចយ្យសហស្សាតិ សយហឆយ្យំ អកាសិ, ត បត ចិសេសំ តិញ្ញុតេ្តសិ៍ តយត្ថំ កាទលោត សត្ថិ ចស្សេាតំ “ញហលកិលេសតាឃា”តិអាឌិ ចុត្តំ៍

ឲកត្តុបទិសុទ្ធស្សាតិ ឃចា ចិសេសាចេហា ហោតិ , ឲចំ ឲកេត្តត បទិសុទ្ធស្ស សញ្ញុសោ អត្ថបក្កិលិដ្ឋស្ស៍ សឹលេត សយាហិតាតិ ឃចា សឹលំ

ដ្ឋបទ្វបទិ ចិសេសាចហំ តិញ្ញុឆកាកិឃញ្ញា ហោតិ, ឲចំ សយុ្ទេច អាហិតចិត្តា ឃុដ្ឋ សយ្យត្តចិត្តា៍ តចាក្វតា តោត សយត្តាកតា ហោត្តឹតិ

អាហ “សយុបេតា”តិ៍ បតិដ្ឋិតសកាចាតិ សេក្ខត្តា ឲច ឃចាឌិកតឆយុ្យត តិច្ចលកាចេត អឌិដ្ឋិតសកាចា៍ យឃា តុដ្ឋិឃា កហិតាឃ

ឌេចបុតេ្តា “ក្លុកា តុដ្ឋិ”តិ ចក្ខឹតិ កកចា “តុដ្ឋិ ហោតិ សុលាចហា”តិ អចេចាចាតិ អាហ “ដ្ឋបទិ បញ្ញុសយុដ្ឋាបតត្ត”ត្តិ៍ បញ្ញុឌិតោ

ទ្ឋក្ខុលិកោ អត្ថុទាកាសិកោ ចា អតកាទិឃុបេតា តាយ ហោតិ, សេតាសេត បត ចសេត្តា កឆត្តិ អាហ “សត្តក្វិយិកេ”តិអាឌិ៍

ចត្យបច្ចឃសេត្តាសោតិ កាចតាកិយោកសិទ្ធោ ចត្យុ បច្ចយុ សេត្តាសោ៍ តោត ចិត្តច្វបសេយត តុដ្ឋិ លទ្ធាតិ ចស្សតិ៍

ចិត្តច្វបសយកាចតាឃាតិ ចិត្តកិលេសាតំ ច្វបសយកទកាចតាឃ, យតដ្ឋដ្ឋាតំ ញ្ចត្រ្កិឃាតំ តិញ្ញុិសេចតកាចកាទលោត សចិសេសំ ចិត្តស្ស

ច្វបសយកទកាចតាឃ ទតោ យតោតិ ឃោឌតា៍

ឲត្ត ច ញ្ចត្រ្កិឃ្វបសេយត ចិត្តសយាឆាតំ បទិបុណ្ណំ ហោតិ ញ្ចត្រ្កិឃកាចតាឃ ចិត្តសយាឆាតស្ស អកាទកាតំ ក្ទឹកទលតោ៍

អឌិចិត្តសយាឆាតេតត ចត្យបច្ចឃសេត្តាសោ សចិសេសំ បទិសុទ្ធោ បទិបុណ្ណោ ច ហោតិ បច្ចឃាតំ អលិកលិគេយ្យ បទិច្ចាកសកាចតោ៍

ចុត្តតេឃត បត សត្តដ្ឋស្ស ឃចាសយាឌិត្តំ សឹលំ ចិសុទ្ធិ បទិបុទិញ្ញា ដ្ឋបកច្ឆតិ, តចាក្វតោ ចត្យសច្ចកយ្ដដ្ឋាតេ ឃុតេ្តា យក្កបដិបិឌិឃា

សញ្ញុសោ កិលេសេ សយុ្ទិ្ឋតេ្តា តិញ្ញុាតឌិដ្ឋោ ហោតឹតិ ញ្ចយយត្ថំ ចស្សតិ “សេ ទត្តិត្តិច”ត្តិអាឌិតា៍ កិំ ត កច្ឆិស្សត្តិ? កយិស្សតេ្តចាតិ

អទិឃយក្កកាចតំ បហាឃ សយ្ទាបដិបត្តិឃា ក្យក្កទកាចំ សត្តាឃ សាសក្ក ចចតិ៍ តេតាហ “អឃំ បត ក្យក្កយោ កកចា ចិសយោ យក្កោ”តិ៍

តត្ត កោឌិ “អឃំ បតាតិ ឌេចបុតេ្តា៍ សោ ហិ កកចតោ ‘អទិឃា កច្ឆត្តិ’តិ ចចតំ សុត្វា ‘ក្យក្កយោ កកចា’តិអាឌិយាហា”តិ ចចត្តិ, តំ ត

ឃុជ្ជតិ៍ ឃយ្ទា “សច្ចយេត”ត្តិ ឲចយាឌិបិ តស្យេច ចេចចតំ កត្វា ចស្សិតំ, តយ្ទា “សេឃត យក្កេត អទិឃា កច្ឆត្តិ”តិ តុយេត្ថិ ចុត្តំ, អឃំ បត

“ទុគ្គមោ ភគវា វិសមោ មគ្គោ”តិ អាហ ទេវបុត្តោ។ អរិយមគ្គោ កាមំ កទាចិ អតិទុក្ខា បដិបទាតិបិ វុច្ចតិ, តញ្ច ខោ បុព្ពភាគបដិបទាវសេន, អយំ បន អតីវ សុគមោ សព្ពកិលេសទុក្ខវិវជ្ជិតោ កាយទុច្ចរិតាទិវិសមស្ស រាគាទិវិសមស្ស ច ទូរីករណតោ ន វិសមោ។ តេនាហ “បុព្ពភាគបដិបទាយា”តិអាទិ។ អស្សាតិ អរិយមគ្គស្ស។ អរិយមគ្គស្ស ហិ អធិសីលសិក្ខាទីនំ បរិពុទ្ធិតព្ពភាគេន ពហូ បរិស្សយា ហោន្តីតិ។ ឯវំ វុត្តោតិ “ទុគ្គមោ វិសមោ”តិ ច ឯវំ វុត្តោ។

អវំសិរាតិ អន្ធហេតេន អធោមុខា។ កុសលធម្មេសុ ហិ សម្មាទិដ្ឋិ វុត្តមគ្គា សព្ពសេដ្ឋា, តស្មា អនរិយា បតន្តិ ន ឧដ្ឋហន្តិ មិច្ឆាបដិបន្នតោ។ តេនាហ “នានាបិសេនា”តិអាទិ។ អនរិយមគ្គេតិ មិច្ឆាមគ្គេ។ តេនាហ “វិសមេ មគ្គេ”តិ។ តំ មគ្គនតោ អនរិយា អរិយានំ មគ្គោតោ អបិបុណតេន បរិច្ចត្តា ហុត្វា អបិមេ សកលវដ្ដទុក្ខេ ច បតន្តិ។ វេវចាតិ ស្វាយំ អនរិយេហិ កទាចិបិ គន្តុំ អសក្កុណេយ្យោ មគ្គោ អរិយានំ វិសុទ្ធសត្តានំ សព្ពសោ សមភិកមេន សមោ ហោតិ។ កាយវិសមាទីហិ សមន្នាគតត្តា វិសមេ សត្តកាយេ ទេសំ សព្ពសោច បហានេន សព្ពត្ថ សមោយេវ។

កាមទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. បញ្ចាលចណ្ឌសុត្តវណ្ណនា

ប័ប័។ សម្ពាធេតិ សម្បីឡិតតណ្ហាកិលេសាទិនា និវាបីឡិតអោកាស បរមសម្ពាធេ។ អតិវិយ សង្ការដ្ឋានភូតោ ហិ និវរណសម្ពាធោ អធិប្បេតោ។ សោ ហិ ទុក្ខហេតុ តស្មិំ អសតិ កាយគុណសម្ពាធោ អនវសេសោ ឯវ សេយ្យថាបិ មហាកស្សបាទីនំ។ ឱកាសន្តិ ឈានស្សេតំ នាមំ និវរណសម្ពាធាភាវតោ។ អសម្ពាធការេន ហិ ឈានំ ឱក “ឱកាសោ”តិ វុត្តំ, តត្ថ ខោ អច្ចន្តសម្ពាធដ្ឋានតាយ វិបស្សនាបាទកតាយ។ តថា ហិ បាឡិយំ “អវិន្ទី”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ អវិន្ទីតិ វិន្ទិ បដិលភិ។ ភូរិមេធសោតិ មហាបញ្ញោ, សុបញ្ញោតិ អត្ថោ។ អព្ភុដ្ឋោតិ ពុទ្ធបដិវិទ្ធោ បដិលីនោ ហុត្វា សេដ្ឋោ, បដិលីនានំ វា សេដ្ឋោតិ បដិលីនសេដ្ឋោ។ មានុស្សមវសេន ថទ្ធភាវតោ បដិលីនោ នាម បហីនមានោ។ បដិលភិំសូតិ កាយគុណសម្ពាធេបិ “ឈានេ កាយគុណា មានីសានំ កិំ ករិស្សន្តី”តិ? តេ អភិភុយ្យ និព្ពានប្បត្តិយា សម្មាសតិំ បដិលភិំសុ។ តេន សម្មាសុត្តេន លោកុត្តរសមាធិនាបិ សុដ្ឋុ សមាហិតា។

អយំ កិរ ទេវបុត្តោ ពុទ្ធោ បុរិមភវេ អត្តភាវេ បញ្ចវគ្គិយាលភី ហុត្វា តតោ វចិត្វា ព្រហ្មកាយិកាសុ និព្ពត្តិត្វា តត្ថ ឈានសុខំ អនុភវិត្វា តតោ ចុតោ ពុទ្ធនាតិ កាមភវេ និព្ពត្តោ, តស្មា តំ ឈានំ សម្ភរន្តោ “តាទិសស្ស នាម ឈានសុខស្ស លាភី ភវិ”តិ តេន គុណេន ភវន្តំ អភិត្ថវន្តោ “សម្ពាធេ វតា”តិ គាថំ អភាសិ។ អថស្ស ភគវា ឥមាយ
អដ្ឋសដ្ឋិមាគមសមាធិវិរាគេនបុព្ពតាសំ រូបិនាយ សាវរេបិ ន កិញ្ចិ ហោតិ, ឯវំ អវគ្គាបរិមេយ្យញាណគុណេ រូបិនាយ វូបិចវរបដម្ពានំ ន កិញ្ចិ ហោតីតិ ទស្សេន្តោ “យេ សតិ”ន្តិអាទិកា អនុត្តរគុណានិគមំ បទេទេសិ។ តត្ថ សតិន្តិ វិបស្សនាសតិ សម្មា អរិយមគ្គសតិ។ សុសមាហិតាតិ លោកិយសមាធិនា ទេវ លោកុត្តរសមាធិនា ច សុដ្ឋុ សមាហិតា។ តេ ហិ អច្ចន្តំ សុសមាហិតា, ន

ตสาตยตฺตลิกิเตา อกฺปฺปฌยฺตฺตา˘ เกจิ “กยฺเตฺต ฬฺสยาหิตา”ติ ปาเฐ ธตฺวา “ยกฺกสยาหิตา”ติ อตฺถํ ธตฺตึ˘

ปฐฺฒาลจฺฌฬฺสุตฺตจณฺณตา ติฏฺฐิตา˘

ปั˘ ตายตสุตฺตจณฺณตา

ปัฝ˘ อตีตฆาติฆํ สฆํการจเสต ตาย ฐิฏฺฐิยา ฐปฺปาฐิตตฺตา ปุเตฺต ติตฺตฺกเรา˘ เตตาห “ฐิฏฺฐิ ฐปฺปาเฒตฺตา”ติ˘ อปเร อาหุ “อฆํ เย สตฺตาติ กหฬจเสต ติตฺตฺกเรา อสฺส อตฺถีติ ปุเตฺต ติตฺตฺกเรา, อตีตตฺตกาเจ ติตฺตฺกรสาจเกา”ติ˘ เต “ฐิฏฺฐิ ฐปฺปาเฒตฺตาติ ตสฺส สตฺตฺเตา ฐิฏฺฐิ อาฌาย กเหตฺตาติ อเตฺถา”ติ ธตฺตึ˘ ติตฺถํ ตาย ฐฺาสฏฺฐิ ฐิฏฺฐิเยา ตฺติติยตฺตสฺส ยิฐฺฐาจาฌสฺส อภาจเตา˘ ติเตฺต ติยุตฺตาติ ติตฺติกา, เต ฬจ ติตฺติยาติ ธุตฺตา ก-การสฺส ย-การํ กตฺตา˘ ตสฺสาติ ยจาธุตฺตสฺส กลฺปาฬกยฺสฺส˘ ติสฺเตฺตตาติ ฃลภาเจต˘ ชิริยปฺปฐิสํยุตฺตาติ ชิริยฐีปตาติ อเตฺถา˘

อติยยิตอาฬตฺถีติ อติยยชิฌาติ อติยยจเสต ชิฌิจจติ˘ ตฬฺฬเสาตตฺถิ ตฬฺฬปฺปตตฺฐติ˘ ตีหราติ สเยหิ ปฆห˘ ฬกตฺตตฺถิ ฬกกฺกิ˘ เตตาห “ตสาต”ตฺถิ˘ ฐปปฆฺฆีติ ต ฐปฺปฆฺฆติ ต ปิปุฬาตีติ อาห “ต ปฐิลกตี”ติ˘ ต ฃฺสเกฺกยฺฺาติ ต สเกฺกาธิ อาปเฆฺฆยฺ˘ ฌราจาสเตา ปริฏฺฐฆติ ปริเตา อปกเยาติ ปริฏฺฐเฆา˘ ปฏฺฐิตจตสยาฆาตสฺส อฌฆฺหตาย จ ตตฺถํ จ อสกฺกฺฐกิริยาย ฆิติลกหิตา˘ อติเรกตฺถิ ปฏฺฐฆฺฆาย ปุริยกาลเตาปิ อฌิกํ˘ ฐปรีติ ฐปรฺปริ˘ ฬฺกฺกฐิ อกตเยจ เสเยฺยาติ ฬฺฐฺฐิติ ตาย สเฏฺฐต สฏฺฐํ อกตเยจ หิตาจหิ˘

ฆํ กิฐีฺติ ฆํ กิฐีฺ กยิ˘ ฆิฆิลํ กตตฺถิ อสกฺกฺฐการิตาย ฆิฆิลํ กตฺวา ปจตฺถิติ˘ ฬจรฺปเยจาติ ฬจรฺปํ ปราย ฐสายฏฺฐฆฺฆิสเยจ ปฐฺฐาตฺตาปจริยาฐิปฐิภากเตา˘ สํกิลิฏฺฐเยจ ตฬฺฬสํกิเลเสสาปกฺกิลิฏฺฐตฺตา˘ อาสกฺกิตปริสกฺกิตตฺถิอาฐิเตา สยตฺตเตาปิ ปเรหิ สกฺกิติ˘ (ตาฬฺจริยสฺส อาฐิ อาฐิ(ตาฬฺจริยํ, ตตฺถํ ติยุตฺตาติ อาฐิ(ตาฬฺจริยิกา, ยกฺก(ตาฬฺจริยสฺส ปุฏฺฐกากปฐิปฌาติ อเตฺถา˘ เตตาห “ยกฺก(ตาฬฺจริยสฺส อาฐิกฺตา”ติ˘ ปุฏฺฐปฌาตกฺตาติ ปฌยารยกฺตา˘

ตายตสุตฺตจณฺณตา ติฏฺฐิตา˘

ฝ˘ จตฺติยสุตฺตจณฺณตา

ฝ๐˘ ชิยาเต กหิเต ติติจาฆีปิ กหิเตา เหาตีติ ธุตฺตํ “จตฺชิยาตจาฆี เฌจปุเตฺตา”ติ˘ สฏฺฐฌีติ สฏฺฐฺฆา ฬกฺฏฺฐาตา ชิปฺปยุเตฺตาสิ ภกจา ตฺวํ, ตฺฆา ยฆฺปิ ฏฺฐเตา สฏฺฐาฌฏฺฐาตเตา ชิปฺปเยากฺกิ กเราหีติ อฌิปฺปาเยา˘ เตตาห “ตสฺส เย สเรหิ ภจา”ติ˘

ទេលិកាត្យកយ្យកាតិ សព្ពស្ស ទេលិកស្ស អត្យក្កហា, តស្មា ញ្យឃ្យប្ឫិ ឲតស្សបិ ចន្ទស្ស៑ តាឌិសា ឲចាតិ សយាគា ឲច៑ បយ្យញ្ញាសីតិ បយ្យញ្ញិត្វ៑ ទេតភាហ "អតីតទេត្វ ចត្តយាគចចគ"ត្តិ៑

ចន្ទិយសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៑

១០៑ ស្ទុរិយសុត្តចណ្ណនា

៨៦៑អន្ធកាចករេលាតិ ទេលិកស្ស អន្ធការេលាតិបិ អបទេ៑ ទេតភាហ "តយសី"តិ៑ ចិទេរាចតីតិ ចិទេជ្ជាតតិ៑ កាយំ ទេចបុត្តចទេយគ បចយំ ទេចតា ហ្វុដ្ឋេរំ, រាហុទេភា បគ បទេឃារេកា តស្ស ចិយាទេគតិ អាហ "យណ្ឌលីតិ យណ្ឌលសណ្ឋាទេភា"តិ៑ ចឝតិ តឝា យុទេលគ កហិតត្វា៑ យុទេលគ កហលាទេញ្ញត្វ "កិលិ"តិ អឝិទេប្បតំ, គ ច អទេញ្ញាហទេលាត្តិ អាហ "កិលីតិ ចឝតី"តិ៑ ព្ពឝាតិ តស្ស យុទេលគ កហលាសយត្វតំ ឝទេស្សតំ "រាហុស្ស ហី"តិអាឌិ ចុត្តំ៑ ទេសាតិអាឌិ តស្ស ចន្ទិយស្ទុរិយាគំ កហលកាទេលាឝស្សគំ៑ អឝិចត្វា ទេចតាតិ ចន្ទិយស្ទុរិយាគំ បរិចាទេកទេចតា៑ ទេចកត្តិ ឌចំ៑ ទេសា ហិ ទេកាគចិ អកិយុលំ អតិភ្យត្តិចាទេរា កយ្យតិឃាយសិទេច្ឆា៑ យត្វកត្តិ កណ្ឋស្ស ហ្វុបរិយទេឝសំ៑ ទេកាចិ "សីសយត្វកទេយចា"តិ ចឝត្តិ៑ គិក្កុទេយឃ្យ ទេចកស្ស តិក្កុសីឈចាយកាចទេតា៑ អាកឌ្ឍិត្វាតិ អត្វទេភា កយគឌិសាកិយុលំ អាកឌ្ឍិត្វា៑ គត្តិ រាហុំ៑ ហ្វុឌ្ឍំ ហ្វុលូទេឈ្ឈត្វកាយយ្យិ ឫ្លគទេយឃ្យ៑ បឝគ្គទេឃគបិ ទេសា យហាសរីទេរា យហាពាទេលិ, ចន្ទិយស្ទុរិយាគំ បគ កយគទេចទេកា ទេតគ សព្ពឆាបិ ភ្យត្តិចារិទេឃាចាតិ ឝទេស្សតិ៑ ចិយាទេគតាតិ ចត្តក្កទេហ ចត្តចិយាទេគគ, ស្ទុរិយក្កទេហ ស្ទុរិយចិយាទេគគ ហ្វុកិត្តុយ្យិ ចិយាទេគគ សទេហច៑ អយាចាសិយញ្ញាទេច្ឆ ចិយាភាតិ ទេឃាឌគយត្វត្តុរិតាតិ ហុត្វា សទេហច បចត្វត្តិ៑ យឌិ ទេច្ឆបិ ទេចបុត្តា ទេសាតាបត្តិផលំ បត្តា, អឆ កស្មា ស្ទុរិយសុទេត្ត ឲច "បរំ យយ"ត្តិ ចុត្តំ, គ ចត្តសុទេត្តតិ? "ទេសា ច កិរ គ ចិរទេស្សច តទេតា ចចិត្វា អញ្ញត្វ គិព្ពទេត្តា, អញ្ញា ឲច ច ទេចចតា តត្វ ចសិ, យស្មិ ចត្តក្កទេហ ភកចា តំ កាឆំ អភាសិ, គ តឆា ស្ទុរិទេយា, អបរភាទេក បគ តត្វបិ កាទេលគ កាលំ រាហុក្កទេហា ទេហាតី"តិ ចឝត្តិ៑

ស្ទុរិយសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៑

បឋយចក្កចណ្ណនា និដ្ឋិតា៑

៧៑ អនាថបិណ្ឌិកចទេក្កា

១៑ ចន្ទិយសសុត្តចណ្ណនា

៨៧៑ បព្ពតតរំ សត្តុយាទេភា តឆាភ្យូទេបរំ គឌីគិចត្តគបទេឝទេសាបិ សព្ពាឈដ្ឋាគតាឃ កទេច្ឆា ចិឃាតិ អាហ "បព្ពតកទេច្ឆបី"តិ៑ បរិបក្កុភ្យរិកាទេចគ ទេសដ្ឋទេដ្ឋគ ច ឲទេកា ហ្វុទេឝតីតិ ឲទេកាឌិ, ឲកក្កតា៑ តស្មិំ ទេឃាកទេតា ឲកក្កចិត្វា ព្ពឈ ឲទេកាឌី៑ បរិបក្កុទេតា អត្វាគំ

ᨶᩥᨷᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᩁᩮᨿᩣᩁᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩥᨲᩥ ᨶᩥᨷᨠᩣ, ᨷᨭ᩠ᨮᩣᩅᩁᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩁᨲᨶᩣᩉ “ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩᩴ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨠᩣᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᩈᩣᨲᩥᩈᨿᩣᨿ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᩈᩁᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ

ᩈᨲᩣ᪨ ᩁᨲᨶᩣᩉ “ᩈᨲᩥᨿᩁᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩮᩈᩣᨲ᩠ᩅᩥ ᨠᩁᩥᩔᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᩮᨠᩮᩈ ᨻᨠᩣ ᩮᩈᩣᨲ᩠ᩅᩥᨿᨶᩩᨷᨲ᩠ᨲᩮᩅᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩥ, ᩏᨧᩮ ᩀᩣᨶᩃᩥᨠᩥᩮᨶᩣ ᩮᩈᩣᨲ᩠ᩅᩥ

ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩋᨶᩩᨷᨴ᩠ᨴᩩᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩋᩉᩴ ᨠᩥᩁ ᩮᨴᩅᨷᩩᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩝᩣᩉᩩᩮᩃᩥᩮᨠ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨭ᩠ᨮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᩅᨿᩣᩉ᪨ ᩉᨠᩅᩣ “ᩋᩉᩴ ᩮᨴᩅᨷᩩᩮᨲ᩠ᨲᩣ

ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨠᩣᨿᩦ ᩈᨿᩣᩮᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨠᩣᨿᩥᩈᨭ᩠ᨮᩣ, ᩉᨲ᩠ᨳᩔ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨠᩣᨿᩥᩮᨶᩣ ᨴᩮᩔᨿᩦ”ᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨠᩣᨳᨿᩣᩉ᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨩᩣᨿᩣᨲᩥ, ᩈᩴᩈᩣᩁᨿᩮᩉᩣᨿᩮᩔᩅ

ᩅᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨠᩣᩅᩮᨲᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨷ᩠ᨸᨲᩥ ᨴᩣᩮᨲᩣ ᩋᨷ᩠ᨸᩮᨴᩣ, ᨿᩮᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨴᩣᩃᩥ ᩃᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᨴᩣᩃᩥ ᨠᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩁᩥᩔᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ᪨

ᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪨ ᩁᩮᨱᩩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪑᪨ ᨷᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᩥᨿᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩮᨲᩥ ᨲᩥᩮᨭ᩠ᨮᨿ᩠ᨿᩣᨷᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩮᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩮᨶᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮᨲᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᩈᨶᩮᨲᩣ ᩅ

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨭ᩠ᨮᩮᨲ ᨿᨳᩣᨶᩩᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᨲᩣ ᨷᩮᨶ, ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᩋᩮᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᩁᨲᨶᩣᩉ “ᩋᨶᩩᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩮᨶ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨶᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ

ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨿᩣᩮᨴᩣᨶᩣᨿ ᩈᨿᨵᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨠᩣᩅᨶᩣ᪨

ᩁᩮᨱᩩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪨ ᨡᩦᨱᩃᨭ᩠ᨮᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪓᪨ ᨲᩮᨵᩅᨷᨭ᩠ᨭᩣᨿᩦᨲᩥ ᨡᩦᨱᩃᨭ᩠ᨮᩥᩮᨲ᩠ᩅᩅ ᨷᨭ᩠ᨭᩣᨿᩥ, ᨲᨵᩣᩈᨿᨭ᩠ᨭᩣ ᩏᩅ ᩋᩮᩉᩣᩈᩥ᪨

ᨡᩦᨱᩃᨭ᩠ᨮᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪓᪨ ᨲᨲ᩠ᩅᩥ ᩏᨲᩔ ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩋᩣᩅᩁᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩣᩅᨭ᩠ᨭᩴ᪨ ᩁᩩᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩣ ᨷᨭ᩠ᨭᩮᨲᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᨠᨲᩥᩅᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᩣᩅᩁᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲᩣ ᩁᩩᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩥᨿ ᨷᨭ᩠ᨭᩮᨲᩣ ᩅᩥᨿ

ᩅ ᩋᨠᩥᨠᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩮᨻᩣᨵᩥᩣᩅᩁᩮᨱᩣ ᨲᨲ᩠ᩅᩥ᪨ ᨠᨧ᩠ᨨᩅᩥᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᨧ᩠ᨨᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩴ, ᨠᨧ᩠ᨨᨷᨠᩣᩁᩴ ᩅᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ᪨

ᨶᨶ᩠ᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕᪨ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪖᪨ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᨽᩅᩮ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩣ ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨾᩩᨣ᩠ᨣᩣ ᩑᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮ᪨ ᩏᨷᩁᩦᨲᩥ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᨽᩅᩮ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩔ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᩩᩉᩥᨲᩩᩴ ᩋᩣᩃᨾ᩠ᨻᨶᩣ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩣ, ᨫᩣᨶᩣᨽᩥᩁᨲᩥᨿᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨻᩃᩅᨲᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨷᩁᩥ ᩋᨶᩣᩃᨾ᩠ᨻᨶᩮ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮ᪨ ᨷᩮᩈᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᨲᩥ ᨷᩮᩈᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ᪨ ᨲᩮᨶ "ᨶᨶ᩠ᨴᩦᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨽᩅᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ "ᨶᨶ᩠ᨴᩥ ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩣᨾᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦᩈᩮᨶ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩔ ᨣᩉᨱᩴ, ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩣᨶᩥ ᨧ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨠᩣᨾᩈᨬ᩠ᨬᩣᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩮᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩦ"ᨲᩥ᪨ ᩁᩪᨷᨽᩅᩮᩣ ᩁᩪᨷᩴ ᨽᩅᨷᨴᩃᩮᩣᨷᩮᨶ᪨ ᩁᩪᨷᨽᩅᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩮᩈᨽᩅᩔᩣᨷᩥ ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᨲᩔ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩩᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨾᩉᩮᩣᨥᩮᨲᩥ ᩈᩴᩈᩣᩁᨾᩉᩮᩣᨥᩮ᪨ ᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᨽᩅᩣᨴᩦᨶᩴ ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨽᩅᩁᩣᨣᩮᨶ ᨲᨴᩮᨠᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲᩣᨿ᪨ ᩋᩁᩪᨷᨽᩅᩮᩣ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩉᩣᩁᨶᨿᩮᨶ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪖᪨ ᩅᩣᩈᩩᨴᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪗᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ᪨

ᩅᩣᩈᩩᨴᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪗᪨ ᩈᩩᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪘᪨ ᩈᩩᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨴᩮᩅᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩪᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶᩔ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ "ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨴᩮᩅ ᩈᩮᩣᨠᩴ ᨲᩔ ᨴᩮᩅᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᩈᩉᩔᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩉᩔᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶ ᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᨠᩦᩊᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩅᨶᨠᩦᩊᩥᨲᩴ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᨠᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᨣᩣᩉᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᩃᩣᩅᨧᩮᨶᨿ᩠ᨿ ᩃᩥᨴ᩠ᨵᩣᨷᩩᨲᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨴᩣ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥᨾᩮᩅ ᨲᩣᨿ ᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨾᩣᩃᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨷᨠᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩏᨷᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᨠᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩣᩈᩴ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᩣᨿᩩᩈᩮᩈᩮ ᩈᨲᩥ ᩑᩅ ᨲᩔ ᨷᨶ ᩏᨷᨥᩣᨲᨠᩔ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣᨠᩣᩈᩔ ᨷᩣᨷᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩅᩈᩮᨶ᪨ "ᨷᩉᩣᩁᩮᩣ"ᨲᩥ ᨴᩥᩅᩈᩔ ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᨽᩣᨣᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᨠᨷ᩠ᨷᩉᩣᩁᩮᨶᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᨠᩅᩮᩃᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨷᩥᨿᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩈᩮᩣᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩥᨿᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩈᩮᩣᨠᩮᨶ᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᨾᩣᨶᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩦᩊᨿᨾᩣᨶᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᨾ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩮᩈᩦᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᨣᨱᨶᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᨾ

ទិវសេ។ តតោ ចវិត្វា តស្មិំយេវ និរយេ និព្ពត្តិតព្ពំ ញាយិកា តាហិ ច សហេវ បុព្វេ តស្ស វិបាកស្ស គតត្តា។ រុប្បតីតិ ចិត្តសន្តានំ អាបជ្ជិ។ និច្ចមិច្ចន្តិ និហទិតំ អបេតំ។ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វាតិ តាហិ បញ្ចសតាហិ អច្ឆរាហិ សទ្ធិំ គតោ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា។

ឧត្តន្តិអត្ថតោ ចិត្តំ ទស្សេតិ អាសង្កុប្បន្នភាវតោ។ និច្ចន្តិ សទា។ សាយំ និច្ចតា អធិប្បាយវសេន គហេតព្វោតិ តត្ថ បហាតព្វំ ភាវតត្តា ទស្សេន្តោ “ទេវលោកេ”តិអាទិមាហ។ ន គហេតព្វោ ហេតុបច្ចត្តតោ បុព្វេ តស្ស ខន្ធារស្ស អភាវតោ។ តេសុបិ ទុក្ខស្ស តានិ ហិ ហេតុបច្ចយេហិ គតត្ថតោ ភាវាយំ “កិច្ចេសូ”តិ វុត្តានិ។ កិច្ចេសូតិ វា កិច្ចនិមិត្តំ វាយាមប្បយោគភាវេន វត្តនស្ស តានិ ទុក្ខានិ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, តំនិមិត្តត្តា អត្ថោ។ តា ហិ អស្ស បយោគនិមិត្តយោ គតិនិមិត្តយោ វត្ថុ វត្ថុកំ ឧបគមេន ហាយេយ្យុំ។ និព្ពត្តានីតិ និព្ពត្តានិ វចនេន ឧប្បន្នានិ ទុក្ខានិ។ តេសុ ច ទុក្ខេសុ។ សព្វត្ថ និមិត្តតោ ភុម្មំ ភយុប្បាទេតោ ចិត្តំ ចិត្តសន្តានំ។

ចត្តារិបិ សច្ចានិ ពុជ្ឈតិ បដិវិជ្ឈតីតិ ពោធិ, សតិអាទិធម្មសាមគ្គី, តស្មា ពោជ្ឈា ពោធិតោ។ សា បន ពោធិ ភាវនាការេន បវត្តតិ, អញ្ញត្រ សទ្ទយោគេន ច “ពោជ្ឈា”តិ និស្សក្កវចនត្តា តទង្គំ គហេត្វា វុត្តាបទំ អបេក្ខិត្វា “ពោជ្ឈង្គភាវន”ន្តិ អាហ។ តបោគុណន្តិ ធុតធម្មមាហ។ សោ ហិ តណ្ហាលោលុប្បស្ស តាបនតោ តបោ, សយំ គុណភាវតោ គុណសង្ខ្យាយតោ ច គុណន្តិ។ តេនាហ “ធុតង្គសង្ខាតំ តបោគុណ”ន្តិ។ សព្វេ សង្ខារគតា និស្សជ្ជីយន្តិ ឯត្ថាតិ សព្វនិស្សគ្គោ, អសង្ខតធាតូតិ អាហ “សព្វនិស្សគ្គាតិ និព្ពានតោ”តិ។

ឥន្ទ្រិយសំវរាទិបទំ ទេសិតត្តា បដិបត្តិក្កមវសេន តស្សេវ បទត្តា។ តំ បន បដិបត្តិក្កមំ ទស្សេតុំ “ឥន្ទ្រិយសំវរេន ហី”តិអាទិមាហ។ និព្វិទាយតោ មគ្គបរិយាបន្នា ឯវ ពោជ្ឈង្គាតិ អាហ “សហវិបស្សនាយ ពោជ្ឈង្គេ”តិ។ តស្សាតិ តថាការេន តស្ស យោគិនោ។ យថា ទេវបុត្តស្ស សត្ថា តំ ធម្មំ ភាសិ ចត្តារិ ច សច្ចានិ បកាសេសិ, តថា វុត្តំ “ភគវា ចតុសច្ចវសេន ទេសនំ វិនិវដ្ដេសី”តិ។ ទេវបុត្តោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហីតិ កាមំ តស្សេវ វិសេសាធិកាយ ទេសនាយ, បញ្ចសតាហិ បន អច្ឆរាហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហីតិ ទេសិតំ។ តេនាហ មហាសតិបដ្ឋានសុត្តវណ្ណនាយំ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ២·៣៧៣; ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១·១០៩) “សោ ទេវតាបរិវារេន បញ្ចហិ អច្ឆរាសតេហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ តំ សម្បត្តិំ ថាវរំ កត្វា ទេវលោកមេវ អគមាសី”តិ។

សុព្រហ្មសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ កកុធសុត្តវណ្ណនា

៩៩។ “នន្ទសី”តិ ចុទេន្តោ នន្ទី តាយ បត្តិតស្ស ផលន្តិ ចោទេន្តោ ទេវបុត្តោ “នន្ទសី”តិ បុច្ឆិ។ អថស្ស ភគវា តំ បដិក្ខិបន្តោ “កិំ លទ្ធា”តិ? អាហ។ តេន “តយា យំ អភិប្បេតនន្ទិយា ការណំ បច្ចយោ ឯវ នត្ថិ, កុតោ សា នន្ទី”តិ ទស្សេតិ។ តេនាហ “តុដ្ឋិ នាមា”តិអាទិ។ អថ ទេវបុត្តោ នន្ទិយា អភាវេ សោកេន ភវិតព្វំ, សោកោ ច បត្តិតស្ស ផលន្តិ ចោទេន្តោ អាហ “តេន ហិ, សមណ, សោចសី”តិ។ ភគវា តម្បិ បដិក្ខិបន្តោ “កិំ ជីយិត្ថា”តិអាទិមាហ។ កិំ មេ ជីនាតីតិ អត្ថោ?

យទិ តេ នន្ទិសោកា ន សន្តិ ហាសវត្ថុនោ លាភស្ស ជានិយា ច អភាវតោ, ឯកវិហារិនោ បន អរតិយា ភវិតព្ពន្តិ អាហ – "កច្ចិ តំ ឯកមាសីនំ, អរតី នាភិកីរតី"តិ។ តស្មិម្បិ ភគវតា បដិក្ខិត្តេ អថ តេសម្បិ នន្ទិសោការតីនំ អភាវេ ការណំ បុច្ឆន្តោ "កថំ ត្វ"ន្តិ គាថមាហ? អថស្ស ភគវា តំ ការណំ បវេទេន្តោ "អឃជាតស្សា"តិ គាថមាហ។ តត្ថ អឃជាតស្សាតិ អឃេ ជាតស្ស។ តេនាហ "វដ្ដទុក្ខេ ឋិតស្សា"តិ។ ជាតតណ្ហស្ស អព្ពូហិតតណ្ហស្ស វដ្ដទុក្ខំ អាគតមេវ ការណស្ស អព្ពូហិតត្តា។ តស្សេវ ហិ ការណស្ស អព្ពូហិតំ ទស្សេន្តោ "ទុក្ខី សុខំ បត្ថយតីតិ ហិ វុត្ត"ន្តិ អាហ។ ទុក្ខប្បវត្តិយា សាបិ តណ្ហាប្បវត្តិ តេន ទស្សិតា។ ឥតីតិអាទិនា វុត្តមេវត្ថំ និគមនវសេន ទស្សេតិ។

កកុធសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. ឧត្តរសុត្តវណ្ណនា

១០០. នវមម្បិ ឧត្តរសុត្តំ ហេដ្ឋា ទេវតាសំយុត្តវណ្ណនាយំ វុត្តត្ថមេវ។

ឧត្តរសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. អនាថបិណ្ឌិកសុត្តវណ្ណនា

១០១. ទសមេ កាមំ ទេវតាសំយុត្តេបិ "ឥទំ ហិ តំ ជេតវន"ន្តិអាទិនា ឥមា ឯវ គាថា អាគតា។ តត្ថ "អញ្ញតរា ទេវតា"តិ និទានំ អារោបិតំ។ ហេដ្ឋា អាគតនយត្តា ឯវ ហិ បោត្ថកេសុ ន លិខិតំ, ឥធ បន ទេវបុត្តសំយុត្តេ "អនាថបិណ្ឌិកោ ទេវបុត្តោ"តិ និទានេ និគមេ ច អាគតំ, តត្ថ ទេវបុត្តេន សត្ថុ វុត្តប្បការគុណបវេទនវសេន វុត្តំ។ សត្ថា បន ភិក្ខូនំ តមត្ថំ បវេទេន្តោ "អញ្ញតរោ ទេវបុត្តោ"តិ អាហ។ តថា បវេទនេ បន ការណំ ទស្សេន្តោ "អានន្ទត្ថេរស្សា"តិអាទិមាហ។ អនុមានពុទ្ធិយាតិ អនុមានញាណស្ស។ អានុភាវប្បកាសនត្ថន្តិ ពលទីបនត្ថំ។

អនាថបិណ្ឌិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទុតិយវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. នានាតិត្ថិយវគ្គោ

១៉ សិចវុត្តចណ្ណតា

១០៧៉ពតិឃចក្កស្ស បចេយត្តិ ពតិឃចេក្ក បចេយវុត្តិ៉ ទុត្តត្តេយច ហេដ្ឋា វត្យល្លបកាឃិកចេក្ក បចេយវុត្តេ៉

សិចវុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៧៉ លេយវុត្តចណ្ណតា

១០៨៉បចេយំឃេចាតិ ឌេរាយណោឌិកាចេតា បកេច៉ ពាលចចិត្តតំ ចិត្តេតីតិ ឃចា វាកាដិកោ អឌាតិត្វា ចិវេយ យក្កេ វាកាដំ បរិឌេត្តោ អត្លេ លិត្ត្រ បតិកាត្យំ អចិវហត្តោ ទុក្លិ ទុប្ចេតា ពាលចចិត្តតំ ចិត្តេតិ, យហត្តិ ចិត្តវត្តាបំ បិបុណាតិ, ៤ចំ អឆយ្ចចាឌឹ យដ្ឋុយុលំ បត្តោ ពាលចចិត្តវត្តាបំ បិបុណាតិ, តវ្វា ឆយ្ចចរិឃាឃ តប្យយខ្ចិតត្តត្តិ៉

លេយវុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៧៉ សេវរិវុត្តចណ្ណតា

១០៩៉ឃំឌាតំ ចេឃឹតិ ឃំ ចេឃ្យឆយ្ចំ បវស្ស ចេឃិ៉ តស្ស បតិ ហុត្វាតិ តត្តិវឃំ លេវិកំ វុដ្ឋ អកិកចេត្តោ តស្ស អឆិបតិ ហុត្វា ចេឃិ ពេត អតាកាដ្ឋតឹឃត្តា៉ “ត ឌាសេវា ត វហាសេឃា”តិ ចត្វា តក្យកឃំ អត្ថឃេតា ញ្ញតិទេរកេតា ឌសេស្សតំ “សេឃា ហឹ”តិអាឌិ ទុត្តិ៉ ឌាសេវា ហុត្វា ចេឌតិ តណ្យាឃ ឌាវញ្ញស្ស ដ្ឋបាតត្តា៉ វហាសេឃា ហុត្វា ចេឌតិ តស្ស បិឃកាចាចិស្សឌ្ចតេតា៉ វាយឹ ហុត្វា ចេឌតិ តណ្យាឌាវញ្ញេតា អត្តាតំ សេយាចេត្វា អកិក្យឃ្យ បចត្តតេតា៉ វាយិបរិសេកាកវឌិវា ហេតស្សាឃំ បចត្តតីតិ៉

អឆ ចា សេឃា ឌាតវឹលតាឃ ឌាឃេកា បុក្កលេ, សេវា ឌាសេត បចត្តិសេកចេត ឌាតឌាសេវា ឌាតវហាសេឃា ឌាតបតីតិ តិប្យការេរា ហោតីតិ ឌសេស្សតិ៉ តឌស្ស តិប្យការេតំ ចិកឌិត្វា ឌសេស្សតំ “សេឃា ហឹ”តិអាឌិ ទុត្តិ៉ ឌាតត្តដ្ឋេត ឌាតំ, អត្តបិតាឌិ៉ តត្ត ឃំ អត្តតា បរិក្ខ្ចាតិ តណ្យាឆិបត្តតាឃ, តស្ស ចេវ ចត្តតេតា ឌាសេវា ចិឃ ហោតិ៉ ឃំ បេរវំ ឌីឃតិ, តត្តិបិ អត្តបិតវាយត្លោត ត្តាឌំ ទុត្តិ “ឌាតវឌ្ឋាតស្ស ចេឃ្យឆយ្ចស្ស ឌាសេវា ហុត្វា ចេឌតី”តិ៉ វហាសេឃា ហុត្វា ចេឌតិ អត្តតា បរិក្ខ្ចិតត្តស្ស បេរវំ ឌាតត្តស្ស ច វយវយដ្ឋបតេត៉ បតិ ហុត្វា ចេឌតិ វឃំ ចេឃ្យឆយ្ចស្ស ចេវ អចត្តិត្វា តស្ស អត្តេតា ចេវ ចត្តាបតេតា៉

អបេរា តសេឃា – សេឃា អត្តតា បណីតំ បរិក្ខ្ចិត្វា បេរវំ តិហិតំ ចេឌតិ, សេវា ឌាតឌាសេវា តាយ តត្តិយិត្តតិហិតកាចាបត្តិតេតា៉ សេឃា

ឃាឌិរំ អត្តតា បរិក្ខត្តិ, តាឌិរេយច បរេរំ ឌេតិ, រេរា ឌាតរហារេឃា តាយ តត្ថិយិត្តតិហិតាឌិកកាចចិឃ្សជ្ឈេតត

រឌិរកាចាបត្តិរេតា៑ រេឃា អត្តតា តិហិតំ បរិក្ខត្តា បរេរំ បណិតំ ឌេតិ, រេរា ឌាតបតិ តាយ តត្ថិយិត្តរេរដ្ឋកាចប្បត្តិរេតា៑

កយ្ហរិក្ខរេកា ហិ ចិបរេកា, តរ្ហា រេឌចបុរេត្តា “ឌាតបតិ”តិ ចឌរេត្តា “អហំ តាឌិរេរា អរេហារិ”ត្តិ ឌរេឃ្សតិ៑

“ចត្ថរុ ក្ខារេរុ ឌាតំ ឌិឃិត្វា”តិ បរិត្ថព្ហឃំ ររេត្ថបរេតា ទុត្តយត្វំ ចិត្វារេត្វា ឌរេឃ្សតំ “តរ្ស កិរា”តិអាឌិ ទុត្តំ៑ ឌាតត្តិ ឃិដ្ឋំ, តត្វា រេតា

រត្ថរាឌារេហចរេរត កតត្តិ អាហ “រយហ...រេប... ឃាចកាត”ត្តិ៑ បត្ថត្តបកតាតិ ឃំ កិត្តិ បត្ថត្តបកតា៑ រេកាចាឌិរេតាតិ

ឌាតិយត្តព្រាហ្មណេ ចឌតិ៑ តាលត្វ ត្បត្តុរុត្តត្តា តឌា រេលិកឃ្ស៑ ទុក្ខតាតិ ទុក្ខឌិចិកកប្បកា កររិរេទុត្តិកា៑ រេតតាហ “ឌលិត្តយតុឃ្សា”តិ៑

ករិចាហិត្ថាឌិឌិចិកំ អតុដ្ឋាតំ អរយត្វា ត្ថផ “កបណា”តិ អឌិរេប្បតាតិ អាហ “កាណក្បហិអាឌរេឃា”តិ៑ បចាចិរេតាតិ អត្ថិកា៑

ចតិត្ថកាតិ ឌាឃកាតំ ក្បាកិត្តតកយ្ហថលកិត្តតចរេរត ឃាចកា រេរឃ្សចាបិ តក្កាឌរេឃា៑ រេតតាហ “ត្ថាដ្ឋំ ចិត្ត”ត្តិអាឌិ៑ បរតយត្តត្តិ

ឌិហិតណ្ហលិឌិចរេរត ទុត្តំ៑ ររាចយត្តត្តិ ឃាក្បកត្តាឌិចរេរត៑ ឃចា កាយលិរេកា ការរេយ ស្តប្បជ្ឈតរេកា អាឃលិរេកា, ឲចំ តត្វ

ក្ខារលិរេកាតិ អាហ “តត្វ ស្តប្បជ្ឈតករតរហរេឃ្ស”តិ៑ យហត្តតរ ឌាតំ អឌំរុ អត្ថាឃ្សបិ ឌតរ្ស ចិតិរេឃាកំ កតត្តា៑ តំ រត្ថាឃាតិ តំ

យហត្តតរ ឌាតំ កតំ រត្ថាឃ៑ ររេត្ថា ហិ តត្វ ឌាតំ ត្ថត្វាការរ្ស ឌារេតត យហតា អកិក្ខតំ ចិឃ បដិតិចត្តំ រេហាតីតិ អាហ “បដិតិចត្តី”តិ៑

រេកាឌីតិ ក្បរេត្វ បក្ខត្តចចតំ៑ រេតតាហ “កត្វឌី”តិ៑ អរេតកចឃ្សរហឃ្សាឃ្យកការេល តរ្ស ស្តប្បត្តត្តា អរីតិចឃ្សរហឃ្សាតិ រេរា រាឌា

ឌាតយឌារីតិ៑

រេរទិរុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៑

៣៑ ឈដិការរុត្តចណ្ហតា

១០៥៑ចត្ថត្វំ រេហដ្ឋា រេឌចតារំយុត្តចណ្ហតាឃំ ទុត្តត្វរេយច៑

ឈដិការរុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៑

៥៑ ឌត្វុរុត្តចណ្ហតា

១០៩៑ រេឃ ចិតរេឃ អបកតត្តារេតា រំកិរេលរិរេការុ រេចាឌាតិរេឃរុ ឌរេយ្ហរុ ត ក្បរលិ ឃំ កិត្តិ ត ការិរេតា ចិប្បដិរារេតាហ្សលិ៑ រេតរំ

អតុប្បត្តត្តា ស្តត្តំ ស្តប្បជ្ឈតិ, ស្តប្បត្តត្តា កិរេឃ្សាកាចំ រេចបុស្លំ អាបជ្ឈតីតិ អាហ “អកប្បិរេឃ កប្បិឃរត្ថិតាឃ...រេប... ស្តត្តត្ថបកតិកា”តិ៑

ររាការេចត ត្បត្ថត្តា ច តត្វជ្ឈ ចិឃាតិ តត្វជ្ឈ, យារេតាតិ អាហ “ស្តត្តត្វអាតិ ស្តក្កតតត្វអា”តិ៑ រេតតាហ “ស្តដ្ឋិតត្វត្ថយាតា”តិ៑ យារេតា ហិ

រេរឃ្ស្យរ្ស រេរឃ្សាតិ រឌិរេរាតិ ច បចត្តិឃា ចិរេររេតា ត្បរេត្ថា៑ ចាបរេល្លតាតិ ចបលការេចត, តណ្ហារេលិហ្វរេប្បតាតិ អត្ថា៑

ម្ពុលលទាតិ ម្ពុនេលត ចេទ្ធសា, ចេទ្ធសចាគិនេតាតិ អនេត្ថោ៉ ចិកិណ្ហចាចាតិ ចិសេងចចតា, សម្បប្បលិបតាយ អបរិយត្តចចតា៉ តេតាហ "អសំឃតចចតា"តិអាគិ៉ ចណ្ឌសោតេ ពាទ្ធតាចាសគិសាតិ ឲតេត អតចដ្ឋិតកិរិយតំ គេស្សតិ៉ តេឃត សមត្ថាកតា សត្ថា ឲកស្មិំ ផាតេត

ផាតំ ចា តិសិគិតំ ចា ត សតេក្កាត្តិ, ព្ភតេតា ចិតេតា ឥ ចិចតេត្តិ៉ អតចដ្ឋិតចិត្តាតិ ឲកស្មិំ អារម្មុណេ ត អចដ្ឋិតចិត្តា៉ ចិចតិងត្ថិ្រយាតិ

អសំចុតចក្ខុគិព្ភត្ថ្រិយា៉

ក្យាកចាយ សង្គិ ពធិយមាតេតា តិក្កុលស្ស អកុណោ បិពតេងិ តេហាតិ ឌាតិយលិសមីតេប ផិតស្ស ចិយ កាចយលិតេតា តេគាតេសា៉

ស្ថុលឌីចិតេតាតិ ស្ថុតេល ផិតា៉ ឃឆា គាយកាត់ ស្ថុគទំ តេហាតិ, ឲចំ ស្ថុតេលត អកិតេឆ្នត បចត្តឌីចិកា៉ តេតាហ "បុតេឡ កិក្ក"តិអាគិ៉

អត្ថតេតា រុចិចតេសត កាយកិច្ចំ តេតិតិ កាយលិ, តេត បត ហិតួឲតេក្កា ចគតិ "កាយលិកា"តិ៉ ចិស្សតេឌត្តាតិ សតិតេចាស្សក្កចតេសត ចិស្សតេឌត្តា

កិតេលសម្ពន្ធាឃាតិ យហិន្ធាសង្ហាតាយ តញាម្ពន្ធាយ៉ ឹលចក្ខាត់តេយច ហិ ក្សប្បដិបត្តិ សត្តាយ តេគចបុតេត្តា ចគតិ៉ ចត្តត្ថាយុត្តកេតេយចាតិ

ឡចាតេគត យឃា អត្ថក្កតេហតត្ថតេយច៉ លដ្ឋិតកាតិ បរិច្ឆត្តា អាចទិយុបញ្ញាឃាឌីហិ៉ តតេតា ឲច អគាឆា អប្បតិដ្ឋា៉ តេបតាតិ ចិកតឌីចិតា

យតា៉ ឃឆា តេបតា, តតេឆច តេហាត្តិ អត្ថហិតាសយត្តតាយ ចិឡ្ញាត់ ឌិក្សន្ទិតត្ថតាយ ច៉

ឌត្វស្ថុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

៩៉ តេទាហិតស្សស្ថុត្តចណ្ហតា

១០លិ៉ឲតេកាកាតេសតិ ចក្កចាញអស្ស បរិយត្តសញ្ញាតេត ឲកស្មិំ ឡកាតេស៉ ក្សមួត្តិ "ឃត្វា"តិ ព្ភគំ ក្សមួចចត់, សាយញ្ញាតេតា ចុត្តម្បិ "តេសា

តេលិកស្ស អតេត្ថា"តិ ចចតតេតា ចិសិដ្ឋចិសឃតេយច តេហាតិ៉ "ត ឌាឃតិ ត ឹឃតិ"តិ ចត្វា បុត "ត ចចតិ ត ក្ខបបឌ្ឍតិ"តិ ពស្វា ចុត្តត្តិ អាហ

"ព្ភគំ អបរាបទំ…តេប… កហិត"ត្តិ៉ បគកយតេតតាតិ បគសា កយតេតត៉ សង្ហាតេលិកស្ស អត្ថិ សត្តាយ ចគតិ ក្ខបទិ សច្ចាតិ បកាតេសត្យកាតេយា៉

សង្ហាតេលិកស្ស ហិ អតេត្ថា តិត្ថាត់៉

គញហំ ធិទំ ឆត្យ ឲតស្សាតិ គញហឆត្វា៉ តេសា ឲច គញហឆតេម្ពាតិ ចុតេត្តា៉ តេតាហ "គញហឆត្វ"តិ៉ ក្ខត្តយប្បយាតេលាតាតិ

សហស្សចាយប្បយាតេលាត៉ ឆត្យសិប្បសិក្កិតតាយ ឆត្យក្កតេហា, ត ឆត្យក្កហយតេត្តតាតិ អាហ "ឆត្យក្កតេហាតិ ឆត្យអាចទិតេយា"តិ៉ "ឆត្យក្កតេហា"តិ

ចត្វា "សិក្កិតេតា"តិ ចុតេត្ត ឆត្យសិក្កាយ សិក្កិតេតាតិ ចិញ្ញាឃតិ, សិក្កា ច ឲត្តតេក កាតេល សមត្តស្ស ក្ខក្កិសកេតា តេហាតីតិ អាហ "គស ក្វាគស

ចស្សាតិ ឆត្យសិប្បំ សិក្កិតេតា"តិ៉ ក្ខសកប្បយាតេលាប៊ិតិ ឌីសតិយដ្ឋិតេឃា ក្ខសក់, តស្មិំ ក្ខសកប្បយាតេលា បតេគតេស៉ ចាលក្កត្តិ ចាញអតេកាដិ៉

កតហតេត្វាតិ បរិចិតហតេត្វា៉ កតសតេក្លសបិតិ ចិចងសតេក្លបបតេគសគស្សតចតេសត សតេក្លបកតាចិ៉ តេតាហ "គស្សិតសិតេប្បា"តិ៉

"កតសិតេប្បា"តិ តេកចិ៉ អសត្តិ ឲតេតតាតិ អសត់, កតេណ្ឌ៉ តាលឆ្នាយត្តិ តាលឆ្នាគិ, សា បត រតេតយត្តា, ចិគត្តិចត្យតេក្ខលិ ចា៉

បុរត្ថិមសមុទ្ទាតិ ឯកស្មិំ ចក្កវាឡេ បុរត្ថិមសមុទ្ទា។ សមុទ្ទសីសេន បុរត្ថិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិំ វទតិ។ បច្ឆិមសមុទ្ទាតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ និប្បបញ្ចាតត្តិ អគន្ធការិតំ។ សម្បត្តេតិ តាទិសេន ជវេន គច្ឆន្តេន សម្បត្តេ។ អនោតត្តេតិ ឯត្ថាបិ “សម្បត្តេ”តិ បទំ អានេត្វា សព្ពត្ថោ, តថា “នាគលតាទន្តកដ្ឋំ ខាទិត្វា”តិ ឯត្ថាបិ។ តទាតិ យទា សោ លោកន្តគវេសកោ អហោសិ, តទា។ ទីឃាយុកកាលេតិ អនេកវស្សសហស្សាយុកកាលេ។ ចក្កវាឡលោកស្សាតិ សាមញ្ញវសេន ឯកវចនំ, ចក្កវាឡលោកន្តិ អត្ថោ។ ឥមស្មិំយេវ ចក្កវាឡេ និព្ពត្តិ បុព្ពបរិចរិយសិទ្ធាយ និកន្តិយា។ សសញ្ញិម្ហិ សមនកេតិ ន រូបក្ខន្ធមត្តកេ, អថ ខោ បញ្ចក្ខន្ធសមុទាយេតិ ទស្សេតិ។ សមិតបាបោតិ សមុច្ឆិន្នសំកិលេសសមយោ។

រោហិតស្សសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧-៨។ នន្ទសុត្តនន្ទិវិសាលសុត្តវណ្ណនា

១០៨-១០៩។ នន្ទសុត្តវិសាលសុត្តានិ សត្តមអដ្ឋមានិ ហេដ្ឋា សំវណ្ណិតនយត្តា ឧត្តានត្ថានេវ។

នន្ទសុត្តនន្ទិវិសាលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ សុសិមសុត្តវណ្ណនា

១១០។ តុយ្ហម្បិ នោតិ តុយ្ហម្បិ នុ, នុ-សទ្ទោ បុច្ឆាយំ, តស្មា វណ្ណំ កថេតុការយោ បុច្ឆតីតិ អធិប្បាយោ។ ន រុច្ចតីតិ ន យុជ្ជតិ, កថិតោតិ កថេតុំ អារទ្ធោ, តេនាហ “មត្តកំ ន វិបុលាតី”តិ។ តមេវ មត្តកាវិបុលតំ ទស្សេតុំ “សោ ហី”តិអាទិ វុត្តំ។ សតិសម្បជញ្ញាយោគតោ កោរូបសីលោ, យថេហោ ធលិតបញ្ញោ, កោរូបស្ស វិយ សីលំ ឯតស្សាតិ ហិ កោរូបសីលោ។ សការកោ ឯករូបចិត្តតាយ។ អរិយានំ សការកតា នាម រូបចត្តចរសនាតិ អាហ “អញ្ញាមញ្ញស្ស រូបេសុ បសីទិត្វា”តិ។ សោឡសវិធំ បញ្ញត្តិ មហាបញ្ញាទិកា ៤, នវ អនុបុព្ពវិហារសមាបត្តិបញ្ញា, អាសវក្ខយបញ្ញាតិ ឥមំ សោឡសវិធំ បញ្ញំ។ តេសញ្ច សាវកសាធារណតាណាតិបិ ឯតេវ សក្កំ សមោសរណំ គច្ឆតិ។

អាគន្ត្វាតិ ថេរំ អាហ។ អាចារោតិ ចារិត្តសីលមាហ។ គោចរោតិ គោចរសម្បត្តិ។ វិហារោតិ សមាបត្តិវិហារោ។ អភិក្កមោតិអាទិនា ឥរិយាបថវិហារំ។ តុយ្ហម្បីតិ បិ-សទ្ទេន ភគវតា អត្តានំ អាទិំ កត្វា តទញ្ញេសំ វិញ្ញូនំ សព្ពេសំ ថេរស្ស រុច្ចនការណំ ទីបិតោតិ ទស្សេត្វា “យថារុច្ចតី”តិអាទិមាហ។ តត្ថ សតិបិ អាគន្តុកស្សបិ អសីតិយា មហាថេរានំ អត្តាគរការណេ “អសីតិយា មហាថេរានំ រុច្ចតី”តិ អវត្វា “តុយ្ហម្បិ រុច្ចតី”តិ វចនេន តេន ធម្មសេនាបតិនោ វណ្ណគុណបតាកាយតាយាតិ ទដ្ឋព្វំ។

សាដកត្ថេរេតិ តិចត្តចត្តត្ថេរេ៉ លេទ្ធាកាសោតិ តិណ្ណន្ទំ កេទេរត្តា សាដកត្ថេរេ លទ្ធំ កេហតំ លទ្ធាចសេទោ៉ លកិស្សាយិរេតាតិ លកិស្សាយិ ចត៉ ឌឹបឆដក្ខតត្តិ សតយោឌតចិត្តិណ្ហិ ឌប្បឹបស្ស ឆដក្ខតំ៉ បុក្កលបលិរេបតិ អរេត្តាសាទាកាចរេតា បលិបក្ខេត បុក្កេល ហរេត្តា៉ ឆាលតាឃាតិ ទុចិលត្តិអាឌិអកាចតាឃ៉ រេកាសតាឃាតិ ក្សេកការេចត៉ រេយារេហតាតិ យហាឡូញហតាឃ៉ រេពចិ បត "ឆារលិ ឆាលតាឃាតិ ឡូញហតាឃ បកតិឆាលការេចត ត ឌាតាតិ៉ ឡូញរេហា រេយារេហតាតិ សយំ អឆារលិ សយារេតាបិ ឃគា រេយារេហត បរិឃុដ្ឋិរេតា រេហាតិ, តគា រេយារេហត ត ឌាតាតិ, អយំ បគ្គេឃស្ស ចិរេសរេសា"តិ ចគត្តិ៉ ចិបល្លត្តចិរេត្តាតិ ឃក្កូយារេគត បិត្តូយារេគត ចា ចិបរឹតចិរេត្តា៉

"ចត្សុរេកាសរេល្លសុ"តិ ចុត្តំ ចត្សត្តឹឆំ រេកាសល្លំ បិញ្ញតឃា ៩ច គរេស្សតំ "ចុត្តំ រេហត"ត្តិអាឌិ ចុត្តំ៉ តត្ត រេឃា អដ្ឋារេស ឆាតុរេឃា សយុគឃរេតា អត្តក្តយរេតា អស្សាគរេតា អាឌឹតចរេតា តិស្សរេលារេតា ច ឃចាក្ខតំ បឌាតាតិ, អយំ ឆាតុកុសរេលា៉ ចុត្តតរេឃត អាឃតរេតសុ កុសរេលា អាឃតតកុសរេលា៉ អចិឡ្ឋាឌឹសុ ក្ខាគសបដិច្ចសយុប្បាគរេក្កសុ កុសរេលា បដិច្ចសយុប្បាគកុសរេលា៉ "ឋានំ ឋានស្ស ចលស្ស ផាតំ ការណំ, ឋានំ អដ្ឋាតំ អការណ"ត្តិ ៩ចំ ផាតគ្ឃា ផាតរេតា, អដ្ឋាតគ្ឃា អដ្ឋាតរេតា ឃចាក្ខតំ បឌាតរេតា ផាតាដ្ឋាតកុសរេលា៉ រេឃា បត ឋានេយសុ ឆាតុអាឌឹសុ បរិឡ្ឋាកិសយឃាឌិចរេសត តិស្សក្កាតិឃា បណ្ឌាតិ លទ្ធតារេយត ឆាារេណត ឋារេតា កេតា បចរេត្តា, អយំ បណ្ឌិរេតា តាយ៉

យហត្តាតំ អត្តាតំ បរិក្កណ្ហរេតា យហតឹ បញ្ញា ៩តស្សាតិ យហាបញ្ញោ៉ រេសសបរេគសុបិ ៩រេសច តរេយាតិ អាហ "យហាបញ្ញាឌឹហិ សយត្តាករេតាតិ អរេត្ថ"តិ៉ តាតត្តត្តិ ឃាហិ យហាបញ្ញាឌឹហិ សយត្តាកតត្តា រេឆរេទា "យហាបញ្ញោ"តិអាឌិតា កិត្តិរេតា, តាសំ យហាបញ្ញាឌឹតំ ឋានំ តាតត្តំ អយំ រេចយត្តតា៉ ឃស្ស កស្សចិ ចិរេសសរេតា អទុបឆយូស្ស យហត្តំ តាយ កិច្ចសិទ្ធិឃា រេចឌិតត្តាត្តិ តគស្ស កិច្ចសិទ្ធិឃា គរេស្សរេត្តា "យហរេត្ត សឹលក្ខរេទ្ធ បរិក្កណ្ហាតឹ"តិអាឌិយាហ៉ តត្ត រេហតុយហត្តតាឃ បច្ចយយហត្តតាឃ តិស្សយយហត្តតាឃ បរេភគយហត្តតាឃ កិច្ចយហត្តតាឃ ចលយហត្តតាឃ អាតិសំសយហត្តតាឃ ច សឹលក្ខទ្ធស្ស យហត្តការេចា រេចឌិតរេត្តា៉ តត្ត រេហតុ អរេលាិការេយា៉ បច្ចយា ហិរេទាត្តប្បសទ្ធាសតិចិរិយាតរេយា៉ តិស្សយា សាចកពោធិបច្ចេកពោធិសយ្យាសរេម្ពាធិតិយតតា, តំសយក្កិតា ច បុរិសចិរេសសា៉ បរេភគា ចាទិត្តាឌិចិការេកា៉ កិច្ចំ តគក្កាឌិចរេសត បដិបក្ខស្ស ចិឆយតំ៉ ចលំ សក្កសយ្បគា តិព្វាតសយ្បគា ច៉ អាតិសំរេសា បិឃយតាបតាឌិ៉ អឃរេយត្ត សរេក្ខរេបា, ចិត្តាររេទា បត ចិសុទ្ធិយរេក្ក (ចិសុទ្ធិ៉ ១៉ប័-ង៍) អាកតេក្ខឃ្យសុត្តាឌឹសុ (យ៉ តិ៉ ១៉៩៣ អាតរេយា) ច អាកតតរេយត រេចឌិតរេត្តា៉ ឋាយិតា តរេយត សយាធិក្ខទ្ធាឌឹតយ្បិ យហត្តតា ឃចារេហំ តិទ្ធាររេត្តា រេចឌិតត្តា៉ ផាតាដ្ឋាតាឌឹតំ បត យហត្តការេចា យហាចិសយតាឃ រេចឌិតរេត្តា៉ តត្ត ផាតាដ្ឋាតាតំ យហាចិសយតា ឆាហុឆាតុកសុត្តាឌឹសុ អាកតតរេយត, ចិហារសយាបត្តឹតំ សយាធិក្ខរេទ្ធ តិទ្ធារិតតរេយត រេចឌិតត្តា៉ អរិយសច្ចាតំ សកលសាសតសក្កណ្ហរេតា សច្ចចិកក្កេ (ចិក៉ ១បង៍ អាតរេយា) តំសំចណ្ណតាសុ (ចិក៉ អដ្ឋ៉ ១បង៍ អាតរេយា) អាកតតរេយត; សតិបដ្ឋាតាឌឹតំ សតិបដ្ឋាតចិកក្កាឌឹសុ (ចិក៉ ១៣៥ អាតរេយា) តំសំចណ្ណតាឌឹសុ (ចិក៉ អដ្ឋ៉ ១៣៥ អាតរេយា) ច អាកតតរេយត; សាយញ្ញចលាតំ យហរេតា ហិតស្ស យហរេតា សុខស្ស យហរេតា អត្តស្ស យហរេតា រេយាករេក្ខយស្ស តិប្ផត្តិការេចរេតា សត្តបណីតតិបុណអតក្កាចចរបណ្ឌិតរេចគតឹយការេចរេតា ច; អភិញ្ញាតំ យហាសម្ភាររេតា យហាចិសយរេតា យហាកិច្ចរេតា យហាតុការេចរេតា យហាតិប្ផត្តិរេតា ច; តិព្វាតស្ស យគតិយូគតាឌិយហត្តសិទ្ធិរេតា យហត្តតា រេចឌិតត្តា៉ បរិក្កណ្ហាតីតិ សកាចាឌិរេតា បរិច្ឆិជ្ជ

គណ្ហាតិ ជានាតិ បដិវិជ្ឈតីតិ អត្ថោ។ សា បនាតិ មហាបញ្ញតា។

បុថុបញ្ញាតិ ឯត្ថ នានាខន្ធេសុ ញាណំ បវត្តតីតិ អយំ រូបក្ខន្ធោ នាម...បេ... អយំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ នាមាតិ ឯវំ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ នានាករណំ បដិច្ច ញាណំ បវត្តតិ។ តេសុ ឯកវិធេន រូបក្ខន្ធោ, ឯកាទសវិធេន រូបក្ខន្ធោ, ឯកវិធេន វេទនាក្ខន្ធោ, ពហុវិធេន វេទនាក្ខន្ធោ, ឯកវិធេន សញ្ញាក្ខន្ធោ, សង្ខារក្ខន្ធោ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ ឯវំ ឯកេកស្ស ខន្ធស្ស ឯកវិធាទិវសេន អតីតាទិវសេនបិ នានាករណំ បដិច្ច ញាណំ បវត្តតិ។ តថា ឥទំ ចក្ខាយតនំ នាម...បេ... ឥទំ ធម្មាយតនំ នាម។ តត្ថ ទសាយតនា កាមាវចរា, ទ្វេ ចតុភូមកាតិ ឯវំ អាយតនានំ នានាករណំ បដិច្ច ញាណំ បវត្តតិ។ នានាធាតូសូតិ អយំ ចក្ខុធាតុ នាម...បេ... អយំ មនោវិញ្ញាណធាតុ នាម។ តត្ថ សោឡស ធាតុយោ កាមាវចរា, ទ្វេ ចតុភូមកាតិ ឯវំ ធាតុនានាករណំ បដិច្ច ញាណំ បវត្តតិ, តំ ឧបាទិន្នធាតុវសេន វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ បច្ចេកពុទ្ធានញ្ហិ ទ្វិន្នញ្ច អគ្គសាវកានញ្ច ឧបាទិន្នធាតូសុ ឯវ នានាករណំ បដិច្ច ញាណំ បវត្តតិ។ តញ្ច ខោ ឯកទេសមត្តតោ, ន និប្បទេសតោ, អនុបាទិន្នកធាតូនំ បន នានាករណំ ន ជានន្តិ ឯវ។ ឥតរសាវកេសុ វត្តព្វមេវ នត្ថិ, សព្វញ្ញុពុទ្ធានំយេវ បន ឥមាយ នាម ធាតុយា ឧស្សន្នត្តាច ឥមស្ស រុក្ខស្ស ខន្ធោ សេតោ ហោតិ, ឥមស្ស កាឡោ, ឥមស្ស មដ្ឋោ, ឥមស្ស ពហលត្តចោ, ឥមស្ស តនុត្តចោ, ឥមស្ស បត្តំ វណ្ណសណ្ឋានាទិវសេន ឯវរូបំ; ឥមស្ស បុប្ផំ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ, សុគន្ធំ ទុគ្គន្ធំ; ផលំ ខុទ្ទកំ មហន្តំ ទីឃំ រស្សំ វដ្ដំ សុសណ្ឋានំ មដ្ឋំ ផរុសំ សុគន្ធំ មធុរំ តិត្តកំ អម្ពិលំ កដុកំ កសាវំ; កណ្ដកោ តិខិណោ អតិខិណោ ឧជុកោ កុដិលោ តម្ពោ លោហិតោ ឱទាតោ ហោតីតិ ធាតុនានត្តំ បដិច្ច ញាណំ បវត្តតិ។

អត្ថេសូតិ រូបាទីសុ អារម្មណេសុ។ នានាបដិច្ចសមុប្បាទេសូតិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធាភេទតោ ច សណ្ឋានភេទតោ ច នានប្បភេទេសុ បដិច្ចសមុប្បាទង្គេសុ។ អវិជ្ជាទិអង្គានញ្ហិ បច្ចេកំ បដិច្ចសមុប្បាទសញ្ញិតាតិ។ តេនាហ សង្ខារបិដកេ “ទ្វាទស បច្ចយា ទ្វាទស បដិច្ចសមុប្បាទា”តិ។ នានាសុញ្ញតមនុបលព្ភេសូតិ នានាសភាវេសុ និច្ចសារាទិវិរហតោ សុញ្ញសភាវេសុ, តតោ ឯវ ឥត្ថិបុរិសអត្តអត្តនិយាទិវសេន អនុបលព្ភេសុ សភាវេសុ។ ម-ការោ ហេត្ថ បទសន្ធិករោ។ នានាអត្ថេសូតិ អត្ថបដិសម្ភិទាវិសយេសុ បច្ចយុប្បន្នាទិភេទេសុ នានាវិធេសុ អត្ថេសុ។ ធម្មេសូតិ ធម្មបដិសម្ភិទាវិសយេសុ បច្ចយាទិនានាធម្មេសុ។ និរុត្តីសូតិ តេសំយេវ អត្ថធម្មានំ និទ្ទេសភាសាសង្ខាតាសុ និរុត្តីសុ។ បដិភានេសូតិ អត្ថបដិសម្ភិទាទីសុ វិសយភូតេសុ “ឥមានិ ឥទមត្ថជោតកានី”តិ តថា តថា បដិភានតោ ឧបដ្ឋានតោ បដិភានានីតិ លទ្ធនាមេសុ ញាណេសុ។ បុថុ នានាសីលក្ខន្ធេសូតិអាទីសុ សីលស្ស បុថុត្តំ នានត្តញ្ច វុត្តមេវ។ ឥតរេសំ បន វុត្តនយានុសារេន សុវិញ្ញេយ្យត្តា បាកដមេវ។ យំ បន អភិន្នំ ឯកមេវ និព្ពានំ, តត្ថ ឧបចារវសេន បុថុត្តំ វេទិតព្វន្តិ អាហ “បុថុ ជនសាធារណេ ធម្មេ សមតិក្កម្មា”តិ។ តេនស្ស ឥធ មទនិម្មទនាទិបរិយាយេន បុថុត្តំ ទីបិតំ ហោតិ។

ឯវំ វិសយវសេន បញ្ញាយ មហត្តំ បុថុត្តញ្ច ទស្សេត្វា ឥទានិ សម្បយុត្តធម្មវសេន ហាសភាវំ, បវត្តិអាការវសេន ជវនភាវំ, កិច្ចវសេន តិក្ខាទិភាវញ្ច ទស្សេតុំ “កតមា ហាសបញ្ញា”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ហាសពហុលោតិ បីតិពហុលោ។ សេសបទានិ តស្សេវ វេវចនានិ។ សីលំ បរិបូរេតីតិ ហដ្ឋបហដ្ឋោ ឧទគ្គុទគ្គោ ហុត្វា បីតិសហគតាយ បញ្ញាយ បាតិមោក្ខសីលំ ធរេត្វា ហាសនីយតាវស្សេច ចិត្តំ គហេត្វា ឥមានិ តិវិធំ សីលំ បរិបូរេតិ។ បីតិសោមនស្សសហគតា ហិ បញ្ញា អភិរតិវសេន តទារម្មណេ ផុល្លិតា វិកសិតា វិយ

ចត្តាតិ, ន ឧប្បន្នាសហកតា៑ ឃឹលក្ខន្ធំ សយាឝិក្ខន្ធន្តិអាឌីសុបិ ឧសេច នយោ៑ ឆេនេវាតិអាឌិនា អភិតីហារសិទ្ធា ឆេនស្ស ហាសបញ្ញាតាតិ ឌេស្សតិ៑

សព្ពំរូបំ អនិច្ចលក្ខណតោ ចិប្យ៉ ឌចតីតិ រូបក្ខន្ធំ អនិច្ចន្តិ ឃីឈេចកោត បចត្តិឃា បដិបក្ខទ្វិការេចត បុព្ពាភិសង្ខារស្ស សាតិសយត្តា ពុន្ទេគ្គត ចិសដ្ឋចឌិរ៍ ចិឃ លក្ខណំ បដិចិជ្ឈន្តី អឥគ្គាឃន្តី រូបក្ខន្ធេ អនិច្ចលក្ខណំ ចេកោត បដិចិជ្ឈតិ, តស្មា សា ឌចតបញ្ញា គាយាតិ អត្ថោ៑ សេសបទេសុបិ ឧសេច នយោ៑ ឧចំ លក្ខណារម្មណិកចិបស្សនាចសេត ឌចតបញ្ញា ឌេស្សេត្វា ពលចចិបស្សនាចសេត ឌេស្សេតុំ “រូប”ន្តិអាឌិ ទុត្តំ៑ តត្ថ ឈយដ្ឋេនាតិ ឃត្ថ ឃត្ថ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ តត្ថេច ឈលោនេច ភិជ្ជនតោ ឈយសភាចតោ៑ ភយដ្ឋេនាតិ ភយាតកតោ៑ អសារកដ្ឋេនាតិ អត្តសារចិរហតោ គិច្ចសារាឌិចិរហតោ ច៑ តុលយិត្វាតិ តុលិក្ខាឃ ចិបស្សនាឃ តុលយិត្វា៑ តីរយិត្វាតិ តាឃ ឧច តីរណក្ខាឃ តីរេត្វា៑ ចិភាចយិត្វាតិ ឃាឆាចតោ បកាសេត្វា បច្ចក្ខន្ធំ ចិក្ខុំ កត្វា បរិកដំ កត្វា៑ រូបនិរោធេតិ រូបក្ខន្ធស្ស និរោធក្ខេត និព្ពានេត និន្នបរិណាមបព្ភារការេចត៑ ពួឌាតិ សិលាប្បត្តចិបស្សនាចសេត ឌចតបញ្ញា ឌេស្សេតុំ បុន “រូប”ន្តិអាឌិ ទុត្តំ៑ “ចុដ្ឋានកាមិនិចិបស្សនាចសេនា”តិ កេចិ៑

ខាកាលតិក្ខការេចា គាយ សចិសេសំ បដិបក្ខសមុច្ឆិន្ទេត ចេឌិតព្ពាតិ “លិប្យ៉ កិលេសេ ឈិន្ទតីតិ តិក្ខបញ្ញា”តិ ចត្វា សេ បត កិលេសេ ចិភាគេត ឌេស្សេន្តោ “ឧប្បន្នំ កាមចិតក្ក”ន្តិអាឌិមាហ៑ តិក្ខបញ្ញោ លិប្យាភិញ្ញោ ហោតិ, បដិបតា ចស្ស ន ចលតីតិ អាហ “ឧកស្មិំ អាសេត ចត្តារោ ច អរិយមគ្គា អធិកតា ហោន្តី”តិអាឌិ៑ ឆេនេវា ចាតិអាឌិនា ឆមួសេនាបតិនោ តិក្ខបញ្ញតា សិលាប្បត្តាតិ ឌេស្សេតិ៑

“សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា ទុក្ខា ចិបរិណាមធម្មា សង្ខតា បដិច្ចសមុប្បន្នា ឈយធម្មា ចយធម្មា ចិរាកធម្មា និរោធធម្មា”តិ ឃាឆាចតោ ឌេស្សេនេត សច្ចសមុប្បដិចេចនា ពុជ្ឈតិ, ន អញ្ញាឆាតិ ការណមុខេត និព្ពេឌិកបញ្ញា ឌេស្សេតុំ “សព្ពសង្ខារេសុ ឧព្ពេគពហុលោ ហោតី”តិអាឌិ ទុត្តំ៑ តត្ថ ឧព្ពេគពហុលោតិ ទុត្តនយេត សព្ពសង្ខារេសុ អភិណ្ហប្បចត្តសំចេកោ៑ ឧត្តាសពហុលោតិ ខាណុត្តាសចសេត សព្ពសង្ខារេសុ ពហុសោ ឧត្រស្តយានសោ៑ សេត អាឌីតចានុបស្សនមាហ៑ ឧក្កណ្ឋនពហុលោតិ ពួយិតា បត និព្ពិឌានុបស្សនមាហ, អរតិពហុលោតិអាឌិនា តស្សា ឧច អបរាបរុប្បត្តិំ៑ ពាហិមុខោ សព្ពសង្ខារតោ ពាហិក្ខុំ និព្ពានំ ឧទ្ទិស្ស បចត្តញាណមុខោ, តឆា ចា បចត្តិតចិមោក្ខមុខោ៑ និព្ពិជ្ឈតំ និព្ពេធោ, សោ ឧតិស្សា អត្ថិ, និព្ពិជ្ឈតីតិ ចា និព្ពេធា, សា ឧច បញ្ញា និព្ពេឌិកា៑ ឃំ បនេត្ថ អត្ថតោ ន ចិភត្តំ, តំ ហេដ្ឋា ទុត្តនយត្តា សុចិញ្ញេយ្យមេច៑

អប្បិច្ឆោតិ សត្តពុលតិពុហតតាតិ អត្តនិ ចិជ្ជមានានំ ពាហុសច្ចធុតធម្មឃីលនិពុណាតឆ្ងោច បដិចេឆពុណស្ស ច និពុហនំ, បដិពួហនេ ច យត្តញ្ញុតាតិ ឧទេតេច បរិចេឃសតបរិភោគយត្តញ្ញុតាបិ ទុត្តា ហោតិ៑ តីហិ សន្តោសេហីតិ ចត្វុសុ បច្ចយេសុ បច្ចេកំ តីហិ សន្តោសេហិ ,

សព្ពេ បត ក្ខានេស៑ បដិសល្លីនេត ចិចេកដ្ឋកាឃានំ ន សង្កណិការាមានំ៑ តេត្លមុមាភិរតានត្តិ បព្ពាឌ្ឈំ ឧបកតានំ៑ បរិសុទ្ធចិត្តានំ ចិកតចិត្តសំកិលេសានំ៑ បរមចោឌានប្បត្តានំ អដ្ឋសមាបត្តិសមធិកមេត អភិចិឃ ចោឌានំ ចិសុទ្ធិំ បត្តានំ៑ កិលេសុបធិអាឌីនំ អភាចតោ និរុបធីនំ៑ ផលសមាបត្តិចសេត សព្ពសង្ខារចិនិស្សដត្តា ចិសង្ខារំ និព្ពានំ៑ ឧបកតានំ, ពុសេយំ តិណ្ណំ ចិចេកានំ លាភី បចិចិត្តោ “បកាសេហិ

ចិចិទេត្វា”តិ ពត្វា៑ នយានដ្ឋត៌ បរិនិទេតហ្បឋ្យានេកា និនទេក្កា, នចតចទេនត ក្លេប្បដ្ឋតពនិនទេក្កា នចតនិនទេក្កា៑ ឲុន តទេឃា ទេនទេនុបិ៑ នយុល្លបត៌ អាលិបនល្លបត៌៑ និនក្កចត្តុតា ត្ថយិតា ពត្ស បរិទេការេកា បរិទេកាពនិនទេក្កា៑

អារទ្ធចិឹរិទេឃាតិ ឲត្ត ចិឹរិឃារេប្ពុនា តាយ ចិឹរិឃស្ស បក្កាហ្យាត៌ បរិបុណ្ណការេណ៑ ត៌ បត នព្ពាទេរា កិទេលនាត៌ តិក្កាហ្យាតត្ថិ ឥទេស្សទេត្វា “តត្វា”តិអាឥយាហ៑ ឋ្លត្សតតចត្វាតិ កិទេលនាត៌ ឃស្ស ពស្សចិ នាចដ្ឋស្ស ឋ្លត្សតតចទេនត ចត្វា៑ ទេតតាហ “កិក្លុត”ត្ថិអាឥ៑ ឋ្លតិល្ហិ តាយ ចដ្ឋិ អព្ទោចរិតត្ថិ អារេរាចិត៌៑ អទេតាតិល្ហិ អតារេរាចិត៌៑ តត្ថិចទេនតាតិ បិចោត្ថ្លជយុចទេនត, ឃុត្តនទ្ធស្ស ចទេនតាតិ អទេត្វា៑ បិទេប លិយទេព បុក្កុទេល ជទេយុ ច ពរេហតិ ឌិក្ឈ្ឋតិតិ បិបពរេហិ៑ ទេតតាហ “បិបបុក្កុទេល”តិអាឥ៑ ឲពឥស្សឹតិ ឲពកចឥស្សឹ, ត្ថជទេលិពយត្តឥស្សឹ ឌិដ្ឋជយុិពនុឋយត្តារេបក្លិ៑ នយត្តាតិ នយត្តទេតា, បរិទេតា ទេយ ពត្តចិ យា អហ្វតិ ទេឃាឌតា៑

ទេនាចអនហិ បទេឥហឹតិ ទេនាចអនហិ ទេពាដ្ឋារេនហិ៑ អក្យប្បត្តិ ទេពតចិ អទេពាបតឹយ៑ អយ ជយុទេនតាបតិទេតា ក្យហពចា នត្ត ចចតាតុនារេរត ឥននហស្សចក្កចាចអច្យាបិតឹ អទេហានិ, ត៌ ឥទេស្សត៌្យ “ឲច”ត្ថិអាឥ ចុត្តិ៑ ចត្យត្ថិជា ចណ្ណតិកា បិតុកចិ ក្លេចអារបឹតិទេនាយតស្សនយដ្ឋាតត្វា៑ នុដ្ឋ ឋ្លការនតិតិ នុទេកា៑ ឋ្លការនយត្តិឃា យលិទេតា កទ្ធពតាតិ អាហ “នុទេកាតិ នុត្ថទេរា”តិ៑ ឌាតិយា បរិនុទ្ធអាពរេនយដ្ឋិតត្វា៑ ក្យរុចិត្ថឌាតិអាឥឌាតិចិទេនទេនាបិ យលិ អាពរេបរិនុទ្ធយុលទេពា ឲចាតិ អាហ “ឌាតិនយ្យទេត្លា”តិ៑ ទេជាចតាឥបរិពទេយុតាតិ ចត្យុ បិនារេលាុ ទេជាចតទេកានតឹហរេលតាបតនល្បារេលាឥបរិពទេយុត៑ រត្តពព្ពលស្ស ចទេនត នកាចណ្ណនិទ្ធិឃា ទេចត្ឋរិឃយលិ អតិចិឃ ទេនាកតិតិ អាហ “បណ្ហពព្ពទេល តិក្លិទេត្វា”តិ៑ តិក្លត្ថិ កណ្ឌយាហ៑ តត្វា អប្យទេពត នុចទេណ្ណត ពត៌ កណ្ឌ ត ទេនាកតិ ទេនាកាចិបុទេលតាតិ អាហ “អតិទេរពបត្វានុចទេណ្ណត ពតបិចអត្ថត”ត្ថិ៑ នុចណ្ណត្ថិ បត្វាជរេលស្ស នយត្វា, តន្វា បត្វាចិនតិនុចណ្ណនារិឃា ចិចិត្តអាករេណ ត្ថជ “តិក្លុ”ត្ថិ អជិទេប្យត៌៑ តចិត្យាចិបុលិ ត បរិត្តពិ៑ យហាឌព្យុនាលាឃ បចត្តតឥឃត្ថិ យហាឌព្យុនាលាឃ ទេហដ្ឋា នព្វាតតឥយ៑ ត៌ ពិរ រតត៌ រត្ត៌ នុក្យនទេលត...ទេប... នយ្យហដ្ឋត្ថិ នុដ្ឋ ក្យនទេលត នុចណ្ណារេរត ក្លេក្កាឃ តារេបត្វា នយុា បហដ្ឋិ យដ្ឋតាឥចទេនត នុពតបរិពយុ៑ ជាតុចិកទេក្កតិ ជាតុចិកក្កនុទេត្វា៑ ពតកណ្ឌត្ថិ អាករេលការេចត ពត៌ កណ្ឌ៑

តាតិក្លេទ្ធា តាតិតឹទេចា តរុលនុរិទេឃា តាយ៑ នត្វារា អាកតចទេណ្ណា ក្លេត្វាតក្យទេលាតិ អទេត្វា៑ ទេតច យរេណ អកិតត្ថិតិ អត្តទេតាបិ យរេណ ទេតច អកិតត្ថិតិ អត្តចិតិបិតស្ស នាចដ្ឋកាចទេតា៑ ទេចាជិនទេត្វា បត បទេរនិ អត្វាឃ អត្តទេតា អត្តកាចិ បរិច្ឆឌតិ ពរុលាចទេនត, ឲចិ ទេចានដ្ឋត៌ បរេយត្តបិរេឃិបិរិបុរិ ពឆ្នតិតិ នាចកា ត តចា ពាត៌្យ នក្កា និក្លាបឥទេតា៑ ត ឌិចិត៌ បទេត្វតិ ឌិចិតានាឃ នយុឆ្នតត្វា៑ ឥចននទេព្លបត្ថិ អដ្ឋ ត្វ ត្ថជិ តាយ ពយុ ពរេរាហិ, ត្ថជិ ទេត ទេចតតត្ថិ ឥចនការេពត បរិច្ឆិត្ត ទេចតត៌៑ តាឥទេនា ហិ កតទេពា ឥចនក្លឃទេយច ក្លេឥក្លតិ, ត ពយុតិដ្ឋាត៌៑ តិត្ថិនិ កតទេពា ឃចាតិ ទេចតត៌ កតិ ត្ថឆ្នទេត្វា ពាលក្លឃ ក្លេឥក្លទេត្វា កតពបុរិទេនា ចិឃ៑

នុនិយនុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

១០៑ តាតាតិត្ថិឃនាចពនុត្តចណ្ណតា

១១. ភាភាតិត្តិយសាចកាតិ បុទុតិត្តិយានំ សាចកា. លិត្តិតេតិ ហត្ថច្ឆេទាទិចភេសេន ភេលេភ. យាទិតេតិ យាទេណា. ត បិបំ សមនុបស្សតីតិ កិញ្ចិ បិបំ អត្ថីតិ ត បស្សតិ, បទេសញ្ញា តធា បទេចេតិ. ចិស្សាសត្តិ ចិស្សត្តកាចំ "កតកម្មាតមិ ចិបិតេកា តត្ថី"តិ ចតេន្តា កតបិបិតំ អកតបុញ្ញាតញ្ញា ចិស្សត្តំ តិរាសង្កំ ឌេតតិ.

តេបិជិគុច្ឆាយាតិ តបសា អនេលចតាឌិតា បិបតោ ជិគុច្ឆនេន, "បិបំ ចិរាឌយាយា"តិ អនេលចតាឌិសយាងារេនតាតិ អត្ថោ. តស្មិំហិ សយាងារេ ឋិតេន សិចេទេន សិទុតចិត្តោ សមត្តាកេតា បិហិតោ ច តាយ តេហាតីតិ "សុសិទុតត្តោ"តិអាទិ ទុត្តំ. ចត្តារោ យាយា កាកា ចតុយាយា, ចតុយាយា ឯច ចាតុយាយា. កាកេត្តោ ហិ ព្ពឆ យាយ-សន្តោ យថា "ទត្តិមំ បឆេយា យាយេយា"តិ. សោ បនេត្ត ការេកា សិចទលក្ខណោតិ អាហ "ចាតុយាមេយត សុសិទុតោ"តិ, ចតុកោដ្ឋាសេត សិចទេត សុដ្ឋុ សិទុតោតិ អត្ថោ. បដិក្លិត្តសព្ពសីតោឌកោតិ បដិក្លិត្តសព្ពសីតុឌកបរិភោគោ. សព្ពេត បិបចារណេត យុត្តោតិ សព្ពប្បការេត សិចទលក្ខណេត បិបចារណេត សមត្តាកេតា. ធុតបិបេបិតិ សព្ពេត តិជ្ជរលក្ខណេត បិបចារណេតបិ ធុតបិបោ. ផុដ្ឋោតិ អដ្ឋកម្មក្ខយាត់ ទេបនេត ចិរោលុបប្បត្តិយា កម្មក្ខយលក្ខណេត សព្ពេត បិបចារណេត ផុដ្ឋោ, តំ ផុសិត្វា ឋិតោ. ត តិក្ខុតត្តាតិ ត តិក្ខុតតេតុ ដិដ្ឋ សុតោ តទេច កទេចន្តា.

ភាភាតិត្តិយាតំទេយចិចាបដ្ឋានកាតិ បទចាឌិតំ សព្ពសិទេម តិត្តិយាតំ ដ្ឋបដ្ឋានកា, តេសុ សាឌារលចទេសត អកិប្បសន្តា. កោដីប្បត្តាតិ យោក្លាឌិកេយត សយលឆមេ្ម បត្តព្ពបរិយាឌប្បត្តា.

សហចទិតយេត្តតាតិ សីហតាទេត សហ ចស្សកទលយេត្តត. សីទេហត សីហតាទំ តទេត្តត សទេហច សិក្កាលេត អត្តតោ សិក្កាលទចកទលយេត្តត. កោត្ថុកោតិ លុង្គកោត្ថុ. អាសង្កិតសយាចារោតិ អត្តតា ច បទេហិ ច អាសង្កិតព្ពសយាចារោ. សប្បុរិសាតត្តិ ញុង្គាឌិតំ.

តស្សាតិ ចេកាក្ខុរិស្ស ទេចបុត្តស្ស. សទិទេ អតុអាចិសីតិ សទិទេ អតុបចិសិត្វា ចិយ អាចិសិ. អឌិយុញ្ជិតិ យថា កហិតស្ស ចទេសត ចិត្តំ ត ចត្តតិ, អត្តតោ ឯច ចទេស ចត្តតិ, ឯចំ អឌិដ្ឋហិ. អាយុត្តាតិ ឌស្សេតត សិយុត្តា. បចិទេចកិយត្តិ កប្បកចត្តក្ខុជ្ជាតទេសតាយទេតហិ បចិចិត្តកាចំ. ទេតតាហ "ទេត កិទា"តិអាទិ. ទ្វទេប តិចិដ្ឋាតិ ចក្ខុទ្វបឆមេ្ម អកិតិចិដ្ឋា. ទេតតាហ "តលោ្យឌិដ្ឋីហិ បតិដ្ឋិតា"តិ. ឌេចទេសិកបត្តកាយាតិ ឌេចទេសិកទេស្សច អកិបត្តកាយា. យទលឆមេ្មតាយ យាតិយា. ទេតតាហ "យាតិយាតិ យញ្ញា"តិ. បទទេសិកត្តាយាតិ បទសយប្បត្តិកាចាយ ទេសិកស្ស អត្តាយ.

បកាសចណ្ណាតិ បកាយ សយាតចណ្ណា. ទេកសំ បកាយាតិ អាហ "ចទេត្ថកាសា"តិអាទិ. សព្ពាទាកបកាសចណ្ណា ព្ពត្តឆតុបកាសចណ្ណាតិ បទេច្ឆុកំ ទេយាឌតា. អាទេយា អាយកទេន្តា ឯតស្ស អត្ថីតិ អាយិសំ. ចឆាយាតិ ចិច្ឆិសិត្តំ. ទ្វបិតិ ទ្វបិយតតាឌិទ្វបិឆមេ្ម.

ទាឌកហសបីបប្យចត្តឹត៌ ទាឌកហិឃាត៌ “សេតា”តិ កេលិសក្បេជា អឆិប្យេតាតិ អាហ “សេតាតិ កេលិសេា”តិ៌ កេភធិ ភ ឈេដ្ឋតិតិ
អឈ៌, អត្តលិក្ខត្តិ អាហ “អឈកាយឹភត្តិ អាកាសកាយឹភ”ត្តិ៌ ក្ខេភក់ ឆិឃតិ ៩ត្ត្រាតិ ក្ខេភឆិ, យេហាភឆិ៌ ចិប្យេលិតិ េចប្យល្លបត្ថេតា៌
ហិយចត្តបត្ថតាភត្តិ ហិយចត្តបត្ថតភាកាត៌ ញ្យេដ្ឋា េសេដ្ឋា ឃឹលសយាឆិបត្ថាចិយ្យត្តិចិយ្យត្តិញោលាភស្សភាឌីហិ សត្ថាក្យេលាហិ៌

ភាភាតិត្តិ្រឃសាចកស្វត្តចណ្ហភា ភិដ្ឋិតា៌

ឍតិឃចក្កចណ្ហភា ភិដ្ឋិតា៌

សាទត្រប្បកាសិភិឃា សំឃុត្តភិកាឃ-អដ្ឋកធាឃ

េខចប្យត្តសំឃុត្តចណ្ហភាឃ លឹភត្រប្បកាសភា សយត្តា៌

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

## ᪃᪨ ᨠᩮᩣᩈᩃᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ

### ᪁᪨ ᨸᨮᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

#### ᪁᪨ ᨴᩉᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪁᪂᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨣᩩᨱᩮ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᩈᩃᩁᩣᨩᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩣᨶᩮᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᨸᨮᨾᩣᨣᨲᩮ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᨲᩈ᩠ᩈ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᨲᩣᨠᩣᩁᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨿᨳᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨡᨾᨶᩦᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨽᨣᩅᩣ “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨲᩮ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨡᨾᨶᩦᨿᩴ, ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨿᩣᨸᨶᩦᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨲᩮᨶ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᨴᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᩈᩥᨲᩣᨿ, ᨲᨴᨶᩩᨠᩁᨱᩮᨶ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣᨸᩥ ᩁᩣᨩᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨾᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᨴᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᨲᩴ ᨸᨶ ᩈᨾᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᨴᨶᩴ ᩏᨸᨾᩣᨿ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩈᩦᨲᩮᩣᨴᨠᩴ ᩅᩥᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᩥᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᩈᨾᩣᨶᨲᩴ ᩑᨠᩁᩪᨸᨲᩴ, ᨡᨾᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ “ᩍᨴᩴ ᨧᨲᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩅᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᩈᩁᩦᩁᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨻᩉᩩᩃᨲᩣᨿ ᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩩᩔᩉᩴ, ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨡᨾᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨿᩣᨸᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨿᨲ᩠ᨲᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨧᩥᩁᨸ᩠ᨸᨻᨶ᩠ᨵᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨿ ᨿᩣᨸᨶᩣᨿ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨿᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨ ᩈᩦᩈᩁᩮᩣᨣᩣᨴᩥᩋᩣᨻᩣᨵᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᩴ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨩᩦᩅᩥᨠᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨲᨦ᩠ᨠᩴ᪨ ᨲᩴᨲᩴᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᨱᩮ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨡᨲᩣᨿ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᩃᩉᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨲᨴᨶᩩᩁᩪᨸᨻᩃᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨻᩃᩴ᪨ ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᩮᨶ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨻᩃᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩦᨲᩥ ᨸᩦᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᨲᩁᩩᨱᨸᩦᨲᩥ ᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᩥᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᨽᩣᩅᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᩔᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ “ᩈᩁᨱᩦᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩦᨥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩣᩁᨱᩦᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩈᩩᨿ᩠ᨿᨾᩣᨶᩈᩩᨡᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨸᩣᨳᨾᨵᩩᩁᨲᩴ ᩋᩣᩉ, ᩋᨶᩩᩔᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩈᩩᨡᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨾᨴ᩠ᨴᩁᨾᨱᩦᨿᨲᩴ᪨ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᨶᩥᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᩅᩮᨶ ᨲᩔᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᩅᨧᨶᨧᩣᨲᩩᩁᩥᨿᨾᩣᩉ, ᩋᨲ᩠ᨳᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨶᩥᩁᩩᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨲᩴ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ᪨ ᩋᨲᩥᨴᩪᩁᩣᨲᩥ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲᩥᨴᩪᩁᩣ᪨ ᨠᩩᩃᩣᨠᩩᩃᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩩᩃᩅᩈᩮᨶ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨽᩣᩅᩴ ᩅᩣ ᩋᨠᩩᩃᩅᩈᩮᨶ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨽᩣᩅᩴ ᩅᩣ᪨ ᩒᩅᨭ᩠ᨭᩥᨠᩈᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩒᩅᨭ᩠ᨭᩥᨠᩣᨿ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩈᩣᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᨶᩥᩔᩁᨱᨽᩅᩮᩣᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᨶᩥᩔᨭᨽᩣᩅᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨽᩅᩮᩣᨠ᩠ᨠᨾᨶᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩥ “ᨠᩥᩴ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᨶᩥᩔᨭᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ”ᨲᩥ? ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲᩣᨿ ᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᨶᩥᩔᨭᨲᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨠᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩈ᩠ᩅᩣᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩥ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᪙᪐; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪄᪨᪃᪄) ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ? ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᩈᩩ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᨾᩉᩣᨭᩦ᪨ ᪁᪨᪁᪄᪄) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩁᩣᨩᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᨧᩥᩁᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨽᩣᩅᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᩈᨴ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨲᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᨧᩥᩁᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩮ

អលង្កយានេត តត្ថិបទីទេ ពាធំ លង្កេឃ្យា”តិ យញ្ញាយានេតា “កិំ បត កចំ កោតយោ”តិអាទិំ ចក្ខុតិ៍ ទាខា អត្តនោ លទ្ធិយា ត បុច្ឆតិ អត្តនោ សម្ពុលា តេហិ អសម្ពាសម្ពុទ្ធភាចស្សេច បដិញ្ញាតត្តា៍ ឃស្មា តេ ឃុសាចាឌិតាឃ អត្តនោ ្ឋបដ្ឋាកាឌិតំ “ពុទ្ធា យឃ”ត្តិ បដិខាតិសុ, តស្មា ចុត្តំ “លេរិកេ យហាខេតេត កហិតបដិញ្ញាចរេសត បុច្ឆតី”តិ៍ ហ្វាឃយទេត្វា អាកយិស្សតិ៍ ពុទ្ធសីហតាទត្តិ ពុទ្ធានំ ឲុច អាទេចលិកំ សីហតាទំ៍ កាយំ យក្កោណាលបដ្ឋានំ សត្ថញ្ញាតញ្ញាណំ, សទ្ធាឌិតោលោ បត កហិទេ តំ អត្តទោ កហិតរេច ហោតីតិ ចុត្តំ “សត្ថញ្ញាតញ្ញាណសម្ពាតំ សម្ពាសទ្ធាឌិ”ត្តិ៍

បត្ថជ្ជបកយទេតតាតិ ឃាឃ កាឃនិ បត្ថជ្ជាឃ ្ឋបកយតយទេត្តុត សយណា, ត សយិតបិបតាឃ៍ ខាតិចរេសតាតិ ខាតិយទេត្តុត ព្រាហ្មណា, ត ធាហិតបិបតាឃ៍ បត្ថខិតសម្ពុហសង្ខារេតា សទ្ធេយ្យាតិ បត្ថខិតសម្ពុហតាយទេត្តុត សទ្ធេយ្យា, ត តិឃ្យាតិកឌិដ្ឋិចិសុទ្ធសីលសាយញ្ញាចរេសត សំហតត្តាតិ អធិប្បាយោ៍ ឲុតេសំ អត្ថីតិ ឲុតេសំ សត្ថញ្ញាបដិញ្ញាតានំ បរិចារក្ខុតា អត្ថិ៍ ស្វេចាតិ បត្ថខិតសម្ពុហសង្ខារេតា ឲុច៍ កេចិ បត “បត្ថខិតសម្ពុហចរេសត៍ សទ្ធេយ្យតា, កហុដ្ឋសម្ពុហចរេសត កហិតោ”តិ ចតត្តិ, តំ តេសំ យតិយត្តំ កលោ ឲុច លេរិកេ សទ្ធេយ្យសម្ពុស្ស តិទ្ទេឲ្យហត្តា៍ អាចារសិក្ខាបតចរេសតាតិ អចេលកចតចទិយាឌិ-អាចារសិក្ខាបតចរេសត៍ បិពេដិតិ សទ្ធេយ្យអាឌិភាវេចត បកាសិតា៍ “អប្បិច្ឆា”តិ ចត្វា តត្ថ លក្ខយានំ អប្បិច្ឆតំ ឆស្សេតុំ “អបិច្ឆតាឃ ចត្វេយ្យិ ត តិចាទេសត្តី”តិ ចុត្តំ៍ ត ហិ តេសុ សាសតិកេសុ ចិឃ សត្តាក្យលតិក្យហតា អប្បិច្ឆា លទ្ធតីតិ៍ ឃរេសាតិ កិត្តិសទ្ទោ៍ តទត្តិ ឲុតេត សំសារទោឈត្តិ ឲុចំ សម្ពុតត្តា តិត្វំ ចុច្ចតិ លទ្ធីតិ អាហ “តិត្វកោទាតិ លទ្ធិកោទា”តិ៍ សាធុសម្ពុតាតិ “សាធុ”តិ សម្ពុតា, ត សាធុហិ សម្ពុតាតិ អាហ “សទេត្តា...បេ... បុថុជ្ជតស្សា”តិ៍

កប្បកោលាហលត្តិ កប្បតោ កោលាហលំ, “កប្បុដ្ឋានំ ភវិស្សតី”តិ ទេចបុត្តេហិ ្ឋទេយ្យសិតឃហាសទ្ទោ៍ ពុទ្ធេតិ ឃ្យទេណាទយោ៍ ពុទ្ធកោលាហលត្តិ ទេចតាហិ ឈោសិតំ ពុទ្ធកោលាហលំ៍ បឃិទ្យបិសិត្វាតិ បុរិសសុតិបទេឲ្យទាឃ សុត្វា៍ ចិត្តាយលិចិត្ថា តាយ បទចិត្តខាតាបតចិត្ថា៍ សា កេចដ្ឋសុទេត្ត “យលិកា”តិ អាកតា, អាឌិ-សទ្ទេត កន្ធារិសម្ពុចចិត្ថាឌិ សង្កណ្ហាតិ៍ តត្ថ កន្ធារិយា ចិក្យត្ថានំ ចទេស្សតិ៍ អត្តភាវេចតិ សទីទេ៍ ទាខុស្វាតិ ទាខទេតទេខា៍

សុក្កឆទេយ្យាតិ អតចជ្ជឆទេយ្យា តិក្កិលេសតា៍ ព្ទតំ កទេហត្វាតិ ព្ទតំ បទេឃ្យលា “យឃំ ពុទ្ធា”តិ ចត្វា អត្តនោ សម្ពុលា “ត យឃំ ពុទ្ធា”តិ តេហិ ចុត្តចចតំ កទេហត្វា៍ ឲុចយាហាតិ “ឃេឃបិ តេ, ភោ កោតយ...បេ... តទេចា ច បត្ថជ្ជាឃា”តិ ឲុចំ អទេចាច៍ អត្តនោ បដិញ្ញា កទេហត្វាតិ “ត យឃំ ពុទ្ធា”តិ តេសំ អត្តនោ បុទទេតា បចត្តិតំ បដិញ្ញា កទេហត្វា៍ ព្រាឌិទេស ធាទេត កិំ-សទ្ទោ បដិទេសឆចាចកោ ហោតីតិ ចុត្តំ “កិត្តិ បដិក្ខេបចចត”ត្តិ, កស្មា បដិខាតាតីតិ អទេត្វា?

ត ្ឋញ្ញាតត្ថាតិ ត កទេហិតត្ថា៍ កទេហទេត្វា ហិ អឃំ ្ឋ-សទ្ទោ៍ “ឆហទេទា”តិ អធិកតត្តា ចក្ខុយាតត្តា ច “លត្តិទេឃាតិ ទាខក្យយាទេទា”តិ ចុត្តំ៍ ្ឋទេសា កច្ឆតីតិ ្ឋទេកោ, ទេឃា កោឌិ សទេប្យា, ព្ទឆ បត អធិទេប្យតំ ឆស្សេតុំ “អាសីចិទេសា”តិ អាហ៍ សីលចត្តិ បត្ថខិតំ ឆស្សេតិ សាយញ្ញាទេតា “តិក្ខុ”តិ ចតទេត្តា៍ ព្ទឆ បត ឃស្មា “កចយ្យិ ភោ កោតយោ”តិអាឌិតា តកចត្តិ ្ឋទ្ធិស្ស ពាធំ សម្ពុដ្ឋាទេបសិ, តស្មា តកចា អត្តានំ អក្ខត្តទំ អកាសិ៍ ឃឌិបិ ចិទេសទេសា សាយញ្ញាខេាតតាឃ ចិភាចិទេតា ហោតិ, សំសឃុប្បត្តិឌីបកំ ទេតាតិ ចុត្តក្កហណំ បត តំ បរិច្ឆិជ្ជតីតិ៍

តេនាហ “ទេសនាកុសលតាយា”តិអាទិ។ ឥទានិ អវញ្ញាបរិភវេ បយោគតោ វិភាវេតុំ “ឯត្ថ វា”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ អចិត្តីកតាការវសេន អវញ្ញាយ បីឡនការវោ, វម្ភនវសេន បរិភវស្សាតិ អធិប្បាយេន កាយបយោគវសេន អវញ្ញា ទស្សិតា, វចីបយោគវសេន បរិភវោ, ឧភយំ បន ឧភយត្ថាបិ បភេទតោ គហិតំ, អវញ្ញាបរិភវានំ ទ្វិន្នម្បិ ឧភយត្ថ បរិគ្គហោ។ តំ សន្ធាយាតិ តំ អវញ្ញាទិំ សន្ធាយ។ វត្ថុម្បិ តំ ន កាតព្ពមេវ សម្មតិ អាយតិញ្ច អនត្ថាវហត្តា។

តទត្ថទីបនាតិ តស្ស អាទិតោ វុត្តស្ស អត្ថស្ស ទីបនា។ វិសេសត្ថទីបនាតិ តតោ វិសិដ្ឋត្ថទីបនា។ ខេត្តានំ អធិបតីតិ ខត្តិយោតិ និរុត្តិនយេន សទ្ទសិទ្ធិ វេទិតព្ពា។ ខេត្តតោ វិវាទា សត្តេ តាយតីតិ ខត្តិយោតិ លោកិយា កថយន្តិ “មហាសម្មតោ, ខត្តិយោ, រាជា”តិ ឯវមាគតេសុ ឥមេសុ ទុតិយំ អក្ខរន្តិ សមញ្ញា។ សា ហិ ឧទយព្ពយាភាវតោ “ន កទាចិ ខរតីតិ អក្ខរ”ន្តិ វុត្តា។ តេនាហ “នាមគោត្តំ ន ជីរតី”តិ។ ជាតិសម្បន្នន្តិ សម្បន្នជាតិ អតិវិសុទ្ធជាតិ។ តីហិ កុលេហីតិ ព្រាហ្មណវេស្សសុទ្ទកុលេហិ។ អតិក្កមិត្វាតិ អត្តនោ ជាតិសម្បត្តិយា អភិភវិត្វា។

កេវលំ នាមបទំ វុត្តំ អាខ្យាតបទំ អបេក្ខតេវាតិ អាហ “ឋានំ ហីតិ ការណំ វិជ្ជតី”តិ។ ឧទ្ទណ្ឌេនាតិ សមត្ថតោ ឧគ្គតេន ទណ្ឌេន សាសនេន, ពលវំ ឧបក្កមំ កាតុំ រាជានម្បិ។ តំ ខត្តិយំ បរិវជ្ជេយ្យាតិ ខត្តិយំ អវញ្ញាបរិភវការណតោ វជ្ជេយ្យ។ តេនាហ “ន ឃដ្ដេយ្យា”តិ។

ឧរគស្ស ច នានាវិធវណ្ណគ្គហណេ ការណំ វទតិ “យេន យេន ហី”តិអាទិនា។ ពាហុល្លន្តិ មហាកល្លំ សណ្ឋាកល្លលាទិកំ បិលកំ សោភនេត្វន អរុទ្ធស្សបិ ទហនតោ សោតិ មគ្គោ។ កណ្ហា វត្តនី ឥមស្សាតិ កណ្ហវត្តនី។ មហន្តោ អគ្គិក្ខន្ធោ ហុត្វា យាវព្រហ្មលោកប្បមាណោតិ កប្បុដ្ឋានកាលេ អរញ្ញា អគ្គិនា គហិតោ កាលន្តរេ ឯវ កណ្ឌិកាទុក្ខាទិសម្ពន្ធោតិ ទស្សេតុំ “ជាយន្តិ តត្ថ បារោហា”តិ បាឡិយំ វុត្តន្តិ ទស្សេន្តោ “តត្ថា”តិអាទិមាហ។

ឌហិតុំ ន សក្កាតិ បច្ចុក្កាសនាទិនា វិនស្សន្តិ សមណតេជសា វិនាសិតព្ពា។ “ន តស្សា”តិ ឯត្ថ ន-ការោ “វិជ្ជតេ”តិ ឯត្ថ អានេតព្ពោ សម្ពន្ធិតព្ពោតិ អាហ “ន វិជ្ជតី”តិ។ វត្ថុមត្តាវសិដ្ឋោតិ ឆាតមេវ តេសំ អវសិស្សតិ, សយំ បន សន្តានា សហ ធនេន វិនស្សន្តីតិ អត្ថោ។

“សម្មេវ សមាចរេ”តិ ឯត្ថ យថា រាជាទីសុ សម្មា សមាចរេយ្យ, តំ វិភាគេន ទស្សេន្តោ “ខត្តិយំ តាវា”តិអាទិមាហ។ តំ សុចិណ្ណេយ្យមេវ ទិស្វា កុលសម្បត្តិយោតិ ខត្តិយ-ព្រាហ្មណ-គហបតិ-មហាសាលកុលានិ វទតិ។ បច្ឆា ទ្វេបិ ព្រាហ្មណកុលេ, ចត្តារោ អទ្ធាបិ ព្រាហ្មណកុលេតិ ឯវំ នវ ព្រាហ្មណកុលេ កម្មកវិការេន, សេសានំ គណនានំ ឧបបត្តិកវិការេន។

អភិក្កន្តន្តិ អតិវិយ កមនីយំ។ សា បនស្សា កន្តតា អតិវិយ ឥដ្ឋតាយ មនាបតាយ សោភនតាយាតិ អាហ “អតិឥដ្ឋំ អតិមនាបំ អតិសុន្ទរន្តិ អត្ថោ”តិ។ “អភិក្កន្ត”ន្តិ វចនំ អបេក្ខិត្វា នបុំសកលិង្គេន, វចនំ បន ភគវតោ ធម្មទេសនាតិ តថា វុត្តំ។ អត្ថមត្តទស្សនំ វា

ឯតំ, តស្មា អត្តនោ លិង្គវិភត្តិវិបរិណាមេន នេតព្ពំ។ ទុតិយបទេបិ ឯសេវ នយោ។

អនោធាយុលឆបិតត្តិ ពោតសិ អនោធាយុលំ ឆបិតំ។ ហេដ្ឋាយុលខាតត្តិ សការេចនេច ហេដ្ឋាយុលំ ខាតំ។ វណ្ណរេដ្ឋាតិ ចិចដំ ពនេវុជ្យ។ ហនេត្វ ពហេត្វាតិ "បុរត្ថាភិមុខោ ឧត្តរាភិមុខោ វា ពទ្ធា"តិអាទីតិ អចត្វា ហនេត្វ ពហេត្វា តិស្សទេក្ខំ ពត្វា "ឯវ យលក្កា"តិ ឯចំ ចត្វា "ពទ្ធា"តិ ចនេយ្យ។ ពាឡអបក្ខចាគុន្ទឹតិ ពាឡអបក្ខេ ចាគុន្ទឹ។ តិក្កុឌ្ឌិតំ វក្កុឌ្ឌេយ្យាតិ អាទេយ្យស្ស អតាឆារក្ខំ ភាដតំ តស្ស អាឆារភាចាបិឝតចនេត វក្កុឌ្ឌេយ្យ។ អញ្ញាណស្ស អភិមុលត្វា ហេដ្ឋាយុលខាតតាយ សទ្ទយុចិយុលំ, តនោ ឯច អនោធាយុលភាចេត អសទ្ទយុបតិតត្តិ ឯចំ បទេត្វំ យឆារហំ ខោរេដតព្ពំ, ត យឆារសព្ពំ។ ពាយំ ពាយឆ្កាឝខោបិ បដិត្ថាឝពា, យិត្ថាឌិដ្ឋិ បត សចិនេសំ បដិត្ថាឌិពាតិ អាហ "យិត្ថាឌិដ្ឋិពហតបដិត្ថត្ត"ត្តិ។ នេតាហ ភពចា – "យិត្ថាឌិដ្ឋិបរោហំ, ភិក្ខវេ, ចង្គំ ចឝាមិ"តិ (អ។ តិ។ ១។១១០)។ សទ្ទាបិយពាយិយក្កា គុយុក្កា "គុត្ថិនោ យក្កា"តិ ពត្វា។ សយុឌិដ្ឋិអាឌិតំ វក្ខុបដិបក្ខតាយ យិត្ថាឌិដ្ឋិអាឝេយោ អដ្ឋ យិត្ថត្តឆយុ យិត្ថាយក្កា។ នេតេច ហិ តក្ខយបដិបក្ខំ សត្តាយ "សក្កយោក្ខយក្កិ អាចិពទេរាតក្តា"តិ ក្ខត្តំ។ សប្បិអាឌិសត្តិស្សយោ បឌីបេបិ ត តចា វដ្ឋលេរិ, យចា នេតលសត្តិស្សយោតិ នេតលបឌ្ឋាតក្កហណំ។ ឯនេតហិ បរិយារេយឹតិ ឯនេតហិ តិក្កុឌ្ឌិតុក្កុឌ្ឌតបដិត្ថត្តចិចរណាឌិរូបយោបយិតព្ពប្បការេហិ។

បសត្ថាពារត្តិ បសត្ថេហិ ពាតព្ពំ សក្ការំ។ សរណត្តិ បដិសរណំ បរាយណំ។ អដ្ឋតាតិ អដ្ឋាតិ បឝស្ស ចឌ្ឌតយត្តំ ហេត្វ តា-សទ្ទោ យឆា "នេចតា"តិ។ បរិណាហិ វិបតត្តិ បរិណាហិ សហ សរណំ វិបតំ។ "យាច ទេ បិណា ឆរត្តិ, តាច សរណំ ពតយេច យំ ឆាទេត្វា"តិ អាបិណាទេពាឌិកំ អត្តនោ សរណភាយតំ បចេចនេតិ។ នេតាហ "យាច ទេ"តិអាឌិ។ យំ បនេត្វ អត្តនោ អចិកត្តំ, តំ ស្វចិទេញ្ញាយ្យេយច។

ឆហរស្វត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១។ បុរិសស្វត្តចណ្ណតា

១១១។ បុរិសស្វេត្តតិ បុរិសស្វត្តឆេសតាយំ។ តត្វ ហិ វបសក្កយត្តចេលិយ សត្វ គុណេហ អខាតនេត្តា ពោចលំ សយោឝតំ ពនេរាតិ។ ឆេសតំ ស្វត្វា បត សត្វ គុណេហ ខាត្វា សរណក្កតត្តា ព្ពឆ ព្ពយត្តិ សយាពេយ អភិចារឆេសិ បក្កាបតិដ្ឋិតេតត ចក្កិ។ អត្តាតំ អឆិ អញ្ញត្តំ, អចិដហេត អត្តាតំ អឆិពិក្ខ វង្គិស្ស បចត្តឆយុ អញ្ញត្តំ ឯពញ្ញពហណាចនេត, កុយុទេត្វ នេចតំ បក្ខត្តចចតំ។ ពាយក្កាយំ អញ្ញត្តសទ្ទោ នេពាចទេញ្ញត្តចិសយញ្ញត្តអញ្ញត្តញ្ញទេត្តស្វ បចត្តតិ។ នេត បនេត្វ ត យុដ្ឋត្តីតិ ក្ខត្តំ "តិយពញ្ញត្ត"ត្តិ, តិយពសព្វាតអញ្ញត្តឆេយុស្វតិ អនេត្វា។ នេតាហ "អត្តនោ សត្តានេត"តិ។ លុទ្ធភលក្ខណោតិ ពិញ្ញភលក្ខណោ, អាវេយុណោ ឆឡហក្កហណសភាវេចាតិ អនេត្វា។ ទុស្សភលក្ខណោតិ ពញ្ញភលក្ខណោ, ឡាបឌ្ឋតសភាវេចាតិ អនេត្វា។ មុឡ្ហភលក្ខណោតិ អញ្ញាណលក្ខណោ, អាវេយុណោ សភាចសយោហភាវេចាតិ អនេត្វា។ ចិនេហឆេត្តីតិ អត្វភាវសតអតត្វប្បាឝតេហិ ចិនាឆេត្តិ។ តនោ ឯច យចា សក្កយក្កស្វ ត ឌិស្សតិ, ឯចំ ពនេរាត្តីតិ អាហ "តានេសត្តិ ចិតានេសត្តី"តិ។ អត្តតិ សម្ភូតាតិ សត្តានេត តិដ្ឋតា។

បុរិសសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

១៑ ឌទាយទលាសុត្តចណ្ណតា

១០៦៑ អញ្ញាតុឌទាយទលាតិ ឌទាយទទលាត ចិតា៑ ឌទាយទលាចិទហិទតា ឌាទតា តាយ អត្ថិ តុ ទលាតិ បុដ្ឋតិ៑ បរិញ្ញាឃំ ឌាតស្សាតិ បច្ចុទត្ត

សាយិចចត៑ យហាសាលិតិ ព្ពយិតា ទ-ការស្ស ល-ការំ កត្វា “យហាសាលិ”តិ ចុត្តត្ថិ ឥទស្សតិ ឃឆា “បុទត្តិទឃាតិ បុលត្តិទឃា”តិ៑

យហាសារប្បត្តាតិ យហត្ត ចិកចសារំ បត្វា៑ ទកាឌីសតំ ឆត, អឃទយច ចា បរិទជា៑ “កុរ្ដំ តាយ ឥស អព្ពលាតី”តិ ចឥត្តិ៑ ព្ពស្សទាតិ

ចិកចិស្សទិទឃត ព្ពស្សទា៑ សុចណ្ណទឌតកាឌតាឌឹតត្តិ អាឌិ-សទគ្គត ចត្តទសឃ្យាចសចាឌិ៑ សក្កល្យាតិ៑ អសាឆារលាឆតាត់ តិឆាតកាតត្តា

“អតិឆាតកាតស្សា”តិ ចុត្តំ៑ តដ្ឋិកទលាស្សាតិ បរិសាឥសិចិកាឌិសុលសាឆតស្ស៑

អារកា កិទលទសហីតិ តិទុត្តិតទឃត សគ្គសិទ្ធិយាហ៑ អារកាតិ ច សព្ពទសា សយុដ្ឋិតុក្តា ទតហិ ទ្ធទទតិ អទត្វា៑ ទាកាឌីតំ ហតត្តា, បរិបកទទលា

ទហាកាចទតា, អតុត្តទឥក្លិទលាឃ្យតាឌិបច្ចុឃា ច អទហំ៑ កាយច្ឆាឃំ សំឃុត្តចណ្ណតា, អកិឆយុតទឃា ៤ច បត តិប្បទិឃាទឃាតិ អាហ

“ចត្តាទទា អារសចា”តិ ព្រហ្មចទិយចារសត្តិ យក្កព្រហ្មចទិយចារសំ៑ ចុដ្ឋាតិ ចុដ្ឋចទត្តា៑ ចត្វហិ យទក្កហិ កទលីឃត្តិ បទច្ចកំ ចត្វហិ យទក្កហិ

កត្តត្តំ បរិញ្ញាបហាតសត្ថិកិទិឃកាចតាកិសយឃំ៑ ៤ចំ កតំ ទសាត្យអសចិឆំ ទហាតិ៑ ខ្លឹកាបតទគ្គត ការា ចិឃាតិ ការា៑ ទតតាហ “ការា

ហទច បច្ចាកូត្តា”តិអាឌិ (សំ៑ តិ៑ ១៑១១)៑ អត្តបឌិពទ្ធាតាឃ អត្តទតា អចិឌហតទតា បទយត្តទឥសតាឃ ច បទយទត្វា អទហត្តំ៑

កាយច្ឆាឃយទត្វា សព្ពសយិទ្ធិសសត្តតិបទិឃាបទត្តា អតចជ្ជឆទយ្វា សយុក្ខតិ អកុប្បសកាចា, អបទិហាតឆទយ្វុ បត អក្កុទត អទហទត្ត

សាតិសទឃា, ត ព្ពតទទសុតិ “អទហត្តសក្ខាទតា”តិអាឌិ ចុត្តំ៑ ខ្លទក្ខាកិឃុឌ្ឍក្ខាកិឃចិកាកំ ឥសចិឆរ្យិ កទចសុ សំទឃាឌត

កិទលសកយុចិបរិកចដ្ឋបច្ចុទឃា ហុត្វា តិស្សទិតុំ អប្បជាតចទសត ពាត្តឹតិ កចសំទឃាឌត៑ សតិបិ ហិ អទញ្ញាសំ តប្បក្លិឃកាទចត ចិតា

សំទឃាឌតាតិ ទតសំ តប្បច្ចុឃកាទចា អត្ថិ, កចតិឃាទយា ខ្លទក្ខាកិឃុឌ្ឍក្ខាកិឃសក្កហិទតាតិ តំតំកចតិត្តត្តកកយុតិឃាទយា ច ទហាតិ, ត ច

ខ្លបដ្ឋិតុសំទឃាឌតស្ស កតាតិបិ កយុាតិ កចំ តិព្ពទត្តត្តិតិ ទតសំទឃច សំទឃាឌតទដ្ឋា ឥដ្ឋទព្ពា៑ សយុាកាទលាហិ ឌាតិត្វាតិ ពាទឃត

ទុក្ខាឌីសុ ទសា ឃឆា ឌាតិតទព្ពា; តឆា ឌាតិត្វា, បុព្ពកាលកិទិឃាចិយុត្តា ហិ អបទកាលកិទិឃា ច ឃឆា សយុក្ខតិ, តំ ឥទស្សតុំ

“យក្កបញ្ញាឃា”តិអាឌិ ចុត្តំ៑

កិឌ្ឈតសកាទចា ពលាឃត្តត្តា៑ តិក្លិបិតព្ពសកាទចា យទលាឆយុត្តា៑ អឃំ កាទឃា ខ្លុឃាឃុចិញ្ញាលាបកទយា ឈទ្ធតឹឃឆទយ្វា, ឃស្មិ ឃំ

បតិដ្ឋិតំ, តំ តស្ស សត្តាតកាតចិប្បឃុត្តត្ថិ កត្វា ចត្តព្ពតំ អទហតីតិ អាហ “ពីលាសចស្ស ហិ អឌីទលាឆទយ្វាបិ អត្ថិ”តិអាឌិ៑ ទតតាហ កកចា

“ព្ពយស្មិទឃច ព្យាយយទត្ត កត្យ៤ចទទ សសញ្ញិមិព្រយតទក ទលាកញ្ចា បញ្ញាទបមិ ទលាកសយុទឃញ្ចា ទលាកតិទោឆញ្ចា”តិអាឌិ (សំ៑ តិ៑ ១៑

១០លី; អ៑ តិ៑ ៣៑៣៥)៑ អស្ស ពីលាសចស្ស, “ឌីទលាឆយុ”ត្តិ ឃឆាចុត្តំ អឌីទលាឆយុំ ឥទបត្វា ឌីទលាឆយុំ ឥទស្សទត្តា “ទតសំបិឃំ កាទឃា

ទកឥតឆទយ្វា”តិ ៤ចយាហ៑ ឌទំ បត្តទស្សច ហិស្ស ទកឥតតិក្លិបិតព្ពតាតិឃទត អទត្វ សុត្តទឥសតា បចត្វា៑ អត្វស្ស ខ្លប្បត្តិ អដ្ឋុប្បត្តិ, សា

ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩁ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨶᩩᩔᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩋᨶᩩᩔᩅᩣᨣᨲᩮᩣᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨶᩣᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩮᨲᩩᨶᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩈᩥᩅᩥᨠᩈᩣᩃᩣᨿᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ “ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ”ᨲᩥ ᨶᩥᨴᩣᨶᩅᨧᨶᩮᨶ ᨿᨳᩣ ᨶ ᩅᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨶᨶᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩥᨠᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣᨲᩥ? ᩈᨧ᩠ᨧᨾᩮᨲᩴ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨠᨴᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨲᩣᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ “ᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᨶᩦᨿᩁᨳᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩁᩦᩁᩮ ᨹᩮᨱᨸᩥᨱ᩠ᨯᩈᨾᩮ ᨠᩥᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ? ᩈᨻ᩠ᨽᩥ ᩈᨻ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᨵᩪᩉᩥ ᩈᩉ ᨸᩅᩮᨴᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨠᨴᩣᨧᩥ ᩈᩣᨵᩪᨶᩴ ᩈᩣᨵᩪᩉᩥ ᩈᩉ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩥᨶᩥᨴ᩠ᨵᩈᨽᩣᩅᩣᨶᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨽᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᨸᨴᩔᩣᨲᩥ “ᩈᨲᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶ ᨩᩁᩴ ᩏᨸᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᨴᩔ᪨ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᨲᩥᩁᩮᨠᩅᩈᩮᨶ᪨ ᩈᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩈᩴᩈᩥᨶᩥᨴ᩠ᨵᨠᩥᨧ᩠ᨧᩈᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨩᩁᩴ ᨶ ᩏᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨸᨶ ᨲᨠ᩠ᨠᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣ, ᩑᩅᨾᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨱᨲᩮᩣ ᨩᩁᩴ ᨶ ᩏᨸᩮᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨴ᩠ᩅᩣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᩉᩥᩅᨧᨶᩴ ᩅᩣ ᩑᨲᩴ “ᩈᨻ᩠ᨽᩦ”ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩋᨸᩥᨸᨲᩣᨴᩥᨸᨶᨲᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨽᩥᨹᩮᨾᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᩥᩁᩮᩣᨠᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᩣᨿᨲᩥ (ᨴ᩠ᩅᩣᨲᩥᨧᩩ᪨ ᪕᪐; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪖᪓), ᨶ ᨲᩮᨶ ᨹᩮᨾᩩᨶ ᩈᨾᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩦ”ᨲᩥ (ᨧᩩ᪨ ᨸᩥ᪨ ᪙᪨᪓; ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪑᪙) ᨧ᪨

ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪓᪨ ᨸᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪘᪨ ᩁᩉᩈᩥ ᨣᨲᩔᩣᨲᩥ ᨩᨶᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᨲᩮᩣ ᩋᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩔ᪨ ᨶᩥᩃᩦᨶᩔ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨩᨶᩅᩥᩅᩮᨠᩮᨶ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩑᨠᩦᨽᩣᩅᩮᨶ ᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩦᨶᩔ ᩅᩥᨿ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩑᨠᩦᨽᩪᨲᩔᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᨣᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ ᨲᩔ ᩅᨧᨶᩴ “ᩑᩅᨾᩮᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᨲᨳᩣᨸᨧ᩠ᨧᨶᩩᨽᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨣᩮᩣᨠᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅ ᩃᩮᩣᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᩉᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩣᨴᩦ ᨿᩣᨶᩩᩈᩴ ᨡᨧᩴ ᨩᩉᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨶᩩᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨣᨲᩴ, ᨲᨾᩮᩅ ᩋᨶᩩᨣᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨧᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᩁᩪᨸᩁᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨿᩣ ᨶᩥᨧᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿ ᩉᩥᨲᩴ᪨

ᨸᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪔᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪙᪨ ᨸᩦᨶᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᨿᨾᨶᩴ᪨ ᨠᩣᨿᨸᩮᨵᨠᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩈᩩᨸᩥᨶᨠᩣᩃᩮ ᩅᩥᨿ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨾᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨠᩣᨿᨸᩮᨵᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨣᨲᩔ᪨ ᨠᩣᨿᩔᩣᨲᩥ ᩋᨠᩩᩈᩃᨠᩣᨿᩔ᪨ ᩈᩴᩅᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩅᩁᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩔ ᨸᨶ ᩈᩴᩅᩁᨽᩣᩅᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩉᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᨶᩥᩔᩥᨲᩮᩣᩅᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨸᩥ ᨣᩉᩥᨲᨾᩮᩅ ᨲᨴᩅᩥᨶᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨸᩥᨸᨩᩥᨠ᩠ᨡᨶᩴ ᨸᩥᨴᩮᩣᨸᩥᨲ᩠ᨲᩣᩈᩁᩉᩥᨲᩴ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᩈᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᩥᨸᨩᩥᨠ᩠ᨡᨶᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ᪨

អត្តរក្ខិតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. អប្បកសុត្តវណ្ណនា

១១៧. ឧឡារសភោគា សេដ្ឋេ ពហុកេ ច និស្សរិតិ អាហ “បហូតេ ច ពហុកេ ចា”តិ។ មានមទ្ទវេនាតិ មានចសេន មទប្បត្តិយា។ អតិក្កមន្តិ សារុមរិយាទចីតិក្កមលក្ខណំ ចោរា។ កូដេហិ បិចេសា។

អប្បកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. អឌ្ឍករណសុត្តវណ្ណនា

១១៨. យស្មា កាមនិមិត្តំ សត្តោ សម្បជានមុសា ភាសតិ, តស្មា កាមា តស្ស បតិដ្ឋា បច្ចយា ការណន្តិ អាហ “កាមហេតូ”តិអាទិ។ ខេត្រមុលសីសេន ចិង្ករុក ខេត្រាបចារេន រូបចរតីតិ អត្ថោ, វិនិច្ឆយោ ករីយតិ ឯត្ថាតិ អឌ្ឍករណំ, វិនិច្ឆយដ្ឋានំ។ លិប្បត្តិ កូដំ, មច្ឆលិប្បត្តិបិ ចដ្ឋតិ។ ឧឌ្ឌិតន្តិ ឧឌ្ឌនចសេន ឧល បិបិតំ។

អឌ្ឍករណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. មល្លិកាសុត្តវណ្ណនា

១១៩. “កស្មា បុច្ឆតី”តិ? បុច្ឆាការណំ ចោទេត្វា សមុដ្ឋាបេតា បដ្ឋាយ ចស្សេតុំ “អយំ កិរ មល្លិកា”តិអាទិ វុត្តំ។ មាលាការំ ករោតីតិ អត្តនោ បិតុ មាលាការំ រក្ខណត្ថាយ អចរេសមសុប្បក្កហណត្ថាយ ករោតិ។ កាសិការេមតិ កាសិរដ្ឋស្ស ករេយ។ សោ កិរ ករេយា មហាកោសលរាជេន អត្តនោ ធីតុយា បតិយេទំ ករោន្តិយា បុប្ផមូលត្ថាយ ទិន្នោ, តំនិមិត្តំ ករេនិមេតេយ្យេន អគារសត្តនា។ តស្សាតិ រដ្ឋោ បសេនទិស្ស។ សាតិ មល្លិកា។ និចត្តិយន្តិ តស្សា ឆម្មាយ និចត្តិតុំ តស្សា វចនំ បដិក្កុបិតុំ។ នេចញ្ញាតិ ចត្តមានេ អតីតវចនន្តិ អាហ “ភាសិកច្ឆតី”តិ។ បុច្ឆ អត្តាតិ ពោសំ សត្តានំ អត្តា។

មល្លិកាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. យញ្ញសុត្តវណ្ណនា

១២០. ទុលត្តិ ឃញ្ញាបត្វង្គ ឧបតីតាតិ ឃញ្ញា ឃជិតុំ អារម្ភាយ. ឧត្តាចតាតិ “ឥធ, ភន្តេ…បេ… រុទមានា បរិកម្មានិ ករោន្តី”តិ ឧត្តនេន បរិវេធ. សត្ថិដ្ឋានត្ថំ “តំ ព្យត្តំ លភិស្សាមិ នុ ខោ, ន នុ ខោ លភិស្សាមី”តិ និច្ចំ អបិត្តេត្វា ន ចាលយេត្វា. ខេមប្បត្តេហកត្តំ យថា យត្ត រុទិត្វា ខេមំ ឧបេក្ខហតិ ន ឧបធីយតិ, វចំ អនេកចារំ ខេមំ ឧដ្ឋានបត្វា. តំ ជីវន្តិ តស្មិំ រញ្ញោ និក្ខំ អលភិត្វា ទុក្ខសេយ្យជីវនេ. អារលិកំ ឋូលិរកតាតិ លិរហក្ខមិមុលចដ្ឋិសិរេ បទេត្ត តត្ត មហត្តំ អារលិកំ ឋូលិរកតា. អត្តនោ ចតតំ រញ្ញោ បចត្តិនោបតត្តំ មហាសទ្ធោ ឧបបិជិ “វចទុំ យញ្ញំ រាជា ការាបេតី”តិ. ចត្តការោ អហោសិ, ចត្តក្ខា បត អបិសហេត្វា “ស” ព្ពតិ ចត្វា លិរហក្ខមិមំ និមុក្ការ. ព្ពមំ ការតំ ចត្តការោ អហោសីតិ អមំ បតេត្ត សព្ពេត្វា. វស តយោ សេសបជ្ជេមបិ. ឆមុនេរ ចរាបេសុំ “ភោគនិ កត្វា បិលំ មា ហតត្វា”តិ. សោ ព្ពត្តិសាមិកោ បុរិសោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតំ អត្តនោ ឧបតិស្សមសម្បត្តិមា សត្ត ច ជេសតាចិលិសសម្បត្តិមា, រាជា បត មហាវោនីនិទ្ទុតរូសភាចត្តា កិច្ចំ ចិរេសំ តាណិកន្តិ.

សក្កហចត្តនីតិ លិរកស្ស សក្កហការណានិ. និបក្ផន្នសស្សតោ តចការោ កស្សកស្ស ធត្វា ទញ្ញា ឧកកាក្កហណំ ជនមកាក្កហណំ. ឧចំ កស្សកា ហដ្ឋតុដ្ឋា សស្សានិ សម្បាធេត្តីតិ អាហ “សស្សសម្បាធេត ខេមធាចិតាតិ អទេត្វា”តិ. តទោ ឋូរការោ កិរ ឆភាកក្កហណំ ឌាតំ. ឆមាសិកត្តំ ឆត្តំ មាសាតំ បទោហតកំ. បិរេសតីតិ បិសកទេ ចិយ ករោតិ. ចាចាមេ បិយស្ស បិយកទេស្ស កម្មំ ចាចាទេបមំ. សព្ពុរោ រដ្ឋស្ស ព្ពង្គាជិកាចទោ ខេមំ. និទព្ពុតំ ទោរិយាកាចទោ. ព្ពុធម្មាដ្ឋរុ អខោរិមំ និរក្កឡអត្តិ ចុច្ចតិ អបិទ្ធតឈទកាចទោ.

ឧង្គុមុលកំ កត្វាតិ ឧមុលំ កត្វា. ថ្វិហិ បទិមណ្ឌោហីតិ មហាមណ្ឌាស្ស បុព្ពការោ បច្ឆា ច បចទេត្តតរព្ពោហិ ថ្វិហិ បទិចាទមណ្ឌោហិ. សត្តុជិសតិ…បេ… តស្សាតិ សត្តុជិសាណិកាតំ តិល្លំ បស្សតាតំ ភ្វាជិសតិមា អស្សានីហិ ច សដ្ឋិអណិកទ្វិសតអារណ្ណាកបស្សហិ ច សដ្ឋិ សម្បិល្វិតាតំ បត តចាណិកឆសតបស្សតំ មារទោភ ភេរចស្ស បិបតិទុកាតំ តមាចហស្ស. តថា ហិ ចទត្តិ –

“ឆសតានិ និយុញ្ជន្តិ, បស្សតំ មជ្ឈិមេ ហនិ,

អស្សមេធស្ស យញ្ញស្ស, អណិកានិ តចាបិ ចា”តិ.

សមួត្តិ យុកច្ឆិនេដ្ឋ បក្ខិបិតព្ពុធល្លកំ. បិរេសត្តីតិ ខិបត្តិ. សំហារិមេហីតិ សកដេហិ ចហិតព្ពេហិ យូបេហិ. បុព្ពេ កិរ វុកោ រាជា សម្មាបិសំ មជេត្វា សរស្សតិតឌីតីរេ បចខិយា ខិចទេ ជិទេត្ក និមុក្កាមេច អហោសិ. អត្តជាលព្រាហ្មណា កតាត្យកតិកតា “អមំ តស្ស សក្កយតមក្កា”តិ សញ្ញាម តត្ត សម្មាបិសមញ្ញំ បដ្ឋបេត្តិ. តេត ចុត្តំ “និមុក្កាការសោតា បក្យតី”តិ. អយុបេបិ អប្បកជិចសោ មារកា, សយុបេបិ ពហុជិចសំ សារធម្មា សព្រមារកា. មត្តបជាភិសដ្ឋតាតំ សប្បិមធុតំ ចាជមីតិ សមញ្ញា, ហិរញ្ញសុចណ្ណកាមហិ សារិសត្តរសកជក្ខិលាស្ស. សារកព្ភុកោដ្ឋាការាជីសុ តទេត្ត អក្កឡអត្តិ និរក្កឡឌ្ឋ. តត្ត កិរ មទេញ្ញ អត្តនោ សាបតេមូ អតចទេសសទោ អតិក្ខហិត្វា និយ្យាតីមតិ. មហារម្ភាតិ ពាហុបសុឈាតកម្មា. អដ្ឋកថាមំ បត “ចិចិធា យត្ត ហញ្ញរេ”តិ ចក្ខមាតត្វា “មហាកិច្ចា”តិ អទេត្វា ចុទេត្វា, ព្ពុធ “មហារម្ភាតិ បបញ្ចេនេត អនេឌ្ឍអកា”តិអាទិ ចុត្តត្ថិ “ពាហុបសុឈាតកម្មា”តិ អទេត្វា ចុទេត្វា. និរារម្ភាតិ ឧត្តាបិ

ឧត្តរេយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ អនុគតំ កូលន្តិ អនុកូលំ, កូលានុគតន្តិ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ តេនាហ “យំ កិញ្ចិ កត្តានិ...បេ... អត្ថោ”តិ។

យញ្ញសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ ពន្ធនសុត្តវណ្ណនា

១៦៧។ ពាឡ្ហន្តិ “ពាឡ្ហ, ករន្តូ”តិអាទីសុ វិយ ទឡ្ហំ។ តេ កិរ អាទោយេវ ពន្ធនាគារេ បវេសេត្វា ពន្ធិតា។ តេ បច្ចុប្បន្នានេវ ពន្ធនាគារតោ មុច្ចិតុំ ន សក្កោន្តិ។ តេហិ ករណីយកិច្ចំ បន អត្តនោ ឧស្សាហេន សក្កា កាតុំ “រញ្ញោ ហិនា”តិអាទិ វុត្តំ។ អច្ចន្តេតិ អតិវេលា។ អត្តានុរក្ខិតោតិ អត្តរក្ខិតោ។

វណ្ណេតិ យុត្តេ រត្តិយោតិ ឧត្តរត្តិយោ។ អនុគ្គហិតន្តិ សញ្ញតំ។ បិយន្តិ បិយាយិតព្វំ។ អត្ថបរិយាយេន អនុរុត្តវន្តោ អត្ថោតិ អត្ថំ កិច្ចំ ឧបេតិ ទិន្នន្តិ ន ជានន្តិ កាយពលេន អនុរត្តំ សង្គហេត្វា។ សុទ្ធ រត្តរត្តាតិ អតិវិយ រត្តា ឧច ហុត្វា រត្តា។ សារត្តរត្តាតិ សារត្តាវេន សារត្តវណ្ណាយ។ ឧហារិនន្តិ ហេដ្ឋា ហរណសីលន្តិ អាហ “ចតុសុ អបាយេសុ អាកឌ្ឍនក”ន្តិ។ សិថិលន្តិ សិថិលាការំ, ន បន សិថិលំ។ តេនាហ ហទយ “ទុប្បមុញ្ចា”ន្តិ។

ពន្ធនសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បឋមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ ទុតិយវគ្គោ

១។ សត្តជដិលសុត្តវណ្ណនា

១៦៨។ បុព្ពារាមសង្ខាតេតិ សាវត្ថិនគរស្ស បុព្ពទិសាយ កតត្តា បុព្ពារាមោតិ សង្ខំ គតេ។ តត្រាតិ “មិគារមាតុយា បាសាទេ”តិ តស្មិំ និទ្ទិដ្ឋវចនេ។ អយំ ពាឡ្ហតិ ឧច្ចយាវា អនុបុព្ពិកថា អាទិតោ បដ្ឋាយ អនុក្កមកថា។ បត្វានំ អការិ តស្ស កថេតោ អក្ខុបដ្ឋាយិកំ ឧក្កំ ខុបាសិកំ ជិស្វា ចំ ធាតត្តុំ អាកឌ្ឍន្តិ។ មេណ្ឌកបុត្តស្សាតិ មេណ្ឌកសេដ្ឋិបុត្តស្ស។ មាតិដ្ឋានេ ឋបេសិ តស្សា ឧបការំ ករុណាបញ្ញា ជិស្វា។ តាយ ការិតេ បាសាទេតិ តាយ មហាឧបាសិកាយ មហាលតាបសាធនំ វិស្សជ្ជេត្វា នវហិ កោដីហិ ករីសមត្តេ ភូមិភាគេ ការិតេ សហស្សគព្ភបដិមណ្ឌិតេ បាសាទេ។

បទ្ធព្យហកន្ទ្ធាតិ បទ្ធព្យហកន្ទ្ធលេហិយា។ កយណ្ឌលុឈដិកាតិ បដ្ឋខិតបរិក្ខារំ។ តក្កកោក្កតិស្សិរិកាតន្តិ តក្កាតទ្ធោច កោក្កាតទ្ធោ តិស្សិរិកាតទ្ធោ។ តេ ហិ អតិចត្តចត្តតាយ តក្កា ចេច, អចេលកចតាឌិតា កោក្កុសរីរតាយ កោក្កា, សោការហិតតាយ តិស្សិរិកា ច។ អត្ថតោ ឌិដ្ឋ វុត្តំបដិទ្ធានេត្វា ត កទេឆឃ្យន្តិ អការលាយេតំ តេសំ រដ្ឋា បឃុត្តទរបុរិសកាចតោ។ ឲចំ កទេត បត តេ “អទ្ធោបិ បដ្ឋខិតា អត្ថិតិ អឃំ ឌាតាតី”តិ យទ្ធោឃ្យន្តិ កោហទ្ធាចិទេត្វា ឲចំ អកាឃីតិ សក្កា ចិទ្ធាតុំ។ តធា ហិ តេតទេត្ធត អបរិទេតាសយាទេតា “អបិធា”តិអាឌិយាហ។

កាសិកចត្ថន្តិ វុឌ្ឍលចត្ថំ។ តំ កិរ ចណ្ណចសេត សមុជ្ជលំ ហោតិ បកស្សរំ, តេត្វេសេច តំ សណ្ហតរំ កទេរាន្តិ។ តេតាហ “កាសិកចត្ថន្តិ សណ្ហចត្ថ”ន្តិ។ ចណ្ណកត្ថតាយាតិ ចណ្ណសោភត្វេទ្ធោច វុកន្ថកាចត្វេទ្ធា។ ចណ្ណកន្ថតាយាតិ លចិរាកករលត្វេទ្ធោច វុកន្ថតាយ ច។ “កិហិតា”តិអាឌីហិ បទេហិ ឲចំ បយាឌចិហារិតា តយា អរហត្វា ទុចិទ្ធោឃ្យាតិ ឌស្សេតិ។

សំធារសា តាយ ពុឆ កាលេត វុបសក្កយន្តិ ឌស្សេត្វា “វុបសក្កយេត្តតា”តិ អាហ។ កាឃធាធាហិ អសំឃតេតបិ សំឃតាកាទេរា, អសំធុតិត្រឹឃេតបិ សំធុតិត្រឹឃាកាទេរា។ បរិក្កហេស្សាឃីតិ ខីបំសិស្សាយិ “បរិសុទ្ធិ តុ តេលា, តេតា”តិ។ សប្បទេទ្ធាតាតិ ឃីលបរិក្កលាតបទ្ធាយ សប្បទេទ្ធាត។ ឌាតិតុំ ត សទេក្កាតិ សកាចស្ស សទេតា ឃីលស្ស អតុបឆារលាទេតា។

កធទេតតាតិ អបរាបរំ កធទេតត។ តធា ហិ ចក្ខុតិ “ឲកន្ធុស្ស ហី”តិអាឌិ។ អរិឃទេចាហារទេរាតិ ឌិដ្ឋាឌិលក្ខុលោត ទេចាហរិទេតា “ឌិដ្ឋំ អឌិដ្ឋ”ន្តិអាឌិតា បទុត្តសទ្ធទេចាហារទេរា។ តស្ស បត ការលាយេច កលាបត្តា “ឲត្ត ទេចតតា”តិ អាហ។ ឲស តទេឃា អតរិឃទេចាហារទេបិ។ បរយត្តទេតា ហិ សន្ធចាធាឌទេឃា យុសាចាឌាឌទេឃា ទេចតតាលក្ខលាតិ។ បដ្ឋាត្តិទេចាហារទេរា តធា តធា ទេចាហរិតដ្ឋទេតា ឲចយាហ “សំទេចាហារទេត តេលា, យហារាឌ, សោរេចឃ្យំ ទេចឌិតព្ពា”ន្តិ។

ឌាកាលធារទេយាតិ ឌាកាលក្ខលឌាលំ, ទេឃត ឌាតុប្បត្តិកបដិកាតាឌិតា អឆ្នាឃិកកិច្ចករលឹឃាតិ តិដ្ឋារេបតិ។ សំកធាឃាតិ អត្ថខីយំសតចទេសត បចត្តាយ សយ្យាកធាឃ។ វុប្បិលចតិ លហុកកាចទេតា។ ទេហដ្ឋាចរកាតិ អចចរកា។ ទេឃ អតុបចិសិត្វា បទេរសំ រទេហស្សខីយំសតចទេសត បចត្តា, ទេតសុ ឌ្ឋចរកទេចាហារទេរាតិ វុត្តំ “ចរា ហី”តិអាឌិ។

ចណ្ណសណ្ឋារេតតាតិ ចទេណ្ណត ចា សណ្ឋារេតត ចា ចណ្ណទេបិក្ខុរតាយ ចា សណ្ឋាតសយ្យត្តិឃា ចា។ វុឌារេតា ទេបសទេលិ ចិស្សទេសតិ ទេឃាឌតា។ លហុកឌស្សទេតតាតិ បរិត្តឌស្សទេតត ចិឌ្ឈុទេកត ចិឃ។ បរិក្ខារកណ្ឌទេកតាតិ បដ្ឋខិតបរិក្ខារក្ខុទេតត កណ្ឌទេកត។ ទេលិហឌ្ឍយាទេសាតិ ទេលិហយទេឃា វុបឌ្ឍក្ខុកយាទេសា។

សត្តឌិលវុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

## ៧។ បញ្ហាវារវណ្ណនា

១១១។ រូបាទិ រូបសញ្ញាតា កាយគ្គតា។ តេ បន កិលេសេនេវ អនេកកេរុកេក្ខាបិ រូបាយតនត្តា ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាតិចត្តីតិ អាហ “កិលបីតានិកេជំ រូបរម្មណ”ន្តិ។ តោ-សទ្ធោបិ ឌា-សទ្ធោ ចិឃ កាលទ្ធោ ហោតីតិ អាហ “ឃតោតិ ឃឌា”តិ។ យតំ អាបឃតិ ចន្ទតីតិ

យតាបំ, យតោរយំ។ យតាបតិប្បត្តិតត្តិ តស្ស បុគ្គលស្ស យតនា បិឃាឃិតំ, តស្ស អគ្គការេចន បរិឃត្តំ បរយំ កោដិំ គត្វា បចត្តិតត្តិ អទ្ធោ។ បុគ្គលយតាបត្តិ អារម្មណសកាចំ អធិគន្តូតា បុគ្គលស្ស ចសេន យតាបការចេតច ឮដ្ឋតាឃ ឮដ្ឋត្តិ។ សម្ពុតីតិ សយញ្ញា។ បុគ្គលយតាបំ តាយ

សញ្ញាចិបល្លាសចសេន ចិបទិតម្បិ គណ្យាតិ ឮតរសកាចតោតិ អាហ “ឃំ ឲកស្ស...បេ... ឮដ្ឋំ គត្ត”ន្តិ។ ឮឌាតិ តំ ឌិច្ឆាចិញ្ញាណស្សចសេន ឃោរេឌត្វា ឌស្សេន្តោ “បច្ចុត្តចារឹក”ន្តិអាឌិយាហ។ ឮឌំ បុគ្គលយតាបត្តិ ឮឌំ ឃចាទុត្តំ ឌិច្ឆាចិញ្ញាណំ ចិឃ អញ្ញាម្បិ ឲចំឌាតិកំ តេន

តេន បុគ្គលេន យតាបត្តិ គហេតញ្ញារម្មណំ បុគ្គលយតាបំ តាយ។

លេកោ បដិចិកត្តំ តត្ថិ, ចិកឌិត្វា ឌស្សេតេន លេកោន យឆ្ឆរឌាតេនបិ បដិចិកត្តំ គត្វា គហេតុំ ន សក្កោណ្យាតិ អធិប្បាយោ។ តេនាហ “ចិកឌិត្វា បន ឌស្សតញ្ញា”ន្តិ។ ឌិញ្ញាកប្បម្បិតិ ឆេចលោកបរិឃាបន្នសឌិសម្បិ អយតាបំ ស្ថបដ្ឋាតិ ស្ថានអារបណិតារម្មណបរិចឃតោ។

យញ្ញិយាតំ បន...បេ... ចិកឌិតញ្ញំ តេសំ យតាបស្ស យតាបតោ, អយតាបស្ស អយតាបតោ ស្ថបដ្ឋានតោ។ តត្ថបិ ឮដ្ឋាតិដ្ឋបរិច្ឆេឌា តិប្បរិឃាឃតោ ឲចំ ចេឌិតញ្ញាតិ ឌស្សេន្តោ អាហ “តញ្ហា បនេត”ន្តិអាឌិ។ តញ្ហា បនេតំ ឮដ្ឋាតិដ្ឋក្ខតំ អារម្មណំ កាយាចចរឌចនេសុ អក្សលស្ស ចសេន ឃោគុឃ្យេន បចត្តតីតិ គត្វា តត្ថ “រជ្ជតិ ទុស្សតី”តិ អក្សលស្សេច បចត្តិ ឌស្សិតា។ សេសកាយាចចរស្សបិ ចសេន បចត្តិ លព្ភតេច។ តថា ហិ តំ អប្បដិក្កូលេបិ បដិក្កូលិការតោ, បដិក្កូលេបិ អប្បដិក្កូលិការតោ បចត្តតីតិ។ ចិបាកចិត្តំ ឮដ្ឋាតិដ្ឋំ បរិច្ឆិន្ទតិ, ន សក្កា ចិបាកំ ចញ្ចោតុន្តិ។ ក្សលកម្មំ ហិ ឲកន្តតោ ឮដ្ឋេយេច, អក្សលកម្មញ្ហា អតិដ្ឋេយេច, តស្មា តត្ថ ស្ថប្បជ្ជមានំ ចិបាកចិត្តំ ឃថាសកាចតោ បចត្តតីតិ។

ឃំ បន សម្មោហចិនោទនិឃំ “ក្សលកម្មជំ អតិដ្ឋំ តាយ តត្ថិ”តិ ឲត្តកេយេច ទុត្តំ, តំ បន តិឌស្សនយត្តំ ឌដ្ឋញ្ញំ។ តេន សោកតំ អក្សលកម្មជម្បិ ឲកន្តានំ សត្តានំ ឮដ្ឋត្តិ អត្ថញ្ញាតំ សិឃា។ ក្សលកម្មជំ បន សញ្ញានំ ឮដ្ឋេយេចាតិ ចឌត្តិ។ តិរច្ឆានគតានំ កោសត្ថិ យត្សស្សរូបំ អយតាបំ, ឃតោ តេ ឌិស្វាច បលាឃត្តិ។ យត្សស្សា ច ឆេចតានំ រូបំ ឌិស្វា កាឃត្តិ, តេសម្បិ ចិបាកចិញ្ញាណំ តំ រូបំ អារព្ភ ក្សលចិបាកមេច ស្ថប្បជ្ជតិ, តាឌិសស្ស បន បុញ្ញស្ស អភាចា ន តេសំ តត្ថ អភិរតិ ហោតីតិ ឌដ្ឋញ្ញំ។ ក្សលកម្មជស្ស បន អតិដ្ឋស្ស អភាចោ ចិឃ អក្សលកម្មជស្ស សោភនស្ស ឮដ្ឋស្ស អភាចោ ចត្តព្ពោ។ ហត្ថិអាឌីនម្បិ ហិ អក្សលកម្មជំ យត្សស្សានំ អក្សលចិបាកស្សេច អារម្មណំ, ក្សលកម្មជំ បន បចត្តេ សម្បដ្ឋិតំ ក្សលចិបាកស្ស, ឮដ្ឋារម្មណភត ចោឃិស្សកត្តា អប្បកំ អក្សលកម្មជំ តាហុលំ អក្សលចិបាកុប្បត្តិឃា ការណំ ន ភចិស្សតីតិ សក្កា ចត្តុំ។ ឮឌាតិ តរេយច ចិបាកចសេន ឮដ្ឋាតិដ្ឋារម្មណចចត្ថានំ ចិការចត្តុំ “កិញ្ចាបិ ហី”តិអាឌិ ទុត្តំ។ តឃិឌំ សម្ពុតិយតាបសំចិភាគត្តំ ទុត្តំ, ឮឆ បន ន តថា ចិភត្តត្តិ អាហ “ភគចា បនា”តិអាឌិ។

សោ ស្ថបិសកោ ចក្ខុតក្កុលការេ ឌាតត្វា “ចក្ខុតក្កុលិកោ”តិ បញ្ញាឃតិ, “ចក្ខុចិលោសោ”តិ កោចិ។ តស្ស ស្ថបិសកស្ស បដិកាតំ ស្ថឌបិឌីតិ

ឃោដកា។ ចេ ទាដានេតា ហតប្បេក ហតសោកេ ជិត្វាតិ សង្ឃេត្វា។ ឧទកាតិសិទេត្តតិ ឧទកេត អតិសិទ្ធិតេ។ អក្កានេទ ចិឃាតិ អក្កានេក្លហេ ចិឃ។

កាលស្សេចាតិ បគេច។ អចិកតាកន្ត តណ្ហាចិកសិតតាយ។ ព្រាដិសំ ចចតន្តិ “អដ្ឋានេដសី”តិ ឧចទ្ទំ ចចតន្តិ។

បញ្ចាទាដសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. គោបាលកសុត្តវណ្ណនា

១២៣. “គោបាលកក្យុទ”ន្តិ ឧត្ត ចិកត្តិសេលិបំ កត្វា និស្កេសាតិ អាហ “គោបាលកំ ក្យុទ”ន្តិ។ គោបាលស្សាតិ ចតុត្ថំ អាចុហកាតំ, សោចុអសតាចុព្រាតន្តិ អត្ថោ។ តត្របិយន្តិ តតត្ថំ, តស្ស ចុត្តបរិយាលស្ស អត្ថដ្ឋចិកន្តិ អត្ថោ។ បុទ្ទេតិ តំដិចសេតោ បុរិយតទដិចសេស្ស។ ពលចាតិ យហា។ កត្តបរិចុអាទេហាតិ កត្តសម្ពុទេហតុកោ។ អស្ស ទទ្ធោ ឧកោស្ស បសេស្ស កហិតតាលចណ្ហា ខិដន្តិ ឃយកតាលចណ្ហហិ។ ឆាសុចិហាទន្តិ កោដកេ យត្តញ្ញាតាយ លទ្ធញ្ញាសុលចិហាទំ។ កោដតយត្តញ្ញា ហិ សុលចិហាទោ ហោតិ។ តេតាហ “តត្រកស្ស កចន្តិ ចេចកា, សណ្ហិកំ ខីទតិ អាឃុ បិលឃ”ន្តិ។

តត្រកស្សាតិ តត្រកា អស្ស បុក្កលស្ស, កុត្តបច្ចយា ចិសកាកចេចកា ត ហោន្តីតិ អត្ថោ។ សណ្ហិកន្តិ យត្តំ យុត្តំ, អបរិស្សយចេយចាតិ អត្ថោ។ ខីទតីតិ បរិកុត្តាហាទោ បច្ចតិ។ អាឃុបិលឃន្តិ និទោទឆា អចេចកតោ ខីចិតំ ទក្ខត្តោ។ អឆ ចា សណ្ហិកំ ខីទតីតិ សោ កោដកេ យត្តញ្ញា បុក្កលោ បរិមិតាហាទតាយ សណ្ហិកំ ចិទេត ខីទតិ ដទំ បិបុណាតិ ខីចិតំ បិលេត្តោ។

បរិឃាបុហិត្វាតិ ឧត្ត ឃឆា សត្តំ សោ បរិឃាបុហិ, តតោ បទញ្ចា ឃឆា បដិបន្នំ, តំ ដស្សេតុំ “ទញ្ញា សន្ធិ”ន្តិអាទិ ចុត្តំ។ តាចតកោ តណ្ហលេ ហាទេឃ្យាសិ តត្របិយញ្ចា ញ្យញ្ញាតន្តិ អាតេត្វា សង្ឃេត្វា។

បុរិសកាកោ ឧសាតិ យញ្ញិយេត បុរិសេត កុញ្ញិតព្ពកាកោ ឧសោ, ឃដិដំ តាចុព្ពកោកដតយត្តំ។ សល្លិលិតសទីទតាតិ កយំ អាទោទបត្វា ឧល្លិលិតស្ស ចិឃ សព្ពបរិចុអាហច្ចបសយស្ស បុត្តុលតាបកតសទីទស្ស។ សីលំ សយ្យាឃិកត្វាតិ ចុត្តំ, កុតោ បតេត្វា សីលន្តិ អាហ “កោដតេ”តិអាទិ។ សីលក្ខំ តាយ ហោតីតិ ចតុបរិសុទ្ធិសីលស្ស អចឃចោ ឧកោ កាកោ ហោតិ។

គោបាលកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. បចយសក្កាយសុត្តវណ្ណនា

᪑᪒᪕᪨ ᩅᩮᨴᩮᨶ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩎᩉᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩮᩉᩦ, ᨠᩮᩣᩈᩃᩁᩣᨩᨽᨣᩥᨶᩦ ᩋᨩᩣᨲᩈᨲ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣ ᨾᩣᨲᩣ, ᩈᩣ ᨠᩥᩁ ᩈᨷ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᨩᩣᨲᩥᨠᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩑᨲᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩥᨶᩦ᪨ ᨠᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᩈᩥᨠᩁᨭ᩠ᨮᨾᨣᨵᩁᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ, ᩈᩮᩣ ᨷᨶ ᨣᩣᨾᩮᩣ ᨠᩣᩈᩥᨠᩁᨭ᩠ᨮᩮ᪨

ᨷᩤᨷᩤᨲᩥ ᩃᩣᨾᨠᩣ ᨶᩥᩉᩦᨶᩣᨧᩣᩁᩣ᪨ ᨾᩮᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩥᨶᩥᨿ᩠ᩉᨲᩦᨲᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣ ᩑᨲᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩉ ᩋᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩉᩣᨿᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᩅᨦ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵ ᨩᨶᨲᩥ᪨ ᨩᨿᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ, ᨲᨳᩣ ᩉᩥ “ᩋᨩ᩠ᨩ ᩍᨾᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᨠᩣᩃᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩮᩁᩦᨩᩣᨲᩮᩣ ᨲᩣᨿ ᩅᩮᩁᩥᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩈᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩮᩁᩥᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩃᨽᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨷᨮᨾᩈᨦ᩠ᨣᩤᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪕᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩈᨦ᩠ᨣᩤᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪖᪨ ᩈᩩᨱᩣᨳᩣᨲᩥ “ᩅᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩏᨷᨠᨷ᩠ᨸᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ “ᨿᨴᩤ ᨧᨬ᩠ᨬᩮ”ᨲᩥ ᨧ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᩥᨷᩤᨲᨾᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨿᨴᩤ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩃᩩᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩃᩩᨾ᩠ᨷᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᩃᩩᨲ᩠ᨲᨷᩁᩈᨶ᩠ᨲᨠᩔ ᩋᩈᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨹᩃᩴ ᨷᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᩃᩩᨾ᩠ᨷᩦᨿᨲᩥ, ᨮᩣᨶᨬ᩠ᩉᩦᨲᩥ ᨷᩤᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ “ᨠᩣᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩦᨲᩥ ᨷᩤᨷᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩉᩥᨲᩣᩅᩉᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ᪨ ᨩᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ “ᨮᩣᨶᩴ ᨲᩣᨿ ᨶᩥᨲᩣᨿᩦ”ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩣᨩᨿᩴ ᨷᩤᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᨩᩮᨲᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩤᨷᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩤᨠᩴ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩮᨶ, ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨽᩣᨣᩮᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᩅᩈᩁᩮᨶ ᩅᩥᨷᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩮᨶ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩩᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩈᨦ᩠ᨣᩤᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪖᪨ ᨾᩃ᩠ᩃᩥᨠᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪗᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ ᩈᨷ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᩁᩣ᪨ ᨠᩣᨳᩣᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᩈᩩᩁᩈᨴ᩠ᨴᩃᩮᩣᨷᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩔᩩᨴᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩔᩩᩈᩈᩩᩁᨴᩮᩅᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨴᩥᩈᩣᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᩈᩩᨷᩥ ᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩈᩦᩈᩮᨶ ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨧᩁᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨴᩥᩈᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩣᨿ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᨷᩥᨲᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ᪨ ᩈᩩᨽᨣᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᩩᨽᨲ᩠ᨲᨽᩣᨿ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨾᩃ᩠ᩃᩥᨠᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪗᪨ ᩋᨷ᩠ᨸᨾᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១២៥៉ នយធិក្កឃ្យាតិ នយ្ខា អតិចិយ កេហត្វា, ឆាតេយត ចិនេសនេតា កណ្ហិត្វា៉ ការាបកអប្យយាទោតិ តិណ្ហិ បុញ្ញាកិរិយចត្ថុតំ បចត្តកអប្យយាទោ៉ នយចនាតត្តិ នយចទេរាធំ អនេក្ខាកធំ៉ រូបទេក្ខបត្តិ ឆាហិ អហុត្វា បក្ខិបិតព្ពតំ៉ សេនបទខាតាតិ ចិយ អច…បេ… ឆយ្ខា នប្បទេនត្តា៉ អប្បយាទេ នទេយាឆាតំ កន្ធត្តិ តស្ស តិប្បទេនត្តា៉ អក្កំ សេដ្ឋំ យហត្តំ សេនឆយ្ខាតំអប្បយាទោ៉ បដិលិកកទេដ្ឋតាតិ អធិកយទេហតុតាយ៉ លោកិយោបិ នយាទោតិ កាយាចចទោបិ នយាទោ៉ យហក្កតាគុត្តទាតំ បុញ្ញាការេក បចត្តអប្បយាទោ ហិ ញូឆានិបេ្បតោ៉

បសំសន្តិ បណ្ឌិតាតិ យោជនា៉ អប្បយាទស្ស បសំសការេច ឧកត្តតោ កត្តព្ពតាយ បត "ឧតាតី"តិអាទិនា ការណំ អាហ៉ ញូមិស្សា យោជនាយ "បុញ្ញាកិរិយាសុ"តិ បទស្ស "អប្បមត្តោ"តិ ញូមិនា នម្ពន្ធោ៉ ឃស្មា បណ្ឌិតា អប្បយាទំ បសំសន្តិ, ឃស្មា ច បុញ្ញាកិរិយាសុ អប្បមត្តោ រូបកា អត្ថេ អធិក្កណ្ហាតិ, តស្មា អាឃុអាទីតិ បត្ថយន្តេន អប្បយាទោច កាតព្ពោតិ៉ ទុតិយយោជនាយ បត បណ្ឌិតា អប្បយាទំ បសំសន្តិ៉ កត្ថ? បុញ្ញាកិរិយាសុ៉ កស្មាតិ ចេ? អប្បមត្តោតិអាទិ៉ តេនាហ "ឃស្មា…បេ… អត្ថោ"តិ៉ អត្ថបដិលិកាតិ ទិដ្ឋធម្មិកាទិហិតបដិលិកា៉

អប្បយាទសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៉

ប៉ កល្យាណមិត្តសុត្តចណ្ណនា

១២៦៉ ឃីលាទិគុណនយន្នាគតោ កល្យាណោ កទ្ធកោ មិត្តោ ឧតស្សាតិ កល្យាណមិត្តោ, តស្ស ឆាចោ កល្យាណមិត្តតាស្សច ហ្វាចាចោ ភាម សោតិ សុត្វា កត្តព្ពកិច្ចស្ស នាធកតោ៉ តេនាហ "អត្ថំ ឃុទេតី"តិ៉ ញូតទស្សាតិ បាបមិត្តស្ស៉ តេនាតិ អត្ថឃុទេណាត៉ ឧតត្តិ "សោ ច ទោ កល្យាណមិត្តស្សា"តិ ឧតំ ចចតំ៉ ទេនតាឆយ្ខាតិ បរិយត្តិឆយ្ខា៉ សោ ហិ កល្យាណមិត្តតោ បច្ចក្ខតោ លទ្ធព្ពោ, ញូតទេ តទុបតិស្សយា បច្ចត្តបុរិសការេហិ, តេត លទ្ធព្ពោ កល្យាណមិត្តោតិ ឧចយត្ថ កហេតព្ពោ៉ សាចកទោធិសត្តចសេត ហេសា ទេសតា អាកតា៉ ត ហិ សេសទោធិសត្តានំ បទោបទេសេត បយោជតំ អត្ថិ៉

ហូបដ្ឋ កល្យាណមិត្តតោតិ ព្រាហ្មចរិយំ ចទត្តស្ស ហូបដ្ឋាកោណ កល្យាណមិត្តតោ លទ្ធព្ពោ៉ ហូបដ្ឋ បច្ចត្តបុរិសការតោតិ ញូតទំ ហូបដ្ឋ ឆាកណំ បដិបជ្ជត្តស្ស អត្តតោ បុរិសការតោ៉ លោកេបិ បិកទេរាយត្ថោ "អាចរិយតោ ហូបដ្ឋ, បច្ចត្តបុរិសការតោ ហូបដ្ឋ លទ្ធព្ពា តេចិជ្ជតា"តិ, តស្មា ចេទោ តថា ចិត្តេសិ៉ តិប្បទេនត្តិ អតចសេនតោ៉ តទោតិ កល្យាណមិត្តតោ៉ ហូបដ្ឋ អាកច្ឆតីតិ ហូបដ្ឋាកោណ បដិបជ្ជត្តំ ហូបកច្ឆតិ៉ ឆាហុហិ បុរិសេហិ៉ ចិតិច្ចាទោកោ ចិទេចចតំ តត្ថ ឧកជ្ឈអត្ថស្ស ចិទេចទេត្វា អសក្កុណោឃ្យត្តា៉ ឧសាតិ បទោតោឃោនបច្ចត្តបុរិសការតោ ច និជ្ឈាយទោ អត្ថោ៉ ឧត្តកត្តិ ឧត្តកោ កាកោ៉ ឃទិ ត សក្កា លទ្ធុំ, អថ កស្មា ហូបដ្ឋតិ ចុត្តតិ អាហ "កល្យាណមិត្តតាយា"តិអាទិ៉ សយ្ខាទិដ្ឋិអាទីសុ ត សក្កា លទ្ធុំ អសក្កុណោឃ្យ សកលម្បិ ត សម្ពុចតិ បទោតោឃោនយត្តេត តេតំ

អភិញ្ញាតោ, បធានហេតុភាវទីបនត្ថំ បន “សកលមេវា”តិ វុត្តំ. បុព្ពភាគបដិលាភត្តិ បុព្ពភាគេ បដិលទ្ធព្ពការណំ កល្យាណមិត្តស្ស ឧបទេសេន វិនា តេន ឧត្តរិ វិសេសតោ អលទ្ធព្ពតោ អត្ថតោតិ បរមត្ថតោ “កល្យាណមិត្តំ...បេ... វត្តារោ លទ្ធា”តិ វត្វា យុត្តាតិ អត្ថោ. តេ បន សីលាទយោ សម្ភារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ អាហ “សម្ភារក្ខន្ធាតិបិ វត្តុមេវា”តិ.

មាហេវន្តិ មា អហ ឯវន្តិ ភណេ, អហាតិ និបាតមត្តំ, មាតិ បដិសេធេ និបាតោ. តេនាហ “មា ឯវំ អភណី”តិ. “មាហេវំ អានន្ទា”តិ វទតោ ភាវតោ ឥមស្មិំ ឋានេ កាទិសស្ស នាម តេ, អានន្ទ, កល្យាណមិត្តគុណេ សេវតោ វត្តុំ យុត្តំ អយាថាវតោតិ ធម្មភណ្ឌាគារិកស្ស យថាភូតគុណកិត្តនមុខេន បដិក្ខេបំ យុត្តោតិ ទស្សេន្តោ “ពហុស្សុតោ”តិអាទិមាហ. ឥទន្តិ ឥទំ វចនំ ភគវា អាហាតិ សម្ពន្ធោ. សកលមេវ ហីតិ ឯត្ថ ហិ-សទ្ទោ ហេតុអត្ថោ. តេន “មាហេវ”ន្តិ តស្ស បដិក្ខេបស្ស ការណំ ជោតិតំ, ន សរូបតោ វុត្តំ. “កល្យាណមិត្តស្សេត”ន្តិអាទិនា បន តំ សរូបតោ ទស្សិតន្តិ អាហ “ឥធាតិ...បេ... អាទិមាហា”តិ. បិណ្ឌិតព្ពាតិ ឥទ្ធិតេជេន បិណ្ឌិតត្ថំ, ន បដិក្ខាតិមិច្ឆិតត្តាតិ អាហ “អវស្សយាទីតិ អត្ថោ”តិ.

ឥធាតិ អនេកាវធារណបទំ, ឥធេវាតិ អត្ថោ. ឥមស្មិំយេវ ហិ សាសនេ អរិយមគ្គភាវនា, ន អញ្ញត្ថ. អាទិបទានំយេវាតិ ឥមស្មិំ វាក្យេ អាទិតោ ឯវ វុត្តសម្មាទិដ្ឋិអាទិបទានំយេវ. សម្មាទស្សនលក្ខណាតិ ចតុន្នំ អរិយសច្ចានំ បរិញ្ញាភិសមយាទិវសេន សម្មទេវ ទស្សនសភាវា. សម្មាអភិនិរោបនលក្ខណោតិ និព្ពានសង្ខាតេ អារម្មណេ សម្បយុត្តធម្មេ សម្មទេវ អារោបនសភាវោ. សម្មាបរិគ្គហលក្ខណាតិ មុសាវាទាទីនំ វិសំវាទនាទិកិច្ចតាយ លូខានំ អបរិគ្គាហកានំ បដិបក្ខភាវតោ បរិគ្គាហកសភាវា. សម្មាវាចា សិនិទ្ធភាវេន សម្បយុត្តធម្មេ សម្មាវាចាបច្ចយំ សុភាសិតសោតារញ្ច បុគ្គលំ បរិគ្គណ្ហាតីតិ សម្មាបរិគ្គហលក្ខណា. យថា កាយិកកិរិយា កិញ្ចិ កត្តព្ពំ សមុដ្ឋាបេតិ, សយញ្ច សមុដ្ឋហនំ ឃដនំ ហោតិ, តថា សម្មាកម្មន្តសង្ខាតា វិរតីបីតិ សមុដ្ឋាបនលក្ខណា ទដ្ឋព្ពា, សម្បយុត្តធម្មានំ វា ឧក្ខិបនំ សមុដ្ឋាបនំ កាយិកកិរិយាយ ភារុក្ខិបនំ វិយ. ជីវមានស្ស សត្តស្ស, សម្បយុត្តធម្មានំ វា, ជីវិតប្បវត្តិយា អាជីវស្សេវ វា សុទ្ធិ វោទានំ. យថា ឧប្បន្នុប្បន្នានំ វជ្ជានំ ធម្មានំ បហានានុប្បាទអត្ថលិកាទិបរិសុទ្ធិ ហោតិ, ឯវំ សម្បយុត្តានំ បគ្គហណសភាវោតិ សម្មាបគ្គហលក្ខណោ សម្មាវាយាមោ. កាយវេទនាចិត្តធម្មេសុ សុភសុខនិច្ចអត្តគាហានញ្ច វិធមនវសេន សម្មាបតិដ្ឋានសភាវាតិ សម្មាឧបដ្ឋានលក្ខណា សម្មាសតិ. សម្បយុត្តធម្មានំ សម្មា សមាធានំ ឯកគ្គតាករណំ សភាវោ ឯតស្សាតិ សម្មាសមាធានលក្ខណោ សម្មាសមាធិ. តីណិ កិច្ចានិ ហោន្តិ បដិបក្ខធម្មេសុ, អារម្មណធម្មេសុ, សម្បយុត្តធម្មេសុ ច ឯកស្មិំយេវ ខណេ បវត្តិវិសេសតោតិ. ឥទានិ តានិ សរូបតោ ទស្សេតុំ “សេយ្យថិទ”ន្តិអាទិ វុត្តំ. សន្និត្តិ ឥមិនា “អញ្ញេហី”តិ វុត្តកិលេសា មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សហ ឯកដ្ឋា ច អនេកដ្ឋា ចាតិ ទស្សេតិ. បជហតិ បហាយ តំ បដិវិជ្ឈតិ. និរោធន្តិ និព្ពានំ អារម្មណំ ករោតិ. សច្ចិកិរិយាបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ.

ន កេវលំ មគ្គសម្មា វុត្តនយេនេវ, អថ ខោ អបរេនបិ នយេន វេទិតព្ពាតិ ទស្សេន្តោ “អបិចា”តិអាទិមាហ. នានាខណា បុនប្បុនំ ឧប្បជ្ជនតោ, នានារម្មណា អនិច្ចានុបស្សនាទិភាវតោ, ឯកក្ខណា សកិំ ឯវ ឧប្បជ្ជនតោ, ឯការម្មណា និព្ពានវិសយត្តា. ចត្តារិ នាមានិ លភតិ បរិញ្ញាភិសមយាទិវសេន បវត្តិយា. តីណិ នាមានិ លភតិ កាមសង្កប្បាទីនំ បហានវសេន បវត្តិយា បដិបក្ខបហានវសេន

ហិស្ស តាយត្តឃលិនេកា ៰ុឞ តនេឃា នេឞនេឞប៊ុបិ៍ ចិរតិនេឃាបិ នេហាត្តិ ននេតតានេឃាបិ ប៊ុគ្គកានេកបិ ចិក្លឃ្គតចនេឞត បចត្តតនេតា៍ យក្កក្លនេលា បត ចិរតិនេឃាច បដិបក្លឞយឆ្ឆិត្តស្ស យក្កកិច្ចត្តា៍ ត ហិ ននេតតា យក្កឞកាចា៍ ឞយ្យុប្បឆាតឞតិបដ្ឋាតចនេឞតាតិ ចត្យត្តិឆឞយ្យុប្បឆាតចត្យត្តិឆឞតិបដ្ឋាតចនេឞត ចត្តាទិ តាយាតិ លកតិ អត្យប្បត្តាក្យឞលិត្យប្បាគតាឌិតំ ក្យឞលិតត្ថា ចឆ្ឆតនេតា៍ ប៊ុគ្គកានេកបិ យក្កក្លនេលាបឹតិ ឃថា ប៊ុគ្គកានេក បឝយឆ្ឆាតាឌិចនេឞត តាតា៍ ៰ុចំ យក្កក្លនេលាបិ៍ ត ហិ ៰ុនេកាបិ ច យក្កឞយាឆិ បឝយឆ្ឆាតឞយាឆិអាឌិតាយាតិ លកតិ ឞយ្យាឌិដ្ឋិអាឌិតំ ចិឃ កិច្ចចនេឞត នេគឌាកាចនេតា៍ នេតតាហ “យក្កក្លនេលាបិ ឞយ្យាឞយាឆិនេឃចា”តិ៍

ឆាតូា ឆាតាតត្តាតិ ឞយ្ឃនេត្ថា៍ ចុឆ្ឆិ តាយ ននេបុល្លិ កិនេឃ្យាកានេចា ប៊ុតប្បុតំ ដ្ឋប្បានេឆា ៰ុចាតិ អាហ “ប៊ុតប្បុតំ ឌនេតតឹ”តិ៍ អកិតិគ្គនេត្តតឹតិ អកិចឆ្ឆិ បិនេបនេត្តា តិគ្គនេត្តតិ៍ ចិចិត្តតាតិ ចិចិត្តកានេចា៍ នេឞា ហិ ចិនេចចតឹឃនេតា ចិចិច្ចតិ, ឃំ ចិចិច្ចិត្តា ឌិតំ, តត្យកឃយ្យិ គ្គឆ ចិចិត្តកាចឞាយនេឆ្ឆាត “ចិចិត្តតា”តិ ចុត្តំ៍ នេតឞុ ប៊ុរិនេយា ចិនេចចតឹឃនេតា ចិចិច្ចយាតតាឃ ចិចិច្ចតកិរិឃាឃ ឞយ្យ៉ី ឆយ្យឞយ្យនេហា តាឃ ៰ុច ចិចិច្ចតកិរិឃាឃ ចនេឞត ចិនេចនេកាតិ កហិនេតា៍ គ្គាតនេរា ឞគ្គនេឞា តនេតា ចិចិត្តឞកាចតាឃ៍ តត្ត ឃយ្សិ ឆយ្យុប៊ុនេឆ្ឆា ឞយ្យាឌិដ្ឋិ បចត្តតិ, តំ ឃថាចុត្តាឃ ចិចិច្ចយាតតាឃ ចិនេចកាឞក្លាតំ តិស្សានេឃច បចត្តតិ, គ្គាតទំ បត តំតិត្តតាតំអារឞយ្យលាតាហឹតិ ចុត្តំ “ចិនេចកំ តិស្សិតំ, ចិនេចនេកា ចា តិស្សិតា”ត្តិ៍

ឃថា ចា ចិនេចកាចនេឞត បចត្តំ ឆឞាតំ “ចិនេចកាឌ”ត្តិ ចុត្តំ, ៰ុចំ ចិនេចកាចនេឞត បចត្តា ឞយ្យាឌិដ្ឋិ “ចិនេចកាតិស្សិតា”តិ ឌឌ្ឋត្តា៍ តិស្សនេឃា ច ចិបស្សតាឃក្កាតំ ចនេឞត យក្កថលិតំ ននេឌិតនេត្តា៍ អឞតិបិ តាឞំ ប៊ុគ្គាបនេកានេច “បដិច្ចឞយុប្បានេឆា”តិ ៰ុត្ត បច្ចឃាតំ ឞយុប្បាគតំ ចិឃ អកិត្តឆយ្យាឆារា តិស្សឃកាចតា ឞយ្ឃ្គចត្តិ៍ តស្ស តឌក្ក-ឞយុនេឆ្ឆឌតិស្សនេលាចិនេចកាតិស្សិតាតំ ចត្តា បដិប្បស្សឆ្ឆិចិនេចកាតិស្សិតតាឃ អចចតំ អទិឃយក្កកាចតាឃ ចុច្ចយាតត្តា៍ កាចិតយក្កស្ស ហិ នេឃ ឞដ្ឋិកាតត្តា ឆយ្យា៍ នេតឞំ កិច្ចំ បដិប្បស្សឆ្ឆិចិនេចនេកា៍ អគ្គ្យាឞឃនេតាតិ “តិគ្គាតំ ឞដ្ឋិកាទិស្សាឃឹ”តិ ឃហត្តអគ្គ្យាឞឃនេតា៍ ឃឌិបិ ហិ ចិបស្សតាក្លនេលា ឞគ្គាទានេយ្យលំ ចិត្តំ, ឞគ្គានេរុ បត អាឌិតចំ ឞុដ្ឋ, ឌិយ្វា តប្បដិបនេក្ខ តិគ្គានេត តិត្តតាឃ អគ្គ្យាឞឃនេតា តិស្សនេលាចិនេចកាតិស្សិនេតា នេហាតិ, ដ្ឋល្យាកិក្ខុតស្ស ប៊ុក្កលស្ស ឞឹតតិត្តចិត្តតា ចិឃ៍ នេកាចិ បត “ឃថា ឞកាចនេតា, ឃថា អគ្គ្យាឞឃនេតា តិស្សនេលាចិនេចកាតិស្សិតតា, ៰ុចំ បដិប្បស្សឆ្ឆិចិនេចកាតិស្សិតតាបិ ឞិឃា”តិ ចចត្តិ៍ ឃឌនេក្កត ហិ តិគ្គាតតិត្តតា ឞិឃា, តឌនេក្កត ថលតិត្តតាបិ ឞិឃា “ក្យឌាយ្យុ តាយាតំ តឌាឃតតំ ដ្ឋបឞយ្យឌ្ឍ ចិតនេឞ្យ”ត្តិ អគ្គ្យាឞឃឞយ្យត្តិឃា កាចនេតា៍ ឃស្មា បហាតចិតនេឃា ចិឃ រាកតិនេរានេឆាបិ គ្គឆាឆិនេប្យតចិនេចនេកាត អត្ថនេតា តិគ្គិឞិនេដ្ឋ, តស្មា ចុត្តំ ៰ុឞ តនេឃា ចិរាកតិស្សិតាឌឹស្វតិ៍ នេតតាហ “ចិនេចកត្តា ៰ុច ហិ ចិរាកានេឃា”តិ៍

នេចាស្សក្កឞនេដ្ឋា បរិច្ចាកនេត្តា បក្កឃ្គតនេត្តា ចាតិ នេចាស្សក្កស្ស ត្យចិឆតា ចុត្តា៍ នេចាស្សឆ្ឆតឞ្យិបហាតំ, ចិស្សដ្ឋកានេចត តិរាឞក្កបចត្តិ ច, តស្មា ចិបស្សតាក្លនេលា តឌក្កចនេឞត, យក្កក្លនេលា ឞយុនេឆ្ឆឌចនេឞត បដិបក្លស្ស បហាតំ នេចាស្សនេក្កា, តថា ចិបស្សតាក្លនេលា តំតិត្តកានេចត, យក្កក្លនេលា អារឞយ្យលាកនេលាត ចិស្សដ្ឋឞកាចតា នេចាស្សនេក្កាតិ ននេឌិតត្តំ៍ នេតតតចាហ “តត្ត បរិច្ចាកនេចាស្សនេក្កា”តិអាឌិ៍ អឃំ ឞយ្យាឌិដ្ឋិតិ អឃំ ឞិស្សាកចនេឞត ចុត្តា ឞយ្យាឌិដ្ឋិ៍ ឃថាចុនេត្តត បកានេរតាតិ តឌក្កប្បហាតឞយុនេឆ្ឆឌប្បហាតបកានេរត តំតិត្តតឌារឞយ្យលាកលប្បកានេរត ច៍

ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮ ᩅᩮᩣᩔᨣ᩠ᨣᩅᨶᩔᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩉ “ᩈᨠᩃᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨱᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨠ᩠ᨡᨱᩮ, ᨸᩁᩥᨱᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ᪨ ᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩅᩩᨯ᩠ᨰ ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨸᩁᩥᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᨧ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᩈᩣᨾᨲ᩠ᨳᩥᨿᩔ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲᩩᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩅᩥᩈᨴᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨾᩣᨿᩴ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ “ᩅᩥᩅᩮᨠᨶᩥᩔᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᨭᩥᨷᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᩥᨲᩣ᪨ ᨩᩣᨲᩥᩈᨽᩣᩅᩣᨲᩥ ᨩᩣᨿᨶᩈᨽᩣᩅᩣ᪨ ᩈᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨾᩮᨣ᩠ᨣᩣ ᩈᩣᩅᩈᩮᩈᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩏᨸᩁᩥᨾᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩑᩅ ᨶᩣᨾ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨿᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨲᩦᨲᩥ ᨣᩤᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪅᪨ ᨸᨮᨾᩋᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪓᪀᪨ ᨴᩥᩅ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨴᩥᩅᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨴᩥᩅᩈᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᨶᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩮᩣ ᨴᩥᩅᩈᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᨴᩦᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨴᩥᩅᩈᩔ ᨴᩥᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩴ᪨ ᩈᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨵᨶᩴ, ᨲᩔ ᨸᨲᩦᨲᩥ ᩈᨸ᩠ᨸᨲᩥ, ᨵᨶᩈᩣᨾᩥᨠᩮᩣ, ᨲᩔ ᩉᩥᨲᩣᩅᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩣᨸᨲᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩣᨸᨲᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨣᩮᩉᩮ ᨠᨲᩣᨠᨲᨽᨱ᩠ᨯᩔ ᩋᨲᩥᨻᩉᩩᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩅᩥᨾ᩠ᩉᨿᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ “ᨠᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩣᨴᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨠᩣᨬ᩠ᨩᩋᩃᩮᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨿᩮᩣᩅᩃᩴ᪨ ᨠᨱ᩠ᨯᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮᩉᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣᩅᨱ᩠ᨱᨴᩦᨶᩥ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨠᩩᨱ᩠ᨯᨠᨽᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠᩩᨱ᩠ᨯᩮᩉᩥ ᩅᩣ ᩈᨳᩩᩈᩮᩉᩥ ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᨽᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨻᩥᩃᨦ᩠ᨣᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨵᨬ᩠ᨬᨻᩥᩃᨦ᩠ᨣᩴ, ᩋᩣᩁᨶᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨻᩥᩃᨦ᩠ᨣᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩣᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩮᨲᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩦᩉᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᩉᩥ ᨡᨱ᩠ᨯᩮᩉᩥ ᨠᨲᨶᩥᩅᩣᩈᨶᩴ ᨲᩥᨸᨠ᩠ᨡᩅᩈᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᩦᨱᩥ…ᨸᩮ… ᨶᩥᩅᩣᩈᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩦᨧᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨲᩥ ᩋᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩃᩣᨾᨠᨸᩩᩁᩥᩈᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᨯᨿ᩠ᩉᨶᩃᨲᩣᨿ ᩅᩃᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨶᩣᨾ, ᩋᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨾᨶᩩᩔᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩋᨾᨶᩩᩔᨣ᩠ᨣᩥᨠᩴ᪨ ᨯᨿ᩠ᩉᨲᩥ ᨶᩣᨾᨿᩣᩉ᪨ ᩈᩮᨣ᩠ᨣᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩁᩮᩣ, ᨲᩔ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᩮᩣ “ᩈᨣ᩠ᨣᩔ ᩉᩥᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩩᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨩᨶᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨩᨶᨶᨲᩮᩣ, ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩈᩮᨲᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᩑᨲᩥᩔᩣᨲᩥ ᩈᩮᨲᩮᩣᨴᨠᩣ᪨ ᩈᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᩣᩅᩮᨶ ᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨠᩣᩈᨲᩁᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩅᩦᨧᩦᨶᩴ ᩉᩥᨾᩅᩣᩁᩥᨶᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩩᨽᩮᩣᨲᩁᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩣᨿ ᨠᨴ᩠ᨴᨾᩣᨴᩥᨴᩮᩣᩈᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᨲᩴ ᩋᨸᩮᨿ᩠ᨿᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩩᩈᩃᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᩁᩮᩣ᪨

ᨸᨮᨾᩋᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

១០. ទុតិយអបុត្តកសុត្តវណ្ណនា

១៣១. បិណ្ឌបាតេនាតិ សហយោគេ ករណវចនំ. បដិបាទេតិ តេន សហ យោជេតីតិ អាហ "បិណ្ឌបាតេន សទ្ធិំ សំយោជេសិ, បិណ្ឌបាតំ អទាសីតិ អត្ថោ"តិ. "បណីតភោជនំ ភុញ្ជិត្វា"តិ វុត្តំ, បញ្ចមំ បទំ "កណាជកំ ភុញ្ជតិ ពិលង្គទុតិយ"ន្តិ. តំ តំ បវត្តិតំ យេភុយ្យេន វុត្តន្តិ ទដ្ឋព្វំ. ឥទានិ "ឥមស្ស សេដ្ឋិស្ស កស្សចិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា ទេថា"តិ វចនំ ន សុតបុព្វំ, យស្មា បច្ចេកពុទ្ធា នាម អត្តនោ គុណានុភាវេន លោកេ បាកដា សញ្ញាតា ច ហោន្តិ, តស្មា សេដ្ឋិភរិយាយ "ន យស្ស វា តស្ស វា"តិអាទិ ចិន្តិតំ. តទា ហិ តេសំ ទេវតាបិ សក្កច្ចំ យេភុយ្យេន បណីតមេវ ទេន្តិ. នាមសាបុនំ បហរិ អត្តនោ អានុភាវេន. សោ លុទ្ធតាយ "ឥមំ វត ឆឌ្ឌិតា យមស្សា"តិ ចិត្តំ សំយមេតុំ សន្ធារេតុំ អសក្កោន្តោ.

វិប្បដិសារុប្បត្តិការណំ ទស្សេតុំ "វរមេត"ន្តិអាទិ វុត្តំ. "ឥមស្ស សមណស្ស បិណ្ឌបាតំ ទេហី"តិ វទតោ ន ឲកាស ឲច ជចតចិជិយា វសេន អត្ថសិទ្ធិ. អថ វោ តត្ថ អាទិតោ បវត្តជវនចារោបិ អត្ថិ មជ្ឈេបវត្តជវនចារោបិ, តំ សន្ធាយាហ "បុព្វបដ្ឋិមចេតនាវសេនា"តិ. ឲកា ចេតនា ទេវ បដិសន្ធិយោ ន ទេតីតិ ឲត្វ សារកោតបញ្ញវសេន និព្វយោ វេទិតព្វោ. ទុទ្ធសត្តិ ចេតនានំ បុព្វេ បុព្វេតវ ពលវតា បុរាណា.

បរិកប្បឹតីតិ បរិក្ខហោតិ អាហ "បរិក្ខិតំ វត្ថុ"ន្តិ. អត្ថាយ វុបតិស្សាយ ឌីវត្ថីតិ អត្ថឌីវិនោ. សព្វមេវត្ថិ ឆតឆញ្ញាឌិសព្វំ ឲតំ យថាវុត្តបរិក្ខហចត្ថុំ. និក្កិប្បការិមន្តិ និក្កិបិតព្វតាការិមំ. និក្កិបិតព្វសភាវំ ហោតីតិ អាហ "និក្កិប្បសភាវ"ន្តិ. បហាយ កមតីយន្តិ អយមេត្ថ អត្ថោតិ អាហ "បរិច្ចជិតព្វសភាវមេវា"តិ.

ទុតិយអបុត្តកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

ទុតិយវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣. តតិយវគ្គោ

១. បុគ្គលសុត្តវណ្ណនា

១៣២. "និវេ គុលេ បច្ចាជាតោ"តិអាទិ អប្បកាសតភាវេន តមតីតិ តមោ, តេន តមេន យុត្តោតិ តមោ បុគ្គលោ ទុត្តិ, តំយោគតោ បុគ្គលស្ស តមព្វោហារោ យថា "មញ្ចោ យោគតោ មញ្ចា"តិ. តស្មា តមោតិ អប្បកាសតភាវេន តមោ តមគុតោ

អន្ធការោ វិយ ជាតោ, អន្ធការត្តំ វា បត្តោតិ អត្ថោ។ វុត្តលក្ខណំ តមមេវ បរេយ្យតោ អយនំ គតិ និដ្ឋា ឯតស្សាតិ តមបរាយណោ, តមបរាយណតំ វា បត្តោតិ អត្ថោ។ ញាណេនបិ តមគ្គហណេន ឧន្ធតមោយេវ គមិតោ, ន អន្ធការតមោ។ ឧន្ធតមោតិ ច សម្បត្តិរហិតា ឧន្ធបវត្តិយេវ ឥច្ឆិតា។ “ឧច្ចេ កុលេ បច្ចាជាតោ”តិអាទិ បកាសនការេន ជោតេតីតិ ជោតិ, តេន ជោតិនា យុត្តោតិអាទិ សន្តា តមេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា។ ឥតរេ ទ្វេតិ ជោតិតមបរាយណោ ជោតិជោតិបរាយណោតិ ឥតរេ ទ្វេ បុគ្គលេ។

វេឡុវេត្តាទិកេហិ វេណុអាទិការកា វិលីវការកា។ មិគាទីនំ និសាទនតោ នេសាទា, យានកិច្ចន្តាគយោ រថេសុ ចម្មេន នហនការណតោ រថការា ចម្មការា វុត្តា។ “បុ”ន្តិ ករីសស្ស នាមំ, តំ កុសន្តិ អបនេន្តីតិ បុក្កុសា, បុប្ផឆឌ្ឌកា។ ទុព្ពណ្ណោតិ វិរូបោ។ ឱកោដិមកោតិ អារោហការេន ហេដ្ឋិមកោដិកោ, រស្សកាយោតិ អត្ថោ។ តេនាហ “លកុណ្ឌកោ”តិ។ លកុ វិយ ឃដិកា វិយ ឋេតិ បវត្តតីតិ ហិ លកុណ្ឌកោ, រស្សោ។ កាណោតិ និមីលតីតិ កាណោ។ តំ បនស្ស និមីលនំ ឯកេន អក្ខិនា ទ្វីហិបិ វាតិ អាហ “ឯកក្ខិកាណោ វា ឧភយក្ខិកាណោ វា”តិ។ កុណាតិ កុណោ, ហត្ថវេកល្លំ, សោ ឯតស្ស អត្ថីតិ កុណី។ ខញ្ជោ វុច្ចតិ បាទវិកលោ។ ហេដ្ឋិមកាយសន្ធាតោ សរីរស្ស បក្ខោ បទេសោ ហតោ អស្សាតិ បក្ខហតោ។ តេនាហ “បីឋសប្បី”តិ។ បទីបេ បទីបនេ ឯតព្ពំ នេតព្ពន្តិ បទីបេយ្យំ, តេលកបល្លាទិឧបករណំ វុត្តន្តិ អដ្ឋកថាយំ វុត្តំ។

អាគមនវិបត្តីតិ អាគមនដ្ឋានវសេន វិបត្តិ អាគមោ ឯត្វាតិ កត្វា។ បុព្វប្បយុត្តបច្ចយវិបត្តីតិ បយោគប្បយុត្តបច្ចយវសេន វិបត្តិ។ ចណ្ឌាលាទិនីចកាវា ហិស្ស មាតាបិតរោ បយោគប្បយុត្តបច្ចយា, បយោគប្បត្តិយា វា បច្ចយា, តេនេតស្ស វិបត្តិ ឯវ, ន សម្បត្តិ។ បវត្តបច្ចយវិបត្តីតិ បវត្តេ មូលបច្ចយវិបត្តិ។ តាទិសេ និហីនកុលេ ឧប្បន្នោបិ កោចិ វិភវសម្បន្នោ សិយា, អយំ បន ទុគ្គតោ ទុក្ខេបិ ហោតិ។ អាជីវុបាយវិបត្តីតិ អាជីវុបាយវសេន វិបត្តិ។ សុខេន ហិ ជីវិកំ បវត្តេតុំ ឧបាយភូតា ហត្ថសិប្បាទយោ ឥមស្ស នត្ថិ, បុប្ផឆឌ្ឌកសិលោកាទិកម្មំ បន កត្វា ជីវិកំ បវត្តេតិ។ តេនាហ “កសិរវុត្តិកេ”តិ។ អន្នបានវិបត្តីតិ ឧបធិវិបត្តិ។ ទុល្លភការណវសេនាយោគាតិ កាយិកចេតសិកទុក្ខុប្បត្តិយា បច្ចយសង្ខាតំ។ មូលការណវិបត្តីតិ មូលបច្ចយបរិហានិ។ ឧបភោគវិបត្តីតិ ឧបភោគមូលស្ស វិនាសោ អនុបលទ្ធិ។ ជោតិ ចេវ ជោតិបរាយណាទយោ ច សុក្កបក្ខោ។

ឯសហិ អន្តរាយបច្ចត្ថិកោតិ លក្ខណវចនំ ឯតំ យថា “យទិ មេ ព្យាធិតា ហោន្តិ, កាតុមិច្ឆាមសន”ន្តិ, តស្មា ឯសហិ អន្តរាយបច្ចត្ថិកោ, តត្ថ ច យេន កេនចិ បរិការេនីតិ អត្ថោ។ ឯកគ្គចិត្តោតិ នាតំ នាតំ អបេក្ខិតតាយ សមាហិតចិត្តោ។

បុគ្គលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ អយ្យិកាសុត្តវណ្ណនា

១៣៣។ ជរាជិណ្ណាតិ ជរាយ ជិណ្ណា។ តេន បាកដជរាយ មត្តប្បត្តិមាហ។ វយោវុទ្ធាតិ វយសា វុទ្ធា។ តេន បច្ឆិមវយស្ស

ឆូសក្កសយ្យចត្តិ ចគតិ· ឌាតិយហល្លិកាតិ ឌាតិយហត្ថាគតា· ចិរកាលំ អតិក្កន្តាតិ ឌេ្ធ តនេយា រាឌបរិចឌេ ឌិតិចត្តា· ចនេយា-សឌេ្ឍា សានារលាចឌេតោបិ ឌិល្លូសឌ្ឍសន្តិនាតនេតា ឆូសាតចឃំ ឯច ចគតីតិ អាហ “បន្ធិយចឃំ សយ្យត្តា”តិ· អឃ្យិកាតិ យាតាយហិ សន្តាឃ ចគតិ· ហត្ថិ ឯច រតាតក្ខនេតា ហត្ថិរតាតត្តិ អាហ “សតាសហស្សក្កូត្តកោគា”តិអាឌិ· សន្តាគិ តាតីតិ កូត្តការកាឌតាតិ, តេហិ សង្ឃិ សត្តសត្តាតស្ស បយាលំ ឌនេស្សនេត្តា “តេតស្ស ហឹ”តិអាឌិយាហ, តំ សុឌិនេត្តាឃ្យនេយច·

អឃ្យិកាវុត្តចណ្ណតា ឋិដ្ឋិតា·

៣· ឪស្សត្តវុត្តចណ្ណតា

៦១៥· អគ្ឃប្បត្តិកោតិ ឯត្ថ កា អស្ស អគ្ឃប្បត្តិ? តិត្ថិយានំ កាចនេតា កិក្ខុសង្ឃស្ស ច អលិកាឃ អឃសាឃ បរិសក្កនំ· តំ ឌិត្តារនេតា ឌនេស្សតុំ “កាចនេតា កិរា”តិអាឌិ វុត្តំ· ឃថា តំ សន្តាឌិសាសុ ឃយកាយហារនេយឈោ ឌ្ឍេហិត្វា យហាឆ្លាឃំ ឌិឃ សន្តា បារៃយិនេយា “ឋ្ហូយឃិនេយច អត្តការនេច ឌិបាលំ ឌស្សាយា”តិ សយ្យិល្លិតា ឌិឃ លិកសក្ការយនេហាឃំ តិន្តត្តឃិស្សុ· តនេតា តនេតា អត្តបិតឃាតចត្តយាលិកត្តិនលេបតាឌិហត្វា លត្តិឃគ្រាហូលាឌនេយា អាកត្វា – “កហំ កាចា, កហំ នេឌចនេឌចា តនាសនេកា នេលិកតានេឆា”តិ កាចត្តិ បរិនេឃសត្តិ, សកឌសេតហិបិ បច្ចនេឃ អាហរិត្វា ឆូកាសំ អលកយាតា សយត្តា កាទុតប្បយាលឃ្យិ សកឌទូនេត សកឌទូរំ អាហច្ច តិដ្ឋិត្តិ នេចច អត្តចត្តត្តិ ច អត្តកចិត្តគ្រាហូលាឌនេយា ឌិឃ· សន្តា លត្តនេក (យហាច· ១ប័១) តេតស្ស តេតស្ស សុនេត្តស្ស ច អាកតតនេឃត នេចឌិតត្តា· ឃថា ច កាចនេតា, ឯចំ កិក្ខុសង្ឃស្សបិ· វុត្តយ្យិ – “តេត នេលា បត សយនេឃត កាចា សក្កនេតា នេហាតិ ករុកនេតា យាតិនេតា ប្ញូឌិនេតា អបឌិនេតា លិកី ឌីចរ...នេប... បរិក្ខារាតំ, កិក្ខុសង្ឃោបិ នេលា”តិអាឌិ (ឌ្ឍគា· ១ប័), តថា “ឃាចតា នេលា, ឌុត្ត, ឯតាទហិ សង្ឃោ ចា កនេលា ចា នេលិនេក ឌ្ឍប្បនេត្តា, តាហំ, ឌុត្ត, អញ្ញា ឯកំ សង្ឃយ្យិ ឯកំ កាលយ្យិ សយតុបស្សាយិ ឯចំ លិកក្កឃសក្កប្បត្តំ, ឃថារិចាឃំ, ឌុត្ត, កិក្ខុសង្ឃោ”តិ (ឌី· តិ· ១·១លិ៩)· ឯចត្តិ ឋ្ហូគាតិ ចុច្ចយាតាកានេត· តិដ្ឋិត្តិតិ សន្តាតិតំ· តត្តិ កថំ·

ឯចំ បុន្ធិតុំ អឃុត្តំ តិត្ថិយានំ កថា យហាឌតសត្តិបិនេត តិឃ្យាតិតា នេហាតីតិ· តល្លិ ឌាតត្តំ, ឌិត្តប្បសាឌយនេត្តត នេឌនេត្តបិ ហិ បុញ្ញា បចឌ្ឍតិ· អានេរាឌិតំ អត្តនេតាតិ អធិប្បានេយា· កាចាតិ សត្ត អាយត្តនំ· ឌិត្តំ តាយ ឃថាបច្ចឃំ បចត្តយាតំ តិកល្លា...នេប... បសីគតិ បសត្តស្សាតិ អធិប្បានេយា· បុនេត្តា អចិនេសសនេតា នេឌឃ្យឆយូស្ស ឌាតត្តូគ្នាតំ តាយ បុន្ធិតំ, ឋ្ហូគាតិ តស្ស យហប្បលកាចកនេរា ឌក្លិនេលាឃ្យចិនេសនេសាតិ អាហ “អញ្ញា តឃា បឌយំ បុន្ធិតំ, អញ្ញា បន្ធា”តិ· សល្លនេក្លហិ ឯតំ· បន្ធិយំ បុរិនេយត សង្ឃិ អានេតហីតិ អធិប្បានេយា· បុន្ធិតស្ស តាយ បញ្ញាស្ស កឆតំ យឃ្យូនេយច កានេរា· សយុបញ្ញូនេហាតិ ឯកនេតា នេសតាឃ រាសិចនេសត សយ្យិល្លិនេតាតិ អនេត្វា· តេតាហ “រាសិក្ខនេតា”តិ· អសិក្លិនេតាតិ សត្តឌ្ឍ សំចន្ធរាតិ ឌតុសិនេប្បត សិក្លិនេតា· ឌតុសិប្បំ សិក្លិត្វាបិ នេកាឌិ កតហនេត្វា ត នេហាតិ, អឃំ បត អសិក្លិនេតា ត កតហនេត្វា, នេបិល្លាតុនេបិល្លការនេចានេឃច ញ្យាយឃ្យូដ្ឋិតនេត្តា· តិលាបុញ្ញាយត្តិកាបុញ្ញាឌីស្វតិ អាឌិ-សឌេ្ឍត បំសុបុញ្ញាចាលុកបុញ្ញាសារឋលកអនេយាឈតាឌិនេក សក្កល្យាតិ· អកតបរិចនេយាតិ តេសំ សត្តិកា ចិន្តុតនេឌ្ឍត អកតបរិចនេយា· រាឌរាឌយហាយត្តាឌិនេក ឌ្ឍនេបច្ច អសតំ ឌ្ឍបិសតំ, ត កតំ ឌ្ឍបិសតំ ឯនេតាតាតិ អកត្វាបិសនេតា· អសិក្លិតតាឌិតា កិរុការនេចត ចា កាឃស្ស

ລຍ຺ກໍ ນຼກ຺ຍຸຕໍ ຊ຺ຕຸາເນາ ໑ຕສ຺ສ ອຕ຺ຈິຕິ ລຍ຺ກີຕິ ອາຫ "ປເວທິຕາການໂຍ"ຕິ.

ຮກ຺ລິເຫຍ຺ຍຸຕາຍ ອຘິເປ຺ຍຸຕຕ຺ວາ "ອເຣຫຕ຺ຍເຣກ຺ກຸນ ການຍນ຺ເລ຺ຕ຺ຖາ ປຫີເນາ ເຫາຕີ"ຕິ ອາຫ. ອຣ຺ຫຕ຺ຕປ຺ປຫານສ຺ສ ຊາຊິ຺ຕຕ຺ວາ ຕທິເຍເນວ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ປຫີນໍ ເຫາຕິ ປຕິຍາປຍ຺ໂຍາເຄ. ອເນກ຺ລສ຺ສ ອຍຕ຺ຕິ ອເນກ຺ລໍ, ນີລກ຺ລເຕ຺ຖາ. ຕຍິຮຸ ນ ອກ຺ປລໍ ນີລເຍວ ອຘິເປ຺ຍຸຕໍ, ອຌ ເວາ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ອເນກ຺ລນຕ຺ຕາເນ ປວຕ຺ຕໍ ນີລໍ, ເລົາກຸຕ຺ຕເຣາ ໑ວ ນ ອຘິເປ຺ຍເຕາ ນິກ຺ລາຍ ຊາຕຕ຺ວາ, ໑ວໍ ອິຍຸຕ຺ຕິກ຺ລເຕ຺ຖາປີຕິ. ເນກ຺ລສ຺ສ ໑ເນາຕິ ຈາ,

ອປຣິໂຍາຍິຕນິກ຺ລຕ຺ວາ ນຍເຍວ ນິກ຺ລີຕິ ຈາ ເນເກ຺ລາ, ຈຕ຺ສຸ ຍເກ຺ກຸສຸ ເຫຕ຺ຊຸເຍສຸ ນ ຕີສຸ ຜເລສຸ ນີລກ຺ລເຕ຺ຖາ. ຊ຺ປຣິ ນິກ຺ລິຕຖ຺ຖາກາຈເຕາ ອເນເກ຺ລາ. ຕຸນ຺ລິປ຺ປເຕ຺ຕາ ເນເກ຺ລາຕິ ອເນເກ຺ລາ. ອກ຺ປລກ຺ຂເຕາ ນີລກ຺ລເຕ຺ຖາ ຕຸເຣ຺ຍຍ຺ຍຸ, ອຊ຺ຣກຈາຍໍ ປຕ ອິປສ຺ສກສ຺ສ ນີລສ຺ສ ອຘິເປ຺ຍຸຕຕ຺ວາ

ຕຌາ ອເຕ຺ຕ຺ວາ ຕຸເຕ຺ຕາ. ນຕ຺ຖຕ຺ວາຕິ "ອເນເກ຺ລຕາ"ຕິອາຊີສຸ. ໑ຕ຺ຕ຺ວ ນ ຍຌາ ນີລນຍາຘິປຖ຺ຖາກ຺ລຖາ ຍິສ຺ສກາ ອຘິເປ຺ຍຕາ, ໑ວໍ ອິຍຸຕ຺ຕິກ຺ລຖາປີຕິ ຕຮກ຺ກຸອິຍຸຕ຺ຕິອາຮໂຍາປິ ເຈທິຕຖ຺ຖາ, ນ ປຕິປ຺ປສ຺ສຸທ຺ທິອິຍຸຕ຺ຕິ ໑ວ.

ໂຍຄ ນິເປ຺ຍຄ ຊາສ຺ສາເນາ ເຫາຕິ, ຕໍ ຊາສ຺ສຕ຺ຕຕ຺ຕິ ອາຫ "ຊ຺ສຸນິປ຺ຍ"ຕ຺ຕິ. ຍສ຺ສາ ຈາໂຍາຆາຕຸຍາ ຈເນຄ ນຣີເຣ ນຖ຺ຖາຕຌາຍໍ ເຫາຕິ, ຕໍ ຊາລປຈ຺ຈຍໍ ນຕ຺ຖາຍາຫ "ຊາລໍ ຄາຍ ຈາໂຍາຆາຕຸ"ຕິ. ນຍປ຺ຈຕ຺ຕິເຕາ ຫິ ອິນຍປ຺ຈຕ຺ຕິຄິຈາຣກຆາຕຸ ຊາລໍ ຄາຍ, ເຕຄ ຕເຕາ ອຕ຺ຖຸາ ຊາລຣ຺ປໍ ຄາຍ ຄຕ຺ຕ຺ວາ.

ຍຊ຺ຊາ ອເຣຫາ ໑ວ ໑ກຕ຺ຕເຕາ ເນາເຣເຕາ, ຕສ຺ສ ການຈາ ເນາເຣຈ຺ຈຕ຺ຕິ ອາຫ "ເນາເຣຈ຺ຈຕ຺ຕິ ອເຣຫຕ຺ຕ"ຕ຺ຕິ. ໑ເຕ ເຣ຺ຕ຺ວຕິ ລຕ຺ຕິ ເນາເຣຈ຺ຈຕ຺ຕິ ໑ເຕ ເຣ຺ຕ຺ວ ຆຊ຺ຊາ. ປາຄີຍໍ ປິຈຕ຺ຕິ ໑ຕ຺ຕ຺ວາຕິ ປປິ, ໂຍາ ເກາຣິ ຂລິນເຍາ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ປາຄີຍຊ຺ຖາຄຕ຺ຕິ ອາຫ "ຈຕຸຣສ຺ສເປລ຺ລຣິອາຊີຄີ"ຕິ. ຊ຺ຣກອິກ຺ລາລີຊີສຸ ກຍຕ຺ຕິ ອຕິກ຺ກຍຕ຺ຕິ ໑ເຕຫີຕິ ນກ຺ກຍຄາຄິ, ເນຕຸອາຊີຄິ. ເນຕຸກເຣາຫຍຸຕ຺ຕຊ຺ຖາເນ ເນຕຸໍ, ຈກ຺ກຍຄກເຣາຫຍຸຕ຺ຕຊ຺ຖາເນ ຈກ຺ກຍຄໍ, ຍກ຺ກເຣາຫຍຸຕ຺ຕຊ຺ຖາເນ ຍກ຺ກໍ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອຍເຍຕ຺ຕ຺ວ ອຘິປ຺ປາໂຍ. ເຕຄາຫ "ປຕ຺ຖຸານາ"ຕິອາຊີ.

ກິກ຺ລາຈາຣຈຕ຺ຕຕ຺ຕິ ອຣິຍານໍ ຫິຕໍ ຈຕ຺ຕປຕິປຕ຺ຕິ. ຮເຣຕ຺ຖາປີຕິ ປິ-ນເຣ຺ຄ ອຄີຫາຍນຈສ຺ສ ຮເຣຕ຺ຖາປີຕິ ຊາຍຍຕ຺ຕ຺ວ ຮເນສ຺ສຕິ ຍສ຺ສ ກສ຺ສອິປິ ຮເຣຕ຺ຕຄປິ ກຍ຺ຍຸຜລໍ ນຊ຺ຫິຕ຺ວາ ອິປ຺ຍນຕ຺ຄຣິເຕ຺ຕເຄວ ຂາຕຖ຺ຖຕ຺ຕາ. ຈຄຍຕ຺ຕິ ຊາຊໍ ຕສ຺ສ ຍຫາເຍລຍກາຈຮສ຺ສຄໍ, ໂຍາ ຫິ ຍຫາຈສ຺ໍ ຈສ຺ສຕິ, ເນາ ກຊ຺ຊເຕ຺ຕາ ອິຊ຺ຊ຺ຍາລໍ ອິສ຺ສເຊ຺ຊເຕ຺ຕາ ປຈສ຺ສຕິ. ອຄິນຊ຺ຊຣິຕ຺ວາ ນເຍາຆາຣຄຕ຺ວາຕິ ຫາຮຄີຍສ຺ສ ອິອິຮຂາຕິຍາຄິ ນຍິເຫຼຕ຺ວາ. ເຕຄາຫ "ຣາສິ ກຕ຺ວາ"ຕິ.

ປກິຣລໍ ຄາຍ ອິກິຣເລຍິ ເຫາຕິ ອຄຄກຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຆາຕຸຄຕ຺ຕິ ອາຫ "ອິກິຣຕີ"ຕິ. ປກິຣເຕ຺ຖາ ອິຍ ຈາ ຂາຄໍ ຮຕີຕິ ຊາຍິຄາ ຄຸຫາເຣຕ຺ຕເຍວ ອປຣິເຍນິຕ຺ວາ ກຣຸຫາເຣຕ຺ຕປິ ຍຫາຂາຄໍ ປຈເຣຕ຺ຕີຕິ ຮເນສ຺ສຕິ. ເຕຄ "ປກິເຣຕີ"ຕິ ຈເຮຕ຺ຕຄ ກກຈຕາ ອຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ອາກຕຕິຕ຺ວິຍຈາເຮຄ ອປ຺ປຕິເນຘິຕຕາປິ ຊີປິຕາ ເຫາຕິ. ປຸຖ຺ຖາຆາຣາຕິ ປຸຖ຺ຖາຍຆາຣາ ປຸຖ຺ຖາກິນຕ຺ຖາ. ນິເຄຫຍຕ຺ຕີຕິ ຊ຺ວລຆາຣຄປິ ນິເຄເຫຄ ນິຄິຊ຺ລ຺ ກເຣາຕ຺ຕີ. ກິເລຮຍຕ຺ຕີຕິ ອລ຺ລກາຈໍ ປິປຍຕ຺ຕີ. ຍຌາຍໍ ປຸຖ຺ຖາຆາຣາ ຂາຕາເຣ ອເຕ຺ຖາ ນິເຄເຫຕິ ປຸເຣຕິ ອຄິນເຕ຺ຖຕິ, ໑ວໍ ປຕິກ຺ກາຫກາຄຍິ ອເຕ຺ຖາ ນິເຄເຫຕິ ປຸເຣຕິ ອຄິນເຕ຺ຖຕິ. ເຕເຄຈາຫ "ຮຂໍ ປິເນາ ເຫາຕິ ກຂຕ຺ຕິ ຄໍ ຊາຕຸ"ຕິອາຊີ (ອ. ຄິ. ໑໓໑). ໑ວໍ ນເຕ຺ຕປິ "ຂາຕາເຣ ອຄິຈສ຺ສຕີ"ຕິ

ចុត្តត្តា អដ្ឋកថាយំ ដាយកចសេតច “សិតេហតី”តិ ចុត្តំ, យស្មា ចា បដិក្កាហកស្ស សិតេហុប្បត្តិ អាបិសតិស្សិតាតិ ដាយកចសេតច ចុត្តំ។

ឰស្សត្តុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៤។ បដ្ឋាត្វបយុត្តចណ្ណតា

១៦៩។ ពត្តិយាតិ អភិសេកប្បត្តា។ ឰស្សរិយយដោ កាយពេធា។ បឆចិយណ្ឌលស្ស យហត្តតា ចំតិចាសិតំ អត្ថុយត្តតាតិ សដ្ឋាបិដំ យចិន្ធិតស្ស រាជកិច្ចស្ស ប៉ុរេលត សបិន្ទ្រតស្ស ការលាកិត្តតំ។ យាជិសេ រាជកិច្ចេ ក្ងស្សុក្តិ អាបត្តោ, តំ ចិត្វារតោ ជេស្សតុំ “ទុស កិរា”តិអាជិ ចុត្តំ។ អត្តរាយតាតីតិ តិណ្ណំ តិរត្តរាយតាតំ អត្តរត្តរា ពយតាតិ។ ចោរា ចិត្តយិស្វតិ ទុពោ អត្តរកោកិពោ រាជាបរាធិពោ បញ្ចាសតយត្ថុស្សបរិចារោរា ចោរិយំ ពរោរាត្តោ ចិចរតិ, តោ សត្តាយ ចុត្តំ។

“អយុត្តំ តោ ពត”ត្តិ សចាហំ ចក្កាយីតិ យោជតា។ ធុរចិហារតិ រឆស្ស ធុរំ ចិយ តកាស្ស ធុរក្ខុត ចិហារេ។ សត្ថុឡិតត្តិ ចិស្សាសកាចេត ក្ងបដ្ឋាតុំ។ សត្តាយិពោតិ សត្តាយ អយិតត្តោ, សត្តេស្សាតិ អត្វោ។ តោតាហ “សត្តាតត្តោ”តិ។ បច្ចយិពោតិ បត្តិយាយិតត្តោ។ អត្ថុសយំ ប៉ុច្ចុលកាចេត។ តិបេប្បាចត្តោតិ តិច្ចុដ្ឋត្តោ។ សញ្ញារលីយំ អតិសញ្ញាបិសត្តោ តិសជបិតោ ចិយ បិសត្តោ។

ឆប្បចរិយាតិអាជិត្តុប្បិ សិរំ ចេលត្ថា អដ្ឋប្បក្ខិត្វា សប្វាបដិបត្តិ ទុច ពាតត្តា តស្សា ទុច បរេលិពោ បតិដ្ឋាកាចេតា។ អាចិក្កាយីតិ ពចេបិ, ពចត្តោ ច យចា តយត្វំ សប្វុចេច រាជា ជាតាតិ, ទុចំ ជាតារបយីតិ ។ តិបុត្តិ យុច្ឆេត ពាតត្តអត្វសិដ្ឋិ។ ចិសិតោតិ ពត្តតិ យចាធិប្បេតំ ចិត្តំ ទុតោតាតិ ចិសយោ, សយត្វកាចោ។ យត្តសយុត្តាតិ សយុត្តរាជយត្តា។ យហាអយច្ចាតិ យហោសធាជិសជិសា តីតិសត្វលោកា អយច្ចប៉ុរិសា។ ក្ងបលិបេតុត្តិ បរេសំ អត្ថុរេ ចិរោរាឆត្វំ សដ្ឋាលិត្វំ។

ឆេ្វយេច បត្ថាតាតិ បត្ថាតសជិសា ឆេ្វយេច កហិតា។ រាជោថារេតិ រាជោថាជស្សេត្វា។ អាកតាច តត្តត្តិយា អត្ថុរបត្វំ ចិលុប្បយាតាតិ ឰតិ-សជ្ជោ អាជិអត្វោ។ ចិបត្តីតិ កោកបរិហាតាជិចិតាសោ។ ហត្តិយុដ្ឋាឌីហិ ជរាយកលំ ខិតិតុំ ត សក្កា សត្តស្ស អចិសយកាចេតា។ យេត បត កិតិតុំ សក្កា, តំ ជេស្សេត្តា កាចា “ត្ងេ្ល...បេ... តិចេសយេ”តិ អាហ។ រតតត្តយេ ហិ សត្ថា តិចិដ្ឋា ប្វលជាតា បតិដ្ឋិតា ទុកាត្តតា ជរាយកលចិជយាយ ហោតិ។ តេតាហ “តស្មា សត្ត”ត្តិ។

បដ្ឋាត្វបយុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

តតិយចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

សារត្ពប្យកាសិតិឃា ឋឃ្យត្តតិកាឃ-អ្ឌកចាឃ

ខកាឃលឋឃ្យត្តចណ្ណតាឃ លឹតត្ពប្យកាឃតា ឃយត្តា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

## ៤. មារសំយុត្តំ

### ១. បឋមវគ្គោ

#### ១. តបោកម្មសុត្តវណ្ណនា

១៣៧. ឧរុវេលាយ សមីបេ គាមោ ឧរុវេលគាមោ, តំ ឧរុវេលគាមំ អភិមុខភាវេន សម្មេវ សព្ពធម្មេ ពុជ្ឈតីតិ អភិសម្ពោធិ, សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ, តេន សមន្នាគតត្តា ច ភគវា អភិសម្ពុទ្ធោតិ វុច្ចតិ. តស្ស បញ្ចចត្តាលីសាយ វស្សេសុ អាទិតោ បន្នរស វស្សានិ បឋមពោធិ, ឥធ បន សត្តាហព្ភន្តរេយេវ អធិប្បេតន្តិ អាហ “អភិសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា អន្តោសត្តាហស្មិំ យេវា”តិ. អសុករភាវេន អញ្ញេហិ កាតុំ អសក្កុណេយ្យត្តា ទុក្ករំ ករោតីតិ ទុក្ករការោ, សោ ឯវ ឥត្ថិលិង្គវសេន ទុក្ករការិកា. តាយ មុត្តោ វតម្ហីតិ ចិន្តេសិ. យទិ ឯវំ កស្មា តំ លោកនាថោ លទ្ធស្សាតិ សមត្ថយុត្តោតិ? កម្មបិលោតិវសេន. វុត្តញ្ហេតំ អបទានេ (អប. ថេរ ១.៣៩.៩១-៩៤) –

“អវចាហំ ជោតិបាលោ, សុគតំ កស្សបំ តទា;

កុតោ នុ ពោធិ មុណ្ឌស្ស, ពោធិ បរមទុល្លភា.

“តេន កម្មវិបាកេន, អចរិំ ទុក្ករំ ពហុំ;

ឆព្ពស្សានុរុវេលាយំ, តតោ ពោធិមបាបុណិំ.

“នាហំ ឯតេន មគ្គេន, បាបុណិំ ពោធិមុត្តមំ;

កុម្មគ្គេន គវេសិស្សំ, បុព្ពកម្មេន វារិតោ”តិ.

មារេតីតិ វិនាសេតិ. វិបត្តិអាទិសំយោជនត្ថាយ សាត្វា តំ បរមត្ថតោ មរណំ សច្ចបដិវេធមារណត្តា, បាបតរត្តា បាបតមោតិ បាបិមា. សោ វស្ស បាបតមតា បាបវុត្តិតាយាតិ អាហ “បាបេហិ យុត្តោ”តិ. អធិបតីតិ កាមាធិបតិ. អព្យាហតកាមរាគោ អត្តនោ វសេ វត្តេតីតិ វសវត្តី. តេសំយេវ កុសលកម្មានំ អន្តំ ករោតីតិ អន្តកោ. វដ្ដទុក្ខតោ អបរិមុត្តបច្ចយត្តា នមុចិ. មត្តានំ បមត្តានំ ពន្ធតីតិ បមត្តពន្ធុ.

តបោកម្មាតិ អត្តកិលមថានុយោគតោ។ អបរទ្ធោតិ វិរទ្ធោសិ។ “អបរាធោ”តិបិ អត្ថិ, សោយេវ អត្ថោ។ កាយកិលមថំ អនុយុញ្ជន្តោ យេភុយ្យេន អមរត្ថាយ អនុយុញ្ជតិ, សោ ច កម្មវាទីហិ អនុយុញ្ជីយមានោ ទេវត្ថាយ សិយាតិ អាហ “អមរភាវត្ថាយា”តិ។ សព្ពា តបន្តិ សព្ពំ អត្តបរិតាបនំ។ អត្ថាវហំ ន ភវតិ ទោធិយា អនុបិយត្តា។ កិញ្ចាយស្សាតិ កិញ្ចិ សិយាតិ អត្ថោ។ ផិយារិត្តំវ ធម្មនីតិ ធម្មំ វុច្ចតិ វណ្ណុ, សោ ថល “ធម្ម”ន្តិ វុត្តោ, ធម្មនិ វណ្ណុបទេសេតិ អត្ថោ។ តេនាហ “អរញ្ញេ”តិ។ ថេកាសុ បទេសុ ផិយាហិ អាកឌ្ឍេយ្យ ចេវ អរិត្តេហិ ឧប្បីឡេយ្យ ច។

សម្មាវាចាកម្មន្តាជីវា គហិតា មគ្គសីលស្ស អធិប្បេតត្តា។ សមាធិនោ ហិ គហណេន សម្មាវាយាមសតិសមាធយោ គហិតា ឧបការភាវតោ។ បញ្ញាយាតិ ឧភោបិ ឧភោ ននយា ទុក្ខេតិ ឧភោតាតិ ទោសោ។ មគ្គោតិ អាហ “ទោសាយាតិ មគ្គត្ថាយា”តិ។ គតំ បត មគ្គំ មគ្គត្ថាយ ភាវេន្តីតិ អាហ “យថា ហី”តិអាទិ។ តេន យថា យាគុបចនាទិម្ហិ យាវទេវ យាគុអត្ថោ, ឧភំ មគ្គភាវនាទិម្ហិ មគ្គាធិគមត្ថាយាតិ ទស្សេតិ។ អាទិម្ហាតិ ច អរិយមគ្គភាវនាយ ពន្ធាបនំ ទដ្ឋព្ពំ។ គោចិ បន “មគ្គន្តិ អរិយមគ្គំ, ទោសាយាតិ អរហត្តសម្ពោធាយ, ឧភយា គត្វា ‘បត្តោស្មិ បរមំ សុទ្ធិ’ន្តិ ព្រូហេយ្យ វចនំ សមត្ថិត”ន្តិ វទន្តិ, អបរេ បន “សម្ពោជ្ឈាតញ្ញាណសម្ពោធាយាតិ។ សោ ហិ សព្ពញ្ញាបិ ទោធិតោ ឧត្តរិតរោ”តិ។ និហតោតិ និន្ទិតោសមតភាវំ បាបិតោ។ តេនាហ “បរាជិតោ”តិ។

តបោកម្មសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ ហត្ថិរាជវណ្ណសុត្តវណ្ណនា

១៣៨។ អន្ធការការកេតិ បច្ចុរេជតស្ស ចក្ខុវិញ្ញាណុប្បត្តិនិវារណេន អន្ធការការកេ។ មហាតមេតិ មហតិ តមសិ។ បិសាឍផលកេ មហាជីវរំ សីសេ ជេបេត្វាតិ ឧភោតត តំ ផលកំ អបស្សាយ និសិន្នោតិ ទស្សេតិ។ បជោតន្តិ ភាវនំ បរិក្កមបានតោតិ សន្តោសោ គាយន្តា អភិស្សន្ទេន្តោ, ភាវនំ អនុយុញ្ជន្តោ អនុប្បន្នសមាបត្តិយោ ផលសមាបត្តិញ្ច មនសិករោន្តោតិ អត្ថោ។ តេនាហ “តត្ថ ចា”តិអាទិ។ អរិដ្ឋកោតិ អរិដ្ឋកវណ្ណោ។ តេនាហ “កាឡកោ”តិ។

ទីឃមទ្ធានន្តិ ចិរតរំ កាលំ។ សំសរន្តិ អាសានតាធិប្បាយេន សង្ខរន្តោ, អលំ តុយ្ហំ ឧភោតត និប្បយោជន្តិ អធិប្បាយោ។ ន ហិ តេន មារស្ស កោចិ អត្ថោ សិទ្ធោតិ។

ហត្ថិរាជវណ្ណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ សុភសុត្តវណ្ណនា

១២៨។ សុឆិន្នាតិ បក្កឆិន្នេន សុដ្ឋុ ឆិន្នា។ សុបិហិតាតិ សុដ្ឋុ បិហិតា។ វរាត្យកាតិ កាយាទិទ្វារវរាត្យកា វរវត្តិនោ ន ហោន្តិ។ ពន្ធនាតិ បដិពន្ធនីយាតិ។

សុកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ បឋមយានបរិសសុត្តវណ្ណនា

១៣០។ រូបាយតនិការនេតាតិ អតិក្កន្តានំ អតិក្កន្តនោ យតនិការនេហិ។ រូបាយមីរិយនេតាតិ អនុប្បន្នាកុសលានំ អនុប្បាទនាយ មិនិតា បវត្តមីរិយនេ។ ការលមីរិយនេតាតិ អនុប្បន្នានុប្បាទនាទិអត្ថស្ស ការលភូនេន មីរិយនេ។ អនុប្បន្នុបិបកានុប្បាទនាទិអត្ថាតិ ហិ មីរិយាតិ យទត្ថំ ហោន្តិ, តំ អត្ថំ សាធេន្តិយេវាតិ ឧតស្ស អត្ថស្ស នីបនោ សម្មា-សទ្ទោ។ យោគិសោសម្មាសទ្ទេន ហិ រូបាយការលត្ថនីបកតំ សន្ទាយ “រូបាយមីរិយេន ការលមីរិយេនា”តិ វុត្តំ។ អរហត្តផលមិមុត្តិ វិមុត្តិនិទ្ទេសេន។ យានេន “បញ្ញោ, កិល្លេវ”តិអាទិកំ កកវតោ វចនំ សុត្វា វុត្តំ “អរហត្តំ បត្វាបិ ន តុស្សតី”តិអាទិ។

កិលេសបរិនេតាតិ កិលេសយានស្ស រូបាយភូនេន។ កិលេសយាននោ ហិ សន្តេ កាយក្ខបរិសហិ និពន្ធតិ, ន បន សមយេវ។ នេនាហ “នេយ ទិន្នា កាយក្ខសន្នោតា”តិអាទិ។ យានពន្ធនេតិ កិលេសយានស្ស ពន្ធនដ្ឋានេ, កវចានេកាតិ អនេវ្វា ន នេ សយល នេយាក្លិតិ ឃ្លាទំ យាននោ “អនុត្តរា មិមុត្តិ អនុប្បត្តា, មិមុត្តា សន្តបរិសហី”តិ វ កកវតោ វចនំ អសទ្ទហន្តោ វទតិ សទ្ទហន្តោបិ វា “ឧវយមំ បនេសំ សត្ថានំ នេយាក្លាយ រូស្សាហំ ន ករេយ្យា”តិ អត្តនោ នោហញ្ញោ ឍត្វា វទតិ។

បឋមយានបរិសសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ ទុតិយយានបរិសសុត្តវណ្ណនា

១៣១។ អនុបុព្ពាកយតវារិកត្តិ កាយតិកយរាជធានិសុ អនុក្កមេន កយតសន្ថាតំ វារិកំ។ ឧបំ ហិ កនេតស្មិ ឧបំ តុនេយ្យ ពាហុសុ ឧកញ្ញោកនេតសុ។

អាទិមិញ្ញាកល្យាណំ ឧតស្សាតិ អាទិកល្យាណំ, តថា នេសនេសុ។ សារតស្ស អាទិ សីលំ មូលកត្តា។ តស្ស សមថាទយោ បញ្ចសារតមប្បត្តិយា នេវប្បញ្ញាកាវតោ។ ផលតិព្ពានាតិ បរិយោសានំ ពរណិកយតោ រូត្តរិ ករណីយាកាវតោ។ សាសនេ សម្មាបដិបត្តិ តាយ បញ្ញាយ ហោតិ, តស្សា វ សីលំ សមាធិ វ មូលន្តិ អាហ “សីលសមាធយោ វា អាទី”តិ។ យស្មា បញ្ញា អនុនៅធបដិវេធវសេន ទុមិធា, តស្មា ពរុកមំ កល្យាន្តា “មិបស្សនាមគ្គា មជ្ឈន្តិ អាហ។ បញ្ញាតិបត្តិ ផលកិច្ចំ, តិព្ពានសច្ឆិកិរិយា បន សម្មាបដិបត្តិយា បរិយោសានំ តនោ បរំ កត្តព្ពាកាវតោតិ អាហ “ផលតិព្ពានាតិ បរិយោសានន្តិ”។ ផលក្កហនេន ហិ សោបាទិសេសតិព្ពានំ កយ្ហតិ, ឰតនេន ឰតវំ,

ពក្យកឃចេសត បេិបត្តិយា ឋ្លសាតត្តិ អាហ “ឞលតិប្តាតាតិ បទិសេយាសាត”ត្តិ៍ “ពង្ខាតិហ ព្វំ, កិក្ល, អាឌិសេចេ ចិសេសាឆេហិ ក្យុសលេស្យ ឆសេ្ញស្យ៍ សេកា ចាឌិ ក្យុសលិតំ ឆេ្យាតំ? ឋិលញ្ញា ស្យុចិស្យុទ្ធំ, ឌិដ្ឋិ ច ឯ្ឌក្យកា”ពិ (ឞ៍ តិ៍ ៣៍០៦៩៥) ចឆតសោតា ឋិលឌិដ្ឋិក្យកពាយ យព្វកក្វតា ចិបស្សុតា, ពឆឆិដ្ឋាតា ឋិលសយាឆិពិ ព្ទសេ ពស្ស សាសតស្ស ឲ្យលត្តិ អាហ “ឋិលសយាឆិចិបស្សុតា ចា អាឌិ”ពិ៍ សេសំ ចុព្ធតឃសេច៍

កិច្ចាបិ អចឃចចិតិយុព្ធា សយុក្សាសេយា តត្វ, សេឃស្យុ បត អចឃសេចស្យុ សយុក្សាឃទ្វេបត អសេបក្លិពេស្យុ កាឆាតិ សយញ្ញា, ពំ ពសេតា កិត្វំ ចិឃ កព្វា ឆស្សុសេត្តា “ចព្យុប្យុឌិកកាឆាឃ ពាច បឆយបិសេកា”ពិអាឌិយាហ៍ បញ្ញបឆលប្យុឌាតំ កាឆាតំ អាឌិបទិសេយាសាតក្កហសេលត ព្ទពសេទ ក្យុពិឃាឆសេយា ពសេយា ចព្ទាសេទា ចា យញ្ញត្តិ អចុព្ធសិទ្ធសេចាពិ ត ចុព្ធំ៍ ៦កាត្យុសត្តិកស្យុព្ធស្សុាពិ ព្ទឆំ ពាហុចិកាក់ ឃឆាត្យុសត្តិតា ៦កាត្យុសត្តិក់ ស្យុព្ធំ សត្តាឃ ចុព្ធំ, ព្ទពទស្ស បត សេពសេឃច ឆេសេសពព្ទឆេ្យចិកាសេកត អាឌិយញ្ញបទិសេយាសាតកាកា លញ្ញត្តិ៍ តិឆាតត្តិ កាលឆេសកបទិសាឌិ-អបឌិសតលក្ខលាឌិសេកា អសេព្វា៍ ព្ទឆយសេចាចាពិ ព្ទពិ-សសេដ្ឋា អាឌិអសេព្វា៍ សេពត ពឆចសេសសតិកយតបិញព្ទំ សក្កល្យាពិ៍ អសេតកាត្យុសត្តិកស្យុ សហ តិឆាសេតត បឆសេយា អត្យុសត្តិ អាឌិ៍ សហ តិកយសេតត បឆ្លិសេយា បទិសេយាសាតំ, ព្ទពសេទត យញ្ញ្យុតត្តិអាឌិយញ្ញបទិសេយាសាតាតិ សេចឌិពព្ទាតិ៍

សាព្វកត្តិ អព្វសយុព្ធិយា សាព្វក់ កព្វា៍ សញ្ញ្យាតត្តិ ញញ្ញតសយុព្ធិយា សញ្ញាតំ៍ សយុព្ធិ ច តាយ បទិបុណ្ណញញ្ញតពាពិ អាហ “ញញ្ញាសេតហិ...សេប... ឆេសេសពា”ពិ៍ សកាលបទិបុណ្ណត្តិ សព្ទសេសា បទិបុណ្ណំ ឋិលិឌិបញ្ញាឆេ្យក្ខត្តបិទិប្វុទិយា៍ តិទុបក្កិសេលសំ ឌិដ្ឋិយាតាឌិ្ឋបក្កិសេលសាកាចសេពា៍ អចិសេសសេពា ពិសេស្សុា សិក្ខា សកាសេល សាសសេត កចត្តិ៍ ឆេសេ្យាពិ បត ព្រាហ្មចទិយំ ចា សត្តាឃ ចុព្ធំ “កពសេយសាតំ សេលា, កសេត្តុ, ញ្យុត្តាតំ កកាចត្តាតំ ព្រាហ្មចទិយំ ចិទដ្ឋិពិក់ អសេហាសិ”ពិអាឌិស្យុ (ឞិទា៍ ១៥) ចិឃ៍ ក្យុក្វលសាលិយា បដិឆ្ឋត្តា ចិឃ, ត ញុ បិកាទសេសលិឌិបដិឆ្ឋត្តា ចិឃ៍ សេពត ឆេ្យតិទុព្ធិយា សកាលកិសេលសាតំ បហាតាត្យុកាចំ ចឆពិ៍ អលិកបទិហាតិយា, ត លទ្ធបទិហាតិយា៍ អឆ្ឋដ្ឋាតិពិ បញ្ញាសពាឆិកាតិ ពិលិ បិឌិហាទិឃសហស្សុាតិ៍ សាពត្តិ ស្យុល៍

ក្យុពិឃយាទបិសស្យុព្ធចណ្ណតា តិដ្ឋិពា៍

៩៍ សប្យុស្យុព្ធចណ្ណតា

១៣៧៍ ស្យុទាកាទកាតត្តិ បិដ្ឋស្យុទាសេយាឌតកាតំ៍ សេកាសលិតំ ព្ទស្សុសេទាពិ សេកាសសេលិ, សេកាសលទាឌស្ស អឃត្តិ សេកាសលិកា៍ បទិសេកាកបិតិពិ កព្វបទិសេកាឌតព្វាឃ បិពិ បទិសេកាកបិពិ៍ កេ្យាទុទ្ធតបលាញព្ទយាពិ កេ្យាទុទ្ធតបលាញព្ទយុសេល៍ ឆយាតាឃាពិ ឆយិឃយាតាឃ៍ ពំ បត ឃង្ខា កង្ខចាសេពហិ ប្វុទិពំ តាយ សេហាពិ, ពង្ខា “កង្ខចាសេពត ប្វុទិឃយាតាឃា”ពិ ចុព្ធំ៍ តិឃាយក្វុយិឃត្តិ កកាចសេពា បដិសល្លាតដ្ឋាសេត សញ្ញាទត្តិ យាទិ យំសចក្លុតាច ឌិង្ខា៍ សេពតាហ “ចិដ្ឋលពាសេលិសេកតា”ពិ៍

សេសឃ្យព្វាឃាពិ សេសឃ្យាតិសំសាឃ៍ សេពតាហ “ឆស្សុាឃិ”ពិអាឌិ៍ អព្វសញ្ញាសេពាពិ អព្វកាសេចត សំឃសេពា៍ សេពតាហ “សំឃពព្វកាសេចា”ពិ៍

តំសណ្ឋិតស្សាតិ តស្មិំ ហត្ថបិដេក្ក្ខទហិតេ ញាណ្ឌបុតិស្មិំ អចដ្ឋិតស្ស៓ ចេតាស្សជ្ជ ធេទេយ្យ តត្ថ សោតិ ធ្លុយិភា កាលចា តំ ញ្យាកេយាទេភា ចិកិសិតា ញាណ្ឌាត់ កិំ កទិស្សតិ កឃាកាចទេតា? ទេកចល់ បភ អភដ្ឋចលិក់ ក្តបឹញ្ញុឡទេត្តា ចិឃ ត្តេយច អាឃាឃំ អាបឌ្ឌិស្សឹតិ យាទំ សត្តទេឌ្ឌតិ៓

ទេករចាតិ អចិតរាកាត់ កឃដភកា៓ តត្ថាតិ តំតិយិត្តំ៓ ថទេលឃ្យាតិ កិទេឌ្ឌឃ្យ៓ សត្តិសល្លត្តិ សត្តិសក្តាតំ បុធុសល្លុ៓ ក្តទស្មិំ ធាទេឃេឃ្យត្តិ ថាសុំ ចិឌ្ឍិញុំ ឌទេបឃ្យុំ ក្តកិទេឃ្យុំ៓ លត្តបឌឹស្តតិ លត្តសក្តាទេតស្ត ក្តបឌឹស្ត៓ តាលំ កទេទាត្តិ ភាយាតិ តទេតា កឃតិយិត្តទេតា អត្តទេភា តាលំ កទេទាត្តិ ភាយ៓

សប្បុស្តត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៓

ឡ៉៓ សុបតិសុត្តចណ្ណតា

៧៩៤៓ ក្តត្តកាហាបភត្តំទេធាចិត្តា, ភ ទទេឌាឌល្លចិក្កាលភត្តំ៓ ទេតភាហ “ញាណ្ឌាត់ បភា”តិអាឌិ៓ ទេធាតបិឌេក ទេកទេហតិ ទេធាតបិទេឌហិ អក្កយិតត្តទេក៓ ចត្តទេកទេឌា ភាយ ភត្តិ ឌយុស្សាយិកាចទេតា៓ ចត្តឹទេសឌត្តា ទេធាចត្តិ អទេឌ្ឍាសំ ឌិដ្ឋាភ្ញុកាតិអាបឌ្ឌភត្តំ៓ ទេសាប្យបទិក្កាហទេកភាតិ ឡត្ត ទេសាប្យំ ភាយ តិក្កាឃ អត្តទត្តទា បចត្តកិទិឃយឃចិត្តប្យចត្តិទហិតា តិទត្តទកចក្កសត្តឹតិ តំ សកាចទេតា បទេឃាឌភទេតា កាលបទិទេឆ្ឆឌទេតា បទិក្កាហក់ ក្តបទិតិទេក្កសសតិសប្យឌញ្ញា សក្តាឃ ធុត្តំ “ទេសាប្យបទិក្កាហទេកភ សតិសប្យឌទេញ្ញាភា”តិ៓ ទេកចិ បភ “តិក្កាទេសាប្យភា”តិ ចឌត្តិ, តំ កកចទេតា ទេសាប្យំ ហឹញ្ញុឡទេត្តា ចឌតិ៓

កិំ ត្វតិ ឡត្តំ កិត្តិ ទេហតុតិស្សទេក្ក បច្ចត្តចចភត្តិ អាហ “កស្វា ត្វ សុបឹ”តិ? ឌុក្កទេកា ធុច្ចតិ តិស្សិទិទេកា កិត្តកទេកា, ទេសា បភ យតសឌិទេសា ចិសញ្ញិសឌិទេសា ធ ទេហាតឹតិ អាហ “យទេតា ចិឃ ចិសញ្ញឹ ចិឃ ធា”តិ៓

អាឌិតាតិ អាឌិ-សទេក្កភ “ឌាហិទស្ស ក្តបិទេឃ អដ្ឋាទេសា”តិអាឌិតា (ចិក៓ ប័៣៩) អាកាតំ តណ្ឌាទេកាដ្ឋាសំ សក្កណ្ឌាតិ៓ តត្ថ តត្ថ ចិសត្តតាឃាតិ តយ្យិ តស្មិ អាទយុទេណ ចិទេសសទេតា អាសត្តកាទេចភ៓ ចិសស្ស ឌុក្កតិត្តត្តកកយុស្ស ទេហតុកាចទេតា ចិសយុលតា ចិសំ ធា ឌុក្កឌុក្កាឌិក្កតទេចឌភា យុល់ ឡតស្សាតិ ចិសយុលិ, តណ្ឌា៓ តស្ស ក្តបិឌិកស្ស ឌុក្កស្ស បទិទេកាទេកា, ភ អយតស្សាតិ ចិសបទិទេកាកតា៓ កត្តចិ ទេតាត្តិ កត្តចិ កទេច សត្តធា ទេតាត្តំ? បទិក្កឃាតិ សត្តទេសា តិលត្តា៓ តុឃ្យាកិ ឡត្តាតិ សត្តបឌិបទិក្កឃា សុណ្ឌស្ស យយ បដិបត្តិឃំ តុឃ្យាកិ ក្តឌ្ឍាឃត់? ទេកចល់ ចិឈាទេតាទេឃច ទេតតិ ឌទេស្សតិ៓

សុបតិសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៓

ប៉៓ តត្ថតិសុត្តចណ្ណតា

១៣៣. អដ្ឋមំ ឧត្តានត្ថមេវ.

នន្ទតិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៩. បឋមអាយុសុត្តវណ្ណនា

១៣៤. បណ្ណាសំ វា វស្សានិ ជីវតិ វស្សសតតោ ឧបរិ សេយ្យថាបិ ថេរោ អនុរុទ្ធោ. សដ្ឋិ វា វស្សានិ សេយ្យថាបិ ថេរោ ពាកុលោ. បដិហរិត្វា បច្ឆិមកាលេ សាថំ សុវំ ឧតស្សាតិ បច្ឆិមកាលេ វា, តត្ថ ពាលេ បច្ឆិមកាលេ, តាយ. អភិភវិត្វា អកាសិ បដិចនំ ជាតយានោ.

ន ហិស្សុមស្ស ន ជិហេទ្ធេយ្យ. មុនត្តិ សោ ឥស្សរោ ចិយ គិច្ចិ អធិត្តេត្វា សប្បុរិសោ វទេយ្យ, មុចំ ហិស្ស ចិត្តទុក្ខំ ន ហោតីតិ អធិប្បាយោ. បជ្ជលិតសីសោ ចិយ វទេយ្យាតិ យថា បជ្ជលិតសីសោ បុរិសោ អញ្ញំ គិច្ចិ អកត្វា តស្ស វូបសមាយ វាយមេយ្យ, មុចំ សប្បុរិសោ អាយុំ បរិត្តន្តិ ញត្វា មេនេវ ភយេន សព្ពសង្ខារេ អតិច្ចំ, អតិច្ចត្តា មុវ ទុក្ខំ, អនត្តាតិ វិបស្សនាយ បិ ឋបេត្វា តំ ឧស្សុក្កាបេត្វាបិ សង្ខារវិកមាយ វទេយ្យ បដិបជ្ជេយ្យ.

បឋមអាយុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១០. ទុតិយអាយុសុត្តវណ្ណនា

១៣៥. នេមីវាតិ នេមិសីសេន វក្កំ វត្តតិ. គុព្ពានំ អនុបរិយាយតីតិ គុព្ពានំ អនុបរិវត្តតិ. តថាក្ខតោ បន សោ តំ អជហន្តោវាតិ អាហ “ន វិជហតី”តិ. អាយុ អនុបរិយាយតីតិ មច្ចានំ អាយុ ឥតរវិ បច្ចាគច្ឆតីតិ អកវតោ បជាលិ ហុត្វា វត្តតិ, អកវា បន តំ អភិភវិត្វា “អច្ចយន្តិ អហោរត្តា”តិអាទិនា អាយុនោ អច្ចយការណរូបាតំមេវ បវេទេសិ.

ទុតិយអាយុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

បឋមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១. ទុតិយវគ្គោ

១៖ បរិយាឃហុត្តចណ្ណតា

១៣៥៖ បទិន្នីតិ បត្តាតំ សន្តាតោ បចតេត្តត្តា តេតា តេតា តិស្សន្និ៍ សកលត្តិ សន្តាកាកចត្តំ, តិស្សសត្តិ អតេត្វា៖

បរិយាឃហុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៖

២៖ កិត្យឹហហុត្តចណ្ណតា

១៣៦៖ ចិចក្លកខ្យាឃាតិ ចិចក្លកាចកាយតាឃ៖ ឃឆា សា កកចតោ តេឆសិឃយាត់ ឆយុំ អត្តតោ បន្ញាចក្លតា ត បស្សិតុំ សតេក្កាតិ, ឲុចំ កាតុំ កាយតាឃ៖ តេតាហ “បរិយាឃា”តិអាឌិ៖ ចិតាតេសតុំ ត សតេក្កាតិ តេកទចាទយ្ខតេលា កាឃតតេស្សច អកាចតោ៖ ឥសពលប្បត្តាតិ ឥសហិ ពតេលហិ សយត្កាកតា៖

កិត្យឹហហុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៖

២៖ សកលិកហុត្តចណ្ណតា

១៣៨៖ យក្កការចតាតិ ឌញអការចេត តេយាឡហការចតាតិ យហាឡញហតាឃ៖ កន្តាកតេលាត យតេត្វាតិ កន្តាកិរិឃាបហុតតាឌិចតេសត យតេត្វា កត្ថា កត្វា៖ កិយិឌំ តេសាប្បតេសចាតិ ប្លុងំ តាច តេសាប្បំ កិយត្វំ, បុរិតេសត តាយ បុរិសត្តកតេទត កចិតត្ថា, ត តេសាប្បតិតេឃច៖ អត្វំ សយាកក្ត្វាតិ បទេយត្វំ តិន្តាត់ សយ្ខា អាកក្ត្វា អតិកក្ត្វា៖ អសក្ក...បេ... តត្វំ សន្ទ្ធតេសា សិទ្ធត្វកាចតោ៖ ឌក្កតេត្តាតិ ឌាកតេត្តា បុរិតេសា ចិឃ, ត កាឃាយិ កឃតេហត្វត់ អកាចា៖ តាត្យតបត្តិ សន្ទត្វ សន្ទុឌាបិ ចិស្សដ្ឋកាចតោ, យាយត្តិ យមំ៖ កាឆាហុឈត្វញ្ញីឌិលំ កត្វា ទុក្ខំ៖ ដិតត្តាតិ ក្លុតេក្កសបរិបុច្ឆាឃ បរិដ្ឋិន្ទត្តា៖ ហាតិត្តិ កស្សចិ ឌាតិ៖

សកលិកហុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៖

៤៖ បតិទ្វបហុត្តចណ្ណតា

១៤០៖ អត្យរន្តីតិ ឲតេតាតាតិ អត្យតេទាតេឆា, ទាតេកា៖ ចិរន្តីតិ ឲតេតាតាតិ ចិតេទាតេឆា, បឌិតេឈា៖ តេតហុ អត្យតេទាឆចិតេទាតេឆហុ តត្ថិបិត្វា សន្ទតិ តាយ សក្ក កតេទាតិ តាយ, អត្យតេទាឆចិតេទាឆុប្បាឆតតេយច តេចត្វ សន្ទត់៖ ឃតន្ទាយត្យសាឃតីតិ ឃំ អតេន្ទាសំ អត្យសាឃត់, តំ តេតាសំ ហិតេតាសត់

ອນຸກມ຺ປໍ, ຕສ຺ສາ ອນຸກມ຺ປເກ ຫິເຕສເກ ສມ຺ມາສມ຺ພຸເທ຺ທ ອນຸໂຣທວິໂຣເທ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ວິກມ຺ປຕ຺ວໍ ມິຏ຺ຐາ ວທສີຕິ.

ປຕິຣູປສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໕. ມານສສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໑໕໘. ອາກາເສ ຈຣນ຺ເຕປິ ປຎ຺ຈາພິຎ຺ເຎ ພນ຺ທາຍ ວທຕິ. ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຈຣນ຺ເຕປິ ກິຎ຺ຈສາທເຕ ອນ຺ຕລິກ຺ຂເຈເຣ. ມນສິ ຊາເຕາຕິ ມານເສາ. ຕໍ ປນ ມນສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຕາຍາຕິ ອາຫ "ມນສມ຺ປຍຸເຕ຺ຕາ"ຕິ.

ມານສສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໖. ປຕ຺ຕສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໑໕໙. ປຎ຺ຈຸປາທານກ຺ຂນ຺ເທ ລກ຺ຂຓາທີຫີ ເຈວ ສມຸທຍຎ຺ຈ ອຸປ຺ປາທາທີຫີ ຈ ກເຖຕ຺ວາ ສມ຺ມາ ເຕສໍ ລກ຺ຂຓາທີນໍ ກຖນໍ ເຫາຕີຕິ ອາຫ "ປຎ຺ຈ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ເທ ອາທິສ຺ສິຕ຺ວາ"ຕິ. ຣູປາທເວທນາສຎ຺ຎາສງ຺ຂາຣວິຎ຺ຎາຓານໍ ລກ຺ຂຓໍ ສງ຺ເຂປລກ຺ຂຓານິ. ອາທິ-ສທ຺ເທນ ຣສປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐານປທຏ຺ຐານານິ ເຈວ ສມຸທຍາທີນິ ຈ ສງ຺ຄຫາຕິ. ທສ຺ເສຕີຕິ ປກາເສຕິ ທສ຺ເສຕິ, ຫຕ຺ຖຕເລ ອາມລກໍ ວິຍ ປາກເຕ ວິພູເຕ ກເຕ຺ວາ ວິພາເວຕິ. ກາລ຺ຍເປຕີຕິ ເຕ ທເມ຺ມ ມນສາ ອນຸເປກ຺ຂເຕ ນິຏ຺ຐາ ນຸປ຺ປຏິວິເທ຺ທ ກເຣາເນ຺ຕາ ຊາກາລ຺ຍເປຕິ. ສມາທາເປຕີຕິ ຕຕ຺ຖ ອເຕ຺ຖສ຺ສ ສມ຺ມເທວ ອາທິຍເນ ລທ຺ທາເນຕ຺ວາ ສມ຺ມສນ຺ຕເສນ ອຎ຺ຎາທມ຺ມເສນ ສມາທິຍເນ ປຏິວິທ຺ທຸເຣເຍາຕາຕິ ຕາຍ ເທສນາຍ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປວຕ຺ຕປຸຣິສກາເຣນ ຈ ເຕສໍ ປຏິວິທ຺ທຸເຣເຍາ. ອຸຕ຺ເຕເຈຕີຕິ ເຕສໍ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານໍ ອສ຺ສທ຺ທິຍາທິກິເລສມລວິທ຺ທມເນນ ປກສ຺ສໍ ກເຣາຕິ. ອຖົ ກຕ຺ວາຕິ ຕາຍ ເທສນາຍ ປິເຍາຕຖ຺ຖໍ ອຕ຺ໂຖ ປເສາຊຕິ ທຸລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ. ເຕນາຫ "ອພໍ ເນາ"ຕິອາທີ. ກມ຺ມກາຣກຈິຕ຺ຕໍ ນາມ ຊຸຕເຣາຈິຕ຺ຕໍ "ເຍານິເສາມນສິກາຣປຸພ຺ພງ຺ຄໍ ວິປສ຺ສນາຈິຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ເກຈິ. ຊຸຫິຕເສາຕາຕິ ອຕຎ຺ຎາຈິຫິຕຕາຍ ທມ຺ມສ຺ສວນາຍ ອປິຫິຕເສາຕາ, ຕເຕາ ເອວ ຕທຕ຺ຖໍ ຖປິຕເສາຕາ.

ເອເຕ ຣູປິເທເຍາ ອເສ຺ທ ພຸທ຺ຖາ ສນ຺ເຕ ສມິທ຺ທປຈ຺ເຈຍຫິ ກຕໍ, ຕສ຺ມາ "ເອເສາ ອຫໍ ນ ເຫາມິ, ເອຕໍ ມຍຫ຺ຍໍ ນ ເຫາຕີ"ຕິ ປສ຺ສເນ຺ຕາຕິ ເຍາຊນາ. ເລເຂາ ອຕ຺ຕາຕິ ເລຂຕ຺ຕາ, ຕໍ ເລຂຕ຺ຕໍ. ເຕນາຫ "ເລຂິຕໍ ອຕ຺ຕກາວ"ນ຺ຕິ. ປຣິເຍສມານາ ມາຣເສນາ.

ປຕ຺ຕສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໗. ຉຜສ຺ສາຍຕນສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

១៥៦៖ សញ្ញាយតិ ឧបដ្ឋាតិ សញ្ញាតិ, ឯសា ច សម្បយុត្តធម្មេ សមោធានេតិ ឧបត្ថាតិ សមោធានំ, ឯសា ច អត្តា, ឯតេន សញ្ញាតិសមោធានលក្ខណេន កាយកម្មំ សង្ខតំ កាយតិ ឧបដ្ឋាតិ កាយំ, តទេវ យស្ស កស្សចិ កម្មស្ស អត្តា កម្មំ, វេទនាទិសង្ខតំ អត្តា ចិត្តចេតសិកេ វេទេ ឧប្បាទេន្តេ ឧប្បជ្ជនកសង្ខារា វេទនាក្ខន្ធំ អនតិក្កមន្តោ អនតិក្កមន្តោ ឧក្កោយតីតិ ចិន្តេតិ លោកោ អភិនិវេសនាតិ អតិធម្មការោ ចិយ យុត្តំ អាបន្នោ យាទិស្សាតិ កិលេសសយាទិស្សំ ធាតុកម្មតិ បចត្តិដ្ឋាតុកម្មំ

លក្ខណាយតនវុត្តិវណ្ណនា និដ្ឋិតា

៣៖ បិណ្ឌវុត្តិវណ្ណនា

១៥៧៖ តត្ថ តត្ថាតិ តស្មិំ តស្មិំ ឋានាទិវិភត្តកុសលំ បរិហរណកាទីតិ បហិតត្តបណ្ណាការាទិំ អាគន្តុកបណ្ណាការាទីតិ អាគន្តុកានំ ឧបនេតព្ពំ ឋានត្តបណ្ណាការាទិំ សម្មតទេវតាតិ កុលានុការកន្តា កុលានុកាតន្តា សម្មា អត្តនា ចរិតត្តលក្ខណំចេវ ឧក្ការំ តយត្ថ ចិត្តាទេតា ឋានសោត្តា “សមចយឋាតិកោត្តា”តិអាទិមាហ សមចយសមឋាតិកសមកោត្តាតិ បចេក្កំ សម-សទ្ទោ ឃោរេ ឋេតត្តា កោត្តសមតា ច អាចាហចិចាហឃោគ្យតាទេសត ឋដ្ឋព្ពា, ត ឧក្កកោត្តតាទេសតំ តទេតា តទេតា កាមទេតា អញ្ញាសិ ឋាតព្ពំ អសតិំ លក្ខណទេសត បហិណិតុំ សម្មានិតំ បុចំ លក្ខបុចំ តាសំ សម្មត្តិយាតិ តាសំ ឋាតំ ធម្មស្សចតន្តាតិ តស្សា ទុចិណាយបិ សម្មត្តិយា

ឃោហំ តាម អាចជ្ជតបុព្ពាកំ, តស្វា អឋាតតស្ស “អតាចជ្ជតតាយា”តិ ការហំ ចត្វា ឧបសការហំ ចទេត្វា “ពុទ្ធាត”ន្តិអាទិមាហ ឧបចារទេកទត្តិ ពុទ្ធំ និស្វា យតុស្សាហិ កាតព្ពាបចារស្ស កិត្តកំ កិត្តិពុត្តិ ចិនមិតុំ

កកចា បតាតិ បតមន្តោ ចិទេសបទ្ទេឋាតទេកា ទេតត ត ទេកចលំ កកចា ឧប្បណ្ណំ បវិហាទេត្វា តំ កាយំ ត បុត បិចិមិ, អឋ ទេវា យាទំ អតុកាយទេត្វាតិ ឋានំ ចិទេសំ ឋោទេតតិ

ឋតេសីតិ អបុញ្ញា ឋតេសិ, ឋទេតត្វា ច ឃដា តទេតា អាឃតិ ចិទតទំ យហត្តំ ធុរ៉ា តិបុទ្ធិស្សតិ, ឧចំ តិបុទ្ធាទេសិ អាសជ្ជតត្តិ ឧត្តំ តត្តិ តិបិតយត្តំ កិច្ចាតិ យត្តតិ អភិកចតីតិ កិច្ចាតត្តិ អាហ “យត្តិតុំ សមត្ត”ន្តិ

បិណ្ឌវុត្តិវណ្ណនា និដ្ឋិតា

៤៖ កស្សកវុត្តិវណ្ណនា

១៥៥៉ តិព្ពាតំ អបធិសិត្វាតិ តិព្ពាតំ តិស្សាយ តិព្ពាតក្រមេណ អារព្ភាតិ អត្ថោ៉ ហដហដពេនសាតិ ឰទេតា ចិទេតា ច ចិកិណ្ណត្តា អាក្យលិក្យលពេនសា៉ ចក្ខុសម្ផស្សចិញ្ញាណាយតតន្តិ ឲ្យត្ត ឃថា ចក្ខុក្កហេណេត ថទេស្សា ចិទេសមិទេតា, ទេតត ឲ្យច ចិញ្ញាណាយតតំ៉ តថា សតិ ចក្ខុចិញ្ញាណស្ស ច កហណំ អាបជ្ជេយ្យាតិ៉ តត្យ ទេច្ច ចក្ខុក្កហេណេត ចិទេសមិតត្តា ចក្ខុទ្វារិកាតំ សព្ពេសំ ចិញ្ញាណាតំ កហណន្តិ? សច្ចេបតំ, តច្ចា ទេលា បធេបត ចក្ខុក្កហេណេតាតិ តាឃំ ទេកាទេសា៉ កចក្កចិត្តត្តិ អាចជ្ជតាឃ អតត្តរបច្ចយក្ខុតបេច អធិប្បេតត្តិ តិឃបេត្វា ឥទេស្សតំ “សាចជ្ជតក”ន្តិ ចុត្តំ, តស្មា តទោរម្មណយ្យតិ ឌចតចិទេត្តត សហ តទោរម្មណចិត្តយ្យិ៉ “ចិញ្ញាណាយតត”ន្តិ ច ចុទេត្ត តិម្មលបេច៉

“ចក្ខុ”តិ អចិទេសសទេតា ចុត្តត្តា បត យាទស្ស អឃយ្យិ អទេត្ថា អាបទេក្តាតិ ឥទេស្សតំ “ឃំ ទេលិទេក”តិអាធិ ចុត្តំ៉ ហ្គបក្កចិបក្កត្តិ ចក្ខុបិកទេទារេកត ហ្គបទិ ទេហដ្ឋា ច សព្ពទេសា បក្កិ ក្យធិតំ៉ ឲ្យទេសច តទេឃាតិ ព្គមិតា ឃំ ទេលិទេក ក្យដ្ឋកិលិសកណ្ឌកច្ឆអាធិហិ ហ្គបច្ចំ ចលបឹឡអកាធិចទេសត បណ្ណទត្តំ អសុចិ អត្តយទេសា បទេយទេក្យច្ឆុបយ្យិ, សព្ពំ តំ តទេចច ទេហាត្យតិ ឲ្យចយាធិ អបធិសតិ៉

ឃំ កណ្ឌកន្តិ ហិទេញ្ញសុចណ្ណាធិរេតត្តចត្ថាធិហ្គបករណំ កហដ្ឋា, បព្ពធិតា ច ឃំ បត្តចីចទោធិ “យយ ព្គត”ន្តិ អភិតិចិសត្តាច ចតន្តិ, ឲ្យទេតសុ បទិក្កហទេត្តសុ ច ទេតសំ បទិក្កាហកបុក្កលេសុ ច ទេត ចិត្តំ ឃធិ អត្ថិ, តាតិ អារព្ភ តច ចិត្តំ ឃធិ កចតិ, ឲ្យចំ ត្វំ តត្ថ ពទេន្ធា ឲ្យច ទេហាសីតិ អទេត្ថា៉ ទេតភាហ “ត ទេយ សមណ ទេយាក្ខសី”តិ៉

ឃំ កណ្ឌកំ ចតន្តីតិ ឃថាចុត្តំ ហ្គបករណំ ទេលិទេក ពហុជតា “យយ ព្គត”ន្តិ ចតន្តិ៉ ត តំ យឃ្ហន្តិ តំ យឃ្ហាត ទេហាតិ, ត តត្ថ យយ តណ្ហាចទេសត យយត្តិ តត្តិ៉ ត ទេត អហត្តិ ទេឃ បុក្កលិ ឲ្យត្ត ពទេន្ធា, ទេតបិ អហំ ត ទេហាយិ, តត្ថ ទេយ ឌិដ្ឋិពទេន្ធា តត្តិ៉ ត ទេយ យក្កយ្យិ ឥក្ខសីតិ ឲ្យចំ សព្ពទេសា ពទេន្ធាការទេចត ម្យត្តស្ស ទេយ កតយក្កយ្យិ យាទ ត្វំ ត ឥក្ខសិ ត បស្សិស្សសិ, ទេឃ កចាឥទេឃា ត្យឃ្ហាចិសឃា, ទេតសុ កចទេឃាតិកតិអាធីសុ យឃ្ហា កតយក្កំ ត បស្សិស្សសិ កចតិស្សដ្ឋត្តាតិ៉

កស្សកសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១០៉ រដ្ឋសុត្តចណ្ណតា

១៥៩៉ អហតន្តិ កទេលា បច្ចត្តចចតន្តិ អាហ “អហតទេត្តតា”តិ, បច្ចទេត្ត ឲ្យច ថា បច្ចត្តចចតំ, “អហតទេត្តា ហុត្វា”តិ ចចតទេសទេសត កចិតព្ពន្តិ អធិប្បាយទេឃា៉ ទេសសបទេសុបិ ឲ្យទេសច តទេឃា៉ អឌិតន្តិ អទេត្តាកឆទេហត្យអត្ថំ ចតតីតិ អាហ “បទេស្ស ឆតឌាតិ អកទេទារទេត្តតា”តិ៉ អកាទារបទេត្តតាតិ បទេស្ស ឆតឌាតិ អកាទេទារទេត្តត៉ អទេសាចទេត្តតាតិ ទេកាកញ្ញសតាធិចទេសត បទិ អទេសាចទេត្តត៉ កស្មា កកថា ឲ្យចំ ចិទេត្តសីតិ តត្ថ ការណយាហ “ព្គតី”តិអាធិតា៉ រទេជ្ជ ចិឌិទេត ឥណ្ឌករបីឡព្គទេតតិ ឆតឥណ្ឌាធិឥណ្ឌត ទេចច ពលិតា ច ពាធិធិទេត៉

ព្គជ្ជតកទេកាដ្ឋាសាតិ ទេចទេតាចសិកាចាធិកស្ស សាឆតកទេកាដ្ឋាសា៉ ចដ្ឋិតាតិ កាចតាបរិបុរិចទេសត អត្យន្ត្វាហិតា៉ បុតប្យតំ កតាតិ

កាចតាយ ពហុលីករេណេត អបរាបរំ បចត្តិតា៍ ឃុត្តឃាតត្តិ ឃឆា ឃុត្តានិ អាជញ្ញរឆានិ សារឆិតា អធិដ្ឋិតំ ឃឆារុចិ បចត្តតិ, ឲចំ ឃឆារុចិបចត្តិតំ កមិតា៍ បតិដ្ឋេដ្ឋេតាតិ អធិដ្ឋានដ្ឋេត៍ ចត្តុកតាតិ សព្ពសោ ឧបក្កិលេសសោឆេតេត ព្ទុទ្ធិចិសឃតាឃ បតិដ្ឋានការណោ សុចិសោធិតបរិស្សឃចត្ថុ ចិឃ កតា៍ អចិដ្ឋិតាតិ បដិបក្ខទូរីការតោ សុការចិតការេណ តំតំអធិដ្ឋានយោគ្យតាឃ ត ដហាបិតា៍ តិច្ចានុពន្ធាតិ តទា ឲច តិច្ចំ អនុពន្ធា ចិឃ កតា៍ សុបរិចិតាតិ សុដ្ឋ សព្ពការេណ ការចតានុបចឃំ កមិតា៍ អចិរាធិតចេធិហត្វា ចិឃាតិ អចិរញ្ញកការេណ ចិរញ្ញកហត្វា ចិឃ៍ សុដ្ឋ សមារទ្ធាតិ ការចតាភ្ញូបត្តិឃា សម្មទេច សមារទ្ធា៍ ចិត្តេឃ្យាតិ អត្ថិទ្ធារេណេត ចិត្តេឃ្យ៍

បដ្ឋាតស្សាតិ បដ្ឋេតា អស្ស៍ បដ្ឋេតា អស្សាតិ បដ្ឋេតា ភរេចឃ្យ កឹចីសស្សាតិ អាហ “សុចណ្ណស្សា”តិអាទិ៍ ឌាតទ្ទុបស្សាតិ អាតបទ្ទុបសយ្យត្តស្ស៍ ខ្ចិក្កត្តុយ្បិ តាច ឃហេត្តាតិ ឃត្តកោ សោ បដ្ឋេតា ហោតិ, ខ្ចិក្កត្តុំ តត្តកោ៍ ឲកស្សាតិ ឲកស្សបិ បុក្កលស្ស ភាល៌ ត បរិឃេត្វា តល្ហាឃ ទុប្បុរលាការចា៍ ឲចំ ឌាតេត្តាតិ ឲចំ តល្ហាឃ ទុប្បុរលាការចាឌីតចតំ ឌាតេត្តា៍ សយំ ចរេឃ្យាតិ បរចត្ថុបរាឃាសាឌិ ចិហាឃ កាឃាឌីហិ សយេច បដិបត្តេឃ្យ៍

ទុក្ខំ តល្ហាតិឌាតំ, តល្ហា កាឃក្រុលតិឌាតា, តស្មា ទុក្ខស្ស តល្ហាបច្ចឃកាឃក្រុលតិឌាតត្តំ ទុត្តំ៍ តត្ថិ ទុក្ខំ៍ ឃេតាតិឌាតំ ហោតីតិ ឃំតិឌាតំ ឃំការណំ តំ បចត្តតិ៍ ឲចំ ឃោ អភក្ខិតិ ឃោ បរិញ្ញាតចត្ថុកោ ឲចំ ទុក្ខំ តស្ស តិឌាតក្ខុតេ កាឃក្រុលេ ច តឆេតា បញ្ញាចក្ខុតា បស្សិ៍ ពោត ការេណេត ភេឃ្យ? តំ ការណំ ភត្តិតិ អពេត្វា៍ កាឃក្រុតិហាបធិត្តិ កាឃក្រុលសន្តាតំ ខ្ចបធិ៍ សព្ពតិ ឲត្វាតិ សព្ពោ ឲសោ, លក្ខភេឃតត្តិ ឲចំចិឌិត្វា៍ តឃេច កាឃាភិក្ខុតោ ភប្បជិសេចឃ្យ ត លពេក្កឃ្យាតិ ឲចំ ចិភឃាឃ ទ្ទុបសឃាឃ បិរេក្ខឃ្យាតិ៍

វជ្ជសុត្តចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៍

ទុតិឃចក្កចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៍

៣៍ តតិឃចក្កោ

១៍ សព្ពហុលសុត្តចណ្ណនា

១៩៍ ដដ៏ត្ថុប្បដ្ឋេកតាតិ សឹសេ បដិមុក្កេត ដដិកលិពេត៍ អបរិក្កហ(ព្រាហ្មណបដ្ឋេឌិតា ហិ ដដិឃ ខ្ញោចទិឃំ ចទត្តិ៍ ខ្ចត្តទណ្ឌាល្ហា អត្តក្រុត្តត្វាឃ កហិតំ ពេតសំ អប្បិច្ឆការចប្បការសតំ ពេតភាហ “អប្បិច្ឆការចប្បការសតត្វា”ត្តិ៍ សឹសំ ខ្ចកពេប្បត្វាតិ ឲត្វ អតិចិឃ សឹសស្ស ខ្ចកប្បិតការចំ ទស្សេតុំ “ហត្ថេកត ខ្ចុទំ បហទេត្តា អរឆាតតំ កត្វា”តិ ទុត្តំ៍ ឌិចំ្បត្តឹហិទិត្វាតិ លប្ពតចាលតចេសេត យុលេតា តិក្ខិពេត្វា៍ ពេតភាហ “ខ្ចុទ្ធ”ត្តិអាទិ៍ តិសារាលត្តិ តិភក្ខភក្រុដិ ចិឃ ភលិពេ ឌាតត្តា ភលិដិកំ៍ ពេតភាហ “ភលិពេ ខ្ចដ្ឋិតំ ចលិត្តឃ”ត្តិ, តិភក្ខចលិកំ

តលិនេ កត្វាតិ អតេ្ថា អត្តនោច ទេនេតិ អត្តនោច បិបកម្មនិព្ពត្តកេ ទេនេ, បច្ចត្ថិកាហរេនាតិ អធិប្បាយោ។

សព្ពហុលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ សមិទ្ធិសុត្តវណ្ណនា

១៥៨។ មយំហ្លិកាតិ ឧចទ្វបស្ស តាយ សមុាសមុទ្ធស្ស សត្វស្ស បដិលិទេកា, ឧចទ្វបស្ស ច តាយ និយ្យានិកស្ស សទ្ធម្មស្ស បដិលិទេកា, ឧចទ្វបិនត្ថា សុប្បដិបន្នានំ សព្រហ្មចារីនំ បដិលិទេកា, ឧទេព មយំហ្សុលទ្ធលិកា។ មយំហ្សុលទ្ធន្តិ យទេត្ថានំ មម និយ្យានិកសាសទេន បព្ពជ្ជា ឧបសម្បទា, តម្ហិ ច្ចា អភិរតិតិ សព្ពទេត្ថានំ មយា សុលទ្ធំ យថា បនស្ស ឧចំ ទេចតទេសា បរិចិតទេក្កា ឧប្បទេន្នា, តំ ទស្សេត្ញុំ “ទេសា កិរា”តិអាទិ ចុត្តំ។ ចរិតាត្វុបចទេសន ពហិតំ ម្ហលពម្ពដ្ឋានំ បិសាទិពន្តិ បសាទាចហំ។ ឧចមទេហាសិតិ “លិកា ចត ទេម”តិអាទិនា ឧចំ បរិចិតទេក្កា អទេហាសិ។ និសិន្នសនិទេសាតិ និសិន្នោ ចិយ។ តម្ហិទេមច ធារទេតតិ មម្ហិ ធារទេត និសិន្នំ មារទេសា ឧបសង្កមិ, តម្ហិទេមច ធារទេត។ តស្សាតិ សមិទ្ធិទេត្ថរស្ស។ ពម្ពដ្ឋានំ សប្បាយត្តិ ពម្ពដ្ឋានកាចតាយ អត្ថយុត្ថានំ សប្បាយំ ឧបការាទចហំ កថិស្សតិ។

មយត្ថិ មយា។ សតិ ច បញ្ញា ច សតិបញ្ញា, តា អវិមយទេក្ខត ឌាតតសមត្វតការទេចត អទបាទុន្នា។ ទេឆទេរា កិរ តថា ចិបស្សតំ ឧស្សុក្កាទេបសិ។ កាមត្តិ មថាវុចិ។ ទេពចិ “កាមំ កទេស្សតិ អាមសុតា ‘កាមា’តិ មារស្ស អាលបនំ”ត្តិ ចទេន្តិ។ ចិកិសការទេហានីតិ កមាតការទេហានិ។ រូបានីតិ ចិប្បការានិ។ ចិប្បការទេត្ថាបិ ហិ រូបសទ្ទោ “រូបំ ទស្សេតិ អនប្បកំ”ត្តិអាទីសុ ចិយ។ ន ពទេមស្សសីតិ សមលាសមុកទេលាទេតា ន ចលិស្សសិ។

សមិទ្ធិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ គោធិកសុត្តវណ្ណនា

១៥៩។ បព្ពតស្ស បទេស្សតិ បព្ពតបាទេទ ឧបច្ចកាយំ។ សមទេយ សមទេយ លទ្ធត្តា សាយមិកំ។ ទេតនាហ “អប្បិតប្បិតក្ខណេ បច្ចនីកធម្មេហិ ចិមុច្ចតី”តិ។ ទេលាកិយចិមុត្តិ ហិ អនច្ចន្តបហាយិតាយ សមយចិមុត្តិ នាម, ទេលាកុត្តរចិមុត្តិ អច្ចន្តបហាយិតាយ អសមយចិមុត្តិ។ តាហិ សមន្នាគតា “សមយចិមុត្តា, អសមយចិមុត្តា”តិ ច ចុច្ចន្តិ។ យាច បថមជ្ឈានតិព្ពត្តនំ, តាច ពស្មា បរិហាយីតិ អទេត្ថា? សាពាធត្តាតិ សទេរាគត្តា។ ចាតបិត្តសេម្ហទេសនាតិ ពទាទិ ចាតបិត្តទេចទេសន, ពទាទិ ចាតទេសម្ហទេសន, ឧភិន្នម្បិ សន្និបាតចទេសន។ អនុសាយិទេកាតិ កាយំ អនុគន្ត្វា សយិតោ, យាប្បាយមការទេចន ធិរតាតិ អទេត្ថា។ សមាធិស្សាតិ សមាធិកាទេចតាយ ឧបការពធម្មឧបត្វទេការជនានិទេកា។ ឬទេតុត្ថិ សទេមាឆារទេតត្វំ បរិហាយីតិ សទិរស្ស អពល្លការទេចតា។

អាហទេរយ្យន្តិ ឌីចិតហរណត្ថាយ ឧបទេនយ្យំ។ និពាន្តា ពតិ ទេហាតិ ទេពចលំ ព្រហ្មលោកូបបត្តិទេតា, ន ទេសាតាបន្នានំ ចិយ បរិច្ឆិន្នការទេចន។

តេនាហ “ព្រហ្មលោកេ តិដ្ឋន្តី”តិ។

ជលមានាតិ សមុជ្ជិតនិម៌តទ្ធិយា អនញ្ញសាធារណបរិវារសម្បត្តិយា ច សទេវកេ លោកេ ជលមានា។ មំសចក្ខុ ទិព្វចក្ខុ ធម្មចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ សមន្តចក្ខូតិ បញ្ចហិ ចក្ខូហិ ចក្ខុមា។ អានុភាវធរាតិ អចិន្តេយ្យាបរិមេយ្យពុទ្ធានុភាវសម្បន្នា។ អានុភាវបរិវារេនាបិ ហិ ជុតិ-សេដ្ឋា ហោតិ “ឥទ្ធិជុតិពលវីរិយូបបត្តី”តិអាទីសុ (ជា។ ១។១១។៣៥៦, ៣៥៧) វិយ។ អនវសេសតោ ញាតំ សិមតិ សម្ពុជ្ឈន្តីតិ អក្កមេក្កា ញាតសំ។ តត្ថិដ្ឋន្តា បន អរហត្តស្ស ញាតសតា ឧដ្ឋា។ សិលវិនីតិ អនុត្តរសិលវិនីតា។ សិក្ខមានាតិ សិក្ខាតិ ការេន្តោ អត្តនោ សន្តានេ ឧប្បាទេន្តោ។ ន វិត្តកាវនា។ តេនាហ “សករណីយា”តិ។ ជនេតិ សត្តស្ស ការេម, សទេវកេ លោកេតិ អនេត្វា។ វិស្សុតាតិ អនញ្ញសាធារណេហិ សិលាទិគុណេហិ វិស្សុតា។

វេទនំ វិក្ខម្ភេត្វាតិ ឧប្បន្នំ ទុក្ខវេទនំ បដិច្ច ឧប្បន្នអត្តកិលមថំ អនុប្បាទនវសេន វិក្ខម្ភេត្វា។ ជយេន វេទនំ បរិគ្គហេត្វា បច្ចវេក្ខណា វិធិនោវ ឱតរតីតិ គន្ត្វា មូលកម្មដ្ឋានត្តំ ឧត្តំ។ “សមសីសី ហុត្វា បរិនិព្ពាយី”តិ វត្វា តស្ស បទេនំ វិភជិត្វា ពុទ្ធានុភាវំ ទស្សេតុំ “សមសីសី នាម ចតុព្ពិធោ ហោតី”តិអាទិមាហ។ ឥរិយាបថវសេន សមសីសី ឥរិយាបថសមសីសី។ ឯស នយោ សេសេសុបិ។

ឥរិយាបថេហោបនត្ថាតិ ឥរិយាបថេហិ អសមានេហោ។ ឯកប្បហារេនេវាតិ ឯកេនេវ លោកេន។ បរិនិព្ពានេនាតិ អនុបាទិសេសបរិនិព្ពានេន, ន កិលេសបរិនិព្ពានេន។ ឯត្ថាតិ ឯតេសុ ទ្វីសុ នយេសុ។ ឯកំ សតិ តេនេវ ឥរិយាបថេន វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា តេនេវ ឥរិយាបថេន, ឯកស្មិំ អន្តោរោគេយេវ វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បត្វា តេនេវ រោគេន បរិនិព្ពាយន្តោ ជីវិតសមា ពាហិរាបិ សមសីសិនោ ឯវ សម្មុទេយ្យុំ។ តស្មា ទុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

សីសេ ចត្តុ តេរស – បលិពោធសីសំ តណ្ហា, ពន្ធសីសំ មានោ, បរាមាសសីសំ ទិដ្ឋិ, វិក្ខេបសីសំ ឧទ្ធច្ចំ, កិលេសសីសំ អវិជ្ជា, អធិមោក្ខសីសំ សទ្ធា, បគ្គហសីសំ វីរិយំ, ឧបដ្ឋានសីសំ សតិ, អវិក្ខេបសីសំ សមាធិ, ទស្សនសីសំ បញ្ញា, បវត្តិសីសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ, គោចរសីសំ វិមោក្ខោ, សង្ខារសីសំ និរោធោតិ។ ឯតេសុ តេរសសុ សីសេសុ បលិពោធសីសាទីនិ បវត្តិសីសញ្ច បរិយាទិយិតព្វានិ, អធិមោក្ខសីសាទីនិ បរិយាទាយកានិ, បរិយាទាយកផលំ គោចរសីសំ។ តទិទំ វិមុត្តិផលំ វិមោក្ខោ, បរិយាទាយកស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស ច អារម្មណំ សង្ខារសីសំ សង្ខារវិវេកភូតោ និរោធោតិ បរិយាទិយិតព្វានំ បរិយាទាយកផលារម្មណានំ វសេន វិយ សំសិទ្ធិ ទស្សនេន សមសីសិភាវំ ទស្សេតុំ បដិសម្ភិទាយំ តេរស សីសានិ វុត្តានិ។ ឥធ បន “អបុព្ពំ អចរិមំ អាសវបរិយាទានញ្ច ហោតិ ជីវិតបរិយាទានញ្ចា”តិ (បុ។ ប។ ១៩) វចនតោ តេសុ កិលេសបវត្តសីសានំ វសេន វសេន យោជនំ ករោន្តោ “ឯត្ថ ច បវត្តិសីស”ន្តិអាទិមាហ។

តត្ថ បវត្តិសីសំ បវត្តតោ វុដ្ឋហន្តោ មគ្គោ ចុតិតោ ឧទ្ធំ អប្បវត្តិករណវសេន យទិបិ បរិយាទិយតិ, យាវ បន ចុតិ, តាវ បវត្តិសន្តានវតោ “បវត្តិសីសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ចុតិចិត្តំ ខេបេតី”តិ អាហ។ កិលេសបរិយាទានេន បន មគ្គចិត្តេន អត្តនោ អនន្តរំ វិយ និប្ផាទេតព្វា បច្ចវេក្ខណវារា ច កិលេសបរិយាទានស្សេវ វារាតិ វត្តព្វតំ អរហតិ។ “វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតី”តិ (ម។ និ។

១.លិប៍; ឋ. តិ. ៩.១៦) វចនតោ បញ្ចក្ខន្ធបរិយាបន្នេន កិលេសបរិឡាហានំ សមាបិតំ នាម ហោតិ, តំ បន បរិយាបន្នំ ឃនិ ទ្ធតិដ្ឋេន ហោតិ, តេនេវ ឋិតបរិយាបន្នា ហោតីតិ ញាយាយ វាទទ្ធតិសមតាយ កិលេសបរិឡាហានដ្ឋិតបរិឡាហានានំ អបុព្ពាចរិយតា វេទិតព្ពាតិ ទស្សេន្តោ “ទ្វិន្នំ ឋិតានំ ឯកតោ ឧប្បាទោ នត្ថិ”តិអាទិមាហ។ ទ្វិន្នំ ឋិតានន្តិ ទុតិឋិតយក្ខឋិតានំ។ តត្ថ បញ្ចក្ខន្ធំ បរិបុណ្ណដ្ឋានឋិតានំ សត្តក្កត្តុំ បវត្តិយា, អបរិបុណ្ណានំ វា បញ្ចក្កត្តុំ បវត្តិយា។ កិញ្ចាបិ “ឯកោ វា ទ្វេ វា”តិ វុត្តំ យថា “ឯកំ វា ទ្វេ វា តទារម្មណឋិតានី”តិ, ហេដ្ឋិមន្តេន បន ទ្វេ បវត្តន្តិ។

ឧប្បាទេតព្ពាតិ ឧប្បជ្ជិតព្ពាតិ អត្ថោ។ អនុបាទិសេសសេនាតិ អនុបាទិសេសនិព្ពានេន។

ឆន្ទាយិតត្តន្តិ ឆន្ទស្ស ថិយ អយិតកាម៍ បវត្តិអាការោ។ ឆន្ទសមិសា ចលិតកា ឆន្ទចលិតកា, ពិយិរចលិតកា, ឯយ យតិកា “ពិយិរ”ន្តិ វុច្ចតិ។ អប្បតិដ្ឋិតេនាតិ បតិដ្ឋំ អលភន្តេន។ ញាណុប្បត្តលក្ខណេ ឯតំ ករណវចនំ, អនុប្បត្តិឧទ្ទេនាតិ អត្ថោ។ នតិ ហិ ឧប្បាទេ បតិដ្ឋិតំ នាម សិយា, អដ្ឋកថាយំ បន យទេវ តស្ស វិញ្ញាណស្ស អប្បតិដ្ឋានការណំ, តទេវ បរិនិព្ពានការណន្តិ វុត្តំ “អប្បតិដ្ឋិតការណា”តិ។

សោរេណ ឆេដ្ឋស្សាតិ “អថេលិ វត ទេ វាឃាទោ ខាទោ”តិ សោរេណ អភិក្កមស្ស។ អកស្សទាតិ ខាលចសោកាភិញ្ញស្ស សតិសមោធា សិទ្ធិលំ កហិតា កស្សិ បតិតា សា កទ្ធា។

គោធិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. សត្តវស្សានុពន្ធសុត្តវណ្ណនា

១៩០. យស្មា កបិលវត្ថុតោ និក្ខន្តកាលតោ បដ្ឋាយ យាវទា ពុទ្ធារាបទេក្ខា លោកនាថំ អនុពន្ធិត្វា អារទ្ធោ, តស្មា វុត្តំ “សុទេ ទៅឆិយា លច្ឆស្សាមី”តិ។ អតិកេហទ្វាតិ អនុកន្តា តស្ស យថាវុចិ បដិបត្តិ អនុចន្តោ ថិយ ហុត្វា។

អវជ្ឈាយន្តោតិ បជ្ឈាយន្តោ។ ឧទោ ចិត្តបរាជិតោ អសិ នុ។ បរាណាតិក្កន្តន្តិ ករុណំ។

លក្ខិត្វា ឧប្បិលេត្វា។ កាយាសវាឌីតិ បដហន្តោ អគារវេវា។

បេហីតិ អបេហិ។ បិរកាយិកោតិ បិរក្ខុយគសីលិ។ តេកាលិកោ អយំ កាយិ-សទ្ទោតិ អាហ “ឯយបី”តិអាទិ។

យាវចិក្ខាតីតិ យាវកណ្ហកាតិ កណ្ហកសមិសាតិ យាវស្ស ឥរាធារាតិ។ ចិរុទ្ធសេចិតាតិ ចិរោនចសេន តាសំយេវ វេចចនាតិ។ តាតិ

សទ្ទបទេតា ឥទស្សាតុំ “អប្បមាណ”តិអាទិ ចុត្តំ· តិរច្ឆានតិយាតិ តិរច្ឆានយោនិកា· វុក្កលតិយាតិ វុក្កលចហា·

ចិកប្បចសេតចេនិតច្ឆា ឱបយុបរិកប្បចិសយត្វា តស្ស កិរិយាបទស្ស· តេតាហ “អត្ថបរិកច្ឆេយ្យា”តិ· ឲត្វាតិ ឲតស្មិំ សេយចណ្ណចត្វស្មិំ· យុត្តិ យុត្តយត្ថវំ ចិតត្ថយ្យាយ បដិលេកយ្យាយ· អស្សាទោតិ អស្សាទេតច្ឆា·

សត្វចស្សាតុពាត្តសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

៣· យារដិហុសុត្តចណ្ណតា

១៩១· ចិត្តឹតិ សោកចសិកោ ហុត្វា ចិត្តយិ· កហិការតហត្ថិតិយោតិ ឌឹបកកទេហុយោ· ឲកសតំ ឲកសតត្តិ ឲកសតំ ឲកសតំ បទេដ្ឋកំ សតំ សតត្តិ អទេត្វា· តេតាហ “ឲទេកកំ សតំ សតំ កត្វា”តិ· កុយាទិចណ្ណសតត្តិ កុយាទិត្តឹតំ អត្ថកាចាតំ សតំ· តា កិរ បដយំ កច្ឆាត្ថេបត អត្ថាតំ ឥទស្សត្ថំ· អត្ថបាតបុបា្យតទិ្យាសយច្ឆា កច្ឆាតិ· បុត យចាចុត្តកុយាទិត្ថេបត វុបាតបុប្បា ហិ កុយាទិ· បុត ចត្ថកាត្ថេបត· តំ សត្លាយ ចុត្តំ “អចិដាតចណ្ណសត”ត្តិ · តតិយចាទេរ យុចតិត្ថេបត· ចិដាតា ហិ ច្ឆតឹ អតតិក្កត្តយត្ថិយចយា យុចតឹ· ឲត្វាចតា ឆាលិ តទ្ទហឹ បេរិទិតិ តិចិសាទុ ច្ឆតឹទុ បុរិយា ខេត្ត ឥស្សិតា, បទិយោយសាតចាទេសុ យត្ថស្សិដាតិកាតំ យត្ថស្សិត្តិយោច ទុដ្ឋត្តិតិ តេត យត្ថស្សត្ថេបត តា អត្ថាតំ ឥទស្សត្ថំ·

អត្ថស្ស បត្តិត្តិ ឲកត្ថទោតា ហិតាត្ថប្បត្តិ· ហឥយស្ស សត្តិត្តិ បទេយចិត្តបសយំ· កិលេសសេតត្តិ កាយកុលសច្ចាតំ បដយំ កិលេសសេតំ· សា ហិ កិលេសសេតា អដ្ឋាតស្សាតសកាចាបិ បដិបត្តយមាតា បិយាយិតទិច្ឆដ្ឋិតច្ឆាត្ថបកាចទោតា បិយត្ថបសាតត្ថបិ តាយ អត្ថទោតា កិដ្ឋចទេសត· ឲទេកា អហំ ឈសាយត្តោតិ កហសក្កហិកាយ កិលេសសក្កហិកាយ ច អកាចទោតា ឲទេកា អសហាទេយា អហំ លក្ខហុបតិត្ថ្យាទេតត តិត្ថ្យាយទេត្វា· អត្ថពុន្តិត្តិ អត្ថក្កទេយត យក្កបដិបាដិយា ពុត្តិ្យបដិពុត្តិ្យ តស្វាតិ យចាចុត្តចិទេចកសុលសយឌិកយតិបិត្តំ· អកាទេលាតាតិ បិត្តសត្តចស្ស អកាទេលាត· សក្កិតិ សក្កិកាទេចា·

កតទេយតចិហាទេតាតិ ឈាតសយាបត្តឹតំ កតទេយត ចិហាទេត· ច្ឆឆ ឥតិយបទស្ស អទេត្វា ចិស្សជ្ជតកាចាចណ្ណតាយទេយច អាចិ កចិស្សតិ· អតាយត្តេត “តំ បុក្កល”ត្តិ សយុលា ដិតបិ្ប កកចត្តិ អសយុលា ចិយ កត្វា ចឥតិ, កចំ ត្វត្តិ អទេត្វា·

“អចិតក្កឈាយិ”តិ ចក្កយាតត្វា អយទេយចេត្វ កាយបស្សទ្ធិ ទេចនិតច្ឆាតិ អាហ “ចតុត្ថជ្ឈាទេតត អស្សាសបស្សាសកាយស្ស បស្សទ្ធត្វា បស្សទ្ធកាទេយា”តិ· បុច្ឆាកិសក្កាទាឌិទេក កយុាកិសក្កាទេ· កាយាលយាឌិតំ អកាចទោតា អតាលទេយា· ត សទេតិតិ ត សចតិ· ទាកចទេសត ហិ សត្វា ឯសារយត្ថសចត្តិ· ត ធិទេតាតិ ត ធិតយិត្ថចិទេត្វា· ទេយាហចទេសត ហិ សត្វា ធិតយិត្ថ អាបដ្ឋិតិ· ឌិយត្ថកិលេសសហស្សត្តិ លុត្ថកចត្វចិកទេក្ក (ចិក· ប័ទ៧, ៥សិ៥) អាកទេតសុ អដ្ឋសុ កិលេសសទេតសុ អដ្ឋសតំ តល្យាចិចទិតាតិ អបទេត្វា ទេសសា បច្ឆាសាឌិកំ សតំ កិលេសា, ទេត

(ពហុឌារេល (ឌី៓ តិ៓ ១៓១១) អាកតាហិ ក្ខារដ្ឋិយា ឌិដ្ឋិហិ រហ បញ្ចបញ្ញារាឆិកំ រត្តរតំ ហោតិ; តា ច ក្ខប្បត្តាត្បត្តការចេត ឌិក្យលិតា ឌិឃឆ្លកិលេសរហស្សំ ឌរាឆិកំ ហោតិ; តំ អប្បកំ បត ក្លាតយឆិកំ ចា កលាត្បកំ ត ហោតីតិ “ឌិឃឆ្លកិលេសរហស្ស”ត្តិ ចុត្តំ៓ ត្ថតរេរសំ អតីតាឌិកាចាយរតតោ អក្កហលំ បហាតស្ស អឆិប្បេតត្តា៓ អឃរេត្តុ រទេច្ចុរបិ, ចិត្តារេរា បត អកិឆយុឌីកាឃំ (ឆ៓ រ៓ អត្ឌី៓ តិឌាតកចាចណ្ណតា) ចុត្តតរឃត ចេឌិតទេត្ថា៓ បឆយបឌេតាតិ “ត ក្យប្បតី”តិ ត្ថយិតា បឌេត៓ ក្យតិរឃតាតិ “ត របតី”តិ បឌេត៓ តតិរឃតាតិ “ត ឆិតោ”តិ បឌេត៓ តីចរលាប្បហារតត លីលារបចតំ ឌស្សតិ, អតចរេររតោ តីចរលាត់ អច្ចត្តប្បហាត់ អឆិប្បេតំ៓

បញ្ចក្ខារិកកិលេសរាឈំ តិណ្ណោតិ លត្តិក្ខារាត់ ចរេត បចត្តតកិលេសរាឈំ តរិត្វា ឌិតោ៓ ការេយាឈឌិដ្ឋោឈករចាឈដ្ឋកិលេសកាចរតោ “បញ្ចោឈក្កហលោត ចា បញ្ចោរម្ពកិឃាតិ រំឃោឌតាតិ ចេឌិតត្ថាតី”តិ អាហ៓ រូបរាកាឌឃោ ចិររររតោ ត បញ្ចក្ខារិកាតិ ចុត្តំ “លដ្ឋក្កហលោត បញ្ចដ្ឋម្ពាកិឃាតិ ចេឌិតត្ថាតី”តិ៓

យច្ចរាឌស្សាតិ រប្ពត្ថ រាយិចចតត្តិ ឌស្សត្តា “យច្ចរាឌស្ស ហត្តុតោ”តិ អាហ៓ តឃយាតាតត្តិ អតាឌរេ រាយិចចតត្តិ កត្វា ចុត្តំ “តឃយាតស្ន”តិ៓

ក្លាហច្ចាតិ ត្យក្លឹ តិស្សាយ៓ “ត្ថឌយចោចា”តិ ចេរត់ តិដ្ឋារេបត្វាតិ ឲតោត រំឃុតត្តស្ន អឃំ តិកយតបិឡុត្ថ, ហេដ្ឋា អតាកតតឃត្តា បត កោស្នចិ បេតិត្តុកោស្ន ត លិលីឃតីតិ ឌស្សតិ៓ ឌដ្ឋល្លយាតាតិ ឌឌ្ឋការស្ស ហិ ឌដ្ឋកាទំ កត្វា តិដ្ឋរោ៓ តោតាហ “អតិចិឃ ឌលយាតា”តិ៓ តីហរីតិ តារំ កាឃចឌីចិកាទំ ត យតរិករោរត្តា តិលាឃបិ អយញ្ញាយាតោច អតបេក្ខតេច តីហរិ៓ ឲលតោ កដ្ឋត្តិ ឲលរិបិឌិកតោ កដ្ឋំ៓ ក្យណ្ឌតិលាឌិកច្ឆត្យលំ បេឌកិត្យលំ៓

យារឆីត្យស្នត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៓

តតិឃចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៓

រារត្តប្បការិតិយា រំឃុត្តតិកាឃ-អដ្ឋកចាឃ

យាររំឃុត្តចណ្ណតាឃ លីតត្តប្បការតា រយត្តា៓

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

# 𑽕𑽃 𑼩𑼶𑼒𑽂𑼓𑼸𑼥𑼷𑼱𑼁𑼫𑼸𑼡𑽂𑼡𑼁

## 𑽑𑽃 𑼅𑼌𑼄𑼮𑼶𑼒𑼴𑼱𑼸𑼡𑽂𑼡𑼮𑼠𑽂𑼠𑼥𑼴

𑽑𑽖𑽒𑽃 𑼅𑼌𑼄𑼮𑼶𑼫𑼁𑼙𑼴𑼡𑼴𑼡𑼶 𑼅𑼌𑼄𑼮𑼶𑼫𑼁 𑼮𑼶𑼙𑼴𑼫𑼶𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼱𑼁𑼮𑼞𑽂𑼟𑼪𑼴𑼥𑼴𑽃 𑼡𑼾𑼥𑼴𑼲 “𑼅𑼌𑼄𑼮𑼶𑼥𑼔𑼬𑼡𑼾𑼴 𑼫𑼾𑼮 𑼗 𑼩𑼶𑼒𑽂𑼓𑼸𑼥𑼷 𑼦𑼨𑽂𑼨𑼙𑼶𑼡𑼴”𑼡𑼶𑽃 𑼤𑼥𑼁 𑼱𑼪𑼴𑼣𑼦𑼾𑼡𑽂𑼮𑼴𑼡𑼶 𑼗𑼾𑼡𑼶𑼫𑼱𑽂𑼱 𑼬𑼴𑼙𑼴 𑼎𑼒𑼁 𑼫𑼸𑼡𑽂𑼡𑼁, 𑼬𑼴𑼙𑼦𑼸𑼡𑽂𑼡𑼾𑼴 𑼎𑼒𑼁, 𑼄𑼪𑼗𑽂𑼗𑼴𑼥𑼁 𑼙𑼾𑼜𑽂𑼝𑼒𑼾𑼴 𑼲𑼸𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼱𑼾𑼥𑼴𑼦𑼡𑼶 𑼎𑼒𑼁, 𑼤𑼥𑼦𑼡𑼷𑼥𑼁 𑼙𑼾𑼜𑽂𑼝𑼒𑼾𑼴 𑼲𑼸𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼱𑼾𑼜𑽂𑼝𑼶 𑼎𑼒𑼥𑽂𑼡𑼶 𑼎𑼮𑼁 𑼗𑼡𑼸𑼱𑼸 𑼪𑼸𑼓𑼾𑼱𑼸 𑼥𑼮𑼒𑼪𑽂𑼪𑼾 𑼒𑼫𑼶𑼬𑼪𑼴𑼥𑼾 𑼱𑼾𑼜𑽂𑼝𑼶𑼥𑼴 𑼔𑼲𑼶𑼡𑼪𑼸𑼓𑼾 𑼒𑼪𑽂𑼪𑼾 𑼉𑼥𑼷𑼫𑼪𑼴𑼥𑼾 𑼎𑼒𑼾𑼴 𑼈𑼦𑼴𑼱𑼒𑼾𑼴 𑼄𑼬𑼶𑼫𑼱𑼴𑼮𑼒𑼾𑼴 𑼦𑼛𑽂𑼗 𑼱𑼒𑼜𑼱𑼡𑼴𑼥𑼶 𑼫𑼾𑼴𑼙𑼴𑼦𑼾𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼙𑼥𑼦𑼣𑼁 𑼔𑼥𑽂𑼡𑽂𑼮𑼴 “𑼫𑼾𑼴 𑼆𑼪𑼁 𑼤𑼴𑼡𑼸𑼁 𑼈𑼱𑽂𑼱𑼲𑼡𑼶 𑼲𑼶𑼬𑼛𑽂𑼛𑼁 𑼮𑼴 𑼱𑼸𑼮𑼠𑽂𑼠𑼁 𑼮𑼴 𑼱𑼡𑽂𑼡𑼬𑼡𑼥𑼁 𑼮𑼴 𑼲𑼬𑼶𑼡𑼴𑼭𑼁 𑼮𑼴 𑼪𑼥𑼾𑼴𑼱𑼶𑼭𑼁 𑼮𑼴, 𑼱𑼾𑼴 𑼤𑼥𑼁 𑼣𑼾𑼡𑼹”𑼡𑼶 𑼱𑼪𑼴𑼣𑼦𑼾𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼪𑼲𑼴𑼭𑼣𑽂𑼤𑼁 𑼨𑼲𑼸𑼁 𑼒𑼛𑽂𑼗𑼥𑼁 𑼦𑼾𑼱𑼾𑼡𑽂𑼮𑼴 “𑼥𑼮𑼒𑼪𑽂𑼪𑼁 𑼥𑼶𑼜𑽂𑼝𑼶𑼡”𑼥𑽂𑼡𑼶 𑼱𑼸𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼎𑼒𑼒𑼁 𑼅𑼔𑼗𑽂𑼘𑼥𑽂𑼡𑼁 𑼄𑼥𑽂𑼡𑼬𑼴𑼪𑼔𑽂𑼔𑼾 𑼗𑼾𑼴𑼬𑼴 𑼦𑼭𑼶𑼨𑼸𑼣𑽂𑼤𑼶𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼡𑼡𑼾𑼴 𑼒𑼶𑼛𑽂𑼗𑼶𑼦𑼶 𑼤𑼥𑼁 𑼄𑼭𑼩𑼥𑽂𑼡𑼴 “𑼱𑼗𑼾 𑼡𑼁 𑼪𑼸𑼛𑽂𑼗𑼶𑼱𑽂𑼱𑼴𑼪, 𑼄𑼥𑼡𑽂𑼢𑼁 𑼥𑼾𑼴 𑼒𑼬𑼾𑼫𑽂𑼫𑼴”𑼡𑼶 𑼙𑼷𑼮𑼶𑼡𑼴 𑼮𑼾𑼴𑼬𑼾𑼴𑼦𑼾𑼱𑼸𑼁𑽃 𑼄𑼥𑼦𑼬𑼴𑼤𑼾 𑼄𑼬𑼶𑼫𑼱𑼴𑼮𑼒𑼾 𑼄𑼦𑼬𑼴𑼤𑼶𑼒𑼴 𑼡𑼾 𑼗𑼾𑼴𑼬𑼴 𑼄𑼥𑽂𑼤𑼴 𑼙𑼴𑼡𑼴, 𑼡𑼱𑽂𑼪𑼴 𑼡𑼁 𑼝𑼴𑼥𑼁 “𑼄𑼥𑽂𑼤𑼮𑼥”𑼥𑽂𑼡𑼶 𑼦𑼛𑽂𑼛𑼴𑼫𑼶𑼡𑽂𑼢𑼴𑼡𑼶 𑼄𑼜𑽂𑼝𑼒𑼢𑼴𑼫𑼁 𑼮𑼸𑼡𑽂𑼡𑼁𑽃 𑼮𑼶𑼮𑼾𑼒𑼴𑼮𑼴𑼱𑼥𑽂𑼡𑼶 𑼫𑼱𑽂𑼪𑼴 𑼫𑼡𑽂𑼢 𑼒𑼡𑽂𑼢𑼗𑼶 𑼗𑼶𑼡𑽂𑼡𑼮𑼶𑼮𑼾𑼒𑼾𑼴 𑼲𑼾𑼴𑼡𑼶 𑼫𑼾𑼮 𑼈𑼦𑼤𑼶𑼮𑼶𑼮𑼾𑼒𑼱𑽂𑼱 𑼱𑼶𑼣𑽂𑼤𑼡𑽂𑼡𑼴𑽃 𑼡𑼱𑽂𑼪𑼴 “𑼒𑼴𑼫𑼮𑼶𑼮𑼾𑼒𑼡𑽂𑼢𑼶𑼥𑼷”𑼡𑼶 𑼮𑼸𑼡𑽂𑼡𑼁𑽃

𑼥𑼶𑼱𑽂𑼱𑼬𑼠𑼥𑽂𑼡𑼶 𑼥𑼶𑼨𑽂𑼨𑼴𑼥𑼁 𑼱𑼨𑽂𑼨𑼱𑼖𑽂𑼓𑼡𑼱𑽂𑼱 𑼥𑼶𑼱𑽂𑼱𑼜𑼡𑽂𑼡𑼴𑽃 𑼦𑼗𑽂𑼗𑼮𑼾𑼒𑽂𑼓𑼠𑼛𑼴𑼠𑼾𑼥𑼴𑼡𑼶 𑼦𑼗𑽂𑼗𑼮𑼾𑼒𑽂𑼓𑼠𑼛𑼴𑼠𑼾𑼥, 𑼦𑼔𑼾𑼮 𑼪𑼔𑽂𑼔𑼧𑼭𑼛𑼴𑼠𑼾𑼲𑼷𑼡𑼶 𑼄𑼤𑼶𑼦𑽂𑼦𑼴𑼫𑼾𑼴𑽃 𑼥𑼶𑼨𑽂𑼨𑼴𑼥𑼦𑼡𑽂𑼡𑼶𑼥𑽂𑼡𑼶 𑼥𑼶𑼨𑽂𑼨𑼴𑼥𑼱𑼪𑽂𑼦𑼡𑽂𑼡𑼁 𑼤𑼪𑽂𑼪𑼾𑼴𑼒𑼴𑼱𑼁𑽃 𑼮𑼶𑼥𑼶𑼮𑼶𑼙𑽂𑼚𑼥𑼜𑽂𑼝𑼾𑼥𑼴𑼡𑼶 𑼲𑼣𑼫𑼁 𑼮𑼶𑼥𑼶𑼮𑼶𑼙𑽂𑼚𑼥𑼜𑽂𑼝𑼾𑼥 𑼲𑼣𑼫𑼪𑼙𑽂𑼚𑼶𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼣𑼸𑼒𑽂𑼓𑼸𑼦𑽂𑼦𑼴𑼣𑼥𑼾𑼥 𑼭𑼣𑽂𑼤𑼴𑼥𑼁 𑼎𑼡𑼾 𑼦𑼛𑽂𑼗 𑼒𑼴𑼪𑼴 𑼱𑼡𑽂𑼡𑼶𑼱𑼹𑼭𑼹𑼦𑼪𑼴𑽃 𑼄𑼤𑼶𑼒𑼸𑼜𑽂𑼜𑼥𑼓𑼥𑽂𑼤𑼶𑼒𑼴𑼡𑼶 𑼅𑼕𑼴𑼡𑼥𑼔𑼠𑽂𑼞𑼶𑼒𑼴𑽃

𑼅𑼌𑼄𑼮𑼶𑼒𑼴𑼱𑼸𑼡𑽂𑼡𑼮𑼠𑽂𑼠𑼥𑼴 𑼥𑼶𑼜𑽂𑼝𑼶𑼡𑼴𑽃

## 𑽒𑽃 𑼱𑼾𑼴𑼪𑼴𑼱𑼸𑼡𑽂𑼡𑼮𑼠𑽂𑼠𑼥𑼴

𑽑𑽖𑽓𑽃 𑼝𑼴𑼥𑼥𑽂𑼡𑼶 𑼆𑼱𑼷𑼲𑼶 𑼦𑼡𑽂𑼡𑼨𑽂𑼨𑼁 𑼄𑼬𑼲𑼡𑽂𑼡𑼁𑽃 𑼣𑼸𑼦𑽂𑼦𑼱𑼲𑼁 𑼄𑼩𑼶𑼩𑼮𑼶𑼡𑼸𑼁 𑼄𑼱𑼒𑽂𑼒𑼸𑼠𑼾𑼫𑽂𑼫𑼡𑽂𑼡𑼴𑽃 𑼣𑽂𑼮𑼖𑽂𑼔𑼸𑼭𑼦𑼛𑽂𑼛𑼴𑼫𑼴𑼡𑼶 𑼎𑼡𑽂𑼢 𑼆𑼡𑽂𑼢𑼶𑼫𑼾𑼴 𑼲𑼶 𑼣𑼲𑼬𑼒𑼴𑼭𑼡𑼾𑼴 𑼦𑼜𑽂𑼝𑼴𑼫 𑼐𑼣𑼥𑼦𑼗𑼥𑼮𑼶𑼤𑼶𑼁 𑼄𑼥𑼸𑼡𑼶𑼜𑽂𑼝𑼥𑽂𑼡𑼶𑼫𑼾𑼴 𑼈𑼒𑽂𑼓𑼭𑼶𑼫𑼁 𑼈𑼣𑼒𑼁 𑼡𑼴𑼦𑼾𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼡𑼠𑽂𑼞𑼸𑼭𑼾 𑼦𑼒𑽂𑼓𑼶𑼦𑼶𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼄𑼡𑽂𑼡𑼥𑼾𑼴 𑼨𑼸𑼣𑽂𑼤𑼶𑼫𑼴 𑼦𑼴𑼒𑼒𑼴𑼭𑼦𑽂𑼦𑼪𑼴𑼠𑼁 𑼦𑼬𑼶𑼗𑽂𑼘𑼶𑼥𑽂𑼣𑼶𑼡𑼸𑼁 𑼥𑼴𑼪 𑼆𑼡𑽂𑼢𑼶𑼫𑼾𑼴 𑼈𑼒𑽂𑼓𑼭𑼶𑼡𑽂𑼮𑼴𑼦𑼶 𑼮𑼠𑽂𑼠𑼱𑼠𑽂𑼝𑼴𑼥𑼔𑽂𑼔𑼲𑼠𑼾𑼥 𑼦𑼒𑽂𑼒𑼴𑼦𑼒𑽂𑼒𑼩𑼴𑼮𑼁 𑼙𑼴𑼥𑼶𑼡𑼸𑼁 𑼥 𑼱𑼒𑽂𑼒𑼾𑼴𑼥𑽂𑼡𑼶, 𑼒𑼾𑼮𑼭𑼁 𑼦𑼥 𑼣𑽂𑼮𑼷𑼲𑼶 𑼄𑼖𑽂𑼔𑼸𑼭𑼷𑼲𑼶 𑼈𑼦𑽂𑼦𑼷𑼭𑼾𑼡𑽂𑼮𑼴 𑼎𑼮 𑼙𑼴𑼥𑼥𑽂𑼡𑼶, 𑼡𑼱𑽂𑼪𑼴 𑼣𑽂𑼮𑼷𑼲𑼖𑽂𑼔𑼸𑼭𑼷𑼲𑼶 𑼣𑽂𑼮𑼖𑽂𑼔𑼸𑼭𑼦𑼛𑽂𑼛𑼡𑽂𑼡𑼴 “𑼣𑽂𑼮𑼖𑽂𑼔𑼸𑼭𑼦𑼛𑽂𑼛𑼴”𑼡𑼶 𑼮𑼸𑼡𑽂𑼡𑼴𑽃 𑼧𑼭𑼱𑼪𑼴𑼦𑼡𑽂𑼡𑼶𑼛𑼴𑼠𑼦𑽂𑼦𑼮𑼡𑽂𑼡𑼶𑼒𑼶𑼡𑽂𑼡𑼥𑼾𑼥 𑼗𑼡𑼹𑼱𑼸 𑼱𑼗𑽂𑼗𑼾𑼱𑼸 𑼄𑼱𑼪𑽂𑼪𑼾𑼴𑼲𑼮𑼶𑼲𑼴𑼬𑼾𑼴 𑼣𑼷𑼦𑼶𑼡𑼾𑼴 𑼲𑼾𑼴𑼡𑼷𑼡𑼶 𑼅𑼲 “𑼛𑼴𑼠𑼪𑽂𑼲𑼶 𑼮𑼡𑽂𑼡𑼪𑼴𑼥𑼪𑽂𑼲𑼷𑼡𑼶 𑼧𑼭𑼱𑼪𑼴𑼦𑼡𑽂𑼡𑼶𑼛𑼴𑼠𑼾 𑼦𑼮𑼡𑽂𑼡𑼪𑼴𑼥𑼾”𑼡𑼶𑽃 𑼮𑼶𑼦𑼱𑽂𑼱𑼥𑽂𑼡𑼶𑼫𑼴𑼡𑼶 𑼄𑼱𑼪𑽂𑼪𑼾𑼴𑼲𑼦𑼜𑼶𑼮𑼾𑼤𑼡𑼾𑼴 𑼮𑼶𑼦𑼱𑽂𑼱𑼡𑼾𑼴 𑼦𑼱𑽂𑼱𑼥𑽂𑼡𑼱𑽂𑼱 𑼭𑼒𑽂𑼓𑼠𑼦𑼛𑽂𑼛𑼴𑼫 𑼱𑼖𑽂𑼓𑼴𑼬𑼾 𑼦𑼸𑼨𑽂𑼨𑼩𑼴𑼔𑼾 𑼮𑼶𑼦𑼱𑽂𑼱𑼥𑽂𑼡𑼱𑽂𑼱𑽃 𑼄𑼛𑽂𑼛𑼴 𑼮𑼴𑼡𑼶 𑼆𑼡𑽂𑼢𑼶𑼦𑼸𑼬𑼶𑼱𑼡𑼾𑼴 𑼄𑼛𑽂𑼛𑼴 𑼮𑼴 𑼒𑼶𑼛𑽂𑼗𑼶 𑼮𑼡𑽂𑼢𑼸 “𑼄𑼲𑼁 𑼄𑼱𑽂𑼪𑼷”𑼡𑼶 𑼪𑼴𑼥𑼣𑼶𑼜𑽂𑼝𑼶𑼔𑼴𑼲𑼡𑼠𑽂𑼲𑼴𑼔𑼴𑼲𑼮𑼱𑼾𑼥 𑼔𑼲𑼶𑼡𑼮𑼡𑽂𑼢𑼹𑼱𑼸 𑼫𑼾𑼮𑼴𑼡𑼶 𑼅𑼲 “𑼄𑼲𑼁 𑼄𑼱𑽂𑼪𑼷𑼡𑼶 𑼡𑼠𑽂𑼲𑼴𑼪𑼴𑼥𑼣𑼶𑼜𑽂𑼝𑼶𑼮𑼱𑼾𑼥𑼴”𑼡𑼶𑽃

សោយាយុត្តចណ្ណភា និដ្ឋិតា។

២។ កិសាកោតយីសុត្តចណ្ណភា

១៩៣។ “កិសាកោតយី”តិ ឯត្ថ កា បនាយំ កិសាកោតយី, កិស្ស អយំ កិច្ចតិ ហុត្វា សយណឆយុំ យត្តុកំ បិសេបសិតិ តយត្តំ ចិការេចតុំ “បុទ្ធោ កិរា”តិអាទិយាទន្ទំ។ អញ្ញារាចាតិ អគ្គារិដ្ឋកចណ្ណអញ្ញារា ឯច ខាតា។ ភារុសាកត្តិ អទ្ធយាសកោត ភារុំ សាកញ្ចា អាហរិស្សាយីតិ អត្ថរាបណោ អត្ថរចិឌិ កតា។

សិទ្ធត្តកត្តិ សាសបំ។ សាលិយត្តិ អតាឆសាលិយំ។ ល្អុរកេ្កយចាតិ លុរសិរេ ឯច, កោសោរោហតគ្គលោ ឯចាតិ អត្ថោ។

ឯកយាសីតិ ឯត្ថ យ-ការោ បគសត្តិករោ។ សំហិតាចសេត ច បុរិយបគេ ចា រស្សត្តំ។ បរបគេ ចា ឌីឃត្តត្តិ អាហ “ឯកា អាសី”តិ។ កាចតប៉ុសកយេតំ “ឯកយត្តិ តិសីឌី”តិអាទីសុ ចិឃ។ បុត្តយរណំ អត្តិ អតីតំ ត្តុភាតិ បុត្តយរណស្ស អកាចតោ។ តេតចាហ “បុត្តយរណំ តាយ តត្តិ”តិ។ បុរិសំ កេចសិតុត្តិ ឃចា យឃ្យាបុរិសកេចសតា តាយ សត្តសោ តត្តិ, តចា ឯច បុត្តកេចសតាបិ តត្តិ, តស្ថា ទេយ បុត្តយរណំ ឯតគត្តិ, សត្តោសុ លត្តាឌីសុ កចាឌីសុ ច តឃ្យាតត្តិឃា អកាចកឆតេត សត្តសត្តុសុ តឃ្យា សត្តសោ ចិសោសិតា, តស្សាយេច ការកអចិញ្ញាគ្គតេ្ត បគាលិតោតិ អត្តគោ តិគ្គិលេសតំ បេចគត្តិ ឆេរិ សិហតាគំ តឌីតិ។

កិសាកោតយីសុត្តចណ្ណភា និដ្ឋិតា។

៣។ ចិខឃាសុត្តចណ្ណភា

១៩៤។ បញ្ចា អញ្ញាតិ ឯតស្សាតិ បញ្ចញ្ញំ, បញ្ចញ្ញមេច បញ្ចញ្ញិកំ, តេត បញ្ចញ្ញិកោត។ អាតតត្តិអាឌីសុ អាតតំ តាយ ចយ្ហបរិឃោតទ្ធេសុ តេករិអាឌីសុ ឯកតលំ ត្យុរិឃំ។ ចិតតំ តាយ ក្តកឃតលំ។ អាតតចិតតំ តាយ តត្តិតទ្ធឌីណាឌី។ សុសិរំ ចំសាឌី។ ឈតំ សយ្ហាឌី។ តតអាឌីចិសេសោបិ អាតតសេចាតិ “ចយ្ហបរិឃោតទ្ធេសុ”តិ ចិសេសតំ។ ឯកតលំ ក្សុគ្គលគ្គរាឌី។ ក្តកឃតលំ តេករិយុឌិក្កាឌី។ ចយ្ហបរិឃោតទ្ធំ សេសំ តត្តិតទ្ធំ សត្តំ អាតតចិតតំ តាយ, កោឃុលិអាឌីតយ្បិ ឯទេ្តច សត្តោហោ គដ្ឋោ។ ចំសាឌីតិ អាឌិសទេ្ធត សត្តិក្កាតយ្បិ សត្តោហោ។ សយ្ហតាឡអ-កំសតាឡអ-សិលិតាឡអ-សលិកតាឡអាឌី សយ្ហាឌី តាយ។ តត្ត សយ្ហតាឡអំ តាយ ខណ្ឌយឃតាឡអំ, កំសយឃតាឡអំ កំសតាឡអំ, សិលិឃំ អយោបទេ្ធត ច តាឡអតតាឡអំ។ សត្តោ កាយក្យុណោ ក្លុឈ្ឌិតបឈ្ឌិតដ្ឋេតាតិ ក្លបរិ ឈរណោត ច ចិស្សគ្គេត ច។ ឯចត្តិ “ត្តុយិតា ប្ញុតិកាយេឃតា”តិ។ អរុបដ្ឋាឃិតោតិ សត្តាឆិដ្ឋាគេតាឃំ ឆយ្ហគេសតាតិ អាហ “សត្តត្តាតិ សទេ្ទាសុ រុបរិរុបកេចស្ម”តិ។ តេតសំ ដ្ឋិត្តំ រុបរិរុបកចាគំ កហិតត្តា។ កចកាចសាយញ្ញតោ, តគឆិដ្ឋាគតោ កហិតោ កាយកេច។ អចិញ្ញាតយោ ចិហតោ អក្កយកេ្កត

ឧបញ្ញាតិតត្តា

ចិន្តាសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា

៦. ឧបាលចណ្ណាសុត្តចណ្ណនា

១៩៩. អក្កតោបដ្ឋាយាតិ សត្តអក្កតោ បភុតិ យាច មូលា អត្តរាយុត្តំ សមុទេច បុប្ផំ សាលទុក្ខំ ចណ្ណនាតុសិនេសត ចណ្ណនាតុសមុត្តំ ភុតិយំ កិច្ចតិ ចតតីតិ អាហ "តយា សតិសា អញ្ញា កិច្ចតី តត្តិ"តិ. បតុមសិនេសត អក្កិកល្វំ ចុទ្ទតីតិ អាហ "បតុមត្តទិកាយត្តិ ក្ខិត្តំ អក្កិតំ មតេញ្ញូ"តិ. តាសចំនេតិ តាសចំសមុលេ. "ត បស្សសី"តិ ចត្វា អតស្សតេ កាទលំ អាហ "ចសីក្ខុតមី"តិ.

ឧបាលចណ្ណាសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា

៩. ចាលិសុត្តចណ្ណនា

១៩៨. ព្ពុតត្តិ ព្ពុតំ តស្សតំ. កាហាបេសីតិ សមាគាបេសិ "ឌាតិ យា ទោធា"តិ. អញ្ញាត្តិ ពាត្តិចឆតោ អញ្ញា លេតតាតិ. តិចេសេសីតិ បចិសាបេសិ.

ចាលិសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា

ល. ឧបចាលិសុត្តចណ្ណនា

១៩ប. បុតប្បុតំ...បេ... អាកត្តិ កាលាស្ស អសមុហតត្តា. សត្តាបិតោ កិលេសសត្តាបេហិ. អកតីតិ អចិសយា.

ឧបចាលិសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា

ប. សិស្សុបចាលិសុត្តចណ្ណនា

១៩ដ. សមលិសតិសាតិ សមលលិក្កស្ស ឆានលោត សមលិសតិសា, កស្សចិបិ បិសល្លស្ស អទុច្ចតតោ ទោតមក្កស្ស អប្បដិបន្នតតោ តច សមលិកាចំ តាតុបស្សាមីតិ អធិប្បាយោ. បិសំ ធេត្តីតិ បិសំ សមន្តត្តិ, យថា តត្ត ឌិដ្ឋិបិសេ សត្វាតំ ចិត្តំ បដិមុក្កំ ហោតិ, ឧចំ សមន្តិតី

អត្ថោ។ តថាក្ខតា ច តេ សត្តានំ ចិត្តេ លិត្តា វិយ ហោន្តីតិ អាហ “ចិត្តស្ស ទិដ្ឋិបនំ លិបន្តីតិ អត្ថោ”តិ។ បដេ យោជេតីតិ ទិដ្ឋិបដេ សត្តានំ ចិត្តសន្តានតោ នីហរតិ ឆព្ពស្សឆព្ពតាយ។ តព្ពាតិ បិសយោជនតោ បិសណ្ឌោតិ ន វុច្ចតិ។ “ឋិតោ ពាហិទ្ធាយេវ បិសណ្ឌោ ហោន្តី”តិ វុត្តស្ស អត្ថស្ស និកយនំ។ ឧបដ្ឋា គន្ធា សន្តោបិ ពាហិរកសយមេយ សន្ធាយ ទុព្ពអសីហតាគស្សេត្ត “លេខ្ខតិ បិសណ្ឌា”តិ វុត្តំ។ បសិគន្តីតិ ទិដ្ឋិបដេ្ដ សំសារបដេ្ដ ច បកាសេហិ អកាឆា ឆុសិគន្តិ។

អភិកចិត្តាតិ សន្តានំកិលេសបរិហារេន អភិក្ខយ អតិក្កមិត្វា។ អខីណោតិ អខីនំ អចិនយិត្វា។ សន្តានំ អកុសលកម្មានិ កុសលកម្មានិ ច និលានំ ឧត្តាតិ សន្តានកម្មក្ខយោ, អនហត្វា រូបឆយោ សម្មេគច និយន្តិ ឧត្តាតិ រូបផសិសន្ធយោ, និដ្ឋានំ។

បឹស្សបចាលិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. សេលិសុត្តវណ្ណនា

១៤០. កោតិគំបកតំ ពិម្ពន្តិ ឋានំ អត្តភាវសង្ខាតំ ពិម្ពំ (ព្រហ្ម-ចិរសស្សុរិស-បជាបតិអាទីស្ស កោត គតំ និម្មិតំ និដ្ឋាគិតន្តិ កត្តត្ថានយោហំ ភាយ កាតុកាមោ បុច្ឆតិ។ អឃន្តិ អឃចត្តំ។ តេនាហ “ទុក្ខបតិដ្ឋានត្តា”តិ។ ហេតុនិរោធតាតិ តណ្ហាសង្ខតស្ស ហេតុនោ អនុប្បាទនិរោធេន។ បច្ចយវេកល្លតាតិ គតចសិដ្ឋកិលេសាភិសង្ខារាទិបច្ចយស្ស វេកល្លភាវេន, អបច្ចយភាវូបគមនេនាតិ អត្ថោ។

សេលិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. ចន្ទិរាសុត្តវណ្ណនា

១៤៤. ស្សទ្ធសង្ខារបុញ្ជោតិ រូបារូបធម្មកោ កិលេសសង្ខារសមូហោ។ បរមត្ថតោតិ សភាវេន។ យថា ន ហិ សត្តសង្ខាតសង្ខារបុញ្ជោ ភាយ បរមត្ថតោ ឧបលព្ភតិ, ឯវំ តន្តិនិយុត្តោ ភាយ កោចិ ន ឧបលព្ភតិ អវិជ្ជមានត្តា។ វិជ្ជមានេស្វេវ យថាបច្ចយសម្ភូតិយា លព្ភមានេស្វ តេនាការេនាតិ ឋាត្វីបុរិសាទិអាការេន។ ចចត្វិតេស្វេតិ បវត្តំ បច្ចយវិសេសសមុដ្ឋិតំ សណ្ឋានវិសេសំ ឧបាទាយ “បុរិសោ ហត្ថី អស្សោ”តិអាទិកា អភិសង្ខតា បទេត្តស្ស សម្មុតីតិ សវេត្តាតិ វោហារោ។ តេនាហ “សមញ្ញាមត្តមេវា”តិ។ បញ្ចក្ខន្ធុក្ខន្ធិ បញ្ចក្ខន្ធសង្ខាតំ ទុក្ខំ វុត្តំ ហោតំ ភគវតា “សំខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ទុក្ខា”តិ (ទី. និ. ២.៣៨៧; ម. និ. ១.១២០; ៣.៣៧៣; វិភ. ១០២) អញ្ញោ នេវ សម្ភវតិ យថាវុត្តទុក្ខតោ អញ្ញស្ស សង្ខតធម្មស្ស អភាវតោ។ ន និរុជ្ឈតីតិ ឯតេន អញ្ញោ ន និរុជ្ឈតិ, ឧប្បាទតោ ហោតិ និរោធោតិ។

ចន្ទិរាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សារត្ថប្បកាសិនិយា សំយុត្តនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

ភិក្ខុនីសំយុត្តវណ្ណនាយ លីនត្ថប្បកាសនា សមត្តា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᭖. ᬩ᭄ᬭᬳ᭄ᬫᬲᬁᬬᬸᬢ᭄ᬢᬁ

᭑. ᬧᬞᬫᬯᬕ᭄ᬕᭀ

᭑. ᬩ᭄ᬭᬳ᭄ᬫᬵᬬᬵᬘᬦᬲᬸᬢ᭄ᬢᬯᬡ᭄ᬡᬦᬵ

᭑᭗᭒. ᬧᬭᬶᬯᬶᬢᬓ᭄ᬓᭀ ᬉᬤᬧᬵᬤᬷᬢᬶ ᬲᬩ᭄ᬩᬩᬸᬤ᭄ᬥᬵᬦᬁ ᬳᬶ ᬅᬬᬁ ᬅᬘᬶᬡ᭄ᬡᬧᬭᬶᬯᬶᬢᬓ᭄ᬓᭀ ᬉᬤᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶ. ᬅᬬᬁ ᬧᬭᬶᬯᬶᬢᬓ᭄ᬓᭀ ᬓᬲ᭄ᬫᬵ ᬉᬤᬧᬵᬤᬶ?

ឋាតុំ, សង្ខារាទិកំ បច្ចយភូតា អវិជ្ជាទយោ។ ឥមេសំ សង្ខារាទិកំ បច្ចយា ឥទប្បច្ចយា, អវិជ្ជាទយោ។ ឥទប្បច្ចយា ឯវ ឥទប្បច្ចយតា យថា “ទេវោ ឯវ ទេវតា”។ ឥទប្បច្ចយានំ វា អវិជ្ជាទីនំ អត្តនោ ផលំ បតិ បច្ចយភាវោ ឧប្បាទនសមត្ថតា ឥទប្បច្ចយតា។ តេន បរមត្ថបច្ចយលក្ខណោ បដិច្ចសមុប្បាទោ ទស្សិតោ ហោតិ។ បដិច្ច សមុប្បជ្ជតិ ផលំ ឯតស្មាតិ បដិច្ចសមុប្បាទោ។ បច្ចយេតបិ ធម្មានំ បច្ចយដ្ឋោ ឯវ វិកាវិតោ។ តេនាហ “សង្ខារាទិបច្ចយានំ ឯតំ អធិវចន”ន្តិ។ សង្ខារាទីនំ បច្ចយា សង្ខារាទិបច្ចយា, អវិជ្ជាទយោ។ តេសំ សង្ខារាទិបច្ចយានំ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន វិសុទ្ធិមគ្គសំវណ្ណនាយំ (វិសុទ្ធិ។ មហាដី។ ២។៣៥១-៣៥២) វុត្តនយេន វេទិតព្វោ។ សព្វសង្ខារសមថោតិអាទិ សព្វត្ថ សព្វសង្ខារសមថាទិអភិធេយ្យំ សព្វំ អត្ថតោ និព្វានមេវ។ ឥទាតិ អស្ស និព្វានភាវំ ទស្សេតុំ “យស្មា ហី”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ និព្វានំ។ អាគម្មាតិ បដិច្ច អរិយមគ្គស្ស អារម្មណបច្ចយហេតុ។ សម្មន្តីតិ បដិប្បស្សទ្ធិវូបសមវសេន សម្មន្តិ។ តថា សន្តា ច សមិសេសំ ឧបសន្តា នាម ហោន្តីតិ អាហ “វូបសម្មន្តី”តិ។ ឯតេន សព្វេ សង្ខារា សម្មន្តិ ឯត្ថាតិ សព្វសង្ខារសមថោ, និព្វានន្តិ ទស្សេតិ។ សព្វសង្ខារវិសំយុត្តេ ហិ និព្វានេ សព្វសង្ខារវូបសមបរិយាយោ អដ្ឋកថាយំ វុត្តោ ឯវ។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។

ឧបធីយតិ ឯត្ថ ទុក្ខន្តិ ឧបធិ, ខន្ធាទយោ។ បដិនិស្សដ្ឋាតិ សមុច្ឆេទវសេន បរិច្ចត្តា ហោន្តិ។ សព្វា តណ្ហាតិ អដ្ឋសតប្បភេទា សព្វាបិ តណ្ហា។ សព្វេ កិលេសរាគាតិ កាមរាគរូបរាគាទិភេទា សព្វេបិ កិលេសភូតា រាគា, សព្វេបិ វា កិលេសា ឥធ “កិលេសរាគា”តិ អធិប្បេតា, ន លោភវិសេសា ឯវ ចិត្តស្ស បរិឡាហការាវាបិទតតោ។ យថាហ “រត្តម្បិ ចិត្តំ វិបរិណតំ, ទុដ្ឋម្បិ ចិត្តំ វិបរិណតំ, មូឡ្ហម្បិ ចិត្តំ វិបរិណត”ន្តិ (បារា។ ២៧១)។ វិរជ្ជន្តីតិ បលុជ្ជន្តិ វិលុជ្ជតោ សព្វសោ តេន វិសំយុត្តភាវតោ។ សព្វំ ទុក្ខន្តិ ជរាមរណាទិភេទំ សព្វំ វដ្ដទុក្ខំ។ ខីយតេ ខយតិ តេន តេន ខីយតេ ខយតីតិ ខយតិរោតិការេន សំសិទ្ធាតិ។ ផលេន វា សទ្ធិំ ខយំ សមាហារស្ស អាយតិំ អនុប្បាទការតោ។ ភវតោ វាតតោ និក្ខន្តំ តព្វ តស្ស សព្វសោ អភាវតោ។ វិរតិសង្ខាវិរកាសេតហិ បិដ្ឋិអាគិលាយនតាលុកលេសាសាទិវសេន កាយកិលមថោ ចេវ កាយវិហេសា ច ចេទិតព្វា។ សា ច ខោ ទេសនាយ អត្តមនាតត្តាតំ អបដិបជ្ជន្តានញ្ហិ វសេន, ជានន្តានំ បន បដិបជ្ជន្តានញ្ហិ ទេសនាយ កាយបរិស្សយោបិ នត្ថិ អបរិស្សយោ យេវ។ តេនាហ ភគវា – “ន ច មំ ធម្មាធិករណំ វិហេសេសី”តិ (ឧទា។ ១០)។ តេនេវាហ – “យា អជានន្តានំ ទេសនា នាម, សា មម កិលមថោ អស្សា”តិ។ ឧភយន្តិ ចិត្តកិលមថោ ចិត្តវិហេសា ចាតិ ឧភយម្បេតំ ពុទ្ធានំ នត្ថិ ពោធិមូលេ ឯវ សមុច្ឆិន្នត្តា។ អនុព្រូហិតំ សម្បិណ្ឌិតំ។ សោតិ អបិស្សុតិ និបាតោ។ វុទ្ធិប្បត្តា វា អច្ឆរិយា អនច្ឆរិយា, វុទ្ធិអត្ថោបិ ហិ -ការោ ហោតិ យថា “អសេក្ខា ធម្មា”តិ។ កប្បានំ សតសហស្សំ ចត្តារិ ច អសង្ខ្យេយ្យានិ សទេវកស្ស លោកស្ស ធម្មំវិភាគករណត្ថមេវ បារមិយោ បូរេត្វា ពុទ្ធភាវំ សមធិគតធម្មរជ្ជស្ស តត្ថ អប្បោស្សុក្កតាបត្តិទីបនតោ ភាគវត្តស្ស ច អច្ឆរិយតា តស្ស វុទ្ធិប្បត្តីតិ វេទិតព្វា។ អត្ថន្តរេន ហិ ភាវានំ អនច្ឆរិយតា។ គោចរា អហេសុន្តិ ឧបដ្ឋហិំសុ។ ឧបដ្ឋានត្ថា វិតក្កេតព្វតាវាតិ អាហ “បរិវិតក្កយិតព្វតំ បាបុណិំសូ”តិ។

យទិ សុខាបដិបទាវ, កថំ កិច្ឆតាតិ អាហ “បារមីបូរណកាលេ បនា”តិអាទិ។ ឯវមាទីតិ ទុប្បរិច្ចជានិ ទេន្តស្ស។ ហ-ន្តិ វា ឡុត្តត្តិ ឯតស្មិំ អត្ថេ និបាតោ។ “ឯតំសេត្ថ”តិ ពេហិ។ ហ ញ្ញុត្តំ, ឯតំសេន វា អលំ និប្បយោជនំ ឯវំ កិច្ឆេន អធិគតស្ស បកាសិតុំ ទេសិតន្តិ យោជនា។ ហលន្តិ វា អលន្តិ ឥមិនា សមានត្ថំ បទំ “ហលន្តិ វទាមី”តិអាទីសុ វិយ។ រាគទោសបរេតេហីតិ បរេតេហិ វិយ សព្វត រាគេត

ឥោះសេត ច ឫដ្ឋេហិ អភិក្ខតេហិៈ ទោកឥោះសាត្យកតេហីតិ ទោកឥោះសហិ អត្យពទេត្ថហិៈ

ឥច្ចាទីតត្ថិ ឥច្ចាទីតំ ចឲ្យត្តំ ចិបល្លាសាតំៈ ឲចំកពត្តិ ឲចំ អតិច្ចត្តិអាឌិតា អាកាះទេត បចត្តំ ឮឌ្ឍិប្បត្ថាៈ កាយទាកទត្តា ច កចទាកទត្តា ច តឹចទេលហិ តិច្ចពចិត្តពាឃ ឌិដ្ឋិទាកទត្តា ចិបទឹពាកិតិចេចសេត ត ឥល្លត្តិ ឃាឆាចទេពា ឆយ្ទំ ត បឌិចិឌ្ឍិប្បត្តិៈ សការេចតាតិ អចិបទឹពសការេចតៈ ឲចំ កាហាះបឲ្យត្តិ អតិច្ចត្តិអាឌិតា សការេចត ឃាឆាចទេពា ឆយ្ទំ ឌាតាះបពំៈ ទោកឥោះសបទេពតាបិ តេសំ សយ្ទុញហការេចតេចាតិ អាហ “ពយោលទេត្ថត អាច្ចដ៏”តិៈ

ឆយ្ទឥេសតាឃ អបេ្យាឃ្សុក្កពាបត្តិឃា កាទលំ ចិការេចតំ “កច្ទា បតា”តិអាឌិតា សឃយេច ទោឥតំ សយ្ដ្ឋាះបតីៈ អញ្ញាពទេចសេតាតិ ព្ទួយឃ្ស កកចទេពា សាចកកាច្ទបកយទេត អញ្ញាពទេចសេតៈ “អញ្ញាពទពាបសទេចសេតា”តិ ពេកចិ, សោ បតស្ស អទហត្តាឌិកយទេតទេច ចិកទេច្ឆឃ្យៈ តិចិឆំ កាទលំ អបេ្យាឃ្សុក្កពាបត្តិឃា បឌិបក្ខស្ស ពលចការេចា, ឆយ្ទស្ស កឝ្ទីទពា, ពត្ត ច កកចទេពា សាតិសយំ កាទចត្តិ ពំ ឥេឃ្សពំ “ពស្ស ហឹ”តិអាឌិ អាទឌ្ឍំៈ ពត្ត បឌិបក្ខា តាយ ទាកាឥេឃា កិលេសា សយ្ទាបឌិបត្តិឃា អន្តទាឃកទត្តាៈ ពេពសំ ពលចកាចទេពា ចិទបទិកាចតាឃ សត្តសត្តាតទេពា ក្ខ្ពិសោឌិឃពាឃ ទេព សទេត្ត យត្តហត្តិទេតា ចិឃ ក្ខ្ពាលបុទិសំ អឌិកចិត្វា អដេ្ឍាត្តទិត្វា អតឃញ្យសតំ អាបិទេឥត្តា អទេតកសពឥឃោឌតាឃាយចិត្តាទំ ស្សិតិចិពំ ឈតសត្ថិទេចសំ កល្ហកក្សក្ខយ្យិ អឌិសេត្តិៈ ក្ខទបទេកឥក្សទ្ឆ្ឆដ្ឋពាហិ ក្ខ្ពិសោឌិឃពំ បត ឥេឃ្សពំ “អឆស្សា”តិអាឌិ ច្ចត្តំៈ ពត្ត ច អទេត្តា អយដ្ឋពាឃ កឌ្ឍិឃបុណ្ណា លិព្យ, ចិទបិទិចាសិកពាឃ ពក្កកទិពា ចាដិ, ទេស្ត្ថហតិត្តក្ខ្ពាលការេចត ចសាបឹពបិទេលិតិកា, ពេលយិឃ្សិពពាឃ អឌ្ឍាតយក្កិពហទេត្វា ក្ខ្ពិសោឆតឹឃា ច្ចត្តាៈ ហឹត្ទបយា ទេចពា ទ្ទបបពាត្ថកាចទេពា អចិទកាលិកត្តា ច យលឹតពាឃ, កិលេសសំកិលេសោ ឲច បត ក្ខ្ពិសោឆតឹឃពទេទា អតាឌិកាលិកត្តា អទ្ទបតិឃ្សិពត្តា ចៈ ពេតាហ “អតិសំកិលិដ្ឋា”តិៈ

ឃឆា ច ក្ខ្ពិសោឆតឹឃពទពាឃ, ឲចំ កឝ្ទីទក្ខដ្ឋសក្សទត្សទេពៃសាតយ្យិ ច្ចទ៏ត្តាបយា ហឹត្ទបយាចៈ កឝ្ទីទេទាបិ ឆយ្ទា បឌិបក្ខចិឆយទេតត ពាទេលាត ចិសឥកាចំ អាបទេត្ត ស្សបិកទេដ៏ កទេចឃ្យ, បឌិបក្ខចិឆយតំ បត សយ្ទាបឌិបត្តិបឌិពាឌ្ឍំ, សា សឌ្ឍយ្យស្សចតាឌឹតា, ពំ សត្វិទិ ឆយ្ទ ច បសាឥាឃត្តំៈ សោ កទ្ទដ្ឋាតិឃាតំ អដេ្ឍសតទេហព្យកោតិ បណាលិកាឃ សត្តាតំ ឆយ្ទសយ្យដិបត្តិឃា (ពាហ្ទាឃាចតាតិមិពត្តិ ពំ ឥេឃ្សទេត្តា “អបិឆា”តិអាឌិយាហៈ

ដ្ឋបក្កិលេសក្ខពំ អបំ ទាកាឌិទឌំ ឲពស្សាតិ អប្យទឌំ, អប្យទឌំ អក្កិ បញ្ញាចក្ខុ ឃេសំ ពេព ពំសកាចាតិ កត្វា អប្យទឌក្ខុឌាតិកាតិ ព្ទួយពុំ ឥេឃ្សទេត្តា “បញ្ញាយឃេ”តិអាឌិយាហៈ អបំ ទាកាឌិទឌំ ឃេសំ ពំសកាចា អប្យទឌក្ខុឌាតិកាតិ ឲចទេយត្វ អទេត្វា ទេចឌិពទេត្តាៈ អស្សចតពាតិ “សឃំ អភិញ្ញា”តិអាឌីស្ស ចិឃ កទេណា បច្ចត្តចចតត្តិ អាហ “អស្សចតពាឃា”តិៈ ឥសបុញ្ញាកិទិឃចេចសតាតិ ឥាតាឌិឥសចិឆបុញ្ញាកិទិឃចត្វតំ ចេចសតៈ ពេតាហ “កពាឌិកាទា”តិអាឌិៈ បបញ្ចាសូឥតិឃំ (យៈ តិៈ អដ្ឋៈ ១ៈ១៦៧) បត “ក្ខាឥសបុញ្ញាកិទិឃចេចសតា”តិ ច្ចត្តំ, ពំ ឥាតាឌីស្ស សទេលាកយត-បទហិពបទិលាយតាឌិបក្កិបតចេចសេត ច្ចត្តំៈ

រាកាឌិយលេត នយលេហិ ឃ្នុរណាឌីហិ ឈហិ នត្វារេហិ នត្វុបដិខ្ឡោហិ កន្លារចតាចនេត ចិត្តាកចិអាឌិការេច ឩត្វា តក្កុបរិយាហតំ ចិយំនាត្យចរិតំ នឃំបដិកាត់ ចិត្តិតេតា៝ តេ កិរ ញុទ្ធកោលិហលិត្យូនេចត នខ្ឡាតក្យុត្វុហល់ លេកិ៎ ចខ្សោត្តា កោហខ្សោ ឩត្វា នត្វាខ្សាំ បដិឌាតត្តា ឃំ កត្ថិ អឌយុខេច "ឌខ្យោ"តិ ឌីបេឃ្នុ៝ តេតាហ "តេ ហិ ប៉ុរេតទ៌ ក្លូប្យខ្ជិត្វា"តិអាឌិ៝ អបិប៉ុរេតត្តិ ៦តំ កឃ្សុបឃ្សុ កកចតេតា នាងតត្តរឌាតតេតា បក្យតិ បិហិតំ តិន្លាតយហាក្ខារទ៌ អរិឃយក្កុ នន្លុខេងនតាហតេត្វុត អបិប៉ុរ ចិចរ៝

េនលេ បន្លួតេតា ក្លុខ្វា ហោតិ ឆិរេរា ច, ត បំឃុបន្លួតេតា យិឃ្សុកបន្លួតេតា ចាតិ អាហ "េនលេ ឃចា បន្លួតយុទ្ធី"តិ៝ ឌយុយឃំ បិនាឌត្តិ លេកិត្យុត្តរឌយុយាហ៝ េនា ហិ នន្លួនា បនាឌាចតេហា, នន្លួឌខ្យុ អតិក្កខ្យុ អត្យុកតេ្ឌត បិនាឌនឌិេនា ច៝ បខ្សាបរិយាយោ ចា ព្ឋឌ ឌយុ-នទ្ទោតិ ចុត្តំ "បខ្សាយឃ"ត្តិ៝ នា ហិ អត្យុកតេ្ឌត បិនារេងាតិ អកិឌខ្យុ អាកតា៝ តចា ចាហ –

"បខ្សាបិនាឌយារុឃ្យា អនេារេកា េនាកិតិ បឌ៑;

បន្លួតេ្ឌាច ក្យុខេ្ឌ, ឌីរេរា ងាំលេ អចេក្លូតី"តិ៝ (ឌ៝ ប៝ ៦៥);

ឃចា ហឹតិអាឌីឃ្នុ ឃចា ច បន្លួតេ ឩត្វា អត្តការេ ហេទ្ឌា ឍួលេកត្តឃ្សុ ប៉ុរិឃ្សុ លេត្តរកឌារបិឡុក្យូឌិការោយា តត្វុ ឃឃិតយត្យុឃ្សា ច ត បខ្សាឃត្តិ អត្យុខ្លួលកាចតេតា, ក្យុខិការុ បត អក្កិឌាលិ បខ្សាឃតិ នយុខ្លួលកាចតេតា, ៦ចំ ឌយុបិនាឌយារុឃ្យានត្តលេកិ៎ ឍួលេកឃតេតា កកចតេតា ងាណឃ្សុ អាបិចំ តាកត្ថិ អកតកល្យាណា នត្វា, ងាណក្កិតា អត្យុខ្លួលកាចតេតា អត្យុឡូអារកាចតេតា ច ទត្តិ លិត្វា នរា ចិឃ ហោត្តិ, កតកល្យាណា បត កន្លួប៉ុក្កលិ ក្ឈូរេ ជិតាបិ កកចតេតា អាបិចំ អាកត្ថិ បរិបក្កងាណក្កិតាឃ នយុខ្លួលកាចតេតា ក្លូឡូអារនត្តាតតាឃ ហិយចត្តបន្លួតេតា ចិឃ ចាតិ ៦ចំ ឃោឌតា តេចឌិតន្លា៝

កទ្ឌាតីឃំ បឃិរុបិសិត្វា កុរុតទ៌ បឃោឌត៌ ក្លុខ្លឃ្សុ អកិបត្វុតា អខ្ឡុនតា, នាបិ អត្វុតេតា ឃាចតាច ហោតីតិ អាហ "អខ្ឡុនតត្តិ ឃាចត"ត្តិ៝ បងេនចិនឃំ ងាណងឃ្សុត៌ អហុត្វា ញុទ្ធាត់ឃេច អារចលិកកាចតេតា ព្ឋង៌ ងាណក្ខឃំ "ញុទ្ធចក្លួ"តិ ចុក្ខតីតិ អាហ "ព្ឋខេយនញុោក្ខិត្តុ ងាណាត៌ 'ញុទ្ធចក្លួ'តិ តាយ"ត្តិ៝ តិណ្ណំ យកក្កុងាណាតត្តិ ហេឌ្ចិយាត៌ តិណ្ណំ យក្កុងាណាត៌ "ឌយុចក្លួ"តិ តាយំ ចត្យុនក្ខឌយុងឃ្សុតយត្តកាចតេតា៝ ឃតេតា តាតិ ងាណាតិ ចិខ្ជុបយការេចត ចុត្តាតិ, អក្កុយក្កុងាណំ បត ងាណកិក្ខឃ្សុ សិលាប្យត្តិឃា ងឃ្សុតយត្តុ ត ហោតីតិ "ឌយុចក្លួ"តិ ត ចុក្ខតិ, ឃតេតា តំ ចឌិទ្នុបយការេចត ចុត្តំ៝ ចុត្តតេឃតាតិ "អប្យរេងក្លូឌាតិកា"តិ ៦ត្វុ ចុត្តតេឃត៝ ឃខ្យា យត្ឋកិលេនា "អប្យរេងក្លូ"តិ ចុត្តា, តខ្យា ងាហលកិលេនា "យហារេងក្លូ"តិ តេចឌិតន្លា៝ បដិបក្លុចិឌយតនយត្វុតាឃ តិក្លូតិ ឃ្នុរាតិ ចិនងាតិ, ចុត្តចិបរិយាយេត យុក្ឃូតិ៝ នទ្ទាឌោយា អាការាតិ នត្ថហតាឌិប្យការេរ ចឌតិ៝ ឃុត្ឋរាតិ កល្យាណា៝ នយោហចិតោងតិឃំ បត "េឃនំ អានឃាឌោយា កោទ្ឌានា ឃុត្ឋរា, តេ ហ្វាការា"តិ ចុត្តំ, តំ ព្ឋយាឃ អត្វុចណ្ណតាឃ អខ្សាងត្វុ សំនត្ឋតីតិ ឌខ្ឌន្លា៝ ការេណំ តាយ បក្ខឃាការេរា, នក្ខាតិ ចា៝ បរេលេកត្តិ នយុរាឃំ៝ តំ ក្យុក្លាចហំ ចឌ្ជិ ចិឃ កឃតេតា បឃ្សិតន្លាត្តិ ចុត្តំ "បរេលេកខ្យោច ចខ្ជូខ្យា កឃតេតា បឃ្សុត្តី"តិ៝ នយុត្តិកចតេតា ចា អខ្សាត្តា ចិបត្តិកចោ បរេលេកោតិ ចុត្តំ "បរ...េប... បឃ្សុត្តី"តិ៝

អយំ បនេត្ថ បិឲ្យ៊្រាតិ ឲុត្ថ “អប្យ្រខេក្លា”តិ បគោតំ អត្ថចិកាចចេត អយំ តឃ្សុ តឆាកាចឃាឆេតបិឲ្យត្ថ៍ ឃក្ខានឹតតិៀ្យចិយុត្តបទិបិឥកាឆយ្ញាតំ ពលចការេចា តប្យខិបក្លាតំ បិបឆយ្ញាតំ ត្ទុខ្ពលការេច ឃតិ ទហោតិ៍ ទេឃត្ថា ពលចការេចា ឃក្ខានឹតំ ត្ទុខ្ពលការេចតិ

ចិយុត្តិបទិបិឥកាឆយ្ញាតំ ឃចិទេឃំ អត្ថិតាគត្ថិតាចទេឃត អប្យ្រខេក្លា យហារខេក្លាតិអាឥទេឃា បិឲ្យត្ថយំ (បខិ៍ យ៍ ១៍១១១) ចិកខិត្វា ឥឃ្សិតា “ឃទេក្ខា ប្យក្កទលិ អប្យ្រខេទក្លា”តិអាឥិតា៍ ពត្ត្វាឥទេឃា ឲុច លុខ្ចុតបលុខ្ចុតខេត ទលិទេកា ឃយ្យត្តិកចក្បទតា ទលិទេកា ឃយ្យត្តិកចទលិទេកា, ឃុកតិឃក្លាទេតា ខ្ចបបត្តិកទេចា៍ ឃយ្យត្តិ កចតិ ឲុទតគាតិ ឃយ្យត្តិឃយ្ញចទលិទេកា, ឃុកតិឃំចត្តតិទេឃា កយុកទេចា៍ ត្ទុក្កតិឃក្លារិតាបបត្តិកច-ត្ទុក្កតិឃំចត្តតិឃកយុកចា ចិបត្តិកចទលិក-ចិបត្តិឃយ្ញចទលិកា៍ ប្យុត ឲុកកត្ទុកាឥិចទេឃត ទលិកំ ចិកខិត្វា ឥឃ្សុតំ “ឲុទកា ទលិទេកា”តិអាឥិ ត្ទុត្តំ៍ អាហារាឥទេឃា ចិយ ហិ អាហារខ្ចិតិកា ឃក្លាទា ឃទេត្ថ លុខ្ចុតខេត ទលិទេកាតិ៍ តត្ថ ឲុទកា ទលិទេកា ឃទេត្ថ ឃត្តា អាហារខ្ចិតិកាតិ ឃាយំ ប្យក្កលិឥិខ្ចាគាយ កចាយ ឃទេត្ថំ ឃក្លាទាតំ បចុឃាយត្តត្ទុត្តិតា ត្ទុត្តា, តាយ ឃទេត្ថា ឃក្លារទលិទេកា ឲុទកា ឲុកចិទឆា បការត្តូរឃ្សុ អកាចទេតា៍ ឥេត្វ ទលិកាតិអាឥិឃ្យុបិ ត្ថយិតា គទេឃត អទេត្វា ទេចឥិតទេត្ថា៍ គាយក្កហទលាគ ទេចត្ថ តិត្ថាគឃ្សុ អក្កហលំ តឃ្សុ អទលិកឃកាចត្តា៍

គត្យ ច “អាហារខ្ចិតិកា”តិ ឲុត្ថ បចុឃាយត្តត្ទុត្តិតាយ យក្កចលិគយិ ទលិកតា អាបខ្ចុតីតិ? គាបខ្ចុតិ, បទិទេណ្ណាឃ្យាតំ ត្ទុក្លុឃចុឆយ្ញាតំ ត្ថុឆ “ទលិទេកា”តិ អឆិទេប្យតត្តា៍ អឆ ចា គ លុខ្ចុតិ គ បលុខ្ចុតីតិ ទេឃា កហិទេតា តឆា គ ទេហាតិ, ទេឃា ទលិទេកាតិ តំកហលាទហិតាតំ ទលិក្យុត្តរាតំ គត្ថិ ទលិកតា៍ ខ្ចបិដាគាតំ អារទេយ្ញុលាក្បតា ពត្ត្វា ខ្ចបិដាគក្លុត្តា៍ អត្យទោឆាឥិចត្វក្បតា លិកាឥទេឃា អខ្ចុទលិកឆយ្ញា៍ ឥឃាយតគាតីតិ ឥឃ ទ្វបិយតគាតិ៍ ទេឃំ ឃុចិទេណ្ណាឃ្យទេយច៍ ចិចខ្ចុឡាឃយ្យុ អឆិទេប្យតត្តា តឃ្សុ ច ឃត្ថំ ទេតក្បុយកកយ៉ុំ ករហិតត្ថំ ចខ្ចិតត្ថាត្ថា ហុត្វា ខ្ចបខ្ចាតីតិ ត្ទុត្តំ “ឃទេត្ថ អតិឃក្លាទា ចខ្ចា, ឃទេត្ថ កចកាយិកយ្ញា ចខ្ចា”តិ ៍ អប្យ្រខេក្លុតាឥិឃ្យុ បត្ថាឃ្យុ ត្ទុទកាឃ្យុ ឲុទកាកឃ្សុំ ឥឃ ឥឃ កត្វា “បត្ថាឃាយ អាកាទេហិ ត្ថយាតិ បត្ថិត្ថិ្យាតិ ខាគាតីតិ ត្ទុត្តំ៍ អឆ ចា អត្វយទេតា ញ្យតិទេកទេតា ច ឃក្ខានឹតំ ត្ថត្ថិ្យាតំ បទោបទិយត្តំ ខាគាតីតិ កត្វា តឆា ត្ទុត្តំ៍ ឲុត្ថ ច អប្យ្រខេក្លាតិកត្ថាឥិចទេឃត អាចខេត្តូឃ្សុ កកចទេតា ទេត ឃត្តា ប្យុត្តប្យុត្តាច ហុត្វា ខ្ចបខ្ចហត្ថិ, គ ឲុទកកា៍

ខ្ចប្យលិតិ ឲុត្ថ ឃត្ថិតិ ខ្ចប្យលិតិ៍ ខ្ចប្យលកទេត្វបិ ឌលិឃទេឃាបិ ច៍ ត្ថុឆ បគ ឌលិឃទេឃា អឆិទេប្យទេតាតិ អាហ “ខ្ចប្យលចទេត”តិ៍ ឃាតិ ហិ ខ្ចកាឃ្សុ អទេត្វា តិយុក្កាគេច ហុត្វា ប្យុឃត្តិ ចខ្ចត្តិ, តាតិ អទេត្វាតិយុក្កទេបិឃីតិ៍ ឌីបិតាតីតិ អខ្ចកចាយំ បកាឃិតាតិ, ត្ថទេឆច ចា “អត្ថាតិបី”តិអាឥិតា ឥឃ្សិតាតិ៍ ខ្ចុក្ខិតត្ថាតិ ខ្ចុក្ខុតំ គាយ ចាកាលុក្ខុតំ, ចាការលាគ ខ្ចុក្ខិតយទេត្វគេច ខាគាតីតិ អទេត្វា៍ ចិបត្ថិតំ ចិត្វាទិតទេយច អត្ថំ ខាគាតីតិ ចិបត្ថិតត្ថា៍ តិទេខ្ចឃាឥីហិ ឆយ្ញាតិឃយឃាយ គេតាទេត្ថាតិ គេតឃ្យា៍ បខ្ចុតិ អទេត្វា ឲុទតគាតិ បឆំ, បខ្ចុទេត ចាឃទេតតិ ចា បឆំ, តឥទេត្វា៍ បឆំ បទយំ ឲុតឃ្សុ, គ ឃត្ថាកិឃទេត្លាឆោតិ បឆបទេយា៍

ខ្ចកាហខទេចលិយាតិ ខ្ចកាហាទេទ ឆយ្ញឃ្សុ ខ្ចុទេខ្ចុទេឃ ខ្ចកាហខយទេត្វទេឃច៍ ឆយ្ញាកិឃយទេឃាតិ ចត្យឃចុឆយ្ញឃ្សុ ចាការលាគ ឃត្ថិ អតិឃយទេឃា៍ អយំ ត្ទុចុតីតិ អយំ “ចត្តាទេទា ឃតិបខ្ចាតា”តិអាឥិតា គទេឃត ឃំលិទេត្តគ យាតិកាយ ឆបិយយាគាយ ទេឥឃគាត្យឃារទេគ ចាកាលំ ទេបទេឃត្វា

ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ “ᩏᨣ᩠ᨥᨭᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᩥᨽᨩᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ “ᩅᩥᨸᨬ᩠ᨧᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲᩮᩣᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩉᩮᨲᩩ᪨ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ᪨ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᨲᩣᨿ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᩣ ᨹᩃᩴ ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᨫᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᨴᨸᩁᨾᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩦᩈᩴ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨸᨴᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩦᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨸᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩉᩩᩴ ᨸᨴᨾᩮᩅ ᨸᩁᨾᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨸᨴᨸᩁᨾᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩅᩣᩈᨶᩣᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᨹᩃᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᨶ ᩅᩣᩈᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨠᩣᨧᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᨶᩥᩁᨲ᩠ᨳᨠᩣ᪨ ᨿᩮᨲᩥ ᨿᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩮ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ᪨ ᩅᩥᨽᨩᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩅᩁᨱᨲᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩮᨶ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ᪨ ᩅᩥᨸᩣᨠᩣᩅᩁᨱᨲᩣᨲᩥ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᨴᩩᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨸᩥ ᩅᩥᨸᩣᨠᩣᩅᩁᨱᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᩅᩁᨱᨲᩣᨲᩥ ᨶᩥᨿᨲᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ᪨ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᩁᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩋᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩥᨠᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᨾ᩠ᨿᨲᩣᨨᨶ᩠ᨴᩁᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨠᩩᩁᩩᨠᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩥᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩣ᪨ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨶ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩣᨿᨸᩥ ᨿᩔ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨸᩣᨴᨠᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩑᩅ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣ ᨶᩥᨿᩣᨾᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᩩᩴ ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᩩᩴ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩅᩁᨱᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᩁᩣᨣᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨴᩦᨸᨶᩥᨿᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᨾᩉᩣᨭᩦ᪨ ᪑᪨᪓᪒) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨸᩅᩥᩈᨶᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨠᩁᩩᨱᩣᨸᨲᩥᩔᨿᩮᨶ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩣᩁᩮᨶ ᩋᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨿᩮᩣᨣ᩠ᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩩ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨲᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᩋᨠᩥᩃᩮᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩦᨿᨲᩣᨿ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ᪨ ᨶ ᨽᩣᩈᩥᩴ ᨶ ᨽᩣᩈᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩏᨸᨣᨲᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩔ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨱᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨶᨾᩮᩅ ᨣᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨱᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᨶᨸᩮᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨲᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨬᩣᨿᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ ᨿᨳᩣᩉ “ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ, ᨧᨠ᩠ᨠᨬ᩠ᨧ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᨿ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ (ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪒᪨ ᪓᪐-᪓᪑)᪨ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩈᩦᨲᩥ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᩈᩥ᪨

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨿᩣᨧᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪒᪨ ᨣᩣᩁᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ດលិត្វ៍អយំចិតក្កោតិ អយំ “កិត្តាហំ ចិហនេយ្យ”ន្តិ ឧចំ បចត្តិតចិតក្កោ៍ អញ្ញាស្មិន្តិ បទស្មិំ៍ អត្ថា ត ហោតីតិ ហិ អញ្ញោ, បនោ៍ នោ បនេតព្វ ត ឃោ កោធិ អធិប្បេតោ, អធ ពោ កន្ថ្ដាតីឃោ៍ តេតាហ “កញ្ចិ កន្ថ្ដានេត អថ្ដបេត្វា”តិ៍ បតិស្សចតិ កទុតោ “អាយា”តិ សយ្យដិន្នតីតិ បតិស្សោ, ត បតិស្សោតិ អប្បតិស្សោ៍ បតិស្សយទហិតោ កទុបស្សយទហិតោតិ អត្ថោ៍

សឝចនេកតិ អចឃចេត ចិក្កហោ សយុគាឃោ សយាសត្ថោ៍ សឝចកក្កហណេត បញ្ចកាយាចឆនេឝចក្កហណំ ឞិទិសេសសធាតោឃត ញ្ញាតនេសំ បឝត្តនេហិ សក្កហិតត្តា, សយាទកក្កហណេត ឈ្ដកាយាចឆនេឝចក្កហណំ បច្ចាសត្តិធាតោឃត៍ តត្ថ ហិ យានោ ឌាតោ តត្តិចាសិ ច ហោតិ៍ សព្រាហ្វកចឆតេត ព្រាហ្វកាឃិកាឌិព្រាហ្វក្កហណំ បច្ចាសត្តិធាតោឃតេច៍ “សស្សយណព្រាហ្វណិយា បឌាឃា”តិ សាសតស្ស បច្ចត្តិកសយណព្រាហ្វណក្កហណំ៍ តិឝស្សតយត្តនេច្ចាតំ អបច្ចត្តិកាតំ អសមិតបិបិតំ អធាហិតបិបិតច្ចា សយណព្រាហ្វណាតំ តេតេច ចឆតេត កហិតត្តា៍ កាមំ “សឝចនេក”តិអាឌិចិសេសសតាតំ ចនេត សត្តចិសឃោ ទលិកសន្ថ្កោតិ ចិញ្ញាឃតិ ត្យល្យឃោកចិសឃត្តា តេតសំ៍ “សលិយកោ សបក្លកោ”តិអាឌីសុ បត អត្យល្យឃោកេបិ អយំ សយានេសា លត្ខុតីតិ ញ្យកិចានេឝស្សតេតា បឌាកហណត្តិ បឌាចឆតេត សត្តលិកក្កហណំ៍ ឝចកាចសាយនេញ្ញាត យានព្រាហ្វស្ស កហិតេតស្សបិ ញ្ញាតនេហិ តេតសំ លត្ខុយាតចិសេសឝស្សតត្ថំ ចិសុំ កហណត្តិ ឝស្សនេត្តា “យានោ តាយា”តិអាឌិយាហ៍ យានោ ព្រាហ្វាតយ្បិ ចិចក្លកយ្វាឃ បហោតីតិ អាហ “សេឌ្ឍស”ន្តិ៍ ស្តបទីតិ ស្តបទិកាតេច៍ ព្រាហ្វាតិ ឝសសហស្សិព្រាហ្វាតំ សន្តាឃាហ៍ តឆា ចាហ “ឝសហិ អក្កលីហី”តិអាឌិ៍ ញ្ញាឆ ឌីឈតិកាឃាឝឃោ ចិឃ ឆាហិទកាតយ្បិ កត្តតិកាឃោ លត្ខុតីតិ អាហ “ឧកតិកាឃាឌិចនេតា”តិ៍

ចត្ថុចិឌ្ឍាឌីតិ អាឌិ-សឝ្ដេត ចិឌ្ឍាដ្ឋាតាតិ សក្កហិតាតិ៍ ឃឆាសកំ កយ្វកិលេសហិ បឌាតត្តា តិញ្ញាតត្តា បឌា, សត្តតិកាឃោ៍ តស្សា បឌាឃ៍ សឝចយត្យស្សាឃាតិ ចា ញ្ញាយិតា សយ្វតិឝចក្កហណំ តឝចសិដ្ឋយត្យស្សលិកក្កហណាច្ចា ឝដ្ឋញ្ញា៍ ឧចំ កាកនេសា ទលិកំ កនេហត្វា ឃោឌតំ ឝស្សត្វា ញ្ញាឝាតិ អកាកនេសា ទលិកំ កនេហត្វា ឃោឌតំ ឝស្សត្យំ “អបិចេត្វា”តិអាឌិ ចុត្តំ៍ ទលិកចនេត ចុត្តាតិ “ទលិកឹឃត្តិ ឧត្ត កយ្វកយ្វផលិតី”តិ កត្វា, បឌាចនេត “ហេតុបច្ចឃេហិ បឌាឃតី”តិ កត្វា៍ ឃឹលសយ្យត្តតាទត្តិ ឧត្ត បរិបុណ្ណសយ្យត្តតា អធិប្បេតា “សយ្យត្តំ សាលិកេឝាទ”ន្តិអាឌីសុ (ខា៍ ១៍១៣៍១) ចិឃ៍ តេតាហ “អធិកតាទន្តិ អត្ថោ”តិ៍ បរិបុណ្ណាយ្បិ “អធិកតាទ”ន្តិ ចត្តព្ពតាឃទហតិ៍ សេសេស្វតិ “សយាធិសយ្យត្តតាទ”ន្តិអាឌីសុ៍

ការណន្តិអាឌីសុ ការណន្តិ យុត្តិ៍ អត្ថន្តិ អចិបរីតត្ថំ៍ ចុដ្ឋិន្តិ អភិចុដ្ឋិតិមិត្តំ៍

ញ្ញាយិតា ចឆតេតាតិ ញ្ញាយស្មិំ សុទេត្ត អតត្តទំ ចុត្តចឆតេត៍ ត ពេចលំ ញ្ញាយិតាច, សុត្តត្តទយ្បិ អាតេត្វា បឌិធាហិតព្វោតិ ឝស្សនេត្តា “ត ឃេ អាចទិឃោ អត្ថិ”តិអាឌិយាហ៍ ឧត្ត ឃំ ចត្តព្ពំ, តំ សុយក្កលចិលិឝិតិឃា ឌីឈតិកាឃដ្ឋកឆាឃ (ឌី៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ៦៍១៩៦) ចុត្តឃេច៍ សទន្តិ កទណេ ឧតំ បច្ចត្តចឆតន្តិ អាហ “សទេត្តតា”តិ, សទន្តិ ចា សទណហេតុតិ អត្ថោ៍

ការចសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ឲ្យ ព្រហ្មជេចសុត្តចណ្ណគា

១សិ៖ ឲុកពោតិ ចិះចកដ្ឋឹតតាឈ តិស្សូរជោ៑ កណឯឃក្កហិកាការចា តស្សារតត ឌីបិរតា, កិលេឯឃក្កហិកាការចា បត "អប្បយតេ្តា"តិអាឌីហិ បកាសិតោ៑ របឯិតតេ្តាតិ តិន្នាគំ បតិ របឯិតចិតេ្តា៑ ឯយ្ហជេចាតិ ខាពេឃតេច៑ រយា បត ឃជិ អាកាយតតោ បជ្ជាឃ លក្កតិ, ចត្តត្តរេបច តត្ថិ, អច បជិបគារឲ្យួរតា បជ្ជាឃ លក្កតិ, ឲុចយ្យិ ចដ្ឋពចាតិ ជតស្សាតុំ "ឃចា ចា ពចា ចា"តិអាឌិ ទុត្តំ៑ អក្កយក្កាឌិកយេត អឯយេ្យាហបជិរចឆស្ស សិតាប្បត្តត្តា យក្កឆយេ្យុ ចិឃ ឋលឆយេ្យុបិ ឯាតិឯយោ អឯយេ្យាហាតិ "ឯយំ អកិន្នា"តិ ទុត្តត្តិ អាហ "ឯាយំ ឌាតិត្វា"តិ៑ ឃចា ឌាតតា បតស្ស ឯន្តិការលំ អត្តបច្ចក្ខកិរិឃាតិ "ឯន្តិកត្វា"តិ ទុត្តត្តិ អាហ "បច្ចក្ខំ កត្វា"តិ៑ ពចា ឯន្តិកិរិឃា ចស្ស ចិបឃ្យតាបជិលាំរកាតិ "ប្តុបឯយ្យន្តា"តិ ទុត្តត្តិ អាហ "បជិលកិត្វា"តិ៑ ឲុពតាតិ "លីណា ឌាតិ"តិអាឌិចចរតត៑

ឌាតិលិណាតិ ឲុត្ត ឌាតិឃិរេត តន្តិការចេត្តា ពន្ធា ទុត្តា៑ ឋុរន្តច លិណត្តាតិ យក្កាឌិកយតតា បពេច អតិតការចេតច លិណត្តា៑ តត្ត អតាពេតឋ្ម៑ ចាឃាយាកាចរតាតិ អចិន្តយាតត្តា៑ អតាកពកាចឯាយន្តា ពេហត្វា រលរឯត ទុត្តំ៑ ត បច្ចុប្បន្នា ចិន្តយាតត្តាតិ ឯកិលិជ្ជា ច យក្កាចតាតិ ឋិឃាតិ ចចតឯេឯោ៑ ឃចា អឌាពឋលតឲុលាទុក្ខឲូលេ លិតេ្ត អាឃតិប្តុប្បជ្ជគារហាតិ ឋលិតិ លេចតបច្ចុឃា អគុប្បជ្ជយាតាតិ តជ្ជាតិ តាឃ ពោត្តិ, ឲុចរេបច កាចតាឃ អឯតិ ប្តុប្បជ្ជគារហា កិលេឃា ពប្បច្ចុឃា ឌាតិ ច យក្កាចតាឃ ឯតិ ត ប្តុប្បជ្ជយាតា បហិតាតិ ទុច្ចុត្តិតិ ន្តាយរត្តំ ជតស្សាតិ "យក្កស្ស បតា"តិអាឌិតា៑ អគុប្បាឌឆយ្យុតំ អាបជ្ជរតត ខាពេលាត លិលាខាកចរឯត៑

រយាត្វអឯកិច្ចកាចាឃាតិ រយាត្វអឯកិច្ចតាឃ, រយាត្វអឯចិឆស្ស ចា កិច្ចស្ស កាចាឃ ប្តុប្បាឆតាឃ៑ ឋិត្វព្កយំ ឯបជាតត្តិ ឯបជាតចារេរា ទុរត្តា កាចតប៉ុឯកតិជ្ជរឯតាតិ អាហ "ឯបជាតចារ"ត្តិ៑ អគ្គក្កម្មាតិ អតតិក្កមិត្វា៑ អាហ្សតិបិណ្ឌត្តិ ឌ្យហិតន្តបិណ្ឌំ, ឌ្យហតចរេតត អក្កិឃ្យិឯក្កិបិតន្តបិឃាឯបិណ្ឌត្តិ អឌិប្បរេឃា៑ ក្វតឆាលិកយ្ឋត្តិ ពចា បក្កិបិត្វា ឆាលិកយ្យកលំ៑ ហទិត្វបលិត្តត្តិ អល្លកាយរេឃត ពតបទិកណ្ដ៑ ចតយាលបទិក្កិតតត្តិ យតោហទាហិ ចតបុប្បយាលិហិ បទិក្កិតត្តំ៑ ត្វយពជង្ឃតិ ត្វយបាតំ៑ ឃិលកត្តិ ឃិលំ បជិច្ច ប្តុប្បត្តកិត្តិកត្ថំ៑ ឈាឃយាតស្សាតិ ប្តុបាតំ ពលារត្តស្ស៑

ត្តាយប្បាយាតាតិ ត្តាយប្វា យគស្សាគំ ចឯតជ្ជាតា, យហាបចចិតលរតាតិ អឌិប្បរេឃា៑ ឯត្តរហេជ្ជឹរយាតិ ព្រហ្មបរិឯន្ចាគំ ចាឯព្រហ្មរលិកយាហ៑ ព្រហ្មបរចា តាឃ ចត្តាទិ ក្យឯលញ្ញាតាតិ ព្រហ្មរលិកយក្កាចរតា៑ ឌិចិតបរចា តាឃ ឌិចិតបចត្តិប្តុបិឃកាចរតា៑ "ក្សញ្ចាត្វ កចិ យហាព្រហ្មា"តិ ចចតំ ឯត្តាឃាហ "កិ ឌប្បឃិ"តិអាឌិ៑ តិណតិឌាតិតិ ឯាលិតណ្តុលិឌិតិ៑ ពោឃ្សឯត្តិ លិទំ ឌិក្សន្តរត្តា ចជតិ៑ អឃយ្យិ អតេ្វា "រតពាឌិរយា ព្រហ្មកត្តា"តិ ចជតេ្តត ឌិបិរតាតិ៑

អតិរជចបតេ្តាបិ បច្ចាពត្តុបឌិតំ អត្ថិតាឃ កិលេឃ្យុបឆិអាឌិតំពេឃច ចិទហិតការចា ពហិរតា៑ អញ្ញាព្រា ហិ កាចបច្ចឃំ តជតេ្វា ចិន្តាឃតិតិ អាហ "អតិរជចកាចំ បតេ្តា"តិ៑ ឃត្វា ព្រហ្មាគោតាបិ រជចពិតិបទិឃាបត្តត្តា រជចា ឲុច, ពត្វា ទុត្តំ "អតិព្រហ្មកាចំ

ᨷᨴᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴᨽᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩥᨻᩕᩪᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᨲᩈᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿᨶᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᩈᩅᩮᩈᨶ ᨲᩣᩈᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ ᨳᩣᩅᩁᩣ ᨶᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩣ ᨣᨲᩦᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩁᨱᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩣ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᨲᩣ ᨽᩅᨲᩣᨿᨩ᩠ᨩᩔ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨲᩣᩈᨬ᩠ᨬᩔ ᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣᩈᩩ ᨣᨲᩦᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩁᨱᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩮᨻ᩠ᨻᩣ ᨳᩣᩅᩁᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᨿᩣᨶᨠᩣᨲᩥ ᨽᨿᩣᨷᩥᨿᨿᩣᨶᨠᩣ᪨ ᨳᩣᩅᩁᨷᨲ᩠ᨲᩮᨿᩅ ᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᨷᩈᩴ ᨽᨿᩣᨶᨠᩣᩅᩴ ᨯᩩᨷᩥᨽᩣᨿ᪨

ᨷᩉᩦᨶᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨽᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥ ᩈᩩᨽᩣᨿᨲᩥ, ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᩩᨽᩣᨿᨲᩥᨲᩴ᪨

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᩮᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᨻᨠᨻᩕᩉ᩠ᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪗᪕᪨ “ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ᪨ ᩈᩉ ᨠᩣᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᩉ ᨲᩮᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨷᨴᩴ᪨ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ “ᨶᩥᨧ᩠ᨧ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨲᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨳᩥᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩊ᩠ᩉᩴ, ᨳᩥᨶᩣᩈᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᨽᩪᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨴᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ᪨ ᨠᩮᩅᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨡᨱ᩠ᨯ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩮᩅᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ ᨩᩤᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩴ, ᩅᩥᩁᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩤᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩋᩅᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨩᩣᨿᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᩅᩤ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨮᩣᨶᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ ᨲᨲᩕᩅᩣᩈᩦᨶᩴ᪨ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨽᩣᩅᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨶᩣ ᨷᨴᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩈᨾᩣᨶᨸᩈᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᨸᨭᩥᨿᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨸ᩠ᨷᩈᨩ᩠ᨩᩮᩣ᪨ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨸ᩠ᨷᩈᨩ᩠ᨩᩥᩅᩮᩈᩣ ᩉᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩣᩁᩩᨷ᩠ᨷᨠᩅᩣ᪨ ᨶᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨬᩤᨲᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨶ ᨷᩁᩥᩈᨾᩣᨷᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᨬ᩠ᨬ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨿᨲᩥ “ᩋᩈᨬ᩠ᨬ...ᨷᩮ... ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨭᩥᨻᩤᩉᨲᩦᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩅᨧᨶᩴ ᩈᨿᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩮ ᨣᨲ᩠ᨲᩁᩅᩥᩉᩣᩁᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ᪨

ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩪᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨽᩪᨾᩥᩈᩩ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩮ “ᩋᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩪᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨿᨳᩣᨵᩥᨲᨠ᩠ᨠᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨲᨲᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᨽᩪᨾᩥᨿᩴ ᩏᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶ ᩏᨷᩁᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩈᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨷᨩᩮᨿᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᩅᩤᩈᩥ ᨠᩮᨧᩥ ᩅᩤᨿᨠᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᨠᩣᨶᩮᩣ᪨ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩴ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨲᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩴ ᨶᩥᨷᩣᨲᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩁᩥᨿᩴ᪨ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᨲᩩᨷᨴᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩣ᪨

ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩈᩉ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩉᨿᩮᩣᨣᩮ ᩉᩥ ᩍᨴᩴ ᨠᩁᨱᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩦᨲᩥ ᩋᩅᩥᨴ᩠ᩅᩣ᪨ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨵᩦᨽᩪᨲᩮᩣ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩴ ᩋᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᩅᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩴ “ᩅᨠ᩠ᨡᩈᩦ”ᨲᩥ ᩋᨶᩣᨣᨲᩅᨧᨶᨷᨿᩮᩣᨣᩮᨶ, ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᨶ

ចត្តយាភកាលិកោ៑ តេភាហ “ភលាតិ”តិ៑ តេភាហ “ឃ(ត្រា”តិអាទិ៑

យក្កុធោទោតិ យក្កុបរិត្តុគ្គកធោទោ៑ បត្តន្ទិឃយាតោតិ “អចិន្តាកោតា ចត, កោ, ឥកោ ព្រហ្មា”តិអាទិតា បត្តន្ទិឃយាតោ៑ បតិលកិច្ចាតិ តេតេច បត្តន្ទតេត ឃោតិនោ ក្សុន្ទិត្វា បុរិមជាតិចិបឃំ បតិ លកិច្ចា៑ តិប្បឹឮត្តព្យាការយាតិ ឈរេបព្យាការយា ដោរង ជន្យេព្យាការយា “ព្ពជំ បឃ្យ ឃាចត្វា តេ អបទេគ្គ”ត្តិ៑ បុត្តាកប្អាតិ បុត្តាការិតោ៑ តេចជេហិ ឥាករលាហិ ពតត្តា បចត្តត្តា៑ អត្តិយាព្រហ្មុបបត្តិតិ បត្តាបគ្នយា ព្រហ្មុភាចប្បត្តិ៑ អប្ផាកិដប្បត្តិតិ អទេហ្ម អកិដប្បត្តិ៑ អាឃុចល្លាឌិចេបេត ទ្វាហិតព្យលាត្តា ព្រហ្មា៑ អទេត្តាហិ យហត្តាព្រហ្មា យហាព្រហ្មា៑ អភិគ្មុតិ តំ ព្រហ្មុលេលោកំ ឧេដ្ឋកោភោចេត អភិភចិត្វា ឋិតោ៑ អតភិគ្មុតោតិ អទេត្តាហិ ត អភិគ្មុតោ៑ អត្តាតទ្ទុតិ ឲក់បចចតេយតំ ជន្យេតចេបេត ជនោ, បត្តំ បឃ្យតីតិ អធិប្បាយោ៑ ចបចត្តីតិ បត្តាឌតំ ចេប ចទេត្តតិ៑ ព្ពឃ្យទោតិ លេលោក ព្ពឃ្យទោ៑ ពត្តា តិយ្យាតាតិ លេលោកឃ្យ ពត្តា តិយ្យាតា៑ បេទេដ្ឋា បឌិតាតិ អយំ លេលោកឃ្យ ក្សត្តយោ ឋឹចិកឌិតា ច៑ ចឃិ បិតា ក្ងុតកញ្ញាតត្តិ អាទិល្លចតិត្វា ចឃិ, អយំ បិតា ក្ងុតាតំ តិត្តាត្តាតំ កញ្ញាតំ បយុកចឃិតត្តិ បទេត្តិ ចិកទេត្តិ បិទេហត្តិ យាតេត្តិ៑

ឲតត្តិ ចិបវិតបត្តាចេបេត “ព្ពជំ តិក្ខុំ ព្ពជំ ឥុចំ ព្ពជំ បឃ្យត”ត្តិអាទិតា ចុត្តំ ឲតំ អប្បំ បវិត្តាកត្តិ តំ ភកចា បរិច្ឆិន្តិត្វា ជន្យេតិ៑ តំ បត “ឲកប្ផិ តោរបលេក តិលចានហ ចឃ្យបេត ចឃ្យបេត ឲទោកតិលុទ្ធាទេ កឃិទេយាតេ តិលាតិ បរិក្ខឃំ កន្តិ, ត តេចុច អត្តាទេ អាឃុ”តិ ឲចំ ចុទេត្វា អត្តាទោ, តំចេបេត ចឹបតិព្យហំ តិទត្តាទោ, តេពរំ តិទត្តាទាតំ ចេបេត តិទត្តាគបតាបហឃ្យ៑ អឃទេយត្ត បទេត្តបិ, ចិត្វាទោតា បត បឌុយ អាឃុតោ ចឃ្យកាលាតា ព្ពយប្ផិឃេច រយុទេត្ត បទេតា អាកាបិឃ្យតិ៑ អតត្តគឃ្យីតិ អតត្តឃ្យ នោឃ្យឃ្យ អតចេបេបទេតា គឃ្យី៑ ចតាឃិលចត្តត្តិ បយាគាតចេបេត ចតាក្ងុតំ ចាវិត្តឃិលចេបេត បយាទិល្លត្តា ឃិលចត្តិ៑ តំ បត ឲកយេចាតិ អាហ “ឃិលយេចា”តិ៑

អបិយេឃិតិ ឲត្ត ឃជា នោ បិបិបិតេ យគុទ្បឃ្យ បិតីឃំ បិយេឃិ, តំ បយុគាយទេតា បដ្ឋាឃ ជន្យេតំ “តត្រា”តិអាទិ អាទេគ្គិ៑ បុទេត្តតិ បុរិមជាតិឃំ៑ ឲប ព្រហ្មា “ឌទាយទេលាឃ្យ អត្តុ ពកិរិឃ្យាឃី”តិ អត្តាបឃចេបេត ឈរាតំ តិត្តាទេត្តត្វា ព្រហ្មុលេលោក តិត្តាត្តិ, នោ តត្ត តិត្តាតបត្តា អហោបិ៑ ឈរាតទតិឃា ឌិតិតារយតីតិ តជា តឃ្យា កិរិឃាឃ អចិទេន្តទោតា បចត្តិ ក្សបិគាឃ ចត្តយាតបឃោរកោ៑ ទត្តគ្គការេ បុទេតា បុទេតា កន្តត្តឃ្យ បពាឃ្យ អតុឃ្យទេលាចេបេត កន្តត្តាតំ បពាឋាតំ តិចត្តាតំ ហោតីតិ “បត្តាបពាឋាតិ តទេចច តិចត្តិត្វា”តិ ចុត្តំ៑

ពយុបត្តាតិ ឃុទ្ធបត្តា៑ ចិលេលិបត្តិ ចិលុត្តាកល្ល៑ ឲលិក្សូលប្ផិត្តិ ឲត្ត “បតិហតាឃ តិទ្ធកក្កាឃ តាយ”ត្តិ តោចិ៑ “ឲលិយិកពាហុលតាឃ នោ កក្កាឃ តិទេប្បជេនោ ឲលិក្សូលត្តិ ចុត្ត”ត្តិ អបទេ៑ កទេក្កុឃ្យកោតិ កក្កាបត្តិចាឃិ៑

ពាគ្គធទោតិ បដិពាគ្គធទិយោ៑ តេភាហ “អទេត្តចាឃិកោ”តិ៑ ឃប្ផា ព្យូទេគ្គ បត្តាត្តា, តប្ផា អត្តាឃិ, ព្ពឆ យឃ្យាបយុដ្ឋា បត្តំ ឌាតាឃីតិ អធិប្បាយោ៑ បត្តំ ព្រហ្មុលេលោកំ ឌ្ឍការបឃទេត្តា បត្តាឃ្យំ ព្រហ្មុលេលោកំ ភកចា ឌ្ឍការ អភិភចិត្វា អតត្តាឃាគារលំ អត្តុទោតា ឌ្ឍការ ឌ្ឍការបទេត្តា តិដ្ឋតិ៑

បកព្រហ្មសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៥. អញ្ញតរព្រហ្មសុត្តវណ្ណនា

១៧៦. តេជោកសិណបរិកម្មំ កត្វាតិ "តេជោកសិណបរិកម្មញ្ញាណំ សមាបជ្ជិស្សាមី"តិ ចិត្តុប្បាទោ ឯវេត្ថ តេជោកសិណបរិកម្មំ។ ន ហិ ពុទ្ធានំ អញ្ញេសំ វិយ តត្ថ ឈានសមាបជ្ជនេន បរិកម្មុបចារោ អត្ថិ សព្ពត្ថេវ ចិណ្ណវសីភាវស្ស បគុណភាវប្បត្តត្តា។ តស្ស កិរ ព្រហ្មុនោ "យថាហំ ឯវំ មហានុភាវោ អញ្ញោ នត្ថី"តិ លទ្ធិ, យំ សន្ធាយ វុត្តំ – "នត្ថិ សោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា, យោ ឥធ អាគច្ឆេយ្យា"តិ។ ភគវា តស្ស តំ លទ្ធិំ វិស្សជ្ជេតុំ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា តស្ស ឧបរិ អាកាសេ និសីទិ។ តេន វុត្តំ "តេជោធាតុំ...បេ... តថាគតំ ទិស្វា"តិ។ អដ្ឋិវេធំ វិយំ វិជ្ឈន្តោ អដ្ឋិវេធី, យថា អដ្ឋិ វិជ្ឈិត្វា អដ្ឋិមិញ្ជំ អាហរន្តិ, ឯវំ វិជ្ឈន្តោតិ អត្ថោ។ អយំ បន អដ្ឋិវេធី វិយ អដ្ឋិវេធី, យថា សោ លទ្ធិំ វិស្សជ្ជេតិ, ឯវំ បដិបជ្ជិតន្តោតិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ មហាកស្សបមហាកប្បិនអនុរុទ្ធត្ថេរានំ។

អញ្ញព្រហ្មសរីរវិមានាលង្ការាទីនំ បភាតិ ព្រហ្មានំ សរីរប្បភា វិមានប្បភា អលង្ការវត្ថាទីនំ បភាតិ ឥមស្មិំ ព្រហ្មលោកេ ឥមា សព្ពា បភា អត្តនោ បភស្សរភាវេន អភិភវិត្វា។ នត្ថិ មេ សាតិ ឥទានិ មេ សា ទិដ្ឋិ នត្ថិ, "នត្ថិ សោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា, យោ ឥធ អាគច្ឆេយ្យា"តិ អយំ លទ្ធិ នត្ថិ។ តេនាហ "ន មារិស...បេ... បស្សាមី"តិ។ ឯត្តាតិ ឯតម្បិ សមាធិំ។ យថា តស្ស ព្រហ្មុនោ សន្តិកេ និច្ចានំ វិមុត្តិ សម្បត្តិ ឧប្បជ្ជតិ, ឯវំ មហត្តំ សម្បត្តិំ ទស្សេសិ។

"អជ្ជាបិ តេ, អាវុសោ"តិអាទិកា វុត្តត្ថា ឯត្តកេនេវ។ សទ្ធេបេន វុត្តាតិ បឋមេន បទេន ទេសនា, ទុតិយេន ឯកត្តំ ឯវំ បញ្ញា អភិញ្ញា សង្ខេបេន វុត្តា។ កស្មា ឯត្ត ទិន្នោ តាវ នត្ថី? អាហ "នាហំ វទេន អាគតមេវា"តិ។ យេន ព្រហ្មា លោកុត្តរា អភិញ្ញា អធិគតា, ន តស្ស ទិន្នោ តាវ សម្បជានំ ភាវិយំ បដិបត្តិកាមេន សុទេសេន ញាណនតោ។

អញ្ញតរព្រហ្មសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៦. ព្រហ្មលោកសុត្តវណ្ណនា

១៧៧. បច្ចេកំ ទ្វារពាហន្តិ បច្ចេកំ ទ្វារពាហំ។ បច្ចេក-សទ្ទោ ហេត្ថ អាវុត្តិវសេន វេទិតព្ពោ; "បច្ចេកំ បច្ចេក"ន្តិ អាហ "ឯកេកោ ឯកេក"ន្តិ។ តេសុ ហិ ឯកោ បច្ចេកព្រហ្មា គន្ធកុដិយា ឯកទ្វារពាហំ និស្សាយ ឋិតោ, អបរោ អញ្ញំ។ បច្ចេកព្រហ្មាតិ ន ឯកចារី ព្រហ្មា, ន បរិសចារី ព្រហ្មាតិ អត្ថោ។ សមិទ្ធិ នាម សក្កេ សុខុបករណេហិ, ព្រហ្មានំ ឈានំ សុខុបករណន្តិ ឈានសុខេន សមិទ្ធោតិ។ វេបុល្លតាយ វេបុល្លប្បត្តោ ព្រហ្មានំ អភិញ្ញាគុណេហិ វេបុល្លប្បត្តោតិ អាហ "ផីតោតិ អភិញ្ញាបុប្ផេហិ សុបុប្ផិតោ"តិ។ អសហន្តោតិ នសហន្តោ នេវាវេន្តោ។

សមបត្តិ សមសន្តោ។ រូបវសេនាតិ រូបសន្តវសេន, រូបសន្តេន សណ្ឋិតិ អនេត្វា។ តថា បត្តិវសេនាតិ ឯត្វាបិ។ ឯកន្តេតិ ឯកេ យិកាទិ, តេសំ ញ្ញុក្ខិកិសារូបកានំ បច្ចយតានីតិ អនេត្វា។ “កស្ស អញ្ញស្ស រូបដ្ឋានំ កយិស្សាមី”តិ ចិយាកសម្បត្តិយំ ចិយព្យូក្លិកោ អហង្ការវសេន ចនតិ។ រណន្តិ និន្ទត្តិ ឯទោហីតិ រណា, ទោសា។ ចិទ្រានិបច្ចយសន្តិបាតេ ចិការុប្បត្តិ រូប្បនំ រូបស្ស បវេធនន្តិ អាហ “សីតាទីហិ ច និច្ចំ បវេធិត”ន្តិ។ សុមេធោ សុន្ទរបញ្ញោ ខោ សត្វា រូបេ ន រមតិ, កិំ បន យត្ថបញ្ញោ រូបេ សរណញ្ញា បវេធិតញ្ញា អបស្សន្តោ រមិស្សតីតិ អធិប្បាយោ។

ព្រហ្មលោកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. កោកាលិកសុត្តវណ្ណនា

១៧៨។ បមាណករានំ រាគាទីនំ អភាវេន ខីណាសវោ រាគាទិវសេន ន សក្កា ខ្ទុំ បមាតុន្តិ អប្បមេយ្យោ, អប្បមេយ្យានិ វា ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ វិនិវិជ្ឈិត្វា ឋិតត្តា បមិតំ បមេយ្យំ តស្ស កោនា បរិមេយ្យា នត្ថិ។ តេនាហ “ខីណាសវោ…បេ… ឌីបេតី”តិ។ តត្ថ ខីណាសវំ បមេតុំ រត្តោវេសី ហុត្វា វទ្ធោតា បរិច្ឆិន្ទិតុំ។ យថាសភាវតោ តស្ស មិននេ និហីនបញ្ញាតាយ អវក្កូបញ្ញោ។

កោកាលិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. កតមោទកតិស្សសុត្តវណ្ណនា

១៧៩។ កិំ កុសលកេវបិតាយ “កិំ កុសលំ អកុសល”ន្តិអាទីនា កិត្តិ សុណាតិ ឯតាយាតិ កិស្ស វា ចុច្ចតិ បញ្ញោ។

កតមោទកតិស្សសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. តុរូព្រហ្មសុត្តវណ្ណនា

១៨០។ អាពាធោ ឯតស្ស អត្ថីតិ អាពាធិកោ។ អនត្ថរូបេន្តិ អនាគាមាតត្ថេ សុទ្ធា។ ចរាលោកាតិ អត្តុក្កហចវនយេច, ន និប្បរិយាយេន វុត្តវចនំ។ បិយសីលោតិ ខ្លុមិនា ឯតស្មិំ អន្វេ និរុត្តិនយេន “បេសលោ”តិ បទសិទ្ធិ ខេស្សតិ។ កពាទក្លីនីតិ ឡាធិនោលេន បរិកិន្តវណ្ណនាយ កពាទក្ខតានិ អក្ខិនិ។ យត្តកត្តិ យំ តុំ ភកវតោ វចនំ អញ្ញថា កនោរាសិ, តត្តកំ តយា អបរទ្ធំ, តស្ស បមាណំ នត្ថីតិ អនេត្វា។ យស្មា អភាកាយិនោ នាម កាយឌ្ឍនព្យាបិតា បហីនា ហោន្តិ, តុច្ឆា ខីណាសវា កាយឌ្ឍនព្យាបិតវសេន ខ្លុសាកេតោ, តស្មា យាវ តេ ខ្លុងំ អបរទ្ធន្តិ

អយមេវេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

អទិដ្ឋិប្បត្តោតិ អប្បត្តទិដ្ឋិនិមិត្តោ។ គិលវិទេសោ វិយ វិតំ គិលិត្វា ឋិតោ វិយ។ ព្យាទិសនិសា មូលបដ្ឋិត្តតេដ្ឋេន។ ឧត្តមេត្វតិ អនេហេត្វា។ ខីណាសវោតិ វទតិ សុតក្កត្វា វិយ អវេចលំ កោនក្កត្តិយំ។ យោ អគ្គសាវកោ វិយ បមិនិតព្វោ ខីណាសវោ, តំ “ទុស្សីលោ អយ”ន្តិ យោ វា វទតិ។ សមកោវ វិបាកោតិ បមិនិយនិត្វា វិញ្ញាតកុលបរិមនភវេន បវត្តា យាវ មហាសាវជ្ជតាយ ពហុកតរវិបាកា, តាវ និន្ទិយបសំសាបិ មហាសាវជ្ជតាយ សមវិបាកា តត្ថ អវិញ្ញាតកុលសមានទោសេន អត្តនោ បទេសំ មិច្ឆាបដិបត្តិហេតុកាវតោ បមិនិយេន តស្ស សមកាវករណតោ វ។ សេតេបិ ហិ អយំ ពុទ្ធ សមណការេយ្យោ ហោតិ, បរេវ ទុប្បដិបត្តុប្បដិបន្នោតិ សមំ ករោន្តីតិ។

សកេនាតិ អត្តនោ សាបតេយ្យេន។ អយំ អប្បមត្តកោ អបរាធោ និទ្ទោសយិកត្តា សប្បតិការត្តា ច តស្ស។ អយំ មហន្តតរោ កលិ កត្វាបតិតស្ស សម្បរាយិកត្តា អប្បតិការត្តា ច។

“និរព្វុទា”តិ គណនាវិសេសោ ឯសោតិ អាហ “និរព្វុទគណនាយា”តិ, សតសហស្សំ និរព្វុទានន្តិ អត្ថោ។ និរព្វុទបរិមាណំ បន ហេដ្ឋា វុត្តមេវ។ យមរិយគរហីតិ និរយំ ឧបេតីតិ ឯត្ថ យថាវុត្តំ អាយុប្បមាណំ បមាណេន អរិយូបវាទិតា វុត្តាតិ ទេសិតញ្ញំ។ “អគ្គសាវកានំ បន គុណមហន្តតាយ តតោបិ អតិវិយ មហន្តតរោ ឯវា”តិ វទន្តិ។

តុទុព្រហ្មសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ កោកាលិកសុត្តវណ្ណនា

១៨១។ ឯត្ថ កោកាលិកនាមកោ ភិក្ខុ, តទេតា ទ្វយំ អធិប្បាយំ និគ្គហេត្វា ទស្សេតុំ – “កោ អយំ កោកាលិកោ”តិ? បុច្ឆា។ សុត្តស្ស អដ្ឋុប្បត្តិំ ទស្សេតុំ – “កស្មា ច ឧបសង្កមី”តិ? បុច្ឆា។ អយំ កិរាតិអាទិ យថាក្កមំ តាសំ វិស្សជ្ជនំ។ វិវេកវាសំ វសិតុកាមតា អប្បិច្ឆតាយ ច យា កស្សចិ...បេ... វសិំសុ។

បក្កមិស្សន្តីតិ អាឃាតំ ឧប្បាទេសិ អត្តនោ ខន្ធាវិឃាតនតោ។ ថេរា ភិក្ខុសង្ឃស្ស និយ្យាទេសុំ បយុត្តវាចាយ អកតត្តា ថេរេហិ ច អញាបិតត្តា។ បុព្វេបិ...បេ... មេត្តាតិ ខ្ពុមិតា ថេរានំ កោធទោសា ជិតកាចំ អាសន្នំ អវិរោធ វចំ បស្សន្តា វិយ, សុទ្ធំ អាវាសតោ លេលំ ឧដ្ឋាបេន្តា វិយ ច។

អបរទ្ធញ្ញាតិ ភាវិនោ សម្ពុធា “បាបភិក្ខុ ជាតោ”តិ វត្វា។ អាហ “សង្ឃាយ អាគតោ បសាទាវហោ”តិ។ បវត្តសង្ឃាយិកោ វាតិ អត្ថោតិ

អាហ “សទ្ធាតព្ពវចនោ”តិ។

បីឡកា នាម ពាហិរតោ បដ្ឋាយ អដ្ឋឹ ភិន្ទតិ, ឥមា បន បឋមំយេវ អដ្ឋឹ ភិន្ទិត្វា ឧដ្ឋិតា។ តរុណពេលុវមត្តិយោតិ តរុណពិល្លបលមត្តិយោ។ វិសកិលិតោតិ វិត្តបហរណោ។ តស្មា ពាឡ្ហំ វិសសយញ្ញា លោកេ។ “អារក្ខទេវតានំ សុត្វា”តិ បទំ អានេត្វា សម្ពន្ធោ។

មគធរដ្ឋេ សំវោហារតោ មាគធកោ បត្ថោ, តេន។ តិលសកដំ តិលវាហោតិ វុត្តោ។ បច្ចិតព្ពដ្ឋានស្សាតិ និរយទុក្ខេន បច្ចិតព្ពបទេសស្ស។ ឯតំ “អព្ពុទោ”តិ នាមំ។

វស្សគណនាតិ ឯកតោ បដ្ឋាយ ទសគុណិតំ អព្ពុទអាយុប្បមាណតោ បរំ វីសតិគុណំ និរព្ពុទាទីសុ វស្សគណនា វេទិតព្ពា។ សព្ពត្ថាតិ អពពាទីសុ បទុមបរិយោសានេសុ សព្ពេសុ និរយេសុ។ ឯសេវ នយោតិ ហេដ្ឋិមតោ ឧបរិមស្ស ឧបរិមស្ស វីសតិគុណតំ អតិទិសតិ។

កោកាលិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បឋមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ ទុតិយវគ្គោ

១។ សនង្កុមារសុត្តវណ្ណនា

១៨២។ បោរាណកត្តាតិ និដ្ឋិតត្វា ចិរកាលត្តា។ ជាតត្តា ជនោ, តំ ទ្វេតា ជនេតា, តស្មិំ។ ខត្តិយោ សេដ្ឋោ លោកមរិយាទបរិបាលនាទិនា សម្មាបដិបត្តិយំ សត្តានំ និយោជនេន ពហុការត្តា។ សោ ហិ បរេ តថា បដិបាទេន្តោ សមយ្យិ តត្ថ បតិដ្ឋិតោ យេវ ហោតីតិ សេដ្ឋោ វុត្តោ។ បដិបក្ខវិទ្ធំសនេន បុព្វេនិវាសាទិកំ វិទិតករណដ្ឋេន វិជ្ជាតិ។ សទ្ធាហិរោត្តប្បពាហុសច្ចវីរិយសតិបញ្ញាតិ ឥមេ សត្ត សទ្ធម្មា។ ចរន្តិ អគតបុព្វំ ទិសំ ឯតេហីតិ ចរណានិ, សីលាទយោ បន្នរស ធម្មា។

សនង្កុមារសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ ទេវទត្តសុត្តវណ្ណនា

១៥៧។ អប្បញ្ញត្តេ ឯវ សិក្ខាបទេ វេជ្ជកាយិកម្មស្ស កតត្តា សលិក្ខេតេច ច ឋិតត្តា “ទេចគេត្តា សាសតតោ បក្កត្តា”តិ ត ចត្តទ្ធាតិ អឋិរបក្កត្តតិ ឯត្ត “សាសតតោ បក្កត្ត”តិ អចត្វា “ទេចញ្ញូចតតោកឃាសឹសំ កតោ”តិ ចុត្តំ។ បកតត្តា ហិ កិក្ខុសង្ឃ កិត្តុឃ្ស, ត អបកតត្តាតិ។ ចញ្ញអចាឃាតិ ចញ្ញអចាឃ កុដ្ឋិឃំ ឌាតិ។

ទេចគត្តសុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា។

៦។ អត្ថកចិត្តសុត្តចណ្ហតា

១៥៨។ ឌតតត្តិ ឌតាតំ សម្មុំ, ឌតសញ្ញាទហដ្ឋាតត្តិ អត្វេ។ យតុស្សាតំ អតុបចាទេតិ ឃត្តកេ កសតាឌិកិច្ចំ កទោត្តាតំ សញ្ញាទោ ហោតិ, ឯត្តកំ អតិក្កមិត្វា អតុបចាទេ។ សំឃោឌតចិប្បយោក្ខតិ សំឃោឌតចិយោក្ខហេតុ។ ចិទេចកទតំ បចិទេចកសុលញ្ញតំ អលកត្តា។ ចិត្តាតុទក្ខហត្តិ បុទ្ធ យំ យតុស្សា “អទញ្ញចាទេសត បចិចិត្តា អសំសដ្ឋា អាទដ្ឋចីទិឃា”តិ យញ្ញាសុ, ព្ទគាតិ កាយត្ត ចសត្តំ ធិត្វា កហសក្ខិកាឃ តិចុដ្ឋាតិ អប្បសាធំ អាបជ្ជិស្សត្តិ។ ឃឌិបិ ទេ ព្ទឆ អកិទតិ តត្តិ, ឯចំ សត្តបិ ព្ទេឆច ចសិស្សាមិតិ ចិក្កិត្តចិត្តត ហុត្វា ត ចសិតត្តំ, កោ អត្វេ ចិត្តចសំ កត្តាតិ អធិប្បាឃោ។ សតិបដ្ឋាតបទាឃហោតិ សតិបដ្ឋាតកាចតាទោ។ ឯចំ ហិស្ស កហចាទសាបិ បិសំសា ចិទេចកចាទេសត ចិតា សមហកិច្ចស្ស អសិជ្ឈតោ។

ចដ្ឋកឃោ បមុត្តា អញ្ញាសឃចសេតាតិ អធិប្បាឃោ។

តិសីឌិ តត្ថ កិក្ខុតិ ព្ទមិតា សត្តុបលជ្ជិឃា អតិស្សិតត្វា ឃចាទុចិឃា តោសំ តិសជ្ជំ គស្សតិ។ តោតាហ “ព្ទមិតា”តិអាធិ។

ព្ទមិតា ច ព្ទមិតា ច អាកាទេត ឌាតត្តិ ត អតុស្សចស្សតមេតំ, ត អតុស្សចក្កហហំ។ តក្កហេតុ តឃហេតុ ចា ត ចគាមីតិ ឃោឌតា។ បិឌកំ កត្វា សម្បឹឃតិ ឯតស្សាតិ បិឌកសម្បគាតំ, កត្វស្ស ក្កកុហុតតោ តោត បិឌកស្ស ក្កកុហុតកកាទេចត, កោតចិ កត្វាតុសាទេត ឯចំ ត ចគាមីតិ អត្វេ។ ព្រហ្មស្ស សេដ្ឋស្ស គម្មស្ស ចទិឃំ ចាចសិកំ បចត្តុមីតិ ព្រហ្មចទិឃំ, គម្មទេសតា។ កាចិតោត មទហស្ស សត្តូសោ កាទេកត ចិប្បហាទេត មទហបទិដ្ឋាគិតំ។ តោ ច តិហឌាតិកាតិ អាហ “តិហាសចាត”ត្តំ។

គសឆាគសាតិ គសក្ខត្តំ គស។ អញ្ញាត្តិ បញ្ញាសតាធិកសហស្សតោ អញ្ញា។ បុញ្ញាកាកិតោតិ ចិចដ្ឋតិស្សិតបុញ្ញាស្ស កាកិតោ។ តស្សា ទេសតាឃ ឯត្តកា សត្វា ឌាតាតិ កហេតំ អចំ ត សក្កាមីតិ គស្សតិ។ ព្រហ្មឆមុទេសតត្តិ ព្រហ្មុតា ចុត្តំ អាហ។

អត្ថកចិត្តសុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា។

៤។ អរុណវតីសុត្តវណ្ណនា

១៨៥។ អភិភូ សម្ភវោតិ តេសំ ទ្វិន្នំ មហាថេរានំ នាមានិ។ តេសំ វិភាគំ ទស្សេតុំ “តេសុ”តិអាទិ វុត្តំ។ ឯតេ ទ្វេ តស្ស ភគវតោ អគ្គសាវកាតិ ទស្សេតិ។ ឧជ្ឈាយន្តីតិ ហេដ្ឋា កត្វា ចិន្តេន្តិ។ ខិយ្យន្តីតិ តំ ឱមកតោ ចិន្តេត្វា បវេទេន្តិ បាកដំ ករោន្តិ។ វិបាចេន្តីតិ តមេវ ឱមកតោ ចិន្តិតំ វិប្បលបន្តា។ សត្ថា បរិសា អត្តនោ អត្តនោ សមេន និន្ទន្តិ សត្ថា ទេវមនុស្សា អត្តនោ អត្តនោ សមេន បដិលោមេ បដិលទ្ធអត្ថេ បុរិសការេ វណ្ណយន្តីតិ វេទិតព្ពា។

អារម្ភវីរិយន្តិ មច្ចុសេនាសង្ខាតកិលេសធុននេ អារម្ភវីរិយំ, យា “អារម្ភធាតូ”តិ វុច្ចតិ ។ និក្កមវីរិយន្តិ កោសជ្ជបដិបក្ខតំ វីរិយំ, យា “និក្កមធាតូ”តិ វុច្ចតិ។ បយោគំ ករោថាតិ បរំ បរំ ឋានំ អក្កមតោ តតោបិ ពលវតរំ ភាវនានុយោគំ បវត្តេថាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “បរក្កមថា”តិ។ កិលេសសេនា នាម រាគាទិកិលេសសមូហោ, សោ មរណប្បច្ចយភាវតោ “មច្ចុនោ សេនា”តិ វុច្ចតិ។ តញ្ច សន្ធាយ វុត្តំ “មហាសេនេន មច្ចុនា”តិ (ម. និ. ៣.២៧២, ២៧៥, ២៧៦)។ នឡាគារំ បណ្ណាទិតិណ្ណាគារំ ជាតិ, តណ្ហា បន តេសំ បដិបាដិ បវត្តិ សំសារោតិ អធិប្បាយេនាហ “ជាតិញ្ច សំសារញ្ចា”តិ។ យស្មា “ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ”តិអាទីសុ តស្មិំ តស្មិំ ភវេ អាគតនិក្ខេបបរិច្ឆិន្នខន្ធប្បវត្តិ “ជាតី”តិ វុច្ចតិ, សា ឯវ យាវ បរិនិព្ពានា អបរាបរំ បវត្តមានា សំសារោ “ភវតោ ភវំ សំសរណ”ន្តិ កត្វា, តស្មា អាហ “ជាតិសង្ខាតំ វា សំសារ”ន្តិ។ បរិច្ឆេទន្តិ បរិយោសានំ។ ឱភាសំ ផរីតិ សព្ពត្ថ។ អាលោកដ្ឋានេតិ អត្តនោ គតអាលោកដ្ឋានេ។ អាលោកកិច្ចំ ករោតីតិ អន្ធការដ្ឋានេ អាលោកស្ស តំ វិយ អាលោកដ្ឋានេ អាលោកស្សេវ កិច្ចំ ករោតិ។ តស្មា តេសំ សត្តានំ “កិំ អាលោកោ អយំ, កស្ស នុ ខោ អយំ អាលោកោ”តិ? វិចិនន្តានំ ចិន្តេន្តានំ។ សទ្ទោតិ សហស្សិលោកធាតុយំ សទ្ទោ ទេវមនុស្សា។ ធម្មសភាយ បរិសាយាតិ ធម្មស្សវនត្ថំ សន្និបតិតាយ បរិសាយ។ សទ្ទំ សុណិំសូតិ ន កេវលំ សទ្ទមេវ សុណិំសុ, អថ ខោ អត្ថម្បិតិ មហាធិប្បាយេន តេសំ បកតិសវនូបចារេ វិយ បវត្តិ អហោសិ, តិសហស្សិលោកធាតុំ វិញ្ញាបេសីតិ។

អរុណវតីសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ បរិនិព្ពានសុត្តវណ្ណនា

១៨៦។ ឯវំ តំ កុសិនារាយ ហោតីតិ យថា អនុរាធបុរស្ស ថូបារាមោ ទក្ខិណបច្ឆិមទិសាយំ, ឯវំ តំ ឧយ្យានំ កុសិនារាយ ទក្ខិណបច្ឆិមទិសាយំ ហោតិ។ តស្មាតិ យស្មា នគរំ បវិសិតុកាមា ឧយ្យានតោ ឧបេច្ច វត្តន្តិ គច្ឆន្តិ ឯតេនាតិ ឧបវត្តនន្តិ វុច្ចតិ, តស្មា។ តត្ថ សាលបន្តិការេន ឋិតំ សាលវនំ។ អន្តរេនាតិ វេមជ្ឈេ អប្បមជ្ជនំ អប្បមាទោ, សោ បន អត្ថតោ ញាណូបសំហិតា សតិ។ យស្មា តត្ថ សតិយា ព្យាបារោ សាតិសយោ, តស្មា “សតិអវិប្បវាសេនា”តិ វុត្តំ។ អប្បមាទបទេនេវ បក្ខិបិត្វា អទាសិ អត្តនោ តស្ស សកលស្ស ពុទ្ធវចនស្ស សង្គហិតត្តា។

ឥនាគាឌីសុ ចិត្តេ ច បរេយុក្តិសកាតចនឹកាចតាយ “ឧត្តកេ ការេល ឧត្តកា សយាបត្តិយោ សយាបដ្ជិត្វា បរិតិត្តាឃិស្សាមី”តិ កាលបរិច្ឆេទំ កត្វា សយាបត្តិសយាបដ្ជតំ បរិតិត្តាតបរិកយុត្តិ អធិបេ្បតំ៎ ឆេទោតិ អត្ថុទ្ធុទេត្វទោ៎

អយម្បិ ចាតិ យឆាចុត្តបញ្ចាសដ្ធិយា ឥនាគាតំ សយាបត្តកាឆាបិ សេប្លបកឆា ឧច៎ កស្មា? យស្មា កកចា តគា ឧេចសិកំ ចត្បអដ្ឋាតសយាបត្តិយោ សត្តាបិ អបរិហាបេត្វា សយាបដ្ជិ ឧចាតិ ឥរេស្សេត្វា “តិត្តាតបុទំ បចិសេត្វា”តិអាឌិយាហ៎ ចតុចឹសតិ...បេ... បចិសិត្វាតិ ឧត្តូ កេចិ តាច អាហុ “កកចា ឧេចសិកំ ត្វាឥសកោដិសតសហស្សក្ខត្តុំ យហាករុណាសយាបត្តិំ សយាបដ្ជតិ, ត្វាឥសកោដិសតសហស្សក្ខត្តុមេច ចលសយាបត្តិំ សយាបដ្ជតិ, តស្មា តគាបិ ចតុចឹសតិកោដិសតសហស្សសត្តា សយាបត្តិយោ សយាបដ្ជតិ៎ ចុត្តមេញ្ញុំ កកចតា ‘តឆាកតំ, កិក្ខេច, អរហត្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ឧេត្វ ចិតក្កា ពហុលំ សមុធាចរន្តិ ខេមេយា ច ចិតេក្កា បចិវេចកោ ច ចិតេក្កា’តិ (ឥតិចុ៎ ៦១)៎ ខេមេយា ហិ ចិតេក្កា កកចតោ យហាករុណាសយាបត្តិំ បួនេទត្វា ជិតោ, បចិចេកចិតេក្កា អរហត្តចលសយាបត្តិំ៎ ត្បន្ធាតំ ហិ កចក្កបរិចាយេសា លហុកោ យត្តុកប្បេត្វា សយាបត្តិសុ ចនឹកាថោ, តស្មា សយាបដ្ជតចុដ្ឋាគាតិ កតិបយចិត្តក្ខណោហេច ឥដ្ឋត្តិ៎ បញ្ចា រូបាចចរសយាបត្តិយោ ចតេស្សា អរូបសយាបត្តិយោ អប្បមញ្ញាសយាបត្តិយា សទ្ធិំ តិទោឥសយាបត្តិ អរហត្តចលសយាបត្តិ ចាតិ ត្វាឥសេតា សយាបត្តិយោ កកចា បេច្ចកំ ជិចសេ ជិចសេ កោដិសតសហស្សក្ខត្តុំ បូរេកត្តិំ សយាបដ្ជតិ, តឆា បច្ឆាកត្តត្តិ ឧចំ ចតុចឹសតិកោដិសតសហស្សសត្តា ឧេចសិកំ ចត្បអដ្ឋាតកកសិណាសយាបត្តិយោ”តិ៎

អបរេ បតាហុ “យំ តំ កកចតា អកិសម្ពោធិជិចសេ បច្ឆិមយាមេ បដិច្ចសមុប្បាទក្កមុខេត បដិលោមតយេត ឌរាយរោណតោ បដ្ឋាយ ពោធំ ឆូតារេត្វា អនុបឥឆមូចិបស្សតំ អារកត្តេត យឆា តាយ បុរិមេសា សុចិត្យក្កំ យហាកហតំ យហាចតំ ឈិត្តេត្វា អត្តុទត្តុទា តិសាតសិលិយំ ចទស្បុំ តិសិតំ កទោតិ, ឧចមេចំ តិសាតសិលិសជិសិយោ សយាបត្តិយោ អត្តុទត្តុទា សយាបដ្ជិត្វា ពោណាស្ស តិក្ខចិសឥកាចំ សម្បាទេតុំ អនុលោមបដិលោមតោ បច្ឆេកំ បដិច្ចសមុប្បាទក្កេសុ លក្ខកោដិសយាបត្តិសយាបដ្ជតចរេសត សម្មសតពោណំ បចេត្តតិ, តឥតុសាទេត កកចា ត្បន្ធុរុតាបិ អនុលោមបដិលោមតោ បដិច្ចសមុប្បាទក្កមុខេត ចិបស្សតាចរេសត ជិចសេ ជិចសេ លក្ខកោដិចលសយាបត្តិយោ សយាបដ្ជតិ, តំ សន្ធាយ ចុត្តំ, ‘ចតុចឹសតិកោដិសតសហស្សសត្តា សយាបត្តិយោ បចិសិត្វា’”តិ៎

ឥយាតិ ឧេត្វបិ សមតត្តុទាតេច បច្ចេចក្ខណាយបិ យេកុយេ្យត តាតត្តុរិយកតាយ ឥនាតបក្ខិកកាចតោ៎ យស្មា សត្តាបច្ឆិមំ កចក្កចិត្តំ តតោ តតោ ចចតតោ “ចុតី”តិ ចុច្ចតិ , តស្មា ត កេចលំ អយមេច កកចា, អថ ខោ សព្តោបិ សត្តា កចក្កចិត្តេតេច ចចត្តីតិ ឥស្សេតុំ “យេ ហិ កេចី”តិអាឌិ ចុត្តំ៎ ចុក្ខសច្ចតាតិ ចុក្ខសច្ចបរិយាបន្តេត ចុតិចិត្តេត កាលំ កាលកិរិយំ កទោត្តិ បាបុណត្តិ, កាលកាយតតោ ចា កទោត្តិ បេច្ចាតិ៎

បដិកាកបុក្កលចិរហិតោ សិលិឌ៌ុណោហិ អសឌិសតាយ សឌិសបុក្កលរហិតោ៎ សត្ថារា ចុបសមុត្តិ ឧត្តូតិ ចុបសយោតិ ឧចំ សត្ថាតំ ពោតំ កម៌តំ តិត្តាតមេច សុលត្តិ៎ លោយហំសតកោតិ លោមាតំ ហដ្ឋកាចាបាឥតោ៎ កំសតកោតិ អចីតរាកាតំ កយជតកោ អាសិ អហោសិ៎ សត្តាការេចរុណ្ហុបេតតិ សេត្តាហិ អាការេហិ ខ្តួយការណោហិ សិលិឌ៌ុណោហិ សយន្នាកេតោ៎ អសក្កិដេតតាតិ អក្យដិតោត

ᩅᩥᨸ᩠ᨹᩣᩁᩥᨠᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩩᩅᩥᨠᩈᩥᨲᩮᨶᩮᩅᩣᨲᩥ ᨸᩦᨲᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩅᩥᨠᩈᩥᨲᩮᨶ᪨ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᩈᩥ ᩈᨽᩣᩅᩈᨾᩩᨴᨿᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨶᩣᩅᩁᨱᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨴᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᩅᩪᨸᨣᨾᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᨴᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᨸᩦᨸᩔ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩃᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨

ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩣ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

សិ៍ ព្រាហ្មណសំយុត្ត

១៍ អនហត្តចគ្គោ

១៍ ឆតញ្ញាតិសុត្តចណ្ណតា

១ប័សិ៍ឆតញ្ញាតិគោត្តាតិ ឲត្ត បុព្ពបុរិសតោ អាគតស្ស កុលចំសស្ស តាមាភិធាតសង្ខាតំ គំ តាយតីតិ គោត្តំ (កិំ បត តត្តិ? អញ្ញកុលបរម្បរាសាធារណំ តស្ស កុលស្ស អាទិបុរិសសមុទាគតំ តំកុលបរិយាបន្នសាធារណំ សាមញ្ញរូបត្តិ ទដ្ឋព្ពំ) ឆតញ្ញាតិគោត្តំ ឲតិស្សត្តិ ឆតញ្ញាតិគោត្តា តស្សា ឱ្ខាតស្ស ការណំ បុច្ឆិត្វា អាទិតោ បដ្ឋាយ ចិការចេចុំ “ខមោ កិខា”តិអាទិ ចុត្តំ តាតារសខោឌតំ ខេតីតិ ខយាឌតា បញ្ចខោការសមម្បាទិតំ សាលិកត្តំ សូបសាកញ្ជញ្ញាតំ តាតារសំ ព្រាហ្មណខោឌតំ ឃណ្ឌលក្កលក្កត្តិ ឃណ្ឌលក្កសង្ខាតំ លក្កំ ទុចិខេឆា ហិ លខក្កា ឃណ្ឌលខក្កា ឌីឈខក្កាតិ តត្ត ឃស្ស អខក្កា ឃណ្ឌលិកាខេត ជិខោតា, ខសា ឃណ្ឌលខក្កា ឃស្ស បត អសិបុត្តិកា ចិឃ ឌីខឈា, ខសា ឌីឈខក្កា

សាសតាតិ អតុសាសតា “តខយា...ខប... សម្ពុទ្ធស្សា”តិ ឲចំ ចុត្តា បញ្ចបឌិកកាឆា សត្តុសាសខត ហិ ខលោកិយឆ្ឆន្ទំ អតខបក្ខិត្វា ឲសា បញ្ចបឌិកកាឆាតិ ទដ្ឋព្ពា ឌក្កាចខឆទាតិ បុព្ពបុរិសសង្ខាទំតាក្កាកចំសចខឆាទិកា សក្កាតិ សក្កខលាឃ្យំ

ឲចត្តិ “សខច ខប អក្កុយក្កាតី”តិអាទិតា ព្ពុយិតា បកាខខត “បញ្ច កាឆាសតាតិ បត អដ្ឋកចំ អាទុញ្ញហាតិ, ព្ពុឆ បត ខទ្ធ ឲច ស្តុទ្ធដី”តិ ចឝត្តំ បហទិត្យំ ចាតិ ឲកចារម្បិ ហខត្តត ចា បរិខឆត ចា បហទិត្យម្បិ បរាយសិត្យម្បិ អសខក្កាខត្តាតិ អខត្ថា ខសា ហិ តស្សា អរិឃសាចិកាឃ អាតុការខចត អត្តខតា សាយត្តិខឃត ចខស ចត្តាបតត្តំ សត្តឌ្ឌិត្វាបិ តឝតុចត្តខត្តា តិត្តិខសា អខហាសិ៍ ខតតាហ “ខភាតី”តិអាទិ៍

តស្ស ព្រាហ្មណស្សាតិ អត្តខតា សាយិកព្រាហ្មណស្ស៍ ស្តុបសំហរត្តីតិ ស្តុបខតត្តី៍ តស្មិំ សយខឃតិ តស្មិំ ទុក្ខុប្បត្តិការខល “សខត្ត សត្តាខា ទុក្ខា”តិ កកចខតា ចចតំ អតុស្សរិត្វា “ខសពាលស្ស កកចខតា”តិអាទីសុ ឃឆាបរិចិតំ ក្យាលបចំ អតុស្សរិ៍ ខតតាហ “ខសពាលំ សរី”តិ៍

លត្តិខសាខព្ធុហិតតាឃ ក្បត្តិត្វា៍ កិដ្ឋិត្វាតិ សំឃតាកាចខតា តស្ស ព្រាហ្មណស្ស អត្តខខ ខយត្តិខកខឆត កិដ្ឋិត្វា៍ ឲចខយចាតិ ឃឆា ឲតខហិ អការខលាត, ឲចខយច អញ្ញាឆាបិ អការខលាតាតិ អខត្ថា៍ តិក្កាខលាតាឌីបខត ឲចំ-សខត្ត, ឲច-សខត្ត បត អចឆាខលាខត្ថា៍ តិក្កាខលាតា ច តាយ តិខត្តកតា, តិខត្តកចិប្បលិបការខចខតត្ត ឲចំ-សត្តស្ស កហខលា បចត្តិ កខចសិតព្ពា៍ កខហខត្ថា ចាឃំ ឲចំ-សខត្ត អខតកត្តត្វា តិបិតាតំ៍ កខហត្តតា ចស្ស ចសលិសត្តសត្តិឆាតខតា បិកដី ឲច៍

កាយវិការេហិ បុជិតោតិ ខ្លីនា កាយវិការេហិ បាយិកោហិ បុជិតការវោ ជីវិតោ កាយាជិតំ តោនំ វនេន វត្តតោ។ អស្សកស្ស ភាយ បុគ្គលស្ស។ សេសន្តិ អភិក្កន្តន្តិអាទិ, យម្បិ វត្តព្វំ ខ្លីនាគតំ ហេដ្ឋា វណ្ណិតមេវ។

ធនញ្ជានីសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. អក្កោសសុត្តវណ្ណនា

១៨៨. ភារទ្វាជោ ហោតិ ភារទ្វាជោ នាម ឯវ សោ ព្រាហ្មណោ។ គោត្តវសេន ហិ តយិទំ នាមំ, វិសេសេន បនេតំ ជាតន្តិ ឥស្សត្តំ “បញ្ចាយតនេហិ”តិអាទិ វុត្តំ។ ជាតិកតោតិ ជាតិវក្កហាតិកតោ។ បនេន្តោ កិនេត្វាតិ តនោ ឯវ ជាតិបនេន្តោ ភនេន្ត។ យថា ខោយភស្សិនោ អភត្តយនោតិ វត្តត្តំ លភតិ, ឯវំ កុបិតោតិ អាហ “ខោយភស្សក វា”តិ។ ឥសហីតិ អភវសេសបរិយាទានវសេន វុត្តំ បញ្ចាហិ កាថាសេនហិ អក្កោសន្តោ តថា អក្កោសេស្សាតិ កត្វា។ តត្ថ បន ឯយន កោភវិ អក្កោសន្តោបិ អក្កោសតិឯវ ភាយ។ ករោសិ យយ ភាតិកស្ស បន្តុជំ។

សម្ភុញ្ជតីតិ សម្ភោគំ ករោតិ។ អក្កោសាទីហិ ឯកតោ ភុញ្ជតិ។ វីតិហរតីតិ វីតិហារំ ករោតិ, អក្កោសតោ បច្ចក្កោសនាទិនា ទុតិយំ ករោតីតិ អត្ថោ។ តេនាហ “កតស្ស បដិការំ ករោតី”តិ។ អស្ស អនុស្សវវចនេន សុត្វា “សបតិ យ”ន្តិ សញ្ញិតោ ភយំ ឧប្បជ្ជីតិ យោជនា។ អស្សាតិ ព្រាហ្មណស្ស។ សុត្វាតិ បទំ ឧភយត្ថាបិ យោជេតព្វំ “វេវេវតំ ព្រាហ្មណាតិ សុត្វា, អនុស្សវវចនេន សុត្វា”តិ វ។ ការំ កិរវន្តាជយោ សបតំ ភាជំសុ, ជេវតាតំយេវ ហិ សោ អត្វា, សត្តាតំ បន តថា សញ្ញា ឧប្បន្នា, សោបិ តថាសញ្ញី អហោសិ។ តេនាហ “អនុស្សវវចនេនា”តិ។

ជន្តស្ស សន្តុសោ ជយតំ ឧបកតត្តា។ តិន្តិសេវនស្សាតិ រាគាទិហេតុកចិបផ្គភទិហិតស្ស។ តស្សេវាតិ បដិកុជ្ឈន្តស្សេវ បុគ្គលស្ស តេន ការណេន បាបំ ហោតិ បាបស្ស សត្តានត្តរសញ្ញត្តិយា អភាវតោ។ កេចិ បន “តស្សេវាតិ តស្សេវ បដិកុជ្ឈន្តបុរិសស្ស តេន បដិកុជ្ឈនេន បាបិយោតិ បដិកុជ្ឈន្តបុគ្គលស្ស លាមកតរោ”តិ ឯវមេត្ថ អត្ថំ វទន្តិ។ សតិយា សមន្នាគតោ ហុត្វា បដិសង្ខានេ ឋិតោ អធិវាសេតិ, ន សហោ យុទ្ធហោ ហុត្វាតិ អធិប្បាយោ។ ឧភិន្នំ តិកិច្ឆន្តន្តិ ឧភិន្នំ ឧប្បន្នកោធសង្ខាតំ កិលេសព្យាធិំ តិកិច្ឆន្តំ ឧបសមេន្តំ តំ បុគ្គលំ។ ជនា បុគ្គលោតិអាទិកា បុរិមាសុ កាថាសុ វុត្តត្ថានិ បទានិ សម្ពន្ធិត្វា ធស្សិតំ។ បញ្ចាសុ ភន្តេសុ យាថាវតោ ឋិតា អរិយធម្មស្ស កោវិទា ភាយ ហោន្តីតិ អាហ “ធម្មស្សាតិ បញ្ចក្ខន្ធធម្មស្សា”តិ។ ខ្លីនាតិ នយតំ បរិបុណ្ណំ កត្វា ធស្សេន្តោ អាហ “វតុសច្ចធម្មស្ស វា”តិ។

អក្កោសសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ អសុរិន្ទកសុត្តវណ្ណនា

១៥៩។ តេនេវាតិ គាតុបដ្ឋាខិតេនេវ។ អស្សេវាតិ តិតិក្ខស្ស។ “តំ ជយំ ហោតី”តិ លិង្គវិបល្លាសវសេន វុត្តន្តិ អាហ “សោ ជយោ ហោតី”តិ, កុទ្ធំ កោធំ តិតិក្ខាយ ខន្តស្សាតិ អធិប្បាយោ។ យស្មា តិតិក្ខាជយោ ន កោធវសិកំ កុទ្ធំ, តំ បន ពាលិនំ មញ្ញនាមត្តន្តិ ញាណ ញាមមត្តំ វិការេវត្តំ “កតយស្សា”តិអាទិ វុត្តំ។ វិជានតោវ ជយោ ន អវិជានតោ តិតិក្ខាយ អភាវតោ។ ន ហិ អវិជានន្តា អត្ថាវិលោ កោធំ វិជេតុំ សក្កាតិ។ កេវលំ ជយំ មញ្ញតិ កិលេសេហិ បរាជិតោ សមានោបីតិ អធិប្បាយោ។

អសុរិន្ទកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ ពិលង្គិកសុត្តវណ្ណនា

១៦០។ សុទ្ធន្តិ កេវលំ សម្ភារវិរហិតំ។ សម្ភារយុត្តន្តិ កដុកភណ្ឌាទិសម្ភារសហិតំ។ កញ្ជិតោ ឋិតត្តា កញ្ជិកំ, អារនាលំ, ពិលង្គន្តិ អត្ថោ។ នាមំ គហិតំ សង្គីតិកាលេ “ពិលង្គិកភារទ្វាជោ”តិ វិសេសនវសេន។ តយោតិ ធនញ្ជានិយា សាមិកោ ភារទ្វាជោ, អក្កោសកភារទ្វាជោ, អសុរិន្ទកភារទ្វាជោតិ អាទិតោ តីសុ សុត្តេសុ អាគតា តយោ។ មេតិ មយ្ហំ

ពិលង្គិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ អហិំសកសុត្តវណ្ណនា

១៦១។ ឯសាតិ ព្រាហ្មណោ “អហិំសកោ អហ”ន្តិ ឋបេត្វា សាវេត្វា ញាណាយ គវេសីតិ វុត្តំ “អហិំសកបញ្ហាបុច្ឆី”តិ។ តថា ចេ អស្សាតិ យថា តេ នាមស្ស អត្ថោ, តថា ចេតំ ករេយ្យាសិ អត្តភាវេន ករេយ្យាសិ អហិំសកោ ឯវ សិយាតិ។ ន ទុក្ខាបេតិ ទុក្ខាបយន្តម្បិ ន ឧប្បាទេតិ, ទុក្ខតោ អបនេតីតិ អត្ថោ។

អហិំសកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦។ ជដាសុត្តវណ្ណនា

១៦២។ ជដាបញ្ហស្សាតិ “អន្តោជដា ពហិជដា”តិ ឯវំ ជដាបរិយាយស្ស បញ្ហស្ស។

ᨩᨭᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪄᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪈᪆᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨷᨬ᩠ᩉᩔᩣᨲᩥ “ᨶ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᨶ᩠ᨲᩥᩔᩥᨲᩔ ᨷᨬ᩠ᩉᩔ᪨ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᨶᩥᨿᨾᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩈᩦᩃᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨷᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩈᨶᨷᨬ᩠ᨧᩣᨲᨷᨲᨷ᩠ᨷᨶᩣᨴᩥᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨶᨲᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ᪨ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩣᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ “ᨲᩣᨿ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᩁᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᨬᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩅᩮᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩅᨴᩮᩁᩣ᪨ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨩᩣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᨲᨷᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨲᩩᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᨶ ᩍᨲᩁᩮ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩍᨲᩁᩣ ᨷᨩᩣᨲᩥ ᩍᨲᩁᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᨷᨩᩣ᪨ ᩅᨧᨶᩈᩉᩔᩮᩉᩥᨷᩦᨲᩥ ᨠᨳᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈᩉᩔᩮᩉᩥᨷᩥ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨷᩪᨲᩥᨠᩮᩣ ᩈᨠᩈᩣᩅᩮᨶ ᨷᩪᨲᩥᨠᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩮᩉᩥ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩦᩉᩥ᪨

ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪅᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪈᪇᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨷᩁᩥᨧᩁᨱᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩉᩩᨲ᩠ᨲᨩᩩᩉᨶᩅᩈᩮᨶ᪨ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨾᩥᩔᩦᨠᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨴᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩮᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᩥᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨷ᩠ᨷᩥᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨩᩩᨣ᩠ᨣᨾᨲᩥ ᨿᩥᨭ᩠ᨮᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨠ᩠ᨠᨷᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩍᨵᩣᨾᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨩᩣᨲᩥᨾᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨱᩣᩈᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨷᩁᩣᨵᩔ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᨶ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ᪨ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩮ ᨣᨶ᩠ᨳᩮ᪨ ᩈᩩᨲᩅᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣᩈᩃ᩠ᩃᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨

ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᨬᩣᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨧ ᨶᩥᩁᩪᩊ᩠ᩉᩅᩣᨧᩣᨷᩣᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩉᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᨬᩣᨱᩮᨶ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨷᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶᩣᨷᩥ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥ ᨡᩦᨿᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᨷᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨷᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨩᩣᨲᩥᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᩣᩈᩥᨲᩅᩮᩣᩈᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩈᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᨶ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᩣᩈᩣᨶᨾᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩅᩮᩣᩈᩥᨲᩅᩮᩣᩈᩣᨶᩮᩣ᪨

ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩩ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨷᩥᨿᩈᨾᩣᨶᩔ ᩋᩣᨠᩣᨾᨲᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᩋᨽᩥᨣᩦᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩦᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᨾᨿᩣ ᩋᨽᩥᨣᩦᨲᩴ᪨ ᩋᨽᩮᩣᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ “ᩋᨽᩮᩣᨩᨶᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᨶᩩ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩮᨶ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ? ᩈᨧ᩠ᨧᨾᩮᨲᩴ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨷᨶ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩣᨿ ᨷᨭ᩠ᨮᩣ ᨣᩣᨳᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᩈᩣᨴᩮᨶ ᨾᩩᨴᩩᨽᩪᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩣᨩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ

អនន្តរសុត្តេ កសិភារទ្វាជសុត្តេ ច វុត្តនយេន បដិបជ្ជិ។ តេនាហ “ត្វំ ព្រាហ្មណា”តិអាទិ។ កិលញ្ញបិក្រេប... បកាសិតាតិ ឧតេន ការំ ឆន្ទសន្ទារេន ចេតសា ភាវា ព្រាហ្មណស្ស ចិត្តាចារំ ញត្វា ទេសនំ ទេសេតីតិ ទស្សេតិ។ ការយតេនាតិ ការយតកេន, ការេន វា។ អត្ថញ្ញូ ញត្វាតិ សទេវកស្ស លោកស្ស ហិតមត្ថំ តស្ស ការណញ្ញូ។ សព្ពស្សន្តានន្តិ សព្ពទេវ បស្សន្តានំ។ ញត្វាតិ បវេណិអាគតោ វារិត្តញត្វា ន ហោតិ។ កោដេនសុ ភក្ខសការំ ទស្សេតុំ “សុញាកោដន”ន្តិ អាហ។ ញត្វា សតីតិ អរិយានំ អាចារញត្វា សតិ តំ អាលម្ពិត្វា ខីណន្តានំ វុតនេន សេដ្ឋន្តិ “សោមំ ភុញ្ជេយ្យ បាយសំ”ន្តិ តំ អារព្ភ កថាយ ភុព្ពន្តា។

សល្លក្ខេតិ អយំ ព្រាហ្មណោ។ សេវា បច្ចយា និទ្ទោសា តេ អារព្ភ កថាយ អព្យាវដិតត្តា។ កុក្កុច្ចូបសន្តន្តិ អគ្គិអាហិតបស្ស វិយ សទ្ធិទ្ធិ វេទិតព្វា។ អន្នេន បានេនាតិ លក្ខណវចនមេតំ យថា “កាកេហិ សប្បិ រក្ខិតព្ពា”ន្តិ។ តេនាហ “ទេសនាយត្តមេត”ន្តិ។ ពាហុសស្សផលទាយកំ សុខេត្តំ វិយ បដិយត្តន្តិ សព្វា កសនពីជាទិនាទកាភយតាបតយតាទិនា សុសជ្ជិតំ ខេត្តំ វិយ សីលាទិគុណវិសេសសម្បោគេន បដិយត្តំ បុញ្ញក្ខេត្តំ វុត្តំ។

អគ្គិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. សុន្ទរិកសុត្តវណ្ណនា

១៩៥. អាទេត្វា ហុតិតព្ពតោ អាហុតិ។ សប្បិមធុបាយសាទីហិ អគ្គិ ជុហោតិ វុត្តាតិ អគ្គិហុត្តំ, សាមិទ្ធាទំ វេទិតព្វំ។ តេនាហ “អគ្យាយតន”ន្តិអាទិ។ សុចិសោមសិតោ ទស្សាតិ និហិតជាតិការំ អនេន សុទ្ធំ ចិសោមសិតោ ច ភវេយ្យ “សេ”តិ បទំ អាទេត្វា សម្ពន្ធោ។

អបរំ ភទ្រាតីតិ ព្ពទេតា បដ្ឋាយ យាវ ទេវីតិ បទំ តាវ អនន្តរសុត្តវណ្ណនាយ អាគតនយេនេវាតិ វេទិតព្វោ វេទិតព្វា, ន សប្បិសន្តារដ្ឋបនំ ហិរញ្ញាតស្ស ច សីតវាតស្ស ច បដិឃាតត្ថន្តិ អការណមេវតន្តិ តំ អនាទិយិត្វា អញ្ញនេន សុការណំ ទស្សេតុំ “បដិពេលិចា”តិអាទិ វុត្តំ។ សញ្ញាតិត្វាតិ “នាយំ ព្រាហ្មណោ”តិ សញ្ញាតិត្វា។

និចកេសន្តន្តិ រស្សកេសន្តំ។ ព្រាហ្មណានំ សុទ្ធិអត្ថំ សិខាតិ អាហ “បចុត្តយុត្តបិ, សិខំ អដិត្វា”តិ, “បរេហិ សបរិក្ខិតា”តិ កេចិ។

អការណំ ទក្ខិណេយ្យភាវស្ស ជាតិ អទក្ខិណេយ្យភាវហេតុ បាបធម្មានំ អបដិក្ខេបការណតោ។ វុត្តញ្ហិ សីលាទិកំ ចរណំ ទក្ខិណេយ្យភាវស្ស ការណំ អទក្ខិណេយ្យភាវការណបាបធម្មានំ វិក្ខម្ភនវសេន បវត្តនតោ។ អស្សាតិ ព្រាហ្មណស្ស។ វិយត្តិ តំ ទក្ខិណេយ្យភាវស្ស ការណភាវសញ្ញាបេតុំ រូបមាយ ទិកាវេន្តោ។ សាលិកដ្ឋា ជាតោវាតិ សាលិទិសុទ្ធកដ្ឋាវ ជាតោ។ សាបានទោណិអាទិអសុទ្ធកដ្ឋា ជាតោ អគ្គិកិច្ចំ ន ច ន ករោតិ។ វុត្តំ យថា អគ្គិ យតោ កុតោចិ ជាតោបិ អគ្គិកិច្ចំ ករោតិយេវ, ឯវំ ចណ្ឌាលកុលាទីសុ ជាតោបិ ទក្ខិណេយ្យោ ន ន ហោតិ ធម្មសម្បាទនេន អរិយានំ វំសេ បជាតត្តាតិ អាហ “ធម្មសម្បត្តិយា

ឌាតិយា”តិ៑ ឆិតិឃា ក្រលាឞយ្យត្តិឃា បយុឲកាចំ ឥឞ្យ្យតុំ “ឞរា ហឹ”តិអាឌិ ចុត្តំ៑ ពត្ត ឆិតិឃាតិ ឱទិឞឃត៑ ពឌ្យីអត្ថុប្បត្តាត៑ ក្រឞលឆយ្វាត៑ ក្ខប្បាឌតបទ្រ៏ហតេហិ ឞេត ឆារេទតិ៑ ហិទិឃា ឞេភារឞ តិឞឞេឆតិ, ឞយុឞេច ឞិបិត៑ ឌីក្រឆ្ឆត ឞតិ ឞេតឆំ បចត្តិឃា អចឞេរា ឲច តត្តិ៑ ឞយាតឆឞយុត ឌាតារឞឌ្ឋារេពត ឌ្ឋត្តប្បឆឞយុត៑ កាទលាការលឌាតតេកាតិ ឞេតឆំ ឞេតឆំ ឆយ្វាត៑ ឃឆាក្សតំ ផាត៑, ប៉ិបឆយ្វាត៑ ចា ឱប្បការឞការចជ្វាត៑ ឌាតតេការ៑

បរេយត្តឞេឆ្ចត តិត្ថារតេត អារយុលាបច្ចឃក្សតេពត អទិឃេយក្កត ឥឞត្ថា៑ ត្ថត្រ៏យឥឞយតាតិ ពរេតា ឲច អទិឞឃត ត្ថត្រ៏យឆំចឞេទត ក្ខបកេតា៑ ឱឥត្តិ ឞេតហិ ឞច្ចាតឹតិ ឞេចឥ៑ យក្កឞេចឥាត៑ អត្ថត្តិ អទិឃផលំ៑ កិឞលឞាត៑ អត្ថត្តិ ឞេតឆំ អត្ថុប្បាឌតិឞេរាឆជ្វាត៑ ឃឞេត្ថាតិ អក្កផលំ៑ តិទេត្តកត្តិ អផលំ ឞេតឆំ អភាកយតេតា, អាកតាតយ្យិ អក្កឥក្លិឞលឃ្យ្យាការចឞេតា៑ ឌុហតិ ឞេឥតិ៑

ឞុឃិជ្ជត្តិ ឞុឥាត៑ អក្កឥក្លិឞលឃ្យ្យលិឞកត៑ ឞុហុតត្តិ ពឞឞ្យ្យច ឞេចចត៑ អឆ ចា ឞុឃិជ្ជត្តិ ឞុជ្ជ ឞយុឞេច ឃិជ្ជំ ឞាឞេទ ក្ខបតឹតំ យយ ត្ថាឥំ ឞេឥឃ្យ្យចត្ត៑ ឞុហុតត្តិ ឲត្តាបិ ឲឞេឞច តឞេឃា៑

ក្ខបហឌយឞេត្តតិ ប្រាហុលាត “ក្សត្ថាត្យ កច”ត្តិ ក្ខបតឹតយឞេត្ត៑ តិត្ថាត្តិឞេពាឌឞេយចាតិ ឞចត្តកំ អក្កឞេហត្តា ចត្តេតា ឱឞេចឱតឌ្ឋឌឞេយច៑ ឞេតត តំ ឞុលុយត្តំ កតត្តិ តំ ហត្យឞេឞឆំ ឞត្ថឞេឞា ឞុលុយការចំ កតត្តិ ឌ្ឋឌាឃ អឞេភាត្យអាទិកតាឃ បុទិយាការេទតេច បត្ថាឃយាតតំ ឞត្តាឃ ចុត្តំ, ត បត ឌ្ឋឌាឃ ឲច ឞេកចលិឃ កហលំ ឞត្តាឃ៑ ឞា ហិ អចិតិត្ថរាកចុត្តិតាឃ ឱឞុំ កល្យ្យុំ ត ឞក្កា, ពឞ្យា ឞេឥចតាហិបិ ឞចត្តកា កឃ្យ្យតិ៑ យត្យុឞ្យ្យាត៑ ចត្តតិ ការឌកាឃយាហ៑ ឌ្ឋត្យអាទិកចត្តតាឃ ឞេឥចាត៑ ឱឃ កហលឹ ត តិក្កាតិ ឌិឞេត្ថាឌឞយុឞ្យ្យតាឃ ឞយុា បទិលាយំ ត កច្ឆតិ៑ ឞុលុយាបិ ឞយាតា ឌិឞេត្ថាឌា ឞេតត ប៉ិឃឞេឞត យិឞ្យ្យិតា ឌ្ឋត្យអាទិកឞយុឞ្យ្យតាឃ ឞុលុយចត្តកាត៑ ឞេឥចាត៑ ឞុលឥា ត ឞេហាតឹតិ ត្ថឞយត្តំ ឥឞ្យ្យតិ “ឞកាឃ្សឞ បតា”តិអាឌិតា៑ បទិឞភាកចត្តេតា ឌ្ឋត្យអាទិកតាឃ ចា ឞេឥចាត៑ ឌុក្កទំ ឞយុា បទិលាឞយតុំ, ឌិឞេត្ថាឌាឃ កុពរការេចត យត្យុឞ្យ្យាត៑ ឞេតតាហ កកចា “ត ល្លាហ”ត្តិអាឌិ៑ ឞយាបត្តិឱត្តឞយជ្ជិតា ឞេតឞេឌាឆាត្យ ឍឞាតាត្យការចឞឞេត្តឌិតា តិក្លតេរា ឞេហាតឹតិ ចុត្តំ “អជ្ជ…ឞេប… បទិលាឞេយឃ្យ្យា”តិ៑ កកចឞេតា បត ឞុឞេត្ថតេច បទិលាយតឹតិ ចុត្តំ “ប៉ិកតិឞេកតេចា”តិ, ឍឞាតាត្យការចប្បឞេត្តត ឍឞាតេត ឱតា ឞការចឞិឞេត្ថតេច៑

“អប្យហទិឞេត”តិ ឲត្ត អប្យ-ឞឞេត្ថា “អប្បិឞេឆ្ឋា”តិអាឌិឞុ ឱឃ អការចឞេត្តាតិ អាហ “អប្យហទិឞេតតិ អហទិឞេត”តិ៑ ប៉ិតិឞឞេតបិ ប៉ិឃឞេឞ៑ ត អាលុត្យអតឹតិ ត អាឱលំ ឞេហាតិ៑ អភាកត្តាច កឞេឆ្ឋឃ្យ “អត្តតាបិ ត បទិកុត្ថិ, អឞេត្ថាឆំ ត ឥាឞេបឆិ, ឞេកចលំ ប៉ិឃឆំ តាឞេឞឹ”តិ ឞេភាយតឞ្យ្យប្យឞេត្តា៑

ឥាទុឞយាឥហាឞេតាតិ ឥាទុហទិត្ថិ ឥាទុឞ្យិ ពឞ្យ្យ ឥឞហត្ថា៑ ឃឌឹតិអាឌិ ឥាទុឍាបតឞ្យ្យ ពហិត្ថការចឞាឆត៑ អឞុត្ថឞហត្ត៑ បឌិបក្លាការចឞេតា ពឞ្យ្យ៑ ឲត្តាឌឹឞុ ក្រឞលិតិ ឞេពឞុ ឞការចឞេតា ឞយុឥឃឞេតា អត្តក្រយឞេតា អឞ្យ្យាឥឞេតា អាឌឹតចឞេតា តិឞ្យ្យទលឞេតា ឌាតតឞេតា ឞេឈកា បល្តិតា៑ ឌាតាលឞេឌាតិត្តិ ឌាតាលយឃំ ឞេឌាតិ៑ ឌាឞេលយឹតិ បឌ្ឋលិតំ កឞេរាយិ៑ តិច្ចំ បឌ្ឋលិតក្កិ ឞត្ថត្តកឞេយច ឱកតឞេយុាហត្ថការេតាឃ

ទុកោការការកាចនេតា សត្ថុនោ ចិនេក្លបិការណេតា តិច្ឆសយាហិតនេត្វា ទុចំ ចេតីតិ ធរិតំ ព្រាហ្មណិយំ កេហត្វា ធរាយីតិ ទុចំ ចត្តុយាតំ ចិឃ ចេតិ អាសត្ថុតំ ហចេឃ ធេបត្វា។

លារិការេរាតិ លារិការសទិសោ។ តេនាហ “យថា”តិអាទិ។ លនេត្តត ចឃ្យារនេតាតិ កានេជ បក្លិបិត្វា លនេត្តត ចឃ្យារនេតា។ បឆចិឃា សទ្ធិ ឋុនេសតិ ការស្ស កេ្រកការចេត កាជស្ស បរិលាយនេតា។ យារនេត អត្តនោ ជាតិអាទីតិ បក្កលុបតា អញ្ញស្ស តាតិ ត សហតីតិ អាហ – “តត្ថ តត្ថ ឮស្សំ ប្បារនេត្តា”តិ, តត្ថ តត្ថ ជាតិអាទិយាតចត្តុឆ្មិ កេ្រតេក្កហនេលាត សំសីនេឃ្យាតិ អធិប្បាយោ។ នេកានេឆា ឆ្វនេយាតិ យថាបិ ការុនេរា អក្កិ ឆ្វនេយត ប្បក្កិលិន្ដ្វោ, ទុចំ នេកានេឆត ប្បក្កិលិន្ដ្វោ។ ធាលាក្កិតិ តស្ស នេកានេឆា ឆ្វនេយា។ យុសាចារនេកាច នេយាសចជ្ជ។ យថា ធារនេលា សតិ យុសាចារនេកា តត្តិ, ទុចំ យុសាចារនេក សតិ ធាលាយ្បិតិ នេតត ចំ តិនេរាឆិតំ ចិឃ នេហាតីតិ អាហ – “យុសាចារនេកត បជិឆ្វត្កំ ធាលា”ត្តិ។ យថា ស្វុជាឃ ចិតា ព្រាហ្មណាតំ ឃារនេកា ត ព្លុត្បិ, ទុចំ បហ្វុតខិច្បាឃ ចិតា សត្ត ឆយុឃារនេកា ត ព្លុត្បីតិ ខិច្បា ស្វុជាបរិឃាឃា ចុត្វា។ នេជាតិ ចិឃតិ ទុត្វាតិ នេជាតិដ្ឋាតំ នេចទិ, ឃំ អក្កិក្យល្ហំ សត្វាតំ ហចឃំ នេជាតិដ្ឋាតំ ធាលាក្កិនេតា តត្ថ សយុជ្ជលតនេតា។ អត្តាតិ ចិត្ត “អាហិនេតា អហំ យារនេតា ទុត្វា”តិ កត្វា។

ឆនេយ្យា រហនេកាតិ អស្សុដ្ឋិឃាទិអាលសិឃាការណេតា កិនេលសយលបក្លាលតនេតា បរេយក្កិត្តុតាចហតនេតា អរិឃយក្កឆនេយ្យា អតាចិនេលិ រហនេកា។ នេហដ្ឋុបរិឃចាលុកាតិ ចិបរិចត្តិតចាលុកា ហុត្វា។ អាលុប្បអាតិ អាក្យលជាតា។ បល្ហិតាតំ បសនេត្វាតិ បល្ហិតាតំ បុរនេតា នេសនេដ្ឋា។ នេសដ្ឋការនេចត សនេត្តា បិសំនេសា ហុត្វា កិនេលនេស តិក្ខតិ សយុដ្ឋិតតីតិ សក្ខិតិ ចុច្ចតិ។ នេតតាហ “ដ្ឋត្តុយនេដ្ឋតា”តិ។ តថា ធាហ កកចា “យក្កាតដ្ឋក្កិនេកា នេសនេដ្ឋា”តិ (ឆ॰ ប॰ ១៨១)។

ចធិសណ្ឋិ ឮយិតា “ចត្រជ្ជសយត្តាកតា ចាថា ស្វុបរិស្វុដ្ធា នេហាតី”តិ សយុចាធំ ឆនេស្សតិ។ សច្ឆសំឃយបនេហិ ឆស្សិតា យក្កឆយុ ព្លុឆ “ឆនេយ្យា”តិ អធិប្បេតាតិ អាហ – “ឆនេយ្យាតិ ព្លុយិតា...នេប... ឆនេស្សតី”តិ។ យក្កសច្ឆំ កហិតំ អតត្តរកាឆាឃ អនេតនេកហិ ចិនេសនេសត្វា ចុត្តត្វា អត្តនេតាតិ បុត្តក្ករយត្តាទិអត្តនេតា។ តាឃ ហិ សកិច្ឆំ កនេរាត្តិឃា ព្លុតនេរ សនេត្តាបិ តឆក្សចត្តិកា នេហាត្តិ។ តក្កតិកត្តាតិ សយុទិដ្ឋិឃា ដ្ឋុបការកការចេត តាឃ សយាតកាតិកត្វា អារយុលាច្បិចិតនេក្កតាហដំ បញ្ញា ចិទិតិត្យំ សនេក្កាតិ។ តថា ហិ នេសា បញ្ញាក្លនេត្តត សក្កហំ កនេតា ឆនេយ្យាតិ សការណេតា សយាឆិ កហិនេតា, ព្លុតនេរ នេឆ្វ តឆ្សបការត្វា។ តថា ហិ “ទុចំឆយុ នេត កកចនេត្តា”តិអាទីសុ (ឌី॰ តិ॰ ១.១៣; ម॰ តិ॰ ១.១៨៥; សំ॰ តិ॰ ៥.១៨៨) សយាឆិ “ឆនេយ្យា”តិ ចុនេត្តា។ បរេយត្តសច្ឆំ កហិតំ សនេត្តាសំ នេសដ្ឋការណេតា។ យថាហ – “ឃាចតា, កិក្លនេច, ឆយុ សក្ខតា ចា អសក្ខតា ចា, ចិរារនេកា នេតសំ អក្កយក្កាឃតី”តិ (ព្លុតិចុ॰ ៨០; អ॰ តិ॰ ៣.១៣)។ អត្តនេតាតិ តនេតា ទុច បរេយត្តនេតា, អតត្តរុំ ចុច្ចយាតាតំ ចា យក្កឆយុាតំ អារយុលាកាចនេតា។ បច្ចក្កាតិ កហិតាតិ តាសំ យក្កកាចនេតា។ តីហិ អក្កាតិ។ ព្រាហ្មណិយំ តាយាតិ ទុតំ តិព្លាតកាយិ ដ្ឋុត្តុយនេដ្ឋត យក្កព្រាហ្មណិយំ តាយ។ យនេក្លសិតាតិ លីត្សត្ថាទិអត្តត្វយចិចជ្ជនេតត យនេក្លយក្លិបជិបការណចតំ តិស្សិតា។ សស្សត្យនេឆ្វក្កហលំ នេហត្ត បឆាតតាឃ តិឆស្សតយត្តំ នេសដ្ឋប្បត្តីតិ នេសដ្ឋការណប្បត្តិ។ ត-ការនេរា បទសត្ថិកនេរាតិ “ស ដ្ឋក្សក្សនេតស្វ”តិ ចត្តនេត្ថា យនេក្លត-ការនេរា បទសត្ថិកនេរា, “ស ទុក្ខក្ខនេតស្វុតិ នេកចិ បឆត្តិ, នេតសំ ទ-ការនេរា បទសត្ថិកនេរា។ ស-ឮតិ ស្វុត្តិនេកា ព្រាហ្មណោ ចុនេត្តាតិ កត្វា អាហ “ស ត្វ”ត្តិ, នេសា ត្វត្តិ អនេត្វា។ ឆយុ សារិនេឃា បរិឆាតក្សតា អលក្ការា ទុតស្សាតិ ឆយុសារី។ អថ ចា ឆនេយុហិ សារិតចាតិ

ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᩦ, ᨲᩮᩉᩥ ᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩥᨲᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪁᪀᪨ ᨻᩉᩩᨵᩦᨲᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪈᪉᪨ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲᩣᨲᩥ ᩮᨠᩥᩃ᩠ᩃᩅᩣᨾᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩩᨻᨴ᩠ᨵᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩩᩴ ᨻᨴ᩠ᨵᨶᩅᩈᩮᨶ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩴ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩩᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨻᨴ᩠ᨵᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᨠᨯ᩠ᨰᩥᨲᩣᨠᩣᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ “ᩋᩣᨠᨯ᩠ᨰᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᨠᩣᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᩩᩁᩥ ᨶᨸᨲᩥ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᩅᩈᩮᨶᩅᩈᩮᨶ ᨻᩣᩃᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥ “ᩃᩩᨶ᩠ᨴᩴ ᨠᩣᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥᨾᨠᩣᨿᩅᩥᩈᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩏᨸᩁᩥᨾᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᨠᩴ ᨡᩮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨸᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᨠᩩᨲ᩠ᨲᨸᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩮᨲᩣ ᨸᩮᩃᨷᨶᨲᩣ ᨧ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩈᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩁᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨽᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᨾᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩣᨽᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᨲᩣ ᨶᩥᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᨶ ᨸᩩᩁᩮᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨸᩁᩥᩊᩣᨿᩥᨠᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩅᩥᨿᩮᩣᨣᨿᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᩮᨲᩣ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣ ᨠᩉᩥᨲᩈᨾᩮᩣᨵᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩈᨾᩮᩣᨵᩴ ᩈᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩴ ᩈᨲᩥᨶᩮᨸᨠ᩠ᨠᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩣ...ᨸᩮ... ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ ᨻᩣᩉᩩᩃᩥᨠᩔ ᨸᩈᩣᨴᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩋᨴᩮᩅᨿᩩᩃᩣ ᨧᩁᨿᩣᨽᩣᨲᩥ ᩮᨠᩣᨧᩁᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩣ᪨

ᩋᨩ᩠ᨩᩈᨭ᩠ᨮᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨷᩩᨴᩥᩃᩦ ᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᨴᩥᩅᩈᩣᨲᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩃ ᨴᩥᩅᩈᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩈᩴᩅᩮᩣᨣᩮ ᨧᩮᨲᩴ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᩃᨭ᩠ᨮᩥᨴᩥᩅᩈᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣ᪨ ᩃᩥᨾᨠᩣᨲᩥ ᨶᩥᩉᩦᨶᩣ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᩩᩃᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᩥᩃᨡᩮᨲ᩠ᨲᨠᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᩏᩔ᩠ᨿᩣᩁᩮᩉᨶᩣᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨶ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩮᨶᨽ᪨ ᨲᩴ ᨸᨶ ᩮᨶᩈᩴ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ “ᨠᨱ᩠ᨱᨶᩣᩈᩥᨠᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

“ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨭᨠᨷᩥᩊᩣᩃᨠᩣ”ᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨿ ᩊᩣᨭᨠᨷᩥᩊᩣᩃᨠᩣ ᩏᩣᨠᩣᨿᨠ᩠ᨠᨸᩃᩥᨭᩮᩣᨿᩣ᪨

ᨠᨾ᩠ᨻᩣᩁᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᩦᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨭᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᨠ᩠ᨠᩥᨠᩣ, ᨠᨾ᩠ᨻᩣᩁᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᩦᨲᩥ ᨧᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᨧᨠ᩠ᨡᩩᨠᩣ ᨧ᪨ ᨲᩥᩃᨠᩣᩉᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉᨲᨲᩥᩃᨠᩣ, ᨲᩥᩃᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᩉᩥ ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩪᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩈᩁᩦᩁᩣ᪨

ᨸᨭᩥᨠᩣᨿᩣᨲᩥ ᨻᩣᩉᩩᩃᩥᨠᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨧᩮᨴᩥᩔᩦᨲᩥ ᨸᨠᨲᩥᨿᩣ ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣ ᨠᩮᩣᨲᩩᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨣᩩᩊᩥᨠᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᨴᩥᩔᩦ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨸᩃᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣ ᨸᩃᩥᨻᩮᩣᨵᩴ ᨲᨳᩣ ᨲᨳᩣ ᨶᩣᨽᩣᩁᩮᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨿᨳᩣ ᨧ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨳᩣ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨸᩩᨶ ᨴᩥᩅᩈᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

តំ តំ កុលឃរំ បេសេត្វាតិ តំ តំ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ធីតរំ តស្ស តស្សានុច្ឆវិកស្ស ព្រាហ្មណស្ស ទេន្តា តំ តំ កុលឃរំ បេសេត្វា ព្រាហ្មណធម្មេ កុករណាការវតោ.

“នដ្ឋេ មតេ បព្ពជិតេ, នបុំសកេបិ កត្តរិ;

ញាតិយា បតិសេដ្ឋាយ, ន អញ្ញា បតិ ញត្ថិយា”តិ –

អយញ្ហិ ព្រាហ្មណធម្មោ. អយ្យិកដ្ឋានេតិ មាតាមហិដ្ឋានេ ឋបេសិ មត្វា ចិត្តារាធនចរេសតាតិ.

ពហុធីតរសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

បឋមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. ឧបាសកវគ្គោ

១. កសិភារទ្វាជសុត្តវណ្ណនា

១៩៧. ទក្ខិណាគិរិស្មិន្តិ ទក្ខិណាគិរិជនបទេ, តស្មិំ ទក្ខិណាគិរិវិហារេ. លេន្ធុ ឋបេត្វា យុគេ យោត្តេហីតិ យោត្តរជ្ជូហិ យុត្តានិ បយោជិតានីតិ ហោន្តិ អត្ថោ.

បឋមទិវសេតិ វបនទិវសស្ស បឋមទិវសេ អារទ្ធទិវសេ. បញ្ចក្ខាតិបិ បរិបុណ្ណាតិ, បកេច ញាតរក្ខាតីតិ ទស្សេតុំ “បរិបុណ្ណបញ្ចក្ខា”ញាតេវ វុត្តំ. ហរិតាលមនោសិលាវណ្ណេហិ ឧរត្តានីសុ ឋបិតត្តា អាកាស ឧជ្ជលិតត្តា. អចេរេន ធលីធដ្ឋា កិលត្តកោលា យោនេត្វា អកិលត្តស្ស យោជនំ កិលត្តបរិវត្តនំ.

សីហកុណ្ឌលីតីតិ សីហមុខកុណ្ឌលិកំ. ព្រាហ្មណេវតត្តិ ព្រាហ្មណោ នេវតសជីវំ, អស្សតរនេវតសជីវត្តិ អត្ថោ.

ធុរន្ធំ កិច្ចានិ កាលវេលេន ឧិកត្តានិ បញ្ចា កិច្ចានិ កវត្តិ. បុរេកត្តកិច្ចត្តិ កត្តតោ បុរេត្តា ធុរន្ធន កាតព្ពកិច្ចំ. ឱតិនាមេត្វាតិ ចលមយាបត្តិយា កាលំ ឱតិនាមេត្វា. ពកាឌិ ឲុកោតិអាធិ តេសំ តេសំ ឧិនយ្យានំ ឧិនយនាគុរូបបដិបត្តិឥស្សនំ. បកតិយាតិ

បកតិពុទ្ធវេសេន៍ ពុទ្ធានំ ហិ រូបកាយស្ស អសីតិអនុព្យញ្ជនបដិមណ្ឌិត-ទ្វត្តិំសមហាបុរិស- លក្ខណ-កាយប្បភា-ព្យាមប្បភា-
កេតុមាលាវិចិត្តតា ពុទ្ធវេសោ៍ កតានិ អនេកេហិ បាដិហារិយេហិ វត្តមានេហីតិ ញាណិតា បារមីនំ និស្សន្ទភូតានិ បាដិហារិយានិ
ឥទ្ធិវេសេនេវ បកាសនកានិ ភវន្តិ, ន សព្វទាតិ ទស្សេតិ៍ ឱវជ្ជា កត្វា “ព្ទក្ខិលស្ស អនេន្តា ជបិតមនេត្ត ជក្ខិណបិនេជ”តិអាទិវចនំ សមត្ថិតំ
ហោតិ៍ ភគវតោ កាយេ បីតរស្មិំ យេភុយ្យតាយ “សុវណ្ណរសបិញ្ជរានិ វិយា”តិ វត្វា កាយមិស្សីភាវិរស្មីហិ តហំ តហំ បីតមិស្សិតំ
សន្ធាយ “វិវិធបនបរិក្ខិត្តានិ វិយ ជា”តិ វុត្តំ៍ មហុរេតាការេន សង្ខំ គរោន្តិ ពុទ្ធរូបវេនតោ៍

តត្ថាតិ វិហារេ៍ គន្ធមណ្ឌលមាឡេតិ ហេត្ថន កតបរិភណ្ឌេ សមោសរិតគន្ធបុប្ផទាមេ មណ្ឌលមាឡេ៍

ឧបដ្ឋានេតិ បមុខេ៍ “ឯវចតី”តិ វត្វា តត្ថាវាសំ សាមញ្ញតោ ទស្សេត្វា, “កិន្នុខោ”តិអាទិ វុត្តំ៍ សម្បត្តីតិ វណ្ណាទិព្ពវិមានបរិវារិ វេទេវ
ហត្ថាទិសម្បទា ច៍ សមស្សាសិតការោយោ កិលមថវិនោទនេន៍ “តត្រ ខោ សមាបន្នេនា”តិ វទន្តិ៍ ឥតិមភាវេតិ ញាណិតា អបរភាគំ
តមោយា ភាវេ កត្វា តត្ថ បុរិមភាគំ ឧស្សុក្កិតសញ្ញាវេសេន សមាបត្តីហិ វីតិនាមេតីតិ ទស្សេតិ៍ លោកត្តិ រាជកហាទីសុ យំ តទា
ឧបតិស្សាយ វិហរតិ, តត្ថ អញ្ញត្ថ ចា ពុទ្ធភត្តំ វិនេយ្យសត្តលោកំ ពុទ្ធចក្ខុនា វោលោកេតិ៍ កាលយុត្តន្តិ វេលំ
ញាណព្រហ្មបរិបាកកាលានុរូបំ៍ សមយយុត្តន្តិ តស្សេវ វេនេនំ៍ សមយយុត្តន្តិ វា តេហិ អាចរិតព្វវិធេសបដិលាភានុរូបំ៍

បដិសល្លីនោតិ កាលបរិច្ឆេទំ កត្វា សមាបត្តិំ សមាបន្នោ៍ អធិប្បាយំ សម្បាទេន្តោ តំ អធិដ្ឋានេន្តោ, អញ្ញាសយានុរូបន្តិ អនេត្វា៍

សកល...បេ... ទេវតាយោតិ ទសសុ លោកធាតុសហស្សេសុ ទេវតា, ន ទេវតាសហស្សេសុ៍ ន ហិ មហាសមយេ វិយ សព្វទា មេឡិយាយេ
ទសសហស្សចក្កវាឡេ សព្វត្ថ សព្វា ទេវតា សត្ថុ សមីបំ ឧបគច្ឆន្តិ៍ កិលិសុការេវា កិលមថេវា៍

វិហារេវិទបរិវត្តនវសេនាតិ វិហារេ វិចត្តនិវាសនបរិវត្តនវសេន៍ អាទិមត្វាតិ បរិរូបនវសេន គហេត្វា៍ តេនាហ “ឆាទេត្វា”តិ៍
កិញ្ចាវន្តិ កិញ្ចិ ចរិតព្ពត្ថាន៍

អតិរោចមានន្តិ តំ តំ អតិក្កមិត្វា សមន្តតោ សព្វទិសាសុ វិរោចមានំ៍ សរីរប្បភន្តិ អត្តនោ សរីរប្បភំ៍ ឧក្កំ វិយ បជ្ជលន្តិ
រតនមយកិញ្ជក្ខ រេណុមយកណ្ណិកំ សមន្តតោ សម្បុល្លិតកញ្ចនបទុមំ សញ្ចារិមសរំ វិយ៍ កកុធវលន្តិ អគ្គមហិកាទិរូបក្ខិលេសវិកាមេន
សុវិសុទ្ធអាកាសតលំ វិយ៍ តម្បិ ហិ តារាគណកិរណជាលសមុជ្ជលតាយ សមន្តតោ វិរោចតិ៍ គតកនិលរត្តិ គតកពិរិនិលរំ៍ និរិយា
ជលយាតក្កិ សព្វសោ អនុបជ្ជាយ សព្វាការេន បរិបុណ្ណកាយតាយ អនញ្ញាសាធារណាយ រូបកាយនិរិយា សមុជ្ជលំ, យស្សា រូបិរភាវេវា
វិវេធ វិភតិវលិតរោក បុណ្ណមាសិយំ បរិបុណ្ណកលមណ្ឌលមណ្ឌលំ វត្ថុមណ្ឌលំ អតិរោចតិ, បភស្សរភាវេវា
សហស្សរំសិកិរណតេជោជាលសមុជ្ជលំ សូរិយមណ្ឌលំ អភិភវតិ, តេជសមុជ្ជលភាវេវា តប្ភវេយ អភិភុយ្យ បវត្តយានំ ឧក្កាភលោ
ទសសហស្សិលោកធាតុវិជ្ជោតនសមត្ថ-មហាព្រហ្មុនោ បភាសមុទយំ អភិវិហច្ច ភាសតិ តបតិ វិរោចតិ៍

សយត្តបរិយាទិន្នេពតិ សយត្តេតា បយាគាចេហៈ តញ្ច ខោ សព្ពសោ សរិតព្ពតាយាតិ អាហ “បយាគតិនេយ”តិៈ ខុត្តយជយធយយធយតុប្បត្តេតិ កាយចាចាហិ អត្តនោ ឥត្តកាចេត្វាច អត្តនោ ចិត្តុប្បសមុដ្ឋា សម្បត្តេ អប្បយាគេតាតិ បយាគាភាវេត, បយាគបជិវក្ខេបត ចា អស្សត្ថិយេតៈ ក្ខកយចាបិ តេតាតិ អប្បយាគោ យធ្ធិរិយត្តិ ក្ខកយចាបិ តេតា ខុច, អឆ ខោ អតត្តយតតាយ ក្ខបិរិយត្តដិប្បាវេយត អបយាគេឥត្តា, ភាគេតា យុលតា កិញ្ចិ ឥគេវេតុការយា ចា ខុចយាហៈ តត្ត ការេល ឥស្សេត្តា “ភាគេតា បតា”តិអាទិយាហៈ អតិត្តត្តិ តិត្តិ អាកន្តិៈ កាយុភក្តិ កាយុហាតិៈ

តិក្ខបញ្ញោ ខុស (ព្រាហ្មណោ, តធា ហិ ត ជិនេស្សេច អរេហត្តំ សច្ឆិករិស្សតិៈ កធាបចត្តុតត្តុយ្បិ ខុចយាហ – “ខុចំ អហំ ព្តយស្ស កញ្ចិ ឥយុំ ខេយាតំ លភិស្សាមី”តិៈ ចេចេតយ្យចេសតាតិ អត្តនោ កាសតការិកាចកិត្តភយុលេត ជិតេតព្ពបុក្កលចេសតៈ

ឌួឡូអាទិការតិតិ បិតតិកាតិៈ “ខុស ក្ខត្តយឥក្ខិលោយ្យោ”តិ សញ្ញាតពាហុយាតោៈ បិឡូព្តយំ “យុក៌ ចា តក្កុលំ ចា”តិ ចា-សេន្ធា អចុត្តចិកប្បេត្វាៈ តេត តិះដាជិ សក្កាយ្យាតិ, តស្មា តិះដំ ចា (ព្រាសំ ចា បរិក្កហេយាត្តាតិ ចាតិ អយយេត្វា ឥស្សិតេ ហោតិៈ តធា ហិ ភាចា (ព្រាហ្មណស្ស បជិចចតំ ឥគេត្តា “សន្ធា តិះដ”ត្តិអាទិយាហៈ បុត្តឆយុសភាកតាយាតិ បឆយំ កហិតឆយុសភាកតាយៈ យំ បតេត្ត ចត្តន្តំ, តំ អដ្ឋកធារុឡូហរេច កេហតព្តញ្ច សន្ធតា អត្ថាបត្តិតោ ចា ព្តឆ ឥដ្ឋញ្ញំៈ ឮទ្ធាតំ អាតុភាចេ អយំ, យជិជំ បសក្កាកតឆយុយុលេត ខេសតំ អារកិត្វា ចេចេតយ្យចិតយតំៈ

អតតុសត្តិកាតិ បុន្ធាតុសត្តិចេសត អតតុសត្តិកាៈ ខុចត្តិ ព្តឆាតិ ចុច្ចយាតាការេតៈ ខុត្វាតិ ខុតិស្សា ឥសតាយៈ ខេាតិ ភាចាៈ តស្សាតិ (ព្រាហ្មណស្សៈ អតុកប្បាយាតិ អសព្ពញ្ញុ ហិ សតិបិ អតុកប្បាយ បុច្ឆិតបេត្ត តិដ្ឋេយ្យ, តធា ដាតេត្តាបិ អតតុកប្បេកា, ភាចា បត ក្ខកយឆយុបិរិបុរិយា “ព្តេជំ អបុច្ឆិត”ត្តិ អបរិហារេបត្វា កេធតិៈ សមុលត្តិអាជិតា សេន្តបេត ចុត្តយត្វំ ចិចេរេត្តា “តត្វា”តិអាទិយាហៈ តត្វ តិះដស្ស កសិយា យុលភាចេ តាតត្តរិយេតា តប្បយាលចិដ្ឋាតេតា ចាតិ អាហ “តស្មិ...បេ... កត្តព្តតា”តិៈ តេត អត្ថយេតា ឡូតិទេរកេតា ច តិះដស្ស កសិយា យុលភាចំ ចិភាចេតិៈ កុសលាតិ ព្តយិតា អកុសលា តតោ អញ្ញាចាបិ កេទាត្តិ, តំ បត អប្បយាលត្តិ ឥស្សេតិៈ

តស្សាតិ (ព្រាហ្មណស្ស តិះដ្ឋាតិយស្ស ឆយុស្ស ច ក្ខបការភាចេតាៈ ឆយុសព្ពន្ធសយត្វភាចេតាតិ តធា ចុត្តឆយុស្ស ឞលេត សព្ពន្ធិតំ ខេយាជេតំ សយត្វភាចេតាៈ តេបិ ចុឌ្ឍិតិ ចុត្តចេចតំ សន្ធាយ ចុត្តំៈ សេន្តបេតា ចុត្តយត្វំ បិកតំ កាតំ “អយំ ហិ”តិអាជិ ចុត្តំៈ កស្សកស្ស ក្ខបការស្ស តិះដស្ស អតត្តរំ ចុឌ្ឍិ ចុច្ចយាតា អដ្ឋរេត ចុត្តា តាយ ត ហោតិៈ កស្មា? តិះដស្ស ចប្បកាលេ អត្ថុបិយ ចុឌ្ឍិយា ព្តច្ឆិតព្តតោ, តស្មា អចយាតេ យេញ្ញាចា ចុច្ចយាតាយ ឆយុសព្ពន្ធសយត្វតា តស្សា ចិភាចិតា ត សិយាៈ អត្តនោ អចិសយេតិ ឥយាតាជិក្ខត្តិរិយតុស្សឆយុៈ បន្ធាបីតិ កសិសម្ភារកចភតោ បន្ធាបិៈ ចត្តព្តោតិ ខុកេត្តត ចត្តព្តោៈ តេតត្តរេយចាតិ តិះដាតត្តរេយចៈ ចុច្ចយាតា ចុឌ្ឍិ សយត្វា ហោតិ, តិះដស្ស ឞលេត សព្ពន្ធេត សយត្វាតិ ជីបិតា ហោតិ អតត្តរចេចតេតេច តស្សា អាសង្កាបការត្តជីបតេតាៈ

សព្យសាធលក្ខណាតិ បរិនិដិតន្តោ ចតូសុ នយេសុ បរិនិតលក្ខណា។ ឯកុប្បាទលក្ខណាតិ សន្ធេយ្យចតុនេកា ឧចនេយតន្តិ បញ្ចុតលក្ខណា។ មូលពីជន្តិអាទីសុ មូលមេវ ពីជំ មូលពីជំ។ ឧស តរយា នេសនេសុបិ ពីជកាយស្ស អធិប្បេតត្តា។ ក្ខុតការេយា បត មូលំ ពីជំ ឧតស្សាតិ មូលពីជន្តិអាទិកា ទេសិតន្តោ។ ពីជពីជន្តិ បញ្ចមំ បត បច្ចយត្តុនយមាទេយ សតិសមលុប្បត្តិយា ចិនេយករណលកាចនោ ចិទ្ទហតនយទេ្វ សារផលេ តិទ្ធេហោ ពីជសន្តោ តនត្វសិន្ធិយា មូលាទីសុបិ ពោសុធិ បចត្តាតិតិ តនោ តិចត្តុតត្វំ ឧទេកត ពីជ-សន្ទេត ចិនេសនេត្វា ទុត្តំ “ពីជពីជ”ន្តិ “ទុក្ខទុក្ខំ ទូបទូប”ន្តិ ច យថា។ ឧចយ្យិ ព្ទុយិតា អទេ្វត ព្ទុយស្សបិ តិប្បទិយាយោច ពីជការចាតិ ជនស្សន្តោ អាហ “តំ សព្ទយ្យិ... បេ... កន្ថតី”តិ។

ព្ទុធាតិ កឆដ្ឋិ ចតូទន្តោ សន្ធាយ ខូបមូទេ្វ ពីនេជ សន្ធាយ ពីជកាចំ ចិការចត្វំ “តត្វ យថា”តិអាទិ អារទ្ធំ។ កាយំ សន្ធុបតិសំ សិលំ, តថាបិ សយាធិស្ស ចិយ សទេ្តាសយ្យិ អតចដ្ឋធយូាតំ អាទិមូលកាចនោ សន្ធាយបិ បតិដ្ឋា ហោតីតិ អាហ “ហេដ្ឋា សិលមូលេត បតិដ្ឋាតី”តិ។ យស្មា សទេ្តាស្សច បុគ្គលស្ស សន្ធាចរេត សយឆចិបស្សតារម្មនា, តស្មា សា “ទូបរិ សយឆចិបស្សតជ្ជិតំ ទូដ្ឋារេបតី”តិ ទុត្តា។ តត្តិ ធញ្ញាពីជំ។ បឆចិទសំ អារេបិទនត្តិ សសម្ភារបឆចីអារេបសុ លក្ខយាតំ ទសំ។ កេហត្វាតិ បច្ចយបរិយ្យាយ កេហត្វា។ ធញ្ញាបរិបិពកាហណត្តិ ធញ្ញាបរិបិពកិន្តាតិអត្វំ។ ទសន្តិ សន្ធាសិលមូលហេតុសយឆចិបស្សតាកាចភារសំ អាទិឃិត្វា។ អរិយមគ្គតាឮឧតាតិ អរិយមគ្គសារេតត អរិយផលធញ្ញាបរិបិពកាហណត្តិ អរិយផលមេច ធតាឃិតន្តោតា ធញ្ញា តស្ស តិន្តាតិអត្វំ។ ធញ្ញាតាឮអំ តាយ កណ្ឌស្ស តិស្សយក្ខុតោ បច្ចិយជេនេសា, កណ្ឌា តត្ថត្តទោ តំតិស្សយោយេច ជណ្ឌា។ បសចា តាយ បុប្ធំ។ ទុដ្ឋិតិ អចយចបិទិប្បុទិចនេត ទុដ្ឋិ។ ចិទ្ទេហិន្តិ មូលសន្តាតធ្សហតាយ ចិទ្ទេហតំ។ ចេបុល្លន្តិ បត្តតាឮអាទីហិ ចិបុលកាចំ។ សិទ្ធំ ជនេតត្វាតិ តទ្ធាឈលិទ្ធកាចប្បត្តិយា តណ្ហុលស្ស ពីជស្ស ពីជក្ខំ សិទ្ធំ ទូប្បាទេត្វា។ ឧសាតិ សន្ធា។ បតិដ្ឋហិត្វាតិ កមូបធាកមូបធសមូាទិដ្ឋិសហិតេត អាទិតោ បចត្តសិលមទេ្វត បតិដ្ឋហិត្វា។ ទុដ្ឋិន្តិអាទីសុ សុបទិសុទ្ធាហិ សិលចិត្តចិសុទ្ធីហិ ទុដ្ឋិំ, ទិដ្ឋិកង្ខាចិតរណចិសុទ្ធីហិ ចិទ្ទេហិំ។ មគ្គាមគ្គបដិបទាញាណទស្សនចិសុទ្ធីហិ ចេបុល្លំ បត្វា។ ញាណទស្សនចិសុទ្ធិសិទ្ធន្តិ សាធុសមុចិសុទ្ធិកាចនោ ញាណទស្សនចិសុទ្ធិសន្តាតំ សិទ្ធំ ជនេត្វា។ អនេក...បេ... ផលន្តិ អនេកបដិសម្ភិទា-អនេកាភិញ្ញាណបរិបុណ្ណំ អរហត្តផលសិង តិប្បានេតិ។

ពីជកិច្ចករណតោតិ ពីជកិច្ចស្ស ករណតោ។ យតិ្ហតំ សចិសស្ស ចិសចិសស្ស ច អត្តតោ ផលស្ស បតិដ្ឋាបតសមត្ថតតិប្បាទតសន្តាតំ ពីជស្ស កិច្ចំ, តស្ស ករណតោ តិន្តាត្តតោ “ឧចំ សន្ធា ពីជកិច្ច”ន្តិ ទុត្តំ។ ព្ទុយិតា អតញ្ញាសាធារណំ សន្ធាយ កុសលធម្មាតំ ពីជកាចំ ជនស្សតិ។ សា ចាតិអាទិកា តរយចត្វំ សយទេ្វតិ។ ព្ទុធាតិ តត្វ អាកាយំ ជនស្សន្តោ “សន្ធាខាតោ”តិអាទិមាហ។ តេត យថា សប្បុរិស្សូបតិស្សយស្ស សទ្ធម្មស្សចតស្ស ច, ឧចំ អតចនេសសាយ សមូាបដិបត្តិយា សន្ធា មូលការណន្តិ ជនស្សតិ។

ព្ទុន្ទ្រិយំចនេទា ចិទិយដ្ឋា អកុសលធមូ, ទុក្ខការិកា ទុតដ្ឋា អកុសលធមូ នេច កាយដ្ឋា តបតិ ចិនាឝតីតិ តបោតិ ទុច្ចតិ។ ព្ទុន្ទ្រិយំចនេទា អធិប្បេតោ ចិទិយស្ស នេទារយ្យាកាចេត កយ្យាតត្វា, ព្ទុតទេសំ ទុដ្ឋិកាចស្ស អត្ថុយ្យាយាតត្វា។ អាទិ-សន្ទេត កលលក្ខារទុដ្ឋិអាទីតំ សង្គហោ។ សយក្កហិតន្តិ ទូបកតំ។ ចិទុហតាយិលិយតតិប្បត្តិចនេតហិ ធញ្ញាពីជសន្តាតស្ស ចិយ ទេតសំ ទុដ្ឋិយា

សទ្ធាទីនសត្តកស្ស តេបិច្ចដ្ឋិយា អាទិមជ្ឈបរិយោសានេសុ ឧបការត្តំ ទស្សេតិ។

បុរិមបទេសុបីតិ អបិ-សទ្ទេន បរបទេសុបីតិ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ “ហិរី មេ ឦសា, មនោ មេ យោត្តំ”ន្តិ វុត្តត្តា, “សតិ មេ”តិ ឯត្ថ មេ-សទ្ទោ អានេត្វា យោជេតព្វោ។ ឧភយម្បិ តាវ ភាវត្ថំ ហោតិ តទុភយាការេន អានេត្វា វីរិយពលីពទ្ទេ ចតុត្ថីធុរេ យោជេត្វា និច្ចកាលំ អត្ថីតិ ទស្សេសេយ្យា។

សហ វិបស្សនាយ មគ្គបញ្ញា អធិប្បេតា អនុត្តរិយាបិ កថិតា អធិប្បេតត្តា។ វិបស្សនា បញ្ញាភាវតោ វុត្តាបិ បញ្ញា ឧបការិកា ហោតិ វិសិដ្ឋកាលតោ។ តេនាហ “យថា ហី”តិអាទិ។ បញ្ញាតិ បការេហិ ជានាតីតិ បញ្ញា។ បញ្ញាបេតំ បញ្ញា បុរេតា ហោតិ យោនិសោមនសិការស្ស វិសេសបច្ចយភាវតោ, សហជាតាធិបតីសុ ច បុព្ពង្គមភាវតោ។ សីសីតិ សោភគ្គំ សតំ ធម្មា សទ្ធាទយោ, អត្ថាធិការតោ អត្តាធិនោ។ ព្រហ្មទេវា ហោតីតិ ហិរិមត្តព្រហ្មានំ ទេវា ហោតិ, បញ្ញាយ កតាទិ អប្បយោគតោ មនោសីសេន មនោទិ ហេតុ វុត្តាតិ អាហ “មនោសព្ពតស្ស មនោទិយោត្តស្សា”តិ។ មនំ ឧបនេត្វា ធារេត្វា ធុរេ យោជេត្វា មនោទិយោត្តំ។ ឧភតោ កាយចិត្ត លិខនទណ្ឌសព្ពតំ ឧភយស្សតោ កាយំ ធារេតិ។ យុគ្គមាយ វិបស្សនាទិនិយា បដិបាទនតោ កាយាទីសុ សុភសុខនិច្ចត្តកាទិការេន បញ្ញាយ វិសេសបច្ចយា សតីតិ វុត្តំ – “សតិយុត្តា បញ្ញា”តិ តស្មា សតិវិប្បយោគាសម្ភវតោ។ សត្តិវិភាគីតំ អយំ វិសេសោ – បុរិមបច្ឆិមានំ សព្វានំ និវត្តនាយ ឧភិក្ខតានំ វិយ បវត្តិ សត្តិវិភាគតា, ឧភយមូលចតេន ឧភិក្ខតានមិវ បវត្តិ សមូលវិភាគតា, ទ្វិន្នំ ញាណកិច្ចភេទចតេន ឧភិក្ខតានមិវ បវត្តិ កិច្ចវិភាគតា, ឧភារម្មណចតេន ឧភិក្ខតានមិវ បវត្តិ អារម្មណវិភាគតា។ សព្វានំ, សព្វានិ ចា កិលេសានំ មូលសត្តកានិ សព្វ...បេ... សត្តកានិ។ អនុប្បយោគោ ហិ អត្ថោ។ បភាវេតីតិ ភិន្ទតិ សមុច្ឆិន្ទតីតិ។ សា ច ហោតា “បភាវេតី”តិ វុត្តា លោកុត្តរាច បញ្ញា អនុសយប្បហានស្ស អធិប្បេតត្តា។ សត្តិវិភាគាទិភេទតោ បន លោកិយាបិ ហោតិ វិបស្សនាចតេន ភវវិនិទ្ទេសស្ស និប្ផាទនតោ។ តេនាហ “ឧត្តរា បន លោកិកាបិ សិយា”តិ។

ហិរីយតីតិ លជ្ជតិ, ជិគុច្ឆតីតិ អត្ថោ។ តស្មា “បាបកេហិ ធម្មេហី”តិ និស្សក្កវចនំ ទដ្ឋព្វំ, ហេតុអត្ថេ វា ករណវចនំ។ ឱត្តប្បេបិ ឯសេវ នយោ។ ន ហិ លជ្ជនំ និន្ទនីយំ បាបកំ វា អលជ្ជនំ អត្ថីតិ។ តព្ពលេនាតិ តព្ពលវតា។ តេន បទេសេន កុសលេន ចិត្តេន តប្បលត្តិ វុច្ចតីតិ អាហ “ឦសា យុគនង្គលំ ធារេតី”តិ។ កាយំ បញ្ញារហិតា ហិរី អត្ថិ, ហិរិរហិតា បន បញ្ញា នត្ថីតិ អាហ “ហិរិ...បេ... អភាវតោ”តិ។ សត្តិដ្ឋានេ ភយតាភាវតោ អចលំ។ ថិរភាវេន អសិថិលំ។ ហិរិបដិពទ្ធបញ្ញា បដិបក្ខេន ន អសិថិលភាវេន ន អចលា អសិថិលាតិ អាហ “អញ្ញាកិណ្ណា អហិរិកតា”តិ។ តាទិសា យា វិតថាតបុរិមា វិយ អារម្មណំ យុតាតិ បរិច្ឆេទតោ ជានាតីតិ យុត្តា។ យុត្តាសិនេតាតិ យុត្តា អបទេសេន។ តំសម្បយុត្តាតិ ទស្សិតា យុត្តសហជាតតោ បុរិមា យុត្តា វិយ យុត្តសហជាតសមានិ “យុត្តា”តិ វុត្តាតិ ទស្សេតិ។ សារថិភាវោ កស្សចិ។ សោ ហិ ពល ពលីពទ្ទានំ សារថិតោ បិចតតោ “សារថី”តិ អធិប្បេតោ។ ឧភតោ ពន្ធនត្តំ ឧភតោ ពន្ធនំ។ សកកិច្ចេតិ សកកិច្ចេន យុត្តោ។ តេន ហិ ឦសាទីសុ យថារហំ ពន្ធិត្វា ឧភតោ ពន្ធេសុ ករណេសុ តទ្ធលេសុ កិច្ចំ ពលញ្ញាតិ, តោ អញ្ញាតាតិ តំ “សកកិច្ចេ បដិបាទេតី”តិ វុត្តំ។ អចិរេកប្បវសការេនាតិ អត្ថតោ អចិរេកប្បវសការេន ពន្ធិត្វាតិ សហជាតាធិបច្ចយការេន អត្ថតោ សម្ពន្ធិតា។ សកកិច្ចេតិ ហិរីអាទីហិ យថាសកំ កត្តព្ពំ កិច្ចំ។

ចិរកាលាភិយុត្តិ ចិរភាសិតម្បិ អត្ថំ សរតិ អនុស្សរតិ កាយាទិ អនុភាសិតោ តិដ្ឋាយតិ ចារេលតីតិ បភារេលតិ ឋិរេដត្ថិ កេយត្ថីតិ ចំ បិដតំ ព្ពាឆ ព្ពាយស្មិំ សុត្តេ “បិឆត”ន្តិ ចុត្តំ ដ-ការស្ស ឆ-ការំ កត្វា ចាលបិឆតន្តិ ព្ពាយយត្ថំ ឥស្សេតុំ “យថា ហិ (ទាហុណ…បេ… សតី”តិ ចុត្តំ ព្ពាទាតិ តយត្ថំ ចិត្តារេតោ ឥស្សេន្តោ “តត្ថ យថា”តិអាទិមាហ តក្កលំ អនុរក្ខតិ កិច្ចតចាលតតោ បុរេតោ ធស្ស កច្ឆតីតិ អស្ស តក្កលស្ស កស្សេត ក្វមិយា ចិលិឈេត បុរេតោ កច្ឆតិ បុព្ពក្កយា ហោតិ កតិយោតិ បចត្តិយោ សយេត្វសយាតាតិ សរណចេសត កេចសយាតា អារម្មេណ ចា កាយាទិកេ ឱបដ្ឋាបយយាតា អសុភាទិចេសត បញ្ញាតក្កលំ រក្ខតិ សភាចាសភាច្ចបកេយ ចារេលិ ចិយ តក្កលស្ស “អារក្ខា”តិ ចុត្តា “សព្ពាតត្ថេតោ សតិ រក្ខតី”តិ កត្វា តថា ហេសា អារក្ខបច្ចុបដ្ឋានា ចិរកាលចិរភាសិតានំ អសម្មុស្សនចេសត សតិ បញ្ញាតក្កលស្ស បុរេតោ ហោតីតិ ចត្វា តស្ស បុរេតាភាចំ ឥស្សេតុំ “សតិ…បេ… កោ បមុដ្ឋេ”តិ អាហ សតិបរិចិតោតិ សតិយា បដ្ឋាបិតោ “ឱបដ្ឋាបិតោ”តិបិ បិឋោ, អយមេចត្ថោ សំសីទិតុំ ត ឥតីតិ សកិច្ចកិរិយាយ សំសីឥតំ កាតុំ ត ឥតិ កោសជ្ជសក្ខាតំ សំសីឥតំ កោសជ្ជសំសីឥតំ

បិតិយោព្វសំចរសីលំ ចុត្តំ កាយិកចាឆសិកសំយមស្ស កឆិតត្តា អាហារេ ឱឥរេ យតោតិ បរិក្ខីណតណ្ហាអាហារេ សំយតភាចឥស្សេតេត បរិក្ខីណតណ្ហតាយ ចតុសុបិ បច្ចយេសុ សំយតភាចោ ឌីបិតោតិ អាហ “អាហារមុខេនា”តិអាទិ សំយតភាចោ ចេត្វ បច្ចយេហេតុ អតេសតាភាចោតិ ចុត្តំ “តិរុបក្កិលេសោតិ អត្ថោ”តិ កោឌតសឌ្ឍា អាហារបរិកោកេ តិរុឡ្ហោតិ កត្វា ចុត្តំ “កោឌតេ យតញ្ញាតាមុខេនា”តិ បរិក្ខីណតដ្ឋេត បត កោឌតសឌ្ឍមុខេនាតិ ចុត្តេ អធិប្បេតត្ថោ លព្ភតេច តេតាតិ កាយក្ខុត្តាតិអាទិចេតេត ត ចិលុម្បត្តីតិ “ឌីបេតី”តិ បធំ អានេត្វា សម្ពន្ធោ

ន្ថិហាការេហីតិ អធិដ្ឋាឌីតំ អធិដ្ឋាទិចេសត ធិដ្ឋាឌីតញ្ញា ធិដ្ឋាទិចេសតាតិ ឲចំ ន្ថិប្បការេហិ អចិសំចារតំ អចិតឆកឆតំ លេឆតំ ម្ហុលប្បេឥេស តិកក្ខតំ លុភតំ យត្ថ កត្ថចិ លេឆតំ ឱប្បារតំ ឱម្ពុលតំ អសិតេតាតិ ឥតេត្តេត, លិយិតេតាតិ អត្ថោ ចិសំចារតសក្ខាតាតំ តិណាតំ, អដ្ឋក្តំ អតរិយចោហារាតន្តិ អត្ថោ យថាក្វតពាណត្តិ តាយ រូបបរិច្ឆេឥកពាណំ សច្ចន្តិ ចេឌិតព្ពំ អចិបរិតចុត្តិកត្វា “លេឆកំ” លិឌ្ឍតកំ តិឌ្ឍាតន្តិ តិឌ្ឍាយកំ ព្ពាឥមេច សច្ចំ មោឈមញ្ញាត្តិ ឌិដ្ឋិ “ឌិដ្ឋិសច្ច”ន្តិ ចុច្ចតិ ន្ថិសុ ចិកប្បេសុតិ ភាចកត្ថុសាឆតចេសត ន្ថិសុ ចិកប្បេសុ “តិឌ្ឍាត”ន្តិ ឱបយោកចេសតេច អត្ថោ

សីលមេច “សោរច្ច”ន្តិ ចុត្តំ “បិណាតិបិតាឌីហិ សុដ្ឋុ ឲ្យរតស្ស កម្ម”ន្តិ កត្វា សក្ខារក្ខាឌីតំ អភាចតោ សុត្តរភាចតោ សុគ្គេរ តិព្ពាតេត អារម្មណករណចេសត រតត្តា សុរតោ, អរហា តស្ស ភាចោ សោរច្ចំ, អរហត្តំ អប្បមោឆតមេច អច្ចន្តាយ បមោឆតំ ត ហោតិ

យតេក្កត ចិបស្សតាយ បញ្ញាយ តំសហកតចីរិយស្ស ច តក្កលធោរយ្ហតា, តថាបចត្តកុសលភាចតាយ ច កសិភាចោ ច, តតេក្កត តតោ បុរេតរំ បចត្តបញ្ញាចីរិយបិរេមិតំ តក្កលធោរយ្ហតា, តថាបចត្តកុសលភាចតាយ ច កសិភាចោ ចេឌិតព្ពោតិ ឥស្សេន្តោ “យថា ហី”តិអាទិមាហ ធុរំ ចហតីតិ ធោរយ្ហា យថាចុត្តំ ឈតន្តិ អម្ហិយាតាទិកេឌំ ឈតំ ចហិតព្ពា អាទិក្វតា ធុរា ឲតេសំ អត្ថីតិ ធុរា,

បុរិមស្ទទចាហកា៝ ចាំម្ទលកា អបរំ ស្ទរំ ចហត្វា ឆេទយា៝ ស្ទរា ច ឆេទយា ច ស្ទរឆេទយាំឲកត្តចរេសត៝ ចហត្ថត្តិ កាសរេតត បចត្តត្តិ៝

កាយរេយាកាឌីហិ រេយារកហិ រេលយត្វា អត្ថុបច្ចចត្វា៝ ចំ តិត្ថាតំ អធិកិច្ច វដ្ដីស្ស៝ ចាហឹយតិ ចិបស្សតាយ សហាកចំ៝ អកិឃុល់ ចាហឹយតិ យក្កបរិយាបត្តិ៝ រេលត្តរេកាដីត្តិ រេលត្តយរិយាឌំ៝ ឌីរេដ្ឋកដ្ឋេតិ ឌីដ្ឋិយា សហឌាតេកាដ្ឋេ បហាតេកាដ្ឋេ ច៝ ឌ្ឋាមអាទិរេកតិ វ្ចបរិយក្កចរេឡ្យ វ្ចបិតាយ ចុត្តិ, អត្ថាធា ធស្សតបហាតត្ថាបិ តុតិយយក្កចរេឡ្យហិ ឌ្ឋាមអាទិកាតិ៝ អល្សហករេតតិ អល្សក្ទរេតា៝ ត្ថាធំ រេហដ្ឋិយយក្កចរេឡ្យវ្ចបិតាយ ចុត្តិ៝ សត្តាកិរេលរេស អចសិដ្ឋ សត្តាកិរេលរេស បឌហត្តិ អតិចត្តត្តិ កច្ចតិ បុត បហាតត្ថាតាយ អកាចរេតា៝ អតិចត្តតត្តិ ត តិចត្តត្តិ, យធា តិចត្តតំ ត រេហាតិ, ឲចំ កច្ចតីតិ អរេត្វា៝ រេតតាហ "តិចត្តតរហិត"ត្តិអាឌិ៝ ឲចំ បត ចាច ស្ទរឆេទយំា

ឲចរេយសា កសឹតិ យធាចុត្តស្ស បចាយសត៝ រេតតាហ "តិកាយតំ កាទេរេត្វា"តិ៝ ចុត្តរេម្យច ហិ អត្ថស្ស បុត ចធតំ៝ បត្តាតដ្ឋលេត សតិចាលំ អារកោរេដត្វាតិ បត្តាសត្តារេតត តដ្ឋលេត សត្តិ សតិចាលស្ស ឲកាចាទ្ធកាចការេលាត អារកោរេដត្វា៝ កដ្ឋាតិ ឲត្ថ "កសឹ"តិ បធំ អារេតត្វា សម្ពត្តិចត្ថ "កដ្ឋា កសឹ"តិ៝ កម្ពបរិរេយាសាតត្តិ យធាចុត្តកសិកម្ពស្ស បរិរេយាសាតក្ខំ៝ យឌីបិ បុរេត្ត "បត្តា រេយ ឃុកតដ្ឋល"ត្តិអាឌីតា អត្ថវេធ្ទ្យកចរេសតាយំ អយតប្យលិ កសិ ធស្សិតា, យហាការុលិកស្ស បត កាចរេតា ធេរសតា សត្តស្សបិ សត្តតិកាយស្ស សាធារណា ឲចាតិ ធរេស្សរេត្វា "សា រេលា បតេសា"តិអាឌីយាហ៝

ឌីចរេសរេយចាតិ ចំឌីចរេស ឲច៝ អាឌីយាហាតិ ឲត្ថ អាឌិ-សរេទ្ទត កចាបរិរេយាសាតេ បិធបរេធរេសា កហិរេតាតិ ចធត្ថា "ឲចំ ចុរេត្ត"តិអាឌីបិធំ សត្ថាយ "ចរេតា បរេទ្បា"តិ អាហ៝

កសិភារទ្វាឌសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៝

៦៝ វ្ចធយសុត្តចណ្ណតា

១៨៦៝ឲចំ ចុត្តត្តិ "ឌ្ឋធរេតត ប្មរេសឹ"តិ ឲចំ ចធតំ ចុត្តំ៝ "កេហចំ សយរេត្វា តាយ តារេហាសឹតិ ភកចរេតា អធិដ្ឋាតឌាលេតា"តិ ចធត្តិ៝ ចំ ទ្រាហ្មណំ ចិរេតត្យកាយតាយ កិរ ភកចា តធា អកាសិ៝

វ្ចបិរេម្ពុភរេយតាតិ បទ្មបចាធភរេយត៝ អចត្វាច តិចរេត្វា "អត្ថាកេតាបិ បិសរេណ្ឌា ចាចាយរេត្តតបិ ត ប្មរេឌតរេត្វា"តិ ទ្រាហ្មណធរេម្ព ចុត្តត្វា៝ បក្កុរេត្វាតិ ទ្រាហ្មណស្ស ធម្ពំ អចត្វា បក្កុរេត្វា ទ្រាហ្មណស្ស ត តាច ទាកាល់ បរិបក្កត្តិ៝ ឲចំ ចធត់...រេប... យកាយាសិ "បុតប្បុតរេត្វាច ចបត្តិ ឌីឌ"ត្តិអាឌីតា ធម្ពំ កេធេចំ អចស្សំ អាកដ្ឋរេត្វា៝ បការរេតា កស្សតិតិ បកដ្ឋរេកា, រសតាល្យាយ បកាដ្ឋោតិ អរេត្វា៝ រេតតាហ "រសកិរេទ្ទា"តិ៝

“បុតប្បុតឡោច ចបត្តិ ពីឌ”ត្តិ ព្ថយំ ឥងសត់ អាទកីតិ សព្ពត្ថោ៎ ពីឌត្តិ ច ព្ថតិ-សត្ថោ តិឥស្សតត្វោ ចា៎ ទេតត អចយទេចត សយុងាយំ តិឥស្សតិ៎ ឌ្លសក្កឹតិ សត្ថោចសិ៎ ចុត្តត្តិ ចបត់ គតំ៎ តស្វា ចុត្តិ “អលទេយត្តាចតា”តិ៎ “ចស្សិត្វា”តិ ចុឌ្ជិ៍ បចទេត្តត្វោ៎

ឥងសតា...ទប... ឥទស្សតិ ព្រោហ្វទេលាត ចុត្តិ អឃុត្តចចត់ បរិចទេឌ្ជទេត្តាបិ ឌិចទេស ឌិចទេស កិក្លាចទិយា តាយ កិក្លុត់ គាឃគតា ចុត្តិតិ៎ លីទំ ហទេត្វូត តយត្តិតិ ចា លីទតិកា៎ កិលយតីតិ តំតំកិច្ចកទលាចទេសត លិឌ្ឍតិ៎ ឋត្ថតីតិ អតត្វសយាទេយាគចទេសត ចិបៀត្តតិ៎ អបុតត្កចាឃាតិ អាឃតិ៍ អត្យុប្បត្តិឃា៎ យទេក្កា តាយាតិ ឌ្លបិទេយា តាយ តិត្ថាត់, តស្វិ លទេត្ថ បុតត្កចាកាចទេតា៎ “បុតប្បុត”ត្តិ ចចត់ ឌ្លបិងាឃ ពីឌចបតាឥទេយា បុតប្បុតឈយ្ា តាយ ឌាតាតិ អាហ “ទេសាត្យអស បុតប្បុតឈទេយ្ ឥងទេសទេត្តតា”តិ៎

ឌ្លឥយសុត្តចល្លតា តិឌ្ជិតា៎

ឲ្យ៎ ឥងចហិតសុត្តចល្លតា

១៨៨៎ឌ្លឥទចាទេតហឹតិ ចាតគតចិន្ហុតទេតាឥតាឌិចទេសត អបទាបទំ ចត្តយាទេតហិ ឌ្លឥទចាទេតហិ, តស្ស ចា ចិកាទេទហិ៎ តិតាត្ថុបត្ថាគកាទេល បត ឈយុកល្ថាកាទិទេកាច៎ អទត្ថាត្តិ កគចទេតា កិក្លុតច្ចា ចសតត្ថាតក្ញតំ តទេបិចត់៎ តំ តិត្ឋយំ ទេហាតិ ឌ្លឥគតាបតស្សបិ អកាទលទេតា៎ តស្វាតិ ឃស្វា តស្ស ឌ្លទេល្យាឥគចិក្កិលាតចទិឃាឃ ឌីចិកាគប្បត់ ទេហាតិ, តស្វា៎

ចត្តទេយតំ តស្ស បតិកាទត្វំ បរិគឆាឌីតយ្បិ គាតុំ លត្កតទេតា៎ ព្ថឥាតិ តត្វ កាទលយ្បិ សចិសយំ ឥទេស្សតុំ “ចល្លិ ហឹ”តិអាឌិ ចុត្តិ៎ កគចា ហិ អាឃស្វទេតា ឌ្លបចាលាស្ស ឥងចហិតព្រោហ្វលាស្ស តំ សយ្កាចិតំ កចិស្សតិ តិកិច្ឆាបឌិឃត្តិ, តាឃ ច អត្តទេតា ទេទាគស្ស ចុបសយត់, តប្បសទេក្កត ច ឥងចហិតព្រោហ្វទេលា យយ សត្តិកំ អាគត្វា ឈយុស្សចទេតត សទទេលាស្ ឃីទេលស្ ច បតិត្ថហិស្សតីតិ សត្ថាយិឥំ ឌាតត្វា ឲុចំ “ព្ថឈ្ឈ ទេយ តុំ, ឌ្លបចាល, ឌ្លទេល្យាឥគំ ឌាតាហឹ”តិ អទេចាច៎ អាគយតីឃប្បឌិបឥំ បុត្តកាគប្បឌិបឥំ បុត្តកាគប្បឌិបត្តិ គទេឆតុំ ចឌ្ជតិ អត្យុត្តទិយត្យុស្សឈយុត្តា៎ សទេឥចទេកាត ទេលិទេកតាតិ អតចទេសសទេតា ទេលិកាស្ស គហលំ៎ ឋលចិទេសសាគក្លាឃ បុទេឌតត្ថាតិ បុឌតីឃា, ទេត ឲុច ព្ថឈ “បុឌទេតឃ្យា”តិ ចុត្តា៎ តឆា អាឥទេទត បុទេឌតត្ថតាឃ សក្កាទិឃា, អា-កាទស្ស ទស្សត្តំ, ទិ-សទ្ថស្ស ច ទេទ-អាទេឥសំ គត្វា “សក្កទេទឃ្យា”តិ ចុត្តំ៎ “អបចទេយឃ្យា”តិ ចត្តទេត្ថ ឃ-កាទទេលិបំ គត្វា “អបទេចឃ្យា”តិ ចុត្តំ៎ ទេតសត្តិ សទេឥចទេកាត បុឌទេតឃ្យាឌីតំ៎ ហទិតុត្តិ ទេតតុំ៎

ឲុត្តទេកតបឹតិ ឌ្លបសក្កយតាឌិតា ឲុត្តទេកត អប្បយត្តទេកតបិ គតចទេត្តត អឃំ កិត្តិ...ទប... ទេសាយតស្សឌាទេតា៎

ឃឌយាតស្សាតិ ឥងឃ្យឈយ្ំ ឥងត្តស្ស៎ ឥក្លិលាឃ ព្ថឈ្ឈត់ តាយ ចិបុលឋលកាទេចាតិ អាហ “យហប្ឫទេលិ ទេហាតី”តិ៎ ចិឌិតត្តិ បឌិចិត្ថបច្ចក្លគតំ៎ អាឌាតាតីតិ ចុត្វកចាឌិ៍ បរិឃាឥាឃ ឌាតាតិ បឌិចិត្ថាតិ៎ ឌាតិត្វាតិ ចត្តាទិ សច្ចាតិ យក្កបឌិបិឌិឃា បឌិចិត្ថិត្វា៎

ᩋᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨠᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨲᩮᩣ ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᨷᩉᩩᨸ᩠ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨷᩪᨩᩥᨲᩣ ᨶᩥᩃᩣᨿᩮᩅ ᨿᨩᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨿᨩᨶ᩠ᨲᩔᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨴᩮᩅᩉᩥᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪃᪨ ᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪀᪀᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩔ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨶᩥᩔᩁᩔ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᨠᩣᩃᩮᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩃᩪᨡᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᨩᩥᨱ᩠ᨱᨷᩥᩃᩮᩣᨲᩥᨠᨡᨱ᩠ᨯᩮᩉᩥ ᩈᩥᨻ᩠ᨻᩥᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᩁᨱᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩃᩪᨡᨷᩣᨷᩩᩁᨱᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᨴᩔ “ᨩᩥᨱ᩠ᨱᨷᩣᨷᩩᩁᨱᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨷᩣᨭᩥᨿᩮᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩑᨠᩮᨠᩮᩣ ᩑᨠᩮᨠᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ᪨

ᩈᩴᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨲᩣᨿ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᩴᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᨶ᩠ᨲᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᩴ᪨ ᩋᨲᩦᨲᨲ᩠ᨳᩮ ᩉᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨶᨶ᩠ᨴᩥᨩᩣᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩣ᪨

ᩅᨿᩮᩣᨣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩅᨿᩴ ᩏᨷᨣᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᨿᩮ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩅᩈᩮᨶ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ ᩑᨠᨴᩮᩈᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᩅᩈᩮᨶ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨲᨿᩮᩣ ᩅᨿᩮ ᨣᨲᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩅᨿᩮ ᨮᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨻ᩠ᨽᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᨽᩣᩅᩮᨶ ᩏᨷᨽᩮᩣᨣᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥᨿᩣ ᩋᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨶ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨡᩣᨴᨶᩣ ᩋᨷᨶᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨿᩅᩈᩴ ᩋᨴᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩦᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ᪨

ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩁᩣ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩔᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᩔᨿᩁᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩋᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨶᨠᩣ᪨ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩁᩪᨷᩮᨶᩣᨲᩥ ᩁᩪᨷᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣᨴᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩁᩪᨷᩮᨶ᪨

ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩁᩪᨷᨾᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨶᩁᨠᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩃᨽᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣᩁᨱᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩥ ᨶᩮᨲᩣ ᨶᩮᨲᩣᩈᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩃᨽᩣᨷᩮᨲᩥ᪨

ᨷᩁᩣᨣᩣᩁᩮᩈᩪᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᨷᩁᩣᨣᩣᩁᩮᩈᩩ᪨ ᨷᩣᨭᩥᨿᩮᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ “ᩋᩈᩩᨠᩔ ᨣᩮᩉᩴ ᩋᩈᩩᨠᩔ ᨣᩮᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᨱᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ᪨ ᨿᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮᩉᩥ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᩅ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨣᩮᩉᩮᩈᩩ ᨿᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩣᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨴᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᩣᨳᩣᨠᩣᩁᩮᨿᩣ ᨠᨳᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ᪨

តតោ បដ្ឋាយាតិ សោតាបត្តិផលបដិលាភតោ បដ្ឋាយ។ យថត្ថំ មយំ ជមស្ស ព្រាហ្មណស្ស មហាសម្បត្តិទាតាទិកា អគ្គហោ កតោ, សោ ចស្ស បុត្តបរិជនស្សបិ អត្ថោ សិទ្ធោតិ សត្ថា ន សព្ពកាលំ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស បុត្តានំ គេហំ អគមាសិ, តេ ឯវ បន កាលេន កាលំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា យថាវិភវំ សក្ការសម្មានំ អកំសូតិ អធិប្បាយោ។

មហាសាលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៥។ មានត្ថទ្ធសុត្តវណ្ណនា

២០១។ មានេនថទ្ធោតិ “អហំ ទោ”តិអាទិនា បគ្គហិតេន មានេន ថទ្ធោ ពញ្ញាតាវិត្តោ ថទ្ធអយោសលាកោ វិយ កស្សចិបិ អនោនតោ។ ន កិញ្ចិ ជានាតិ លោកេ បដិសន្ថារមត្តស្សបិ អជាននតោ។

អព្ភុតចិត្តជាតាតិ សញ្ជាតអព្ភុតចិត្តា។ ចិត្តំ ចិត្តីតិ ច តុដ្ឋិបរិយាយោ។ អព្ភុតបុព្ពាយាតិ យា តស្សា បរិសាយ ចិត្តិ តទា ភូតា, សា ឥតោ បុព្ពេ អភូតា។ តេនាហ “អភូត...បេ... សមន្នាគតា”តិ។ អស្ស បុគ្គលស្សាតិ អនេន បុគ្គលេន។ អបចិតាតិ បរមនិបច្ចេន បូជិយមានត្តោ តត្ថ អត្តនោ បក្ខិបតិ ឥធ ទេសនាកោសល្លំ។

មានត្ថទ្ធសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៦។ បច្ចនីកសុត្តវណ្ណនា

២០២។ “សន្តំ សេត”ន្តិ កោតជិ វុត្តេ តស្ស បច្ចនីកំ ករោន្តស្សេវ អស្ស ព្រាហ្មណស្ស។ វិនេត្វាតិ វិនាសេត្វា។ សុណាតីតិ អត្ថោតិ “សុណាតី”តិ កិរិយាបទំ អាហរិត្វា គាថាយ អត្ថោ វេទិតព្វោ “ជញ្ញា សុភាសិត”ន្តិ វុត្តត្តា។ ន ហិ អសុត្វា ទេសិតំ ជានិតុំ សក្កាតិ។

បច្ចនីកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៧។ នវកម្មិកសុត្តវណ្ណនា

២០៣។ នវកម្មេ និយុត្តោ, កិរិយមានេន នវកម្មំ ឯតស្ស អត្ថីតិ នវកម្មិកោ។ ឥមស្មិំ វនសណ្ឌេតិ ឥមស្មិំ ឯវំមហន្តេ វនសណ្ឌេ។ ន មេ វនស្មិំ ករណីយមត្ថិ យថា, “ព្រាហ្មណ, តុយ្ហ”ន្តិ អធិប្បាយោ។ ឥទំ បន មំ មហាកិលេសវនំ, តំ មគ្គញាណផរសុនា សមាធិមុលិយំ

ឃុតិឃិទេត ឃព្ពេឃោ វុឆ្ឆិន្នមូលំ, ឥទេតា ឲច ភិព្វាតឆោ ភិក្កិលេឃកាហតោ។ ចិទេចកាភិទតិយា ឲកេកា អភិទេតា បដិបក្ខចិកោយត។ ទេតាហ “អរតិ...បេ... ឌហិត្វា”តិ។

ចតកម្មិកឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

ប៉។ ពដ្ឋហារឃុត្តចណ្ណតា

១០៣។ ឆយុេត្តចាឃិកាតិ កិញ្ចិបិ ឆត់ អឥត្វា កេចលំ អេត្តចាឃិកា។ ទេតាហ “រេចយ្យាចច្ចំ ពត្វា ឃិប្បុក្កហណកា”តិ។ ពម្ភីរឃការេចតិ ឃយត្តេតា ឆ្វរេតា ពហតឃណ្ឌត្ថចិបុលតទរុក្ខពច្ឆលតាយ ច, ឥគោ ហិយបិណ្ឌឃិត្ថការេចត យឃ្នេរយាតេហិ បតិដ្ឋាតុំ អឃក្កុណេយ្យតាយ ច ពម្ភីរការេច។

ពាហុករេចេតិ ពាហុកយាតកេ។ អតិញ្ញាយាតតោតិ ក្តួលូតទ្ធ ពរេលចចត់។ អតិឃុត្តុរំ ចតាតិ ឲចំ ឃទេត្ត កាយ អរទេញ្ញា ឲចំ ភិច្ចលការេយា ភិឃិន្តោ ឃយាយន្តោ អតិចិយ ឃុត្តុរញ្ញោ ឃយាត់ ឃយាយឃីតិ ចនតិ។

អទេច្ឆរទ្ធបត្តិ អច្ឆទិយកាចំ។ ទេឃដ្ឋប្បត្តិយាតិ ទេឃដ្ឋកាចប្បត្តិយា។

“ទេលិកាធិបតិឃហញ្ចតំ អាពញ្ចយាទេតា”តិ ក្តូយិតា ច្រាហ្មទេណា ទេលិកាធិបតិឃហទេយាពំ បុច្ឆតិ, “ពឃ្មា កច”ត្តិអាធិតា បត
ចតញ្ញាចិទេឃឃាពក្កំ បុច្ឆតីតិ អាហ “អបទេរតបិ អាពារេត បុច្ឆតី”តិ។

ពក្ខាតិ ចល្យា អកិក្ខលចទេឃត បចត្វា។ អទេតពឃការេចឃ្វតិ រ្វុបិធិចទេឃត អញ្ញត្តិកាធិចទេឃត ឲចំ តាតាឃការេចឃុ អារម្មទេលាឃុ។ អឃ្សាឆរាទេកា ទេលិទេកា អកិញ្ញាតិ តាតប្បការា។ ទេឃឃកិទេលឃា ចា ធិដ្ឋិយាតទេធាឃាឆទេយា។ តិច្ចកាលំ អចឃ្សិតា ឃត្វាតំ
អចឃ្សយកាចត្វា។ បងប្បាបតចទេឃតាតិ បការេហិ ចល្យាយតចទេឃត។ តិទត្តាតិ អត្តទហិតា តិទចទេឃឃា។

អត្យុបកាយទេតាតិ អត្យុបិធាទេតា។ ឃព្វញ្ញុចញ្ញាណំ ធីទេបតិ, ចឃ្ស ហិ ចទេឃត ឲច តាតាឃការេចឃុ កកចា ឃយត្តចក្ខុតា បឃ្សតីតិ “ឃទេព្វា...
ទេប... ចឃ្សទេតា”តិ ចុច្ចតិ។ អទហត្តំ ឃក្ខាយាហ, ចត្រាតិប្បរិយាយទេចា “អត្យុត្តរ”ត្តិ ចុច្ចតិ។

ពដ្ឋហារឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៩។ យាចុបេលិឃកឃុត្តចណ្ណតា

១០៥. ឱ្កទោតិ យត្យុត្តកាចទោ. បដិកត្វាតិ អភិកត្វា. សពេ្ក ហិ តិដ្ឋាតុទេ្តា កាយុឞលេត ឆយុតាចទសេត បដិសន្ធិកាលទោ បដ្ឋាឃ អភិរតិចទសេត អភិរយតិ ឲច ភាយាតិ.

យាត្យុបរិយកវុត្តចណ្ណា និដ្ឋិតា.

១០. ភិក្ខុកវុត្តចណ្ណា

១០៩. ចិន្ទុបំ កត្វ បសចតីតិ ចិទស្សា, ក្យក្តេន្ត. ឆាហិត្វាតិ អត្តទតា សត្តាតទោ ឆាហិកត្វា គឹហរិត្វា. ចំ បត អតចទសសទោ បឌហតត្តិ អាហ "អក្កុយទក្កត ឌហិត្វា"តិ. សប្លាឃតិ សយុទេច បរិច្ឆិត្តតិ ឲតាឃាតិ សប្លា, ឆាលត្តិ អាហ "សប្លាឃាតិ ឆារទលតា"តិ.

ភិត្កុកិទលសត្តាតិ តិរុត្តិតទឃត ភិក្ខុសដ្ឋសិទ្ធិយាហ.

ភិក្ខុកវុត្តចណ្ណា និដ្ឋិតា.

១១. សក្ការចវុត្តចណ្ណា

១០៧. បទេ្ចតីតិ បត្តិឃាឃតិ សដ្ឋហតិ. តឆាក្ខុទោ ច ពយត្វំ តិការយទេ្តា ភាយ ទហាតីតិ ក្យត្តំ "ឱ្ឋតិ បទេ្តតី"តិ. សាស្ន, កទេ្តតិ ឲត្វ សាស្ន-សទ្ធោ អាឃាចតទេ្តា, ត អភិតត្កតទេ្តាតិ "អាឃាចយាទតា អាហា"តិ ចត្វា អាឃាចទត ការលំ ឌទស្សទេ្តា "ទឆទស្ស កិរា"តិអាឌិយាហ. ដ្ឋកវុទ្ធិទកា ត ឲកំទសត អបិឃ្យុបទកា, លទ្ធិយា បត សាចដ្ឋកិទលសក្យុតកាចទោ អាឃាចតិ. អដ្ឋា ការលំ អបឌិសទេ្តា "អបិចា"តិអាឌិយាហ. ឞលក្យុទោ អទេ្តា ឲតស្សាតិ អត្តចសំ, ការលត្តិ អាហ "អត្តាតិសំសំ អត្តការលា"ត្តិ. បបឌ្ឋាស្យុតតិឃំ បត ឞទលទតច អរលឹឃទោ អទេ្តា, ការលត្តិ កត្វា "អទេ្តា ឲច អត្តចទសា, តយុា ទេ្ត អត្តចទសតិ ទេ្ត អទេ្ត ទេ្ត ការលាតី"តិ ក្យត្តំ.

សក្ការចវុត្តចណ្ណា និដ្ឋិតា.

១២. ទលាយក្យុស្សវុត្តចណ្ណា

១០៨. ឲចំលទ្ធភាយំ បិណ្ឌាឃ បរិចិរឹតិ ទឃាឌតា. ឲចទយចត្តិ ទកតចិ អតិយត្តិទតត សឃទយច ដ្ឋបសក្តយទេ្តា. អឞាស្កឆាត្យកត្តិ អឃុត្តទ្ទុបំ. សការឆយុត្តិ សកាឃ ចរិតត្ថា ចារិត្តឆយុំ. អសទ្ធារទលត្វាតិ អារសតទោ អចុដ្ឋារបត្វា. ដ្ឋក្យកទយច អាកដ្ឋតិ ទលិកក្កតាឃទកា ភកចា សត្ថាសត្យុត្តទយា អត្តទតា ដ្ឋត្តរិតទស្ស អភាចទោ ទលិកស្ស អបចិតិំ ត ឌទស្សតិ. ទឃ សត្ថាទសា សំកិទលទស បឌហត្តិ, ទតច បល្ហិទត

“សន្តោ”តិ ថេស្សតិ “ទេត”តិអាទិនា។

ខោមទុស្សសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទុតិយវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សារត្ថប្បកាសិនិយា សំយុត្តនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

ព្រាហ្មណសំយុត្តវណ្ណនាយ លីនត្ថប្បកាសនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໘. ວງ຺ຄີສສໍຍຸຕ຺ຕໍ

໑. ນິກ຺ຂນ຺ຕສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໒໐໙. ອາຬວິຍນ຺ຕິ ອາຬວິນຄຣສມີເປ. ອຄ຺ຄາຬເວ ເຈຕິເຍຕິ ໂຄຕມກເຈຕິຍາທີນິ ວິຍ ອຄ຺ຄາຬວເຈຕິເຍ. ຕໍ ກິຣ ພຸທ຺ເທ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ຍກ຺ຂປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ເຈຕິຍໍ ອໂຫສິ. ເທວສ຺ສ ອປ຺ປໍ ເທວສ຺ສ ກິຕ຺ຕິ ສທ຺ທໍ ໂອສຸສ຺ສຸຕ຺ຕາ ວຸທ຺ທິຍາ ກາເຍ ເອຫິ ຈ ອາຣາເມ ເທວເຕຍ຺ຍາ, ສຫສ຺ສປຸຣາຓຊຕິລາທິ ອນ຺ຕ຺ເຕ. ອປິ ອຣາມເຫ. ໂອກາເສ ພາລເຍ. ຍາເນ ປາຍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິເສຍ຺ຍ. ເວຫາເຣ. ເອວ ອວິປນ຺ເນ ວິຍ຺ຍາ. ຕທ຺ ກາຣຓຍາຫ “ວິຫາຣປາເລາ”ຕິອາທີ. ສມລງ຺ກຕາຕິ ສມໍ ອລງ຺ກາເຣນ ອລງ຺ກຕາ. ອຸສສົບສິຕ຺ຕ ວິທ຺ທເສຕິ ປວຕ຺ຕິຕໍ ອປ຺ປມາກ຺ຂເຍ ເອຕສ຺ສ
ເອຕຍິ຺ຍັ ທາເນ ຈັປ຺ເປເນ “ເອກິສ຺ສ”ນ຺ຕິ ພາ ປາເຍາ, ເອກິສ຺ສ ວີສກາຍວຸທ຺ທເນ ທາເນ ຈັປ຺ເປເນ ສເຍັ ພາຕິ ມມ ວິເຕ຺ຕ ຈັປ຺ປມ຺ຍກເນາ ອເນ຺ຍາ ສເຍັ ພາ. ເມກ ກາເຣເນກ ປເທາ ອພິສິຕິ ວິເນາເສກ຺ຂາ ທາຕ຺ເວ ອພິຣາຕິ ຈັປ຺ປາເຣສ຺ສ, ຕໍ ກາເຣນ ອຸເຕາ ລທ຺ທາຕິ ເມາຄຕາ, ຕໍ ກາເຣນ ນຕ຺ວາຕິ ອເຕ຺ວາ, ຕສ຺ສ ອພາວກາເຣນວນ຺.

ອພກາຣິມຕ຺ຕິ ອກາຣວິເຣເຫຕາ ອພກາຣໍ ປຊ຺ຊາ. ຕທ຺ ນິມ຺ມຕ຺ຕາ ອພກາຣິມໍ ກ-ກາຣສ຺ສ ມ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ປຊ຺ຊິຕຕ຺ຕິ ອເຕ຺ວາ. ອາຈາວຕ຺ຕີຕິ ຫວມໍ ອພິພວິຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຕິ. ປຸຄ຺ຄຕານຕ຺ຕິ ປຸຍ຺ຍອາຣານໍ ປຸຕ຺ຕາ. ເຕນາຫ “ມເຫສກ຺ລາ ຣາຊປຸຕ຺ຕາ”ຕິ. ປຸຕ຺ຕມປຍາຍຕ຺ຕິ ສຫສ຺ສປລໍ ສມຕ຺ຖາຕິ ສມຕ຺ຖເຕາ. ປຣິກິເຣຍ຺ຍຸຕ຺ຕິ ວິເຊ຺ປຍ຺ຍຸໍ. ເອຕສ຺ສາ ສຫສ຺ສາຕິ ມຊາຕຸຕ຺ຕາ ຈຕຸຄ຺ຫສຫສ຺ເສຕາ. ອຕິເຣກຕຣາ ອເນກສຫສ຺ສາ. ພຸທ຺ທິເມາ ຊຸເລາກນິຕລປິຕເຣາທີຕສເຣ ລິປຕ຺ຕິເມາ. ເນວ ມໍ ຍາສມິສ຺ສນ຺ຕິ ເນວ ມໍ ນິຍ຺ຍາມິສ຺ສນ຺ຕິ. “ຍາສມິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ ປາເຖາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ພາເລຕຸໍ ນ ສກ຺ກິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ວາ”ຕິ. ສເມ ສມີປໍ ສເກ ສຕ຺ຕິເກ ປຕິຖ຺ເຕ ສາສນສເມ. ເຕນາຫ “ອພິຣຕິວິເນາເທຕ຺ວາ”ຕິອາທີ.

ມຄ຺ຄຕ຺ຕິ “ມເຄ຺ຄ”ຕິ ວຕ຺ຕເພ຺ພ ລິງ຺ຄວິປລ຺ລາເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນາຫ “ເສາ ຫິ ນິພ຺ພານສ຺ສ ປຸພ຺ພກາມຄ຺ເຄ຺ຄ”ຕິ.

ນິກ຺ຂນ຺ຕສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຖ຺ຖິຕາ.

໒. ອຣຕິສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໒໑໐. ວິຫາຣຄ຺ເຄາກິເຣສ ເຈເຣາຕິ ເອເຕນ ເຈເຣາ ອຕ຺ເຕາ ສທ຺ທິວິຫາຣິກໍ ວຄ຺ຄີສໍ ຊຸວຊິຕ຺ຍໍ ອນຸສາເສາ. ເຕນ ອຕ຺ຕເນາ ຕສ຺ສ ວິຕ຺ຕ
ຣາເຄາ ອນຸທ຺ທເສຕີຕິ ມເຍ຺ຍຕິ. ສາສເນ ອຣຕິຕ຺ຕິ ສີລປຣິປູເຣເຓ ສມຖວິປສ຺ສນາກາວນາຍ ຈ ອພິຣຕິ. ກາມຄຸເຓສຸ ຈ ຣຕິຕ຺ຕິ ປຊ຺ຈສຸ ກາມເກາຖ຺ຖາເສສຸ ອສ຺ສາທໍ. ປາປວິຕກ຺ກຕ຺ຕິ ກາມສງ຺ກປ຺ປໍ. ສຊ຺ຊາກາເຣນາຕິ ສເຊ຺ຊ ຕຣຄ຺ຄວິກ຺ຂຸນສມຸຊ຺ຊິຕາກາເຣນ. ມຖາ ມຫນ຺ຕໍ ອຣຊ຺ຊໍ ວນຖ຺ຖໍ, ເອວໍ ມຫນ຺ຕໍ ກິເລສວນໍ “ວນຖ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

បឋវិញ្ច វេហាសន្តិ ភុម្មត្ថេ បច្ចត្តវចនំ, តស្មា បឋវិយំ អាកាសេ ចាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “បឋវិដ្ឋិត”ន្តិអាទិ។ ជគតីតិ ច បឋវិយា វេវចនំ។ តេនាហ “អន្តោបឋវិយ”ន្តិ។ បរិជីរតីតិ សព្វសោ ជរំ បាបុណាតិ។ សមាគន្ត្វាតិ ញាណេន សមាគន្ត្វាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “មុតត្តាតិ វិញ្ញាតត្តភាវា”តិ។

បដិឃបទេន គន្ធរសា គហិតា ឃានជិវ្ហានំ បដិហននវសេន បវត្តនតោ។ មុតបទេន ផោដ្ឋព្ពារម្មណំ គហិតំ មុត្វា គហេតព្ពតោ។ ន លិម្បតីតិ ន មក្ខិយតិ។

សដ្ឋិ-សទ្ទោ ឆ-សទ្ទេន សមានត្ថោតិ “សដ្ឋិនិស្សិតា”តិ បទស្ស “ឆអារម្មណនិស្សិតា”តិ អត្ថោ វុត្តោ។ បុថុ អនេកវិតក្កាតិ រូបវិតក្កាទិវសេន ពហូ នានាវិតក្កា មិច្ឆាសង្កប្បា។ ជនតាយ និវិដ្ឋាតិ មហាជនេ បតិដ្ឋិតា។ តេសំ វសេនាតិ តេសម្បិ មិច្ឆាវិតក្កានំ វសេន។ ន កត្ថចិ អារម្មណេ។ កិលេសវគ្គគតោតិ កិលេសវគ្គិកំ ឧបគតោ ន ភវេយ្យ, កិលេសវិតក្កា ន ឧប្បាទេតព្ពាតិ អត្ថោ។ ទុដ្ឋុល្លវចនំ កាយបដិសំយុត្តកថា។

ទព្ពជាតិកោតិ ទព្ពរូបោ។ នេបក្កេនាតិ កោសល្លេន។ និព្ពានំ បដិច្ចាតិ អសង្ខតធាតុំ អារម្មណវសេន បដិច្ច។ បរិនិព្ពានកាលន្តិ អនុបាទិសេសនិព្ពានកាលំ។

អរតិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. បេសលសុត្តវណ្ណនា

២១១. ឧតេសន្តិ ឧតេសំ មហល្លកានំ។ ន បិញ្ញ អាគច្ឆតិ អប្បគុណកាវតោ។ ន ច បិញ្ញ ឧបដ្ឋាតិ, ឧកាយ បិញ្ញាយ សតិ បិញ្ញកតិយា តទា តទា ឧបដ្ឋានម្បិ នេសំ នត្ថីតិ វទតិ។ ន អដ្ឋកថាតិ ឧត្តាបិ ឧសេច នយោ។ សិខិលធនិតាទិតំតំញ្ញាណនុទ្ធិ អហារបត្វា ឧច្ចារណំ បញ្ញោណមច្ចុរតោ។ អតិក្កមិត្វា មញ្ញាតិ អញ្ញោ កិរ។ ហីឡនវសេន អភិភវិត្វា បតិកានមុខេន អត្តានំ បសំសតិ សម្មាវេតិ។ មានស្ស បវត្តិតាយ សហជាតនិស្សយាទិបច្ចយធម្មា តំសហគតធម្មា។ មានវសេន វិប្បដិសារី អហុវា។ មា អនោមាសីតិ មោជនា។ វណ្ណភណនត្ថិ បទេហិ កិរិយមានំ គុណាភិវុទ្ធិ។ អខិលោតិ បញ្ចចេតោខិលរហិតោ។ និស្សំ នវវិធន្តិ នវវិធម្បិ មានំ ពស្សតិ ឧកនេសស្សបិ អនេសតោ។ វិជ្ជាយាតិ អគ្គមគ្គវិជ្ជាយ។ អច្ចន្តមេវ សមិតតាយ ឧបសមិតតាយ សមិតាវី។

បេសលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣៍ អាតត្ថសុត្តចណ្ណតា

១១១៍ នានេកាតិ ឧត្ត អាយស្មតោ ចក្ខឹសស្ស នាកស្ស ឧប្បត្តិយា ការណំ ចិការេចត្វា "អាយស្មា អាតទេត្ថា"តិអាទិ ចុត្តំ៍ តត្តិ អាតត្ថេតុទិ៍ អានប្ពណំ បរិក្កទេហត្វត្តិ កាឃទេចឥតាឌិកេឝំ អានប្ពណំ សតិទោកេចទិ៍ អសុភទុក្ខាឌិទេតា, ទ្វាបាទិឧទេកាកទេយច ចា លេឡអានប្ពណំ អតិច្ចទុក្ខាឌិទេតា បរិក្កហិត្វាំ បរិច្ឆិន្ន ឌាតិតំ៍ ព្ទាតិទ្វាបាទប្ពទេលាតិ ព្ទាតិសត្តានេត ទ្វាបសកានេច អានប្ពទេលា៍

តិព្ពាបតត្តិ តិព្ពាបយតិ ឧទេតតាតិ តិព្ពាបតំ៍ ចិបល្លាទេសតាតិ អសុភេ "សុភ"ត្តិ ចិបល្លាសកាចទេហតុ៍ នាកដ្ឋាតិយត្តិ នាក្យប្បត្តិទេហតុ៍ ព្ទដ្ឋានប្ពណត្តិ សុភានប្ពណំ៍ ឧត្ត ច ព្ទដ្ឋានប្ពណឃឹទេសត តត្ត ព្ទដ្ឋាការក្កហណំ ចគតិ៍ តត្រិច្ចឌ្ឍតឹឃំ៍ បទទេតាតិ អចសចត្តតទេត្តត អញ្ញទេតា៍ សព្ពានា ហិ "យា កិឌ្ឍត្វា"តិ ព្ទច្ឆិតាបិ កិឌ្ឍទេត្តច, តស្មា ទេត អចសចត្តិត្តា បទនា តាយ, សា ច ទេតរំ បទតា អតិច្ចឥស្សទេតត បាកដា ទេហាតីតិ ចុត្តំ "បទទេតា បស្សាតិ អតិច្ចទេតា បស្សា"តិ៍ កាយំ ចិបស្សតា សព្ពានតិយិត្តំ ត បរិច្ឆឌតិ សព្ពានេទ អានត្ត ចត្តតទេតា, ទេឃរំ បត តិយិត្តាតំ អក្កហទេលាត អតិយិត្តាតិ កហិតំ អទហតិ, តំ ឥទេស្សុតំ "តិច្ចាឌីតំ តិយិត្តាត"ត្តិអាទិ ចុត្តំ៍ សលក្ខណ-សាយញ្ញលក្ខណ-ឥស្សតចទេសត យាតស្ស ឥស្សតាកិសយទេឃា, ចិបស្សតាឃ បហាតាកិសយទេឃា៍ "យទេក្កតា"តិ ចគត្តិ, យទេក្កទេតច បត អសទេយ្យាហទេតា បរិញ្ញាបដិទេចឆចទេសត ឥស្សតាកិសយទេឃា, បហាតបដិទេចឆចទេសត បហាតាកិសយទេឃា៍ នាកាឌិសត្តតាឃាតិ នាកាឌីតំ សយុទេច្ឆឥចទេសត បដិប្បស្សទ្ធិចទេសត ច្វាបសទេយតញ្ញទេតា សត្តកាទេចត៍

អាតត្ថសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

៤៍ សុកាសិតសុត្តចណ្ណតា

១១១៍ អក្ខឹយត្តិ ទេហតុកាទេចត អាកាយកាទេចត អចឃចកាទេចត ចា ញាយត្តីតិ អក្ខាតិ, ការណាតិ, អចឃចា ចាតិ អាហ "អទេក្ខហិតិ ការទេលហិ, អចឃទេចហិ ចា"តិ៍ ចិនតិទេឃា សុកាសិតចាចាឃ បុត្តំ បតិដ្ឋិតា ទេហាត្តីតិ យុសាចាឝានេចនយលិអាឝទេឃា តស្សា ចិទេសសទេហតុតិ អាហ "យុសាចាឝា...ទេប... ការណាតី"តិ៍ ឃស្មា អរិឃទេចាហារា ចិទេសសទេតា ទេចតតាសកាចា, តស្មា ចឌឹសុចរិតសយុគាឃស្ស សច្ចាចាឝទេឃា អក្កក្ខតាតិ អាហ "សច្ចចតាឝទេឃា ចត្តានេរា អចឃចា"តិ៍ តិស្សក្កចចតត្តិ ទេហតុយិប្បា តិស្សក្កចចតំ៍ ទេតតាហ "សយត្វអាកតា បចត្តា"តិ៍ ចាចា ហិ តាឃ ចិនតិឃា សយ្យា អត្វទ្វបទេតា អាកតា បចត្តាតិ "សយត្វាកតា"តិ ចុច្ចតិ៍ ករលចចតត្តិ សហទេឃាទេក ករលចចតំ៍ ទេតតាហ "ឃុត្តា"តិ៍ សហឌាតាបិ ហិ ទេចតតា ឃចាសយាឌិត្វាឃ ចិនតិឃា សយ្យា អត្វទ្វបទេតា ឃុត្តាតិ ចត្តុ អទហតិ៍

សយុល្លបតចាចាតិ សដ្ឋចាចា, សា ចុច្ចតីតិ ចាចា តាយ៍ ចិញ្ញត្តិ បត ចុច្ចតិ ឧតាឃាតិ ចាចា តាយ, តចា ចិនតិ ទេចតតាចាចា៍ ត សា ព្ទឆ អឆិទេប្បតាតិ សា ទេចតតាចាចា ចិញ្ញត្តិចាចា ចិឃ ព្ទឆ ព្ទយសិ្ម សុទេត្ត ត អឆិទេប្បតា "សុកាសិតា ទេហាតី"តិ ចចតទេតា៍ ទេតតាហ

“អការិតដ្ឋតោ”តិ៎ ឯត្ថ ការិតាតិ វុត្តា ទានវេត ការិតា ជីវុជរិតកាជតោ៎ អព្ភជហតត្ថិ ហិតាជហកាល៍ បតិ អាហ៎ ការលាស្វត្តិត្តិ វេយាតិវសាយតសិការេត ការលាជិស្វត្តិ៎ វេកាសាកាជត្តិ អកតិកយតាឌិវេកាសាកាជំ៎ ទាកវេកាសាឌិជិតិយុត្តជ្យាតំ ការវេតា អត្តុវទាឆជិវទាឆជិជដ្ឋតវេតា អកតិកយតំ ក្ខុវសយប្ណ្ឃាជិតវេយជាតិ៎ អត្តុជាឌជិយុត្តាតិ អបជាឌជិវហិតា៎ សន្ត្តាការសយ្យត្តិ ឌឹវេបតិ, អសតិ ហិ សន្ត្តាការសយ្យតិឃំ អត្តុជដ្ឋតាបិ៎

កិច្ចាបិ បុវេត្តា ឌយ្យាឌិត្តាតា វេសតា អាវេត្តា, បុក្កលត្ថាសឃវេតា បត បុក្កលិឌិត្តាតាឃ...វេប... ជជតវេយតំ៎ កាយវេក្តាត្ត “អត្តាតវតិវេត្តាសជជត”ត្តិ អជិវេសសវេតា ត្វុត្តិ, “ឌយ្យុវេឃជ ការសតី”តិអាឌិតា បត អឌយ្យុវេកាសាឌិវហិតាឃ ជាជាឃ ត្វុត្តយាតត្វា ត្តាឌាបិ ស្វការិតា ជាជា អឌិវេប្បតាតិ៎ “ស្វការិតំវេឃជា”តិ អជឌាវេលាត តិជត្តិតំ សត្វបវេតា ឌវេស្សតិ “វេតា ត្វត្ថាសិត”ត្តិ ត្តាយិតា៎ វេតតាហ “តវេស្សជ ជាជក្កស្ស បជិបត្តិការតតិជាវេលា”ត្តិ៎ បជិវេយាកីតិជត្តតវេត្តា ហិ ឲជ-សវេត្តា, វេតត បិស្វលាជាជាបជិវេត្តបិ ឌស្សិវេតា៎ “ស្វការិត”ត្តិ ជា ត្តាយិតា ជតុត្តិឌំ ជជីវុជរិតំ កហិតត្តិ “វេតា ត្វត្ថាសិតត្តិ ត្តាយិតា យិត្តាជាជប្បហាតំ ឌឹវេបតី”តិ ត្វុត្តិ៎ សត្តាជជីវុជរិតសាឌារលាជជតជ្យាស្វការិតត្តិ៎ វេតត បវេកឌតាឌិកំ អសត្តាឌិកត្វា វេទាឌិសត្តាតំ ជជតំ អបិស្វលាឌិជិសឃត្តិ ឌត្តត្តា៎ ការិតដ្ឋជជតលក្ខលាត្តិ ការិតដ្ឋស្ស ជជតស្ស សកាជលក្ខលំ ឌឹវេបតីតិ អាវេតត្វា សយ្យវេត្តា៎ ឃឌិ ឲជំ តត្វ អការិតដ្ឋំ បឌយំ ជត្វា ការិតដ្ឋំ បត្តា ជតុត្តំ ឃថា “ជាយំ យុត្តា, ឌក្កលំ កលា្យ”តិ អាហ “អត្តបរិឌីបតត្វំ បតា”តិអាឌិ៎

បឌវេយតាតិ “ស្វការិត”ត្តិ បវេឌត៎ ឌយ្យុវេតា អតវេបតត្តិ អត្តវេតា បវេវសត្តា ហិតស្វលាជហឌយ្យុវេតា អតវេបតំ៎ យត្តាជជតត្តិ យត្តាឃ បជវេត្តាតដ្ឋជជតំ៎ បត្តាជា អជិកិល្លជាវេជា ហិ ត ជ អតត្វាជាំ ជាឌំ ការសតិ៎ ត្តាតវេហិ ត្តិហីតិ តតិឃជតុត្តបវេឌហិ៎ “ត្តាវេយហិ វេលាតិអាឌីតីតិ កាវេលា ឲតំ ត្តបវេយាកជជត”ត្តិ វេកាឌិ៎ តំ ជាជត្តិ ឃជាត្វុត្តំ ជតុវត្តិកំ៎ ឃត្វា ជាឌំ យត្តាត្តីតិ សយ្យវេត្តា៎ អវេត្តាតិ ត្តាវេតា ឌាហិវកា ឌាឃជាឌិវេតា អក្កុវជិត្តកា ជ៎ “បជិត្តាវេហត្យុឌាហវលាបតឃតិកយតាតិ អជឃជា ជាក្យស្សា”តិ ជជត្តិ៎ តាយាឌីហីតិ តាយាត្យាតបវេឌហិ៎ លិត្តិ ត្តត្តិលិត្តាឌិ ជជតំ ឲកាជជតាឌិ៎ បឌយាឌិ ជិកត្តិ អតីតាឌិ កាល៍ កត្តា សយ្យឌាតំ អបិឌាតំ កាវលំ អឌិកាវលំ កយ្យុត្តា ការវកំ៎ សយ្យត្តីហិ សយត្តាកតត្តិ ឲវេត អជឃជាឌិវេកា សយ្យាឌេត្វា ត្វុត្តិ៎ តំ បជិវេសឌីតិ តំ ឃជាត្វុត្តជិវេសសយ្យិ ជាជំ “ត្តាវេយហិ វេលា”តិ ជជវេត្តា កកជា បជិវេសឌតិ៎ វេលា-សវេត្តា វេហត្វ អជឌាវេលាវេត្វា៎ វេតតាហ “អជឃជាឌី”តិអាឌិ៎ ឃា កាជិ អសកាជតិវុត្តិលក្ខលា៎ សា យិលក្ខកាសា៎ សីហឡអវេកាវេតជាតិ សីហឡអការសាឃ បរិឃាបវេត្តត ជជវេតត៎ អវេហតុំ បិបុហិំស្វុតិ សំសាវេវ អតិជិឃ សត្តាតសំវេជកា តត្តិស្សវេលា តិត្តវេបិលាយាតសា ហុត្វា ជិបស្សតំ ត្តុស្សក្កាវេបត្វា យក្កបជិបិជិឃា អវេហតុំ បិបុហិំស្វុ៎

បិវេតាជ ជុល្លិតវេកាកាតឌត្តិ បិវេតាជ សំជុល្លបជុយំ៎ កិត្តិឃវេតាតិ តិត្តិត្តិឃតិ តិត្តិវេក្កា ឌាឃតិ៎ យត្តុស្សត្តំ កតាតិ យត្តុស្សត្តកាជំ ត្តបកតា៎

ត្វត្តត្តវេទតិ ត្វត្តប្បាវេកត្តវេទ ត្តិត្តំ ត្វត្តប្បាឌាតំ អត្តទា៎ តឌា ហិ បវេត្តកត្វត្តាតំ សាសវេត, ត ត្វត្តសាសវេត ឌិប្បយាវេត៎

ឌទាឃ បរិយត្តិតត្តិ ឃជា ហត្វជវេលាឌិអត្តាតិ សិជិលិតិ វេហាត្តិ, ជក្កាឌីតិ ត្តត្រិឃាតិ សជិវេសយក្កហវេលា អសយត្វាតិ វេហាត្តិ, វេឃាត្តាតំ

ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩅᩥᨣᨲᩴ, ᨠᩣᨿᨻᩃᩴ ᩋᨸᨣᨲᩴ, ᩈᨲᩥᨾᨲᩥᨵᩥᨲᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩒᩅᩣᨴᨸᨭᩥᨠᩁᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨴᩣᩁᩣᨴᨿᩮᩣᨸᩥ ᩋᨸᩈᩣᨴᨠᩣ, ᨸᩁᩮᩉᩥ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᨶᩦᨿᩴᩅᩮᩈᨶᩦᨿᨲᩣ ᨸᩩᨶᨴᩮᩅ ᨻᩣᩃᨠᩣᩅᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨩᩁᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩅᩥᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲᩴ᪨ ᩑᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨾᩥᩃᩣᨲᩃᩅᩥᨶᨾᩪᨲᩥᩔᩥᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩥᨱ᩠ᨱᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩴᩈᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩥᩃᩣᨲᩮᩉᩥ ᨣᨲᩮᨿᩣᨭ᩠ᨮᩮᩉᩥ ᨴᩮᩉᩮᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩥᩔᩥᨲᩴ᪨ ᨫᩣᩈᨿᩣᨾᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᨫᩣᩈᨠ᩠ᨠᨲᩴ ᩋᩣᨾᩥᩈᩴ ᨾᨵᩩᨠᩣ ᨣᩥᩃᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨿ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩣ᪨ ᨠᩮᩈᩃᩮᩣᨾᩣᨴᩥᨶᩣᨶᩣᨠᩩᨱᨸᨸᩪᩁᩥᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩋᩈᩩᨧᩥᨽᩣᨩᨶᩴ ᩑᨲᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣᨸᩥ ᨶᩥᩔᩣᩁᨲᩣᨿ ᨠᨴᩃᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᨾᩴ᪨

ᩋᨭ᩠ᨭᩦᨿᩣᨾᩦᨲᩥ ᩈᨾᩪᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩔ ᩋᨭ᩠ᨭᩁᩪᨸᩥᩉᩥ᪨ ᨶ ᨲᩣᩁᩮᨸᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨠᩣᨿᨬ᩠ᨬ ᨶ ᨲᩣᩁᩮᨸᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩣᨸᨶᩣ ᩅᩮᨲ᩠ᩅ ᩈᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᩋᩣᨿᨲᩥ ᨧ ᩅᩥᩈᩣᨴᨲᩣ᪨ ᨶ ᨴᩣᩉᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ “ᨶᩣᨣᩥᨠᩁᩮᩅᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨸᨴᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᨶᩴ᪨ ᩋᨸᩥᩈᩩᨱᩅᩣᩅᩣᩅᩮᩈᨶᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨸᩦᩊᨸᩥᩈᩩᨱᩅᩣᩅᨲᩣᩅᩮᩈᨶᩴ᪨ ᨸᩥᨸᩥᩊᩦᨲᩥ ᩃᩥᨿᨠᩣᨶᩥ ᨶᩥᨠᩥᨭ᩠ᨮᨠᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨿᩣᨶᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨶᩣᨴᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᩈᩣᨵᩩᨠᩣᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᨾᨵᩩᩁᨠᩣᩁᩮᨶ᪨ ᩋᨾᨲᩈᨴᩥᩈᩣᨲᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮ ᨲᨴ᩠ᨴᩣᩉᩣᩁᩮᩁᩣᨲᩥ, ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩅᩣᩉᩴ ᨠᩣᩁᩥᨿᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᩁᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨾᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩅᩮᩈᨶ ᩉᩥ ᩈᩣ ᨲᨴᩣ ᨴᩔᨶᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᩣᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩅᩮᨸᩥᩁᩣᨱᩣ ᨶᩣᨿ ᨸᨴᨿᨠᨸ᩠ᨸᩥᨠᩣ, ᨴᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣ᪨

ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩃᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩥ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨿᨲ᩠ᨲᨠᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᩈᩴᩅᩣᨴᨠᩣ᪨ ᨠᨳᩴ ᨸᨶ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧ ᨸᩁᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩉᩥᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩥᨠᩣᨴᩥᩉᩮᨴᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩅᩥᩉᩥᩈᩣᨴᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨸᩈᩴᩉᩥᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᩉᩥᨲᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨲ᩠ᨳᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᨶᨸᩮᨲᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᩈᩴᩉᩥᨲᩴ ᩅᩣ᪨

ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨡᩮᨾᩣᨿ ᨽᩣᩈᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨡᩮᨾᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨿᩣ ᨡᩮᨾᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᨧᩣᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨾᨶ᩠ᨲᩣᩅᨧᨶᩅᩮᩈᨶᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩈᩁᩉᩥᨲᩅᩮᩈᨶᩴ᪨

ᩈᩩᨽᩣᩈᩥᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪓᪨ ᩅᩣᨠ᩠ᨠᩁᨱᩅᩣᨲᩩᩁᩥᨿᩮᨶᩣ ᩅᩅᨶᨣᩩᨱᩮᩉᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᨿᩣ ᨸᩩᩁᩮ ᨽᩅᩣᨲᩥ ᨸᩮᩣᩁᩦ, ᨲᩣᨿ ᨸᩮᩣᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨠ᩠ᨠᩁᩣᨴᩥᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣᨲᩥ ᨸᩥᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᨶ ᩅᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨶᩩᨸᨴ᩠ᨴᩩᨲᩣᨿ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨸᩃᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᩅᩥᨣᨲᨴᩮᩣᩈᩣᨿ᪨ ᩋᨠ᩠ᨡᩃᩥᨲᨸᨴᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨣᩃᩥᨲᨸᨴᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨿ, ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩦᨿᩣᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨻᩮᩣᨵᨶᩮ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣᨿ᪨ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨣᩣᩅᩣᩈᩩᨽᨲ᩠ᨳᩴ ᩁᩔᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

“សំខិត្តេនបិ ទេសេតិ, វិត្ថារេនបិ ភាសតី”តិ តយិទំ បទំ ឧទ្ទិសិត្វា តស្ស អត្ថស្ស កិត្តនវសេន បវត្តិតំ វចនំ សន្ធាយ វុត្តំ។ សា ហិ វិត្ថារទេសនា ឯវ ហោតិ។ យា បន ទេសនា កទាចិ ឆប្បដិគ្គាហកានំ អជ្ឈាសយវសេន សំខិត្តតោវ ទស្សេត្វា និក្ខិបតិ, យា ច កទាចិ វិត្ថារេន, តទុភយំ សន្ធាយ វុត្តំ។ តេនាហ “ចត្តារិយានី”តិអាទិ។ សង្ខេបទេសនា បច្ចយវសេន វិត្ថារទេសនា ហោតីតិ ទស្សេតុំ “យថា”តិអាទិ វុត្តំ។ វិវិធាការេ កត្វា ញាណំ ករោន្តំ បដិភាតីតិ បដិភានំ, ទេសនាបការោ។ តេនាហ “សមុដ្ឋតោ”តិអាទិ។ ឧដ្ឋហន្តីតិ អនុបាតនវសេន ករោន្តិ។

សារិបុត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧។ បវារណាសុត្តវណ្ណនា

២១៥។ តស្មិំ អហូតិ តស្មិំ អហនីតិ អាហ “តស្មិំ ទិវសេ”តិ។ អនសនតាតិ ឧបវាសោ អាហារស្ស អភុញ្ជនេន សាសនិកសីលេន ពាហិរកអនសនេន ច ឧបេតា ហុត្វាតិ យោជនា។ ច-សទ្ទេន សីលបរិបុណ្ណសមាទានតាទីនិបិ សង្គណ្ហាតិ។ បការេហិ ទិដ្ឋាទីហិ វារេតិ កាយកម្មាទិកេ សរាបេតិ ការាបេតីតិ ឯតាយាតិ បវារណា, បដិបត្តិវិសោធនាយ អត្តនោ អត្តនោ វជ្ជសោធនាយ ឱកាសទានំ។ យស្មា យេភុយ្យេន វស្សំវុដ្ឋេហិ កាតព្វា ឯសា វិសុទ្ធិទេសនា, តស្មា វុត្តំ “វស្សំវុដ្ឋបវារណាយ វិសុទ្ធិបវារណាតិបិ ឯតិស្សា នាម”ន្តិ។ តទា តស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស តុណ្ហីភាវស្ស អនវសេសតាយបិ វណ្ណំ ទស្សេតុំ បរិយាយេន “តុណ្ហីភូត”ន្តិ វុត្តន្តិ អាហ “យតោ យតោ…បេ…នត្ថី”តិ។ ហត្ថស្ស កុក្កុច្ចតា អវិជ្ជមានា អសយ្ហដ្ឋានកិរិយា ហត្ថកុក្កុច្ចំ, តថា បាទកុក្កុច្ចំ វេទិតព្វំ, ច-សទ្ទេន អក្ខិវិការាទីនំ សង្គហោ, តេន តទញ្ញាយមការេន វិការវិរហិតោតិ ទដ្ឋព្វំ។

បញ្ចបសាទេហីតិ បញ្ចវណ្ណេហិ បសាទេហិ។ ចោទិយមានោ យថាវុត្តិ កិរិយាយ ចោទិយមានំ។ បុច្ឆតេវាតិ បដិញ្ញាបយុចេនេវ បុច្ឆតេវ ននុ ហោតិ, យេ កិញ្ចិ កិរិយំ វា វាចសិកំ វា ន ករោម, កិំ នុ ករោម កាយវាចាហីតិ អត្ថោ។ អថ “ទ្វារានេវា”តិ ទ្វារសីសេន ទ្វារប្បវត្តវីរិយំ វទន្តិ។ វិសុទ្ធិបវារណាយ អធិប្បេតត្តា យេន បវារិតំ, តេនេវ វិសុទ្ធីតិ ញាយតិ, យេន ន បវារិតំ។ កិំ នុ តំ អវិសុទ្ធន្តិ ឥមាយ កស្សចិ បុថុជ្ជនស្ស អាសង្កា? តត្ថាចារវិប្បាហ “ភោ អបរិសុទ្ធត្តា”តិ។ យតោ ទ្វារបរិសុទ្ធិ អសុចិការស្សកាបក្កិលេសានំ ទុរីកតត្តា។ ញាណាតិ ឯតេហិ វុទ្ធការេ។ ឯត្តាតិ យតោ ទ្វារបរិសុទ្ធិយំ។

កាយវចីសមាចារបរិសុទ្ធិយា បវេទិតាយ យតោ សមាចារបរិសុទ្ធិ អត្តនោ បវេទិតាវ ហោតីតិ “កាយិកំ វា វាចសិកំ វា”តិ វុត្តំ ចាហ។ តថា ហិ វុត្តំ “កាយិកំ វា វាចសិកំ វាតិ ឥទំ វត្ថុ អរក្ខិយំ សន្ធាយ ទេវេ អាហា”តិ។ “ភិក្ខវេ, បវារេមិ វោ”តិ ភិក្ខុសង្ឃំ អាមន្តេត្វា បវារណាយ តត្ថ ភិក្ខុសង្ឃេ វត្តព្វំ បដិវចនំ ទេន្តោ ឆប្បទេសនាបតិ “ភិក្ខុសង្ឃស្ស ការំ វទន្តោ”តិ វុត្តំ។ តេនាហ “ន ខោ បនំ, ភន្តេ”តិអាទិ។ អរក្ខិយានីតិ បរានុវាទេន ន កាយិកត្តានិ សុបរិសុទ្ធភាវេន។

“អត្ថប្បត្តស្សា”តិ ឥទំ អធិប្បាយិកចចតត្ថិ ពងធិប្បាយំ ចិចទរត្ថា “កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធទោ បដ្ឋាយា”តិអាឌិយាហ៍ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធទោតិ ចិករត្ត តិស្សក្តិ, ពស្មា កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធទោ ឌុទត្ថិ អទេត្វាតិ៍ អទេន្ហាភាតិ ឥទោ ភកចទោ អទេន្ហាភ៍ អត្ថុប្បាឌិពបុត្ថស្សាតិ បទរសត្ថាទេត ត ក្ខប្បាឌិពបុត្ថស្ស៍ សរសត្ថាទេត បត បទេច្ចកញុទ្ធាគំ ចទេសត ត ក្ខប្បាឌិទោតាតិ ត សក្កា ចត្តុំ៍ សមត្ថអាកតាតិ សម្មា អត្ថ ក្ខបកតា៍ ភកចទោ សីលាទិទេយា ក្រណាតិ ញុទ្ធក្ខតស្ស ក្រណា អធិទេប្បតាតិ អាហ “អទហត្តមក្កទមច តិស្សាឃ អាកតា”តិ៍ សឌ្ឋក្រណាតិ ឥរសពលពាណាឥទេយា សទេន្ហ ញុទ្ធក្រណា៍ ករត្តតិ ឲត្ថ ឥតិសទេន្ហ អាឌិអទេត្វា៍ ទោត “ឥទេមសំ បត...ទេប... ចាចសិកំ ចា”តិ ឃាចាឃំ បិញ្ញត្តបទេទេសា, តំ សឌ្ឋំ កណ្យាតិ៍ ទោភាហ “ឥទំ ទេចទេរា...ទេប... បចារទេត្ថា អាហា”តិ៍

ឃំ អត្ថទោ បុដ្ឋាត្ថកាចសិទ្ធំ ចក្កទេពំ តិប្បទិឃាឃទោ ទោត បចត្តិតំ តាយ, ត ឥពទេត្តិ បធយភទេយា ទុទេត្វា៍ ឃស្មា បចត្តិតទេស្សច អត្ថបចត្តតំ, បធយភទេយា ឥ តំសឌិទេ ពទេន្ហាហារចទេសត ទុទេត្វាតិ តំ អតាឌិឃិត្វា ទ្ធតិឃភទេយា ទុទេត្វា៍ ឥរចិឥត្តិ អទេត្វាខតស្មិំ, ពលកាទេឃ ទក្ខចទោក្រត្តិឃា សំចិធាតំ, លត្តិទេឃហុ អត្ថឃុទេត្តហុ, ច្រាហ្មណកហបតិកោហុ, ទេកាយឌាតបទេមហុ, សមណច្រាហ្មណោហុ, មិកបក្លិហុ អធម្មចាទេបឌិក្ខេបិ, អធតាតំ ធតាត្ថុប្បគាតំ, សមណច្រាហ្មណោ ក្ខបសក្កមិត្វា បញ្ញុច្ឆត្តិ ឲចំ ឥរចិធំ៍ ពត្ថ កហបតិកោ បក្ខិឌាទោត ឥ ចិសុំ កត្វា កហណចទេសត ក្វាឥរចិធំ៍ ចក្កចត្តិចត្តត្ថិ ចក្កចត្តិកាចាចធំ ចត្តុំ៍ ឃស្មា ឃាចាចទោ បចត្តិតំ, ពងត្ថរុបកំ បត ពាទេឃត ឃុត្តទោគ បចត្តិតំ តាយ ទោហាតីតិ អាហ “សម្មា ភទេឃត ទោហុតា កាទេណតា”តិ៍ ក្ខកទោកាកចិមុត្តាតិ ក្ខកឃកាទេកហិ ក្ខកឃកាកទោ ចិមុត្តាតិ អឃទេមត្វ អទេត្វាតិ ឥស្សាតិ “ខ្ញ៉ុហិ កាទេកហិ ចិមុត្តា, អទ្ធបិ...ទេប... តាយកាឃទោ”តិ ឥមិតា៍ ទោចិឌ្ឋាឌិកាចត្តិ ទោចិឌ្ឋលញ្ញអកិន្ហាចត្ថុប្បឌិសម្ពិកាចំ៍ បដ្ឋាចិមុត្តា ហិ តំ តិចិធំ អប្បត្តា ទោកចលំ បដ្ឋាឃ ឲច ចិមុត្តា៍

ចិសុទ្ធត្វាឃាតិ ចិសុទ្ធិបចារលត្វាឃ៍ សំទេឃាឌភទេដ្ឋត សំទេឃាឌតសក្ខាទោត ទេធច ពាត្តតទេដ្ឋត ពាត្តតសក្ខាទោត ឥ៍ ចិឌិពសក្កាមត្តិ ឃធា ទាកាទេយា ប្តុត ត សីសំ ក្ខក្ខិបត្តិ, ឲចំ អទិយមក្កសតាឃ ចទេសត ចិឌិពសក្កាមំ៍ ទោភាហ “ចិឌិពទាកទេធារទេយាហសក្កាម”ត្តិ៍ យាទពលស្សាតិ យាទទេសតាឃ, យាទស្ស ចា សាឃត្តិឃស្ស៍ ទេចទេតឃ្យសត្តិ ចិទេតពន្ហាឌតសម្មហំ៍ សកឌិឌិសត្តសកាកទោ ចិទេតឃ្យាច សទេត្វាតិ តំ ទេចទេតឃ្យសត្តំ៍ សីលសាទាឌិអកាចទោ អទេត្វាញុទេន្ហា៍

បចារណាហុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ប៉៍ បទេរាសហស្សហុត្តចណ្ណតា

១៦៩៍ សហស្សទោ បទំ អដ្ឋទេឃ្យកិក្ខសតំ ពងា ភកចត្តំ បឃិទុបិសតីតិ អាហ “បទេរាសហស្សត្តិ អតិទេកសហស្ស”ត្តិ៍ តិន្ហាទេត ក្ខទោតាឌិ កឃំ តត្តិតិ ក្ខទោតាឌិបិ កាទេណទោ តិន្ហាទេត កឃំ តត្តិ អសន្ទតកាទេចត សន្ទទេសា ទោយត្វា៍ ទោភាហ ភកចា – “ទោយន្ហា ទេចា, កិក្ខទេច, ឥមុំ ទេឥទេសស្សាមិ ទោយកាមិតិន្ហា បឌិបឥ”ត្តិអាឌិ (សំ៍ តិ៍ ៣៍៦៧-៣០ប៉)៍ ត ក្ខទោតាឌិ កឃំ ឲពស្មិ អធិកទោតិ អក្ខទោតាកឃំ, តិន្ហាតំ៍ ទោភាហ

“ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩅᩥᨸᩔᩥᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨠᩴ ᨠᨣᩅᩮᨲᩣ ᨶᩣᨿᩅᩈᩮᨶ ᨬᩣᨱᩦᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨿᨠᩣᩅᨦᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮ ᩉᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨻᩉᩩᩈᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ᪨ ᨬᩣᨱᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩅᨠᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨿᩮᩣ ᨿᨲ᩠ᨲᨿᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩅᩈᩮᨶ᪨ ᨲᩔ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲᩥ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨬ᩠ᨬ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨽᩅᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᩈᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩪᨸᩈᨾᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣᨴᩥᨶᨿᩮᩉᩥ ᩅᩪᨸᩈᨾᨿ ᩋᨶᨿᩣᨲᩥᨶᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨿᩮᨾᩥ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩋᨳ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ “ᨸᩁᩮᩣᩈᩉᩔ”ᨶ᩠ᨲᩥ? ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᩮ ᨾᩣᨶᩮ ᨾᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩁᩣᨣᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨻᩉᩩᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᩅᩥᨶᩮᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨶᩥᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨽᨩᨶᩅᩈᩮᨶ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩥᨷᩣᨣᩮᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᩋᨿᩮᩣᨲᩮᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᩅᨷᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩅᩮᩣ ᩈᨾᩣᨾ᩠ᨾᩣᩈᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᩥᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩈᨸ᩠ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩮᨶ ᩋᩅᩥᩉᩥᩈᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᩁᩮᨲᩥ᪨

ᩋᨲᩥᩅᩥᨯ᩠ᨰᩣᩴᨲᩥ ᨸᩁᩥᩅᩥᨯ᩠ᨰᩴ᪨ ᩋᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨿᨶᨻ᩠ᨷᩮᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩥᩈᨴ᩠ᨵᩣᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᩁᩪᨸᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨯᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᨿᩪᩈ᩠ᨿ ᩈᩩᨴᩮᩣᩃ᩠ᩃᨠᩴ ᨯᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨸᩅᩣᩁᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

## ᪙᪨ ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪑᪗᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᨧᩥᩁᨸᨭᩥᨠᩣᩁᩮᨿᩣᨲᩥ “ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩅᨧᨶᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᨣᩮᩉᩥ ᩅᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨧᩥᩁᨸᨭᩥᨠᩣᩁᩮᨿᩣ ᨴᩮᩣᨾᩈᩴ ᨶᩥᩅᩮᨴᩣᨲᩥ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᨠᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨣᩣᩁᩣᨩᨠᩅᨧᨶᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅ ᨿᨳᩣᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪᨶᩴ “ᨠᩈᩈᩉᩔᩅᨣ᩠ᨣᩅᩣᨯ᩠ᨰᩮ ᨠᩅᨿᨲ᩠ᨲᩔᩣᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩈᩈᩉᩔᩅᨣ᩠ᨣᩅᩣᨯ᩠ᨰᩮ ᨠᩅᩣᨶᩴ, ᨬᩣᨿᩈᩥ ᩅᨣ᩠ᨣᩅᩣᨯ᩠ᨰᩮ ᨠᩅᨿᨲ᩠ᨲᩔᩣᨶᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨶᩅᩴ ᨠᩈᩈᩉᩔᩅᨣ᩠ᨣᩅᩣᨯ᩠ᨰᩮ ᨠᩅᨿᨲ᩠ᨲᩔᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨠᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᨣᩥᨲᩥᨲᩦᩈᩮ᪨

ᩅᩔᩈᨲᨠᩣᨲᩥ ᩅᩔᨸᩅᩥᨷᩣᩅᩥᨠᩣᨿᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩮᩁᩴ ᨿᨳᩣᨷᩥᨽᩣᨣᩴ ᩅᩥᨿ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨿᨲ᩠ᨲᩔᩣ ᩉᩁᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩈᨿᩣᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨳᩮᨲᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩮᨲᨷᩴ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨶᨲ᩠ᨳᩩᨣ᩠ᨣᨿᩮᨶ ᨿᨲ᩠ᨳᩣᨣᩥᨲᩥᨲᩦᩈᩮ ᩈᩮᨸᩣᨣᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶᨾᩮᩣᨾᩥ ᩅᩈᩥᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩣᨣᨲᩣᩅᩈᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᩩᨣᩣ ᩅᩮᨲ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣᨣᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨷᩥᨷᩥᨵᩥᨾᩣᨿᩣ ᨣᨲᨷᩥᨵᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩮᨴᩥᩔ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᩣᨵᩥᩃᨶᩣᨲᩣ ᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩩᨣᨶᩣᨣᨠᩮᩣᨭᩥᨿ ᨣᨲ᩠ᨳᨠᨱ᩠ᨯᩴ ᨣᩈᩮᨷᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣᩋᩃᨣᩮᨴᨣᩣᩁᩩᨠᨱ᩠ᨯᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ

ឌាលេត្វា តត្ថ បិសាចពិល្លានិ តាបេត្វា តានិ ខល្លកេហិ ចវេដ្ដត្វា តឡអាកាសុ វ្ហេកសោល្លិសុ លិបិត្វា វ្ហេកស្ស តត្តកាជំ ខាត្វា

តាកលតាខត្តកដ្ឋំ វ្លបតេន្តា ម្យូលាខកញ្ចា ជរបតិ៍ ចត្តុំ កទរាតីតិ អទន្តាក្យងឃា ខាហិ ច បមុលេបិ អក្កលេហិ សាលាកខក្កេហិ សម្ពុឌ្ឍត្តា

ចក្លុយាតតរយត អាហារំ វ្លបតេន្តា ចត្តុំ កទរាតិ៍

បតិដ្ឋបរិយាទេហតិ កដិបរិយាទេហ, អឃមេច ចា បរិឌោ តាច យហត្តមេចាតិ ឃាច យហត្តំ សេតបគ្យេចត៌ , តាច យហត្តមេច៍ ឲសេច

តយោ រត្តក្យមុខចតាខឹស្ស៍ លាខត្តា យត្សុ្យា៍ បក្កបយោឈតិកា ចិឃាតិ ស្សបក្កបយោឈត៌ ចិឃ៍ ឈតការចេត បត បក្លិត្តលុក្ខមខ្ស ចិឃ

ហោតិ៍ តេតាហ “ឲត៌ បេបិក្លរមខ្ស តាយា”តិ៍ យុត្បអាលត្តំ សេតបគ្យាត៌ យូល៍ កិសត្តំ តេសំមេច កត្តំ៍ ឲកុំ បត្ថោតិ ឲកោកុំ បត្ថាត្តូរេ៍

បិខឈដកត្តំ ខោហស្ស ចត្យការកា សណ្ហាតតោ លុក្ខកា, តស្វា បិខឈដកបរិយាហត្តំ ត្យូយត្តំ៍ សោល្លិអាចារេដតិ លុក្ខកសោល្លិឃោ

មេច លុក្ខកអាចារេដ ច៍

ឲត៌ កោឌតត្តំ ឃចាចុត្តំ តិរុខកបិឃសកោឌត៌ កេចិ សញ្ញាតត្តំ មេ ឆេរា ចុទ្ធតរា៍ កេចិ ត សញ្ញាតត្តំ មេ តចា អចិរបត្ថឌិតា៍

ឭទ្ធាត្យុឭទ្ធោតិ ឭទ្ធស្ស អត្យុឭទ្ធោ៍ ខាឡហចិរិឃោតិ ចត្យត្តំ សម្ពុបុឆាតាត៌ ចរេត ចិរតិចិតចិរិឃោ៍ តិណ្ហុំ ចិរចេកាតត្តំ

កាឃចិរិត្តាបឆិចិរចេកាត៌ លិកីតិ ឃោឌតា៍ ចតេស្សា ចខតិ ចក្ខិសត្វេរា សឃំបដិកាត៌, ត មេសាកិត្ថាត៌ អកាចតោតិ អាហ

“ត្ថតរា”តិអាខិ៍ បរិសា សត្តិសិខិ តិស្សុក្ខការចេត ត្យល្វិអហោសីតិ អត្វេ៍ អត្យុឌាតារបសីតិ បឆមំ អត្តតា ខាតាត៌ វ្លបដ្ឋិត៌ អត្តតោ

បរិតិត្ថាតកាលំ អត្យ បដ្ឋា សត្វាទ ឌាតារបសីតិ ឲចំ ឲត្វ អត្វោ ខដ្ឋេត្ថា៍

តត្តំ អាសាញ្ញហិបុណ្ណាយាឃ ត្ថសិបតេត ឃំ ខស្សត៌, ឃំ ចា ខ្យុក្ករចទិឃាឃំ ត្យមុ្យាកំ វ្លបដ្ឋាត៌ អាខិតោ ខស្សត៌, តំ, កទត្ត, បឆយខស្សត៌៍

ឡ្ហតតចិតតាតិ ហេដ្ឋា វ្លបរិ ច ឡ្ហតតា ចិតតា៍ កមេ្យត្វាតិ ឆោកំ ចារេលត្វា ខស្សតត្តំ ឲកតិត្ថារខា តេសំ ហត្វិតាកាតរញ្ចច

តាកឃក្កក្យុក្ខល្លាត៌ ខេចតាតញ្ចា សខ្ពុត៍ ព្រាហ្មូរតា ខេចាត៌ អខំស្វតិ សម្ពុត្តោ៍

សត្ថាឃយកំសុ បសាខតឹឃេសុ បសាខចសេត សត្តិបតិតបរិសាឃ បសាខឌតតត្វំ កកចតិ តិក្លុយិត្វាតិ កកចតិ កត្ថក្យងតោ តិក្លុយិត្វា៍

ឆរតិមេចាតិ អខដ្ឋត៌ បត្វា តិដ្ឋតេច៍

កោណ្ឌញ្ញសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

១០៍ មោគ្គល្លានសុត្តវណ្ណនា

៦១ប៉៍បចួចេក្លតឹតិ តេសំ អទិឃាត៌ ចិត្តំ អត្តតោ ខាតាហចក្លុតា បតិ អចេក្លតិ បចួចេក្លតិ៍ បត្ថាតស្សាតិ ត្ថសិកិលិបត្ថាតស្ស៍ ខ្យក្លុបិរំ

ᨣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᩔ ᨸᩥᨴᩴ ᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᨲᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᨧ ᩈᩣᩅᨠᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᨧ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩣᨠᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᨥᩮᩣᩈᩃᩪᨡᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩥᨠᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨲᩮᩉᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩉᩥ ᨸᩈᩦᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ᪨ ᨲᩮ ᨸᨶ ᩋᩣᨠᩣᩁᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩩᨱᩣ ᩑᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᩉ “ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪑᪨ ᨣᨣ᩠ᨣᩁᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪘᪙᪨ ᨲᩮᨲᩥ ᨲᩮ ᨽᩮᩅᨿᨲᩩᩔ “ᩈᩦᩁᩅᨱ᩠ᨱᨲᩣᨲᩥ ᩈᩦᩁᩮ ᨨᩅᩥᩅᨱ᩠ᨱᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩦᩁᩅᨱ᩠ᨱᨲᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨽᩁᩪᨸᨠᩣᨿᨣᩩᨱᩮᨶ᪨ “ᨿᩈᩈᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨣᨲᨾᩃᩮᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨾᩉᩥᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩥᨣᨲᩩᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ᪨ ᨽᩣᨱᩩ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᨽᩣ, ᩈᩣᨲᩥᩈᨿᩣ ᨽᩣᨱᩩ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨽᩣᨱᩩᨾᩣ᪨ ᩈᩪᩁᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨣᨣ᩠ᨣᩁᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪒᪨ ᩅᩘᨣᩦᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪐᪨ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ “ᨿᨳᩣᨿᩴ ᨴᩮᩅᩮᨷᩥ ᨬᩣᨲᩮᨷᩥᨲᩥ ᨬᩣᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ, ᩑᩅᩣᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩮᨶ ᨬᩣᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨲᩈᩣᩃᩴ ᨸᩁᩥᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩣᨴᩮ ᩈᨧᩮ ᨲᩮ ᨸᩁᩣᨩᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨾᩮ ᨴᩣᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᩉᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᨾᩮ ᨸᩁᩣᨩᨿᩮᩣ, ᩋᩉᩴ ᨲᩮ ᨠᩁᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᨲᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩅᩣᨴᩮ ᨩᨿᨸᩁᩣᨩᨿᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩣᨴᩮ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩔ ᨩᨿᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩁᩣᨩᨿᩮᨶ ᨧ᪨ ᨧᨿᩴ ᩋᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨷ᩠ᨷᨣ᩠ᨣᩉᨱᨧᨿᩴ ᩋᩣᨿᩴ᪨ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨶ᩠ᨲᩴ᪨

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨣᨲᩥᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩅᩈᩮᨶ ᨨᩅᩈᩦᩈᩴ ᨽᩣᨣᩥᨶ ᨲᩩᩃᩮᨲᩥ ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨲᩦᨲᩥ ᨨᩅᨲᩩᩃᨠᩴ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ, ᨲᨳᩣᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶ᩠ᨲᨸᨴᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩦᩈᩴ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨮᩥᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᩈᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣᨿ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨸᩥ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᨲᨶᩔ ᨨᩅᩈᩦᩈᩴ ᩈᩦᩈᨠᨭᩣᩉᩴ ᨴᩔᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᩈᩥ᪨

“ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨩᩣᨶᩣᨳᩣ”ᨲᩥ ᨠᩣᨾᩴ ᩅᩘᨣᩦᩈᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨶ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩣᨾ, ᩅᩘᨣᩦᩈ... ᨸᩮ... ᨣᨲᩥᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ “ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᨣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩘᨣᩦᩈᩮᩣ ᩈᨿᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨣᨲᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨣᨲᩥᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ “ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᨳᩣ”ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮᩣ “ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ, ᨽᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨬᩣᨱᩮᨶ ᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩮᨮᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᩣᨾ, ᩅᩘᨣᩦᩈ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨾᩩᨡᩣ ᩑᩅ ᨡᩣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨾ᩠ᨻᩥᩃᩮᨠᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩁᩉᩥᨲᩣᨿ ᨸᩩᨾᩥᨿᩣ ᩈᨿᩴ ᨨᩥᨴ᩠ᨴᩥᩃᩮᩈᨿᩮᨿ᩠ᨿ᪨

អាទិ-សទ្ទេន សាយតតិយំ ឧទកោរោហណគ្គិហរណាទិ សង្គណ្ហាតិ។ សោ តំ…បេ… អរហត្តំ បាបុណីតិ ឥមិនា វង្គីសត្ថេរោ បព្ពជិត្វា ន ចិរស្សេវ សុខាយ បដិបទាយ អរហត្តំ បត្តោ វិយ ទិស្សតិ, ន ខោ បនេតំ ឯវំ ទដ្ឋព្ពំ, អាយតិំ ថេរោ បព្ពជិត្វា សមថវិបស្សនាសុ កម្មំ អារភិត្វាបិ ទុក្ខាយ បដិបទាយ តាទិសំ កាលំ វីតិនាមេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ តេនាហ –

“និក្ខន្តំ វត មំ សន្តំ, អគារស្មានគារិយំ;

វិតក្កា ឧបធាវន្តិ, បគព្ភា កណ្ហតោ ឥមេ”។ (សំ។ និ។ ១។២០៨; ថេរគា។ ១២០៩);

អាយស្មតោ វង្គីសស្ស អនភិរតិ ឧប្បន្នា ហោតិ, រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធំសេតិ, “កាមរាគេន ឌយ្ហាមិ, ចិត្តំ មេ បរិឌយ្ហតី”តិអាទិ (ថេរគា។ ១២៣២)។

វិមុត្តិសុខន្តិ សព្ពសោ កិលេសវិមុត្តិយំ និព្ពានេ ច ឧប្បន្នំ សប្បីតិអរហត្តផលសុខំ បដិសំវេទេន្តោតិ យថាបរិច្ឆិន្នំ កាលំ បតិ សមុទេវ វេទេន្តោ អនុភវន្តោ។ កវិនា កតំ, តតោ វា អាគតំ, តស្ស វា ឥទន្តិ កាវេយ្យំ, តទេវេត្ថ “កាវេយ្យ”ន្តិ វុត្តំ។ យេ និយាមកត្ថសាតិ យេ កិញ្ចិ អរិយា ពុទ្ធានំ សាវកា ផលង្គភាវេន និយាមកតា វេវ មគ្គង្គភាវេន និយាមកសា វ។ និយាមេយាតិ ហិ សម្មត្តនិយាមេយា អភិនិប្បន្តោ។ សុអាគមនន្តិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ អាគមនំ ឧបាគមនំ, ពុទ្ធស្ស វុច្ចមានេន អាគមនំ បព្ពជនំ ឧបសម្បទា សុគតេ អាគមនំ។ តត្ថ ការណមាហ “តិស្សោ វិជ្ជា”តិអាទិ។ អនុត្តរិំ កាលាយ អត្តនោ គហិតវេន ថេរស្ស លទ្ធអភិញ្ញាភាវតោ។

វង្គីសសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សារត្ថប្បកាសិនិយា សំយុត្តនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

វង្គីសសំយុត្តវណ្ណនាយ លីនត្ថប្បកាសនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

## ៩។ វនសំយុត្តំ

### ១។ វិវេកសុត្តវណ្ណនា

១១៧។ សំវេជេតុកាមាតិ អត្ថតោ សំវេគំ ឧប្បាទេតុកាមា។ តទាក្ខតា តំ កិលេសសង្ខោភិកាជិតោ វិវេចេតុកាមា នាម ហោតីតិ វុត្តំ “វិវេកំ បដិបដ្ឋាបេតុកាមា”តិ។ ពាហិរេសូតិ គោចរជ្ឈត្តតោ ពាហិទ្ធេសុ។ បុថុត្តារម្មណេសូតិ រូបាទិនានារម្មណេសុ។ ចរតីតិ បវត្តតិ។ ត្វំ ជនោតិ ត្វំ អត្តនោ កិលេសេហិ ជនិតោ ចិត្តំ ជានោ តាទិសេ ឯវ អញ្ញស្មិំ ជនេ ឆន្ទំ អបនេតិ អយោនិសោមនសិការវសេន បវត្តមានំ លទ្ធរាគំ វិនយស្សុ វិនោទេហិ។ សតំ តំ សារយាមសេតិ និយ្យានិកសារណេ បដ្ឋបេត្វា សត្ថុ សត្ថិកោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា អនុញ្ញាតាវសេន វ សតិមន្តំ បណ្ឌិតំ តំ មយម្បិ មនាប្បវត្តំ វិតក្កំ វិនោទនាយ សារយាម, សតំ វា សប្បុរិសានំ កិលេសវិក្ខម្ភនំ បដិបជ្ជិត្វា វសន្តំ តំ សារយាម ចដ្តុត្តំ។ បាតាលន្តិ ហេដ្ឋាបាតាលំ កិលេសរជោ, តនេវ “បាតាល”ន្តិ វុត្តំ។ មា អវហរីតិ ហេដ្ឋា ទុក្ខតិសោតំ មា ឧបនេសិ។ សិតន្តិ សម្ពន្ធំ។ តេនាហ “សរីរលគ្គ”ន្តិ។ វិវេកាមាបន្នាតិ កិលេសវិវេកំ សមថវិបស្សនាការនមាបន្នា។ ឧត្តមវីរិយន្តិ ឧស្សាហហិលក្ខណប្បត្តំ វីរិយំ, ចតុរង្គំ សមប្បធានវីរិយំ វា សម្បត្តំ។ បគ្គណ្ហាតិ អារទ្ធវីរិយតា។ បរមវិវេកត្តំ បរមំ សមុច្ឆេទវិវេកំ។

វិវេកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

### ២។ ឧបដ្ឋានសុត្តវណ្ណនា

១១៨។ កាមភវេន ហោតិនេមន និមមេន, ន ចិត្តនវេន តស្ស មនេក្ខនេន សមុគ្គាជិតត្តា។

ជរាតុរោតិ ជរាភិភវនេន អាតុរោតិ។ បភជ្ជេមបិ ឧនេន ននេមា។ ឧបរិជ្ជតាម បរិតោ ភិមបុគ្គលតាម អតិមិម មិញ្ញាតិតិ សត្តិសល្លកហតំ។ ឧទំ ហិស្ស តណ្ហាសល្លស្ស សដិសតា។ អមិញ្ញាម បន សមោហបាជនេនន គុត្ថបាជនេនន ច មិសសដិសតា។ រុប្បតោតិ មិការំ អាបាជិមមានស្ស បិញ្ជរមានស្សាតិ អតេ្ថាតិ អាហ “ឈដ្ឋិមមានស្សា”តិ។

បដ្ឋិជត្តិ សសត្ថានតោ បដ្ឋិជំ ចា ទាការជិមលតោ បដ្ឋិជំ ចា។ តត្ថាតិ មត្ថា ខេទរស្សខេជំ ខខតំ, តត្ថា អមំ ពួខាតិ ទុក្ខមានោ ឧត្តំ កាឆាម អតោ្តា។ ខេខតាម ហីតិអាទិ ទុត្តខស្សខ អត្ថស្ស បាកដកណំ។ ឧត្វាតិ សេសកាឆាស្ស។ អត្ថស្ស ទុត្តភមត្ថា “អត្តាភបខចណ្ណភា”តិ អាហ។ ចិភមាតិ ហេតុមិ កិស្សក្កខខភត្តិ តស្ស ហេតុមិ ការណាខខភេភ អត្ថមាហ “ចិភេមភា”តិ។ តថា “សមតិក្កមា”តិ ឧត្វាបិ។ បរមបរិសុទ្ធំ សំកិលេសសមុច្ឆិន្នភេតោ។ អារទ្ធវីរិមត្តិ សមុស្សិតវីរិមំ។ សមុស្សិតភត្វាស្ស បគ្គហិតំ បរិបុណ្ណភត្វាតិ អាហ “បគ្គហិតវីរិមំ បរិបុណ្ណវីរិម”ន្តិ។

ឧបដ្ឋាកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៣។ កស្សបគោត្តសុត្តវណ្ណនា

១១៣។ ឆេតន្តិ មិគានំ ជីវិតំ ឆេទំ។ តេនាហ “មិគលុទ្ទក”ន្តិ។ រោហិតមិគន្តិ លោហិតវណ្ណំ រុរុមិគំ, “មហារោហិតមិគ”ន្តិ កេចិ។ សត្ថុ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា តស្ស ជនបទស្ស សុលភភិក្ខតាយ តត្ថ គន្ត្វា វិហរតីតិ ឥមមត្ថំ សន្ធាយ “បឋមសុត្តេ វុត្តនយេនេវា”តិ វុត្តំ។ អយំ បន ថេរោ បញ្ចាភិញ្ញោ វិបស្សនាកម្មិកោ។ ទិស្វាតិ បកតិចក្ខុនា ទិព្វចក្ខុនា ច ឧបធារេត្វា ថេរស្ស អាសន្នដ្ឋានេ ឋត្វា។ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា ចរន្តំ អឌ្ឍរត្តំ អាលោកំ បញ្ញាយតីតិ អធិដ្ឋានពលេន ឧជ្ជលិតំ វិយ អត្តនោ អង្គុលិំ អាលោកេសិ។ អគ្គិម្បិ បស្សតិ អង្គុលិំ ជាលយមានំ។ កេវលំបិ សុណាតិ ទេវតា ចក្ខុមន្តំ ឧប្បិ ឱភាសេន្តោ។ ចិត្តំ បនស្ស នាភិរមតីតិ សព្ពន្តោ។ ឱតរិស្សតីតិ លុទ្ទកស្សបិ។

អប្បបញ្ញន្តិ ឥធ អប្ប-សទ្ទោ “អប្បហរិតេ”តិអាទីសុ វិយ អភាវត្ថោតិ អាហ “និប្បញ្ញ”ន្តិ។ ការណាការណំ អជាននតោតិ ឋមិតា ការណេន សម្បាទំ ស្វាគតំ, ឋមិតា ទុក្ខន្តិ ឯវំ សមាទមានេន ការណំ ជានិតុំ សមត្ថោ កម្មស្សកតាញាណសម្បយុត្តចិត្តេនាតិ អត្ថោ។ សុណាតីតិ តេចលំ សទ្ទមត្តេន សុណាតិ, ន បនត្ថេន។ តេនាហ “អត្ថស្ស ន ជានាតី”តិ។ ការណាទស្សនតីតិ សភាវការណានិ។ កិំ បន ឋមិតាតិ? “ឋមំ បស្សា”តិ បវារ។ ជីវិតំ បក្ខិប្បតិ ចតុរង្គំ សម្បប្បតានំ ជីវិតំ បក្កុដ្ឋិតា។

កស្សបគោត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៤។ សម្ពហុលសុត្តវណ្ណនា

១១៤។ សម្ពហុលាតិ សុត្តន្តនយេន សម្ពហុលា, សុត្តន្តេ សង្ឃាទិវសេន សុត្តន្តិកា។ ជនបទំ ឆានេត្តិតិ ជនបទចារិកំ។ បព្ពជិត្វាតិ ចរមានេ ហេមន្តេ កន្ទេ ឆនេត្តិតិ តត្ថ ចារិកំ កន្ទេតិ។ កន្ទេ សន្តានេ អន្តោ វស្សំ ឧបគច្ឆន្តីតិ សព្ពន្តោ។

កោចេយតិ កិំ ហុវេ? តេនាហ “កហំ ហុវេ”តិ? ចជ្ជិភូមិំ ចជ្ជិរដ្ឋំ គតាតិ ចជ្ជិភូមិយា តេនាហ “ចជ្ជិរដ្ឋាភិមុខា គតា”តិ។ តត្ថ ឧទេនំ និគ្គតំ និគ្គន្ធកិវាសដ្ឋានត្ថិ អតិក្កន្តា តេនាហ “អគេហា”តិ។ ឃរា ឧច សម្បាយំ, ឃរាវាសេន វា ការាមិត្តានំ កល្យាណំ សម្បាយំ ឧស្ស ភវយា សមស្សបិ។

សម្ពហុលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៨. អាគន្តុសុត្តចណ្ណភា

១១៨. អតិចេលន្តិ អតិពាហុកាលំ. កិល្លភា ភាយ ហ្គុបកតាភំ ហ្គុបតិសិភ្ជកឆាយត្តំ ចត្វា កភ្វស្រុះហិ ចាសស្រុះហិ ចា យុត្តបយុត្តធិរេត្តភ កបិតត្តាំ, ភាតិចេលំ តេវសំ សញ្ញាត្តិពាហុលេភ. ឆេទោ បភ តគា កោភធិ ការលោភ ពាហុចេលំ ពិហិសញ្ញាត្តិពាហុលេឡ អរោហាសិ, តំ សន្ធាយ ចុត្តំ "អតិចេល"ន្តិអាឌិ. ឡាគាភិ តយត្តំ ចិភារចេត្យំ "ភកចតី"តិអាឌិ ចុត្តំ. តត្តិ តំ តាឌិសំ សញ្ញាបភំ សន្ធាយ ឲុតំ "អតិចេលំ ពិហិសញ្ញាត្តិពាហុលេឡ"តិ ចចភំ ចុត្តំ. កិល្លសញ្ញស្ស ពធំ សុត្វាតិ សញ្ញស្ស យឡេ្យភិសីគិត្វា ឆេទេភ ពធិតត្តា ចុត្តំ. សត្វសាសភត្តិ បិដពត្តយំ ចគតិ.

បសក្កិយាតិ ហ្គុបសក្កិត្វា កត្វា. តំ បភ តត្វ អឡេ្យាកាហភំ តោហាតីតិ អាហ "បចិសិត្វា"តិ. សន្លាទេក្លតោ ភិត្ថិត្វហគយស្ស សន្ថុសន្លាទចិភិស្សងំ ភិត្ថាភំ យាឆាចតោ បច្ចេចក្ខត្តស្ស សយ្តេគេច សយស្សាសពទំ ហុត្វា ហ្គុបដ្ឋហត្តំ តំ ហ្គុបទិ អធិកាយាយ ហ្គុស្សក្កំ ពទេរាគ្គោ ភិត្ថាភំ ហគេឃ ភិក្លិបតិ ភាយាតិ អាហ – "ភិត្ថាភំ…បេ… ឱ្លបេតិ ភាយា"តិ. ភិត្ថាភំ…បេ… អារយ្តេហតោ ឱ្លបេតិ ភាយាតិ អាភេត្វា សម្ពេគ្គា អត្វចិរហិតា "ពិឡ្វាពិឡ្វ្រា"តិ បចត្តកិរិយា ពិឡ្វាកា, អយំ បភ ពិហិសញ្ញាត្តិកឆា ឆេរស្ស អត្តភោ សាយឡ្វាតអសាឆភតោ គេចតាឃ ពិឡ្វាកា ចិយាតិ ពិឡ្វាពិឡ្វាកាតិ ចុត្តា.

អាគន្តុសុត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា.

## ៩. អត្ស្សូរសុត្តចណ្ណភា

១១៩. អភត្តូរេអត្តការេចតិ អតីតាភត្តូរេ គេចត្តការេច. ឆេរោ ហិ តាចតិសរេគចេលិកា ចចិត្វា ឡាស្វបបត្វា អក្កុយរេហសីតិ ពាចិ បរិចារិកា គេចងីតា ធិត្តបហិសាភយរេត្តភ ឡាគាភិបិ គេចពារេឃ កចិស្សតិ ហ្គុបធិតក្យុសលឆយ្តត្តាតិ យឡ្វាយាភា តស្មិំ ចត្តយាភំ ចិឃ ពេឆត្តិ "សោកសី"តិ អាហ. ឲចំ អតីតយ្យិស្ស គិឡ្វាសោតំ បច្ចុប្បត្តំ ចិឃ យឡ្វាឃ្យ ភាតិធិរកាលត្តាតិ គស្សេភ្វា "បុទ្ធាបិ សោកសី"តិ អាហ. ស្តុកតិភិរយាឌិក្យុកតិយា ចសេភ ក្យុកតា ឲតរហីតិ អធិប្បាយោ. បដិបត្តិក្យុកតិយា ពារេយស្តុ សយ្គីតកាចតោ.

បតិដ្ឋហត្តាតិ ភិចិសត្តា. អដ្ឋហិ ការលោហីតិ ធិរកាលបរិកាចភាឃ ចិរុឡ្វហយ្តលេហិ អយោភិសោយភសិការាឌិបច្ចយយ្តលោកហិ ចុច្ចយាភេហិ អដ្ឋហិ ការលោហិ. រេត្វា រាកចសេភាតិ សភាចតោ សក្កប្បតោ ច យឆាសយីហិតោ ឡាដ្ឋាការេ សក្ការេឃ សឡ្វាតរាកចសា រេត្វា ពិរេន្ធា កងីតោ. បតិដ្ឋាតីតិ ឱ្លរុយ្យាតិដ្ឋតិ. ក្យុដ្ឋា គោសចសេភាតិ សភាចតោ សក្កប្បតោ ច យឆាសយីហិតោ អភិដ្ឋាការេ សក្ការេឃ សឡ្វាតគោសចសេភ ក្យុដ្ឋា រុបិតធិរេត្វា. យ្តឡ្វហោ មោហចសេភាតិ អសយបេក្លភេភ យ្តឡ្វហោ យុឃ្យាភចសេភ. ចិភិពាឡ្វាតិ អហំការេភ ចិសេសតោ ភិពាឡ្វភតោ យាភចត្វស្មិំ ពាត្វិតោ. យាភចសេភាតិ តោភ តោភ យឡ្វាភាការេភ. បរាយដ្ឋាតិ ឆយ្តសកាចំ ភិច្ចាឌិចសេភ បរតោ អាយដ្ឋា. គិដ្ឋិចសេភាតិ យិច្ឆាគស្សភចសេភ. ឆាយភេតាតិ រាកាឌិកិលេសចសេភ ឆាយំ ធិរកាចំ ហ្គុបភេតា.

អត្សយចរេសតាតិ យេក្កត អប្យហឹតតាឃ អត្ស អត្ស សត្តាេត សឃតចរេសត៑ អប្យហឹតេដ្ឋា ហិ េតាង អត្សយេដ្ឋា៑ អតិដ្ឋក្កេតាតិ

ង់សឃិេតា៑ ចិេក្លបាេតាតិ ចិក្លិត្តកាចំ ដ្តបាេតា៑ ដ្តឌ្ឍចរេសតាតិ ចិត្តឃ្ស ដ្តឌ្ឍតកាចចរេសត៑ តាបឹតិ តាបិ េឌចកេញ្ញាេឃា៑ ឲចំ

បតិដ្ឋិតាចាតិ ឃឆាច្យត្តតេឃត រត្តកាចាឝិតា សក្កាឃស្ទិ បតិដ្ឋិតា ឲច៑ តរេឌចាតត្តិ បុរិសក្វតេឌចាត៑

បដិកត្យត្តិ អេបក្លាចរេសត តេតា អបកត្យ អេបក្លិ ចិឃ្សេឌ្ឋតំ្យ៑ គ្យឃ្សត្តត្តិ ឌសត្តិ, “ចត្ត”ត្តិ េពចិ៑ ឃ្វចិ៑ េឃាេឌត្តាតិ សិទ្ធាតឃ្យេត្តត ឃ្វចិ៑

េឃាេឌត្តា បិេស ច បេចរេសត្តា៑ យតាបកាេឃ េឌចតិកាេឃ ឌាតា យតាបកាឃិកា៑ េតាង បកាចំ ឌេឃ្សតំ្យ “យតសា”តិអាឌិ ច្យត្តំ៑

សយឌ្ឋត្តិ ង់ហិតំ៑ កយតកាចត្តិ កយតឌ្ឋាសឃំ៑ ចិក្លិេណាតិ ចិដ្ឋិតតចរេសត ឈិេណា៑ េឌចតាត៑ ដ្តត្តរិយត្យឃ្សឆយ្យាេទាចេត េឌាេសា តត្តិតិ

តាង បុត អតាកយតត្តំ អទេហត្តំ ញ្ញាកាសិ៑

អត្យទ្ឋឃ្យត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៑

លិ៑ តាកឌត្តឃ្យត្តចណ្ហតា

១១លិ៑អតិកាេលតាតិ អតិចិឃ បុត្តាញ្ញ្យាេលត, កាលេឃ្សចាតិ អេត្ត៑ េកាឌិសយុឡ្ហាតិឃាតិ សយុឡ្ហាតិេកាឌិឃា, សយុឡ្ហាតិឃា

ឲកេឌេសេតចាតិ អេត្ត៑ ឆ្លយិតា សយុឌ្ឋេត អយតាបកាទិតំ ឌេឃ្សតិ៑ យឌ្ឋត្យ្យក ឌឹតិចេត្តតិ កិហិង់សក្កចរេសត កាលិ ឌឹតិតាេយត្តា

យឌ្ឋត្យ្យ្ជាហុឌឹតិចេត្តា៑ អេញ្ញាហិ កិក្ខុហឹតិ តាតិកាលិ បចិេដ្ឋហិ៑ តិឃ្សក្កចតេញ្ញាតំ៑ កាឃាយិ តាកឌត្តត្តិ តឃ្ស បដិបត្តិ កាឃិតត្តំ កត្តា

េឌចតា ចឌត្តិ បដិបត្តិឃំ តិេឃាេឌតិ៑ ឃ្យប្យកត្តត្តិ កាឃបិកត្តិឃាឝិហិ អតិចិឃ សយត្តាកតំ៑

តាកឌត្តឃ្យត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៑

ប័៑ ក្យលឈេទាហិឃ្យត្តចណ្ហតា

១១ប័៑ឌ្ឋកាហប្យេត្តាតិ ចិឃ្សាសចរេសត អត្យប្យេចង បេត្តា៑ អញ្ញាតេទ ក្យលត្តិ តស្មិ ក្យេល ឌាឃយ្យតិ សត្តាឃ ចឌតិ៑ “ឆាហ្វបកាេទ េយ ឲតំ

ក្យលិ ឌិទ សប្យាឃាហាេទតាតាឝិតា; តស្មា ឆ្លឆាហំ អក្កឌក្លិេណាេឃ្យា ឌាេតា; ឆ្លេយងេឃច េឌឃ្យឆយ្យបដិក្កញ្ញ្យតត បុត្តំ ចេឌ្ឍឃ្សាយឹ”តិ

ឌិេត្តសិ៑ េតតាហ “អញ្ញាត្ត កត្តា កិ កទិឃ្សាយឹ”តិអាឌិ៑ សាតិ េឌចតា៑ ដ្តេកាេបេតាតិ តំ កិក្ខុដ្ឋា ឈេទាហិដ្ឋា សត្តាឃ ចឌតិ៑

បដិកាឆប្យត្តាតិ បដិកាឆំ បត្តា អញ្ញាយញ្ញាស្មិ បតិដ្ឋិតចិឃ្សាេសត៑

ចិឃ្សយប្យត្តិចរេសត សត្តិដ្ឋត្តិ ឲត្តាតិ សណ្ហាត, ចិឃ្សយតដ្ឋាត៑ សយាកត្តាតិ សត្តិបតិត្តា៑ បដិញ្ញាឆាហេណាហិ យត្តឃតឹតិ យត្តត, ឆាបកំ

កាេណា៑ បដិេលិយសត្តាតិ បដិេលិយកាេចត បតិតត្តា អសច្ចិកាចតា បដិក្យលសត្តា៑ េតត កាេណាតាតិ េតត កាេណាបដិទ្វបេកត

បិដ្ឋាចចេតត៌ ត បក្ខេហាតព្ពាំ អការកកាចេតា៌ សេទ្ធត បរិតស្សតីតិ បេទេហិ អត្ថតិ បឃុត្តបិដ្ឋាសទ្ធបេត្តត បរិតស្សតសីលេវ៌ ចតំ ត សប្បន្ទតីតិ ឃចាសបាឌិត្តចតំ លហុទិត្តតាឃ ត បរិបុរិ៍ កង្ខតិ៌ សប្បត្តចេតាតិ បរិបុណ្ណសីលវិឌិចតកុលោ

កុលឈេសីសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៌

៩៌ ចន្ទិបុត្តសុត្តចណ្ណតា

១៦៩៌ចន្ទិរេដ្ឋ រាឌបុត្តាតិ ចន្ទិរេដ្ឋ ឌាតសំចេទ្ធា ចន្ទិរាឌបុត្តា៌ សព្ពាទត្តិចាសេរាតិ លេលាសប្បត្តិឃា ព្ពេតា ចិតា ចទេត្តហិ អត្តុកចិតព្ពាតក្តូតូបេហា៌ តេតាហ "កត្តិកតក្ខូត្តំ ឈោរេសត្វា" តិអាឌិ៌ ៩កាពាទ្ធិ ហោតីតិ ឃស្មា ចាតុបហារាឌិកេឌចា តស្មិ ឌិចេស តក្ខូត្តំ ឈោរេសត្វា អត្តេតា បុញ្ញាតុកាចសិទ្ធាឃ ឌិព្ពាសប្បត្តិឃា បហត្តំ តក្ខូត្តកិឡអាសុលំ អត្តុកចត្តិ, តស្មា តំ តេហិ ៩កាពាទ្ធិ ចិឃ ហោតិ៌ កេរិអាឌិតុ្វទិឃាតត្តិ កេរិបុឌិក្ខសន្តបលាចចិលាឌិតុ្វទិឃាតំ៌ តាឡព្ពាតាតត្តិ អាទេ្ទលឃាត្យុទុ្វបំ បហចាតំ៌ ចិលាឌីតត្តិ ចិលាចេលុកោបុលីអាឌីតំ៌ ចាឌិតាតត្តិ ឃចាទេ្ទបុន្តតាត្យុទុ្វបំ សញ្ញដ្ឋិតាតំ៌ អកាសីតិ តេត សេទ្ធត អាកត្តឹឃបាតហេឌឃោ អឃោតិសោ ស្តបុន្ទិត្វា "បហតី ចត េប ឌាតី"តិ អត្តុត្វតទ្ធា អកាសិ៌ លេទ្ធិតកាទុកំ ចិឃាតិ ចេត លេទ្ធិតតិទេត្តកកឡព្ពាក្ខុទំ ចិឃ៌ លិបកតទេរាតិ តិហិតតទោ៌ ឌេចតា បេឃបបិតំ អាលិំ បបាលិឃា តីហទត្តី ចិឃ តេត កិក្ខុតា ចុត្តបត្វំ អបេតត្តី "តស្ស តេ ពហុកា បិហឃត្តី"តិ អេចាចាតិ ចុត្តត្តិ ឌេស្សេត្តា "ទេចេទោ"តិអាឌិបាហ៌ សក្ខុ កន្ធត្ថាតំ ឃចា តេទេឃិកា បិហឃត្តិ, ៩ចំ សប្បាបបបត្តស្ស តុឃ្យាពាហ្វ បិហឃត្តិ, តស្មា ត្វំ "បិបិឃោ"តិ អត្តាតំ បា បព្ពាត្វាតិ អធិប្បាឃោ៌

ចន្ទិបុត្តសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៌

១០៌ សទ្ធាឃសុត្តចណ្ណតា

១៦០៌តិស្សទេលាបរិឃត្តិចេសតាតិ អទ្ធា ព្ពាបំ បរិឃត្តិ តិស្សាឃ ចឌ្ឌុក្ខូតេ តិស្សទិត្វំ លព្ភាតិ ៩ចំ តិស្សទេលាបរិឃត្តិចេសត៌ សទ្ធាឃតេតាតិ ចិបុត្តាឃតតសីសេ ឌត្វា សទ្ធាឃតេតា៌ ព្ពាឌាតិ តស្ស តិស្សទេលាបរិឃត្តិចេសត សទ្ធាឃតកាទេលំ, បឌិបត្តិចេសត ចត្តបឌិចត្តកាទេលំ, ចិបស្សតាកាចតត្វា ឌេស្សេត្វំ "សោ កិទោ"តិអាឌិ ចុត្តំ៌ អទេហត្តំ បត្តឌិចេស បឌិបត្តិកិត្តតាឃ បុទិបឌិចេសស្សបិ តចា បឌិបន្ទិ, ចិបស្សតំ បត ស្តស្សុក្ខាទេបត្វំ តាសក្ខូតិ ឌេស្សតិ៌ កាលំ អតិចេត្តតីតិ ព្ពាឌំ "សក្ខសាឃតី"តិ បេឌស្ស អត្វចឌតំ៌ ទេចេស្សាតិ សទ្ធាឃកេត្វទេស្ស៌

ឌេបុបឌាតីតិ សីលិឌិឌេបុក្ខូត្តឌីបកាតិ បឌាតិ៌ តេតាហ "សព្ពាបំ ព្យុទ្ធចចតំ អធិបេតុត"ត្តិ៌ ត កល្យាសិ ស្តេទ្ធសត្តិ អធិប្បាឃោ៌ បិឡព្ពាឃំ "កិក្ខុហិ សំចេសេត្តា"តិ ព្ពាបិតា តេសំ ឌេបុស្សចតត្វាឃបិ ឌេបុ៉ា បរិឃាបុលិតព្ពាតិ ឌេស្សតិ៌ ចិទព្ពតិ ៩តេតាតិ ចិទាកោ, អទិឃបក្ខោ៌

ជានិត្វាតិ បរិញ្ញាភិសមយវសេន ទិដ្ឋសុតាទិំ យាថាវតោ ជានិត្វា បដិវិជ្ឈិត្វា។ វិស្សជ្ជនន្តិ បហានំ។ ន ពុទ្ធវចនស្ស វិស្សជ្ជនំ។ ភណ្ឌាគារិកបរិយត្តិយាបិ អនុញ្ញាតត្តា បគេវ និស្សរណត្ថាយ, តត្ថ បន មត្តា ជានិតព្វាតិ ទស្សេន្តោ “ឯត្តាវតា”តិអាទិមាហ។

សជ្ឈាយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១។ អកុសលវិតក្កសុត្តវណ្ណនា

២២១។ អកុសលេ វិតក្កេតិ អកោសល្លសម្ភូតដ្ឋេន អកុសលេ មិច្ឆាវិតក្កេ។ យោនីតិ វុច្ចតិ ឧបាយោ, តស្មា អសុភាទិកេ សុភាទិវសេន មនសិការោ អយោនិសោមនសិការោតិ អាហ “អនុបាយមនសិការេនា”តិ។ បាសាទិកកម្មដ្ឋានន្តិ បសាទាវហំ ពុទ្ធានុស្សតិអាទិកម្មដ្ឋានំ។ ពលវបីតិញ្ច សុខញ្ចាតិ នីវរណវិក្ខម្ភនតោ ពលវន្តំ ឧបចារជ្ឈានសហគតំ បីតិញ្ច សុខញ្ច។

អកុសលវិតក្កសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១២។ មជ្ឈន្តិកសុត្តវណ្ណនា

២២២។ នន្ទនវគ្គេតិ នន្ទនវគ្គវណ្ណនាយំ។ តត្ថ ឥធាបិ គាថាយ វិសេសាភាវតោ។ យទិ ឯវំ កស្មា តត្ថ សង្គីតំ ឥធ គហិតន្តិ? ទេវតាបដិសំយុត្តំ ឧបាទាយ ទេវតាសំយុត្តេ សង្គហិតម្បិ អដ្ឋុប្បត្តិយា បដិសំយុត្តត្តា ឥធ គហិតំ។

មជ្ឈន្តិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៣។ បាកតិន្ទ្រិយសុត្តវណ្ណនា

២២៣។ តេនស្សេ យំ វត្ថុំ, តំ វិត្ថារិតមេវាតិ យោជនា។ ជន្តុទេវបុត្តសុត្តេតិ ជន្តុទេវបុត្តសុត្តវណ្ណនាយំ។ “តត្ថ សង្គីតំ ឥធាបី”តិអាទិ អនន្តរសុត្តវណ្ណនាយំ វុត្តនយេន។

បាកតិន្ទ្រិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៤។ គន្ធត្ថេនសុត្តវណ្ណនា

᪑᪙᪓. ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨶ᩠ᨲᩣᨲᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮ ᨭ᩠ᨮᩣᨿᨲᩥ, ᩁᩪᨸᩤᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩁᩪᨸᩴ, ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᨲᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨲᩮᩣ, ᨿᩣᨳᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨠᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨲᨴᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩏᨸᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᩔᨲᩦᨲᩥ.

ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨿᩥᨲᩴ ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩅᩈᩮᨶ ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᩅᩥᨠᩦᨿᨾᩣᨶᩔ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨿᩥᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨨᩮᨲ᩠ᨲᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶ"ᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ. ᨩᩦᩅᩥᨲᩮᨸᩁᩥᨿᩣᨿ ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨿ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩣᨿ ᨨᨾ᩠ᨾᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩣᨸᩥ ᨲᩔᩣ ᨶᩥᨿᩣ, ᩈᩣ ᨸᨶ ᨶ ᨿᨳᩣ ᨨᩮᨿ᩠ᨿᨠᨲᩣ ᩅᩣᨲᩥ "ᨸᨬ᩠ᨧᩮᨠᩣᨦ᩠ᨣᩣᩈᩣᨶ"ᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨠᩣᨿᨬ᩠ᨧ ᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᩮᨶᩅᩥ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨿᩥᨲᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩁᩣ ᨸᨶ ᩋᨶᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩔ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮᩣ. ᨿᩴ ᨸᨶ ᩅᩮᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᨶ ᩉᩁᩣᨾᩥ ᨶ ᨩᩉᩣᨾᩦ"ᨲᩥ, ᨲᩔᨸᩥ ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨸᩁᩥᩉᩣᩁᩮᩣ. ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᩮᨱᩣ"ᨲᩥ.

ᨲᩈ᩠ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨲᨴᩣᨴᩥᨴᩥᩋᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣ ᨴᩥᨴᩥᨿᩮᩣᩉᨲᨴᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨲᩮᩣ. ᨴᩥᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᨾ᩠ᨾᩋᩊᩥᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ "ᩋᩊᩥᨱᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩋᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ.

ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨬᩃᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᩴ. ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᨻᩉᩩᨸᩥᨸᩥ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ. ᨿᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩣᨲᩥ ᩃᩥᨲ᩠ᨲᩣ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨨᩮᨴᨲᩣᨧᩣᨴᨶᩴ. ᨲᨾ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ ᨴᩥᨲ᩠ᨲᩣ"ᨲ᩠ᨳᩣᩁᩉᩣᨾᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᩅ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ.

ᨠᩮᩅᩃᨲ᩠ᨳᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨲ᩠ᨳᩔ. ᩋᨶᩮᨠᩅᩮᩣᨭᩣᨿᩣᨿᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᨠᨠᨶᨲᩃᩴ ᨬ᩠ᨿᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩥᩉᨠᩩᨭᩩᨸ᩠ᨸᨿᩣᨾᩴ ᩅᩥᨿ. ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨶᩦᩃᩮᨶ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨥᩣᨶᩣᩈᩥ. ᩈᩩᨣᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨦ᩠ᨣᩁᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ. ᩅᩮᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔᨸᩥ ᩈᨦ᩠ᨠᩮᩉᩣ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣ.

ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩣ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨡᨶ᩠ᨵᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

## ᪑᪐᪨ ᨿᨠ᩠ᨡᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ

### ᪑᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪓᪕᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩁᩥᨱᩣᨿᨠᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩍᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨾᩉᩮᩈᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᩍᨶ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩮᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩔ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩔ᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩪᨭᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮ ᨶᩥᩅᩈᨲᩦᨲᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩪᨭᨶᩥᩅᩣᩈᩦ, ᨲᩔ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩪᨭᨶᩥᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ᪨ ᨻᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨿᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨸᩪᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨲᩔ ᨿᨠ᩠ᨡᩔ᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩔ ᨶᩥᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩪᨲᩴ ᨠᩪᨭᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩪᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨠᩪᨭᩮᨶ ᨶᩣᨾᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᨠᩪᨭᩮ ᩍᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨣᨲ᩠ᨲᩁᨸᨡᩮᩃᩥᨸᩮᨶ ᨿᨳᩣ “ᨠᩮᩣᩃᩥᩈᨠᩪᨭᩮ ᨠᩮᩣᩃᩥᩈᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᨠᩪᨭᨲᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨶᩣᨾᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨶ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᨶᩥᩔᨿᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩩᨸᩃᨠ᩠ᨡᨱᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨲᩴ “ᨠᩣᨿᨠᨿᨭ᩠ᨮᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠᩃᩴ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨾᩣᩉ, ᨶ ᩁᩪᨸᩥᨿᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᨸᨶ ᩋᨿᩴ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩦᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩥ᪨

ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨸᩁᩣᨽᩅᩁᩪᨸ ᩍᨵᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨿᩮᩣᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲ ᩁᩪᨸᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣᨲᩥ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᨿᩣᨲᩥ ᨧ ᩋᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᨲᨿᩣ ᨧ ᨾᩴᩈᨸᩮᩈᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨠᨳᩴ ᨶ᩠ᩅᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮ ᨣᨻ᩠ᨽᩮ ᩈᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ “ᩈᩦᩉᩣᨶᩴᩅ ᨶᨴᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ, ᨴᩣᨮᩦᨶᩴ ᨣᩥᩁᩥᨣᨻ᩠ᨽᩁᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨳᩮᩁᨣᩤ᪨ ᨶᩥᨴᩤᨶᨣᩤᨳᩣ) ᨣᨻ᩠ᨽᩁᩮᩣ ᨧ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩅᩣᨧᨠᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨣᨻ᩠ᨽᩁᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩈ᩠ᨾᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩣᨴᩩᨸᩣᨴᩣᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨿᨶ᩠ᨴ᩠ᨿᩥᩈᩴ ᨠᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩮᨥᩴ ᩅᩥᨿ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩃᩦᨿᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨲᩮᩣ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨿᨴᩥ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᨻ᩠ᨽᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᩈᩥᨿᩣ ᨶ ᨩᩦᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᨶᩮᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨿ᩠ᨿ, ᩅᩥᩃᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ ᨧ ᨲᩴ ᩁᩪᨸᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩦᩅᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩣᩉᩣᨲᩥ “ᩁᩪᨸᩴ...ᨸᩮ... ᨣᨻ᩠ᨽᩁᩈ᩠ᨾᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᩮᩣᨴᩴ᪨ ᨸᨮᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨮᨾᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᨮᨾᩮᨶ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨩᩣᨲᩥᩏᨱ᩠ᨱᩴᩈᩪᩉᩦᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᨾᨶ᩠ᨲᩑᩊᨠᩣᨿ ᩏᨱ᩠ᨱᩴᩈᩪᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᨹᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩥᨲᩏᨱ᩠ᨱᩣ ᨩᩣᨲᩥᩏᨱ᩠ᨱᩣ᪨ ᨲᩔᩣ ᩋᩴᩈᩪᩉᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨠᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩮ”ᨲᩥ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨽᩣᨱᨠᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨

ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩮᩣ, ᩈᩩᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴᩅᨱ᩠ᨱᨸ᩠ᨸᨭᩥᨽᩣᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩃᩃᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᨳᩣ ᨽᩪᨲᩩᨸᩣᨴᩣᩁᩪᨸᩈᨦ᩠ᨥᩣᨲᩮᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᩣ ᨠᩃᩃᩴ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨠᨳᩦᨿᨲᩥ᪨

ᨠᩃᩃᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩃᩃᩁᩪᨸᩉᩮᨲᩩ ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨾᩴᩈᨵᩮᩣᩅᨶᩏᨴᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᨲᩮᩣ ᨾᩴᩈᨵᩮᩣᩅᨶᩏᨴᨠᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩥᩃᩦᨶᨲᩥᨸᩩᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨

ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨠᩃᩃᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩴ ᨣᨲᩴ ᩈᩩᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩴ ᨣᨲᩴ᪨ ᩈᨾᩪᩉᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᩪᩉᨽᩪᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲᩴ᪨ ᩅᩥᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨻ᩠ᨽᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩁᨱᩮ ᩑᨲᩴ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩴ, ᨲᨻ᩠ᨽᩣᩅᩮᨶ ᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᩔᨠ᩠ᨠᩮ ᩅᩣ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩴ, ᨲᨻ᩠ᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩃᩃᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩃᩃᩴ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩣᨾ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

វិលីនតិបុសទិសា សណ្ឋានវសេន, វណ្ណវសេន បន សិតា អរត្តា ច ហោតីតិ វទន្តិ។ មណ្ឌន្តិ ទារិកានំ តថា បីឡ្ហអនេតា គិដ្ឋត្តមទិវបក្កស្ស សារក្វំ រសំ។ សព្ពការគេហិ មុច្ឆតីតិ សោ មណ្ឌោ គបិលេ អលគ្គោ ហុត្វា តស្ស សព្ពការគេហិ មុច្ឆិត្វា បិណ្ឌិតោ ហុត្វា តិដ្ឋតិ។ ឯវរូបិ បេសិ ហោតីតិ សា បេសិ គព្ភាសយេ គព្ភិ អលគ្គា មវាចុត្តមណ្ឌា វិម បិណ្ឌិតា ហុត្វា តិដ្ឋតិ។ តេនាហ “វិលីនតិបុសទិសា”តិ។

បេសិ និព្ពត្តតីតិ ឯត្ថ បេសីតិ និស្សគ្គេ បច្ចត្តវចនន្តិ អាហ “តតោ បេសិតោ”តិ។

ឃនស្ស សណ្ឋានំ និព្ពត្តំ កម្មបច្ចយាតិ តំសណ្ឋានំ រូបសមុដ្ឋានត្តិយា ជាយតិ។ “ជរាយុរណំ អតិត្ថំ សដ្ឋំ បជិទ្ធសមុប្បន្ន”ន្តិ (សំ· និ· ១·១០) ហិ វុត្តំ។

បីឡកាតិ បីឡកសទិសា មំសបិណ្ឌា ជាយន្តិ។

សត្តមាទីតីតិ អាទិ-សទ្ទេន អដ្ឋមសត្តាហតោ បដ្ឋាយ យាវ ឯកចត្តាលីសា វតុត្ថិំ សត្តាហានិ សង្គណ្ហាតិ។ បរិណតកាលន្តិ គព្ភស្ស បរិណតកាលំ នវមាសតោ ពាហិ បរិបក្កា នាម ហោតិ គេសលោមាទីនិដ្ឋត្តិតោ។ តេនាហ “ទ្វាចត្តាលីសេ សត្តាហេ ឯតានិ ជាយន្តី”តិ។

តស្សាតិ គព្ភសេយ្យកសត្តស្ស។ មាតុរូបេសវេន ឯកាទន្តោ ហោតិ។ មតោ មាតរា បរិភុត្តអាហារោ អាមាសយេ បតិដ្ឋិតោ គព្ភស្ស នាភិនាឡអនុសារេន គព្ភគតស្ស សរីរំ សម្បត្វា អាហារកិច្ចំ ករោតីតិ។ អាហារសមុដ្ឋានរូបំ សមុដ្ឋាបេតីតិ គព្ភគតស្ស កាយេ ឱជាយ បច្ចយោ ហោតិ។ សា ច តំ បច្ចយំ លភិត្វា ឱជដ្ឋមកំ រូបំ សមុដ្ឋាបេតិ។ ឯវំ មាតរា បរិភុត្តអាហារបច្ចយេន គព្ភគតោ ទស មាសេ យាបេតិ អត្តនោ នាភិនាឡអនុសារគតេនេវ តេន យាវ អាហារសមុដ្ឋានសត្តាហោ, តតោ បដ្ឋាយ អាហរណតោ។ កេចិ បន “មាតរា បរិភុត្តអាហារោ នាភិរន្ធេន វិយ តស្ស កាយំ អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ, តេន សោ យាបេតី”តិ វទន្តិ។ កុច្ឆិគតំ ឧទរបដលេន តិរោហិតត្តា ពាហិ ឋិតន្តិ វត្តព្ពំ ន អរហតីតិ “កុច្ឆិយា អព្ភន្តរគតោ”តិ អាហ។ មាតុកុច្ឆិគតោ នទេតិ មាតុ តិរោកុច្ឆិគតោ។ ឯវំ ហោតិ ឋបិតា មវាចុត្តាការេន អយំ សព្ពោ...បេ... និដ្ឋត្តតិ, តស្មា រូបំ ន ជីវោ។ ន ហិ ជីវិតតស្ស សត្តាហក្កមេន វុឌ្ឍិប្បវត្តោ ឋិតិតោ អនិច្ចតាបត្តិតោ។

ឥន្ទកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១· សក្កនាមសុត្តវណ្ណនា

១១៩។ សក្កាយេកាតិ ឥលិបុេត្តា ចិយ សក្កស្ស ចេសេត កហិតតាេយា។ “ឲេសា កិរា”តិ បិេផា។ “ឲេកា កិរា”តិបិ លិខត្តិ។ យារស្ស បេក្ល កេតា យារបក្លិេកា។ ឃឥេញ្ញាត្តិ ឲត្ត ឃត្តិ កិរិឃាបរាយសត់, តស្វា ឃំ អេញ្ញាស្ស អត្យសាសត់, តំ សយលាស្ស ត សាន្វតិ េឃាឌតា។

ការេលាតាតិ ការលយេត្តត សំចាេសា ឌាឃតិ។ េឃត េកាតចិ កហេដ្ឋត ចា បត្តាឌិេតត ចា។ តំ ការលត្តទំ សយាកតំ បុទិសំ សប្យេញ្ញា សត្តេដ្ឋា អត្យកយ្យិតំ្យ តារហតិ ចិេសសាធិកយាកាចា, សតិ បត សុំ្វ សចិេសសំ បសាេភា េហាតីតិ។ យតសា េច…េប… ត េតត េហាតិ សំឃុេត្តា សិេតហចេសត អត្យកយ្យា អត្យដ្ឋយា តស្សា អសំកិលិដ្ឋសកាចត្តា។

សក្កាយបុត្តចល្លកា តិដ្ឋិតា។

១។ ស្វចិេលិយបុត្តចល្លកា

១១លិ។ កឃាឃ អចិន្វេទ កេចា កាេយា “កឃា”តិ ចុេត្តាតិ អាហ “កឃាឃ”ត្តិ, េតតាហ “កឃាឃ អចិន្វេទ តិចិដ្ឋកាយំ ស្តបតិសាឃាតិ អេត្តា”តិ។ េកាចេកាយតិឥស្សត់ េហតំ។ ត្តាឌំ ស្តបទិ ត្តាឌំ េហដ្ឋាតិ តត្តិ ស្តប្យឌិបិឌិេឃា យេត្តាបិឥាត់ ត្តិស្វ បេស្សស្វ ឌីឈកាេចត។

ឥលិកយ្យត្តាឃ កតំ េឥចតាឌិដ្ឋាតត្តិ អឌិប្យាេឃត េឥចដ្ឋាេត ផេបត្តិ។ អដ្ឋបិឥយេត្តាសឌិេសា កិទ េសា េហដ្ឋបទិបទិចេត្តតត្តេតា។ កឆិតសិត្តាតស្វចិ កឆិតស្វចិ។ អបច្ចត្តទិត្តាតិ កិត្តិ សល្លិកេសតាសតស្ស ស្តបទិ បឌិច្ឆឥត់ អបច្ចត្តទិត្តា។ កចន្លិចិន្លិត្តា ចិឃាតិ េតហិ ស្វចិេលិេយហិ កចន្លិឌាលំ ចិយ កតំ សត្តេសា សេយាហតំ។

ត្តសាបិ “លេសទីេទា”តិ ចត្តា លេសទីទំ កឆិតស្វចិសឌិសតាឃ េលិយស្សាតិ តស្ស តឆាកាចស្ស ការលំ ឥេស្សេត្តា “េសា កិទា”តិអាឌិយាហ។ អត្តេតា ហេត្តហិតិ សល្លិកេតលសយ្យក្លិេតហិ អត្តេតា សទីទំ យេក្លសិ។ ត្តតីតិ ចុត្តាកាេទត។

សយាកយដ្ឋាតត្តិ ឃក្លសត្តិបិតដ្ឋាត់។ េសាតិ ស្វចិេលិេយា ឃេក្លា។ យត្តិ ឥ តេយច ចឥតិ។

ស្តដ្ឋាេបត្តាតិ ស្តណ្ណកា កត្តា។ អបតាេយសីតិ ឃឆា េសា អត្តេតា កាឃំ ស្តបេតតំ្យ ត សេក្កាតិ, តឆា កេទាេត្តា េឆាកំ អបតាេយសិ។ អយត្យេញ្ញាតិ ឋទ្យសតិក្លតាឃ ត យត្យេញ្ញា។ ចិត្តំ ចា េត លិបិស្សាយីតិ យឃំ្យអាត្យកាេចត តច ចិត្តចិេក្លបំ ចា កទិស្សាយិ។ ឃឆា បត េសា ចិត្តចិេក្លបំ កេទឃ្យ, តំ ឥេស្សតំ្យ “េឃសតីក្ឃ”តិអាឌិ ចុត្តំ។ េកទចំ ចាតិ ចុត្តាកាេទត អេញ្ញាឆា ចា កឃាតកំ ឥស្សតយេត្តតេច សត្តាត់ កឃំ លយ្លិតត្តំ េលិយហំសំ ស្តប្យាេឥតំ្យ សយត្តំ។ “កេឆត្តាត់េឃចា”តិ ចា បិេផា។ តំ ត្តិស្វ បិេឥស្វ កេហត្តា បិទំ កក្កាឃ លិបិស្សាយីតិ េឃាឌតា។

ក្យេតាតិឥាតាតិ កស្វា ការលា? អដ្ឋកឆាឃំ បត សយាសបឥេយតំ, ចិកត្តិអេលិេបត តិេដ្ឋេសាតិ ឥេស្សតំ្យ “កិតិឥាតា កិបច្ចយា”តិ? អេត្តា ចុេត្តា។ ចិត្តំ ឌស្សឌត្តីតិ ក្យសលចិត្តំ បចត្តិតំ្យ អប្យឥាតចេសត បុទេតា លិបត្តិ។ ក្យេតា សយដ្ឋាឃាតិ យិន្លាចិតក្កាត់ សយដ្ឋាត់ បុន្លតិ?

កាយរាកាទយោ សុកតិយិត្វាឌីសុ អទយោតិវោយតសិការរហេតុ៓ កាវេយា បត អទយោតិវោយតសិការរា ច តិយកព្ចាញ្ហបរិយាបន្នោតិ អាហ “អយំ អត្តការចា តិទាត់ ឲទេតារត្តិ ប្ដតោតិទាតា”តិអាទិ៓ ឲចយេចាតិ អដ្ឋកថាយំ កិញ្ចាបិ សុតក្យារកា ចិយ យិឆ្លាចិតក្កា ឥដ្ឋា, តេរសំ ឱប្បត្តិដ្ឋាតក្ខតោ លោកោ ចិយ អយំ អត្តការចលោកោ៓ តេហិ ឱស្សឌិយយាត់ ឥក្កា ចិយ ចិត្តំ, តស្ស បិរេក ពាន្ធឌីឈសុត្តកំ ចិយ តំ ក្ខរាតុពាន្ធ សំយោជតត្តិ ឲចំ ឱបយាយ សំសត្តំ ឥដ្ឋា៓

បិបចិតក្កាតំ តំសយ្យឃុត្តកិលេសាតដ្ឋា តណ្ហា ចិសេសបដ្ឋយោ តេទការចេត តេសំ អកាចតោតិ អាហ “តណ្ហាសិតេហតោ ឌាតា”តិ៓ អត្តកាចបរិយាបន្នត្តា “អត្តតិ សម្ភូតា”តិ ចុត្តំ៓ តេត តេសំ អតន្ហោហេតុកតំ ទស្សេតិ, តិក្រោធស្សេច លន្ធឌាតីតិ ប្ដយិតា បត បុត្តកាចដ្ឋា, ចិសត្តាតិអាទិតា ក្ខត្តិតិស្សដតដ្ឋា៓ ចត្តការេយសុ រូបិវេយូលាឌីសុ បុត្តសុ៓ បុត្ត កិលេសកាយា កាយរូបតណ្ហាទយោ៓ តេហិ កិលេសការេយហិ ការលក្ខតេហិ៓ អត្តកាចំ លន្ធបដ្ឋាកំ៓ វេយ ចិបស្សតាយ ឃុត្តបឃុត្តា យាឆាចតោ ឌាតត្តិ៓

ឃតោតិ បដ្ឋតេត្ត តិស្សក្កចចតត្តិ អាហ “ឃំ តិទាតយស្សា”តិ៓ “ចិតោតេទត្តិ”តិ កតុតិទ្ទេសត តេឃត ត ចិតោតេទត្តិ, តំ ការលំ ចាឌិតយេចាតិ អាហ “យក្កុសដ្ឋេត ចិតោតេទត្តិ”តិ៓ ចិតោតទតដ្ឋោត្ត សត្តាតតោ តីហលំ ចាហិការលំ សព្ពសោ បហាតំ, បហីតេ ច តស្មិំ កិលេសេ ឱ្លឈំ ចាទត្តីតិ ទស្សេត្តា “ក្ខត្តរ”ត្តិអាទិយាហ៓ ឲតស្មិំ អឌិកតោ ត បុត ភចាតិ អបុតព្ភចោ, តិព្ហាតត្តិ អាហ “អបុតព្ភចសព្ហាតស្សា”តិអាទិ៓ យស្មា ឲត្ត “តេយ តំ បឌាតត្តិ, ឃតោតិទាត”ត្តិ បទ្ទេសេត ក្ខព្ពសម្ពុទយសច្ចាតិ, ចិតោតតក្កហលោត យក្កសច្ចំ, អបុតព្ភចក្កហលោត តិទោឆសច្ចំ បកាសិតំ, តស្មា ចុត្តំ “ចត្តារិ សច្ចាតិ បកាសេត្តា”តិ៓

តស្មិំយេចាតិ ឃត្ត ជិតោ “រាតោ ច ទោសោ ចា”តិអាទិតា បញ្ហាបុច្ឆិ, តស្មិំយេច បទេសេ ជិតោ៓ ទេសតាតុសារេតាតិ សត្ត សាយុក្កិសិកឆម្ពទេសតាយ អតុស្សរលោត៓ ចាកាលំ សេបសេត្វាតិ ចិបស្សតាបដិបិដិយា តិព្ហាតំ បតិ អតុទោឆចាកាលំ សេបសេត្វា បចទេត្តត្វា៓ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតោតិ សហស្សតយបដិមណ្ឌិតស្ស បឆមយក្កស្ស អឌិកមេត បឆមផលេ បតិដ្ឋិតោ បដិលភតីតិ យោជតា៓ ត កិលិដ្ឋត្តការេច តិដ្ឋត្តិ យហាតុកាចត្តា អទិយឆម្មស្ស៓ សេតកល្ហុបឹញអកាសុចិយោតិ សេតកាចំ បត្វា កល្ហុបឹញអកា លោមសុចិយោ សព្ហា អតចសេសា បតិតា បរិកដ្ឋា អបកតា៓ កុម្ពទេចតាបរិហារត្តិ កុម្ពទេចត្តកាចត្តិ៓

ឃ្វចិលោមសុត្តចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៓

៤៓ យលិកទ្ទសុត្តចណ្ណនា

១១៦ប៉៓ សុចំ បដិលភតីតិ ជិដ្ឋធម្មិកាទិភេទំ សុចំ អឌិកច្ឆតិ៓ តិច្ចមេច សេយ្យោ សតិមតោ អាឃតិ ហិតចទលោតោ៓ យលិកទ្ទោ “សតិមាបុក្កលោ សតោកាទី សម្បតិ ទេចំ តប្បសចតី”តិ អឌិប្បាយេត “វេចរា ច បរិមុច្ចតី”តិ អាហ៓ ភកចា បត សតិមត្តតាសិទ្ធិយា វេចរបរិមុច្ចតំ ត អច្ចត្តិកំ, តាបិ ឲកត្តិកំ បដិបក្ខេត បរទោ ច អប្បហីតត្តាតិ តំ តិសេធេត្តោ “វេចរា ច ត បរិមុច្ចតី”តិ ចត្វា, ឃំ

អដ្ឋត្ថិកំ ឲកត្ថិកញ្ចា បរស្ស ចរេសត រេចរបរិយុដ្ឋតំ, តំ ឥរេស្សរេត្តា “ឃស្សា”តិ កាឆយាហៈ ករុណាឃាតិ អប្បតាប្បត្តាឃ ករុណាឃៈ ករុណាបុព្ពការេកតិ ករុណាកាចតាឃ ចរេសត ៤ប្បាឌិតបឥយញ្ញាត្វបចារេទៈ រេសាតិ ករុណាកាចតំ ការេចរេត្តា បុក្កុរេលាៈ រេយត្តំរេសាតិ រេយត្តឌិត្តំ អំរេសា ឲរេកា ក្សលរេកាដ្ឋារេសា ឲតស្សាតិ រេយត្តំរេសាៈ តស្ស រេកតឌឹតិ តស្ស អរេហរេតា ករុណាឃ រេយត្តាកាចតាឃ ច សាតិសឃត្តា តឥការេចត រេកតឌិ បុក្កុរេលត សដ្ឋិ រេចរប្បសរេក្កា តាយ តត្តិៈ ត្ថូលយិតា ឃឹលាសរេចបិ រេយត្តាករុណាកាចតារេហិរេត រេកាឌិ អត្តរេតា ឌិត្តរេឥារេសត រេចរំ ករេរឃ្យ, ត បត តស្មិំ រេយត្តាករុណារេចរេតាឌិយុត្តិសយត្នាករេត រេកាឌិ រេចរំ ករេរឃ្យៈ ឲចំ យហិដ្ឋិកា ព្រាហ្មឌិហារកាចតាតិ ឥរេស្សតិៈ

យលិកដ្ឋុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

៥ៈ សាត្សុត្តចណ្ណតា

១១៥ៈ ឃរេក្លតកហិរេតា រេហាតីតិ ឃរេក្លត អត្សបឌិដ្ឋោ រេហាតិៈ តស្ស ឃក្លកហលាស្ស ការេណំ ឃុលរេតា បក្សតិ ឌិត្តារេតា ឥរេស្សតុំ “រេសា”តិអាឌិយាហៈ តស្ស អត្តិយកឌិកត្តា អាឌិរេតា បដ្ឋាឃ អឆិឹលសិក្លាឃ សក្កដ្ឋំ បូរេណត្តិ ឥរេស្សតិ “រេសា បត្តាឌិតកាលរេតា”តិអាឌិតាៈ បច្ចាហារត្តិ បដិរេក្លបំៈ ត្ថូលស្មិំ សរេករេញ្ញាតិ ត្ថូលស្មិំ យយ ឆយ្ញកលារេតាៈ បត្តិត្តិ បត្តិតាតំៈ បិឃា រេហាត្តិ, រេតតាហ កកចា “អាករេក្លឃ្យ រេច, កិក្លុរេច, កិក្លុ ‘សព្រាហ្មចារីតំ បិរេឃា ច អស្សំ យតារេបិ ច ករុ ច កាចតឹរេឃា ចា’តិ, ឹរេលស្វេចស្ស បរិបូរេការី”តិ (មៈ តិៈ ១ៈ៩៥)ៈ តចា ចាហ “តស្មិំ សាយរេលារេទ”តិអាឌិៈ

ចុដ្ឋិយក្ខាឃាតិ រេឃាត្តតប្បត្តិឃា អក្កបដ្ឋក្កាតំ បរិចុដ្ឋិយាកយ្ញៈ កាយសម្មាកសយត្តាចរេសត បរិបក្កិត្រៃរេឃាៈ អត្សរេឃារេឌត្តាចាតិ ឌិស្សរេឌ្ឋត្តាច, កិហិការេច ចា អត្សរេឃារេឌត្តាចៈ “បុរេត្តា តុឃំាបុរេត្តា ឹលចា កល្យាណឆរេយ្ញា លឌ្ឋី ក្សក្កុរេកា សិក្លាការេយាតិ សម្មាឌិរេតា, ត្ថូតាតិ តរេតា អញ្ញាចា ឌារេតា”តិ រេឈាសតាចរេសត រេឥចតាតំ អត្តរេទ យារេហច រេយ លដ្ឋំ ៤ប្បារេឥឃ្យៈ

បិឌិហារិឃបក្លុដ្ឋាតិ ចាតុដ្ឋឹបដ្ឋាឥឹអដ្ឋយឹតំ ឃចាក្កយំ អាឌិរេតា អត្តរេតា អាឌិអត្តរេតា ច បរេចសតកិក្លុយតចរេសត ៤រេបិសឆឹលស្ស បដិ បដិ អកិយុលំ បច្ចាចហិតត្ថាបក្លុដ្ឋាៈ រេតរេសិឃាបីតិ បរំ សត្តយឹតចយឹសុបីតិ អរេត្ថាៈ បរេចសក្សតញ្ញាដ្ឋរេបិសឆឹលស្ស សត្តយឹសុ សយាឌិត្ថំ ឹលំ បដិបដំ, តចយឹសុ តិក្លុយក្សតត្តិ អាចរិឃាៈ រេបិរាលដ្ឋកចាឃំ បត បដ្ឋក្កយតាត្សយតបរិឃារេឃត ចុត្តត្តិ អាហ “យត្សស្សា”តិអាឌិៈ អដ្ឋយាសត្តិ សកលកាលបក្លុៈ ឲចញ្ញាចស្សចាសស្ស អត្សកយតំ កតំ រេហាតិៈ សុដ្ឋ សយាកតត្តិ សុបរិសុដ្ឋិ សយត្តំ កត្វា អត្តរេតា សត្តាតំ អាកតំៈ តំ បត អត្តរេតា ឌិរេត្តត សយំ បការេទហិ ឃុត្តំ រេហាតីតិ អាហ “សយុឃុត្ត”ត្តិៈ អរេហត្តាតំ អត្សករេណាត រេសដ្ឋចរិឃំៈ “ត រេត ហិ ឃក្លា កិញ្ចអត្តិ”តិ អត្តរេតា បុត្តស្ស ការេឃ អឆិយុដ្ឋតំ អត្តរេតា កិញ្ចអតំ ឌិឃ រេហាតីតិ កត្វា អាហៈ

៤បិសិកា ឃចាចុទិត្តារេបិសឆឹរេលត ឹលចតឹ, សាយរេលារេទា បត អត្តរេតា សាយរេលារេទឹរេលត ឹលចាៈ ៤ប្បតិត្វាតិ អាការេស ៤ប្បតិត្វាៈ

យោនេក្លា នត្ថិ ទុក្លាចហស្ស ពលស្ស ពត្តបនិតត្តា។

ទុចិនេឆបិ កាយេតិ ចតុកាយកិលេសកាយេ។ កិលេសកាយំ បរិច្ឆេទន្តោ ឯច ហិ ចតុកាយេ បរិច្ឆេទតិ នាយ។ ចិត្តយនចនេសន អាកច្ឆតិ កិក្លាឃ អាហិល្ហនាកិបត្តខិតកិច្ចេតា។ ហ្គប្បត្តខិត្វា ចិកាតឃិលស្ស ខឹចតោ អានាបិនយទេត្តន ខឹចទេន្តាបិ សោ យតទេកាច។ ចុត្តទេញ្ញាតំ “យទេលាទេញ្ញាតំ, សុនក្លត្ត, អទិឃស្ស ចិនទេឃ, ទេឃា សិក្ល បច្ចក្លាឃ ហឹនាឃាចត្តតី”តិ (យ។ និ។ ១។៣៣)។

ហ្គលាប្បដ្ឋនាតិ សបរិញ្ញអាហទេដ្ឋន។ អកិឆាចឆាតិ អកិឆាចតឹតិ ត្តុយស្ទិ អកិឆាចនកិទេច្ច កត្ថំ ទេត ទេហាតុតិ ចត្វា កិហិកាចាឃ អកិឆាចឆ។ និហទិត្វាតិ និក្លាទេយត្វា។ ឯកាងសហិ អក្កិហិ អាឌិត្តត្តា យហាឆាហសឌិទេស។ សល្លទេក្លត្វាតិ កិហិកាទេច អាឌឹនចំ, បត្តខ្ខាឃ អានិសំសញ្ចា សល្លទេក្លត្វា។ ហិទេទាត្តប្បំ បដិលកិត្វា “យយ ហ្គប្បត្តខិតុកាយតំ សព្រាហ្មចាទិទេនា ខានិស្សត្តី”តិ។ ចតុត្ថំ បរិសានំ ចិត្តសទេន្លាកចទេសន សកាលខប្បឹបំ ទេលាទេកត្វា។

សានុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. បិយង្ករសុត្តវណ្ណនា

១១០. បច្ចេត្តតិ បទិឃទេត្ត។ បិដិទេឃក្កត្តិ សក្កិតិកាទេល ចិសុំ។ ឃយកចក្កាឌិកា ព្រាហ្មណចក្កបទិទេឃាសានា លត្តឹសតិ ចក្កា ឯតិស្សាតិ លត្តឹសតិចក្កា, តត្តិតិ បិញ្ញត្ត។ ហ្គច្ចារបស្សាចាឌិ ឯចទ្ទុបំ ទុត្កទាខនំ, “អសុចិទេខក្ឋកាទេចន ទុដ្ឋ ទេកាខន”ត្តិ ពត្វា, ទុត្កទាខនក្កហទេលាន ចា ចត្តាកត្កយលិឌឹនិ អតិឌិសតិ។ លចិអាឌឹនិ ទេលត្វាតិ លចិអាឌឹនិ អតិចិត្តប្បអតិចិឃ បចិសិត្វា។ អដ្ឋិបិត្តខ្ខ អាហច្ច អដ្ឋាសិ បឹតិសយដ្ឋាទិនាញ្ញអាទេទាញ្ញអាទទ្ទុបប្បចត្តិឃា។ ទេតនាហ “ហឌឃក្កុយនឹទេឃា ហុត្វា”តិ។

ឆយុតាឃសយាឌិល្លាត្តិ ពស្សទិ សត្តិទេព អក្កទេហត្វា សឃទេយច តស្ទិ លទេលា សំឃតា ទេហាយាតិ ឃឆាសំឃតា។ តតិឃបទេឌនាតិ “សិទេក្លយ សុឃិលប្បុ”ត្តិ ត្តុយិនា បទេឌន។ សេសាតិ ចុត្តាចសេសា។ តិស្សា អឌិត្តាឌានយិច្ឋាចារសុរាបិនចិរតិទេឃា។ កហិតា ទេកាតាលិតាឌ្ឋតាទេឃន។ លាតក៌ ទុត្កិក្លច្ចា ឯត្វាតិ លាតកទុត្កិក្លា, ខិឈច្ឋាទុត្កិក្លាតាហុលិឃាតិ អទេត្វា។ បិសាចឃក្លទេឃានិឃាតិ ទេបត្តិចិសឃសឌិសឃក្លទេឃានិឃា អបិ នាយ យុទេច្ចយាតិ ទេឃាខនា។

បិយង្ករសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. បុនព្វសុសុត្តវណ្ណនា

១៣៨។ វសន្តានក្កហលោន រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានាទយោ សង្គណ្ហាតិ។ ឋានសហត្ថយត្តេន គណ្ហាតិ បកតិសទ្ទារល្ហបធារយត្តញ្ញាបនេតា។ យថាបរិវត្តិ បរិសាតុរូបំ, យត្ថ យត្ថ បរិសា តិដ្ឋតិ, តំ តំ ឋានំ គច្ឆតិ បរិសបរិយត្តិកត្វា។ សព្វ ពុទ្ធវិការាការទោតា បវេសាតុញ្ញា សល្លេក្ខិតី "នូន អយំ គតាទិការា កចិស្សតី"តិ អនុមានសិទ្ធំ រូបតិស្សយំ ទិស្វា។ ឧកិកាចកបនេនាតិ ហត្ថបិរូបកបនេន បរិសាយ មិស្សីកាចប្បត្តិយា។ បុត្តកាតិ បុត្តបុត្តិយោ។ អនុកម្បាយវិញ្ញាក-វចនំ។

តិច្ឆាការប្បហោន អរិយមគ្គេន បុញ្ញៀយមានា ពន្ធា "តិច្ឆាតំ អាពយុ បមុញ្ចតី"តិ វុត្តា។ វេលិតិក្កន្តាតិ បយាណាតោ បរិដ្ឋិតិតំ ន សក្កាតិ អាហ "បយាណាតិក្កន្តា"តិ។ បិយាយតាតិ អាសីសតា។ អាសីសតំ បេមចេសន បេមចព្វេតា ឧសតា បត្ថនាច ហោតីតិ អាហ "មគ្គនា បត្ថនា"តិ។ តទោតាតិ បិយបុត្តាទិតោ។ បាលិយន្តិ សារិអេត្វ បុព្ពវចនំ ទុក្ខសង្ខារបក្ខំ ខេក យោខេតីតិ យោវនកិរិយាយ កម្មំ បុច្ឆតិ? ញាណេន បន អត្ថចេសន ទិន្តិទិបរិណាមយាតិ "បាលិកេតិ អាហរិត្វា វត្តញ្ញា"ត្តិ អាហ។ អភិសម្ពុជ្ឈតិ អភិសម្ពុជ្ឈន្តោ។ តេនាហ "អភិសម្ពុជ្ឈន្តា"តិ។ សទ្ធម្មស្សាតិ ឧបយោគេត្វ សាមិវចនន្តិ អាហ "សទ្ធម្មញ្ចេវ អជានិត្វា"តិ។

បុត្តស្ស អនុយោគំ ករោន្តីតិ បុត្តស្ស បដិបត្តិអនុយោគំ ករោន្តិ។ តុណ្ហីតាតិ ឯត្ថ កលេល ចក្ខុទេត្ត និម្មលយានា តទោតា សីសំ តុណ្ហីបិតា អវសេក្កាត្តិ អញ្ញ ញាណានុភាវេន បញ្ញាសីសំ តុណ្ហីបិតា តុណ្ហីតា។ បុន ចិតិបិតាភាវេតា សព្វទេវ តុណ្ហីតត្តា សមុក្កតា។ តថាក្វតា សាសនេនបិ តុណ្ហីតា សមុក្កតា ជាតា។ វតុសច្ចបដិវេធភាវត្តិ វតុសច្ចបដិវេធស្ស អត្តិកាវំ។ គណ្ហាគច្ឆអាទីតិ អាទិ-សទ្ទេន ខេគច្ឆអសាតាទិ សង្គណ្ហាតិ។ ទិដ្ឋសម្បត្តិ បដិលភតិ បវត្តិយំ សម្បត្តិតាយិនោ កម្មស្ស ករោតាការវត្តា។ តុណ្ហីភូតត្តាទិកេ ហោហីតិ មាតុ-វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា តស្ស ទិសេសាធិកម្មស្ស អធិចាត្តការណសម្មាបយោគេន យថាលទ្ធិទិសេសាយ មាតុយា ចសេន យស្មា ឋិតា ទិដ្ឋធម្មិកសម្បត្តិលាភី, តស្មា វុត្តំ "មាតុ អានុភាវេនេវា"តិ។

បុនព្វសុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ សុទត្តសុត្តវណ្ណនា

១៣៩។ ករណីយេនាតិ ឯត្ថ ករណីយន្តិ វាណិជ្ជកម្មំ អធិប្បេតន្តិ តំ ទិវទន្តោ "អនាថបិណ្ឌិកោ វា"តិអាទិមាហ។ វិក្កិយតីតិ វិក្កយំ គច្ឆតិ។ តទេវ ករោតីតិ យថា រាជគហសេដ្ឋិនា សាវត្ថិំ គន្ត្វា កតំ, តទេវ រាជគហំ គន្ត្វា ករោតិ។ ស្វាយន្តិ អនាថបិណ្ឌិកោ។

តំ ទិវសន្តិ យំ ទិវសំ អនាថបិណ្ឌិកោ, គហបតិ, រាជគហសេដ្ឋិំ ឧបគតោ, តំ ទិវសំ។ បណ្ណត្តិ សាវត្ថំ ន សុណីតិ អសុណន្តោ "បណ្ណំ ន សុណី"តិ វុត្តោ។ ធម្មការេនេវ ហិ សោ សេដ្ឋិ អញ្ញំ កិច្ចំ វិហាយបិ ន មញ្ញិ។ តេនាហ "ធម្មស្សវនត្ថាយា"តិអាទិ។ ទានកថាបិតត្ថិ ទានកថំ។ អនត្តត្តករោ ហិ ទ្វេប-វចនំ យថា "កោទ្ធបិត"ត្តិ។ បញ្ចវណ្ណត្តិ ឧទ្ធិកាទិភេទំ បញ្ចប្បការំ បីតិំ បដិលភិ។ អត្ថក្កមេន ហិ តា ឧតស្ស សមុដ្ឋិតិ "បីតេន ខុទ្ទាយ...បេ... គច្ឆតី"តិ បទំ បីតិសមុដ្ឋានរូបវេសេន លព្ភិត្វា វុត្តំ។

និចឆិកាឃ ចរតីតិ និចឆិកាឃ នយីរេប ចរតិ៍ ឮនាតឮ្សានត្ថ្ងារេត ហិ រនា ចិហារេទា៍ អចឮ្សាតិ អចឮ្ស អភាឆបិល្ហ៊ិកឮ្ស "អកាលៅ…រេប… ក្តបនក្កយិឮ្សាយី"តិ ៦តំ អរេហានិ៍ ត្យុគ្គកតាឃ នតិឃាតិ អញ្ញ៉ា កិឌ្ហិ អធិរេត្តត្វា ត្យុគ្គកតាឃ ៦ច នតិឃា នឃតចរករេតា តិបខ្ចិ៍ រេតត ចុត្តិ "តំ ឌិចន"ត្តិអាឌិ៍

ឌាលចប្បារេគាតិ ត្យុគ្គារេយូលា ឌាលចតី នគ្គា៍ បីតិអារេលិរេកាតិ បុរិយត្យុរេគ្គុ ឌិរកាលំ បរិចឃំ កតឮ្ស ឌាលចរេតា បនាឝឮ្ស ចរេនត "ត្យុរេគ្គា"តិ តាយំ នចតយរេត្តុត ក្តប្បត្តាឃ ក្តញ្ញអារាឃ បីតិឃា នយុដ្ឋាបិរេតា ចិបឮ្សរេតាកានេនឌិរេនា នាតិនរេឃា អារេលិរេកា រេហាតិ ចិត្តបច្ចុំឃាត្យុនយុដ្ឋារេភា៍ រេតភាហ "នគ្គតយំ ចិកគ្គិ"តិអាឌិ៍ "រេគចតា ហិ កតា"តិបិ ចគត្តិ, ឮុរិរេយា ៦រេចត្ត ឃុរេត្តា៍

អយត្យុឮ្សាតិ អឌិកតចិរេនរេនា រេគចតា៍ តា ហិ រេនដ្ឋិឮ្ស នយុត្តិ បច្ចក្កុរេតា បឮ្សិឮ្ស៍ រេតភាហ "អឃំ យហារេនដ្ឋិ"តិអាឌិ៍ អល្លុនទីរត្តិ តាចរេគច លង្គិតំ អគ្គិត្តុ ចា កញ្ញ៦ចទ៍ អបរេយ្យីតិ យតំ ក្យុធិតក្យុលាបំ៍ បរិកិទិឮ្សុតិ នយត្តុរេតា ឌ្លូនរិតា អរេហរ្សុ៍ អារេលិរេកា អត្តុរឆាឃិបីតិរេចកឮ្ស យត្ថការេចត តំនយុដ្ឋាតទ្វុបិតំ គ្យុគ្គុលកាចរេតា៍

ញ្ចូយិតាចាតិ អឌិការេទត នហឮ្សបរេគត ៦ច នយុត្តិតញ្ញាតិ៍ បឌំ ឌីតិហទតិ ៦ត្តាតិ បគឌីតិហារេទា, បគឌីតិហារដ្ឋាត៍ នយកយរេតតិ គ្យុតចិលយ្លីតំ អកត្វា នយកយរេភា៍ តរេតាតិ រេតរ្សុ រេនាញ្ញអនការេករ្សុ៍ ៦រេកា រេកាដ្ឋារេនាតិ ឃឆាចុត្តិ បគឌីតិហារបរេគរំ រេនាញ្ញអនឆា កិត្តុឮ្ស ៦រេកា ការេកា៍ បចត្តរេចតភាតិ ឃឆាចុត្តកលៅនគ្គតឮ្ស បរេគនឮ្ស លញ្ញុភាឆាចតបចត្តរេចតភា៍ បឌំ ចា ឌីតិហទតិ ៦រេតភាតិ បគឌីតិហារេទា, តឆាបចត្តា ក្យុនលរេចតភា៍ "តឮ្សា ឋលំ រេនាញ្ញអនឆា កត្វា"តិ ចគត្តិ៍ បតិដ្ឋហត្តុឮ្ស ចរេនត កហិតត្តិ រេឃាឌភា៍ ចិចដ្ឋតិឮ្សិតាឃ ៦ច ទរេតតត្តឃប្បុឌាឃ ឆយូឮ្សចតឮ្ស និក្កុបគនយាគាតឮ្ស នរេលាកយតឮ្ស គ អត្តាឃ កគ្គុរេតាបិ ចរេនត ចដ្ឋតិ៍ បគយំ ចុត្តកយតំ រេលៅក្យុត្តុរចិរេនរេនាឌិកយឮ្ស ៦កត្តិកំ, គ្យុតិឃំ អរេតកត្តិកត្តិ "ចដ្ឋតិរេឃចា"តិ នានក្កចចតិ៍

រេនាតិ អភាឆបិល្ហ៊ិរេកា រេនដ្ឋិ៍ អត្យុឃុត្តាតិ អត្យុកាយិរេភា នហាឃា៍ រេតច នគ្គាឃ ចគតិ៍ "និចរេកា អយត្យុរេឮ្សា"តិ អបរេទ៍ ត រេកចលំ "អត្យុឃុត្តាបិ រេយ អត្តិ, កល្វា កាឃាយី"តិ ៦ចំ ឮុរេទា អរេហានិ? អឆ រេលា ត្យុគ្គកតាឃ តិក្កុចិនគនការេចត នគ្គុំ បរិឮ្សឃំ យគ្គិត្វាបិ អកយានីតិ គរេឮ្សតុំ "អបិចា"តិអាឌិ ចុត្តិ៍ បក្កុត្តតលក្កុលា ហិ នគ្គា, តាឃ ឃុត្តរេកា នប្បុរិរេនាបិ នគ្គយូក្យុលាចរេនត នគ្គុំ បរិឮ្សឃំ យគ្គិត្វា បក្កុត្តតីតិ គដ្ឋញ្ញុំ៍

នគ្គកាយនយិគ្គតា បរិច្ចាកនីលតា ក្តញ្ញអារគ្គ្យានឃតា បរគ្យុក្កុបតឃកាយតា បររេទរំ ហិរេតនិតា បរនយុត្តិបរេយាគតាតិ ៦ចយាឌីតំ យហាក្យុលាតំ ចរេនត តិច្ចកាលំ អភាឆាតំ បិល្ហុគាឃកត្តា "អភាឆបិល្ហ៊ិរេកា"តិ ៦ចំ ក្តប្បត្តុំ តាយំ៍ ៦ចយាហាតិ "៦ហិ ឮុគត្តា"តិ ៦ចំ អាហ៍

កិលេសបរិតិដ្ឋានេភតាតិ សព្ពេសា រាកាទិកិលេសច្ចបសេយភ៉ កិលេសច្ចបសយត្តិ សព្ពេសា សព្ពេសំ កិលេសាភំ ច្ចបសយំ អក្កយេក្កភ បត្វា៉ អត្បុប្តាិកចត្តិ ទាភាទិកចំ៉ សា ហិ អត្បុប្បេត្ថាភ កេចតាប្តាត្វា "អត្បុប្តាិកចា"តិ ចុច្ចតិ៉ តំ សន្ធាយ ចុត្តំ – "អច តោ ភកចា អត្បុប្តាិ កចំ កេចសិ៉ សេឃ្យថិទំ – ទាភកចំ សីលកចំ សក្កកចំ កាយាភំ អាទិភចំ ថ្លកាទំ សំកិលេសំ ភេក្លូបេ្ល អាភិសំសំ បកាសេសី"តិ (ក្ខុញអច៉ ១០៥)៉ យត្តុកេតិ អត្បុប្តាិកចាឃ ឬបរិ បទតោ៉ ចត្តារិ សច្ចានិ បកាសេសីតិ ឃថា យហាសេដ្ឋិ សហស្សភឃបដិយល្ពិតេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាតិ, ឲចំ បចត្តិភិចត្តិយោ សហ តេហត្យភា ចិភជេត្វា ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ បកាសេសីតិ៉

ស្ទត្តស្វត្តចណ្ណតា ភិដ្ឋិតា៉

## ៩៉ បឋមស្ទក្កាស្វត្តចណ្ណតា

១៩១៉ទមិកត្តិ ទន្ធិ៉ កេហត្វាតិ កត្វា៉ សិឈ្លាដកត្តិ អញ្ញាត្វ តិកោលា ទន្ធា ចុច្ចតិ៉ ព្លឆ បភ "ចត្យក្កា"ត្តិ ចុត្តំ៉ "យស្ទបីកា"តិ ឲត្វ យស្ទ-សត្វេឝ យស្ទចិសេសោ ចុច្ចតីតិ អាហ "កន្ធយស្ទបិភំ ប៊ីតា ចិឃា"តិ៉ សាយញ្ញាេឌាតភា ហិ ចិសេសេ តិដ្ឋតីតិ កន្ធយស្ទតិ ច អតិចិឃ យស្ទទោ យឝភិយោ ឲកោ យស្ទចិសេសោ៉ តេភាហ "អសញ្ញាិ ហុត្វា សឃតេចា"តិ៉

ភ បដិចាភិយំ ភ អបតេភត្តាត្តិ អប្បដិចាភិយំ៉ តេភាហ "តាហិទកញ្ញាា"តិអាទិ៉ ឃំ កិច្ចិ សត្តបលិតកាចាចេហំ ភ សេចភត្តិ អសេចភកំ៉ តតោ ឲច អភាសិត្តកំ៉ ថ្លដចត្តិត្តិ ពាហុសម្ពតថ្លដចត្តសពិសតាឃ ថ្លដចត្តិ៉ តេភាហ "ឃថា ហី"តិអាទិ៉ ឆម្ពតាឃាតិ អត្តភោ សកាចេភេច៉ យស្ទទោ ព្លដ្ឋោ៉ បិចត្តិ ចិឃាតិ ស្ទក្កាឃ កិល្លភិឃា ឬបភិឃយាភំ សច្ឆ្លាយតទសំ អត្តភោ សោតញ្ញាលិ ប្ញទត្វា ថ្លឝហត្តិច៉ ចលិហកតោ អាកតំ ចលិហកំ៉

បឋមស្ទក្កាស្វត្តចណ្ណតា ភិដ្ឋិតា៉

## ១០៉ ទុតិយស្ទក្កាស្វត្តចណ្ណតា

១៩៩៉ តាហុំ ចត ប្ញញ្ញាំ បសចតិ សព្ពាកន្ទូចិម្ពត្តិយា សីលសយត្ថាកេតភ អក្កចក្លិលោឃ្យាឃ ស្ទក្កាឃ តេទរិយា ភោដភស្ស ជិភ្នត្វា៉

ទុតិយស្ទក្កាស្វត្តចណ្ណតា ភិដ្ឋិតា៉

## ១១៉ ជីទាស្វត្តចណ្ណតា

១៣៨៉ ឲកាឌសមំ ៗត្តាតយេច ឌសយេត សឌិសត្តា៉ តត្ត ហិ កោឌត៌ ៗបិសកស្ស អាកព៌, ប្តូឆ ឌឹចទឌាតត្តិ អឃយេច ចិសេសា៉

ឌឹទាសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១៧៉ អាត្យអចកាសុត្តចណ្ណតា

១៣៩៉ អាត្យអចិឃត្តិ ប្តាតិ្តលិក្ខចសេត ព៌ ទដ្ឋយ្យិ តកាទយ្យិ ចុក្ខតិ៉ ទដ្ឋ អឆិយេប្យតេបិ ត ឲត្ត ឆាហុចចត៌ តឆាទុត្យហិឃា អកាចតោ៉ តត្ថា កចតត្តិ តត្ថា អាត្យអចកាស្ស ឃក្លស្ស កចត៌ តត្តាតិ អាត្យអចកាស្ស កចតេ៉ "អឆ តោ អាត្យអចកោ ឃក្លោ ឃេត កកចា តេតុបសក្កមី"តិ ឲត្ត តស្មិំ បិឆបឌេស៉ អឃយតុបុត្តិកឆាតិ អឃំ ប្តូឌាតិ ចុក្ខយាតា អតុបុត្តតោ អាកតា កឆា៉ អាត្យអចិឃា ប្តូស្សទោតិ អាត្យអចា, អាត្យអចកោតិ ច ទាឌា ចុតត្តា៉ កឌាចិ ចោទបដិតាំហតត្តំ, កឌាចិ ៗស្សាហសត្តិចិកាចតចេសត បដិទាឌតិសេឆតត្តំ, កឌាចិ លក្លឃោក្យចិតិឃោកចេសត ត្យាឃាយកទហត្តត្ថា៉ យិកាត៌ ចតតេតា ចសតតោ ចាតតោ ចា "យិកចា"តិ លទ្ធសយត្ថា យិកច៌ តស្សចាតិ ទេត្តា ឲច៉ យិកោតិ ឲកោ ឲហិយិកោ៉ តិឃោឌតត្តិ អក្ខត្តសំឃោកោ ៗបឃោកចត៌ ៗឆក៌ ចិឃ បចិសិត្វា ឆិតត្តិ ឃចា បទិស្សយប្យេត្តា ៗឆក៌ បចិសិត្វា ឆិតោ តិទស្សាសោ ហោតិ, ឲច៌ ចិឃ ឆិត៌៉ ម្វូលត្តិ សឃឹប៌៉ ឃក្លា ឌិស្វាច ទេត្តា កឃំ លឃ្កិតត្តំ ៗាទុត្តឃ្កុំ អហោសិ, តស្មា ទាឌា បលិឃិតុំ តាសក្លិ៉ តេត ចុត្តំ "លាឌិតុំ ៗបកតោ"តិ៉ អឆ ទាឌា ឌិ្តឆា លិត្តំ យិក៌ ឌត្វា អត្តាត៌ យោទចត្យកាយោ អហោសិ៉ ឃក្លោ "តត្យ យយ ហត្តកតកាលតោ បដ្ឋាឃ យិកោបិ យយ សត្តកោ, តត្ត កិត្តាយ តេ កោទាជឹ ឃយិឌិ ឌត្វា អត្តតោ យោចត"ត្តិ ទាឌាត៌ ត យុត្តំ៉ អឆ ទាឌា តស្ស តាឌិសំ បដិត្ញាព៌ អកាសិ៉ តេត ចុត្តំ "ទាឌា តេត សត្ថិ"ត្តិអាឌិ៉ កចត៌ អតុបកតត្តិ ប្តាឌិ យយ កចត៌ អតុបកព៌៉ អតតុត្ញាតត្តិ ៗបកតេត សាយិក្សតេត អតតុត្ញាតត្ថា៉ ឲតេត ៗបកព៌ ព៌, ប្តូឌាតិ តាឌិសេត អតុត្ញាតត្ថា លាឌិតុំ លកាឃឹតិ ឌស្សតិ៉

យក្ខបឆេតិ យក្ខកោចទេ៉ អាសត្តយទហតាឃ ឲចយាហំសុ៉

ព៌ អាត្យអចកក្យយាទំ អាឌាឃ បក្កយិឃ្វតិ ឃោឌតា៉ តស្ស ទេត្តា យហេសឹ អាត្យអចកក្យយាទស្ស យាតាតិ ចុត្តា៉ ឆេចិសហស្សាត៌ ចិប្យលបត្តិតត្តិ ចចត៌ បទិហាយេតត្ថា៉

ឆេសតាបទិឃោសាតេតិ ឃក្លា ឌយេត្វា បក្ខាកត្តា តកាទក្វាទសឃឹប ទុក្លយ្វូលេ តិសិតេត្ត កកចតា សទាឌិកាឃ យហតិឃា បទិសាឃ ឆេសិតឆេសតាឃ បទិឃោសាតេ៉ សោតិ កកចា៉ កចតេ ឲចាតិ ចិយាតេ ឲច៉ កកចាបិ បស្សតិ បកតិចក្លុតាច តិព្រោឆស្ស ៗបទិតិត្តាតត្តា៉

ត(តាតិ តស្មិំ "ទោទេសត្យកាយតាឃា"តិ ចចតេ៉ តេសត្តិ សាតាកិរិទេហយចតាត៌ កាលឹបឆេសក្យលឌេតត្តិអាឃុប្យយាហចិសឃំ

បញ្ចាយហាចិលោកិតាំ “សីតំ ព្យបគតំ ហោតិ, ឧណ្ហញ្ច ឧបសម្មតី”តិអាទិនា (ទី· ម· ១·ប័០) អាគតានិ ឧត្តិរ បុព្ពាតិយិត្វានិ· គដិប្បទេសចត្តិកោសកណ្ហតោ តិឆា· សន្ទោតិ អាឲ្យអចកស្ស ឧណ្ហសិតសន្ទោ·

ព្ពយិតា បសន្នេក សកលវេឡុទីបំ ព្យាបេត្វា បចន្តេ អបរេបិ តយោ សទ្ទេ ឃឆា ឲតេ, ឲទិ អាឲ្យអចកស្ស ឧណ្ហសិតសន្ទោបីតិ ឥស្សាតុំ “ចត្តារោ”តិអាទិ ទុត្តំ· ឌូសក្កន្តត្តិ បវិហាឃយានេ·

ទុណ្ហត្ថាតិ ទុណ្ហាតុំ សមត្តាំ សន្ធាយ ទុត្តំ, ត បត ទុណ្ហតចសេត ទុត្តំ· តេតាហ “យា កស្សដី”តិអាទិ· ឧស្សាចនិត្វយត្តយ្យីតិ ឧស្សាចបតតយត្តយ្យិ· ឲុទប្បំ សល្ល·

សេដ្ឋានីតិ អនេឌេយ្យេត អប្បដិហតកាទេត ឧត្តយានិ· ទុស្សាទុឆត្តិ អាទុឆកិច្ចកាទិ ឧត្តទិយំ ទុស្សំ· ព្ពយានិ កិទ សក្កានីតិ បុញ្ញាតុកាទេត តិន្ទាត្តានិ អប្បដិហតប្បកាចានិ បដិបក្ខចិឆយតឃុត្តានិ អចន្លានិ អាទុឆានិ· តេតាហ “ឃដី ហី”តិអាទិ·

អសតិចិចក្ក ចិឃាតិ អសតិយណ្ហលិ ចិឃ·

បិត្តត្តិ អលកត្តបិត្តំ· កិនេត្តឃ្យាតិ អាសិឡោឃ្យ· ឃុលត្តិ ឃុកាទ· ឃុទុក្ខតចិត្តចចត្វាតកាលេហត្តិ ឃុទុក្ខតំ អត្តនោ ចិត្ត ចចត្វាតស្ស កាលេហត្វំ·

ឲចិ ទុទេត្តតិ “ត ឡាហ”ត្តិ ឲចិ ទុទេត្ត· កកចតោ សាយតេ ឌិតេ បឃិទុបសិត្វា ឧក្កហិតំ កកចត្តំ បឃិទុបសិត្វា ឧក្កហិតយេច តាយាតិ អាហ “កស្សបំ…បេ··· ឧក្កតេហុ”ត្តិ· បុដ្ឋបញ្ហាតិ សព្វាសព្វទេ្ឋត បុដ្ឋបញ្ហា· ឃម្ហា ពុទ្ធចិសយេ បុដ្ឋបញ្ហា, តម្ហា ពុទ្ធចិសឃាច ហោត្តិ·

បដិសេឆេត្វាតិ ចាចាយ អសក្កុលោឃ្យកាទេត្តច បដិសេឆេត្វា· “ឃគាគដ្ឋសី”តិ បគសន្ទិចសេត តិន្ទេសោតិ អាហ “ឃដី អាគដ្ឋសី”តិ· តេត ព្ញាបុដ្ឋំ តាច ឃុត្វា ចិស្សឌ្ជស្សត្តិ ឥស្សាតិ· តេតាហ “ត យេ”តិអាទិ· ទុតិឃចិកបេ្យ ឥ-កាទោ បគសន្ទិកាទោតិ អាហ “ឃំ អាគដ្ឋសី”តិ· “បុឆ, អាទុសោ, ឃុត្វា ឌានិស្សាមី”តិ អចត្វា សព្ពញ្ញាពុទ្ធស្ស អតិឃសេត្វា ចចតំ សព្ពាចិសឃំ ហោតីតិ អាហ “សព្ពាតេ”តិអាទិ·

កិម្ហតិ ឲត្ថ កិត្តិ បុច្ឆាឃំ, ឃុតិ ឯសេយ, កិ ត្វតិ អនេត្វ? ព្ពឆាតិ ព្ពយម្ហិ លោកេ· តម្ហា ចិត្តត្តិ ឃម្ហា ចិត្តិកាលេតោ ចិត្តំ· ឃុកាតត្តិ ឃុដ្ឋ សក្កន្ធិ គតំ· ឃុលត្តិ ព្ពដ្ឋចលិ· តត្វ ឃំ បឆាតំ, តំ ឥស្សាតុំ “កាឃិកទេចតសិកំ សាត”ត្តិអាទិ ទុត្តំ· តិស្សត្តុចលទ្យោតក្កុហលោត កហិតយេច ហោតិ· អប្បតីតិ ឋិបេតិ· អតិសឃត្វឌោតតោ តទ-សន្ទោតិ អាហ “អតិសយេត សាទុ”តិ· ទសសព្ពោតាយ ព្ពដ្ឋានំ ទាកាទិឆយ្ហតំ· តោគ បកាទេតាតិ គចិ-សទ្ទស្ស អត្វយាហ· គចិឌីចិត្តិ ឃដី សយាសបទេយតំ, “គច”ត្តិ សាតុតាសិកា គតាតិ អាហ “កាចាតត្តស្សុលត្វ”ត្តិអាទិ·

សទ្ទឹន ចិត្តន្តិ ឲកាសេសេត សព្វកាយសេស្សត៌ សព្វក្ខបន្តាតតិសេស្សត៌ ចិយ៉ា ប្តាតិ-សន្ទេា អាឌិអទេត្វា ឌក្ខេន្តា៉ “ចិត្តិការលោតោ ចិត្ត”ន្តិ ចុត្តបត្វំ សន្តាយ ទេហត្វបយាហិ ទេយាទេឌត្វា ឌទេស្សត្វំ “យឆា ហី”តិអាឌិ ចុត្តំ៉ ទេតត ស្ុលាចហតទេតា, ស្ុក្លបដិចាំហតទេតា, ឌាលិឌ្ធិយ្ហបសយតទេតា, ទេតតបដិលិករទេហតុទេតា, ទេលិកសត្តតិអាចហតទេតា ច សន្ទា ចិត្តំ យឆា ត៌ ហិទេន្ញាស្ុចណ្ហាឌីតិ៉ ទេតភាហ “ឲច”ន្តិអាឌិ៉ តត្ុ ទេចតភា សម្ុាឌិឌ្ធិអាឌទេយា ច សាតិសយំ ចិបិកាស្ុលំ អាចហត្តិ, ត៌ កចំ សន្ទា អាចហតីតិ? សន្ទាត្ុទេកាចសកាចទេតា៉ ទេតភាហ “សន្ទាត្ុទេត បដិបត្តាត”ន្តិ៉ តស្ស ច ទេសសបទេសុបិ ទេយាទេឌតន្តា៉

ប្តឌាតិ យំ ហិទេន្ញាស្ុចណ្ហាឌិ សន្ទាចិត្តស្ស ឌ្ខបយុំ, ត៌ ហឹត៌, សន្ទាចិត្តទេយច ស្ត្តយន្តិ បិញប្តយំ ទេសឌ្ក្កហលំ កតន្តិ ឌទេស្សត្វំ “យស្ុា បតា”តិអាឌិ ចុត្តំ៉ បទេទលិក៌ កត៌ អត្ុកាឆ្តីតិ អត្ុកាយិក៌៉ អទេន្ញាហិ ត សាឆាទេលាន្តិ អតន្ញាសាឆាទេល៌៉ សន្តាសយ្យត្តិទេហត្វតិ សន្តាសំ ឃឹលសយ្យឌាឌីត៌ ទេលិកិយទេលិក្ុត្តទាត៌ សយ្យត្តីត៌ ទេហត្ុ៉ អតត្វាយ ទេហាតិ អត្ុបិយបដិបត្តិទេតា៉ តស្ុា អត្ុកាយិកត្តា៉ អតន្ញាសាឆាទេលាត្តា សន្តាសយ្យត្តិទេហត្ុកាចទេតា ហិទេន្ញាឌិចិត្តតិឌាតត្តា ច សន្ទាចិត្តទេយច ទេសឌ្ធំ៉ ស្ត្កឌ្ធបទិទេឆ្លឌទេឌសតា យឆា “សត្វា ទេឌចយត្ុស្សាត”ន្តិ៉

“ឌសក្ុសលឆទេម្ុា”តិ ប្តយិតា ឲកឆ្នាត៌ទេយច ឌាតាឌិឆម្ុាត៌ សក្ខទេហា, ត សទេន្តាសន្តិ អសក្ខហិតសក្ខលាត្វំ “ឌាតឃឹលកាចតាឆទេម្ុា ចា”តិ ចុត្តំ៉ “ស្ុល”ន្តិ តិចិឆស្សបិ ស្ុលស្ស សាឆាទេលាក្កហលទេយតន្តិ ត៌ សចិទេសសលឌ្ធិ ប្ុក្កលចទេសត ឌទេស្សទេត្តា “ទេសាលាទេសឌ្ធិ...ទេប... អាចហតី”តិ អាហ៉ ទេយា ទេសា បក្ុយចតិយា ទេឌចិយា បុទេត្តា យហាបក្ុទេយា តាយ ទាឌា ឌិន្តាស្ុលសឌិសំ ទេឌ្ខស្ុលយត្ុកចិត្វា បឆ្លា បទេច្ចកត្ុទេន្ទា ហុត្វា តិន្តាតស្ុលយត្ុកចិ, ត៌ តិឌស្សតកាទេចត កទេហត្វា អាហ “យហាបក្ុយាឌីត៌ ចិយ តិន្តាតស្ុលត្ថា អាចហតី”តិ៉

អត្វុឆ្លាទេតទេយត សច្ចសឌ្ធិ សំចទេណ្ហទេត្តា “អទេតទេកាស្ុ អទេត្វស្ុ ឌិស្សតី”តិ អាហ៉ ចាចាយទេច្ច ឌិស្សតិ សច្ចសទេន្ទា “កទេលា”តិ ចុត្តត្តាតិ អឌិប្បាទេយា៉ ចិទតិសទេច្ច ឌិស្សតិ៉ ទេចទេយលីស្ុ ហិ បតិឌ្ធិតា សយល(ទ្រាហ្ុលា “សទេច្ច ឌិតា”តិ ចុច្ចន្តិ៉ អត្តាកាទេយ្យិ ចត្វំ ប្តឌទេយច សច្ចំ ទេយាឈយន្ញាន្តិ បចត្តិយាកាទំ ស្តបិឌាយ ឌិឌ្ធិ ឲច សច្ចន្តិ ឌិឌ្ធិសច្ចំ, តស្ុិ ឌិឌ្ធិសទេច្ច ឌិស្សតីតិ ទេយាឌតា៉ (ទ្រាហ្ុលសច្ចាតីតិ បទេយត្វ(ទ្រាហ្ុាត៌ សច្ចាតិ, យាតិ “សទេន្តា បិលា អចន្ញ្ញា, សទេន្តា កាយា អតិច្ចា, សទេន្តា កចា អតិច្ចា, តាហំ ក្ខចតិ កស្សចិ កិច្ចាតតស្ុិ”ន្តិអាឌិតា (អ៉ តិ៉ ៣៉ ១ប៉ឌ៍) ចត្ុក្កតិបិទេត អាកតាតិ៉ បទេយត្វក្ុត៌ សច្ចំ តិន្តាត៌៉ អត្ុត្តទំ កត្វាតិ អទេត្តាកឆទេយច កត្វា, ទេតហិ សឌ្ធិន្តិ អទេត្វា បទេយត្វសច្ចាតយ្យិ សាក្ុតទេត្តា៉ យស្សាត្ុកាទេចតាតិ យស្ស ចាចាយច្ចស្ស អាត្ុកាទេចត៉

ស្តឌកបិ្យឆាចតីតិ ស្តឌកបិឌ្ធិយំ អកិឌ្ខយាតាយំ បឆចិយា ចិយ ឆាចតិ កឆ្លតិ យហាកប្បិតទាឌា ចិយ៉ ចិសយ្យិ សទេច្ចត ហតន្តិ បណ្ហិតាតិ កណ្ហ្ឹបិយតាឌទេយា ចិយ៉ សទេច្ចតាតិ យឆ្លឌាតទេក ទេចាំឌិសត្តស្ស ចិយ សទេច្ចត ទេឌទេចា ឆតយំ បចស្សតិ៉ សទេច្ច ឌិតាតិ ចិទតិសទេច្ច ចាចាយទេច្ច ច ឌិតា តទេយាបិ ទេចាំឌិសត្តា៉ តិន្តុតិន្តិ តិន្តាត៌ បត្វយន្តិ៉ សាក្ុតទេន្តិ សាតតទំ ប្តឌ្ធតទេចិបិកឌាតទេតា៉

ទសាតន្តិ តិន្ទាទេលាទេត្វ សាយិចចត៌៉ តិន្ទាទេលាច្ចា ទេកាចិ ក្ុទេតាចិ ទេកតចិ ប្តយន្តិ កស្សចិ ចចត៌ ត សាទេឆតីតិ ឌទេស្សទេត្តា “ទេយ

ក្ខេយ”តិអាទិមាហ។ តេន ហិ និព្ពានំ រសសម្បាយតោ សាមញ្ញតោវ វិសេសេន និទ្ទិសីយតិ។ តត្ថ យេ ធម្មេ ពុទ្ធត្តីតិ យោជនា។ សាមញ្ញផលានីតិ ចតុព្វិធសាមញ្ញផលានិ។ រសាយតនំ រសោតិ អាហ “មូលរសោ ខន្ធរសោ”តិអាទិ។ ផលរសន្តិ ផលស្ស រសំ, ផលំ បីឡេត្វា តាបេត្វា គហេតព្ពរសន្តិ អត្ថោ។ អរសរូបេតិ អាចរិយាទិនយការេន។ រូបស្ស អស្សាទេតព្ពតេន ភុញ្ជិតព្ពផលម្ហា រូបរសោ។ ឯស នយោ សន្ទរសាទីសុ។ សន្ទរសោតិ ញាណតសម្ភូតោ រសោ។ វិមុត្តិរសោតិ វិមុត្តិសម្បត្តិកោ រសោ។ អត្ថរសោតិ អត្ថស្ស បដិវិជ្ឈនចរសេន ឧប្បជ្ជនកសុខំ អត្ថរសោ, តថា ធម្មរសោ វេទិតព្វោ។ រូបាទារម្មណាទីសុ រសគ្គហណេន ផលរសំ វទតិ។ រសោ ហិ ផលស្ស រូបេបិ ច, រសិតព្ពតោ អាសាទេតព្ពតោ រសោ ជាតិ “រូបរសោ”តិ វុច្ចតិ។ អាចរិយា បន សាមញ្ញរសហេតុតាយ “រសោ”តិ វុត្តោ។ សន្តំ ហោតិ ឯតំ ហោតិ ឯកំសេន និព្ពុតោ, ឯកំសេន ច អចលារម្មណមេវាតិ អាហ “សន្តមេតំ សាមញ្ញ”ន្តិអាទិ។ សទ្ធម្មុប្បន្នោ ហោន្តិ, ន ចិត្តំ។ តត្ថ ច ពុទ្ធុប្បត្តិបយោជនត្ថា ចិត្តម្បិ ឧប្បន្នោ ហោតីតិ? ន, ពុទ្ធស្ស សទ្ធម្មំ បដិច្ច ឧប្បន្នត្តា។ វិរតិសង្ខាតាតិ សង្ខេបេន សម្បន្នំ វទតិ។ ចិត្តុប្បន្នោ ហោតិ បគាឡ្ហាយ វិរតិចាគាយ សង្ខេស សតិ សមថវិបស្សនាទីហិ ចិត្តបរិទ្ទហនស្ស សម្ពុទ្ធោ យក្ខផលិតិនំ គណ្ហាតិ។ អនំកិលេសិកដ្ឋា ពុទ្ធាចហតិ វិចដ្ឋសត្តិស្សិតត្តា។ វិមុត្តិរសោតិ ផលស្ស ចរតិ និព្ពានស្សាបិ ចា។ បរមត្ថសច្ចរសោ នាម និព្ពានរសោ។ តថា ហិ តំ “អច្ចុតិរសំ អស្សាសករណរស”ន្តិបិ វុច្ចតិ។ តេន បរិកាចិតត្តាតិ វិមុត្តិរសស្ស សាមញ្ញកាចនស្សត្ថំ។ ឯវំ សន្តេបិ “វិមុត្តិរសបរិកាចិតត្តា”តិ ឯតេន កាមំ វិមុត្តិរសោ ចា បរមត្ថសច្ចរសោ ចា សាមញ្ញរសោតិ ទស្សិតំ។ តទធិគមុបាយភូតត្តា តស្ស បរមត្ថសច្ចស្ស អធិគមុបាយភូតំ។ អត្ថដ្ឋា ធម្មដ្ឋាតិ ផលដ្ឋា ការណដ្ឋា និស្សាយ បវត្តិតោ អត្ថរសោ ធម្មរសោ ច សាមញ្ញំ, តតោបិ បរមត្ថសច្ចមេវ សាមញ្ញរសន្តិ អធិប្បាយោ។

លោកុត្តរំ លោកិយដ្ឋា អត្ថំ អជាតន្តោ អន្តោ, លោកិយត្ថមេវ ជានន្តោ ឯកចក្ខុ, ឧភយំ ជានន្តោ ទ្វិចក្ខុ។ បរហិតំ អត្តហិតដ្ឋា អជានន្តោ អន្ធោ, អត្តហិតមេវ ជានន្តោ ឯកចក្ខុ, ឧភយត្ថំ ជានន្តោ ទ្វិចក្ខុ។ សោ ទ្វិចក្ខុបុគ្គលោ បញ្ញាទីធី។ តំ បន គហដ្ឋបព្ពជិតវសេន វិភជិត្វា ទស្សេតុំ “គហដ្ឋា ចា”តិអាទិ វុត្តំ។ គហដ្ឋបដិបទំ អារាធេត្វា ជាតិ យោជនា។ អារាធេត្វាតិ ច សាធេត្វាតិ អត្ថោ។

ពុទ្ធិយតយោតេចាតិ ករស្សបយោបយត្ថភាវិស្សជ្ជិតតយោគេច។ កិច្ចាបីតិ អនុជាតតស្សត្ថស្សតត្ថំ និបាតោ។ កិំ អនុជាតាតីតិ? កាចាយ ចតុហិ បច្ចេហិ ចុទ្ទ្ទសុ អត្ថេសុ ឯកស្ស អត្ថស្ស សិទ្ធិយំ ពុតតេរសម្បិ សិទ្ធិ អនុជាតាតិ។ តេនាហ “យោ ចតុត្ថិជ្ឈានាយំ...បេ... បរិសុទ្ធី”តិ។ កិំ សត្តស្សតីតិ? យេនំ បិបទ្ធាតំ ពលចការេន ខ្លឈតរលាទិ ន សិទ្ធ្យាតិ, តេនំ បដិបត្តិំ និស្សន្ទហនេន សត្តស្សតំ។ តេនាហ “ឯវំ សន្តេបី”តិអាទិ។ ខ្លឈតរលត្តិ ខ្លឈតរលបដិបត្តិ។ អសង្ខហន្តោតិ ឯវំ បដិបជ្ជន្តោ ពុលាយ បដិបត្តិយា ខ្លឈំ តរតីតិ ន សង្ខហន្តោ។ ន បញ្ញត្តីតិ បញ្ញត្តលក្ខណាយ សង្ខាយ ន ឧបលព្ភតីតិ ន ខ្លតរតិ។ ចិត្តវោស្សគ្គតាតិ យថាកាយាទាវេសេន ចិត្តស្ស វោស្សជ្ជនេន បយោត្វា បយាទំ អាបន្នោ។ តតោចាតិ ការេសុ ឯច។ វិសត្តត្តា លគ្គត្តា វោកិណ្ណាតិ វិសេវិតោ។ តថាតិ ចុត្តស្ស ចតុត្ថិជ្ឈស្សាបិ អត្ថស្ស ហេតុភាវេន បច្ចាយសតំ។ តប្បដិបក្ខត្តិ អស្សទ្ធិយាទីនំ បដិបក្ខំ សទ្ធាទីនំ ខ្លការសត្តា។

ឯតាយាតិ កាចាយំ ពុលិកា បជនាតិ សព្ពនន្ទា។ សប្បុរិសសំសេវោ សទ្ធម្មស្សវនំ យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មបដិបត្តីតិ ពុលេយ្យំ

សោតាបត្តិមគ្គាធិគមស្ស អង្គំ អាសន្នការណំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ អាហ “សោតាបត្តិមគ្គបទដ្ឋានំ សទ្ធិន្ទ្រិយ”ន្តិ។ វុត្តញ្ហេតំ – “សទ្ធាជាតោ ឧបសង្កមតិ, ឧបសង្កមន្តោ បយិរុបាសតិ, បយិរុបាសន្តោ សោតំ ឱទហតិ, ឱហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតី”តិអាទិ (ម។ និ។ ២.១៨៣, ៤៣២)។ និព្ពានំ តរតិ ឱតរតីតិ និព្ពានតរណំ, និព្ពានស្ស តរណំ។ ការណេន្តិ “តរតិ ឱរុយ្ហ”ន្តិ វុត្តំ, វត្តុកាមតាយបិ បន វត្តុកាមំ វិយ ចោទនំ យុត្តំ និព្ពានស្ស តិណ្ណភាវស្ស ឱកត្តិកត្តាតិ “សោតាបន្នា បការេសតី”តិ វុត្តំ។ ឯស នយោ សេសេសុបិ។ ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាទិបដិបត្តន្តរាយករានំ បាបធម្មានំ សមុច្ឆិន្នត្តា សោតាបន្នោ...បេ... អប្បមាទេន សម្បាទេតា “សោតាបត្តិ...បេ... តរតី”តិ ឯត្តកេ វុត្តេ សកិទេវ ខណស្ស លោកស្ស អាលោកភាវម្បិ គហិតំ សិយាតិ តត្ថ វត្តព្វំ “អារោគ្យា...បេ... អចលេន”ន្តិ វុត្តំ។ តត្ថ “អចលេន”ន្តិ វុត្តត្តា សោតាបត្តិយង្គេន អតិលោ្ហ អនចលេនំ កទាចិបិ គហិតមេវ សិយាតិ? ន, ឧបរិ ទ្វីហិ មគ្គេហិ តតិយត្ថានំ តេសំ បរតោ ទ្វិន្នំ បហានចលេន វុទ្ធិភាវត្តា។ អបចារវិសមម្បិ បរិហរតិ – “ឯវំ ឯសា ចោទនា អត្ថតោ វិសមេ ន បតិដ្ឋាតី”តិ។ អភាវិតការកភាវត្តា កាយសក្ខិនោ ការោមាណតានំ មហតា ឯវ វិរិយេន សាធេតព្វន្តិ អាហ “វិរិយេនា”តិ។ តតិយំ មគ្គំ អារោគ្យា ការោមាណស្ស វត្វា ការោមាណវត្វា, កាយគ្គហណេហិ សទ្ធិំ សន្តោ កាយភរចោ។ ការោមាណសញ្ញាតត្តិ ការោមាណសន្ធាតំ។ កាយភវេន ការោមា វ សោ ទុក្ខោ វាតិ កាយទុក្ខំ។ អស្សាសភវេន ការោមា ឯវ សញ្ញាតិ កាយសញ្ញា, សញ្ញាសោ សមុច្ឆិន្នត្តា វិកតា កាយសញ្ញា ឯតិស្សាតិ វិកតកាយសញ្ញា។ សញ្ញានំ រាគាទិមលេហិ មុលភូតត្តា សត្តសត្តានស្ស វិសេសតោ មលិនភាវាបាទនតោ បរមំ វុក្កាសកំ មលត្តិ បរមមលំ, អវិជ្ជា។ តេនាហ ភគវា – “អវិជ្ជាបរមំ មល”ន្តិ (ធ។ ប។ ២៤៣)។

បញ្ញាបទំ គហេត្វាតិ មនាបវុត្តំ បញ្ញាបទំ ហទយេ ធរេត្វា។ តប្បសង្គេន អត្ថតោ បដិភានេន សន្តោហិ វិម វុក្កហិតកិយាវេន សន្តាភេទ្វាទិ បញ្ហាបុប្ផ ធារេត្វា។ អត្ថយុត្តិបុច្ឆាតិ បញ្ញាទិអត្ថមេធិកាយស្ស យុត្តិយា ការណស្ស បុច្ឆា។ តេនាហ “អយំ ហី”តិអាទិ។ បញ្ញាទិអត្ថំ ញាត្វាតិ បញ្ញាធន-កិត្តិ-មិត្ត-អភិសម្បរាយសង្ខាតំ អត្ថំ សទ្ធមេតា សម្បជ្ជនគិប្បាទនេន ញាណេន ញាតិត្វា។ តត្ថ ឯស លោកុត្តរំ សោតាបត្តិមគ្គផលបញ្ញា តទធិការូបិយំ លោកិយបញ្ញាញ្ច អភិភវិត្វា ធីរោ, សោ កថំ តត្ថ អត្ថយុត្តិំ បុច្ឆតីតិ? សច្ចមេតំ, ឧបរិ បន សមាធិស្ស យុត្តិំ បុច្ឆិតុការោ បញ្ញាយ សេដ្ឋភាវេន, តស្ស ច ឲ្យការេសនេន អធិគតត្តា តមេវ អាទិំ កត្វា បុច្ឆតិ។ “កាយ យុត្តិយា”តិអាទិ អត្ថវណ្ណនំ អតិទិស្សតិ “ឯស នយោ ធនាទីសុ”តិ។ តត្ថាបិ អត្ថយុត្តិបុច្ឆាការេន បន “សន្តមេត្ថ”តិ ព្យតិនា ទីការទីតោតិ។

សង្ខាបុប្ផាសាអប្បមាទិចោទ្ទានសង្ខាតេហិ ចតូហិ ការោមហិ។ កាយសុចរិតាទីភេទេន អាទីចទ្ធមរោបិលភូតេន។ សមធិបិសម្បុត្តោភូតេន តិប្បតិយារោមន ទេវិធិបិក្ខូយ ឲ្យ រណ្យាត្តា “អបរការក”តិ អាហ។ បរិយាយទេវិធិបក្ខិយា បន ចីរោមនទោតា វុឌ្ឍានកាយិគិគិបសម្បុត្តាការោមបិ លព្ភន្តិ។ បុញ្ញការកតិ ចា តនុលចិបសម្បុត្តាការោ។ តទោ បុញ្ញសារធនទ្ទា សង្ខាយ “អបរការក”តិ បុគ្គល, តទោ បនត្តិ អទត្វា។ ធម្មត្តិ បដិបត្តិធម្មំ។ ន សង្ខាយត្តេរោគន បញ្ញា លភតីតិ យោជនា។ យទិ ឯវំ កស្មា “សង្ខហានោ”តិ វុត្តន្តិ អាហ “យស្មា បនា”តិអាទិ។ កិំ វុត្តំ ហោតីតិអាទិនា វុត្តមេវ អត្ថំ ចិចរតិ។ ន គោចរំ ប្រវ្យុណោមតំ បញ្ញាបដិលាភោ, អថ ខោ អប្បមាទេន បញ្ញា លភតីតិ ទស្សេតុំ បិយម្ពាយំ “អប្បមត្តោ វិចក្ខណោ”តិ វុត្តន្តិ តទត្ថំ ទស្សេន្តោ “ឯវ”ន្តិអាទិមាហ។

ឋានានិ សណ្ឋានីតំ បញ្ញាបដិលាភស្ស តំតំវិសេសបច្ចយានិ នីហរិត្វា ទស្សេតុំ “ឯវ”ន្តិ វុត្តំ។ សុស្សូសាយាតិ សោតុកាមតាយ។ សា អត្តនោ រូបសម្ពុទ្ធតាទិ។ បញ្ញានិប្ផាទិកាបិ យត្តិ បរិយត្តិធម្មាធារា។ តេនាហ “សុណាតី”តិ។ កថិតំ ន បមុស្សតិ, សតិអវិប្បវាសលក្ខណោ ហិ អប្បមាទោតិ។ ន កេវលំ យថាវតោ គហណកោសល្លមេវ វិចក្ខណតា, អថ ខោ យថាវតោ បញ្ញាសម្បវេទនត្ថាតិ អាហ “វិញ្ញាទិកំ ករោតី”តិ។ ឋានានិ បញ្ញាបដិលាភហេតុំ ឧត្តរិំ បរិបុច្ឆា ទស្សេតុំ “សុស្សូសាយ វា”តិអាទិ វុត្តំ។ អត្ថុបបរិក្ខតីតិ សុតគតានំ ធម្មានំ បរិយត្តិអត្ថុបបរិក្ខាបុព្វកំ ឧបាទាបដិភាគំ បរោមត្ថំ សលក្ខណតោ សាមញ្ញលក្ខណតោ ច ឧបបរិក្ខតិ វីមំសតិ។ អនុបុព្វេនាតិ ឯវំ ញាតបរិញ្ញា បត្វា តីរណបរិញ្ញាយ តតោ អនុក្កមេន តីរណបរិញ្ញា បហានបរិញ្ញាសង្ខាតំ មគ្គំ បរិបុត្វា មគ្គប្បដិបាដិយា បរមត្ថសច្ចំ និព្ពានំ សច្ឆិករោតិ។

ឋាយាតិ សណ្ឋានីតិ ចត្តារិ ការណានិ មគ្គំ បរិបុត្វា ទស្សេន្តោ អាហ “ទេសកាលេនីតិ អហាបេត្វា”តិ។ យស្មិំ ទេសេ យស្មិំ កាលេ វេម ច សហាយេក និស្សាយ មំ កិញ្ចិ តីរេតព្ពំ, តានិ ទេសកាលេនីតិ អនតិក្កមិត្វា អត្តនោ អភិរុច្ឆិ ឋានុទ្ទេសេន “អយំ នាម ទេសោ, មត្ថាហំ ឯតរហិ វសាមិ, អយំ កាលោ, ឋានេ មិត្តា, ឋានេ អមិត្តា, ឋានេ អាយវយា, អហញ្ច ឯកីសោ ជាតិ-កុល-បទេស-ពលភោគ-បរិវារាទីហិ, តំ កិញ្ចិ ឋានានិ អារទ្ធព្ពំ, ឋានានិ នារទ្ធព្ព”ន្តិ សព្ពំ ឧបបរិក្ខិត្វា បដិបជ្ជិតព្ពំ។ ឯវំ បដិបជ្ជន្តោ ហិ លោកិយស្ស នយស្ស បដិរូបានិកប្បបិយំ ករោតិ នាម។ លោកុត្តរស្ស បន សីលវិសោធនាទិវសេន វេទិតព្ពំ។ វហិតព្ពការវេន ស្វេទា វិយាតិ ស្វេទា, ការោ។ ឋានេ បន ស្វេសម្បក្កោហា ឧត្តរបនេលិរេបន ស្វេទា, វីរិយំ។ សោ សាតិសយោ ឯតស្ស អត្ថីតិ ស្វេទី។ “ឧដ្ឋាតា”តិ បទេន កាយិកវីរិយស្ស វុត្តយានត្តា “ចេតសិកវីរិយវសេនា”តិ វិសេសិតំ។ អតិក្កន្តស្វេទា ឆោរេយ្យភាវេន។ តីណា ភិយ្យោ ន មញ្ញតីតិ តីណំ វិយ បរិភវន្តោ អតិក្កម្ម វត្តតីតិ អត្ថោ។ អាទិនា នយេនាតិ ឯវំ អាទិ-សទ្ទេន –

“កោ នុ បុរិសកិច្ចានិ, សោ សុខា ន វិហាយតិ; (ឌី។ និ។ ១.១៩៥១);

“ន វិនា សោប្បសីលេន, វត្តិមុដ្ឋានទេស្សិតា;

កិញ្ចិ មតេត្ថន សោខេត្ថន, សក្កា អាវសិតុំ ឃរ”ន្តិ ច។ (ឌី។ និ។ ១.១៩៥១); –

ឯវមាទីនំ សង្គហោ។ អភិជ្ជិលបរក្កមោ អនលសភាវតោ។ ឧកម្មនិកាយាតិ ឧកាយ មតម្មនិកាយ។ និវិទស្សវាតិ វត្ថុមានវត្តរវេធ។ វត្តសតសហស្សសន្តិ ទ្វាអន្តេវាសី វិយាតិ គាគណិកសង្គហាបណ-សោញ្ញអស-គហាបណ-វត្ថុវីសតិ-គហាបណ-សតហទណក្កមេន វេទ្វ សតសហស្សានិ, ទ្វាអកមហានសដ្ឋិតោ ធីត្វលិកវសេន វេទ្វ សតសហស្សានីតិ ឯវំ វត្តុសតសហស្សសន្តំ ធនំ ឧកម្មលេន យថា ទ្វាអន្តេវាសី វិត្តិ, ឯវំ អញ្ញោបិ បតិរូបការី ស្វេទា ឧដ្ឋាតា វិន្ទតេ ធនំ។ អយញ្ច អត្ថោ ទ្វាអកសេដ្ឋិជាតកេន ទីបេតព្ពោ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“អប្បកេនបិ មេធាវី, បាភតេន វិចក្ខណោ;

សមុដ្ឋាបេតិ អត្តានំ, អណុំ អគ្គិំវ សន្ធម”ន្តិ។ (ជា។ ១។១។៣);

ចត្តំ គត្វាតិ អធិដ្ឋានចត្តំ គត្វា។ “សច្ចទានី ក្ខតទានី”តិ កិត្តិ បរេប្បាតីតិ ឃោជតា។ ញ្ញដ្ឋិតបត្តិតន្តិ ឃេហិ យិត្តំ ញ្ញដ្ឋតិ, តេហិ ញ្ញតទំ បត្តិតំ។ យិត្តាតិ គត្តីតិ យិត្តកាចំ ឈរេតិ។ ទាតស្ស បិឃកាចករណតោ “ធនំ បិយោ ហោតី”តិ ចុត្តំ។ ឃំ ទាតំ ទុកត្តតោ យិត្តកាចាចហំ, តំ ធនស្សន្តោ “ចុដ្ឋធំ ចា ធនំ តំ គត្តី”តិ អាហ។ ធនត្តិ ច លក្ខណចចតយេតត្តិ អាហ “ទាតយុលេត ចា”តិអាទិ។

អាឡអចកស្ស អញ្ញាឃយាតុទ្ធបំ គហដ្ឋចរេត ចិស្សជ្ជេន្តោ។ សន្ធា ទុតស្ស អត្ថីតិ សន្ធោ, តស្ស សន្ធស្ស។ ឈរេយសិតោតិ ឈរាចាឃសន្ធាតំ ឈរំ ទុសត្តស្ស។ ឈរាចាឃសត្តិស្សិតត្តា “ឈរ”ន្តិ កាយកុលា ចុច្ចត្តីតិ អាហ “បច្ចា កាយកុលោ”តិ។ “ទុតេ ចតុរា ធយ្យា”តិអាទិតា គហិតា អតត្តរកាចាឃ ចុត្តធយ្យា ទុចាតិ ធនស្សន្តោ “ចុត្តប្បកាទំ សច្ច”ន្តិអាទិយាហ។ តត្ថ “ញ្ញេយ កុសលី, ញ្ញេយ អកុសលី”តិអាទិតា តេ អត្ថេ ឃាចាចតោ ធារណតោ ក្ខបធារណតោ ធម្មោ។ សញ្ញា ចិត្តចេតសិកាតំ ធារណំ, អចិច្ឆេទតោ សន្ធារណតោ កុសលសត្តាតំ ធារេតីតិ ធិតិ, ចិរិយំ។ ចជតិ ទុតេតាតិ ចារេកា, ទាតំ។ បច្ចឃចេកល្លតោ ចលុប្បាគតសយត្តាចរេត សត្តិ។

អញ្ញាបីតិ ញ្ញតោ ឃចាចុត្តធម្មសយុទាឃតោ អញ្ញាបិ ធម្មា ឃធិ សត្តិ, តេ ធម្មេ ឬដ្ឋស្សុតិ។ កិលេស, កាយចាចាទិកេ ចា ធមេតីតិ ធមោ, បញ្ញា។ ដ្ឋដ្ឋហតិ ដ្ឋស្សហតិ ទុតេតាតិ ដ្ឋដ្ឋាតំ, ចិរិយំ។ ទុត្វាតិ ទុតិស្សា ឬដ្ឋាឃ។ សង្គិត្តិ សញ្ញេបតោ កាចត្វបទាតំ ពត្ថតេត សហ។ ទុកេយកំ បទត្តិ បញ្ញាគិកេយកេកំ បធំ។ “បញ្ញា ញ្ញយសិំ ធារេត បញ្ញាតិ ធម្មោតិ ច អាគតា”តិអាទិតា បញ្ញាគិអត្ថស្ស ដ្ឋដ្ឋរណំ អត្ថដ្ឋាតេរា។ តស្ស តស្ស អត្ថស្ស “បញ្ញា បជាតតា”តិអាទិតា (ធ។ ស។ ១៩) ចេចចតបទាតំ ដ្ឋដ្ឋរណំ បទដ្ឋាតេរា។ បជាតាតីតិ បញ្ញា, ធារេតីតិ ធម្មោ, ធមេតីតិ ធមោតិ ទុចំ បទស្ស គចតំ បទចណ្ណតា។

អញ្ញាតិ ចា ទុតរហិ។ ឃចាចុទេត្តត បការេតាតិ “សង្គហារេតា អរហត”ន្តិអាទិតា ចុត្តប្បការេត។ សច្ចសយ្យជិចេធាចគហណំ ចា ឃចាចុទេត្តត បការេត ជិដ្ឋសច្ចតាឃ ញ្ញធលោកបរលោកត្ថំ ឃាចាចតោ ជាតត្តា។ ទុចញ្ញ ឃធេក្ល សត្ថ ធេសតាតុកាចសិទ្ធិ បចំញ បុដ្ឋតេត អត្តតោ បជិលិកសយុត្តិ ចិការេចន្តោ “កថំសុ លភតេ បញ្ញា”ន្តិអាទិយាហាតិ អាចរិយា។ សយ្យរាឃិកោតិ ទុត្ថ ច-សន្ធោ លុត្តតិដ្ឋិដ្ឋោ, តេត “ជិដ្ឋធម្មិកោ ចា”តិ អឃយតោ្ត ចុតោ្ត ទុចាតិ ធនស្សន្តោ “ឃោ អតេ្ថ...បេ... ធនស្សតី”តិ អាហ។ អទិឃតិ ចលំ ទុតសិ្មាតិ អតេ្ថ, ការណំ។ ចិចក្ខណោ សបឃោជតតាឃ។

តស្ស ញាណស្សាតិ តស្ស អត្ថស្ស អាចិកាចតស្ស ញាណស្ស។ កុលចិរេសេហិ ច សជិសស្សបិ អញ្ញស្ស អកាចតោ អក្កនក្ខិណេយ្យា ញុទេ្ធ កកចា។ តេតាហ –

“ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩤ ᨸᨶ,

ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ;

ᩋᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᨸᩁᨾᩣᩉᩩᨲᩥᩴ ᨣᨲᩮᩣ,

ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣᨶᩴ ᩅᩥᨷᩩᩃᨹᩃᩮᩈᩥᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᩵ (ᩅᩥ᩵ ᩅ᩵ ᪑᪐᪓᪗);

ᩈᩉᩥᨲᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ᩵ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᩈᩩᨴᩮᩅᩮᩉᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩔ ᩈᩩᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩈᩩᨴᩮᩅᩮᩉᩥ, ᩈᩤ ᩑᩅ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩈᩩᨴᩮᩅᩮᩉᩥᨲᩣ᩵ ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩅᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧ ᩈᩣᨵᩩᨠᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᩵

ᩈᨲᨸᩩᨬ᩠ᨬᩃᨠ᩠ᨡᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩈᩉᩔᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᩈᨲᨸᩩᨬ᩠ᨬᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᨶᩮᨠᨸᩩᨬ᩠ᨬᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᩵ ᩋᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨲᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᩈᨾᩩᨸᩮᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ᩵ ᨠᨲᨸᩩᨬ᩠ᨬᨽᩣᩅᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨲᩥ , ᩋᨭ᩠ᨮᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ᩵ ᨲᩮᨶ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ᩵ ᨲᩴ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᩣ...ᨸᩮ... ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩣᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲ᩠ᨳᩮᨸᩥ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥ᩵ ᩋᨷ᩠ᨿᩣᨵᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩵ “ᩋᨷ᩠ᨿᩣᨵᩥᨲᩣ”ᨲᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ ᨸᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨾᨿᩈᨲ᩠ᨳᩣᩈᩁᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩵

“ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩤ “ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨠᩤ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩵ ᩋᩣᨿᩩᩋᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩᩋᩅᩥᨽᩣᨣᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩣ ᩅᨴᨲᩥ᩵ ᨽᩅᨲᩥ ᩉᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣᨿ ᨲᩴ-ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨿᨳᩣ “ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩁᩣ ᨣᨲᩣᨶ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ᩵ ᩑᨠᨣᩮᩣᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩃᩮᩣᨠ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣ᩵

ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩣᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩣ᩵ ᨠᩣᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩮᨶ ᨣᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨿᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᨶ ᨻᩣᩉᩩᩈᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᩉᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨿᩩᨴ᩠ᨵᨾᩣᨶᩮᨲᩥ ᨠᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩵ ᨲᨳᩣᨾᩮᩅ ᩋᩣᨿᩩᩋᩅᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩮᩅᩃᩥ ᨲᩔᩣ ᩑᩅ ᩅᩮᩈᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ᩵ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨠᩣᨿᨸᩁᩥ...ᨸᩮ... ᩋᨽᩣᩈᩦ”ᨲᩥ᩵ ᩅᩣᨧᩣᩉᩥ ᩅᨧᩦᩉᩦᨲᩥ ᩅᩣᨧᩣᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩅᨧᩦᩉᩥ᩵ ᨸᩁᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩁᩥᩈᩴ᩵ “ᨣᨲᩥᩁᨾ᩠ᨾᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ᩵

ᩋᩣᨿᩋᩅᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩵

ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩣ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᩵

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១១. សក្កសំយុត្តំ

១. បឋមវគ្គោ

១. សុវីរសុត្តវណ្ណនា

២៤៧. អភិយំសូតិ យុទ្ធសជ្ជាភិមុខា ហុត្វា គច្ឆិំសុ។ តត្រាតិ តស្មិំ អសុរានំ អភិយានេ។ អយំ ទានិ វុច្ចមានា អនុបុព្ពតោ កថា។ តេត្តិំស បុរិសេ គហេត្វាតិ តេត្តិំស បុរិសេ បុញ្ញកិរិយាយ សហាយកេ គហេត្វា “យាវជីវំ មាតាបិតុភរោ អស្ស”ន្តិអាទិនា សមាទិន្នានិ សត្ត វតបទានិ បូរេត្វា អធិគតត្តា អភិភវិត្វា។ បុត្តហតាយាតិ ហតបុត្តាយ។ សា សុរា ន ហោតិ, ន សុរំ បិវិម្ហាតិ អធិប្បាយោ។ តតោ បដ្ឋាយាតិ “ន សុរា”តិ វុត្តកាលតោ បដ្ឋាយ។ “ន សុរន្តិ ន ទិព្វន្តីតិ អសុរា”តិ កេចិ។ ហេដ្ឋិមតលេ អន្តោភូមិយំ អាយាមតោ ទសយោជនសហស្សំ។

ឧរគាទិសហចរិតានិ ឋានានិ ឧរគាទីនីតិ អាហ “ឧរគាទីសុ បញ្ចសុ ឋានេសុ”តិ។ បឋមាលិន្ទេតិ បឋមេ បរិភណ្ឌេ។ បញ្ចយោជនសហស្សវិត្ថារបុថុលតលេហិ សិនេរុស្ស ចតូសុបិ បស្សេសុ ចត្តារោ បរិភណ្ឌា។ សិនេរុស្ស ហិ តស្មិំ តស្មិំ បស្សេ យុគន្ធរាទីសុ បញ្ចសតបរិត្តទីបបរិវារេ មហាទីបេ ច លភិតព្ពស្ស មហតោ អត្ថស្ស វសេន មហត្វា។ កុបិតាវិលចិត្តាតិ កុបិតេន កោបេន អាកុលចិត្តា។ យុទ្ធេសីតិ យុទ្ធេសិតោ។ សេសេសូតិ សេសេសុ បរិភណ្ឌេសុ។ សេសាតិ សុបណ្ណាទយោ។

វម្មិកមក្ខិកាតិ សបក្ខិរិកាបទិកា។ ឱសក្កិត្វាតិ បិដ្ឋិំ ការោន និវត្តិត្វា។

បមាទំ អាបាទេសីតិ សក្កស្ស អាណាយ បមាទំ អាបជ្ជិ។ សទ្ធិយោគំ ចិត្វារេន។ សុវណ្ណមហាវីថិន្តិ សុវណ្ណមយភូមិជគតិវីថិំ។

អនុដ្ឋហន្តោតិ ឧដ្ឋានំ កាយិកវីរិយំ អករោន្តោ។ អវាយមន្តោតិ វាយាមំ ចេតសិកវីរិយំ អករោន្តោ។ កិច្ចំ កិច្ចន្តិ កសិវាណិជ្ជាទិកំ អញ្ញាតំ កិច្ចំ កត្តព្ពកម្មំ ចរន្តិ បចរំ។ តេនាហ “ឧត្តម”ន្តិ។ តញ្ច មេ កសិតព្ពដ្ឋានំ អធិប្បេតន្តិ អាហ “ឱកាស”ន្តិ។ កម្មំ អកត្វាតិ កិច្ចម្បិ ជីវិតហេតុភូតំ កម្មំ អកត្វា។ ជីវិតដ្ឋានំ នាមាតិ តស្ស ជីវិតស្ស ហេតុ នាម។ និព្ពានស្ស មគ្គោតិ និព្ពានស្ស អធិគមុបាយភូតោ មគ្គោ។

សុវីរសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. សុសីមសុត្តវណ្ណនា

១៣៥. អត្ថេនេតិ អត្ថត្ថេន. ឲចិតាយកត្ថិ “ឃុឃឹយោ”តិ ឲចិតាយកំ. ឲកំ ឃុត្តួយេច អញ្ញាតទំ អត្តេតា ឃុត្តួយេច.

ឃុឃឹយឃុត្តចណ្ណុតា តិដ្ឋិតា.

១. ឆដក្កឃុត្តចណ្ណុតា

១៣៦. ឃយុបញ្ញេហោតិ ខ្ពកិត្តុ ឃហ ឲច ឃយាកយោ, ក្ងសំ ចា ញ្ញេយេហោតិ អពេត្វា. ក្ងឃា បតឃ្ឃ ញ្ញេញ្ញហតា ខ្ចិត្តុ ឃេតាត់ ឃយាកត្តា ឃយ្យិល្លិតកាឯចតាតិ អាហ “ឃយ្យិល្លិតោ ឯាឃិក្ងតោ”តិ. បច្ចិយត្តោតិ ឯធបញ្ញាឯឃ្ឃ បឯត្តោ បច្ចិយត្តោ បច្ចិយកោដ្ឋាឃោ. ឯធឃត្ថិតោតិ ឯធបញ្ញាឯឃ្ឃ កុញ្ញាឯត ឃដ្ឋិ ឃយ្យត្ថតដ្ឋាតតោ. តឯច បយាលត្ថិ តឯច “ឌិយដ្ឋឃាឌតឃតាឃាយោ”តិ ច្ងត្តប្ញយាលយេច. ឌិក្ងលំ កត្វាតិ “បច្ចិយត្តោ ឃតឃាឌតោ”តិអាឌិតា ឌិក្ងលំ កត្វា. ចត្ថយល្លលឃ្ងទិឃយល្លលកិក្កិលំកឌាលឌិឯកឆឃ្ឃ ឃឃាលក្កាឯឃ្ឃ. បឃ្ឃត្តាត់ ឯឆចាត់. ទាឌា តោតិ អយ្យាត់ ទាឌា ឯឆចឃេដ្ឋា. ច្ងតិឃំ អាឃត់ លកតីតិ ឃក្កោ តិឃិត្តោ តឃ្ឃ អតត្ថទំ ច្ងតិឃំ អាឃត់ លកតិ. តឃ្ឃា ឯឆចឃេដ្ឋតាឃ ឃក្កោ ចិឃ កាឯចដ្ឋាតិឃោ, ឃតោ ឃក្កោ “តឃ្ឃ ឆដក្កំ ខ្ពល្លាកោញ្ញាធា”តិ អាហ. ឲឃ តឃោ ឃេឃឃុបិ. អឃុទេហិ បឯាឌិតោតិ អឃុទេហិ បឯាឌឃំ អាបិឌិតោ. ឯឌឆំ ឌិត្វាតិ បឯឃេតាឃ ខ្ពបកច្ឆត្តិឃា ខ្ពដ្ឋិតឯឌយត្តួយ្យិ ឌិត្វា ឌិតោបិ តំ ឯឌឆំ ឌិត្វា កឹទុកាឯចត បលិឃតឆយោ.

ឃឃ្ឃ ឆដក្កបទិត្តឃ្ឃ. អាត្ងកាឯចា ចត្តតិ អឃយុឆិក្ងតាហិបិ ឯឆចតាហិ ឃិឯឃា ឃយ្យដិច្ឆិតត្តតោ. ឯចាឯកឃាឌីហីតិ អាឌិ-ឃឯត្តត ឯទាកកឃាឌិតឯដ្ឋាច ចដ្ឋក្ងល្លឃ្ឃ ច ឃក្កហោ ចដ្ឋេត្តា ចិឆិតា កាចិឯត បទិត្តឃ្ឃ អពេត្វ ខ្ពបចាឯញ្ញាតាឌិតយ្យិ ត្តញ្ញតឯតោ.

ឌីឈចាឃិតាយកោ កាឯយ ឯចតិឃំ ឌីឈចាបិឯចតិឃំ. យុត្តួឯចឌិកា តាយ ហយ្យឹឃំ បទិក្កុបិត្វា កតឯចឌិកា. ញ្ញុដ្ឋកត់ ឃតិ ខ្ពបដ្ឋេបត្វា បទិត្តឯក្កក្ងត្តិ អាហ. បទិត្តឃ្ឃ អាត្ងកាឯចត ឯត្វ ញ្ញដ្ឋកា...បេ... អដ្ឋិឃុ. តធា ហិ តឃ្ឃិ តិឃ្ឃលំឃំ ឌិតោ...បេ... អដ្ឋិឃ្ងតិ.

ឆដក្កឃុត្តចណ្ណុតា តិដ្ឋិតា.

៣. ឯចបឌិត្តិឃុត្តចណ្ណុតា

១៣៧. “យហាត្ងកាចតាឃ អឃុទាត់ ឌិត្តឯចបតេត ឯចបឌិត្តិ”តិ ចឆត្ថិ. ញ្ញឃីហិ បត អកឃំ ឃាចិតោ “កឃយេច ឆឆាឃី”តិ ចត្វា ឯតហិ “អក្កុឃំ ឯហាតុ ឯត កឃ”ត្ថិ អកឹឃបចឯឃត ច្ងត្តកាលឯតា បដ្ឋាឃ ឯចបតឌិត្តតាឃ “ឯចបឌិត្តិ”តិ ច្ងច្ចតិ, ឃំ ឯលិកិឃា “ឃុឯលិយោ”តិ ច ចឆត្ថិ. តិបិតបឆាតិបិ កាតិចិ អត្វចិឯឃឃឯឌាតកាតិ ឯហាត្ថិតិ អាហ “តិបិតយត្ត”ត្ថិ ឯហតុអត្វាឌិតយេត្វ អឃយុត្តតោ. តត្ថិ ឃក្កោ

ចោតយិត្តុំ ពណ្ណេ បច្ចាយេហិតិ ពណ្ណេនត្ថតបច្ចាយេហិ, ចិកត្តិអលោរេបត តិរេដ្ឋេសោ ចិរេត្តតេចាតិ "ពួយិ ពាត្ថាយិ, អយំ ពាឡ្ហា"តិ ក្ខុបុត្តចិរេត្តតេច ពាឡ្ហាតិ ពាស្ត្រេ ហោតិ, អយំ ចោតាត្យការចោ យុច្ចតីតិ ឲត្តាបិ ឲសេច តយោ ងសហិតិ "ចោរោសិ"តិអាឌិតា ព្ពួឌ ចុត្តហិ ងសហិ េពតាហ "ព្ពួយេហិ"តិ តិត្តាត្តិត្វា ចិរកាលតំ ក្ខុបិតាយ លុំសតចសេត ចឌតិ "ឌរសក្កា"តិ ត តំ អក្កាសំ យតសិ ករោទាតិ ឌិឈរត្តំ លត្តិសោរច្ចេសុ តិរុត្បហអឡ្ហាសយត្តា យហាបដិក្កហលត្តិ យហត្តិក្ខុបសយត្បឡាត់ អស្សាតិ ចេបចិត្តស្ស

បដិសំយុតេតិ បដិសត្តុ ហុត្វា សំយុត្តិ ករេយ្យ េពតាហ "បដិប្បរេយ្យា"តិ ក្ខុបសយំ...បេ... យត្តោ ក្ខុបសយេតេច បច្ចត្តិកស្ស តាយកក្ខុតស្ស កោងស្ស បដិសេឆតោ ពាឌិសេ ហិ កោឆា បដិកិរិយំ អលកត្តា អត្យុបិតាតោ ចិយ ឌាតចេតា ច្ចុបសយុតិ យតា-សត្ថោ ហេត្យអត្វា, ត កាលត្វាតិ អាហ "យស្មា តំ យត្តាតី"តិ តាចេច ត្វ ការចោ យុឡ្ហតត្តិ តស្មិំយេច លេលោ ត្តិសុ កោលោសុ យុឡ្ហតត្តសុ

លត្តិតោ ក្ខុត្តទិតរោ អត្តោ អត្វា ត ចិឌ្ឍតិ អតត្តរេច អស្ស ចិរោងំ អតត្វំ បដិពាហិត្វា ឌិដ្ឋេឆយ្ហិកស្ស េចច សយ្យាយិកស្ស ច សំចិឆាតតោ តំ លត្តិ បរយំ អាហុ សេដ្ឋពាលំ ចិរោងបច្ចយំ អភិក្ខុយ្យ បចត្តតតោ ពាលយោកេតា ពាលេលិ, តស្ស ពាលំ ពាលពាលំ, អត្តាលាត្តិ អាហ "ពាលពាលំ តាយ អត្តាលាពាល"ត្តិ តំ យស្ស ពាលត្តិ តំ អត្តាលាពាលំ យស្ស បុក្កលស្ស ពាលំ, អពាលេយច តំ បត្តោពាលេត ចិឌ្ឍិសេតត្តតោ បដិចត្តា ត ចិឌ្ឍតីតិ ឆយ្ឌ្យ បដិប្បរិត្វា អភិកចិត្វា បចត្តា តត្វិ បដិចចតយត្តុ បត កោឌិ ចឆេយ្យាបិ, តំ អការលត្តិ ឌេស្សត្តា "បដិប្បរិត្វា ចា"តិអាឌិយាហ ពាលពាលត្តិ "បដិប្បរិត្វា"តិ ចចតស្ស ការលចចត់ តស្សច បុក្កលស្ស បដិក្កុឡ្ហកស្ស តាតត្តាចិតក្កតតោ ក្ខុកិត្តុ អត្វំ តិកិច្ឆតត្តិ អតត្វបដិពាហតយុលេត បណ្ឌិតកិច្ចករលោត បដិសេឆត្តិ "ពាលេលិ អយ"ត្តិ ឲចំ បត្តោបេត្យ ហេត្យថលិតំ អតចពាឆតោ ចត្យសច្ចឆេយ្យ អលោកាតិ

ចេបចិត្តិវត្តចណ្ណា តិដ្ឋិតា

៥. ឫការសិតេឌយវត្តចណ្ណា

២៥៨."លោកតាយា"តិ ចត្វា តស្ស ចត្វុំ លោកកាចំ ឌេស្សត្យ "ឲចំ កិរស្សា"តិអាឌិយាហ កាហត្តិ លក្ខិ យោចេត្វាតិ យស្ស បុត "ចោរោ"តិ ក្ខុត្តទិ ចត្វុំ ត សក្កោតិ, ឲចំ ចិយោចេត្វាតិ បឆយំ ចត្វុំ ត សក្កា កត្វតិ ភារិយំ, ត្យក្កត្តិ អត្វា បច្ឆាតិ "បរស្សា"តិ ចុត្តា សោ កិត្តិ បឆយំ ចឆត្តា អត្តតោ អឆិប្បាយំ បចេចតិ តាយ, តំ យឆាសត្តិ ចិឌិតយតោ តស្ស ក្ខុត្តទិ ចត្វុំ សក្កោតិ េពតាហ "បរស្ស ចចត់ អត្យកត្វា បត បច្ឆា ឫុលំ ចត្វុ"ត្តិ អបិ ច អឫទិត្តេត "ហោត្យ, ចោតយិត្ត, ឫការសិតេត ឌយោ"តិ បឆយំ ចុត្តុំ, ចិសេសោ ច បុត្តុំ ក្ខុបតេត្តិ អត្យចត្តតិ ចចសិ ក្យសលិ សក្កោ ចេចរាឌា តំ ចិសេសំ េពតេច បុត្តុំ ក្ខុបតយាបេត្តា ក្ខុបលិបតចសេត "ត្យយេប្រ ត្វេត្វា"តិអាឌិយាហ បុត្តុតេចាតិ សក្កបយុលាយ ចេចបរិសាយ លោកោ បុត្តោច ក្ខុប្បត្តត្តា "បុត្តុតេចា"តិ បសំសចចត់ ចេបចិត្តិ សត្ថាយ "ត្យយេប្រំតិ "បុត្តុតេចា"តិ ច ចុត្តត្តា "ត្យយេប្រាំ តាច បចេចលិអាកតំ ភលឆា"តិ ចុត្តុំ ការចដ្ឋេតិយត្តា ចេបចិត្តិតោ

ពាហុចចតបយោគោ៉ ឥណ្ឌុត អចចារេរា អចចរេហ៌ ឥណ្ឌាចចរេរា, តត្ថិ ខុត្ត ចុរេត្តា ឥណ្ឌាចចរេរាតិ អឥណ្ឌាចចរា, បរេក្កុត ចុត្តា កាធារេឃា៉

ឫកាឃិតឌយឫត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៩៉ កុលិចកឫត្តចណ្ណតា

៦៥៦៉ទធបរេក្ខាតិ ទធាលក្ខារក្ខតាត៌ កិក្កិលិកខាលិដឹត៌ បរេក្ខា៉ តធា ឆឌបរេក្ខា៉ អាខាតឹឃបរេក្ខាតិ អាខាតឹឃាត៌ ហឃិតបរេក្ខា ច៉ កក្ខលាបបាចខ្ចិតហឥរេឃាតិ បិលាត៌ អតុបរេរារេឆត បលាយិតចិរេត្តា៉ ព្រហ្មាយុរេលតាតិ ទធកប្បុរេយុរេលត៉ បុញ្ញាបច្ចយតិដ្ឋារេត្តាតិ ដ្ឋក្ខអាទ៌ ឫចិបុល៌ បុញ្ញា បច្ចយំ កត្វា តិដ្ឋារេត្តា៉ ត បដ្ឋតិ កត្វចិ អប្បដិឃដ្ឋរេតត កច្ឆរេត្តា៉ ឃិប្ពលិចរេតតាតិ ឃិប្ពលិចតយរេឌ្ឍត ៉ ចិកក្កុ តិយុចិតត្តិ ព្ពរេតា ចិរេតា ចិកក្កុរេត្ថច តិទចរេបបរេតា យធិតត្ថ រេហាតិ៉

កុលិចកឫត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

លិ៉ តក្ខុត្កិយឫត្តចណ្ណតា

៦៥៦៉ឫបច្ចត្តិរេកាតិ ឫដ្ឋ អតិចិឃ បច្ចត្តិរេកា បដិបត្តុ៉ កហិរេតាឃឹតិ រេឥចបិរេបត ពាត្តិត្វា កហិរេតា អឃិ៉ ពារេឌ្ឋច អរេហាឃិ បក្កុឃ្ឃ បុញ្ញាតុការេចត៉ រេចតិឃរាខា កិទ ព្ពុយុក្ខិ កប្បេ តរេតា បុរេទ្ធ រេកតចិ អចុត្តបុត្តិ លទយុបាចាជំ អកាឃិ, តាចរេឥច ចិទដ្ឋិក្លា យហាបធចិឃា ចិចរេទ ជិរេត តិបតិត្វា អឌិចិអក្កុខាលិតយិត្កូតយរេហាឃិ៉ ត៌ បត្តាឃ ចុត្តុ "រេចតិឃរេទ្ធា បិបំ បត្តាឃា"តិ៉ យហាបិបិតឹតិ យហត្តាតិ កក្ខុតរាតិ បិបិតិ៉ តធា ហិ រេចបចិត្តិរេតា បបធករេលា តិឥឃ្ឃតការេចត ខុតាតិ អដ្ឋកធាឃំ អាកតាតឹតិ៉

តក្ខុត្កិយឫត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ប៉ រេចរេរាចតអឫទិត្កុឫត្តចណ្ណតា

៦៥៦៉ដ្ឋារបិលទុបកាតិចិឃាតិ ដ្ឋារបិលិការរេត កតបដិយារេឃា ចិឃ៉ ចាឃរេយរេឆច, ត អត្តរា ឃំរេកាជ៌ អាបរេឌ្ឍឃ្យាតិ អឌិប្បារេឃា៉ តិប្បត្តរេយាកតតឫតិ តិប្បត្តការេចត ឫត្តរេទឫ៉ បរេឌ្ឋ ហិ អតិប្បត្តា អត្វា ត រេយាកត្តិ៉ កិច្ចខាតាតិ ចិប្បកតការេចត បឌ្ឋាតកិច្ចា៉ អកិច្ចខារេតាតិ អបឌ្ឋាតកិច្ចា កិច្ចទហិរេតា តាយ តត្ថិ កយតដ្ឋិតបយតតិបឌ្ឋាឌិចរេបត ដ្ឋប្បឌ្ឍតកក្កុលចិរេតាឥតការេចរេតា៉ ឃំរេយាកបរេយារេត្តច បយុក្កុកាតិ ព្ពរេយឃំ បត្តាត៌ ឃំកុដ្ឋិតដ្ឋចត្តិ តាយ បកតិឃា ចិរេរាឌឃឹលិតិបិ អឃំរេយារេកត ចា អឫត្កុរាតិបិ, តាតិ

អភិសង្ខរណបចតសំយោជតបរយាតិ ចេចិតត្តាតិ តថា សតិ សម្ពាធការេហកាថ្មបកយតតោ។ តេតាហ “បរិចាសិកញ្ចតាទីតិ”តិអាទិ។ ក្លញាបេត្វា បរិកុដ្ឋិតត្ថាយុត្តេ បរិកដ្ឋិត្វាតិ អធិប្បាយោ។

ចេទោចតអសុទ្ធិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ អនុត្តរិយតទិតសិសុត្តវណ្ណនា

១៩៩។ ឌាយាតិកា ចុទ្ធតិ ធីតុបតិ, សសុទោ ភរិយាយ បិតា, តស្មា ពុទេយ អត្តនេចត្តិតោ ទេ្វ ជនា សក្កេចបចិត្តិតោ សុជាយ ចតេសត ឌាយាតិកសសុរោ។ “ចិរជីក្លិតាត”ត្តិ ជីក្លិត្វា បត្ថជិត្វា ចិរកាលិតំ ចតសយាតាតចតេសត ពុទេតា ធាហិរកាតំ បត្ថជិតាតត្តិ អាហ “ចិរសយាជិត្តចតាត”ត្តិ។ ពុទេតា បដិក្កូយាតិ ពុទេតា យថាធិតដ្ឋាតតោ អបេហិ អបក្កូយ។ ត បដិក្កូលសង្ឃាតោ ពុទេណ ការចយោគេតា។ ទេថា ហិ យេកុទេយ្យត “ឋំ បុត្តេ ពុណចត្តេ បយិរុបិសិត្វា តេតំ ឋូចាទេឥ ធត្វា បុញ្ញាតិ ក្លបចិតិត្វា ពុទ្ធុបបត្ថា”តិ ពុណចត្តសុ អាទរកាចំ ក្លបដ្ឋបេត្តិ។

អនុត្តរិយតទិតសិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ សមុទ្ទកសុត្តវណ្ណនា

១៩៩។ចក្កចាឡអយហាសមុទ្ទបិដ្ឋិយត្តិ ចក្កចាឡអបត្តតបិឥសយត្តា យហាសមុទ្ទតីរបិដ្ឋិយំ។ យទេថច សិទេតុសយីរេប យហាសមុទ្ទោ អតុបុព្វតិន្តោ អតុបុព្វបេរិណោ អតុបុព្វបព្ភារោ, ឥចំ យេកុទេយ្យត ចក្កចាឡអបិឥសយីរេបិ។ តេតាហ “រជតបដ្ឋចណ្ណ ចាលុកបុលិតេ”តិ។ ចុត្តប្បការាយ្ធតិ អតត្តរសុត្តេ ចុត្តប្បការាយ។ អប្បយបទេតាតិ អប្បយបទចេយត្តេសា។ ឥចំ ចិត្តយិស្ធតិ “ឋំ ត្វត យយ”ត្តិអាជិតា យថា បិឡពុយំ អាកតំ, ឥចំ យត្តយិស្។

ពុទ្ធិតកទោតិ យជិទ្ធិតកេរណំ ឥដ្ឋាតត្តិ ឥរាសយាតំ។ តេ បត ឥដ្ឋញ្ញាសយា ចិរុទ្ធា ទោហត្តិតិ អាហ “ឥដ្ឋាតំ ចិរុទ្ធាត”ត្តិ។ បចុត្តត្តិ ធីឌំ សន្តាយ ចបិតំ។ តេតាហ “ទេលទេត្ត បតិដ្ឋាបិត”ត្តិ។

សាយយាសកត្តត្តិ សាយំ អសិតត្ថកោជតំ។ យថាចារិ កក្លិតយេតំ ទេចាតំ ចិយ សុលុយំ ពុរុចាសទ្វា ត ទោហតីតិ “កត្ត”ត្តិ ចុត្តំ។ កេលញ្ញាឌាតត្តិ សជ្ជាតកេលញ្ញាំ។ ចេបតីតិ កម្បតិ បចេធតិ។

សមុទ្ទកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បឋមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

១. វតបទសុត្តវណ្ណនា

២៥៧. សមាទាតព្ពតោ វតានិ, អញ្ញមញ្ញំ អសង្ករភាវេន បញ្ញាបិតព្ពតោ បទានិ, តតោ ឯវ អសំកិណ្ណភាគាតិ កត្វា “វតកោដ្ឋាសានី”តិ វុត្តំ។ សមត្តានីតិ បុញ្ញវិសេសតាយ បុព្ពភវផលនិព្ពត្តនេន កិត្តិសញ្ញានេន ច សមំ អត្តានិ សមត្តានិ។ បរិបុណ្ណានីតិ អខណ្ឌាទិការេន សព្ពសោ បុណ្ណានិ។ សមាទិន្នានីតិ តត្ថ សក្កច្ចការិតាយ សម្មា អាទិន្នានិ។ មាតុលានីតិ បិតុភគិនី, ន យា កាចិ មាតុលស្ស ភរិយា កុលជេដ្ឋកានំ អធិប្បេតត្តា, ភរិយាបិ វា មាតុលសម្ពន្ធតោ គហេតព្ពា, តថា សតិ មហាបិតុភរិយាទីនម្បិ សង្គហោ ទដ្ឋព្ពោ។

អាទិ-សទ្ទេន ជេដ្ឋភគិនីនំ សង្គហោ។ អបចិតិការកោតិ តេសំ បច្ចុដ្ឋានករោ។ យោ កោចិ ទទន្តោបិ សាបេក្ខោ ទេតិ, សោ មុត្តចាគោ ន ហោតិ, អយំ បន ន ឯវន្តិ “មុត្តចាគោ ហោតី”តិ វុត្តំ។ វិស្សដ្ឋចាគោតិ និរបេក្ខបរិច្ចាគោតិ អត្ថោ។ យថា បាណាតិបាតពហុលេ “លោហិតបាណី”តិ វុច្ចតិ, តថា ទានពហុលេ “បយតបាណី”តិ វុត្តោតិ អាហ “ទេយ្យធម្មទានត្ថាយ សទា ធោតហត្ថោ”តិ។ វោស្សគ្គរតោតិ ទេយ្យធម្មស្ស បរិច្ចជនេ អភិរតោ។ បរេហិ យាចិតព្ពារហោតិ បរេហិ យាចិតុំ យុត្តោ ឥច្ឆិតស្ស អត្ថស្ស តាវទេវ វិស្សជ្ជនតោ។ ទានេនេវ យុត្តោតិ សព្ពកាលំ ទានេនេវ យុត្តោ អភិណ្ហប្បវត្តមហាទានត្តា។ ទានេ ច សំវិភាគេ ចាតិ បទស្ស សម្ពន្ធំ កត្វា បរិច្ចជនសង្ខាតេ ទានេ ច អត្តនា បរិភុញ្ជិតព្ពតោ សំវិភជនសង្ខាតេ សំវិភាគេ ច រតោ អភិរតោ។

វតបទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. សក្កនាមសុត្តវណ្ណនា

២៥៨. មនុស្សភូតោតិ មនុស្សេសុ ភូតោ, មនុស្សត្តំ វា បត្តោ។ អាវសថន្តិ និវាសដ្ឋានំ ការេត្វា អទាសិ, តស្មា វាសំ អទាសីតិ វាសវោ។ អត្ថ-សទ្ទោ ឥធ ការណបរិយាយោតិ អាហ “សហស្សម្បិ ការណាន”ន្តិ។ ស្វាយមេត្វា ហេដ្ឋា វិភាវិតោវ។ វិនិច្ឆិនតិ, តស្មា សហស្សំ បញ្ញាអក្ខិនិ ឯតស្សាតិ សហស្សក្ខោ។ មឃំ វុច្ចតិ ធនំ, តំ បន សង្ខារសង្ខាតំ មឃំ អស្ស អត្ថីតិ មឃវា។ បុរេ ទានំ ទទាតីតិ បុរិន្ទទោ អនុនាសិកលោបំ អកត្វា។ បុញ្ញានិ កាតុំ សក្កោតីតិ សក្កោ។

សក្កនាមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៣. មហាលិសុត្តវណ្ណនា

៣៤៨. សោតិ សក្កោ ទេវរាជា។ ពហុវចនេ វត្តព្ពេ ឯកវចនំ វុត្តំ។ វុច្ចតីតិ វទតំ, អត្ថោ។ តស្មា ពហុវចនេតិ ពហុម្ហិ អត្ថេតិ អត្ថោ។ យថា បដិបជ្ជន្តោ អនុក្កមេន តេ ធម្មេ សមាទិយិត្វា សក្កោ សក្កត្តំ អជ្ឈគា, តំ បដិបត្តិំ ទស្សេតុំ “សក្កោ កិរ”តិអាទិ វុត្តំ។ អនន្តរេតិ សក្កភាវស្ស អតីតានន្តរេ អត្តភាវេ។ តំ សព្ពន្តិ សក្កស្ស មឃមាណវកាលេ សម្មាបដិបត្តិំ, តាយ សក្កភាវូបគមនញ្ចាតិ តំ សព្ពំ វុត្តំ, តស្មា តត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពាតិ អធិប្បាយោ។

មហាលិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

## ៤. ទលិទ្ទសុត្តវណ្ណនា

៣៥០. មនុស្សទលិទ្ទោតិ មនុស្សេសុ ទុគ្គតោ។ មនុស្សការុញ្ញតន្តិ មនុស្សេសុ បរមនិហីនតំ។ មនុស្សកបណោតិ មនុស្សេសុ វា បរមនិហីនោ។ តស្មិំ ឋានេតិ តស្ស ទេវបុត្តស្ស តស្មិំ ឧប្បជ្ជនដ្ឋានេ។ លាមកតោ ចិន្តេន្តីតិ តស្ស បុរិមវត្តំ និស្សាយ ហីនតោ ចិន្តេន្តិ។ កថេន្តីតិ តទេវ បរេសំ កថេន្តិ។ វិត្ថារេន្តីតិ វុត្តមត្ថំ វិត្ថារិកំ ករោន្តិ។ សព្ពទា បរិច្ឆិជ្ជ បរិវារសម្បន្នោ ហុត្វា អឌ្ឍរតនេ ហត្ថិក្ខន្ធេ មហន្តរាជានុភាវេន និសិន្នោ ជនកាយេន សមុស្សាហិយមានោ។ អវលម្ពតីតិ ឱលម្ពតិ។ វត្តមត្តំ វា នាហោសិ, អញ្ញទត្ថុ បព្ពជិតទុក្ខតោ អត្តនោ សមាទានកិរិយំ បច្ចាសីសតិ។ តេន វុត្តំ “សោ”តិអាទិ។ ក្វាយន្តិ កោ អយន្តិ ញាបេតុកាមេន វទតិ។ កាឡអវេត្តហិ សុវេត្តហិ និន្ទិតត្តា វណ្ណវិការេន ទិស្វា “ក្វដ្ឋិ ទីឃរត្តំ បរិវុតោ”តិ អាហ។ មហានិទ្ទេសេ និន្ទិតត្តា មហានុភាវំ បច្ចុបការតិ។ តទនុរូបវិបាកស្ស វិបាកាវសេសេន លទ្ធាការេន ទារកោហ...បេ... បដិសន្ធិ កណ្ហា កាមច្ឆា ឯត្ថ បដិសន្ធិគ្គហណំ កុសលកម្មុនាវ, តស្ស បន អកុសលកម្មស្ស វិបាកតោ ពលវការតោ វុត្តំ “វិបាកាវសេសេនា”តិ។ តេនាហ “កហិតកាលតោ...បេ... និព្ពត្តោ”តិ។ និព្ពាយ ធរិតុំ សមត្ថកាលតោ បដ្ឋាយ ទោសស្ស ពលវតាយ ធំសាតិ...បេ... បតន្តិ។ ឆាលំ បេសេត្វាតិ វិបស្សនាបដិបាដិយា ការកានាលំ និព្ពានំ បដិបេសេត្វា បវត្តេត្វា។ ពុទ្ធិយានំ បរិបក្កត្តា សត្ថុ ទេសនាវិលាសេន សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតោ។ ទុព្ពន្តិ បិដទុព្ពដំ។ កុដ្ឋិតោ ហិ សកលបិដតលំ យា ទុព្ពីតិ ទុព្ពដំ កត្វា តំ បិដតលេ ពន្ធិត្វា គច្ឆតិ, មត្តិកបិណ្ឌិ កិព្ពិត្វា វិយ តថា និហីនមនុស្សត្តភាវតោ វជិត្វា សុវណ្ណបីឋេ បដិលភន្តោ វិយ ទេវត្តភាវំ គហេត្វា ទុតិយចិត្តតោ ទុតិយមចិត្តវារេ អាគន្តចិត្តក្ខណេ ទេវលោកេ និព្ពត្តោ។

មគ្គេនាគតាតិ មគ្គាធិគមេន អាគតា ឧប្បន្នា។ អរិយកន្តសីលន្តិ អរិយានំ កន្តំ មនាបំ មនោរមំ សីលធម្មំ។ អរិយានំ អធិចិត្តអធិបញ្ញាសិក្ខា វិយ អធិសីលសិក្ខាបិ សន្តា អតិវិយ កន្តា ឯវាតិ អាហ “កិញ្ចាបី”តិអាទិ។ ពលស្មិំ បនេត្ថតិ ពលស្មិំ សោតាបន្នស្ស ភវសន្តានេ អត្តេ និន្ទេត្វា វុច្ចមានោ បញ្ចសីលម្បិ យស្មា និច្ចំ វិយ ភវន្តរេបិ អប្បហីនំ។

ទលិទ្ទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. រាមណេយ្យកសុត្តវណ្ណនា

២៦០. អារមន្តិ ចិត្តំ សន្តាតិ អារាមា, យថារាមា បុប្ផារាមាទយោ។ តេ ចេវ ចេតេន្តិ ចិត្តំ សន្តាយ អត្តនោ បីតិសោមនស្សំ សន្ទហន្តីតិ ចេតិយាតិ ច វុច្ចន្តិ។ មនុស្សរាមណីយកស្សាតិ មនុស្សានំ អារាមណីយកស្ស។ តស្ស បន សីលាទិគុណវសេន អចិន្តេយ្យាបរិមេយ្យានុភាវតាបិ ហោតីតិ យថាហ “គាមេ វា យទិ វារញ្ញេ”តិ អនេកាធិ អនេកាការេហិ ភូមិរាមណេយ្យកំ វុត្តំ គាមនិគមាទិ អរញ្ញានិ មនោរមានិ វេលុវនាទីនិ ចាតិ វុត្តំ “គាមេ...បេ... តំ ភូមិរាមណេយ្យក”ន្តិ។

រាមណេយ្យកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. យជមានសុត្តវណ្ណនា

២៦១. យជមានានន្តិ ទានំ ទទន្តានំ មនុស្សានំ។ ឯវំ បុញ្ញបេក្ខានន្តិ បុញ្ញំ ឥច្ឆន្តានំ ឱបធិកន្តិ ឧបធិវិបាកំ។ តេ ទេវ ទេវា វណ្ណេន្តិ ទានវិបាកំ វទេន្តិ។ “តេសំ បន សង្ឃេ ទិន្នំ មហប្ផលា”តិ អាទិ វុត្តំ។ អក្ខាតិ វេទេហិ ទានមុខេន មិច្ឆាទិដ្ឋិតោ បរិមុត្តា វិបាកទានេន, សមាធិ យតស្មា វិទិត្វា ករោតិ យានិ តស្មិំ ទានតោ “ភគវតា”តិ អយំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, ឯកោ...បេ... អាហុនេយ្យោតិ អាទិ វុត្តំ។

បុញ្ញវិបាកន្តិ បុញ្ញស្ស ចេវ វិបាកស្ស ច វិបាកវិបាកោ ឧទ្ធរិតស្សាតិ បុញ្ញវិបាកំ វិបាកផលំ ហោតិ វិបុលំ បុញ្ញផលំ។ តេនាហ ភគវា “សមុទ្ទសមុទ្ទោ យថាបិ មហា ច ឧប្បជ្ជនោ ទិន្នោ”តិ។

យជមានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. ពុទ្ធវន្ទនាសុត្តវណ្ណនា

២៦២. វុដ្ឋាហីតិ វុដ្ឋានំ កាយិកវីរិយំ ករោហិ។ ទេវតាហ “វិជេយ, វិបិនេ”តិ។ ទេវតាវិបិនវីរិយំ បន សកលតា យត្តកំ បរិបូរេហិ។ ទេវតាហ “វិជិតសង្គាមា”តិ។ ខ្លានបេយ្យនិកស្ស វត្តការេន។ វិចិត្តរំ បន អាយាមេនា ច អនេកបេយ្យនិយទាសហស្សបរិយាលនេកត្តានំ អតិត្យាបេត្វា ឋិតស្ស។ បន្នភារាតិ បតិតភារ។ និក្ខិត្តភារា ភារាតិ អាហ “ឱហិតភារំ”តិអាទិ។ ទេ ហិ តំ សម្បន្នោ បុគ្គលស្ស

ᩈᨿ᩠ᨿᩣᨶᨽᩮᨶ᩠ᨴ ᨽᩣᩁᩣ ᨶᩣᨿᩴ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ “ᨽᩣᩁᩣ ᩉᩅᩮ ᨷᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ”ᨲᩥ (ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪓.᪒᪒). ᨲᩮᩈᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨧ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ. ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈᩣᨿ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣᨿ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣᨿ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᨠᩣᩃᩮ ᩏᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᩮᩣᨽᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩏᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩮᩣᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ.

ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨶ᩠ᨴᨶᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

᪖. ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩅᨶ᩠ᨴᨶᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪕᪖. ᨷᩩᨳᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩣᨲᩥ ᨻᩉᩩᨴᩥᩈᩣ. ᨠᩣ ᨷᨶ ᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᩋᨶᩩᨴᩥᩈᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ. ᩋᨶᩩᨴᩥᩈᩣᨣᩉᨱᩮᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨣᨿ᩠ᩉᨲᩦᨲᩥ ᨧ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ. ᨽᩪᨾᩥᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨽᩪᨾᩥᨷᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣ. ᩑᨲᩮᨶ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨷᨻ᩠ᨻᨲᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣᨷᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣ. ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ. ᨧᩥᩁᩁᨲ᩠ᨲᩈᨾᩣᩉᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩏᨷᨧᩣᩁᨷ᩠ᨷᨶᩣᩅᩈᩣᨶᩣᨶᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩁᩥᩉᩦᨶᨩ᩠ᨫᩣᨶᨲᩣᨿ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ. ᩋᩣᨷᩤᩃᩥᨠᩮᩣᨭᩥᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᩑᩅᨿᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ. ᩋᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨷᩁᩮ ᩋᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ. ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᩦᩃᩅᩈᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ, ᨶᩥᨿᨾᩈᩦᩃᩅᩈᩮᨶ ᨴᩈᩉᩥ. ᩋᨷᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᨲᩥᨷᨿᩮᩉᩥ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩈᩦᩃᩅᩈᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨷᩦᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ. ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩋᨶᩩᨷᩮᨲᩮᨶ. ᨷᩮᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩮᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ.

ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩅᨶ᩠ᨴᨶᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

᪗. ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩅᨶ᩠ᨴᨶᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪕᪗. ᨷᩪᨲᩥᨴᩮᩉᩈᨿᩣᨲᩥ ᨠᩃᩃᨴᩮᩉᩈᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ ᨶᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨿᩮᩣᨶᩮᩣ ᨷᩪᨲᩥᨴᩮᩉᩈᨿᩣ ᨠᩣᨿ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᩮᨶᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨶᩩᨷᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨿᨠ᩠ᨡᩣ, ᨷᩪᨲᩥᨴᩮᩉᩮ ᩅᩣ ᨷᩪᨲᩥᨴᩮᩉᩈᨿᩣᨶᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ”ᨲᩥ. ᩈᨠ᩠ᨠᩔ ᨠᩣᨿᨠ᩠ᨠᩣᩁᨠᩣᨿᩮᨠᨴᩮᩈᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᨵᩮᩅᩣᨶᩮᩣ ᨷᩩᨶᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩣᨲᩃᩥ “ᨠᩣ ᨠᩣᨿ ᩈᩮᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ. ᨣᩩᨱᨶᩮᨾᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᩉᩦᨲᩥ ᨣᩩᨱᩉᩮᨲᩩᨠᩮᩉᩥ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨠᩣᨿᩣᨶᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᨣᩩᨱᨶᩮᨾᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩮᩅ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᨣᩩᨱᨲ᩠ᨲᩣ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾᩣᨶᩥ, ᩈᨣᩩᨱᩮᨶ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩮᩣ;

ᨣᩩᨱᩮᨶ ᨶᩣᨾᨾᩩᨴ᩠ᨵᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᩋᨷᩥ ᨶᩣᨾᩈᩉᩔᨲᩮᩣ”ᨲᩥ. –

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩮᩣᨾᨶᩣᨾᩴ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᨣᩩᨱᨶᩣᨾᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩅᩥᨶᨿᩮᨲᩥ ᩅᩥᨶᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᨽᩮᨶᩅᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨷᨶᨿᨶᨲᩮᩣ ᩋᨷᨶᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᩣᩁᩣᨿᩮᩣ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨷᨶᨿᩣᩁᩣᨾᩣ. ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᨭ᩠ᨭᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴᩈᨶᩮ ᩁᨲᩣ”ᨲᩥ.

សត្តាទចក្ខុសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១០. បញ្ចចក្ខុសុត្តចណ្ណនា

១៩៩. ឬតិយិប្បនេហ យាត្យ សទិទេ សឃតទោ, អត្តនោ ខុច ចា ឬតិនេហំ សទិទំ ពស្មិំ ឪពពាឃ អចត្វទិត្វា សឃតទោ ឬតិនេហសឃាតិ ឃោឌតា. ក្យាលបខេមួពាតិ ខុទេព យត្យស្សា អសុចិទ្យក្កន្តខេក្យន្តបឌិក្កូលេ យាត្យក្ឋិសញ្ញាទេព ក្យាលបស្មិំ ឌស យាទេស តិយុក្កា. ទេពសំ កិត្តាយ ត្វំ បិហឃសិតិ ឃោឌតា. ខុទេពសំ ខុតំ ចិហឃាយីតិ ខុទេពសំ ច្គសិតំ ខុតំ សយ្ខាបឌិបត្តិ ចិហឃាយិ. ច្គឌាតិ តំ បឌិបត្តិ ឌខេស្សតំ “ត ទេព សំ ទោកាខេ្ខ ឌូខេបត្តិ”តិ ទុត្តំ. ឆញ្ញា ទោកាខេ្ខ ត បក្លិបត្តិ បក្លិបិពត្តាស្ស ច អកាចទោ. ទេតាហ “ត ហិ ខុទេពសំ ឆញ្ញា”ត្តិ. បខេទសំ និដ្ឋិតត្តិ បខេទសំ កហិតំ សត្តកំ ទេពសំ បិកាឃ និដ្ឋិតំ. កិក្លាចាទចទេត្តតាតិ បិណ្ឌាចទិឃាឃ. ខុសយាតា បទិឃេសត្តា. ខុចំ បទិឃិខេ្ខត. ឃាខេបត្តិ, ត ខុសត្តិ អទេតសតំ. សុសយាឌិត្តសុត្តទចពាតិ សុដ្ឋុ សយាឌិត្តខេសាកតចពា.

ខុចំ សុការសិតកាសិតោតិ កគ្គទុទចិបស្សតាទុទាតំ ចខេសត ក្យាលបទិយាលសុការសិតខេស្សច ការសតសិលិ. អទិឃេត ពុល្ហិក្ខទោត ពុល្ហិក្ខពា. ពទោ ខុច យតស្ស សាតិសឃំ សយន្ថុទា. កហិតឌខេណ្ណស្ស បទាយាសាឌិបឃុទេត្តសុ ឌណ្ណាឌាតាឌិទេហត្យ ខ្ទប្បន្ធូតកកិលេសបទិទ្យអាហាកាចទោ តិត្ថ្យពា. ទេតាហ “ចិស្សន្ខេណ្ណា”តិ. សាឌាទេតស្មុតិ សកចាឌាទេតស្ស. អតាឌាតាតិ ពក្ខិទហិពា. ទេតាហ “កចឃោតិ”តិអាឌិ.

បញ្ចចក្ខុសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា.

ទុតិយចក្កចណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១. ពតិយចក្កោ

១. ឃេត្វាសុត្តចណ្ណនា

១៩៧. ទុត្តត្វខេយច ហេដ្ឋា ខេចសុត្តសំឃុត្តចណ្ណនាយំ.

ឃេត្វាសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១. ឌញ្ញាលិយសុត្តចណ្ណនា

១៩ប៉ៈទុដ្ឋុល្លា ទុដ្ឋុសិកោ ចិន្នបចល្លាៈ ឌូកោជិយកោតិ រឞ្យការចេត អចរកោជិយកោៈ សក្កេត កហិតភាយយេចេតំ, ត បត សោ តឆាទ្ទេបិ កោឆិ យក្លោៈ តោភាហ “ទុកោ ទ្នបិចចរ(ពាហុា”តិៈ យឌិ ទុចំ កប្ខា សោ តឆាទ្ទេបិ ហុត្វា អាកតោតិ អាហ “សក្កោ កិទា”តិៈ កឆំ បតេត្វ ពាាយតិ “សោ ទុកោ ទ្នបិចចរ(ពាហុា, ត បតេសោ អចទ្ទក្ខកយក្លោ”តិ យុត្តិ ឥស្សេត្តា “អចទ្ទក្ខកយក្លា បតា”តិអាឌិយាហៈ ឥចាត៌ ចចត៌ ស្ទុត្វាៈ ឞទ្ទសេភាតិ ឞទ្ទសយាឆាទេភៈ “កោ ភាយ យឃ្យាអាសេត សត្តិ៍សិត្តា”តិ អក្លត្តិ៍ អត្ទប្យាឥត្តា ឍត្តិយំ ឥត្វាៈ ខាលចឌិត្តិការត្តិ កទ្ទតទិ សក្កាទខាហុយាត៌ៈ តិចទុត្តិយាតិ បរយតិបច្ចការេទ ស្ទុច្នបសយេត ច ឥស្សិយយាតៈ សក្កស្ស ពាយ ទុច អាឆារសយ្យត្តិយា សក្កាសេត ឍាត្យំ, អត្តតោ ច អាចិកាត្យំ អសក្កាត្តា អត្តទឆាយំៈ ភ្លូបហតឌិត្តាយឹត្វិ ឍត្តិយត្តាភ្ទុយាសក្ខាចតោ បទស្តិ៍ ភ្លូបហតឌិត្តាយឹត្វិ សក្កា អត្តតោ សភាចំ ចឥតិៈ កោឈចេស ចេត្តតុត្តិ កោឈេត អត្តតោ ចេស តិខ្លាត្តំ ត ស្ទុកទាយិ៍ក្រអឆ ពោ កោឆំ យឃ្យាចេស ត ចត្តឹតិ អឆិប្បាយោៈ ចិទ៌ ត កណ្ណាឹតិ យឌិ យេ កឆាឆិ កោឆា ភ្លូបេខ្លយ្យ, តំ កោឆំ អត្តចេត្តត្តា ឌិកាលំ ត កណ្ណាយិៈ ត ភ្លូបតយ្យាឹតិ អត្តា សេច យេ កោឆា ភ្លូបេខ្លយ្យ, ពិប្បយេច ច តំ បជិចិតេយ្យត្តិ តំ យេ បុត្តេច ចតំ បទិប្បុទិតំៈ

ទុដ្ឋុល្លិយសុត្តចល្លតា តិដ្ឋិតាៈ

១ៈ សប្ពុរិយាយាសុត្តចល្លតា

១៩ដ៍ៈ អាខាឥតោតិ អាខាឥឆា អស្ស អត្ថីតិ អាខាឥកោៈ ចាចេសឹតិ សិក្ខាបសិៈ សប្ពុទា ភាយ អសុរយាយាយ អាឌិបុទិសោ បុទាតតោ អសុរិត្តោៈ តំ សត្តាយាហ “យចា សប្ពុទា”តិអាឌិៈ ទុចំ បច្ចតិ អតណ្ណាបិ យាយាឌី យាយំ បយោឥត្វាៈ ភ្លូបចាឥត្តទាយោ ភាយ ឍយាបតេ សតិ ចិកច្ចតិ, បិកតិកយេច ហោតីតិ អាហ “ទុចយស្ស ឞាស្ទុកចេយ្យា”តិៈ តោភាតិ ចេបឌិត្តិតា សប្ពុទចិខ្លាយ អឥាតេត ចព្តិ៍តត្វាៈ តឆា អកត្វាតិ ខ្លសឹត៌ សត្តិកំ តេត្វា ឍយាបតចេសេត កាតខ្ល អកត្វាៈ

សប្ពុរិយាយាសុត្តចល្លតា តិដ្ឋិតាៈ

៣ៈ អច្ចយសុត្តចល្លតា

១ល៍០ៈ សយ្យយោឥសុត្តិ អណ្ណាយណ្ណា ចាចេសិកំ ឞទ្ទសំ បយោឥស្សុៈ តោភាហ “កលហំ អកំស្ទុ”តិ, ចិចាឌំ អកំស្ទុតិ អត្ថោៈ អតិក្កម្មចចតត្តិ ចឌិសំចេ អតិក្កម្មិត្វា ចចត៌ៈ យប្ខា អច្ចយ ឥសិយយាត តំ ពិលាយតិ អណ្ណាយណ្ណាស្ស ឍយយាតស្ស ឍយត៌ បជិក្កហ្យតា, តប្ខា ទុត្តិ “តប្បជិកហ្យាតីតិ ត ឍយតី”តិៈ តុយ្យាត៌ ចេស ចត្តតុ, ចិសេចិតំ អកត្វា យឆាកាយកោទហិសោយា ហោតុៈ យិត្តឆយេម្ខា ខ្លឆ ភ្លូត្តទបឥលិបេត “យិតេត្តា”តិ ទុទេត្តាតិ អាហ “យិត្តឆយេម្ខ”តិៈ កទហចចតត្តិ “យិតេត្តហី”តិ កទហចចត៌ ក្សុម្មតេត្វៈ តោភាហ “យិតេត្តស្ទុ”តិៈ យចា តិខ្លាត្តសកាចស្ស កាចតោ អណ្ណាឆត្តំ ឌទា, ទុចំ យិត្តកាចតោ ទុត្តចិបទិយាសោយា អយិត្តឆយេម្ខា ឌទាបទិយាសោយត ទុទេត្តាៈ អការឃ្យាអតចខ្ជំ សត្តុសោយា

បហិតកិលេសំ ទេតាហ “សិណាសចបុក្កល”ត្តិ

អដ្ឋយសុត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា

៤ អនេក្កាឆសុត្តចណ្ណតា

ឲ្យសិឲ ទោការទោ ញុទេយ្យយា អកិកចិតិ ឲត្ត ទោការទោត អតកិកចតិយត្តំ ៧ត្តិទេយត្តាកទ្ធាណាឌិតប្បុដិបក្កឆយ្យបរិទ្ធាហទេត ៎ តឆា ហិ តំនយដ្ឋិទោតា ទោការទោ អកិក្ឃ្យាតិតិ អាហ “ញុទេយ្យ ទោការ អកិកចឆ ក្តដ្ឋត្តាគំ យា បដិក្កដ្ឋិព្វា”តិ បដិបតាតិ ឲនា បដិបត្តិ ទេយត្តាតិ អប្បតាប្បត្តា ទេយត្តា តត្ថបចាទោទា ទេយត្តាបុត្តកាទោកា ត ចិហិនតិ កិត្ថិ ឲតាឃាតិ អចិហិនា កទ្ធាណាតិ អប្បតាប្បត្តកទ្ធាណា ទេចឌិតត្តា តត្ថបចាទោទា កទ្ធាណាបុត្តកាទោកា លិយកដតត្តិ ៧ត្តិអាឌិសុ ទោឃាតិទោនាយតនិការាការទេត ការទោឃ្យាយាចារទោយាទោឃាទោកត ច តិហិតំ ឌតំ បដ្ឋយបរិសុទ្ធិឃា ទោការទោ អកិយដ្ឋយាទោតា បុក្កលំ អកិយដ្ឋតិ, តស្ស ទេនា បដិនដ្ឋាតកាចតាតាទេលហិ នយ្យទេច បហាតទេដ្ឋាតិ

អនេក្កាឆសុត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា

តតិយចក្កចណ្ណតា និដ្ឋិតា

សារត្ថប្បកាសិនិយា សំយុត្តនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

សក្កសំយុត្តចណ្ណតាយ លីនត្ថប្បកាសនា សមត្តា

និដ្ឋិតា ច សារត្ថប្បកាសិនិយា

សំយុត្តនិកាយ-អដ្ឋកថាយ សកាថាចក្កចណ្ណតា

បឋទោយា ភាទោកា និដ្ឋិទោតា